

JAYANTI

JANUARY 1952

ಜನವರಿ ೧೯೫೨, ಬೆಲೆ ೦-೪-೦

೫

ಕೆಲವು ಲೇಖಕರು

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಎ. ಎನ್. ರಾನ್, ತ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ,
ತ್ರಿಮತಿ ಪದ್ಮಾ, ತ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ನಾಯಕ, 'ಅನಂದಕಂದ'
ಮೊದಲಾದವರು.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮರಣಭವ (ಸಂಪಾದಕೀಯ)			
ಸಂಪಾದಕರು		...	 ೨೦೧
ದಿನಗತ ಬಸವನಾಳರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ			
ಸಂಪಾದಕರು		...	 ೨೦೨
ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಅಗು-ಹೋಗು			
ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ			 ೨೦೪
ಅನಂತ (ಒಂದು ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ)			
ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಅಶ್ವತ್ಥ ನಾರಾಯಣರಾವ್, ಬನಾರಸ			 ೨೦೫
ಅವಿರತಯಜ್ಞ (ಕವನ)			
' ಅನಂದಕಂದ '			 ೨೦೯
ಭ್ರಮರದ ಬಯಕೆ (ಕವನ)			
ಶ್ರೀ. ಸಿ. ಎಂ. ದೇವೇಂದ್ರನಾಯಕ, ಧಾರವಾಡ			 ೨೧೯
ಜಯಕೀರ್ತಿಯ ಛಂದೋನುಶಾಸನ (ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ)			
ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ ಎಂ. ಎ. ಧಾರವಾಡ			 ೨೨೦
ಸರ್ವಮರ್ದನ (ಒಂದು ನಗೆಯಾಟ)			
ಶ್ರೀ. ರಾ. ಅ. ಮುತಾಲೀಕ, ಕಬ್ಬೂರ			 ೨೨೨
ಅನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ನಿರೂಪಣೆ (ಸಾಹಿತ್ಯವಿಚಾರ)			
ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಾ, ಬೆಂಗಳೂರು			 ೨೨೬
ಹಳೆಯ ಗಾಯ (ಒಂದು ಅನುವಾದಿತ ಕಥೆ)			
ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ನಾಯಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್			 ೨೨೭
ಪುಸ್ತಕ ನಿಮಿಶ (ಕಾಂತಂ ಮತ್ತು ಶರದಾತ್ರಿಗಳು, ಸರದಾರ			
ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿ)			
ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ ಮೊದಲಾದವರು.			 ೨೨೭
ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ			 ೨೨೯

ಚಂದಾರರಿಗೆ ಸೂಚನೆ

ಜಯಂತಿಯ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ೧ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ತಕ್ಕದೆ ಎಲ್ಲ ಚಂದಾದಾರರಿಗೂ ಕಳುಹಲಾಗುವುದು. ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ ಇದ್ದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ೪-೫ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಂದು ತಲುಪುವುದು; ಇಲ್ಲದ ಊರುಗಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ತಡವಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಚಿಕೆ ತಪ್ಪಿರುವವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತನುಸ್ಥರಿನ ಅಂಚೆಯ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಕೂಡಲೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬೇಕು. ೧೨ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಂತೆ ತಡವಾಗಿ ಬಂದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಿವಾರಣೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಚಂದಾದಾರರೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ.

ವ್ಯ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ

ಜಯಂತಿ

ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಮೇಲಾಟ

ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಮೂರು ಬಹುಮಾನಗಳು

೨೦ ರೂ. ೧೫ ರೂ. ೧೦ ರೂ.

೧೯೫೨ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ೧೫ನೆಯ ದಿನಾಂಕದೊಳಗೆ ತಲ್ಪುವಂತೆ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಬೇಕು.

ಮೇಲಾಟದ ನಿಯಮಗಳು :

೧ ಕತೆಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿರಬೇಕು.

೨ ಜಯಂತಿಯ ಮುದ್ರಿತಪುಟ ಏಕೈಕ ಹೆಚ್ಚಿಗಾಗಬಾರದು; ಎಂದರೆ ಫೋಲ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಪ್ ಅರ್ಥಹಾಳೆ ಅರಲ್ಲಿ ಮುಗಿದಿರಬೇಕು.

೩ ವಯಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು.

೪ ಒಬ್ಬರೇ ಲೇಖಕರು ೨-೩ ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಮೇಲಾಟಕ್ಕೆ ಕಳುಹಬಹುದು ಆದರೆ, ಒಬ್ಬರೇ ಎಲ್ಲ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರರು.

೫ ಮೇಲಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹುವವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕತೆಗೆ ಲೇಖನಿಯಂತೆ ಪ್ರವೇಶಧನವನ್ನು ಕಳುಹಬೇಕು. (ಅಂಚೆಯ ಟಿಕೆಟು, ನಗದುಹಣ, ಪೋಸ್ಟಲ್ ಆರ್ಡರ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಬಹುದು.) ಪ್ರವೇಶಧನವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

೬ ಕತೆಯನ್ನು ಕಳುಹಬಹುದಾದ ಕೊನೆಯದಿನವೆಂದರೆ ೧೯೫೨ ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ಹದಿನೈದನೆಯ ತಾರೀಖು. ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಕ್ರಮಾಂಕ ಪಡೆದ ಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

೭ ಬಹುಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕತೆಗಳು ಬಾರದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಬಹುಮಾನ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೂ ಬಂದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವೆಂದು ತೋರಿದ ಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮನ್ನಣೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಜಯಂತಿಯ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿ ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕೊನೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಕತೆಗಾರರೆಲ್ಲ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು.

ಸಂಪಾದಕರು 'ಜಯಂತಿ' ಧಾರವಾಡ

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಪ್ರೌಢಮತದಾನಪದ್ಧತಿಯ ದುರನುಭವ

೦೨೦೪. ಸಂಚಿಕೆ. ೮.

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯ
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ
ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ
ಪಡೆಯಬಹುದಾದ
ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು :

೧೬ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

೧೬. ಡಿ. ಶರತ್ ಕುಮಾರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

೬. ಎನ್. ವಿ. ಮೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟಿ.

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ
ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ
ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣೆ ೫ ರೂ.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೮ ಆಣೆ.

ಹೀರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು
ಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ
ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ
ಏಜಂಟರು
ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಮೊದಲ ಮನ್ನಣೆಯ ಪೀಠವನ್ನು ಪಡೆದು ನಿಂತಿದೆ. ವರ್ತಮಾನ ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳವಾದ, ಸಮಾಜ-ಸಮತಾವಾದಗಳ ಮತಭಿನ್ನತೆಯ ಜಗಲಾಟವೆದ್ದು ತಲೆತಿನ್ನುತ್ತಲಿಡೆಯಾದರೂ, ಎರಡೂ ವಾದಗಳೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸರ್ವಶ್ರುತವಾದ ಸಂಗತಿ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಮುಖ್ಯವಿವರವೆಂದರೆ ಚುನಾವಣೆ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನತೆಯ ಮತದಾನ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ಪ್ರಮುಖರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪ್ರೌಢ-ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿವೆ. ನಿಯಮಿತ ವಯಸ್ಸಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಮತದಾರರಾಗಬಲ್ಲರು ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಯಾವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಪಶ್ಚಿಮದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರೌಢಮತದಾನದ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ರಾಜಕಾರ್ಯದ ವಿವರ-ವಿವರಗಳ ಪರಿಚಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವೆಲ್ಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಚಾರವೂ ಸಾಕಷ್ಟಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೇ ಜಾಗೃತವಿಚಾರದಿಂದ ಚಳವಳಿ ನಡೆಯಿಸಿ, ಪ್ರೌಢಮತದಾನಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಂತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತಂದರು. ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ಹಿತಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗುವ ಯೋಗ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವುದೆಂದು ವಿವೇಕಜ್ಞಾನ ಅನಡಲಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದಿತು. ಎಂತಲೇ ಪಶ್ಚಿಮದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯೊಂದುತ್ತಾರೆ; ಅದರಿಂದಲೇ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸರಕಾರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು ಬಾಳುತ್ತವೆ.

ಇಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಶ್ಚಿಮರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ರಾಜಕಾರ್ಯಪರಿಚಯ-ಜ್ಞಾನಗಳು ನಮಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಿವೆ. ಹಳ್ಳಿ ನಿಲಿ ಪಟ್ಟಣಗನಿರಲಿ, ಹೆಂಗುಸಿರಲಿ, ಗಂಡುಸಿರಲಿ, ಹಿರಿಯರು ಇರಲಿ, ತರುಣರು ಇರಲಿ—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವರ್ತಮಾನ ರಾಜಕಾರಣದ ಅಗುಹೋಗುಗಳ ಪರಿಚಯವಿರುವುದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದ—ಸಮಾಜದ—ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವುದು. ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಪಾಠಗಳು; ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗೂ ವಾಚನಾಲಯ-ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರಗಳು; ಮನೆಮನೆಗೂ ಹಲವಾರು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳು; ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ರೇಡಿಯೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೇಳುವ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಗಳು; ಕ್ಲಬ್ಬು, ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಚರ್ಚೆಗಳು—ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮೂಲಕ, ಬೇಡಬೇಡವೆಂದರೂ ಆಡಳಿತದ ಜ್ಞಾನ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ; ಅಗುತ್ತಲಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು : ಸುಖಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತವೇ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವುದರಿಂದ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಹತ್ತ್ವ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಇನ್ನಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಮಹತ್ತ್ವಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮರ್ಥವಾದ ಸರಕಾರದ ರಚನೆಯೆಂದರೆ, ಮಿಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವೇ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಅದುದರಿಂದಲೇ ತಾವು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ, ಸರ್ವೋಚ್ಚಮುಖ ಯೋಗ್ಯತಾಸಂಪನ್ನನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಚ್ಚರು ವಹಿಸುವರು ಹೀಗೆ ಎಚ್ಚರು ವಹಿಸಿ ಆರಿಸಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸರಕಾರ, ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಲೋಕಪ್ರಿಯವೂ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ.

ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ಜನತೆಯ ಸರಕಾರ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಮೇಲೂ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯ ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ತಾವು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಜನರೆಲ್ಲರೂ

ಚ, ಶು, ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಬಹುಜನರಿಗೆ ಹಿತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸರಕಾರದ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳು, ಕೆಲವೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸುಖಕ್ಕೂ, ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೂ ತಡೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೂ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಹುಜನರ ಹಿತದ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿರಿಸಿ, ಆ ಆ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ, ಆ ಸ್ವಾರ್ಥ-ಸುಖಗಳನ್ನು ಬಯಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಆಸಂತ್ಕುಷ್ಟ ಭಾವವಿಂದ ಆ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯಾಗಿ ಸರಕಾರವೂ ಸಾಗದು; ಜನತೆಗೆ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ-

ಇಂತಹ ಮಹತ್ವದ ರಾಜಕೀಯ ರಹಸ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಡಳಿತವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲೇ

ಕೇಳುವುದು: ಸರಕಾರದ ಕಾಯಿದೆ-ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತಾನೇ

ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕೈಮುಚ್ಚಿ

ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಯಿದೆ-ಕಾನೂನುಗಳ

ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದು, ಪಾತಕದಂತೆ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸು-

ತ್ತಿರುವೆವು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ತಂದು, ಕಾನೂನು

ಬದ್ಧವಾದ ಸರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವಂತೆ ಧೈರ್ಯ-

ವಂತರಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪನೆಯಿರುವ ಮತ-

ದಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ; ಆದರೆ

ನಿಜವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ; ಆದರೆ

ನಿಜವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ; ಆದರೆ

ನಿಜವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ; ಆದರೆ

ನಿಜವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ; ಆದರೆ

ನಿಜವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ; ಆದರೆ

ನಿಜವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ; ಆದರೆ

ನಿಜವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ; ಆದರೆ

ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದುವವರ ಪ್ರಮಾಣ ನೂರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನಂತೆಯೂ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ರೇಡಿಯೋ ಇಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲವು ಜನರೂ, ಸಿನೇಮಾ-ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳುವರು. ಏನಾದರೂ ರಾಜಕಾರ್ಯದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಾಗಬಹುದಾದ ಭಾಷಣಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿರುವಾಗ, ಅವರ ರೇಡಿಯೋಯಂತ್ರಗಳು ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವುವು.

ಇಂತಹ ಅಶಿಕ್ಷಿತ-ಅಸಂಸ್ಕೃತ-ಪ್ರೌಢರಲ್ಲರೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮತದಾರರಾಗಿರುವರು. ಇಂತಹ ಮತದಾರಬೃಂದದ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ, ನಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತದ ಮಹಾಸರಕಾರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಸ್ವಯಂಭೂಪ್ರೌಢಮತದಾರರಿಂದ, ಆದರೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾರ್ಯವೂ ಆಗಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಆಗುವುದು, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿಹೋಗುವ ಜನತೆಯ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಜನತೆಯ ಹಿತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಬುದ್ಧಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಒಳ್ಳೆಯ ಸರಕಾರ ರಚಿಸಿ, ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಈ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆಯನ್ನೂ ಅಣೆಗೊಳಿಸಬಹುದು; ಅವರಿಗೆ ಸುಖಜೀವನವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ? ಇಂದು ಭಾರತದ ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒನೆಯ ಒನೆಯ ತರಗತಿಯ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಮಹಾಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಮರೆಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ತಲೆಗೇರಿದೆ. ಮಹಾಮಂತ್ರಿಯ ವೈಭವದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗಿದೆ; ಹೂಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಅವರ ಮನದ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ! ಅದು ಇದ್ದು ದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ, ನಡೆದಿರುವ ಮಹಾಚುನಾವಣೆಯ ಕಣ ಇಷ್ಟೊಂದು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಭೈಯುವುದೇನು, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಶಪಿಸುವುದೇನು? ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮೊದಲು ಹದಿನಾರಾಣೆ ಗೆಳೆಯರಾಗಿ ಇದ್ದವರು, ಈಗ ಏಳೇಳು ಜನ್ಮದ ಶತ್ರುಗಳಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದರಿಂದ, ಜನತೆಯಲ್ಲ ಎಂತೆಂತಹ ಕೊಳಕುನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ಹರಡಿ, ಸಮಾಜದ ಐಕ್ಯ-ರಾಶಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಘಾತಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಕೂಡ ಅವರಿಗಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸೋಲಬಹುದು; ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಗೆಲ್ಲಬಹುದು; ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಧೂಳು ಜನತೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿ, ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೂ ಬಹುಕಾಲ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

—ಸಂಪಾದಕರು

ದಿವಂಗತ ಬಸವನಾಳರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ

ಕಳೆದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೨ನೆಯ ದಿನಾಂಕ ಶನಿವಾರದಂದು, ಇದ್ದು - ದಿದ್ದಹಾಗೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ, ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಅಪಾರವಾದ ಆಳಲಿನ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ನೂಕಿತು. ಯಾರ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಮನಸಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮೌನ. ಬಸವನಾಳರ ಮರಣವಾರ್ತೆ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ಅನೇಕರಿಗೆ ನಿಜವೆಂದು ಕೂಡ ಎನಿಸಿರಲಾರದು. ಅಂದೆಯೇ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದವರು ಹಲವರು. ಅಂದೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವ-ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕಾರ್ಯಸಮಿತಿಗೆ ಹೋದುದನ್ನು ಕಂಡವರು ಹಲವರು. ದಿನದಂತೆಯೇ ಅರೋಗ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಗೆಮೊಗ. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸಿಡಿಲಿನಂತಹ ಸುದ್ದಿ: 'ಬಸವನಾಳರು ಹೃದಯಕ್ರಿಯೆ ನಿಂತು ತೀರಿದರು' ಎಂದು. ಕೇಳಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ದುಷ್ಪವಾರ್ತೆ ಕಂಗಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು.

೧೯೧೬ ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಂ. ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ದಿ. ಬಸವನಾಳರು, ಅಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಸರಕಾರದ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರದ ಕೆಲಸ ಅವರಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯ ಅವರ ಉತ್ಕಟತೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಗ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ಬಾಂಧವರನ್ನು ಮುಂದುವರೆಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕ ಲಿಂ. ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಗಿಲಗಂಚಿ ಆರಟಾಳ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಕರಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಅಂದು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಮರಣಪೂರ್ವದ ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆಯ ವರೆಗೂ ಮಾಡಿದರೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ದಿ. ಬಸವನಾಳರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಡೆದುದು ತಿಲುಗಿನಲ್ಲಿ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳೆಂದರೆ ಇತಿಹಾಸ-ಆರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಗಳು. ಆದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಅವರ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರೀತಿ-ಅಭಿಮಾನಗಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿದುವು. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಳವಾಗಿದ್ದಿತೆಂಬುದರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿರ್ದರ್ಶನ ಬೇಕಾದರೆ, ಅವರು ಸಂಪಾದನೆಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ' 'ಕರ್ನಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ' 'ಚಿನ್ನಬಸವಪುರಾಣ' 'ಶ್ರೀಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು' ಈ ಮಹಾಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಪದವಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವರು ಇತಿಹಾಸ-ಆರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿದವರಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಅದುಇಂದಿರಲಿಂಗರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿವರು ಇತಿಹಾಸ-ಆರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಪದವಿಯ ಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೂ

ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಅವರ ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದರು.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ದಿ. ಬಸವನಾಳರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದುದಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದ ತೀರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತವಾಗಿ ಕೊರಗುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದ ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘವನ್ನು, ತಮ್ಮ ಸಂಗಡಿಗರೊಂದಿಗೆ ಗುಟುಕುನೀರೆಯುತ್ತ ಬಹುಕಾಲ ಬದುಕಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು ಶ್ರೀ. ಬಸವನಾಳರೇ. ಸಂಘದ ಕಟ್ಟಡದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಬಹುಭಾಗ ಶ್ರೀ. ಬಸವನಾಳರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಅಜೀವಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಆದರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೂ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಕೆ. ಎಲ್. ಇ. ಸೊಸೈಟಿ, ವೀರಶೈವ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮಿತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಕೀಕರಣ ಸಂಘ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಸಮಿತಿ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಇವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯದಂತಹದು.

ತ್ರೀಯುತರು ಸಂಪ್ರದಾಯಶೀಲರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ತುಂಬ ಪುರೋಗಾಮಿ ನಿಚಾರದವರು. ಮುನ್ನೋಟದ ಕಣ್ಣು ಉಳ್ಳವರು. ಸಹೃದಯರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹನೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳಿಂದ ಕಾಣುವ ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವದವರು. ಮೆಲುಮಾತಿನವರಾದರೂ ನ್ಯಾಯನಿಷ್ಠರರು. ಜೊತೆಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಸ್ನೇಹ-ಸಹಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವವರು. ಇಂತಹ ಸುಸ್ತಂಸ್ಕೃತರು ಶಲ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ದೊರೆಯುವುದು ಅಪೂರ್ವವೆ.

ಇಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ದಿ. ಬಸವನಾಳರಂತಹರ ಅಗತ್ಯ ತುಂಬ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಿಸರ್ಗಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರುವುದೇ? ತನ್ನ ನಿಷ್ಕರ ಸತ್ಯದ ವಜ್ರಾಘಾತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಒಂದು ತನ್ನ ಸಹಜ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು. ನಾವಿಗೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಬಸವನಾಳರನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ, ಯಾವ ಗುಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ಶ್ರೀ. ಬಸವನಾಳರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆವೋ, ಅಂತಹ ಆ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ದಿ. ಬಸವನಾಳರಿಗೆ ಕೃತಕೃತ್ಯತೆಯ ಶಾಂತಿ ದೊರಕಿತು. ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದಂತಾದೀತು.

ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಆಗು-ಹೋಗು

ನಾಟಕವಿಭಾಗ

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ೨೫ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ, ಧಾರವಾಡ ಬಾನುಲಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ನಾಟಕಗಳೂ "ಒಂದು ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಿ"ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ 'ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಿ'ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಅಣಕದ ಹಿಂದಿನ ಲೃಪ್ತನೆಯು ಅಕರ್ಷಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಣಕನೆಂದು ಮೊದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ನಡೆಯಬಹುದು—ಎಂದು ಎನ್ನಲು ಬರಲಾರದು. ಅಣಕವಾಡುವವರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸಂಗೀತಗಾರರಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕಳೆಕಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಂಗೀತಗಾರನ ಪಾತ್ರ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಆಯಿತೆನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವನ ಎದುರಾಳಿಯು ಮಾತ್ರ ತೀರ ಹುಡುಗಾಟಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ 'ತಾನಿನ' ರೀತಿಯು ನಗುವಿಗಿಂತ ಆಳುವನ್ನು ತರಿಸುವಂತಿತ್ತು.

"ಮಹಾರಾತ್ರಿ"— ಶ್ರೀ. ಸಾಟೀಲಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ಬರೆದುದು. ಅವರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನುಭವದ ಅಭಾವವು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ತಾವೇ ಬರೆದುದು ಎಂಬ ಹಕ್ಕಿನಿಂದಲೋ ಏನೋ, ತಾವೇ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಅಭಿನಯಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಬೇಕಾದವರು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೆರಡು ರಂಗತಾಲೀಮುಗಳ ನಂತರವಾದರೂ ಆ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬದಲಿಸಬಾರದೆ? ಮೋಹನನು ಸ್ವಗತ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಶಬ್ದಗಳ ಸಂಗೀತ ನಡೆದಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಮೊದಲೇ ನೀರಸವಾಗಿದ್ದ ಮೋಹನನ ಮಾತುಗಳು ಯಾರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ರಮಾನ ಪಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

"ಸಂಯುಕ್ತಾ"— ಬಿಂದುಮಾಧವ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ಬರೆದುದು. 'ಪೃಥ್ವೀರಾಜ ಸಂಯುಕ್ತಾ' ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಯು ಒಳ್ಳೆ ರೋಮಾಂಚಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಿತವಾದುದು; ಆದರೆ ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ಪೃಥ್ವೀರಾಜನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಯಶಸ್ಸಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ನಾಟಕವನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ, ಪೃಥ್ವೀರಾಜನು ಒಬ್ಬ 'ಹೇಡಿ'ಯಾಗಿದ್ದು, ಸಂಯುಕ್ತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಬರುವಾಗ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಯಚಂದನಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದನೋ ಎನ್ನುವಂತಿದೆ. ಜಯಚಂದನ ಪಾತ್ರವೇನೋ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದವರು, ಒಂದೇ ಸವನೆ ಒದರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಚೀರಾಡುವ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ, ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳ ಅದಲು ಬದಲು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಯುಕ್ತೆಯ ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿರಳಿತಗಳಿದ್ದರೆ ಪಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾಟಕವನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ದೋಷಗಳಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ effects.....ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಪಂಚಾಮ ನೆಟ್ಟಗಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಡುನಡುವೆ ಸುಮಾರು ೧ ನಿಮಿಷದ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಪಾತ್ರವರ್ಗ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರ ನಡುವೆ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಂತಿತ್ತು.

"ಹಸಿರು ಸೀರೆ" ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಡಕರ್ಣಿ ಅವರಿಂದ ವಿರಚಿತವಾದುದು. ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ನಾಟಕವಿಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಗೃಹ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

"ವಾಣಿಶ್ಚಯ" ದಲ್ಲಿ ವಸಂತನ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಗೋಪಿಯ ಮಾತುಗಳು ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿರಳಿತಗಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಾಟಕವು ಮುಗಿಯಲು ಇನ್ನೂ ೧೦ ನಿಮಿಷಗಳಿರುವಾಗಲೇ, ಹುಡುಗಿಯು ತನ್ನ ಸೋದರತ್ತಿಯ ಮಗಳೆಂಬುದು ವಸಂತನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಡುವುದರಿಂದ, ನಾಟಕವು ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಅಕರ್ಷಕತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ತಿಂಗಳ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸೂಚನೆಗಳು ಅವು ಸ್ವತವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ:

೧. ಬಾನುಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅನುಭವಿಕರ ಕಡೆಯಿಂದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಬಿತ್ತರಿಸಬೇಕು

೨. ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿನ ಕಲಾಕಾರರನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದರೆ, ಅವರು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

೩. ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

೪. ರಂಗತಾಲೀಮುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು, ನಿರ್ದೇಶಕರು ನೆರವುಬೇಕು.

—ಎಚ್. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ

ಈ ಸಲ ಸ್ಥಳಸಂಕೋಚದ ಮೂಲಕ ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಮಿಕ್ಕ ವಿಭಾಗಗಳ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಸಂ. ಜ.

ಅನಂತ

(ಒಂದು ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಾತ್ಮಕ ಕಥೆ)

ಡಿ. ಕೆ. ಅಶ್ವತ್ಥನಾರಾಯಣರಾವ್, ಬನಾರಸ

✽

ಲೀಲಾ ಅವರಾಧಿನಿಯೋ? ಅನಂತ ಅವರಾಧಿನಿಯೋ?
ಅನಂತನ ಸಂದೇಹ, ಲೀಲೆಯಂತಹ ಉತ್ತಮ ಗೃಹ-
ಣಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಯುಕ್ತವೆನಿಸುವುದೇ ?
ಆದರೆ, ಅವನು ಸಂದೇಹಪಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ
ಕಾರಣಗಳಿವೆಯಲ್ಲ!

✽

ಅಂಚೆಯವನು ಆಗ ತಾನೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾಗದವನ್ನು
ಅನಂತ ತಿರು-ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿದ.

ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಕವರು; ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಫ್ರೆಂಚ್ ಪರಿಮಳ.
ಲೀಲೆಯ ಹೆಸರಿಗೆ. ಯಾರದ್ದಿರಬಹುದು ? ಓ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ
ಸ್ವಾಂಪು. ಹುಂ, ಅಗೋ ಸಾಂಟಾಕ್ರೂಸ್ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ
ಹೋಗಿ ಕಂಡೂ ಕಾಣದ ಮುದ್ರೆ. ಏನು ? ಅ ? Lo....ಹುಂ.
ಲಂಡನ್ನೇ. ಲಂಡನ್ನಿನಿಂದ. ಯಾರಿಂದ ? ಹಾಂ, ಇನ್ನು ಯಾರಿಂದ ?
ಅನಂದ-ಅನಂದನಿಂದಲೇ ಇರಬೇಕು. ಹುಂ, ಹುಂ. ನಾಲ್ಕು
ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ, ತನ್ನ ಲೀಲೆಯ ಮದುವೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ,
ವಿಶೇಷ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ. ಅವನನ್ನು ತಾನು ಕಂಡೇ
ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೆ ? ತನಗೆಷ್ಟು
ತಲೆನೋವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು- ಆ ಹೆಸರು ! ಅದೂ ಧಾರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ
ಮುಂಚೆ, ಕೆಲವು ಅಭಿನಂದನೆಯ ಕಾಗದಗಳು ತಾರುಗಳ ಜತೆ-
ಯಲ್ಲಿ, ಆ ರುಜುವಿಲ್ಲದ ಕಾಗದ ಕೈಸೇರಿದಾಗ ! ಆಗಲೂ ಮದುವೆ
ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುವುದೇ-ಎಂದು ಕೂಡ ಯೋಚಿಸಿದ್ದ. ಆದರೆ ಕಡೆಗೆ
ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡದೆ, ಭೈರ್ಮಾಡಿ ಹರಿದು
ಹಾರಿದ್ದ. ಮುಂದೆಯೂ ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ, ಅನಂದ-ಲೀಲೆಯರ

ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಒಡಕುಸುದ್ದಿಗಳು ತನ್ನ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ
ಬಿದ್ದಿದ್ದುವು. ಅವನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ
ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದ
ವರು. ಸುಮಾರಾಗಿ ಒಂದೇ ವಯಸ್ಸು. ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿ-
ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದಿದವರು. ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಬೇರೆ. ಹೀಗೆಂದ
ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಸಲಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತದೆಯೆ ? ಅಲ್ಲದೆ ಲೀಲಾ,
ಬಿ. ಎ. ಪಾಸುಮಾಡಿದ್ದಳು. ಮುಂದುವರಿದ ಧೋರಣೆ-ಸಹಜ-
ವಾಗಿ. ಮೇಲಾಗಿ ಸೊಗಸುಗಾತಿ. ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಪುಟವಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ,
ಜಿಲುವಿಗೆ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು ಅವಳಿ-
ಗೊಂದು ಆಟ. ಈಗ ತನ್ನನ್ನೇ ಸೆರೆಹಿಡಿದಿರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಆಗ ಏನೋ
ಅಷ್ಟು ಹುಡುಗತನದ ಜಿಲ್ಲಾಟವಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಅವನೂ ಕಾಲೇಜಿಗೆ
ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದನಂತೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾತುಗಾರನಂತೆ; ' ಪ್ರಬುದ್ಧ
ಕರ್ಣಾಟಕ ' ದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ- ಒಳ್ಳೆಯ
ಕವಿ, ತರಗತಿಯಲ್ಲೂ ಮೊದಲನೆಯವನಂತೆ. ಇನ್ನೇನು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇವಳಿಗೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಸರಳ ಸ್ವಭಾವ-
ದವಳಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.
ಸಣ್ಣ ಸಮಾಜ, ಕೊಳೆಗಾಗಿಯೇ ನಾಲಗೆ ನೀಡಿದ ಸಮಾಜ
ಇನ್ನೇನು ಅಂದಿತು ? ಅಶ್ವತ್ಥನಿಲ್ಲ. ಮೊದ-ಮೊದಲು ತನಗೂ
ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕಳವಳವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ
ಲೀಲಾ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಎಷ್ಟು ಸುಖ-
ವಾಗಿದ್ದರು ! ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆಲ್ಲ ತನ್ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಒಲಿಸಿ-
ಕೊಳ್ಳಲು ಎಂತೆಂತಹ ಪ್ರೇಮದ ಆಟಗಳನ್ನು ಹೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು-
ಈ ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ! ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಮನುತೆ !
ಅದರೂ ಚಂದು, ಕಲಾ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಳವೇ, ನಿಜ.
ಲೀಲಾ, ಲೀಲಾ ! ಎರಡನೆಯ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟವಳೇ- ಈ
ಲೀಲಾ ಹುಚ್ಚು ?

ಕಾಗದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅನಂತನ
ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಕೃತಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಕಾಗದವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದು-
ಕೊಳ್ಳುತ್ತ " ಅದು ಸರಿ, ಈಗ ಯಾಕೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ? ಏನು
ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ? ವಿಳಾಸ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ? ಇವರಲ್ಲೇ ಕಾಗದ
ಪತ್ರ ಏನಾದರೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ.... ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ
ಅಂತ ! " ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಗೊಣಗಿಕೊಂಡು, ಮತ್ತೂ ಒಂದು
ಬಾರಿ ಕಾಗದವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದ. ' ಒಡೆದು ನೋಡಿದರೆ ? ಆಗ

ನೃತ್ಯ
ರಾಜ್ಯ
ಮಿಶ್ರಾ
ಸೆಡ್ಸ್
ಸೆಡ್ಸ್
ಸೆಡ್ಸ್

ಗೊತ್ತುಗುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲ ಗುಟ್ಟು-ಅಪ್ಪೊಂದು ಕಾಡಿಸಿದ ಗುಟ್ಟು.... ಆಗಲಿ, ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಸೂಚನೆ ಯಾದರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತದೆಯೇ? ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.... ಹ! ತಿರುಗಿ ಅಂಟು ಹಾಕುವುದೇನೂ ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಬೇಡ, ಆ ಮೇಲೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಹರಿದೇ ಹಾಕಿದರೂ ಆಯ್ತು, ತಲುಪಿತು ಅಂತ ಏನು ಗೊತ್ತು? ಅಂ?....' ಕಾಗದವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಂತೆ ಕವರಿನ ಬಾಯನ್ನು ಸವರಿದ. 'ಉಹುಂ, ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ' ಎಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಗದವನ್ನು ತಾನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸೋಫಾದ ಹತ್ತಿರದ ಟೇವಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಎಸೆದ.

ಆಳು 'ಟ್ರೇ'ನಲ್ಲಿ ಬ್ರೆಡ್, ಬೆಣ್ಣೆ, ಬಿಸ್ಕಿಟ್, ಟೇಗಲನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟು, ಅನಂತ ಈಗ ಹ್ಯಾಟು-ಕೋಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಗದವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ "ಇದನ್ನು ಡ್ರೆಸಿಂಗ್ ಬ್ರೆಡ್ ಮೇಲಿಡು" ಎಂದು ಆಳು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು

ಅದನ್ನು ನೀ ಟೇ ರುಚಿಸಿರಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥ ಬಟ್ಟಲು ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿಟ್ಟು ಬಿಸ್ಕಿಟ್‌ಗಳು ಹಾಗೇ ಉಳಿದುವು.

ಅನಂತ ಒಳಪಟ್ಟು ತಿರುಗಿದ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾಲ್ಕಾರು ಡ್ರೆಸಿಂಗ್ ಮೇಜಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ. ಕಿಟಕಿಯ

ಕಾಗದವನ್ನು ಜುಳುವಿನ ಸಂಜೆಯಾಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಎಸೆದ. ಅದೇ ಮದುವೆ, ರುಜುವಿಲ್ಲದ

ಕೆಳವು ಒಡಕು ಕುದ್ದಿ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಜೀವನ, ಲೀಲಾ, ಮಕ್ಕಳು, ಆ ಅನಂದ, ಈ ಕಾಗದ- ಇವೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಆ ಕಾಗದವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೆ....

ಬಾಗಿಲಿನ ಹೊರಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಅನಂತನೇ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದ. ಮೂರು ವರ್ಷದ ಚಂದು, ಒಂದೂ ವರೆ ವರ್ಷದ ಕಲಾ ಇಬ್ಬರೂ "ಬಾಬುಜಿ! ಬಾಬುಜಿ!" ಎಂದು ಒಬ್ಬ-ಬಿಬ್ಬರು, ತೋಳುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದರು. ಅವನು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಬಾಚಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕುಳಿಳಿಸಿ ಮೈದಡವಿದ. ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾರ್ಕಿನ ಸಮಾ-ಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ, ಅವರೊಡನೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹರಟುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ದಿನ ಅದು ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. "ದಾಯಿ ತುಂಬ ಆಟ, ಕೈಲಾ, ಮೋಟಾರು, ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಎಲ್ಲ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಹೋಗಿ ಆಡಿಕೊಳ್ಳಿ!" ಎಂದು ಮಕ್ಕಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಂದೆ ದಾದಿಯೊಡನೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಶತಪಥಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ.

ಕತ್ತಲಾಯಿತು, ಆಳು ಬಂದು ದೀಪ ಹಾಕಿದ. ರೇಡಿಯೋ ತಿರುಗಿಸಿದ; ಅನಂತ ಬೇಡವೆಂದು ತಲೆಬಾಡಿಸಿದಾಗ, ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯಿತು. ಹೊರಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸುತ್ತುಳ- ಅನಂತನಿಗೆ ತಿಳಿದದ್ದು. 'ಕಾಲ್ ಬೆಲ್' ತಬ್ಬ. ಅನಂತ ಶತಪಥ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿ-

ಕೊಂಡು, ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮುಖದ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದು- ಕೊಂಡ. ಆಳು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದ. ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯಂತೆ ಲೀಲಾ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ಯಾಡ್‌ಮಿಂಟನ್ ರ್ಯಾಕೆಟ್ಟನ್ನು ಆಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು.

"ಓಹೋ! ಏನು, ರಾಯರು ಕ್ಲಬ್‌ಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಇವತ್ತು?" ಅನಂತನ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಳು.

"ಏನೋ ಬೇಜಾರಾಯ್ತು!" ಅವನು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿ-ಸದೆಯೇ ಹೇಳಿದ.

"ನಿಮಗೇರೀ ಬೇಜಾರು?"

"ಇರುತ್ತಲ್ಲ ಏನಾದರೂ. ಏನೋ, ಒಂದೊಂದು ಸಮಯ ಏನೂ ಬೇಡವಾಗುತ್ತೆ."

"ನಾನೂವೆ?" ಕೈಯಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರಮಾಡಿ, ಮಧ್ಯೆ ಮುಖ ಹಾಕಿ ನಗುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೇಳಿದಳು.

ಮುತ್ತನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಬಗ್ಗಿದವನು, ಹಾಗೇ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ನಸುನಗುತ್ತ ಬೆರಳಿಂದ ಅವಳ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ಸೋಕಿದ. ಅವಳು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಅವನ ಭುಜಕ್ಕೆ ಒರಗಿಸಿದಳು.

"ಅಲ್ಲೇ, ನೀವೇ ದೊಡ್ಡ 'ಬಾಸ್'. ನಿಮಗೇನು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವೇ, ಯಾರದಾದರೂ ಕಿರುಕುಳವೇ....."

"ಹೂಂ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡೋರು ಇದ್ದೇ ಇರಾರೆ."

"ಓಹೋ, ಅಂಥೋರು ಯಾರಪ್ಪ?"

"ನೀನು!"

"ನಾನು! ನಾನೇನು ಮಾಡಿದೆನೀ ಒಡವಾಯಿ, ನಿಮ್ಮ ಆಜ್ಞಾಧಾರಕಳು?"

"ಇಲ್ಲ ಚಿನ್ನಾ, ಏನೋದವಾಡಿದೆ. ಆ ಹಾಳು 'ಆಡಿಟರ್' ಬರಾರೆ."

"ಅದಕ್ಕೇನು, ನಿಮ್ಮ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಇಡಾನಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಗುಂಡಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಹಾಯಾಗಿ ಕೂತು- ಕೊಳ್ಳೋದು ಕಾನೆ?"

"ಹೂಂ, ಹೆಂಗುಸರು ಮ್ಯಾನೇಜರ್-ಅದರೆ...."

"ಯಾರ್ರೇ, ನೀವೇ ಹೇಳಿದ್ದಿರಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಯಾಕಪ್ಪಾ ಆ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಕಾರುಬಾರು! ಎಷ್ಟಾದರೂ ನಾನು ಹೆಂಗುಸು. ನಿಮ್ಮ ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಕೆಲಸವೇ ಸಾಕು."

"ನೀನು ಮಾಡೋದ, ಬಹಳ ಗೃಹಕಾರ್ಯ. ದಿನಸಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಸಾರಿ ಸೀರೆ ರವಿಕೆ ಬದಲಾಯಿಸೋದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋದು. ಹತ್ತು ಸಾರಿ ಮುಖ ತೊಳೆದು ಸ್ನೋ-ಹಾಕೋದು, ಮುಕ್ಕಾಲು ಹೊತ್ತಿಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಕುರುಳು ತಿಮ್ಮೋದು, ಅದು ಇದು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಾರೆ ಇರೋದು, ಸಂಜೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹರಟಿ, ಅಟಿ...."

“ಹುಂ, ಹುಂ, ಸಾಕು ಸಾಕು ಸಟ್ಟು. ಆಟ ಅಂದರೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಇವತ್ತು, ಏನಿ, ಆ ಮಿಸೆಸ್ ದಾಸ್ ಇದಾಳಲ್ಲ — ಐ ಸಿ ಎಸ್. ಹೆಂಡತಿ— ಅವಳಿಗೆ ಸ್ಟ್ರೈಟ್ ಸೆಟ್ ಬಿಗಿದೆ, ಗೊತ್ತೆ ?”

“ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವೋ ?”

“ಅಲ್ಲ, ಅವಳೇ ದೊಡ್ಡ ಫಾಂಪಿಯನ್ ಅಂತ ತಿಳಿದು-ಕೊಂಡಿದಾಳೆ ನೋಡ್ತಾ ಇರಿ. ಈ ಸಾರಿ ಫೈನಲ್ ಕಸ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ.”

“ಆಗಲಿ, ನೋಡೋಣ !”

“ಅಲ್ಲ, ನೋಡಿ....” ಅವಳು ಅವನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಕೊಂಡು ಕೈನೀಡೆ ಅವನ ಎದೆಯ ಮೇಲಿನ ಪರಟುಗುಂಡಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡೆದಳು.

“ಏನು ?”

“ಒಂದು ಹೊಸ ತರಹ ‘ನನ್ನೂ ಭಾಯಿ’ ಉಂಗುರ ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದಾಳೆ. ಬಹಳ ಮುದ್ದಾಗಿದೆ ಅನ್ನಿ. ಅದನ್ನ ತೋರಿಸೋ-ಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೆರಳು ಅಡಿಸ್ತಾಳೆ—ಅಂತ.”

“ಅದಕ್ಕೇನು, ನೀನೂ ಒಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು.....”

“ಉಹುಂ, ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಲ್ಲ. ಅಣಕಿಸಿದ ಹಾಗಿರುತ್ತೆ. ಅವಳ ಎಂಜಲು....”

“ಮತ್ತೆ ?”

“ಆ ‘ಸರೋತ್ತಮದಾಸ್’ ಬಹು ವಿನಯ ಒಂದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಬ್ರೋಚ್....”

“ಸರಿ, ‘ಬಹು ಬ್ರೋಚ್’ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಭುಜ ಕುಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದರಾಯ್ತು.”

“ಹೋಗ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ತಮಾಷೆ ಇರಲಿ, ಹೇಳಿ !”

“ಆಗಬಹುದು.”

“ನೀವು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಕಣ್ರೀ, ಕೀಟಲೆ ಮಾಡಿದರೂ.”

“ಅಲ್ಲವೆ, ಕೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲ ಕೊಂಡುಕೊಟ್ಟು ಕುಡಿದಾಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ?”

“ಅಲ್ಲ, ನಾನೇನು ಉಪಯೋಗದ ಕೆಲಸ ಒಂದು ಚೂರು ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ, ಯಾವಾಗಲೂ ನಲಿವಾ ಇರ್ತೀನಿ— ಅನ್ನೋ ಹಾಗೇಮಾತಾದ್ದೀರಲ್ಲ....”

“ಇನ್ನೇನು ?”

“ಅಲ್ಲ, ಇದೂ ಮನೆಗೆಲಸ ಅಲ್ಲವೆ—ಈ ಅಲಂಕಾರ ? ಯಾರಿ-ಗೋಸ್ಕರ ಹೇಳಿ ?”

“ಬಹಳ ಜಾಣೆ ಬಿಡು. ಬಿ.ಎ ಓದಿದ್ದೇನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ.”

“ನೀವು ಬಹಳ ಕೃತಘ್ನರು ಕಣ್ರೀ. ಅದೂ ಬೇಡ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ರೀಕ್ ರಾಕ್ ಆಗಿದ್ದೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲವೇ ?”

“ಹೌದು, ಹೌದು. ಹೊರಗಿನೋರು ನೆಚ್ಚಿದಷ್ಟು.....”

“ಅದೂ ಹೋಗಲಿ, ಈ ಲರ್ಟ್ ಹೊಡೆಯೋದೂ ಕೊರಗಿ-ನೋರಿಗೂ ? ಅದೇನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸವೆ, ನಿತ್ಯ ?”

“ಅದು ನಿನ್ನ ಚಾತುರ್ಯ ! ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ?” ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದವ.

“ನೀವು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟವೀರು. ಮರದ ತುಂಡು— ಕುಡ್ಡ !” ಇನ್ನಷ್ಟು ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ಅವನದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿದಳು. ಅವನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಮುಕ್ತಿ ಟ್ಟು.

“ಅ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಾಗದ ಪತ್ರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನನ್ನ ಕಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದೀರಿ. ನಾನು ಬರೆಯೋದು, ನೀವು ರುಜುಹಾಕೋದು. ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಹಾಗೆ. ಇಬ್ಬೂ ಒಬ್ಬಳು ‘ಸ್ವೀನೋ’ ಸಿಕ್ಕಿದಾಳೆ ನಿಮಗೆ.”

“ಪಾಪ, ಪಾಪ, ಹಾಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಅಂತಿದ್ದೆ ಯೋ.”

“ಇನ್ನೇನು ? ನಿಮ್ಮ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಲಂಗೋಟಿ ಸ್ವೀಹಿತರಿಗೆ, ಬಾದರಾಯಣ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ.....”

“ಬಹಳ, ಬಹಳ, ನನ್ನ ಸ್ವೀಹಿತರು, ಸಂಬಂಧ, ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ನೀನು.....”

ಡೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

“ಇನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಬರೀತೀನಿ ಅಪ್ಪೊಂದು? ನನ್ನ ಪ್ರಣಯಿ-
ಗಳಿಗೆ?”

“ಇರಬಹುದು. ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು?”

“ಅಬ್ಬಬಾ! ಹಾಗೂ ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹೇಗಾದ್ತು ಇದ್ದಿರೋ-
ನೀವು. ಹುಂ, ಇದೇನು ಹಳೇ ಫ್ರಾನ್ಸೆ? ಈ ‘ನನ್ನರಿ’ಯಲ್ಲಿ
ಇದ್ದು ಕೊಂಡೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸೋದು ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟ.”

“ಇದು ‘ನನ್ನರಿ’ಯೋ ನಿಂಗೆ?”

“ಇನ್ನೇನು, ನೀವು ಬೈರಾಗಿ ಆಗೇಬಿಟ್ಟಿರೀರಿ. ನಾನೂ
ಬೈರಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದೀನಿ.”

ಅನಂತ ನಕ್ಕ. ಈ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು.
ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳಾದ ಮೇಲೆ, ಅನಂತ ಮೂರ-
ನೆಯದಕ್ಕೆ ಅಂತರ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ. ಈ
ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ, ಲೀಲೆಯ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಜೀವನದ
ಮಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ಆವಶ್ಯವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಲೀಲೆಯೂ
ಒಪ್ಪಿದ್ದಳು. ಸಂತಾನನಿರೋಧದ ಕೃತಕ ಉಪಾಯವನ್ನು
ದೌರ್ಬಲ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಅನಂತ ಸಂಯಮವನ್ನೇ
ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರು ಅದಷ್ಟು ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು.
ಬೇರೆ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಣಯದ ಚೀಪ್ಪೆಯೂ
ಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಲೀಲೆಗೆ ಅಸಮರ್ಪಕವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ
ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಅನಂತ ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅದಕ್ಕೇ ಈ ಮಾತು
ಅವನಿಗೆ ನಗುವನ್ನು ತಂದಿತು.

“ಅಲ್ಲ, ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಗೃಹಿಣಿಯಾಗಿ ಬೈರಾಗಿಣಿಯೋ?
ಹುಂ, ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಈ ಮನೆವಾರ್ತೆಗೂ ನಿಂಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ
ಅನ್ನು.”

“ಯಾಕೇ!”

“ಅಡಿಗೆಯೋನು ತಂದದ್ದು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದು.....”

“ಏನು! ನಾನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡೋದಿಲ್ಲ ಅಂತೀರೇನು?
ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಒಗ್ಗರಣೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ ತಿಳೀರಿ. ಪೈಗೆ
ಪೈ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡ್ತೀನಿ. ಎಲ್ಲಿ, ‘ಮೈವಾ’ಪರೀಕ್ಷೆನಾಡಿ ಬೇಕಾದರೆ-
ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ!”

“ಓಹೋ.”

“ಒಂದು ಕಾಸು ಪೋಲಾಗೋದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ
ಆಶ್ಚರ್ಯ—ನನ್ನ ಗೃಹಕೃತ್ಯಜ್ಞಾನ ಅಂದರೆ.....”

“ಅವರು ಎಂಥ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿರಬೇಕು!”

“ಬಿಡ್ರಿ, ಬಿಡ್ರಿ. ಬರಿ ಆರಾಮಕುರ್ಚಿ ಬೇಕೆ—ನಮ್ಮ ದೇಶದ
ಮೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ತಾನೆ.”

“ಇನ್ನು ದಾದಿ ನೋಡಿಕೋತಾಳೆ—ಮಕ್ಕಳನ್ನು!”

“ಹುಂ, ಎಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ, ಮರಿ ಬಂದಿವೆ ತಾನೆ? ಅವಳು ನೋಡಿ-
ಕೊಂಡರೆ ಹಾಗಿರುತ್ತವೇನು, ನಮ್ಮ ಪುಟಾಣಿಗಳು? ಬಟ್ಟೆ-ಬರೆ,

ನಡಕಿ-ನುಡಿತ. ನಿಮಗೆ ಅಷ್ಟಾದರೂ ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲವೆ? ಅವಕ್ಕಾ-
ದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆ—ಲೀಲಾ ಅಂದರೆ ಏನು ಅಂತೆ.”

“ನಂಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಇನ್ನೇನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಬರಿ ಅನಂತ-
ಪ್ರಣಯಿ ಅಂತ.”

“ಅಷ್ಟೇ ಅದರೂ ಸಾಲಬೇನು, ನಿಮಗೆ?” ಲೀಲಾ ಮೂಗು
ಮುರಿಯುತ್ತ ಅವನ ಕೆನ್ನೆತಿವಿದು ಮೇಲೆದ್ದು “ಅವು ನಿಮ್ಮ
ಹಾಗಲ್ಲ. ಕಣಗಿದರೇ ಕೊರಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದು ಮಾಡು-
ತ್ತವೆ” ಎನ್ನುತ್ತ, “ಪುಟ್ಟಾ! ಮರಿ!” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ
ಮಕ್ಕಳ ಕೋಣೆಗೆ ಓಡಿಹೋದಳು.

“ಚಿಕ್ಕ ಚಿಟ್ಟಿ! ಇವಳ ವಿಷಯ ಏನು ಅಂತ ಚಿಂತಿಸೋಣ?
ಏನು ಅಂತ ಹುಡುಗ? ಛ, ಪಾಪ!” ಎನ್ನುತ್ತ ಹಾಗೇ ಇನ್ನೊಂದು
ಕಡೆಗೆ ತಿರಿಗಿ “ಮತ್ತೆ, ಅದೇನು ಕಾಗದ?” ಎಂದುಕೊಂಡ.

ಒಳಗೆ ಮುಕ್ತನ ಲೊಚ ಲೊಚ ಕೇಳಿಸಿತು, ತಾಯಿ-ಮಕ್ಕಳ
ಮುದ್ದು ತೊದಲು ಕೇಳಿಸಿತು. ಅನಂತ ‘ಉಹುಂ, ಉಹುಂ
ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೆ?’ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ತಿರುಗಿದ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಲೀಲಾ ರಭಸದಿಂದಲೇ ಹಜಾರಕ್ಕೆ
ಬರುತ್ತ “ಅನಂದ, ಗೊತ್ತಲ್ಲ....” ಎಂದು ಮೊದಲುಮಾಡಿದಳು.
ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿದ ಕಾಗದವಿತ್ತು. ಅಗಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ
ಆಶ್ಚರ್ಯ-ಉತ್ಸಾಹಗಳ ಬೆಳಕಿತ್ತು.

ಅನಂದನ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ, ಅನಂತನಿಗೆ? ಎಷ್ಟು
ಗೊತ್ತೆಂದು ಲೀಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕಾರು ವೇಳೆ
ಯಾವಾಗಲೋ, ಅವಳಿಂದಲೇ ಅವನ ಮಾತು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ
ಇವರ ಮಧ್ಯೆ ಬಂದಿತ್ತು, ಅಷ್ಟೆ.

“ಹುಂ, ಏನು ಸಮಾಜಾರ?” ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದವನಂತೆ
ಕೇಳಿದ.

“ಬರ್ರಾನಂತೆ, ನಾಡಿದ್ದು.”

“ಏನು!” ಅನಂತ ಕೊಂಚ ಬಿಚ್ಚಿದನೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

“ನಂಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಆಯ್ತು. ಯಾವುದೋ ಕಾಲವಾಯ್ತು
ಕಂಡು. ಏರೋಸ್ಟೇನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರ್ರಾನಂತೆ.”

“ಉಹುಂ. ವಿಳಾಸ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು?”

“ಇನ್ನೇನು, ಊರಿನ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಿತಂತೆ. ಅವನ
ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ವಿಷಯ.”

“ಹುಂ” ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ವತ್ಸರ್ಯವಹಾರ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದೆಂಬ
ಸೂಚನೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಂದಿತು.

“ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಉಳಿದಾನು....ಒಂದೆರಡು ದಿನ, ಅಂತ
ಕಾಣುತ್ತೆ.”

“ಆ! ಹೂಂ. ಹುಂ” ಅವನು ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಬೇಕು?

“ಈಗ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್‌ ಡಾನ್ ಆಗಿದಾನಂತೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು
ಹೊಸ ಕವಿತೆ ರಚಿಸಿದಾನಂತೆ.”

“ಓ!”

“ನೋಡಲೇ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬರೀತಿದ್ದ. ಈಗ ಇನ್ನೂ ಪಳಗಿರಬೇಕು ಕೈ. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಓದಬೇಕಂತೆ.”

“ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಅನ್ನು.”

“ಇಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ಕಾಡಿಸಿದಾನೆ. ಕಾಣೋದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲವಿದೆಯಂತೆ.”

“ಓಹೋ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೋ.”

“ಹಳೇ ಗೆಳತಿಯ ಯಜಮಾನರು ಎಂದರೆ ಇರೋದಿಲ್ಲವೆ?”

“ನಿಜ!”

“ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವನನ್ನು ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸ್ವಭಾವ ಯಾವಾಗಲೂ!”

“ಉಹೂಂ!”

“ಇನ್ನೇನು ಬರತುಲ್ಲ, ನೋಡೋರಂತೆ” ಲೀಲಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

ನೋಡಬೇಕು ಅಂತೂ. ಹುಂ, ನೋಡದಿದ್ದರೇ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು! ಮತ್ತೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ? ಅದನ್ನೂ ಲೀಲಾ ಯಾಕೆ ತನಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ? ಅ? ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಅವಳ ಗೆಳತಿಯರ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಕೋರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಇಬ್ಬರೂ ನಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ? ಈಗ ಯಾಕೆ, ಹೀಗೆ? ಯಾಕೆ ಅಂತ?.....

ಅನಂತ ಚಿಂತಿಸಿದ, ಚಿಂತಿಸಿದ, ಅತ್ಯಪ್ತಿಯಿಂದ.

ಉಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾ ಅನಂದನ ಮಾತನ್ನು ಮತ್ತೆ ಎತ್ತಿದಳು. “ವ್ಲೇನ್ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ತಲುಪುತ್ತಂತೆ.”

“ಓಹೋ, ಆಗಲೇ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಎಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆತುರ!” ಅನಂತ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ.

“ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕಲ್ಲವೆ?” ಲೀಲಾ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು.

“ಯಾಕೆ. ವಿಳಾಸ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ!”

“ಛೇ, ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಏನಾದರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲವೆ?”

“ನಂಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಡಿಟರ್....”

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಒಬ್ಬಳೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತೆ.”

“ಅಪ್ಪೆ!”

ಮಾತು ಮುಗಿಯಿತು. ತಾನು ಅಡಿದ ಒರಟುರೀತಿಗಾಗಿ ಅನಂತನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಹೇಗೆ ಅಡಿದೆನೆಂದು ಅಶ್ಚರ್ಯವೂ ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಸರಿಹೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋ ಎನ್ನುವಂತೆ “ಈ ಹಾಳು ಕೆಲಸ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅಸ್ಪದ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ” ಬೇಜಾರಿನಿಂದ ಹೇಳಿದ. ಲೀಲಾ “ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡೋದಕ್ಕಾಗುತ್ತೆ. ನಾನು ಇದೀನಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ. ಹೇಳ್ತೀನಿ ಅವನಿಗೆ” ಎಂದಳು. ಅನಂತನಿಗೆ ಈ ಏರ್ಪಾಡು. ನಿಂದಲೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು—

ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು— ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡು ಕಸಿವಿಸಿಪಟ್ಟ. ಆ ರಾತ್ರಿ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಲೀಲೆಯ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಇಡೀ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾಲವಾರು ಬಾರಿ ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ಆದರೆ ತಡೆದುಕೊಂಡ.

ಅನಂದನನ್ನು ಯಾವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯೆದ್ದಿತು. ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರು ಬೇರೆ ಮಲಗಲು ಮೊಳಲು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಬಿಡುವಾದ ಕೋಣೆ ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

“ನಿಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಮಂಚ ಹಾಕಿದರೋ?” ಲೀಲಾ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಳು.

“ಅ? ನನ್ನ ಕೋಣೆಯೇ?” ಸ್ವಲ್ಪ ಆಸಹನೆಯಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದ.

“ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೋದು?”

“ಅಲ್ಲ, ಅತಿಥಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೋಣೆ ಕೊಡಬೇಡವೆ—ಅಂದೆ.” ಈ ರೀತಿ ಹೊರಳಿಕೊಂಡ.

“ಹಾಗಾದರೆ ತಾವು ನನ್ನ ಅತಿಥ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಲ್ಲ.”

“ಅ? ಓ, ಹಾಗೋ?”

ಮಲೇರಿಯಾ ಇ ನ್ ಪ್ಪ ಯೆಂ ಜಾ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರಗಳು

ಒಡನೆ ವಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಕ್ರೀಮಂತರ-ಬಡಬಗ್ಗರ-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಮಸ್ಯೆ
ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ.

ಮಾದನ್ ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಸ್,
ಮುಂಬಯಿ-೨.

“ಇಲ್ಲವೆ ತಮ್ಮ ಅತಿಥ್ಯವನ್ನು ಈ ಬಡವಳಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ತಮ್ಮ ವ್ರತಭಂಗವೇನೂ ಆಗೋದಿಲ್ಲ ತಾನೆ?”

“ಹ್ವ! ಹ್ವ! ಹ್ವಾ!”

ಈ ಸಲಹೆಯಿಂದ ಅವನ ಅಳುಕಿದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಅದೂ ಸರಿಯೆ ಅಂದುಕೊಂಡ.

ಲೀಲಾ ಅನಂತನ ಕೋಣೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ಕೋಣೆ ಅನಂದನಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗತೊಡಗಿತು. ಲೀಲೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಏರ್ಪಾಡಿನ ಗಡಿಬಡಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅನಂತ ಅತ್ಯಪ್ಪಿಯಿಂದ “ಇದೇನು, ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಂಭ್ರಮ-ತೊಂದರೆ. ಹೇಗೋ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಮುಗಿಸಬಾರದೆ?” ಅಂದ. “ಅದು ಹೇಗಾಗುತ್ತೆ? ನಾವು ನಾವು ಅಂದರೆ ಹೇಗೋ ನಡೆಯುತ್ತೆ. ಅತಿಥಿಗಳು ಎಂದರೆ ವಾನೆಯೆಲ್ಲ ತಳಮೇಲು ಆಗೇ ಆಗುತ್ತೆ. ಬಂದೋರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲ!” ಅವಳು ವಾದಿಸಿದಳು.

“ಅದೇನೋ ನಿಂಗೆ ಗೊತ್ತು, ಈ ಅತಿಥಿಯ ವಿಚಾರ!” ಅನಂತನು ಕೊಂಕು ನುಡಿದ.

“ಎಲ್ಲ ಅತಿಥಿಗಳ ವಿಚಾರವೂ ಅಷ್ಟೆ!” ಅವಳು ಪೂರ್ವಮಾಡಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾದಳು.

ಸಿದ್ಧವಾದ ಕೋಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅನಂತ “ಓಹೋ, ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ವಿತರಣೆ!” ಎಂದುಕೊಂಡು ಹುಬ್ಬುಕೊಡಿಸಿದ.

೨

ಅನಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆರು ಗಂಟೆಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂದನ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿದ್ದ ದಿನ, ಇನ್ನೂ ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಾಗಿರಲೇ ಬಂದ. ಅನಂದನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುವ ಸೂಚನೆ ಅವನಿಗೆ ಸಹಿಸದು. ಅವನನ್ನು ಕಾಣುವ ಆತುರವಿರಲಿ, ಇಷ್ಟವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿತ್ತು. “ಏನು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲವೋ!” ಎಂದುಕೊಂಡ. ಹರ್ಷದ ನೆಸನಿಗೆ ಹಾಯ್ದಿತು. ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದ ತಕ್ಷಣವೇ “ಯೋಸ ಬಾಬುಜಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೇನೋ?” ಎಂದು ಆಳನ್ನು ಕೇಳಿದ. “ಬೆಳಗ್ಗೆಯೇ ಬಂದರು, ಬಾಬುಜಿ. ಅವರೂ ಬಾಯಿಜಿ ಇಬ್ಬರೂ ಜುಹು ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು.”

“ಜುಹುಗೆ?” ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದ.

“ಹಾಂ, ಬಾಬುಜಿ, ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು.”

“ಹುಂ.”

ಆಗಲೇ ಜುಹು ತೀರ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ! ತನಗೂ ಕಾಯದೆ. ನಿಜ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಲೀಲಾ ಕೇಳಿದ್ದಳು: “ಮುಂಚೆ ಬರ್ತೀರಾ?” ಅಂತ. ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ “ಎಂದಿನಂತೆಯೇ” ಎಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಇದು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ಅದೇ ಸಂಕು ಎಂದು ಅವರವರೇ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದರಲ್ಲ, ಹ!

ಬೇಗಬೇಗನೆ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದ. ಎದುರಿಗೇ ಅನಂದನ ಫೋಟೋ! ಅದನ್ನು ನೋಳಿಯಿಂದ ಕಿತ್ತು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ. ಮತ್ತೆ ತೆಗೆದು ತಗಲುವಾಕಿದ. ಮುಖ ತೊಳೆದು-ಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು, ತನ್ನನ್ನೇ ದುರುಗುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದ. ಫೋಟೋವನ್ನೂ ತಿರುಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ. ಅನಂತರ ಕ್ರಾಪು ಬಾಚಿ, ಟೈ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಮಳವನ್ನು ರೇಷ್ಮೆ ಚೌಕಕ್ಕೆ ಚುಮುಕಿಸಿ, ಹೇಬಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬಂದ. ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಆಳು ಟೀ ಪ್ರೀಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಸಿದ. ಅನಂತ “ಟೀ ಬೇಡ” ಎಂದು ಜುಹುವಿಗಾಗಿ ಹೊರಟ. ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಬೆಳಕಾಗಲೀ, ಹಿತವಾಗಿ ತೀಡುತ್ತಿದ್ದ ತಂಗಾಳಿಯಾಗಲೀ ಅವನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ಸಂದಿಯಲ್ಲೇ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿದು ಮರಳಿಗೆ ಬಂದು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದ. ಅವರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ, ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳೂ, ನಗುತ್ತ ನಲಿಯುತ್ತ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೋಡಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನೋಡುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರದೃಷ್ಟಿ. ಒಂದು ಮೈಲಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದು, ಕಾರುಗಳು ನಿಲ್ಲುವ ಕಡೆಗೂ ಬಂದ. ಅಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ? ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹಿಂತಿರುಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೋ? ಓ, ಆಗೋ ಅಲ್ಲಿ ಲೀಲಾ. ಹುಂ ಹುಂ, ಅವಳೇ. ಇಬ್ಬರೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರು, ದೂರದಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲ, ಅವನು ಮರಳುದಿಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಯೇ ಇದ್ದನೆನ್ನ ಬೇಕು. ಅನಂತ ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡೆದು ಸುಮಾರಾಗಿಯೇ ಸಮೀಪಿಸಿದ. ಹಾಗೂ ಅವರ ಗಮನ ಇವನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಮಾತು! ಅನಂತ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ಹಿಂಭಾಗದ ದಿಣ್ಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿದರೆ?..... ಉಹುಂ, ಉಹುಂ. ನೇರವಾಗಿಯೇ ಅವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದೂ “ಹಲೋ!” ಎಂದ. ಅವರು ಕತ್ತಿತ್ತಿದರು. ಅನಂದ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತ.

“ಓಹೋ, ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದ್ರಾ?” ಲೀಲಾ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದಳು.

“ಹುಂ, ಮತ್ತೆ? ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಕಾಣೋ ತವಕ ಇರೋದಿಲ್ಲವೇ ಆಳು ಹೇಳಿದ.”

“ಅದು ತಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯ. ಕಂಡು ಬಹಳ ಅನಂದವಾಯ್ತು. ನಾನೂ ಈ ಅನಂದವನ್ನು ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ!” ಅನಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕೈನೀಡಿದ.

“ನನ್ನ ವಿಷಯವೂ ಅಷ್ಟೆ!” ಅನಂತ ಕೈ ಕುಲುಕುತ್ತ ಅನಂದನನ್ನು ಒಂದೇ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ. ದಿಟ್ಟವಾದ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಆಳು. ಕುಂದು ಯಾವುದೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತ ಸಪ್ತೆಯಾದ. ಆ ಉದಾಕೋಟಿನ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿಹಳದಿಯ ಗುಲಾಬಿ ಅವನ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಿತು. ಅದೇ ಬಗೆಯ ಗುಲಾಬಿಯನ್ನು ಲೀಲಾ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ತನ್ನ ಕೋಟಿಗೆ

ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದಳು ಇರಬಹುದೆ? ಅಥವಾ ಅವನೇ ಕುಯ್ಯ-
ಕೊಂಡನೋ? ತನ್ನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವಂದ ಮುಚ್ಚುವಂತೆ
ಮಾತಾದಿದ “ನಾನು ಏರೋಡೋಂಗೇ.....”

“ಏನೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಲೀಲಾ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದಳು. ಅದಕ್ಕೇನು.
ಅವಳು ಬಂದಿದ್ದಳಲ್ಲ— ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ!”

“ಯಾಕೆ, ಅವಳಿಂದಲೇ ನಾನಲ್ಲವೆ? ಹೃ! ಹೃ!”

ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾದುವು, ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು; ಆನಂದ
ಲೀಲೆಯ ಬೇರೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ.

“ಇದೇನು ಅವರನ್ನು ಈಗಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು-
ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾ? ಎಷ್ಟು ಆಯಾಸವಾಗತ್ತೋ ಏನೋ!”

“ಛಿ, ಛಿ! ಆಯಾಸ ಎಂಥಾದ್ದು?”

“ನೋಡಪ್ಪಾ ಆನಂದ, ಆಗಲೇ ಟೀಕೆಗೆ ಮೊದಲಾಯ್ತು!”

“ಸಂಜೆ ಹಾಯಾಗುತ್ತ. ಅವಳು ಸೂಚಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ
ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಹೋಗೋಣ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಜಂದ್ರ ಬೇರೆ ಮೇಲೆ
ಬರತಾ ಇದಾನೆ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಗಾಳಿಪಟದ ಹಾಗೆ ಈ ಪಚ್ಚಿಕಡಲು
ಮುಂದೆ ಹೋಳಿತಾ; ಬೆಚ್ಚನೆ ಗಾಳಿ ಮುತ್ತಿಡುತ್ತಾ; ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆ
ಯಂಥ ಬಿಳಿ ಮರಳ ದಿಣ್ಣೆ, ಮೇಲಾಗಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗ-
ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿದೆ. ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆ
ಸಂಜೆಯೊಂದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.”

“ಆಗ ಸೂರ್ಯನ ಮುಳುಗನ್ನೂ ನೋಡಿದೆವಲ್ಲ” ಲೀಲಾ
ಆನಂದನ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟಳು,

“ಹಾಗಾದರೆ ಆಗಲೇ ಬಂದಿದ್ದಿರಾ?”

“ಹೌದು, ಒಳ್ಳೆದಾಯ್ತು. ಅದೆಂಥೆಂಥ ಆಕಾರ ಹೊಂದಿದ
ಸೂರ್ಯ! ಮೋಡದ ಹಿಂದೆ ಚಿನ್ನ ಕರಗಿಸೋ ಕುಲುಮೆಯಾಗಿದ್ದ.
ಮೇಲಿನ ಮುರುಕು ಮೋಡಕ್ಕೆಲ್ಲ ಗಳಿಗೆ-ಗಳಿಗೆಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ
ರಂಗು ಉಡಿಸಿದ—ರಂಗಸ್ಥಳದ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ದೀಪಗಳನ್ನು
ಸೊಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ. ಕೆಂಡಮಂಡೆಯಾದ, ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚಂಡಿನ
ಪಾಗಾದ. ಮದ್ಯದ ಪಾತ್ರೆಯಾದ, ಪಾಡಿಸೀರದ ಲಿಂಗವಾದ,
ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿ ಬರಿ ಉರಿಯಾದ. ನಾನು ನೋಡಿರೋ
ಉತ್ತಮ ಸೂರ್ಯಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು.”

“ಹೌದು, ನಾನೂ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸಿದ್ದೀನಿ.”

“ಇವತ್ತು, ತೀರ ನಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು ಕಣ್ರೀ” ಲೀಲಾ ಆವೇಶ-
ದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು.

“ಉಹೂಂ!” ಅನಂತ ಆವರಬ್ಬರ ಕಡೆಗೂ ನೋಡಿದ.
ನಿಶೇಷ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಇರಬಹುದೆ— ಎನ್ನಿಸಿತು.

“ನೀವೂ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.”

“ಹೌದು, ಇಷ್ಟರು ಹತ್ತಿರವಿದ್ದು ಸವಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ-
ಕೊಂಡರೆ ಇವುಗಳ ಬೆಲೆ ಹತ್ತರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.”

“ಆದರೆ ಪುರುಸೊತ್ತು ಎಲ್ಲವೂ, ಅವರಿಗೆ? ಅವರನ್ನು ನೆಚ್ಚಿ-

ಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ— ಅಂತಲೇ ನಿನ್ನ ನಾನು ಕರೆದು.
ಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದು.”

“ಹೌದು, ನಾನು ಅದೃಷ್ಟವೇನೇ!” ಅನಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಹಿ-
ಯಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದ.

“ದಿನವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಣದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲೇ ಕಳೆತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ
ಯಾವಾಗ ಕಾಲ? ಯಾವಾಗಲೋ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅನ್ನು.”

“ಹಣದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತೀಯಾ? ಸುಖದ ವಸ್ತು
ಸಂಪಾದಿಸಿದರೇ ಆಯ್ತು, ಸುಖಪಡುವುದಕ್ಕೂ ಬೇಕಲ್ಲ, ಅದೃಷ್ಟ, !
ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳ ಜೀವನವೇ ಹಾಗೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರೋದೂ ಹಣಕ್ಕೆ.
ಸಿಕ್ಕೋದೂ ಅಷ್ಟೆ. ಇನ್ನು ಬಾಕಿಯವು, ಕಲೆ, ರಸ ಇವು
ಹಾಗಿರಲಿ, ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆ, ಇವಕ್ಕೂ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನ
ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿ—ನಾನು ಕಂಡದ್ದರಲ್ಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದಗಳು ಇಲ್ಲ
ಅಂತಲ್ಲ” ಆನಂದ ಒಟ್ಟು ಮಾತು ಹೇಳಿದ.

ಅನಂತನಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗವೆನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಸುಮ್ಮ-
ನಿದ್ದ. ಹಾಗೇ ಮಾತು ಒಂದರಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿತು.
ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾತೆಲ್ಲ ಆನಂದನದೇ. ಅವನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ,
ಯೂರೋಪಿನ ರಮ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲಾವಿದನಂತೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದ.
ಅಲ್ಲಿಯ ಯುದ್ಧಾನಂತರದ ಜೀವನವನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿ, ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ

ZANDU PROTOCASEN

Whole Casein Hydrolysate

PALATABLE AND POWERFUL NUTRITIVE
TONIC FOR ORAL
ADMINISTRATION IN ALL RUNDOWN
CONDITIONS OF HEALTH

Biological Laboratory

The Zandu Pharmaceutical Works, Ltd.
BOMBAY 14.

Sole Agents:—

M's. Pranalal and Sons

Chemists, Druggists

Station Road. HUBLI

(H. O. Bangalore City)

ತನ್ನ ತೀರ್ಥಾಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ. ಕತೆಗಳು, ಉಪಕತೆಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು, ವಿನೋದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಅಲೆ-ಅಲೆಯಾಗಿ ಬಂದುವು. ಲೀಲಾ ಅಶ್ವತ್ಥ ಸಮ್ಮತಿಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಸೂಚಿಸುತ್ತ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದರಲ್ಲೇ ಆಸಕ್ತ-ಳಾಗಿದ್ದಳು. ಆನಂತನೂ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಿಂದ ತಲೆದೂಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ಅಸ್ಪಷ್ಟಜೀತನ ಆಗಾಗ ಕಚ್ಚಿ ಈ ಮತ್ತಿನಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕಾರು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅನಂತನ ಅಧಿಕಾರವಾದವನ್ನು ಆನಂದ ಮೃದುವಾದ ಮಾತಿ-ನಿಂದಲೇ ಇದಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ತನ್ನನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಲೀಲೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆನಂದನಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಿತ್ತಂತೆ ಅನಂತನಿಗೆ ತೋರಿ, ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಿರಿಕಿರಿಯಾಯಿತು ಅಯ್ಯೋ, ಹೊತ್ತು ಕಳೆದದ್ದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದರು.

ಆನಂದ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಆಗಲೇ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಬಂದೊಡನೆ ಆವರೋಡನೆ ಮಕ್ಕಳಂತೆಯೇ ಆಟವಾಡಿದ. ಕೋಟು ಪ್ಯಾಂಟುಗಳಲ್ಲೇ ಅಂಬೆಗಾಲಿಕ್ಕೆ ಆನೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡಿದ. ಅವರನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಎಸೆದು ನಗಿಸಿ ನಕ್ಕ. ಇವೆಲ್ಲ ಮನೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊರಗಾ-ದರೂ ಲೀಲಾ ವಿನೋದದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ “ನೋಡಿದಿರಾ, ಎಂಥ ಕಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ನಕ್ಕು ಸಂತೋಷಿಸಿದಳು.

ಊಟದ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಶಗಳು ಅನಂತನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದುವು. ಅತಿಥಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ತಾನು ಸೋತ ಕಡೆ ಲೀಲೆ ಮೃದುವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿ ಗೆದ್ದುದು ಅವನಿಗೆ ಹಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ‘ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ’, ಹಣ್ಣುಗಳು, ವಿಳಯಗಳು ಅದುವು. ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಮೂವರೂ ಹರಟೆ ಹೊಡೆದರು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲೇಜುಜೀವನದ ಮಾತೇ. ಲೀಲಾ ಅನಂದರದೇ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗ. ಆದರೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ನ್ಯಾಯ-ವಾಗಿ ಅವರಿಗೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತನೂ ತನ್ನ ಕಾಲದ ವಿಷಯ-ಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಹೇಳಿದ, ತನ್ನ ಅಭೀಷಿತ ಮಾತನ್ನೂ ಸಮ-ಯೋಚಿತವಾಗಿ ಬಿರಿಸಿದ. ಆದರೆ ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿ-ದವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ರುಚಿಸಿತು? ಎಷ್ಟೇ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರು ಕೇಳಿದರೂ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತನಿಗೆ ತಾನು ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ರೇಡಿಯೋ-ವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಶರಣುಹೋಗಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟ. ಕಡೆಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ಬಡಿದಾಗ ಆಕಳಿಸುತ್ತ “ಇನ್ನೂ ಇರಾ ರಲ್ಲ. ವಾಪ, ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ಲೀಲೆಗೆ ಸೂಚನೆಕೊಟ್ಟು ಎದ್ದ. ಅನಂದ “ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳೇ ನೆನಪುಗಳು ಬಹು ಸವಿ. ಅಡಿ-ದಮ್ಮ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತೆ. ನಿದ್ರೆಗಿದ್ದೆ ಯಾವುದೂ ಬರೋದಿಲ್ಲ” ಎಂದರೂ ತಾನೂ ಎದ್ದ. ಲೀಲೆ ಅನಂತನನ್ನು ಕೋಣೆಗೆ ಹಿಂಬಾ-ರಿಸಿದವಳು ಮತ್ತೆ ಯಾತಕ್ಕೂ ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಮಲಗಿದ

ಅನಂತನಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾತು, ಗಟ್ಟಿಯಾದ ನಗು ಕೇಳಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅನಂತ ಹೊರ-ಳಾಡಿದ. ಕೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಲೆದಿಂಬಾಗಿ ಸೀಲೆ ನೋಡುತ್ತ ಚಿಂತಿಸಿದ. ಲೀಲೆ ಕೋಣೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ದೀಪ ಅರಿಸಿದಾಗ ಗಡಿಯಾರ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯಿತು.

ಮಾರನೆಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವಾಗ ಲೀಲಾ “ಸಂಜೆ ಜೋಗೇಶ್ವರೀಗವಿಗೆ ಹೋಗಿಬರೋಣವೇ?” ಎಂದು ಮಾತೆತ್ತಿದಳು.

“ಅಯ್ಯೋ, ಅಲ್ಲೇನಿದೆ?” ಅನಂತ ಇಷ್ಟ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ.

“ಯಾಕೆ? ಹಳೇ ಕಾಲದ ಗುಹೆಯ ದೇವಸ್ಥಾನ. ನೆಲದ ಮಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ. ಆನಂದ ಅದನ್ನು ನೋಡೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಳ. ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಹೋಗಿಲ್ಲವೇ?”

“ನಂಗೆ ಹಳೇ ಕಾಲದ ಗುಡಿ ಗುಹೆ— ಅಂದರೇನೋ ಉತ್ಸಾಹವೇ” ಆನಂದ ತನ್ನ ಇಷ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ.

“ನೋಡೋದು ಯಾಕೆ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ, ನಾನು. ರಜ ದಿನವಾಗಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ‘ಪಿಕನಿಕ್’ಗೆ ಹೋಗಿಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು” ಅನಂತ ಹೊರಳಿಕೊಂಡ. ತಾನು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅನಂದಿಸಿದ್ದ. ಬಹುವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿ-ಕೊಂಡಿದ್ದ. ಈಗ ಯಾಕೆ ವಿರೋಧಿಸಿದನೋ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದು.

“ಆನಂದ ಭಾನುವಾರದವರೆಗೂ ಇರೋದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಂತೆ!”

“ಹಾಗೇನು?”

“ನೋಡೋಣ! ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ. ಹೇಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋದು!” ಆನಂದ ತನ್ನ ತೀರ್ಥಾಟ ಹೇಳಿದ.

“ಮುಂಜೆ ಬರೋದಕ್ಕಾದರೆ ಬರ್ತೀನಿ. ಹೋದರಾಯ್ತು”

ಅನಂತ ಅನಿರ್ಧರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ.

ಮಾತು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತಿತು. ಅನಂತ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆತುರದಿಂದ ಮುಗಿಸಿ ಮನು ಗಂಟೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಆದರೆ ಆನಂದ, ಲೀಲಾ ಆಗಲೇ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದರು! “ಎಲಾ, ಏನು ಆತುರವಾಗಿತ್ತು? ತಾನು ಬರಬಹುದು ಅಂತ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಯಾಕೆ ಕಾಯಲಿಲ್ಲ?” ಅನಂತ ಸಿಡಿಮಿಡಿಸಿದ. “ಬೇಕೆಂದೇ ಹೋದರೋ, ಇಬ್ಬರೇ?” ಅವನ ಮನಸ್ಸು ತಾನೂ ಲೀಲಾ ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ದಿನಗಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ನೊದಲ ಸಾರಿ ಹೋದಾಗ, ಆ ಗುಹೆಯ ಒಳಗೆ ಹಿಡಿದಾಟವಾಡಿದ್ದರು. ಲೀಲೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ— ಆ ಸಣ್ಣ ಕತ್ತಲೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ, ಮುತ್ತಿಟ್ಟಿದ್ದ.... ಹುಂ! ಅನಂತನ ಮೈ ನಡುಗಿತು. ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ನುಗ್ಗಿ ದಡ್ಡಾರನೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಮೆಟ್ಟಿಲಿ-ಳಿದು ರಸ್ತೆಗೆ ಓಡಿ ಬಂದ. ತಟ್ಟನೆ ನಿಂತ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೇ? ಅವರು ಏನೆಂದುಕೊಂಡಾರು? ತನಗೆ ಸಂಶಯ ಪಿಶಾಚ ಹಿಡಿದಿದೆಯೆಂದೇ? ಯಾಕೆ ತಾನೂ ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಉಹುಂ, ಅದರೂ ಹೀಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ತೋರ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಏನೋ, ಉಹುಂ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅವರು

ಸುಕ್ಕುವ ಸಂದರ್ಭವೂ ಕಡಿಮೆಯೇ. ಈವರೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇರಬಹುದು. ಮೂರೂವರೆಗೇ ಹೋದರು ಅನ್ನಲಿಲ್ಲವೆ, ಆಳು ? ಹೌದು. ಕಾಯೋಣ ಇಲ್ಲೇ.

ಅನಂತ ಮತ್ತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ಹತ್ತಿದ.

ಆಳು ತಂದಿಟ್ಟ ಚಹ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಜುಹುವಿಗೆ ಹೋಗಿಬಂದ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಂಟೆ ಏಳು, ಎಂಟು— ಇನ್ನೂ ಅವರು ಹಿಂದಿರುಗಲಿಲ್ಲ ! ಅನಂತನಿಗೆ ಮೈ ಪರಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಏನೇನೋ ಕಾರಣ ಹುಡುಕಿ ಆಳಿನ ಮೇಲೆ, ದಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಲೇಗಿದ.

“ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗೋದು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲನೇನೋ ”
“ ಇನ್ನು ಕೇಳಿದ

“ ಇಲ್ಲ ಬಾಬುಜಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ‘ ಬರೋದು ಹೊತ್ತಾಗಬಹುದು ’ ಅಂದ್ರು. ”

“ ನೀನೊಂದು ಶುದ್ಧ ಮಡ್ಡಿ. ಹೋಗಲಿ ಮಾತುಕತೆ ಅಡಿಕೋತಾ ಇರಲಿಲ್ಲವೆ ? ”

“ ಅದೇ ಜೋಗೇಶ್ವರಿ.... ”

“ ಸರಿ, ಬೊಗಳಬ್ಬೇ ಬೊಗಳ ! ಹೋಗು !....ನೋಡು, ಊಟಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡು ! ”

“ ಬಾಬುಜಿ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ? ”

“ ಇನ್ನೇನು ಕಾಣೋದಿಲ್ಲವೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ, ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಇರೋದು— ಒಬ್ಬನೇ ? ಅವರೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದಾರೋ, ಶಹರು ಸುತ್ತೋದಕ್ಕೋ, ಸಿನೇಮಾಕ್ಕೋ. ನಾನೇಕೆ ಕಾಯಲಿ ? ”
ಆಳು ಹೊಂಟು ಹೋದ.

ಮಕ್ಕಳು ಹೆಜಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುವು.

“ ಹೋಗಿ, ಹೋಗಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿ. ಏ, ಬಾಯೀ ! ”
ದಾದಿ ಬಂದಳು.

“ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಲಗಿಸೋದಿಲ್ಲವೆ ? ”

“ ಇನ್ನೂ ಎಂಟೊವರೆ ಮಲಗೋದಿಲ್ಲ. ”

“ ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಮಾಡು. ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ನೀನೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ! ”

ದಾದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಒಳಗೆ ಆಳೂ ಅವಳೂ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಶಬ್ದ ಅವನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು.

“ ಆಯ್ತೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ? ” ಒಳಗಡೆಗೆ ಕೂಗಿದ.

“ ಇನ್ನೇನು ಆಯ್ತು, ಬಾಬುಜಿ. ”

ಅನಂತ ಊಟವನ್ನು ಎಂಜಲು ಮಾಡಿ ಹೆಜಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಒಂಬತ್ತು ಹೊಡೆಯಿತು. ಹೊರಗೆ ಕಾಲಸದ್ದು, ಮಾತು, ನಗು. ಅವರೇ ! ಆಳು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದ.

“ ಇದೇನು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಯ್ತಲ್ಲ ? ” ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮರೆಸಿಕೊಂಡೇ ಅನಂತ ಕೇಳಿದ.

“ ‘ ಮೆಟ್ರೋ ’ಗೂ ಹೋಗಿದ್ದೆವು— ‘ ಲೇಡಿ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್ ’ಗೆ ” ಲೀಲಾ ನಸುನಗುತ್ತ ಕಾರಣ ಹೇಳಿದಳು.

“ ಹಾಗೋ ? ”

“ ನಂಗೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಚಿತ್ರ ಹೇಗೋ ಕಪ್ಪಿಹೋಗಿತ್ತು. ಲೀಲಾ ಹೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ”

“ ನಾನು ಮುಂಚೆಯೇ ಬಂದೆ— ಜೋಗೇಶ್ವರಿಗೆ ಹೋಗೋದು

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೇಶ

4 ನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ

ಅಚ್ಚಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಬೇಕಾಗಿರುವವರು

ಬೇಗನೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಳುಹಿರಿ !

ಬರೆದವರು :

ಡಿ. ಜಿ. ಎಸ್. ಹುದ್ದಾರ

ಬಾಯೋಬೋನಾ ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ

ಮಕ್ಕಳು ನೊಂದಲ್ಪೊಂದು ಮುಮುಕರ ವರೆಗೆ ಸ್ತೀಪ್ತರುಷರು ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸ ಬಹುದು. ಕುಡುಕಿಗೂ ಜೀವಾಣುಗಳಿಗೂ ಬಲವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ ‘ ಬಾಯೋ-ಬೋನಾ ’ ಸೇವಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ೯೦ ದಿನಸ ಸಾಕಾಗುವ ಬಾಟಲೆಯ ಬೆಲೆ ರೂ. ೨. ೬. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಸೊಜಪತ್ರಪಡೆಯಬಹುದು.

ROY & CO. BOMBAY 2.

ಅಂತ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೆಲ್ಲ ಅಂತ" ಅನಂತ ನಗುವನ್ನು ಬಲವಂತ ದಿಂದ ತಂದುಕೊಂಡ.

"ಹಾಗೇ? ನಿಮ್ಮದು ಅನುವಾನ, 'ಲೇಡಿ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್' ಬೇರೆ ಹಿಂದೆ ಯಾವಾಗಲೋ ನೋಡಿದ್ದೆ ಅಂದಿದ್ದಿರಿ. ಅದಕ್ಕೇ ಡಬ್ಬಲ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಜೋಗೀಶ್ವರಿಗೆ ಇಡಲು ಹಾಕಿ, 'ಮೆಟ್ರೋ'ಗೂ ಹೋಗೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿವು. ಒಳ್ಳೇ ಚಿತ್ರ"

"ಎನೋ ಇದೆ!"

"ಯಾಕೆ ಅವತ್ತು ಹೊಗಳಿದಿರಲ್ಲ; ಅಂತಲೇ ನಾನು ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದು. ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ."

"ಬರೀ ವ್ಯಭಿಚಾರಪ್ರದರ್ಶನ! ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಸೋದಿಲ್ಲ."

"ಛಿ, ಹಾಗನ್ನೋದಕ್ಕಾಗುತ್ತೇ? ಅವಳಲ್ಲಿ ಕೆನಿಕರ ಹುಟ್ಟೋ ಹಾಗೇ ಚಿತ್ರಿಸಿದಾರೆ."

"ದೃಶ್ಯಗಳು, ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ, ಅವರಿಬ್ಬರ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಇವು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ." ಅನಂದ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟ.

"ನಂಗೇನು 'ನಿಮ್ಮ'ಲ್ಲಿ ಕನಿಕರ ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಅಭಿನಯ ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ನಿಜ" ಅನಂತ ತನ್ನ ತೀರ್ಮಾನ ಹೇಳಿದ.

ಅನಂದ ಲೀಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ.

"ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತೂ ನೋಡಿ, ಊಟಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು."

"ಛಿ, ಛಿ! ಅದಕ್ಕೇನು. ಒಳ್ಳೇದೇ ಆಯ್ತು!" ಅನಂದ ಸಮ್ಪಾದಿಸಿದ.

ಅ ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಹಂಟಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಗಳು, ಜನರ ನಡೆನುಡಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಅನಂತನ ತಳಮಳದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಹತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ಅನಂದನೋ ಲೀಲೆಯೋ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದದ್ದೊಂದು ಸದುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವರು ನಕ್ಕಾಗ ತಾನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ, ಅಷ್ಟೇ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ತನಗೆ ತಲೆಯ ನೋವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದು, ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡ. ಲೀಲಾ ಬಂದು ಮಲಗಿದ ಮೇಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದ.

ಮುಂದಿನ ದಿನ ಅನಂತನಿಗೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂಜೆಯೂ ಇವರು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನೆಪದಿಂದ ಜತೆಯಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದಾರೆಂದು ಅವನು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಅನಂದ-ಲೀಲೆಯರ ಧ್ವನಿಗಳು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅನಂತನಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಾಯಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಒಪ್ಪದೆ ಗಂಟೆಯೊತ್ತಿದ.

"ತಳ್ಳಿ!" ಲೀಲೆಯ ಧ್ವನಿ.

ಅನಂತ ಒಳಗೆ ಹೋದ. ಅನಂದ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕಾಲುಚಾಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೋಟು ಪುಸ್ತಕವಿತ್ತು. ಅದೇ ಸೋಫಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಸೂತಿ ಇತ್ತು. ಇವರ ಮುಂದೆ ಟೀ ಟ್ರೇ.

"ಇದೇನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ?" ಲೀಲಾ ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು.

"ನಿಮಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗಲಿ ಅಂತಲೇ!" ಅನಂತ ನಸುನಕ್ಕ.

"ಒಳ್ಳೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದ್ರಿ. ಟೀ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ" ಅನಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ.

"ಅನಂದ ಪ್ರೇಮಗೀತಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತ ಇದಾನೆ."

"ಊಹಾಂ! ನೀವು ತಗೊಳ್ಳಿ ಟೀ. ಅಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದರಾಯ್ತು" ಅನಂತ ಉಪಚಾರ ಹೇಳಿದ.

"ಅವನಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ."

"ಓ, ಬಾಯಿಗೆ ಹೇಳೋಣ."

"ಅವಳೂ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ."

"ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗಾದರೆ?"

"ಯಾಕೆ, ನಾನು ಇದೀನಲ್ಲ. ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಟೀ ಮಾಡ್ತೀನಿ" ಲೀಲಾ ಎದ್ದಳು.

ಅನಂತ ಟೀ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. "ಅಯ್ಯೋ ಇಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಇದು ಲೀಲಾ ಮಾಡಿದ ಟೀ!....." ಅನಂದನಿಂದ.

"ಓ!" ಅನಂತ ಅಶ್ಚರ್ಯ ಸೂಚಿಸಿದ.

"ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಡಿದರೆ ಸಾಕು" ಅನಂದ ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಪೂರಿ ಮಾಡಿದ.

"ಎನು, ವ್ಯಂಗ್ಯವೋ?" ಲೀಲಾ ನಕ್ಕು ಆಡಿಗೆಯ ಮನೆಗೆ ಬೇರೆಯೊಂದು ಬಟ್ಟಲು-ತಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಹೊರಟಳು.

"ಛಿ! ಛಿ! ಇಲ್ಲ!" ಅನಂದ ನಗುತ್ತ ಅತ್ತಿತ್ತ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ.

"ಹಾಗಾದರೆ ಸಾಕು!" ಅನಂತನೂ ನಸುನಗುತ್ತಲೇ ಕೋಣೆಗೆ ಹೊರಟ. ತಲೆದೂಗುತ್ತ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ಅವನ ಮುಖ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕ್ಷಣಕಾಲ ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಅನಂತರ ಹ್ಯಾಟು-ಕೋಟುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹತ್ತಿರದ ಮಂಚದ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿಸಾಡಿ, ಮತ್ತೆ ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಚಹಕ್ಕೆ ಕುಳಿತ.

ಅ ಸಂಜೆ ಅನಂದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದ. ಪ್ರಣಯ—ವಿರಹ-ಗೀತೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಲೀಲಾ ತನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಆಡಿ ತೋರಿಸಿದಳು. ಆಗಾಗ ಅನಂತನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ "ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನು ತಲೆದೂಗುತ್ತಿದ್ದ, ಹಾಗೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅನಂತ "ನಂಗೇನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಗೊತ್ತುಗುತ್ತೆ— ಮನದ ತುಂಡಿಗೆ" ಎಂದು ನಕ್ಕ. ಅವರೂ ನಕ್ಕರು.

“ತಮ್ಮದು ಮಾತಿಗೆ ಮೀರಿದ ರಸಿಕತೆ” ಅನಂದ ಹೊಗಳಿದ.

“ಇದೂ ವ್ಯಂಗ್ಯವೋ?” ಅನಂತ ಕೇಳಿದ.

“ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೋ ನಾನು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಂತಿದೆಯಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿ ಯಾರನ್ನೂ ವಂಚಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿಯ ಮೊತ್ತ ಅಷ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೆ. ಅದು ಫಲಿಸೋ ರೀತಿ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅನುಭವದ ತೃಪ್ತಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೇನೋ!”

“ಬಿಡಿಸಲಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ!” ಅನಂತ ನಸುನಗುತ್ತಲೇ ಅನಂದನಿಂದ ಲೀಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ.

ಅದೇ ರಾತ್ರಿ ಸೊಗಸಾದ ಔತಣ— ಈ ವರೆಗೆ ನಡೆದ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಸವಿಟ್ಟುಹಾಕಿ. ಲೀಲೆಯೂ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಳೆದಿದ್ದಳು. ಊಟದ ಅಂಶಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದಾಗ ಅನಂತನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು— ಅಷ್ಟೊಂದು.

“ನಾನೇ ಮಾಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆಬಿ; ಇನ್ನೇರಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು!” ಲೀಲಾ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದಳು.

“ಬೇಡ, ಬೇಡ.” ತುಂಬುಹೊಟ್ಟೆಯ ಅನಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡ.

“ಯಾಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆ?”

“ಸರಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆ! ಇಂಥ ದುಬಿಯಾದ ಜಿಲ್ಲೆಬಿ, ತಿಂಪ ನೆನಪೇ ಇಲ್ಲ.”

“ಮತ್ತೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊ” ಜಿಲ್ಲೆಬಿ ಬಿದ್ದೇ ಬಿತ್ತು.

ಅನಂತನೇನು ಅಸಂಸ್ಕೃತನಲ್ಲ. ಉಪಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾನು ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಖೀರುಬಡಿಸಿದಾಗ, ಅನಂದ “ದಮ್ಮಯ್ಯ, ಒಳ್ಳೆ” ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದರೂ ಬಿಡದೆ ಗೊಟ್ಟಿದಿಂದ ದನಕ್ಕೆ ಔಷಧಿಹುಯ್ಯಿಸುವ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಎನ್ನುವಹಾಗಿ—ಇನ್ನೊಂದು ಬಟ್ಟಲನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಬಿಟ್ಟ.

“ಇನ್ನೇರಡು ಗಂಟೆಗೆ ರೈಲುಹಿಡಿಯಬೇಕು ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಯಾಣ” ಅನಂದ ಮುಜುಗರವಟ್ಟ.

“ನಿಮಗೇನು ಕಷ್ಟ? ‘ಒರ್ನ್ ರಿಸರ್ನ್’ ಆಗಿದೆ. ಹೋಗಿ ಮಲಗಿದರು ರಂಗಧಾಮನಹಾಗೆ” ಇಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯೋ ಗೊರಕೆ ಅಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ” ಅನಂತ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ತನ್ನ ಹಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡ.

ಈ ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರ ಮಧ್ಯೆ ಬಡ ಅನಂದನಿಗೆ ಪೀಕಲಾಟಕ್ಕೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು.

“ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟದೀಯೆ ಆದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದಿನ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು” ಲೀಲೆಯಿಂದ.

“ಇಂಥ ಕಡೆ ಎಷ್ಟು ದಿನವಾದರೂ ಇರೋಣ ಅಂತಲೇ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಊರಿನ ಕಡೆ ಅತಂಕ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟು ಇದ್ದೇಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮೂರು ದಿನ ಬಹಳ ಹಾಯಾಗಿ ಅನಂದವಾಗಿ ಕಳೆದೆ. ಇಂಥ ಮನೆ, ಇಂಥ ಸಂಗ.....”

ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಗೆಯಲ್ಲದವ

ಅಂಥಮನವಾಗಿ ಬಗೆಯಲ್ಲದವ

ಇದಕ್ಕೆ ಸನ್‌ಲೈಟ್ ಮೋವೇಕಾರಣ

S 157 215 KN

“ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಹಳೇ ಗೆಳೆಯರನ್ನು, ನಂದೇನಿ—
ಅವರೇ ಒಂದು ದಿನವೂ ಕೂಡ ಬಿಡುವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಜತೆ
ಇರುವಿಲ್ಲ.” ಅನಂತ ಹೊರಬಿಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿದ.

“ಅದೇನು? ನಿಜವಾದ ಸಜ್ಜನರೊಬ್ಬರ ಸ್ನೇಹಗಳಿವೆ.
ಸಂತೋಷ ನನಗೆ.”

“ನಿಮ್ಮ ಔಪಚಾರಿಕ ಮಾತು.”

“ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಲ್ಲ ನೆನಪಿರೋ ಅಂಥ ದಿನಗಳು, ಇವು.”

“ನಮಗೂ ಹಾಗೇ” ಲೀಲಾ ತಕ್ಷಣವೇ ಹೇಳಿದಳು.

“ಹೌದು, ಹೌದು” ಕೊಂಚ ತಡೆಮೆ ಹೇಳಿದ ಅನಂತ.

“ಮದ್ರಾಸ್ ಮೇಲೆ” ವಿಕಲ್ಪೋದಯಾ ಟಿರ್ಮಿನಿಸಿನಿಂದ ಹರಿದು
ಹೋಗುವಾಗ ಅನಂತ ಜಿರಾಫೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡು ಕಿಟಕಿ-
ಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಚೌಕವನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ. ಲೀಲಾ
ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತ ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಬಿಳಿಯ
ಚೌಕವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಳು. ಅನಂತ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು
ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಅವರು ಮನೆ ಸೇರಿದಾಗ ಹನ್ನೊಂದಾಗಿತ್ತು.

ಲೀಲಾ ಮಲಗಲು ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಅನಂತ ಮಲಗಿ-
ಕೊಂಡು ‘ಲೈಫ್’ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ.

“ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತೋಹಾಗಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ” ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಮುಖ
ತೆಗೆಯದೆಯೇ ಹೇಳಿದ. ಅದರೂ ಅವಳು “ಸ್ಯಾರಿಡಾನ್”
ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ನುಂಗಿ ನೀರುಕುಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ
ನೋಡಿದ.

“ಏನು ತಲೆನೋವು, ಮಾಮೂಲಿ?” ಅವನು ಹೇಳಿದ
‘ಮಾಮೂಲಿ’ ಲೀಲಾ ಹೊರಗಾಡ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ
ತಲೆನೋವು.

“ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ದಿನ” ಅವನು. ಇವೇನೋ
ಬೇರೆ—ಔತಣದ ಅಡಿಗೆಗೋಸ್ಕರ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕೂತಿದ್ದ ನಲ್ಲ,
ಅದಕ್ಕಿರಬೇಕು.”

“ಹೃ”

“ಇಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಬಹುದೇನಿ?” ನಮನಗುತ್ತ ಕೇಳಿದಳು.

“ಅದಕ್ಕೇನು? ಅದರೆ ಮಲಗಿಕೋಬೇಡವೆ ನೀನು? ಹೊತ್ತಾ-
ಗಿದೆ, ತಲೆನೋವು ಬೇರೆ.”

“ಅಯ್ಯೋ, ತಲೆನೋವಿನ ಮನೆ ಹಾಳಾಯ್ತು. ಮಾತ್ರ
ತಗೊಂದಿನಲ್ಲ ಇನ್ನೇನು ಹೋಗುತ್ತೆ. ನಿಮಗಂತೂ ಹೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ
ತಾನೆ? ನಾಳೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹಿಡಿಸೇಬಿಡ್ತೀರಿ— ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ,
ಹಾಮೋ? ಇವತ್ತು ಮಾತ್ರ ಮಾಫಿ- ಈಗ ಯಾಕೆ ಬದಲಾಯಿ-
ಸೋದು ಅಂತ, ಅಲ್ಲವೆ?” ಲೀಲಾ ಅವನ ಮಲಗಿದ ಬೇಡವನ್ನು
ಒರಗಿಕೊಂಡು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು.

ಅವನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇದ್ದ.

“ನಿಮ್ಮ ಓದು ಬಿಡಲಾರೇನಿ, ಇನ್ನಿತ್ತಿಗೆ?” ಅವಳು ಹಾಗೇ
ಅವನ ಮೇಲುಗಡೆ ಬಗ್ಗಿ ಮೃದುವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು-
ಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಎಸೆದಳು.

“ಇದೇನು ನಿನ್ನ ಬಲವಂತ?” ಸ್ವಲ್ಪ ನಗು ತೋರಿಸುತ್ತ
ಹೇಳಿದ.

“ಅಲ್ಲ, ಮೂರು ದಿನಕ್ಕಾಗಲೇ ಎಷ್ಟೋ ದಿನ ಅದಹಾಗಿದೆ,
ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಿ.”

“ಆಹಾ! ಅದೆಲ್ಲ ಬರಿ ಬೂಟಾಟಿಕೆ!”

“ಅಂ! ಲೀಲಾ ಬೂಟಾಟಿಕೆ ತೋರಿಸಿದ್ದು ಎಂದಾದರೂ
ಕಂಡಿದೀರ?”

“ಯಾವಾಗಲೂ ಅದೇ.”

“ಉಹಂ! ಮೂರು ದಿನ ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಇದ್ದೆ ಅಂತ ಆಗಲೇ
ಕೋಪವೋ ರಾಯರಿಗೆ? ಪುರುಸೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿತ್ತು. ನಮನಮಗಿ,
ಆ ಅತಿಥಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು? ಏನೋ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ
ಬಂದಿದ್ದು....”

“ಹಳೇ ಗಂಡ ಇದ್ದೇ ಇರಾನೆ, ಅಲ್ಲವೆ?” ಜಿನ್ನಾಗಿಯೇ ನಕ್ಕ.

“ಹೂಂ, ಅಷ್ಟಲ್ಲವೇ— ಇನ್ನೇನು?” ಅವಳೂ ನಕ್ಕು ಅವನ
ಕೆನ್ನೆಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಏಟು ಕೊಟ್ಟು “ಅಲ್ಲ, ನೀವು ಎಂದಾದರೂ
ಹಳಬರೇನಿ? ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಒಂದೊಂದು ಹೊಸ ತರಹ
ಇರ್ತೀರಿ. ಕೋಪ, ತಾಪ, ಸರಸ, ವಿರಸ, ಕಠಿಣ, ಕರುಣ— ಎಷ್ಟು
ವಿಧ ವಿನು ಕತೆ! ಹಳಬರೇ— ಜಿನ್ನಾಯ್ತು!” ಎಂದು ಅವನ
ಕೃಪಿಸಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ತೂರಿಸಿದಳು.

“ಓಸೋ, ಮತ್ತೂ ಬಿನ್ನಾಣವ ಮಾತೇ! ನಾನು ಕಂಡಿಲ್ಲವೆ
ಇದನ್ನೆಲ್ಲ?”

“ಹಾಗೋ! ಅಂತೂ ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಳೆಸ್ಟೂ
ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಿಡಿ.”

“ಅಷ್ಟಲ್ಲವೆ. ಹೆಂಗಸಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಗಂಡು ಬಾಳಿದ
ಹಾಗೇ.”

“ನೀವು ಬಹಳ ಕಟ್ಟೋರು ಕಣ್ಣೀರಿ. ನಾನು ಏನೋ ಅಂತಿದ್ದೆ....
ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅದು ನನ್ನದೇ ತಪ್ಪು ಅನ್ನಿ; ಅಂಥ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟದೀನಿ.
ನಾನೇ ಮುಂದುವರಿದು ಹೀಗೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಹೀಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಸವಂ
ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡಿಸಿಬಿಟ್ಟದೀನಿ, ಅಲ್ಲವೆ?” ಹೀಗೆ
ಹೇಳುತ್ತ ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು
ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಕೆನ್ನೆ ಸವರಿದಳು. ಅವನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ
ತನ್ನ ತಲೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು.

ಅನಂತ ಮಿಲಿನಿಲಿಗುಟ್ಟಿದ— ಒಳಗೆ ದೇಹ ಒಂದು ಕಡೆ,
ಮನಸ್ಸು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತಿತ್ತು. ಲೀಲಾ ಹೇಳಿದ
ಮಾತು ಸಂಯೋಗರಲ್ಲಿ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪ್ರಣಯದಲ್ಲಿ ತಾನೇ
ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆಗಾಗ, ಯಾವಾಗಲೋ,

ಲೀಲೆಯೂ ಮುಂದುವರಿಯಲು ನಾಚುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗೇಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಈ ಅಟಿ? ಏನಾದರೂ ಗುಟ್ಟಿದೆವೆ? ಇದರಲ್ಲಿ? ಇವಳ ಅಳವೇನು? ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ.... ಅ? ಹುಂ.... ಇರಬಹುದೆ?.... ಅನಂದನೊಡನೆ ಏನಾದರೂ ಅವಿವೇಕವಾಗಿದ್ದರೆ ತಾನು ಮುಚ್ಚಲಿ ಎಂದೆ?...ಹುಂ! ಹೌದು! ಹೌದು! ನಾಳೆ ತಾನು 'ಸರ್ಕೀಟ್' ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು ಇವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ ತಾನು ಹಿಂತಿರುಗುವುದು ಇವತ್ತು ದಿನಗಳ ಮಾತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇವಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೆ- ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗಾಗುವುದು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ದಿನವಿದೆ ಅಂತ. ಆಗ ಏನಾದೀತೋ ಎಂದು ಇವಳಿಗೆ ಭಯ! ಇವಳ ಜೀವೈ ಫಲಬಿಟ್ಟರೆ ಆದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೊಣೆಗಾರನಾಗಲಿ-ಅಂತ ಇವಳ ಉದ್ದಿಕ್ಕು! ಅಬ್ಬಬ್ಬ, ಏನು ಜಾತುಕ್ಕು! ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ತಾನು ಇವಳ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುವಷ್ಟು ಪೆಚ್ಚನೆ? ಅದರೂ ಹುಟ್ಟಿ. ಮಗುವಿನ ಲಕ್ಷಣವೇ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ- ಗುಟ್ಟನ್ನು?....ತೋರಿಸಬಹುದು....ತೋರಿಸದಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು... ಚಂದುವಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಲಕ್ಷಣವೇನಿದೆ? ಎಲ್ಲಾ ಅವಳ ಅಮ್ಮನಂತೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಹುಂ ಕಲಾ ತಾನೇ ಅವಳ ತಾಯಿಯ ಅಚ್ಚು. ತನ್ನದು ಒಂದು ಕೋಲಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ... ಸಿಜು. ಈ ಕೋಲಿಕೆ ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದದ ವಿಷಯವೇ. ಉದಾ; ತಾನು ಬಿಗಿಯಾಗಿರುವುದೇ ಸರಿ. ಒಳ್ಳೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಳೆ. ಏನಾದರೂ ಆದರೆ, ತನ್ನ ಸೊಂಕೂ ಇರದಂತೆ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭ! ಛಲ! ಈ ರಾತ್ರಿ ಹೀಗೆ ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು- ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಬಯಲಾಗುವ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ! ಅಥವಾ ಇವಳ ಅದೃಷ್ಟವೇ ಜಿನ್ನಾಗಿದೆಯೋ? ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಕರಿಸಬಹುದಲ್ಲ.... ಏನೋ ನೋಡಿಬಿಡುವುದು. ಇವಳ ಈ ಮೋಹದ ಗಾಂವನ್ನು ಕಚ್ಚಬಾರದು, ಉಸುಂ. ಸಾಸ್ತಿಯೇನಾದರೂ ಬೆಳೆದರೆ ಅಳಿಸುವ ಯತ್ನ ನಡೆಯದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು....ಹುಂ, ಈಗ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಣಯ ಜೀವೈಗೆ ತುತ್ತಾಗಬಾರದು. ತಡೆಯಲೇಬೇಕು.

ಅನಂತ ವಕ್ರವಾಗಿ ನಕ್ಕನೇ ಪೂರತು, ಅವಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

"ಇದೇನಿ, ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗಿದ್ದೀರಿ- ಇವತ್ತು? ಹೋಗಲಿ, ನಾಚಿಕೆ ಹೇಸಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಕೇಳೇ ಬಿಡ್ತೀನಿ. ಎಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಮುತ್ತು ಕೊಡಿ ಮತ್ತೆ, ನೀವು ಜಾಣರು!" ಲೀಲಾ ಕೆಂಪೇರಿದ ತುಂಬಿ ಮುಖವನ್ನು ಅವನ ಮುಖದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತಂದಳು, ಹುಟ್ಟಿಗೆ ತುಪ್ಪಯನ್ನೇ ಸೋಕಿಸಿದಳು. ಈಗಿನ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಲಂಚದ ಪರಿಣಾಮ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮೋಗುತ್ತಿತ್ತೋ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಅನಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಖವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಅವಳ ಕೆನ್ನೆಗೆ ತಣ್ಣನೆಯ ಮುತ್ತುನ್ನು ಸೋಕಿಸಿದ. ಲೀಲೆಯ ಮುಖ ಇನ್ನೂ ಕೆಂಪೇರಿ ಕೂಡಲೆ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡಿತು.

"ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಕಣ್ರೀ. ನೀವು ನಿಜವಾಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೇ ಆಗಿ

ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬಿಡಿ, ಹೋಗಲಿ; ನೀವುಗೆ ಮಾತೆ ನನ್ನಿಂದ ಭಂಗ?" ಲೀಲಾ ಎದ್ದು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅನಂತ ಹುಸಿನಗೆ ನಕ್ಕು 'ಈ ಮುನಿಸಿಗೆ ಹೆದರಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಮತ್ತೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಸಿಳಿದಿದಾಳೇನೋ....ಹುಂ' ಎಂದು ಕೂಂಡು, ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ನಿಜವಾಗಿ ಭಂಗಿತಪಾದವಳನ್ನು ಕಂಡು ಅವನಿಗೆ 'ಅಯ್ಯೋ' ಎನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗಟ್ಟಿ

ಕರ್ಕರದಲ್ಲಯ ಅಸಹ್ಯ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವದು.

ಪರ್ಲಾಥ ಕಾರ್ಡ್ ಒಳಗೊಂಡ ಮುಖ್ಯ ಪೊರಗಿನ ಉರುಪನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಾಗಿರುವುದು ಅವನ. ಅದರೊಳಗಿನ ಸರಿದಿರುವುದು, ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ಭಾಷಣ ವದ್ಧಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಮೋಗಿಸಿ ದಿನ ಪುಷ್ಕರ ಮೊದುವದು.

ಅಬಲಾಮೃತ

ಪ್ರೀಯಕರ ನಿಶಕ್ತಿ, ಯಾವನ, ನೊಂದರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ

ಅಳವುಪ್ಪು, ಅಳವು ಮುತ್ತು ಕೆಂಪುಪ್ಪು, ಮಕ್ಕಳ ಹರಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಬರುವ ಪುರ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳನ್ನು, ನಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಗರ್ಭಾಶಯದ ಅತಿಸಾರವನ್ನು, ಕಡೆಯಲನಾಧ್ಯವಾದ ಬೆನ್ನು ನೋವು, ಬೊಂಕೆನೋವು, ಕೃಮಿಕೀತ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಮಾ, ಭಾರಾಳವು ಆದ ಮುಖ್ಯದೊಡ್ಡ ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯದೊಡ್ಡಗಳಿಂದ ಪ್ರೀಯಕರ ದೇಹಾರೋಗ್ಯ ವನ್ನೇ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ನೊಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಿ ಲಾದಿನ ಅಶಾಲದಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಮಾಡುವುದು. ಪರ್ಲ ಅಬಲಾಮೃತವು ಈ ಎಲ್ಲ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸುವುದು.

ಪರ್ಲ ಅಬಲಾಮೃತ

ಬೊಂಬಯಿ. ೨೭.

ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೈನೀಡಲಿಲ್ಲ, ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲೂ ಇಲ್ಲ. ಮರು-
ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಹೋದಳು.

ಹಾಂ! ಗೆದ್ದೆ, ಗೆದ್ದೆ, ಗೆದ್ದೆ! ಸರಿ, ಇನ್ನು ಗೆದ್ದಂತೆಯೇ.
ನೋಡೋಣ ಗುಟ್ಟು, ಕುಟ್ಟುಗುತ್ತದೆಯೆ ಎಂದು....ಆದರೆ?...
ಆದರೆ? ಆಗೇನು, ಅವಳೊಡನೆ ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಛಿ!
ಇಬ್ಬರ ದಾರಿಯೂ ಬೇರೆಯಾದಂತೆ. ಅವಳ ಆಪ್ತನ ಮನೆಗೆ
ಸಾಗಿ ಹಾಕುವುದೇ— ಇನ್ನೇನು? ಹೋಗಲಿ, ಅಲ್ಲೇ ಇರಲಿ
ವಿಧವೆಯ ಹಾಗೆ. ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿ-
ಸಲಿ. ಊರಲ್ಲಿ ಛೇಮಾರಿ ಮಾಡಲಿ. ಚಂದು, ಕಲಾ— ಇವರನ್ನೂ
ಕಳುಹುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಉಹಂ, ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟಿಗೆ
ಬೇಕಾದರೆ ಹೋಗಲಿ. ಅವಳ ವಿಷಯ ಇನ್ನೂ ಬಯಲಿಗೆ ಬರು-
ತ್ತದೆ. ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ— ಪ್ರಭಾಕರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬೆಲೆ ಎಂದು.
ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅದೊಂದು ಇರುತ್ತರಲ್ಲ ಅವಳಿಗೆ— ಅವಮಾನದ
ಮೂರ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ. ಆದನ್ನೇ ನೋಡಿಕೊಂಡು ದಿನದಿನವೂ
ಸಂತೋಷಿಸಲಿ!.....ಅನಂತನ ಮನಸ್ಸು ಪಟ್ಟನೆ ಬೇರೊಂದು
ಕಡೆಗೆ, ಎಲ್ಲಿಗಿಲ್ಲಗೋ ನೆಗೆದಂತಾಯಿತು. ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಯೋಚನೆ.
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಲಿಬಿಲಿ ತಿಳಿಯಾಗಲು ಬಹಳ ಹೊತ್ತೇ ಆಯಿತು.
ಆಗ ನಿಟ್ಟುಸಿರೊಂದು ಹೊರಬಿತ್ತು. ಸಂದರ್ಭದ ಮೇಲೆ ಅವನ
ಹಿಡಿತ ಮತ್ತೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟಂತಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಒಂದು ದಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
ಹಿಂದಿನ ಲಹರಿ ಮುಂದೆಹರಿಯಿತು. ಹುಂ, ಸಂತೋಷವೇ? ಅಯ್ಯೋ
ಅದಕ್ಕೆ ಕಡೆ— ಅವಳಿಗೆ, ನನಗೂ. ಎಂಥ ಮುತ್ತಿನಂಥ ಸಂಸಾರ
ಒಡೆದು ಚಗರಾಗುತ್ತೆ! ಇದರಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲ—
ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ, ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ! ಈ ಮನೆ, ಈ ಮೌಖ್ಯ, ಈ ಮಕ್ಕಳು
ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರೀತಿ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಗೂಗಿಯ ಹಾಗೆ ಬಾಳುವುದು
ಅವಳ ಹೆಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆಯೋ? ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಸನ್ನೆಲ್ಲ—ಅದೇನು
ಸ್ವಲ್ಪವೇ?— ಇವಳಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಬಿಳಿಸಿದೀನಿ. ಇದಿಲ್ಲದೆ
ಅವಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬದುಕಾಳೇ?... ಹುಂ, ಬದುಕಾಳೇ?
ನೊರೆಗೆ ಬಾಡಿ, ಒಣಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?... ಈಗಲೇ ಒಂದು
ಮುತ್ತನ್ನು ಸೂರ್ಯನಾಗಿ ಕೊಡಬೇಡಿ ಇದ್ದು ದಕ್ಕೇ ಅವಳ ಮುಖ ಎಷ್ಟು
ಬತ್ತಿ ಬಿಳಿಹೋದಿತು! ಕಣ್ಣೀರು ಕೊಡ. ಪ್ರಣಯವೆಂದರೆ
ಎದ್ದು, ಆಸೆ ಈ ಕೆಡ್ಡೆಗೆ! ಛಿ! ಒಂದು ಮುತ್ತನ್ನು ಸೂರ್ಯನಾಗಿ
ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರಲ್ಲೇನಿತ್ತು? ಮಮ್ಮನೆ
ನೋಯಿದೆ.... ಇದೇ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮ?.... ತಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ
ಇವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವನೇ? ಛಿ. ಏನು ಪ್ರಶ್ನೆ! ದೇವರಿಗೆ
ಗೊತ್ತು, ತನಗೆ ಗೊತ್ತು, ಲೀಲಾ ತನಗೆ ಏನೆಂಬುದು.....

ಮತ್ತೆ?... ಇದೇ ಪ್ರೇಮದ ಪರಿಣಾಮ? ಆದರೆ ತನ್ನದೇನು
ತಪ್ಪು? ಇವಳದ್ದೇ ಅಲ್ಲವೇ?... ತಪ್ಪೋ ಅಲ್ಲವೋ ಯಾರಿಗೆ
ಗೊತ್ತು? ಎಲ್ಲ ಅನುಮಾನ, ಅನುಮಾನ! ಇದು ಬಗೆಹರಿದರೆ
ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ಅವಳ ಗತಿ. ಅದಕ್ಕೇ ನೂಕುವುದೇ, ಅವಳನ್ನು?
ಆ ದುರ್ಗತಿಗೆ ನೂಕಿ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಲ್ಲನೆ, ತಾನು?... ಆ?...
ಹಾಗಾದರೆ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ದಾರಿ?
ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ. ತಿಳಿದೂ ಸಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟಾದರೂ
ತಾನು ಮನುಷ್ಯನೇ... ಮತ್ತೆ?... ಗೊತ್ತಾಗದೆಯೇ ಇದ್ದು
ಬಿಟ್ಟರೋ?... ಆ!.... ಏನೂ!.... ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಬೇಕು....
ಜಿನ್ನಾಗಿಯೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕು

ಅನಂತ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಹೊರಳಾಡಿದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ
ಯೋಚನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುತಿರುವಿ ಹಾಕಿದ. ಮದುವೆಯಾದಂದಿ-
ನಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಜೀವನವೆಲ್ಲ 'ಸಿನಿಮಾ'ದಂತೆ ಅವನ ಕಣ್ಣಿನ
ಮುಂದೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳ
ಭಾಗ ಬೇಗನೇ ಮುಗಿಯಿತು. ಆದರೆ ನಡೆದಿದ್ದ ನೂರಾರು
ಸರಸ-ವಿರಸಗಳ ದೃಶ್ಯಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದುವು. ಕಟ್ಟಕಡೆಯ
ಕಣ್ಣೀರಿನ ದೃಶ್ಯವಂತೂ ನಿಂತೇ ಕಾಡಿತು. ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಅವಳ
ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಅವನು ತರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಲೀಲೆಯ ಮಂಜದ
ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ. ಮಂಜನ ತೆರೆಯಂತಹ ಪರದೆಯ ಹಿಂದೆ
ಅವಳ ದೇಹ ಮುಚುರಿ ಮುಲಗಿದ್ದು ಕಂಡಿತು. 'ಮುಖವೂ
ಸೊರಗಿದೆ— ಇನ್ನೂ ಈಗ' ಎಂದುಕೊಂಡ. ಆ ಮುಖ, ಆ
ದೇಹ, ಆ ಜೀವ, ಸಾವಾನ್ಯದ ವಿಷಯವೇ ತನಗೆ? ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ-
ಯವು? ಆಗ ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ?... ಈಗೇಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ
ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ? ಏನಾಬರೇನು? ತನಗೇನು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ?
ಅವಳೇನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ? ಆ ಯೋಚನೆ ತನಗೆ ಸರಿಯೇ?
ಒಪ್ಪುತ್ತದೆಯೇ?... ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಷ್ಟೇಯೇ?... ಇವಳನ್ನು
ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲನೆ ತಾನು?... ಹಿ, ಏನು ಹುಚ್ಚು! ಅದರೂ....
ಅವರೂ ಈ ಹಾಳು ಗುಟ್ಟು ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಮನ್ನಿಸಿ.....
ಉಹಂ....ಉಹಂ.... ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದೇ ಬೇಡ. ಮೇಲೇಳ
ಬಹುದಾದ ಸಾಕ್ಷಿ ಅಳಿಸಿಕೊಂಡಿ, ಹಾಳಾಗಲಿ. ಅವಳಿಗೇಕೆ
ಆ ಹೀನಾಯ.... ಉಹಂ.... ಬೇಡ.... ಎಂದಿಗೂ.

ಅನಂತ ತಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತ. ಕುಳಿತು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ
ಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿದ.

"ಉಹಂ! ಬೇಡ....ಬೇಡವೇ ಬೇಡ" ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತ
ತನ್ನ ಮಂಜದಿಂದಿಳಿದು ಲೀಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದ.

ಅವಿರತ ಯಜ್ಞ

‘ ಆನಂದಕಂದ ’

ಅಕೋ ಅಲ್ಲಿ ! ಇಕೋ ಇಲ್ಲಿ !
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಯಜ್ಞ !
ಉರ್ಧ್ವ-ಮಧ್ಯ-ಅಧೋಲೋಕ
ಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಯಜ್ಞ !
ಈ ಅವಿರತ ಯಜ್ಞದಿಂದೆ
ನೆಲೆನಿಂತಿದೆ ವಿಶ್ವ ;
ಯಜ್ಞ ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯೊದವಲಂದೆ
ವಿಗತಿ ವಿಶ್ವದಶ್ವ !

ಗಗನವು ಯಜಮಾನನಿರಲು
ಭೂಮಿಯು ಹೋಮಾಗ್ನಿ !
ಭೂಮಿಯಜ್ಞ ದೀಕ್ಷಿತೆಯೊ,
ಅಧೋಲೋಕ ವಹ್ನಿ !
ಅಧೋಲೋಕ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃ
ಭೂಮಿ ಹೋಮದಗ್ನಿ !
ಭೂಮಿಯ ಬಲಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಹವು
ಉರ್ಧ್ವಾಧರ ವಹ್ನಿ !

ಈ ಅವಿರತ ಯಜ್ಞದಿಂದೆ
ವಿಷಮತೆಯದು ಬೆಂದಿದೆ !
ವಿಶ್ವದೆಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲೂ
ಸಮತೆಯು ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ !
ಇಗೋ ಇಲ್ಲಿ, ಅಗೋ ಅಲ್ಲಿ,
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಯಜ್ಞ !
ಬಂದಕೊಂದು ಹೋತ್ಯ, ಹವನ,
ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲದ ಯಜ್ಞ !

ಭುವಿಯ ಜೀತನಾಗ್ನಿ ಮಲ್ಲಿ
ಸೂರ್ಯ ಬಲಿಯ ನೀಡುವ;
ಅಮೃತಗರ್ಭನಾಡ ಸೋಮ
ಸೋಮರಸವನೊಡುವ.
ಅಗಣಿತ ಗ್ರಹ-ತಾರಕಾಳಿ
ಮಧುಹೋಮವ ನಡೆಸಿ,
ಮೋಡ-ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು-ಸಿಡಿಲು
ಉದಧಿಗರ್ಭ ಕೊಡುವ.

ಸಾಗರ ಹೋತಾರನಾಗಿ
ಸೂರ್ಯಗೆ ಬಲಿ ನೀಡುವ;
ಸೂರ್ಯನು ದಾತಾರನಾಗಿ
ಮೇಘಕೆ ಹವಿ ಹಾಕುವ.
ಮೇಘ ಯಾಗಕರ್ತೃವಾಗಿ
ಮಳೆಗೆ ನೀರ ಬೀಳುವುದು;
ಮಳೆಯು ಯಾಜಮಾನನ, ವಹಿಸಿ
ಇಳಿಗೆ ಬಾಳನೆರವುದು.

ಪಾತಾಳದ ಶಕ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ
ಭೂತಕದೀ ಭೂತಗಣಕೆ
ಸತ್ತ್ವಾಹುತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ;
ಸತ್ತ್ವಜನನ ಮಹಾಫಲವೆ
ಸಸ್ಯಗಳಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡು
ಜೀವಕೆ ಕೂಳಿಡುತ್ತಿದೆ.

ಜೀವ ಕೂಳನುಣುತುವೆ,
ಜೀವನ-ಬಲ ಕೊಳುತುವೆ,
ಉಟ ಅಟಿ ಆರಿತುವೆ—
ಅದರೊಳೆ ಮೈಮರೆತುವೆ.

‘ ಪ್ರತಿಜೀವವು ಪಡೆಯಬೇಕು
ಯಾಜಮಾನನ ದೀಕ್ಷೆ ’
ಎಂದಿರುವುದು ಯಜ್ಞ ಪ್ರಿಯೆ
ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸದಪೇಕ್ಷೆ !
ಒಂದು ಜೀವಿಗೊಂದು ಜೀವ
ವಹ್ನಿಯು ಯಜಮಾನ—
ಆಗಬೇಕು; ಅದರೆಯೇ
ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನ !

ಯಜ್ಞ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ಕೋದು
ಲೋಕ ಲೋಕ ನಿಂತಿವೆ;
ಎಂದೆಂದಿಗು ಚ್ಯುತಿಯು ಇರದ
ಸಮಗತಿಗಳನಾಂತಿವೆ.
ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ, ಇದೋ ಇಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಯಜ್ಞ !
ಯಜ್ಞ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೆಂತಹದಿದು,
ಅರಿತವನೇ ಪ್ರಾಜ್ಞ !

ಭ್ರಮರದ ಬಯಕೆ

ಶ್ರೀ. ಸಿ. ಎಂ. ದೇವೇಂದ್ರ ನಾಯಕ,
ಧಾರವಾಡ

ಭ್ರಮರವೊಂದು ಹಾರಿಹಾರಿ
ಹೊವನೇಲೆ ತಂಗಿತು;
ಅರಳಿ ನಿಂತ ಹೂವು ‘ ಏಕೆ
ಇಲ್ಲಿ ? ’ ಎಂದು ಕೇಳಿತು.
ರವಿಯು ಭುವಿಯ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ
‘ ನಾನು ಬಹಳ ಹಸಿದಿಹೆ—
ಮಧುರ ಹೂವು ಎಲ್ಲಿ ? ಅದರ
ಮಧುವ ಕುಡಿದು ತಿರುಳುವೆ ! ’
ಎಂದುಕೇಳಿ, ಸುಳಿಯ ಗಾಳಿ
‘ ಚಣದಿ ತರುವೆ ತಡೆದಿರು ! ’
ಎಂದು ತೆರಳಿ ಕೊನೆಗೆ ತಾನೆ
ಕುಡಿದು ಸುಳಿದು ಹೋಯಿತು.

ಮಂಜುಮುತ್ತು ಮುಂದೆ ಬಂದು,
‘ ನಾನು ತರುವೆ ನಿಂದಿರು !
ಹಸಿವ ಹಿಂಗಿ ಬಾಸ ಸೇರಿ
ನಲಿನೆಯಂತೆ ! ’ ಎಂದಿತು.
ಆಗಲೆಂದು ಹಸಿದ ರವಿಯು
ಅದನು ಕಾದು ನಿಂದನು.
ಮಧುವನುಂಡು ಮಂಜುಮುತ್ತು
ಅಲ್ಲೆ ತಂಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು.

ಇದನು ನೋಡಿ ರೋಷ ತಾಳಿ
ರವಿಯು ಬೆಂಕಿಗೊಂಡನು;
ಹಸಿವ ಮರೆತು ಎಂದಿನಂತೆ
ಮತ್ತೆ ತೆರಳಿ ಬಿಟ್ಟನು.
ಇಂದು ನಾಳೆ ಕಂಡು ಕೇಳಿ,
ಇವರನೆಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಿಸಿ—
ಮತ್ತೆ ಹೂವನರಸಿ ಮಧುವ
ಕುಡಿದರಾಯಿತೆಂದನು.

ಇದನು ಕದ್ದು ಕೇಳಿ ನಾನು
ಹಾರಿ ಬಂದು ತಂಗಿಹೆ;
ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳಲೇಕೆ ?
ಕೊಡುಕೊಡು ಮಧು ಕುಡಿಯುವೆ !

ಜಯಕೀರ್ತಿಯ 'ಛಂದೋನುಶಾಸನ'

(ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಕುರಿತು)

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ನುಹಿಸಿ ಎಂ. ಎ., ಧಾರವಾಡ

✽

ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅದರ ಉಪವಿಭಾಗವಾದ ಛಂದಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಮಹತ್ತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಕಾವ್ಯಜೀವಿಯಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕ, ಛಂದಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು, ಇಂದಿನ ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲವೆ?

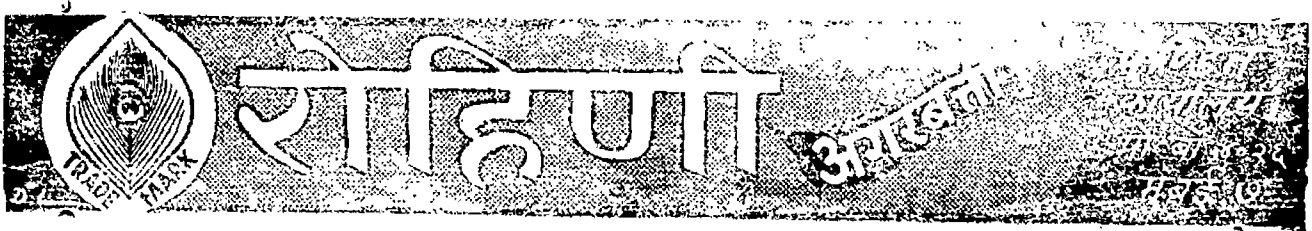
✽

ನಾಗವರ್ಮನ 'ಛಂದೋನುಶಾಸನ' ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದ ಗ್ರಂಥ. ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸಿನ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲವೂ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕನ್ನಡವು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೊಂದು ಪ್ರಧಾನ ಭಾಷೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ದ್ರಾವಿಡ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಅಂಶವೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಡನೆ ಅದರ ಬಳಕೆಯುಂಟಾದ ಮೇಲೆ, ದ್ರಾವಿಡ ಅಂಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತ್ರಾ ಗಣಗಳೂ ಕಂಡು ಬರತೊಡಗಿದುವು. ಇದೀಗ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ಮಾತ್ರಾಗಣಬದ್ಧ ಕವಿತೆಯೇ. ಇದೂ ಹಿಂದುಳಿದು ಮುಕ್ತಛಂದದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳು ಬರತೊಡಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಛಂದಸ್ಸು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ, ಕನ್ನಡದ ಮುದ್ರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಕನ್ನಡದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾದ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ ಪ್ರಾಸವನ್ನೂ, ಯತಿಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡು ಬಂದರು.

'ಛಂದೋನುಶಾಸನ'ವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ, ಆದರೆ ಅವನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಕುರಿತಾಗಲಿ, ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಕುರಿತಾಗಲಿ, ನಮಗೇನೂ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಜಯಕೀರ್ತಿಯ 'ಛಂದೋನುಶಾಸನ' ಸಂಸ್ಕೃತ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಕುರಿತೂ ಅದರಲ್ಲೊಂದು ಪ್ರಕರಣವೇ ಇದೆ—ಎಂಬುದು ಅಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಷಯ. ಸಂಸ್ಕೃತ

ಮಾತ್ರಾವೃತ್ತಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಳವೃತ್ತಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಕವಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ; ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಜಯಕೀರ್ತಿಯು ಕೊಡುವ ಕನ್ನಡವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ; ಒಂದು ವೃತ್ತ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿ; ಮೊದಲನೆಯದು ಅಕ್ಷರಗಣಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೂ, ಎರಡನೆಯದು ಮಾತ್ರಾಗಣಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೂ ರಚಿತವಾಗುವುದು. ಕವಿ ರಘಟಾ ಅಥವಾ ರಗಳೆಯ ಬಂಧವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ಈ ರಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕಡವಕದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಸಾಲುಗಳಿರಬೇಕೆಂಬ ಬಂಧನವಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ದ್ವಿಪದಿಯಂತೆ ಮಾತ್ರ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲು, ಅಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಷ್ಟಷ್ಟೇ ಇರಬೇಕು; ತಾಳಬದ್ಧವೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಈ ರಘಟಾಬಂಧವು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಪಭ್ರಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಮಾತ್ರಾಸಮವೃತ್ತವಾದ 'ಪದ್ಧತಿಕೆ' ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿಕೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭೇದವೆಂದರೆ: ರಘಟಾಬಂಧವು ಮಾತ್ರಾ-ಅಕ್ಷರ ಸಮವೃತ್ತವಿದ್ದರೆ, ಪದ್ಧತಿಕೆಯು ಕೇವಲ ಮಾತ್ರಾಸಮ ವೃತ್ತವಾಗಿದೆ.

'ಚೂರ್ಣ'! ಅರ್ಥವರ್ಣವಾದ ಮತ್ತು ಇಂಸಾಗಿರುವ ಸಮಾಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗದ್ಯದ ಒಂದು ತುಣುಕು. ಇದನ್ನು

ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗಲೂ ಕವಿ ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯವನ್ನೇ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೇಳಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಮ, ಅರ್ಥಸಮ, ವಿಷಮವೃತ್ತಗಳ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ; "ಪದಚತುರೂರ್ಧ್ವ"ವನ್ನೂ ಅದರಂತೆ, "ಉದ್ಗತಾ, ಸೌರಭಕ, ಲಲಿತ, ಕೀರ್ತಿ," ಇತ್ಯಾದಿ ವೃತ್ತಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಯು ಕೊಡುವ "ಗುಣ"ವೆಂಬ ಮಾತ್ರಾವೃತ್ತದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕನ್ನಡ ಭಂಡಸ್ಸಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಕವಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೋ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವೃತ್ತದ ಒಂದು, ಎರಡು, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ 'ಜಗಣ'ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇಕಾದ ಮೂರು ಚತುರ್ಮಾತ್ರಾಗಣಗಳು ಬರಬಹುದು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುರುವು ಇದ್ದದ್ದೇ; ಕನ್ನಡದ ಅನುಪ್ರಾಸವೂ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ದ್ವಿಪದಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಹೇಮಚಂದ್ರನು ಕೊಟ್ಟ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನೇ ಹೋಲುವುದಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ನಿಯಮ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಮತ್ತು ಆರನೆಯ ಚತುರ್ಮಾತ್ರಾಗಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೂ ಲಘುಗಳಿದ್ದರೆ, ಯತಿಯು ಮೊದಲನೆಯ ಲಘು ಅಕ್ಷರದ ತರುವಾಯ ಬರಬೇಕು. ಇದೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಭಂಡಸ್ಸಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

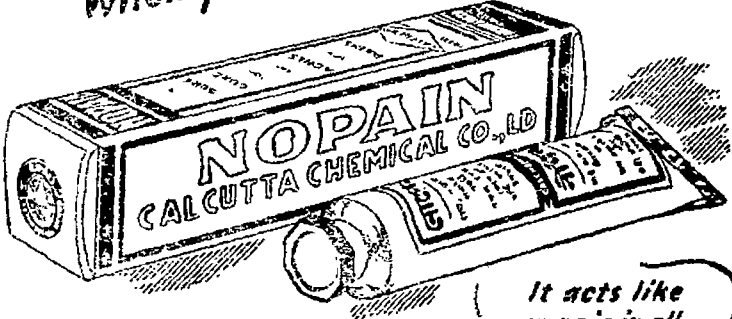
ಭಂದೋನುಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೆ ಏಳನೆಯ ಪ್ರಕರಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಂಡಸ್ಸಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನೇ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಗೆಯ ತ್ರಿಪದಿಗಳು, ಐದು ಬಗೆಯ ಸಮಚತುಷ್ಟದಿಗಳು, ಒಂದು ಅರ್ಧಸಮಚತುಷ್ಟದಿ, ಪಟ್ಟದಿಗಳು

ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸಮಚತುಷ್ಟದಿಯೊಂದಾದ, 'ಅಕ್ಷರ'ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಐದು ಉಪಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿ ಸಾಲೂ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ ಪ್ರಾಸಸಹಿತವಾಗಿ, ಅಕ್ಷರಗಣಗಳಿಂದಲೇ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಗಣಗಳಿಗೆ ರತಿ, ಮದನ, ಶರ ಅಥವಾ, ರ, ಳ, ಧ ಗಣಗಳೆಂದು ಹೇಳುವರು.

'ತ್ರಿಪದಿ'ಯು ಚಿತ್ರ, ವಿಚಿತ್ರ, ಧವ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿರುವುದು. ತ್ರಿಪದಿಯ ಒಂದನೆಯ ಎರಡನೆಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಗಣಗಳೂ, ಮೂರನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗಣಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಆರು ಮತ್ತು ಹತ್ತನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ 'ರತಿ'ಗಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ 'ಮದನ'ಗಣಗಳೇ. ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಏಳು ಮತ್ತು ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಗಣಗಳ ಮೊದಲಿಗೆ ಎರಡು ಲಘು ಅಕ್ಷರಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ (ಉದಿಗಿರಿ-ಹರಾಂಶ) ಅದಕ್ಕೆ 'ಚಿತ್ರ'ತ್ರಿಪದಿಯೆಂದು ಹೆಸರು. ಆದರೆ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಗಣವು ಶರಗಣವಾಗಿ, ಗುರುವಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದೇ 'ವಿಚಿತ್ರ'ತ್ರಿಪದಿಯಾಗುವುದು. 'ಚಿತ್ರ' ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ ಹೆಚ್ಚೊಂದರೆ ಅತಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿರಬಹುದು. ಹಲ ಕೆಲವು ಸಲ ಈ ಮಾತ್ರೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬಹುದು ಕಡಿಮೆಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಎಂದರೆ ಇದು ಮುಖ್ಯತಃ ಮಾತ್ರಾಸ್ವತ್ವವಲ್ಲವೆಂಬುದು ತಾನೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು.

'ಚತುಷ್ಟದಿ'ಗಳಲ್ಲಿ 'ಅಕ್ಷರ'ವು ತೀರ ದ್ರಾಢೀನವಾದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಲುಗಳ ಉದ್ದವನ್ನೇ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಇದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಐದು ಉಪಭಾಗಗಳೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ ಸಣ್ಣದೆಂದರೆ, 'ಅಲ್ಪಾಕ್ಷರ'. ಇವರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು

No pain when you use **NOPAIN**

It acts like magic in all pains and gives immediate relief.

Calcutta Chemical Product

BOMBAY OFFICE : Princess Street

ಏಜಂಟರು ಬೇಕು

ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಏಜಂಟರು ಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಕರಾರುಗಳಿಗಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಇರಬೇಕಾದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮನೆಮನೆಗೂ ತಳ್ಳಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಹಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ದೀದಿ-ದೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

- ಧ್ವನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
 - ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
 - ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ
- ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.

ಇದರಿಂದ ಪಟ್ಟಿ ಸಿಟಿ ಆಫ್ ದೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಗಾಂಧಿಬಾಕ್, ಧಾರವಾಡ.

ಮದನಗಣಗಳು ಬಳಕೆ ಒಂದು ಶರಣ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ-

ದಲ್ಲಿ, "ಕೃಂಗಾರಸಿಂಡ ಕಾವ್ಯ"ದಲ್ಲಿ ನಾವಿದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಉಪವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದು, 'ಅಂತರಾಕ್ಷರ'. ಇದರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು 'ರತಿ' ಎರಡು ಮದನ, ಕೊನೆಗೊಂಡು 'ಅಂತರ' ಹೀಗೆ ಗಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮೂರನೆಯದು "ಮಧ್ಯಮಾಕ್ಷರ" ಇದರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರತಿ, ಮೂರು ಮದನ, ಒಂದು ಶರ ಹೀಗೆ ಗಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ, "ಮಾಲತೀಮಾಧವ," ದಲ್ಲಿ ನಾವಿದರ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯದು, "ಸಮಾನಾಕ್ಷರ". ಇದರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರತಿ, ಎರಡು ಮದನ, ಮತ್ತೊಂದು 'ರತಿ' ಹೀಗಿರುತ್ತವೆ. ಅನಂತರ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವಾದ, "ಕುಮಾರಸಂಭವ,"ದಲ್ಲಿ ನಾವಿದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಬರುವುದು, "ಮಹಾಕ್ಷರ." ಇದರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರತಿ, ಐದು ಮದನ, ಒಂದು ಶರ, ಇಲ್ಲಿವೆ ಎರಡು ರತಿ ಒಂದು ಮದನ, ಒಂದು ರತಿ, ಎರಡು ಮದನ, ಒಂದು ಶರ, ಇಲ್ಲಿವೆ ಆರು ಮದನ ಒಂದು ಶರ, ಹೀಗೆ ಗಣಗಳು ಬರಬಹುದು. ಜಯಕೀರ್ತಿಯ ಮೇರೆಗೆ 'ಅಕ್ಷರ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಣದ ಮುಂದೆಯೂ 'ಯತಿ' ಬರುತ್ತದೆ.

ಚತುಸ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದು, 'ಚತುಸ್ಪದಿಕಾ'. 'ಚೂಡಾ-ಯಣಿ' ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಇದೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಜಯಕೀರ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಐದು ಚತುಸ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಸಣ್ಣದು.

'ಮದನವತಿ,' ಚತುಸ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳೆಷ್ಟೇ ಇರಲಿ, ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಮಾತ್ರೆಗಳಿರಬೇಕು.

"ಅಕ್ಷರಿಕಾ", ಚತುಸ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಮಾತ್ರೆಗಳು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದುನೂರಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಣಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮಾತ್ರಾಕ್ಷರಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಎಂಟು ಮಾತ್ರೆಯ ನಂತರವೂ 'ರತಿ' ಬರುತ್ತದೆ; ಇದರಲ್ಲಿ 'ಜಗಣ' ಮಾತ್ರ ಬರಬಾರದು. 'ಅರ್ಧಸಮ ಚತುಸ್ಪದಿ,'ಯಲ್ಲಿ ಜಯಕೀರ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದು

ಒಂದೇ; ಅದೇ ಗೀತಿಕೆ. ಇವರ ವಿಷಮಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗಣಗಳೂ ಸಮಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುಗಣಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಳಾಸ ಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದು ಮತ್ತು ಅರನೆಯದು, 'ರಗಣ' ಅಥವಾ ರತಿಗಣಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಉಳಿದ ಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಕೆಲವು, 'ಲಗಣ'ಗಳಾಗಿರಲೂ ಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಪಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ, 'ಪಟ್ಟದಿಕಾ' ಎಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪಟ್ಟದಿಯನ್ನು ಜಯಕೀರ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಅದಿ ಅನುಪ್ರಾಸವನ್ನು ಹೋಲುವಂತಹ ಒಂದು ನಿಯಮವೂ ಇದರಲ್ಲಿದ್ದು ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕನ್ನಡ ಭಂದಸ್ಥಿನ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತಗಳ ಪ್ರಭಾವ, ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

ಸ್ವರಗಣ : ಪರಿಶೋಧನ | ಶರಗಣ : ಪುರಷಷ್ಠ : | ಚರ-
ಣಾಂತಯೋಸ್ತದಂತೇ ವಿರಾಮ : |

ಕರಕರಪುರಗಣಾ : ದ್ವಿರಿಹತ್ಯಾಶ್ಚರಣಾಶ್ಚೇತ್ ಸ್ವರತಿ
ಪಟಾಚರಣವತ್ ಪಟ್ಟದಿಕಾ ||

ಷಷ್ಠ : ತೃತೀಯಸ್ತಿಗಣ : ಪೃಥಕ್ ದ್ವಿದ್ವಿಗಣಾ : ಪರೇ |
ಚತ್ವಾರಶ್ಚರಣಾ : ಬಾಣಪ್ರಾಂತೌ ಪಷ್ಠತೃತೀಯಕೌ |
ಶೇಷಾಸ್ತು ಮನ್ಮಥ ಗಣಾ : ಯಸ್ಯಾಂ ಸಾ ಪಟ್ಟದೀ ಮತಾ |
ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಯಾ ತಾಲವರ್ಜಿತಾ ನಾದಮುಕ್ತಿಕಾ ||

ಕನ್ನಡ ಭಂದಸ್ಥಿನಲ್ಲಡಗಿದ ಸಂಗೀತ, ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಮಾರ್ಗ' ವಾದ ವರ್ಣಸಂಗೀತವೂ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಾಕೃತದ ತಾಲಸಂಗೀತವೂ ಅಲ್ಲ. ವೈದಿಕ ಭಂದಸ್ಥಿನ 'ಸ್ವರಸಂಗೀತದ' ಅಂಶವೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ 'ಸ್ವರ'ವನ್ನು 'ತಾಲ'ಕ್ಕೆ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ ಜಯಕೀರ್ತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಡೆದಿತ್ತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಅದರೇ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಗತಿಯುಂಟಾದುದು ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಭಂದಸ್ಥಿನಲ್ಲಿ, 'ಅಕ್ಷರ' ಮುಖ್ಯ ವರ್ಣಮಾತ್ರೆಯಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾಳ ಸಂಗೀತ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸದು. 'ಅಕ್ಷರಿಕಾ,' 'ಮದನವತಿ'ಗಳನ್ನು ತಾಳ ಸಂಗೀತಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಈ ತಾಳಸಂಗೀತಕ್ಕನುಸರಿಸುವಂತೆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮುಖ್ಯತೆ: ಕನ್ನಡ ಭಂದಸ್ಥಿನ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದಿಲ್ಲ.

ಜಯಕೀರ್ತಿ ಜೈನಮತದ ದಿಗಂಬರಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಶ್ರಮಣನು. ಅವನು ಹೇಳುವ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಭಂದಶಾಸ್ತ್ರ ಕರ್ತೃಗಳನ್ನೂ, ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಅನಂತನನ್ನೂ, ಕನ್ನಡ ಭಂದಸ್ಥನನೂ ನೋಡಿದರೆ, ಕನ್ನಡವೇ ಅವನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುವುದು. 'ಭಂದೋನುಶಾಸನ'ಕಾರನಾದ ಜಯಕೀರ್ತಿಯು ಕನ್ನಡಿಗನೆಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ.

ಇವರಲ್ ಅಘ್ ದಿ ಬಾಂಜಿ ಬ್ರಾಂಜಿ ಅಘ್ ದಿ ರಾಯಲ್ ವಿಶಿಯಾ
ಟಿಕ್ ಸಾಸ್ತಿ. Vol. II 1945 ಇವರ ಅಧಾರದಿಂದ.

ಸರ್ಪಮರ್ದನ

(ಒಂದು ನಗೆಯಾಟ)

ಶ್ರೀ. ರಾ. ಅ ಮುಕಾಲಿಕ, ಕಬ್ಬೂರ

— ಪಾತ್ರಪರಿಚಯ —

೧. ಕೇಶವರಾಯ	ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ
೨. ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ	ಕೇಶವರಾಯರ ಹೆಂಡತಿ
೩. ಶೀನೂ	ಹಿರಿಯ ಮಗ
೪. ಕಮಲಾ	ಹಿರಿಯ ಮಗಳು
೫. ವಿಮಲಾ	ಕಿರಿಯ ಮಗಳು
೬. ಗೋಪೂ	ಕಿರಿಯ ಮಗ
೭. ಭೀಮವ್ವ	ಮನೆಯ ಕೆಲಸದವಳು (ಕಿವುಡಿ)
೮. ಯಲ್ಲಪ್ಪ	ನೆರೆಮನೆಯ ಕುರುಬ (ಸರ್ಪಮರ್ದಕ)

ಕೇಶವರಾಯರ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆ. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯ. ಅಸಾಧಾರಣ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ. ಹೊರಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಮುಸುಕಿದೆ. ಮುಂಗಾಲಿನ ಕೋಲ್ವಿಂಚು ಆಗಾಗ ಸೆಳೆಸೆಳೆದು ಕತ್ತಲೆಯ ಅಳವನು ಅಳಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕೋರುತ್ತದೆ. ಆಗಾಗ ಸಿಟಿಸಿಟಿ ಮಳೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶೀನೂ, ಕನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅರೆನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗಾಢನಿದ್ರೆ. ಆಪ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಪ್ರಾಣಿಯು 'ಚಿಂವ್, ಚಿಂವ್' ಎನ್ನುತ್ತ ಓಡಿ, ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಉರುಸಲ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿತು. ಕೂಡಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯು ಶೀನೂನಿನ ಮೇಲಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಓಡುತ್ತ ಅದನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಸಪ್ಪಳವನ್ನು ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು.

ಶೀನೂ:— ಅಪ್ಪಾ! ಅಪ್ಪಾ! ಹಾಂವು....ಹಾಂವು! ಅಯ್ಯೋ! ಅಯ್ಯೋ! ಹಾಂವು ಓಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೇದ. ಯಾರೂರೆ ಎಚ್ಚರಾಗಿ! ಅಪ್ಪಾಣ್. ಏಳಬೇಡ!

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— (ಎಚ್ಚರಾಗಿ) ಆಸ್ತಿಕ, ಆಸ್ತಿಕ ಕಾಳಭೈರವ! ಯಾಕೋ ಶೀನೂ, ಏನೋ? ಏನಾಯ್ತೋ ಶೀನೂ! ಯಾವಕಡೆ ಹೋಗಿತ್ತು ಆ....ಹಾ-ಹಾ-ಹಾ-ಹಾಂವು!

ಶೀನೂ:— ದೀಪಾರೇ ಹೆಚ್ಚಲಾ ಮೊದಲ; ಹಿಂದಿನಿಂದ ನೋಡೋಣ! ಬರೇ ಮಾತಾಡ್ತೀ, ನಿನಗೇನ ಹೇಳಬೇಕೂ ಅಂತೀನಿ!

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— (ಕಡ್ಡಿಯಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ) ಅಯ್ಯೋ, ಏನ ನನ್ನ ನಸೀಬಾ! ಸಿಗೊಲ್ಲವಾ ಖಡ್ಗೀಪೆಟ್ಟಿಗೆ! ಅವರನೇರೆ ಎಬ್ಬಿಸೋ ಶೀನೂ! ಏನ ನಿದ್ದೆ ಆವರದು. ಕಲಿಯಾಗದ ಕುಂಭಕರ್ಣ! ಇಷ್ಟು ಗಲಾಟೆ ಆದ್ರೂ, ಎಚ್ಚರಾಗಬಾರದ ಪಾಣಿ!

ಶೀನೂ:— ಅಪ್ಪಾ-ಏ-ಅಪ್ಪಾ ಏಳಾಕೋ! ಹಾಂವು ಬಂದದ ಏಕೋ! ಅಯ್ಯೋ, ಇನ್ನ ಹ್ಯಾಂಗ ಎಬಸೋದವ್ವಾ ಇವನ್ನ? (ಮತ್ತೂ ಜೋರಿನಿಂದ) ಏ ಅಪ್ಪಾ, ಅಪ್ಪಾ, ಬ್ಯಾಗನ ಏ ಬಾರದಾ?

ಕೇಶವರಾಯ:— (ಎಚ್ಚರಾಗಿ) ಏನೋ ಶೀನೂ. ಏನು ಗಲಾಟೆ ನಡಿಸಿದೀ? ಗಪ್ಪ ಬೀಳಲಾ; ಸುಮ್ಮನೆ ಯಾಕ ಎಬಸಿದಿ ನನ್ನ? ಕನಸು-ಗಿನಸು ಬಿದ್ದದೇನೋ. ಬೇಳು ಸುಮ್ಮ.

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— (ಹುಸಿಕೋಪದಿಂದ) ಹೂಂ, ಏಳಿ; ಮೊದಲ ದೀಪಾಹುಟ್ರಿ ಹಾಂವು ಬಂದದ ಹಾಂವು! ಏಳಿ ಭಡಾಣ! ದೇವ್ರ....ನೀವ್ರ ಆಪಾ ಕಾಯಾಂವಾ! ಹುಡಗೋರ ಹುಬಟೀ ಮನೀ....ಆಸ್ತಿಕ, ಆಸ್ತಿಕ, ಕಾಳಭೈರವ!

ಕೇಶವರಾಯ:— (ಕಡ್ಡಿಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ) ಯಾವ ಕಡೆ ಹೋತಾ ಹಾಂವು? ಎಷ್ಟೋತ್ತಾತ್ಯು? ಭಾಳ ದೊಡ್ಡದದ ಏನಾ? ಎಂಥಾದು ನಾಗರಹಾವೇನಾ?

ಶೀನೂ:— ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾರಾಯಾ. ದೀಪಗೇ ಹೆಚ್ಚೋ ಮೊದಲ! ಕತ್ತಲಾಗ್ಗೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಕಾಣಿಸಿತದು? ಮೊದಲ ಖಡ್ಗೀಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹುಡುಕು!

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— ಹಾಂವು ಬಂದದಂತ ಹೇಳತೀನಿ. ಮತ್ತು 'ಆಮು ಕಂತಾದವಾ ಏನದು?' ಅಂತ ಬರೇ ಪ್ರಶ್ನೇ ಕೇಳೋದಾ ಭಾಳಾತ್ಯು. ಏಳಿನ್ನ; ದೀಪಾ ಹುಟ್ರಿ!

ಕೇಶವರಾಯ:— (ಕಡ್ಡಿಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತೂ ಹುಡುಕಿ) ಅಯ್ಯೋ ದೇವಾ! ನನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಬ! ಆಗಲೇ ಮೂರೂಸಂಜೆ ಮೂರು ಬಿಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟೇನಿ ಆ....ಂಡೇ....ಂಡ ಗೋಪ್ಯಾ ನ ಕೈಯಾಗ! ತರಬಾರ್ತೇನು ಖಡ್ಗೀ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ? ಬರೇ ತಿರಗೋದು. ತಿನ್ನೋದು ಈಗನ ಹುಡುಗರು! ಮನ್ಯಾಗ ಹಿರೇದು ಕೇಳಾ ಕೆಲಸಾನಾ ನಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಡ.

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಸಾಕಮಾಡ್ಲಿನ್ನ ಈ ಉಪನ್ಯಾಸ! ನಿವೂ ಹಾಂಗಾ, ಹುಡಗೋರೂ ಹಾಂಗಾ! ಲಗನ ಅಷ್ಟು ದೀಪಾ ಹುಟ್ರಿ. ಆಸ್ತಿಕ ಆಸ್ತಿಕ! ಕಾಳಭೈರವ!!

ಕೇಶವರಾಯ:— ಏನ ನನ್ನ ತಲೆ ಹೆಚ್ಚಲಿ.... ಖಡ್ಗೀಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಗದಿದ್ರೆ. (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಆ ಗೋಪ್ಯಾ ಎಲ್ಲಿ ಮಲಗ್ತಾನಾ ಅವಗೇನ ಧಾಡಿ ಆಗಿತ್ತು....ಅಂ ಗ ದಿ ಗೆ ಹೋಗಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ? (ಗೋಪೂನಿಗೆ) ಏಕೋ ಗೋಪ್ಯಾ ಯಾಕೋ ಹುಚ್ಚ ಸೂ.... ಮಗನ. ಖಡ್ಗೀಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿತ್ತೋ ನಿನಗ?

ಗೋಪೂ:— (ಎಚ್ಚರಾಗಿ) ನಾಯೇನ ಮಾಡ್ಲಿ ಮಹಾರಾಯಾ! ಆ ಕಮಲೀ ಕೈಯಾಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ನೋಡು ರೊಕ್ಕಾ. ಆಕೆನ್ನಾ ಕೇಳೋಗು! ನನಗೇನ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಹೋಗು!

ಕೇಶವರಾಯ:— ನನಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ....ನನಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ.... ಅಂತ ಇದರಾಗ ಆಯಿತು ನಿಮ್ಮದು. ನಿನಗೇನು ಬ್ಯಾನಿ ಆಗಿತ್ತು

೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ

೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ವಾದ — ಮಿರಜಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ

ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರ

ಧಾತುಪಾಷ್ಪಿಕ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ

ವಜ್ರಾಂಗ ಸುಂದರ ಪಾಕ

[ರಚಿಸಿದ್ದಾರ]

ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯಸ್ಥಲನ, ಸ್ವರಶ-
ಯಿಮಂಟಾದ ಅರಕ್ತತೆ, ವೀರ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೋಷ-
ಗಳು, ಪಿತ್ತಾಂಶ, ಉಷ್ಣ, ಸೊಂಟನೋವು, ಉಪದಂಶ-
ಮೇಹರೋಗಗಳೆಂದುಂಟಾಗುವ ಕ್ಷೇಣತೆ— ಇವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟ-
ವಾಗಿ, ಜಿನ್ಯಾಗಿ ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಹಸಿವೆ, ಸ್ವರಣ-
ಶಕ್ತಿ, ದೇಹದ ತೂಕ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಹೊಸ ತಾರುಣ್ಯ
ಬಂದಂತಾಗಿ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಕಶಕ್ತಿ ಬಲಗೊಳ್ಳು-
ವುದು. ಈ ಔಷಧಿಯು ೫ ವಸ್ತುಗಳ ಯೋಗದಿಂದ
ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಾಲಾಮಿಶ್ರಿ, ಸಫೇದಮಿಶ್ರಿ, ಸಂಜಾಬ ಮಿಶ್ರಿ-
ವಚಕದ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ
ಗುಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವವರಿಗೆ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ
ಬಹುಮಾನ.

೨೧ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಲಬಹುದಾದ ೪೪ ತೊಲೆಯ ಒಂದು
ಡಬ್ಬಿಗೆ ೫-೪-೦; ಅಂಜಿಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ಶೀಘ್ರ-
ಗುಣಕಾರಿಯಾದ ಸ್ವೇಶಲಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೦-೪-೦. (ಇದರಿಂದ
೬ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವು.) ಅಂಜಿಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ೩
ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೫-೦-೦ ಅಂಜಿಯವೆಚ್ಚ ೨-೧೫-೦. ಒಮ್ಮೆಲೇ ೩
ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುವವರು ೫ ರೂ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಮಾಲಕ: ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರು. ಪೋ. ಮಿರಜ

ಆ ಕಮಲಿಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ? ಆಕೆನ್ನರೆ ಎಬ್ಬಿಸು, ಮಹಾರಾಯಾ!
ಕೇಳು, ಆಕೇ ತಂದಾಳೋ ಇಲ್ಲೋ ಯಾರಿಗೊತ್ತು?

ಗೋಪೂ:— ಏ ಕಮಲೀ ಏಳು, ಲಗೂ ಏಳು! ಅಪ್ಪ
ಬೈಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾನ ನೋಡು. ಖಡ್ಗೀವಟಿಗೀ ಯಾಕ
ತಂದಿಲ್ಲಂತ? ಬರೇ ದಂಗೆ ಅಡ್ಡಕ್ಕೆಬೇಕು, ನಾಕು ಹೆಣ್ಣು-
ಹುಡುಗೋಡ್ನ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು!

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— ಮಹಾರಾಯಾ ಸಾಕುಬಿದ್ದಿನ್ನ ಈ
ಒಮ್ಮಾಟಾ! ಬರೇ ಹಿಂಗ ವಾದಿಸ್ತಾಡಿಕೋತೊ ಕೂತ್ರ ಹ್ಯಾಂಗ?
(ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಏಕಾಕೋ ಶೀನ್ಯಾ; ಆ ನಿನ್ನ ಬ್ಯಾಟ್ರೀರೇ
ಹುಡುಕಲಾ! ಬರೇ ಹಿಂಗ ಕೂತ್ರ ಏನಾತ್ಯಾ? ಹಾಂವು ಹೋದ-
ಗದೀತು!

ಶೀನ್ಯಾ:— ನಾನಾರೆ ಏನ್ಯಾಡ್ಲಿ? ಬ್ಯಾಡಂದ್ರ ಆ ವಿಮಲಿ
೧ ಡು ಓಕೋಡ್ಲ. (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಏ ವಿಮಲೀ, ಏಕಲಂ!
ನ ಬೂಂಟ ಹಾಂವು! ಆ ಬ್ಯಾಟ್ರೀ ಎಕ್ಲೆಟ್ರೀ? ಕೊಡೇಕು
ಭಡಾಂಟ!

ವಿಮಲಾ:— ಅಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದದ ನೋಡವಾ ಮೂಡದಾಗ!
ಅದ್ಯಾಕೋ ಹತ್ತವೊಲ್ಲದು.... ನಾನಾರೆ ಏನಮಾಡ್ಲಿ?

ಕೇಶವರಾಯ:— ಹಾದೋ ಶೀನ್ಯಾ! ನಿನ್ನ ಕೈಯ್ಯಾಗ
ರೊಕ್ಕಾಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ ಮಸಾಲೀಹಾಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ? ನಿನಗೇನಾಗಿತ್ತು
ಬ್ಯಾನಿ? ಈಗ ಒದರ್ಯಾಡ್ತಾನ ಸುಳ್ಳು! ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಾಗ ನನಗ
ಬ್ಯಾಸರ ಬಂದೊವ. ದೇವರು ಎಂಥಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನ ಕೊಟ್ಟೋ
ನನಗೊ! ಸಾಕಾಗೇದ ನೋಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಾಗ!

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— ಏನ ವಾದಿಸ್ತಾಡ್ಲೀರೊ ಮಹಾರಾಯಾ!
ನಿಮ್ಮಗುಡಾ ನನಗ ಸಾಕಾಗಹೋಗೇದ. ನೀನಾರೆ ಏನ್ಯಾಡೀರೊ.
ನಂದದೊ ಕರ್ಮಾ! ದೇವ್ರ! ನೀನಾಬಾ ನಮ್ಮನ್ನ ಈ ಕುತ್ತಿ-
ನೊಳಗಿಂದ ದಾಟಿಸಾಂವಾ. ಅಸ್ತಿಕ. ಅಸ್ತಿಕ!

ಕೇಶವರಾಯ:— ಎಲ್ಲೇ ದೇವ್ರೋ ಎಲ್ಲೇ ದಿಂದ್ಲೋ! ಹಾಂವು
ಬಂದದ ಮನ್ಯಾಗ; ಅದನ್ನ ಮೊದಲ ಕೊಲ್ಲೋ ಪ್ರಯತ್ನಾ
ಬಿಟ್ಟು, ಬರೇ 'ಅಸ್ತಿಕ ಅಸ್ತಿಕ' ಅಂದಕೋತ ಕೂತೀದಿ!

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— ನಾ ಹೇಳ್ತೊ ಕೇಳ್ತೊ ಹೆಂಗ್ಲು! ನಾ ಏನು
ಮಾಡಾಕಿ? ಗಂಡಸರಾಗಿರಿ.... ಏನಾರೆ ಮಾಡಬಾರ್ಡೊ ನೀವು?
ಬರೇ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲ ಹರೀಹಾಯ್ದರೆ ಏನ ಆಗೋದು? ಹಾಂಗೂ
ಈ ಊರಾಗ ಹಾಂವುಬಡ್ತಾವು ಸುದ್ದಾ ಯಾರೊ ಸಿಗೊದಿಲ್ಲ
ನ್ಯಾಕೇಕ.... ಇಂಥಾ ಊರು ಇದು!

ಕೇಶವರಾಯ:— ಏ ಊರಿಗ್ಯಾಕ ಬೈತೀಯೊ? "ಸರ್ವ-
ಮರ್ಧಕ" ಅಂತ ಹೆಸರುಬಿದ್ದದಲಾ ಆ ಕುರುಬರ ಎಲ್ಲಾಂಗ!
ಕರೀಯಲಾ, ಅವನರೇ ಬಡಿದು ಕೊಂದಾನ್ತು!

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾರಾಯಾ! ಯಾತಕ್ಕಾಗೀಂ
ಗಂಡಸ್ತು. ಹೋಗಿ ಕರಕೊಂಡು ಬರಬಾರದೊ? ಏನ ಅದಕೂ
ನಾನೊ ಹೋಗಬೇಕೊ? (ಶೀನ್ಯಾನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ) ಏ ಶೀನ್ಯಾ,
ನೀನಾರೆ ಹೋಗಪ್ಪಾ. ಕರಕೊಂಡು ಬಾ ಅವನ್ನ!

ಶೀನ್ಯಾ:— ನಾನಾರೆ ಏನ್ಯಾಡ್ಲಿ ಅವ್ವಾ! ದೀವಿಗಿಲ್ಲ. ಹ್ಯಾಂಗ
ಹೋಗಬೇಕು ಹೇಳು.... ನೀನೊ.... ಕತ್ಲ್ಯಾಗ? ಮಳಿಬ್ಯಾರೇ
ಬರ್ರಿಕ್ಕೆಹತ್ತೇದ!

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— ಸ್ಯಾನೀಟರಿಯವರು ಉಪಕಾರ ಕಟಿ-
ಗೊಂಡಾರ; ಹೋಗವಾ ದೀವಿಗಿಡ್ಲಾಂಗ ಕಾಣಸ್ತದ ಹೋಗು
ಭಡಾಂಟ!....

ಕೇಶವರಾಯ:— (ನಡುವೇ ಬಾಯಿಹಾಕಿ) ಹಂ, ಹೀಂಗ
ಅನ್ನ ಬಾಯ್ಲಿ! ನಾನೇ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಕೊಟ್ಟು, ಖಟವಟೀ
ಮಾಡಿ, ಈ ಊರಿಗೆ ಈ ಕಂದೀಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸೀನಿ! ಇಲ್ಲಿದ್ರ
ಈ ಹಳ್ಳೀ ಯಾರು ಮೂಸಿನೋಡ್ಲಿದ್ರು?

ರುಕ್ಮಿಣಿಬಾಯಿ:— (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಇರಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ
ಸುಧಾರಣಾ ಅನಕಾ! ಮನ್ಯಾಗ ಹಾಂವುಬಂದದ; ಅದನ್ನ
ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತ ಈಗ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರ! ನಿಮ್ಮಂಥಾ

ನಾಕುಮಂದಿ ಕೂಡಿದ್ದು, ಇನ್ನೂ ಉರಾಗ ಏನೇನು ಸುಧಾರಣಾ ಮಾಡ್ತೀರೋ ಯಾರಿಗೊತ್ತು ?

ಕೇಶವರಾಯ :— ಸುಮ್ಮ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ.... ಛಾಳ ಮಾತಾಡ ಬಾರು ! ಹೆಂಗಸರ ಬುದ್ಧಿ ವೇಣಿಕಾಲು ತಿಳಗ ಅಂತಾರ ಇವಕೂ ನೋಡು !

ಶೀನೂ :— ಇಲ್ಲಿಕೋ ಅವ್ವ, ಮತ್ಯಾರೂ ಕೇಳಾರು ! ಛತ್ರೀ ಎಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟೀದೀ ? ಹೊರಗ ಮಳೆ ಬರ್ರಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀವ. ಎಲ್ಲಾನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬರಾವ್ವಿರೋನಿ !

ರುಕ್ಕಿಣಿಬಾಯಿ :— ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸಿಂಗಾರಲೇನು ಹೋಗಾವ್ರಾ. ಇಷ್ಟು ಓಡ್ತು ಹೋಗಿ ಕರ್ರೊಂಡು ಬರ್ರಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊತ್ತಾಗತು ? ಇರವೊಲ್ಲು, ಆ ಕಿಂವಡಿ ಭೀಮವ್ವನರೇ ಎಬ್ಬಿಸು, ಕರ್ರೊಂಡು ಬಂದಾಳಂತ !

ಶೀನೂ :— (ಎದ್ದು ಹೋಗಿ) ಏ ಭೀಮವ್ವಾ—, ಭೀಮವ್ವಾ, ಏಳು ನಮ್ಮವ್ವಾ ! (ಬೇಜಾರದಿಂದ) ಅವ್ವಾ, ಇಕೇನ ಏಳೂ ಹಾಂಗೆ ಕಾಣಸೂದಿಲ್ಲವ್ವಾ ! ನೊದಲು ಕಿಂವಡಿ ; ಅದರಾಗ ಗಡದ್ದ ನಿಂದಿ (ಮತ್ತೂ ಜೋರಿಂದ) ಏ ಭೀಮವ್ವಾ, ಏ ಭೀಮವ್ವಾ ; ಏಳು ಭೀಮವ್ವಾ, ಏಳು ಏಳು !

ಭೀಮವ್ವ :— (ಕಣ್ಣೊರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಯಾರ್ಕೇ ತೀನಪ್ಪನವರ ! ಯಾಕ ಎಬಸಾಕ ಹತ್ತೀರಿ ನನ್ನ ? ಯಾಕೇನ ದಗದಂತ ?

ಶೀನೂ :— ನಮ್ಮವ್ವಾ ದಗದೇನಿಲ್ಲ, ಹಾಂವ ಬಂದಂತಿ ; ಏಳು ಭಡಾಂತ !

ಭೀಮವ್ವ :— ಹಾರಾ ! ಹೆಂತಾ ಹಾರಾ ? ಏನ ಹೇಳಾರ್ಕೆ !

ಶೀನೂ :— ಇಕೇಗೇನಂತ ಹೇಳೋದಂತ ಅವ್ವಾ ? ಹಾಂವಿಗೆ ಹಾರಾ ಅಂತ ಅಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾಳಿ. ನೀನು ಹೇಳು ಇಕೇಗೆ. (ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜೋರಿಂದ) ಹಾಂವು ಬಂದಂತಿ ಹಾಂವು ಅಂದೆ !

ಭೀಮವ್ವ :— ಹಿಂಗ್ಗೆಳಾಕೋ ನಮ್ಮವ್ವಾ. ಹಾಂವು ಬಂದಂತಿ ? ದೀವಾ ಹೆಚ್ಚಂತ ಹೇಳ್ತೆಲಾ ಒಳಗೆ !

ಶೀನೂ :— ಅಯ್ಯೋ ಸೆದ್ದಂತ, ಇನ್ನೊತ್ತೆನಕಾ ಅಹಂ ಆಗೇದ ನಮ್ಮವ್ವಾ ! ಮತ್ತ ನೀನೂ ಅದನ್ನೇ ಬಿಳಸಬ್ಬಾಡ ! ಆ ಕುರುಬರ ಎಲ್ಲಾನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ.

ಭೀಮವ್ವ :— ಎಲ್ಲಾ ಕಡಬಾ ? ಏನಾದೂ ? ಏನಂತೀರಿ ? ತೀನಪ್ಪನವರ ? ಒದರಿ ಅನ್ನೆಲಾ ತಿಳವಲ್ಲ !

ಶೀನೂ :— ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚೀ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡಬ ಅಲ್ಲ ! ಆ "ಸರ್ವಮರ್ಯಕ" ಅಂತ ಅಂತಾರಲಾ ; ಆ ಎಲ್ಲಾನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ ಹೋಗು ; ಭಡಾಂತ !

ಭೀಮವ್ವ :— ಏನೀ ಸರಸಳಿ ಮುರಕಾ—ಮುರಕ ಸರಸಳಿ ಅಂತ ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಏನ ಸುಳ್ಳು ನಗಟಾಟಿಕೇ ಹೆಚ್ಚಿದೀರಿ.

ಶೀನೂ :— ಏ ಹುಚ್ಚ ಕಿಂವಡಿ ! ಆ ಸರ್ವಮರ್ಯಕ ಎಲ್ಲಾನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ ಅಂದೆ ! (ಎಂದು ಒಡರುತ್ತಾನೆ).

ಭೀಮವ್ವ :— ಹಂಗ ಒದರಿ ಹೇಳಾರ್ಕೆ ; ನನಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಕೇಳ್ತೀಕು. ನೀನು ಹೇಳ್ ! ನೊದಲು ನಾ ಕಿಂವಡಿ !

ಶೀನೂ :— ಭೀ ಭೀ ಭೀ ! ನೀನೂ ಮಾತು ಬಿಳಿಸ್ತೀಯಲ್ಲಾ ! ಹೋಗಿ ಕರ್ರೊಂಡು ಬಾ ಅಂತ ಒದರಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀನಿ ಮತ್ತ.....

ಭೀಮವ್ವ :— ಒಳ್ಳೇದು, ಕರಕೊಂಡು ಬರ್ರೀನಿ (ಎಂದು ಒಂದು ಚೀಲವನ್ನು ಹೊದ್ದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ)

ಶೀನೂ :— ಅಂತೂ ಒಂದು ಸಾರೇ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ ನೋಡು ಅವ್ವಾ. ಈ ಕಿಂವಡಿನ (ಎಂದು ತಾಯಿಯನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳುವಳು.)

ರುಕ್ಕಿಣಿಬಾಯಿ :— ಏನೋ ನಮ್ಮವ್ವಾ ! ಎಂದೂ ಈ ಮನ್ಯಾಗ ಹಾಂವು ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲಾ ! ನೊನ್ನಿನ ಅಮಾಸಿಗೆ ಟಿಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಒಡಸೋದಂತ ಬಿಟ್ಟಿದು ; ಅದಕ ಹಿಂಗಾತ್ತೋ ಏನೋ ? (ಕೈ ಮುಗಿದು) ನಮ್ಮವ್ವಾ ಕರೆವ್ವಾ. ನೀನ ಬರೂ ಅಮಾಸಿಗೆ ಟಿಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡಿಸಿ, ಕಪ್ಪರಾ ಹೆಚ್ಚತೇನವ್ವಾ ! ಸುಮ್ಮ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನ ನಮಗ ದರ್ಶನಾ ಕೊಡಬ್ಬಾಡ ! ನೀನವ್ವಾ ನಮ್ಮವ್ವಾ ಕಾಯಾಕೆ (ಎಂದು ದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ).

ಕೇಶವರಾಯ :— (ನಕ್ಕು) ಈ ಹೆಂಗಸರಿಗೊಂದು ! ಕರೆವ್ವಾ ಕಂಟಿವ್ವಾ—ಅಂತ ಸುಮ್ಮ ಏನಾರೇ ಒಂದು ಮಾತಾಡ್ತ ಕೂಡೋದು !

ರುಕ್ಕಿಣಿಬಾಯಿ :— ನಿಮಗೇನು ? ಹುಡುಗೋರ ಮುಖೇ ಮನೀ ; ಅದರ ಕಾಳಜೀನು ಇಲ್ಲ ನಿಮಗ ! ಬರೇ ನಾಸ್ತಿ ಕರ ಹಾಂಗೆ ದೇವರಿಗೆ ಬಯ್ಯೋದೊಂದು ಗೊತ್ತದ.

(ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವ ಯಲ್ಲಪ್ಪನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಕಂದಿಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ).

ಯಲ್ಲಪ್ಪ :— ಏನೀ ಯವ್ವಾ ಯಾವಲ್ಲಿ ಹೋತರೇ ಹಾಂವು ? ಒಂದಿಟು ತೋರಸಂ ನನಗ ! (ಅಮೇಲ ಎಲ್ಲವನ್ನನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ) ದೀವಾ ಒಂದರಾ ನೆಟ್ಟಗೆ ಹಿಡೀವ್ವಾ (ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಬಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಾವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ).

ಶೀನೂ :— ಈಲ್ಲೇ ಈ ಕಟ್ಟಿಗಾಗ ಹೋಗೇದ ನೋಡವಾ ಮಹಾರಾಯಾ ! ಬೇಗನೇ ಹೋಡಿ ಮತ್ತ ; ಎಲ್ಲರೇ ಹೋದ-ಗೀದೀತು ! (ಎಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ.)

[ಎಲ್ಲರೂ ಆತುರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲೇನಿದೆ ? ಒಂದು ಬೆಕ್ಕು ಒಂದು ಇಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದು, ಇವರಿಬ್ಬರ ಬಂದವನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವವು.]

ಎಲ್ಲರೂ ನಗೆಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಎದ್ದೇಳಹತ್ತಿದರು.

(ಅಂತೂ ಸರ್ವದ ಬೇಟೆಯು ಕೊನೆಗಂಡಿತು).

ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಸಮಸ್ಯೆಯ ನಿರೂಪಣೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಾ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೫

ಸಮಕಾಲೀನ ಜೀವನದ ವಿಷಮಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕವನಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಕವಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿದ್ದವನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಠಿಣ. ಗುರಿಯನ್ನು ತೋರಲಿರುವ ಕವಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲೇಬೇಕಾಗುವುದು.

೫

ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅನ್ನ ಅನ್ನವೆಂಬ ಹಾಹಾಕಾರ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ದಾವಾಗ್ನಿಯಂತೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಹಬ್ಬಿರುವ ಅನ್ನ-ಸಮಸ್ಯೆ, ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾಸಮಸ್ಯೆಗಳಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ. ಯಾವುದೂ ಮಹತ್ತ್ವಪೂರಿತವೂ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಂಗ-ಸಾಹಿತಿ ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರರಿಗೆ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಮಲೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದ ಭಾರತ, ಕೃಷಿಕರ ನಾಡಾದ ಭಾರತ, ಮೌರ್ವಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆನ್ನುಮೂಲೆಯಂತಿದ್ದ ಭಾರತ, ಇಂದು ಅನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದೇಶ. ವನ್ನು ಯಾಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತವು ಬೇಡದದೇಶವಿಲ್ಲ. ಪರಕೀಯರು ತಿರಸ್ಕೃತವಾದ ಭಿಕ್ಷಾರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಕವಿರು ನೋಡುತ್ತಿದೆ. 'ಸುಜಲಾಂ ಸುಫಲಾಂ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಮಲಾಂ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ತಾನುಂಟು ಮತ್ತೆ ಹತ್ತು ಜನಕ್ಕೆ ನೀಡುವಂತಿದ್ದ ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರಕ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಭಾರತ ದಲ್ಲಿ, ಜೀವಾಧಾರವಾಗುವಷ್ಟು ಅನ್ನಕ್ಕೂ ಗತಿ ಇಲ್ಲ ದಾ ಗ ಲು ಕಾರಣವೇನು? ದೇಶದ ಬೆನ್ನುಮೂಲೆಯಾದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ನವನ್ನೊದಗಿಸುವ ನೇಗಿಲಯೋಗಿ ರೈತನು, ಪಟ್ಟಣದ ಹೊಡೆಕೆ ಸುಖಗಳ ಮೃಗಜಲವನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗಾಗಲು ರೈತನ ಪ್ರಪಂಚದ ಕಷ್ಟ-ಜಂಜಡಗಳೂ ಮಡಿತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವಿಲ್ಲದಿರುವುದೂ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ರೈತನ ಬಾಳಗೋಳು ಕವಿಯು ಪನಸನ್ನು ಕರಳಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ. ಕು. ವೆಂ. ಪು. ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರೈತನ ಶಾಂತ ನಿಸ್ವಹ ವಿಶ್ರಾಂತಿರಹಿತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸು-ಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವ ಕಷ್ಟ-ಕೋಟಲೆಗಳ ಚಿತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ರೈತನ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

'ಫಲವನು ಬಯಸದ ಸೇವೆಯೇ ಪೂಜೆಯು

ಕರ್ಮವೆ ಇಹಪರಸಾಧನವು

ಕಷ್ಟದೊಳನ್ನ ವ ದುಡಿನನೆ ತ್ಯಾಗಿ

ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿಯಮದೊಳವನೇ ತ್ಯಾಗಿ'

ಕರ್ಮಯೋಗಿಯಾದ ರೈತನ ದಂಡವಾದ ನೇಗಿಲಿಗೆ ಎಂದೂ ಬಿಡುವಿಲ್ಲ.

೩೩೬

ರಾಜ್ಯಗಳುದಿಸಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳಳಿಯಲಿ,
ಹಾರಲಿ ಗದ್ದುಗೆ ಮುಕುಟಗಳು—
ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಲಿ ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲ
ಬಿತ್ತುಳುವುದನವ ಬಿಡುವುದೆ ಇಲ್ಲ.

ರೈತನ ಸರಳಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತಾಕಾರವಾಗಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಭೀಕರತೆ, ಹಸಿವಿನ ದಾಳಿ, ಅನ್ನದೇವರ ಮೊರೆ, 'ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅನ್ನವನೀಯುವ ನೇಗಿಲಯೋಗಿ'ಯನ್ನು ಕಬಳಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವತ್ಯವವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈತನ ಬಾಳ-ಗೋಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರ 'ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಚೊಚ್ಚಿಲಮಗ' ಕವನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

'ದಿನವೂ ಸಂಜೆಗೆ ಬೆವರಿನ ಜಳಕ

ಉಸಿರಿನ ಕೂಳಿಗೆ ಕಂಬನಿ ನೀರು!'

ಹೀಗಾಗಿ 'ಹೊಟ್ಟೆಯು ಹತ್ತಿತು ಬೆನ್ನಿನ ಬೆನ್ನು' ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಹಸಿವಿನ ಕಾರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಾಲದ ಶೂಲವೂ ರೈತನ ಕೊರಳನ್ನು ಅದುಮಿ ಹಿಡಿದಿವೆ.

'ದಿನವೂ ಸಂಜೆಗೆ ಬೆವರಿನ ಜಳಕ

ಉಸಿರಿನ ಕೂಳಿಗೆ ಕಂಬನಿನೀರು

ಹೊಟ್ಟೆಯು ಹತ್ತಿತು ಬೆನ್ನಿನ ಬೆನ್ನು

ಎದೆಯ ಗೂಡಿನೊಳು ಚಿಂತೆಯ ಗೂಗಿ

ಮಿದುಳಿನ ಮೂಲಿಗೆ ಲೋಟಲೋಟ ಹಲ್ಲಿ

ಮೋರೆಯು ಸಾವನು ಅಣಕಿಸುತಿಹುದು,

ಕೊರಳಿಗೆ ಹತ್ತಿದೆ ಸಾಲದ ಶೂಲ!'

ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹಸಿವು, ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಮುಣದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ರೈತನಿಗೆ:

'ಕರಿಯರದೊ ಬಿಳಿಯರದೊ

ಯಾರದಾದರೆ ಎನು?

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾವಗಂ ಸುಲಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ;

ಇಯಂತೆ

ವಿಜಯನಗರವೂ ಮೊಗಲರಾಳಿಕೆಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷರೂ
ಎಲ್ಲರೂ ಜಿಗಣೆಗಳೆ ನನ್ನ ನೆತ್ತರಿಗೆ!
ಕತ್ತಿ ಪರದೇಶಿಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸೋಲೇ?
ನಮ್ಮವರೆ ಹದಹಾಕಿ ತಿವಿದರದು ಹೊನೇ'

ಎನ್ನಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ದಿನವೂ ಸಂಜೆಗೆ 'ಬೆನರಿನ
ಜಳಕ' ವಾದರೂ ಹಿಡಿಯನ್ನ ಸಿಗದೆ ರೈತನ ಮನಸ್ಸು ಅಕ್ರೋಶ-
ಭರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ದುಡಿಮೆಯ ಫಲವನ್ನುಂಡು ತನ್ನನ್ನು
ಕುಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೋಷ ಉಕ್ಕೇರು-
ತ್ತದೆ. ಕುದಿಯುವ ಹಸಿದ ಒಡಲಿನಿಂದ ಸಿಡಿಲಿನ ಸುಡಿ
ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ:

'ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಖಿಗಳಿಗೆ ರಸಿಕರಿಗತ್ತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ-
ವೆಂಬುದು ಕಾಮಧೇನು?
ನೈವಸಂಬ ಹೆಸರೊಡನೆ ಮುಡಿಯೊಂದನಾಂತೊಡನೆ ಕಳ್ಳ-
ರೊಡೆಯನೆ ಕೃಷಿಯಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲೇ?'

ಜನತೆಯ ಹೊರಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ನಾಡಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ
ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ, ತೆರೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ನೇಗಿಲಯೋಗಿ—ರೈತನ ಬಾಳೇ
ಅಡಿಗಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ

'ನೇಗಿಲಕುಳದೊಳಗಡಗಿದೆ ಕರ್ಮ
ನೇಗಿಲ ಮೇಲೆಯೆ ನಿಂದಿದೆ ಧರ್ಮ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಾಭಾವ ಇಷ್ಟು ಭೀಕರಾಕಾರವನ್ನು
ತಾಳುವುದಕ್ಕೆ—ಇಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸು-
ವುದಕ್ಕೆ—ಭೂಮಿಯ ಸಾರಸಂಪತ್ತಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದೇ ಅಲ್ಲ;
ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಮಾನವನ ಆತಿ ವಿಚಿ-
ಕ್ಷಣತೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಆತಿಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಬೌದ್ಧಿಕ
ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾದಂತೆಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪುರೋಗಾಮಿ
ವೈಜ್ಞಾನಿಕರೀತಿಯ ಏಧಾನನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು
ಪಡೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಕಳೆದಿಬೀಳುತ್ತಿದೆ.
ಹಿಂದಿನ ಸತ್ಯಧರ್ಮ, ನ್ಯಾಯ, ನೀತಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಕರುಣೆಗಳ
ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸವೆಯುವಂತೆ ಸವೆದು ಹೋಗಿ-
ತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಿರಿಯ ಗುಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಕಾರ-
ಗಳಿಗಾಗಿ ಭಾರತ ಉತ್ತಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಹೆಸರು.
ಗೊಂಡಿತ್ತೀತು, ಆದರೆ ಒಳತಿರುಳು, ಜೀವಸತ್ತ್ವ ನಶಿಸಿಹೋಗಿ
ಹೊರಪೊರೆಯು ಮಾತ್ರ ನಿಲ್ಲಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮನಮಂದಿಯಲ್ಲರೂ
ದಿನವೆಲ್ಲ ಬೆನರಿನ ರಕ್ತವನ್ನು ನೀರುಮಾಡಿ ದುಡಿದರೂ, ದೇಹ
ಬಲವೆಲ್ಲ ಕುಗ್ಗಿದರೂ, ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಕಷ್ಟ-ಕೋಟಿಗಳ
ಕೊಡಲಿ ಪೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಿಜರ್ಜರಿತವಾದರೂ, ಪ್ರಾಣಭಾರಣ-
ವಾಗುವಷ್ಟು ಹಿಡಿಕೊಳ್ಳು ಸಿಕ್ಕುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಆದರೆ
ಎಲ್ಲರ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹೀಗಿಲ್ಲ. ಸಹಸ್ರಾರು ಮಂದಿಯ ನೆತ್ತರಿನಿಂದ,

ಜನವರಿ ೧೯೫೭

ಅವರ ತನ್ನ-ಮನಗಳ ಅಹುತಿಯಿಂದ, ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಕೊರಗಿ ಸೊರಗಿ-
ರುವ ಮಕ್ಕಳ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ, ಅಂತಸ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಅಂತಸ್ತನ್ನು
ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜದ ಜಿಗಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನೊ-
ಕ್ಕುವುದಕ್ಕೂ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಇವರ ಕಾಟದಿಂದ ಕುಗ್ಗಿರುವ
ಜನತೆಯ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲಕುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ-
ದೊಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ತುತ್ತಿನಚೀಲ' ಕವನದಲ್ಲಿ
ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ;

'ಅನ್ನಬ್ರಹ್ಮದ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ
ಬೆಳಗೂ ಬೈಗೂ ಭಿಳಿಭಿಟಿ ಬೆಂಕಿ
ಡೊಂಬರ ಪೂಜೆಯು ಕಾಗೆಯ ಮಂತ್ರ
ಗಾಳಿಯ ಎಡೆಯು ಬೊಬ್ಬೆಯ ಗಂಟೆ—
ಅನ್ನಬ್ರಹ್ಮದ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ'
ನಾದಬ್ರಹ್ಮದ ಕಗ್ಗವಿಯಲ್ಲಿ
ಮೌನದ ವೀಣೆಗೆ ಕರುಳಿನ ತಂತಿ
ಮಿಡಿದೂ ಮಿಡಿದೂ ಮುರಿದುವು ಬೆರಳು
ಮಿಡುಕೇ ಮಿಡುಕೇ ನೊಂದಿತು ಎದೆಮು
ನಾದಬ್ರಹ್ಮದ ಕಗ್ಗವಿಯಲ್ಲಿ.

'ಬಗನ' ಬಾಲಾಮೃತ

ಮಕ್ಕಳ ಸದೃಶತೆಗಾಗಿ 'ಬಗನ' ಬಾಲಾಮೃತ- ವನ್ನು ಉಪ- ಯೋಗಿಸಿ.		ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಯಕೃತ ಕುತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆ ಎಂದರೆ ಅದರಿ
--	--	---

ರೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಯಿವ್ ಹೀಲರಿನ'
ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ
ಉತ್ತಮ 'ಟೊನಿಕ್' ಇರುವದು.

THE NATIONAL PHARMACIES &
PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮದ ಗುಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ
ಹಗಲೂ ಇರುಳೂ ನೇದದ ವಾದ,
ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯಗಳ ಜಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ
ನೇತಿದ ಜೋತಿದ ಜೀವದ ಜೇಡ
ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮದ ಗುಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ'

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಾಗದೆ ಈ ದೂರವಸ್ಥೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಯೇ
ಎಂದರೆ, ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ

‘ ಕಿಕ್ಕಿರಿ ತುಂಬಿದ ಭೂಮಿಯ ಕಣಜ,
ಕಕ್ಕಸ ಬಡುತಿದೆ ಬೊಕ್ಕಸದೊಡಲು,
ಬಾಳಗಿಂತಲೂ ಕೂಳೇ ಮೇಲೋ?
ಬರದೋ ಬಂದು ತೆರವೋ ತೆರವು—
ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆರ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ ! ’

ಹೀಗೆ ಒನಕೆಪಟ್ಟ ಜನ ದೇವರನ್ನು ಮೊರೆ ಇಡುತ್ತದೆ; ಆದರೆ
ವರ್ಷಾಂತರಗಳಾದರೂ ಮೋರೆ ಉತ್ತರವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ನೋಂದ
ಬಂದ ಜನತೆ :

‘ ಬಿಡುಗಡ್ಡೆ ನರಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ,
ಅಮೃತದ ತೇಗಿನ ಮದವಂತಹದು
ಹಸಿದವ ಬಲ್ಲ ಹಸಿವೆಯ ಶೂಲಿ ’

ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಆಪ್ತೇ ಅಲ್ಲ. ಹಸಿದ ಒಡಲಿನಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ-
ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದೇವದೇವನೆಂದೆಷ್ಟು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರೂ ವಿಲಾಸ-
ದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಿರುವ ಅಮೃತದ ಪಾನದಿಂದ ಮತ್ತರಾಗಿರುವ
ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವುದೇ ಈ ಗೋಳಿನ ಕೂಗು ?

‘ ಶಿವಾ ಶಿವಾ ಹೇ ಶಿವ ಮಾದೇವಾ !
ಅತ್ತಿತು ಕೂಗಿತು ಚೀರಿತು ಜೀನ;
ಬಾಯುಗಳದಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾತು
ಮುಗಿಲಿನ ಕಿವಿಯನು ಮುಟ್ಟಲೆ ಇಲ್ಲ !
ಹಾಡುವ ಸಭೆಯಲಿ ನೆರಳುವುದುಂಟೇ !

ಅನಾಥರಕ್ಷಕನೆಂದು ಬಿರುದಾಂಕಿತನಾದ ಭಗವಂತ ಯುಗಾಂತರ
ವಾದರೂ ಬಡವರ ಮೊರೆಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದಿರಲು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದಿನ-
ದಿನಕ್ಕೂ ವಿಷಮಿಸುತ್ತಿರಲು, ನೋಂದ ಬಂದ ಜನತೆಯ ಹೃದಯದ
ಮೂಲೆಯ ಕಿಡಿಯೊಂದು ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡಿ-
ಸುತ್ತಿರುವ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆಗ

‘ ದೇವರಗೊಂದು ಗೋರಿಯಕಟ್ಟಿ
ಧರ್ಮದ ಧೂಪಕೆ ಬೆಂಕಿಯನಿಕ್ಕಿ
ಗಣಗಣ ಬಾರಿಸಿ ಪ್ರಾಣದ ಗಂಟೆಯ
ಸಾವಿನ ನೋವಿಗೆ ಕಲಮಲವೆದ್ದು
ನೆಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತುತ್ತುವೆನೆಂದು
ಗದರುತ್ತಿಹುದು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿಹುದು—

ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆರ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲದ
ಒಳಗಿನ ಒಳಗಿನ ಒಳದನಿಯೊಂದು ! ’

ಜೀವಮಾನವೆಲ್ಲ ಯಾವ ಕಾಂಚನದ ಹೊಳಸಿಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ
ಜೀವ ಸವೆಸುವರೋ, ರಕ್ತವನ್ನು ನೀರುಮಾಡಿ ದುಡಿಯುವರೋ,
ಅಂತಹ ಕಾಂಚನವ್ಯಗ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ದೂರ ದೂರ ಹೋಗು-
ತ್ತಿದೆ. ಭಾಗ್ಯವಂತರ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಿದೆ ನಾಡನ್ನೆಲ್ಲಾ
ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದಾಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಂಚನದ ಮೃಗ, ತನ್ನ
ಒಡೆಯನನ್ನು ಕೆರುಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಕಾಲುಗಳೆಕ್ಕೆ
ಸಿಕ್ಕದವರಲ್ಲಿ. ಇದನ್ನು ಬೀದಿಯವರ ‘ ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣ ’
ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ
ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ :

‘ ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾ ಕುಡಿಯುತ್ತಲಿತ್ತೋ
ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದವರ ತುಳಿಯುತ್ತಲಿತ್ತೋ—
ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾ ಕುಡಿಯುತ್ತಲಿತ್ತೋ !

ಬಾಣಂತಿಯೆಲುಬು ಸಾ-

ಬಾಣದ ಬಿಳುಪಿನ

ಕಾಣದ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆ ಕಾಲಾಗ ಇತ್ತೋ !

ಸಣ್ಣ ಕಂದಮ್ಮಗಳ ಕಣ್ಣಿನ ಕವಡಿಯ

ತಣ್ಣೆನ್ನ ಜೋಮಾಲೆ ಕೊರಳೊಳಗಿತ್ತೋ !

ಕಂಬನಿ ಕುಡಿಯುವ ಹುಂಬ ಬಾಯಿ ಮೈ-

ದುಂಬಿದಂತುಥೊ ಉಥೊ ಎನ್ನು ತಲಿತ್ತೋ ! ’

ಪದ್ಯದ ಪದವಿನ್ಯಾಸ, ಹಣದುಬ್ಬರದ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ತೋರಿ-
ಸುತ್ತದೆ. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ವಿಷಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತ
‘ ಅನ್ನವತಾರ ’ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿತವಾದ ಪಾತ್ರರಚನೆ, ಸನ್ನಿ-
ವೇಶ, ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ನಿಷ್ಕಾರವಾದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೃದಯಕ್ಕೆ
ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತವೆ. ಯಾವ ದೇವರ ಅಪತಾರವಾದರೂ ‘ ಪ್ರಾಣ
ದೇವನು ನಿತ್ರಾಣನಾಗುತ್ತ ಆಂದ, ಅನ್ನದೇವನು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ
ಬರಲಿಲ್ಲೋ ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ! ’

ಇಂದು ಅನ್ನಾಭಾವದಿಂದ ಬಳಲಿ ಬಸವಳಿರಿಸುವ ಬಾಳನ್ನು
ಕುರಿತು ತೋಗಲ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕು ನಡೆದಿದೆ.

‘ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವುದೆ ಬಾಳುವೆಯು, ನಿದ್ದೆ ಹಿಗ್ಗು !

ಮಣ್ಣಿನಲಿ ಅನ್ನವನು ಹುಡುಕುತಿದೆ ಕಣ್ಣುಗಳು.

ಇನ್ನುವೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಮದದ ಮೊಗ್ಗು ! ’

ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. — ಇಂದಿನ ಬಾಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕವಿ
ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

‘ ಇಂದು ಬಾಳದು ಕೂಳ ಕಾಳೆಗವು

ಹೊಟ್ಟೆಯಾಗಿದೆ ಕೇಂದ್ರ ನರರ ಜೀವಿತಕೆ ;

ಅನ್ನದನ್ಯಾಯದಲಿ ಕರಗುತಿದೆ

ನರತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪ್ರೀತಿ ದಿನದ ಬಯಕೆ ’

ಅನ್ನ ಕೃಷ್ಣಿಯೇ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ಮಾನವತೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುಸುಮಗಳು ಅರಳುವುದೆಂತು ?

ಸಜೀವ ಶವಗಳಂತಿರುವ ಜನರಿಂದಾವೃತವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕುರಿತು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು 'ಮನುವಿನ ಮಕ್ಕಳು' ಕವನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿವಿ ದಿಲೀಪ ಜೀಮೂತವಾಹನರು

ಮಣ್ಣು ನು ಮುಕ್ಕುವರು;

ಸ್ವರ್ಗದೊಳಿದ್ದೂ ಸಂತಯಬಂತು

ರಣ್ಯ ತಿಕ್ಕಿದರು.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲಿ ನಡೆದಿಹ ಲೀಲೆಯ

ನೋಡುತೆ ಬಿಕ್ಕಿದರು.

ದುಡಿದರ ಉಸಿರಿಗೆ ದಣಿವಿಲ್ಲ— ಕೊನೆಗೂ ತಣಿವಿಲ್ಲ

ಕೂಸುಗಳಾಟಕೆ ಕಳೆಯಿಲ್ಲ— ಭೂಮಿಗೆ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲ

ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಂಬನಿ ತೊಡಿದಿಲ್ಲ— ಗಂಡಿಗೆ ಬಿಡುವಿಲ್ಲ,

ಹಸಿವೆಯ ಕೂಗಿನ ಕಹಳೆಯ ಕೇಳಿ

ಜೀವವು ನಡುಗುವುದು ;

ಸಾವರ ಎದೆಗಳ ಚೀರಿಗೆ ಎತ್ತೋ ಓಡಲು ತೊಡಗುವುದು

ಮನುವಿನ ಮಕ್ಕಳ ಬೇಟೆಯ ಕಂಡು

ತನ್ನೊಳಗಡಗುವುದು.

'ಬುತ್ತಿ' ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಇಂದಿನ ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆಗಳ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:—

ದುಡಿದು ಮಡಿದ ದೇಹಯಂತ್ರ

ಇದೋ ಜ್ವಸಿಸುತ್ತಿರುವುದು ;

ಹಸಿವು ಹಸಿವು ಎಂಬ ವಂತ್ರ

ಬಿಡದೆ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು

ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡ ನೀಗಿಕೊಳಲು

ಬಟ್ಟೆಪಾಡು ಉಳುವುದು ;

ಬಟ್ಟೆಪಾಡ ನೋಡಿಕೊಳಲು

ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡು ಮಿಗುವುದು.

ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗಾಗದು, ನಿತ್ಯ ನಾವು ದುಡಿವುದು' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ದಿನದ ಅನ್ನದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಬೇಸತ್ತು ಕವಿ, ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಡತನದ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತಗಳಿಂದ ಜರ್ಜರಿತನಾದ ಕವಿ, ತನ್ನ ಮಗಳ ಅಕಾಲ ಮರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ:

'ಜುಲಿನಿತ್ತಾದರೂ ಸಲಹಲಾರದಗೇಕೊ

ಮಾಯೆಮಮತೆಯ ಬಿಡತಬರದ ಗಂಟು

ತಾಯರದೆ ಈ ಪರಿ ಸಾಯುವುದೆ ಮೇಲಾಯ್ತು,

ಕೊಲುವ ಯಮನಿಗು ಕೊಂಚ ಕರುಣೆಯುಂಟು.'

ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೋಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸು. ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬರುವ ತಿರುಕನಿಗೆ 'ಏ— ತಿರುಕಾ, ಮನುಜ-ನಾದರೆ ಏನು ! ಮರುಕವಿಲ್ಲದ ಜಗತ್ತು ನರಕ್ಕಾಣೋ ನರಕ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ದಿನವೆಲ್ಲಾ ದುಡಿದರೂ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬದಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷುಕನ ಪಾಡು ಹೇಗಿರಬೇಕು ? 'ಅಂತೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಕವಿ 'ಬೀದಿಯೊಳಗೆಲೆಯುತಿಹಳಾರವಳು?' ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ, 'ತಿರುಕೆಯವಳು' ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಯಾವ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷುಕನ ಬರುವ 'ಕವಳತಾಯಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ, ಅವನ ಹಸಿವಿನ ಕೂಗು ಕಿವಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೂ ಕೇಳಿಸದವರಂತೆ ಕೋಳಿನಿದ್ದೆ ಗೈಯುವ ಜನರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಅರಳಬೇಕಾದರೆ, ಧೈಯ ಅದರ್ಶಗಳು ಬೇರೂರಬೇಕಾದರೆ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಅನ್ನ-ವಸ್ತ್ರಗಳು ಬೇಕೇಬೇಕು. ಅವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಅರಳದು—ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀ. ಅಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಕವನವೈರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ—

'ನ್ಯಾಯ ಅನ್ಯಾಯ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯಗಳ

ಅರಿವು ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ.

ನಾನು ಪರು ಶುದ್ಧ ಪರು !

ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಲಿ ಬಳಿಕ ಬಂದೇನು ನಾನೊನು ನಿನ್ನ ಕೂಡ

ನಿನ್ನ ಕನಸಿನ ನೂಲುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ;

ಏರೇನು ನಾ ಮುಗಿಲಿನೇಣಿಯಲ್ಲಿ'

ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆ

ಬಂದೇ ಬಂದಿತು

ತಿಮ್ಮನ ತಲೆಯ

ತಂದೇ ತಂದಿತು

ಮತವಿಡ್ಡರೆ ಸಾಲದು-ಮತಿಯೂ ಬೇಕು

ಎರಡನೆ ವರುಷದ ನೊದಲ ಮುತ್ತು

ತಿಮ್ಮನ

'ಹನ್ನೊಂದನೆ ಅವತಾರ'

೨-೨-೦

ನಗೇಡಲೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ

ತಿಳುವಿನ ತೆರೆಯೊಳಗೆ ತೇಲಿರಿ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂಚಾ

ಐದೇ ರೂಪಾಯಿ

ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ

ಮೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳು

ತಿಮ್ಮನ ಸಾರಿತ್ಯ ಮಾಲಾ, ಬಳ್ಳಾರಿ

‘ಹಳೆಯ ಗಾಯ’

ಸಣ್ಣ ಕತೆ *

ಡಿ. ಕೆ. ಜಿ. ನಾಯಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್

೫

ಧರ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಾಗಿ ಇದೆಯಾದರೂ, ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಅರ್ಥ - ಕಾಮಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಗಳೇ ಜೀವನ ಹಾಳಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪಾನ್-ಬೀಡಾದವಳೇ ಕರುಣಾಕತೆಯನ್ನೇ ನೋಡಿ!

★

ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಹಳೆಯ ಗಾಯ ಹಸುರಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ

* * *

ಚಕ್ಕಿ ನಾನು ಅವನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಭೀಷಿರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಾತಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಕಣಕ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಅವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚನೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾಸಪಟ್ಟಿಯ ಅಂಗಡಿಯವಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ‘ಯಾದನೋ ಹುಚ್ಚ!’ ಎಂದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನನ್ನಿಗೇನೂ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು: ‘ಇವನು ಹುಚ್ಚನಲ್ಲ’

ಹಾಗಾದರೆ ಅವನು ಹೀಗೇಕೆ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ನನ್ನ ಮೆದುಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಲು ಆಗದೆ, ಪುನಃ ಒಂದು ಒಗಟವಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಟಾಗೋರರ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದೆ. ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತುಗಂಟಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಹೊರಗೆ ನೀರವತೆ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಯಿ ಬೊಗುಳಿ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿತು. ನಾನೊಮ್ಮೆ ಗಡಿಯಾರದ ಡಿಕ್ಕಿ ನೋಡಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟೆ. ಕಂದಿ-ಲನ್ನು ಅರಿಸಲು ಕೈಚಾಚುವಾಗ, ಕೆಳಗಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಫೊಪ್ಪ-ಫೊಪ್ಪೆಂದು ಬಡಿಯುವ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ನನ್ನ ಕೈ ಅಲ್ಲಿಗೇ

* (ಸಿ. ಎ. ಖೇರ್ಚರ್ ‘ಜಮನ’ - ಸತನಾ) ಇವರ ಹಿಂದಿ ಕತೆಯಿಂದ - ಲೇ.

ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟು, ಸುಮ್ಮನೇ ಹೊರಳಿ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಜ್ಞಾತ ಭಯ ನನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಯಾರದೋ, ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ನಾನು ಅಲುಗಾಡದೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿಕೊಂಡೆ. ದೇಹಾದ್ಯಂತವೂ ಬೆವರು ಬಿಡಹತ್ತಿತು. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಗು-ಲಾಡುವ ಧೈರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಅಳುವ ಧ್ವನಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಪುನಃ ಬಡಿಯುವ ಸಪ್ತಳ ಕೇಳಿಸಿತು ಆಗ ನಾನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದೆ. ದೇಹವನ್ನೆಲ್ಲ ಟಾವೆಲ್ಲಿನಿಂದ ಒರಸಿಕೊಂಡೆ. ಊಂ ; ಏನಾದರೂ ನಾಯಿ-ಗೀಯಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ಆ ಕಡೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಮರೆಸುಲು, ಆಗಲಾರದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಪುನಃ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓದತೊಡಗಿದೆ. ಯಾರೋ ಜೋರಾಗಿ ನಗುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಪುಸ್ತಕವು ತಂತಾನೆ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಜಾರಿ ಬಿತ್ತು. ಹೆದರಿ ಜೋರಾಗಿ ಚೀರಿಕೊಂಡೆ. ಓ! ಅದೊಂಥ ಭಯಂಕರ ನಗೆ! ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನೂ ಕೂದಲು ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ಪುನಃ ಶಾಂತತೆ ಹಬ್ಬಿತು, ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಟಾರ್ಚ್ ಹಿಡಿದು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಹತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಯಾರದೋ ಅಳುವ ಧ್ವನಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಹತ್ತಿತು.

ಅದೇ ಹುಚ್ಚ! ಯಾವುದೋ ವಸ್ತುವನ್ನು ಎದೆಗೆ ಅವಚಿಕೊಂಡು ಅಳಹತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ಸ್ತಂಭಿತನಾದೆ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಹೊಳೆಯದಂತಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನಿಂತೆ. ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೇ ಅವನಡೆಗೆ ಹೊರಟು ಅವನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟೆ. ಅವನು ಹೊರಳಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ, ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದುಕೊಂಡು ಅಳಹತ್ತಿದ. ಲಕ್ಷ್ಯ-ಪೂರ್ವಕ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾರದೋ ಹೊಸ ದಂಪತಿಗಳ ಚಿತ್ರವಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಕಂಡಿತು.

ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ: “ಇದು ಯಾರ ಚಿತ್ರ?” ಒಂದಾವರ್ತಿ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ ಚಿತ್ರದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಹತ್ತಿದ.

ನಾನು ಪುನಃ ಕೇಳಿದೆ “ಯಾರವಳು?”

ಈ ಸಾರೆ ಅವನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ‘ಅಪ್ಪರೆ, ಅಪ್ಪರೆ!’ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಓಡಹತ್ತಿದ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣುರಿಯಾಗುವತನಕ ಟಾರ್ಚಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತೆ. ಕಾಣದಂತಾದ.

* * *

ಈ ಪ್ರಸಂಗದ ನಂತರ ಆ ಹುಚ್ಚ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ; ಅವನು ಸಿಕ್ಕಾ-ನೇನೋ, ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಅವನ ಚರಿತ್ರೆ ತಿಳಿದೀತೇನೋ ಎಂದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲ ನಿರರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಬೇರೊಬ್ಬ ವರ್ಗವಾಯಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಕಡೇರಿಯಿಂದ ಬರಹತ್ತಿದ್ದೆ. ಸಂಗಡ ಅಭೀಷಿತ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ಜನರೂ ಇದ್ದರು. ಎದುರಿನ ಅಂಗ. ಡಿಯ ಮುಂದೆ ಜನರ ಗುಂಪು ಕಾಣಿಸಿತು. ಈ ಗದ್ದಲವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ.

ಒಬ್ಬನು ನುಡಿದ: "ಹೀಗೇಕೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತೀ ಗಳೆಯಾ?" ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಸೂಚಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆ. ಅವನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದ:

"ಇದು ಶ್ಯಾಮಾಬಾಯಿಯ ಅಂಗಡಿ ತಿಳಿಯಿತೆ?"

"ಯಾತರ ಅಂಗಡಿ?"

"ಪಾನ್ ಬೀಡಾದ ಅಂಗಡಿ;"

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದ: "ನಡೆ ನಡೆ, ಇವತ್ತು ನಿನಗೂ ಬಾಯಿಯ ಗಾರವರ್ಣದ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ವೀಳಿಯ ತಿನ್ನಿಸುವೆ."

ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಜಗ್ಗಿಕೊಂಡು ನಡೆದೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಅಂಗಡಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಜನ ಮೊದಲೇ ನಿಂತಿದ್ದರು. ನಾನು ಅಂಗಡಿಯವಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಮುಖ ಎಲ್ಲೋ ನೋಡಿದಂತೆನಿಸಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಹಾಗೆ ಅವಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅವಳು ವೀಳಿಯ ಕಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕೇಶಶೃಂಗಾರ, ಚಂದ್ರಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕರಿಯ ಮೇಘಮಾಲೆ ಆವರಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಂದರವಾದ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆವರಿನ ಹನಿಗಳು ಮಂಜಿನ ಹನಿಗಳಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಎರಡೂ ಕಪೋಲಗಳ ಮೇಲೆ ದುಡ್ಡಿನ ಆಗಲದ ಎರಡು ಅರಿಯೆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ್ದಳು. ಕಮಲದ ದಳಗಳಂತೆ ಇರುವ ಸುಂದರವಾದ ಅವಳ ಬೆರಳುಗಳು, ಎಲೆಗೆ ಸುಣ್ಣ-ಕಾಚನ್ನು ಹಚ್ಚುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾಗಿದ್ದವು.

ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಅಂದ:

"ಬಾಯಿಯ ಕೈಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ವೀಡಾ ತಿನ್ನದ ಹೊರತು ಉಟ ಪಚನವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ."

ಅವಳು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮುಗುಳುನಗೆ ನಕ್ಕಳು.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಯಾವನೋ ಕೊಂಕು ನುಡಿದ: "ಈ ಗಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಯಾತರ ಕಲೆ ಬಾಯೀ?"

ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ವಿಚಲಿತವಾದುವು, ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಲಜ್ಜೆ ಆವರಿಸಿತು. ಅವಳು ಪುನಃ ನಗುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಳು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ ಒಡನುಡಿದ:

"ಯಾವನದೋ ಹೃದಯ ಉರಿದ ಹಲ್ಲಿನ ಕಲೆಯಾಗಿರಬಹುದು!"

ನಗೆಯ ಬುಗ್ಗೆಯೇ ಎದ್ದಿತು. ಅವಳೂ ಮೆಲ್ಲಗೇ ನಗ ಹತ್ತಿದಳು.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಅವಳು ವೀಡಾ ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಹಿಡಿದಳು. ನಾನು ವೀಡಾ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಜನವರಿ ೧೯೫೨

ವರ್ಮಾ ಅಂದ: "ವೀಡಾ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಎಂಥ ವಿಚಿತ್ರ-ನಿದ್ದೀ ನೀನು? ಹಗಲೆಲ್ಲ ಬಾಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತೀ; ಈಗ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀ?"

"ಇಲ್ಲಿಯ ವೀಡಾ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ."

ಅವಳ ಬೆರಳುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವಾದುವು. ಕಮಲದ ಎಲೆಗಳಂತಿರುವ ಅವಳ ಎಣೆಗಳು ಕೇಗೆ ಬಾಗಿದುವು. ಹೊವಿನಂತಿರುವ ಮುಖ ಬಾಡಿತು.

"ತಿನ್ನುವಾ; ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಬಾಯಿಗೆ ಕೆಡುಕೆನಿಸಿತು. ಅಕೆಯ ಹೃದಯವೇ ಒಡೆದುಹೋದೀತು!" ವರ್ಮಾ ವಶ್ಪಾಯ ಮಾಡಿದ. ನಾನು ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ ದುರದುರನೆ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾಲ್ಕು ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಒಂದಾದ ಕೂಡಲೆ, ಮೋರೆ ಕೆಳಗೆಹಾಕಿ ವೀಡಾ ಕಟ್ಟಹತ್ತಿದಳು. ಎಡೆ-ಹಿಡಿದ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುವು. ಈ ಕಣ್ಣೀರ ಜನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇನು ಅಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿ ಇತ್ತೋ; ನಾನು ಕೈ ಮುಂದೆಮಾಡಿ ಅವಳ ಕೈಯೊಳಗಿ ವೀಡಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಸುತ್ತಣ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡಹತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಭಾವುಕತೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಹತ್ತಿದ್ದೆ.

ಕುಟುಂಬಾರಿಪ್ಪ

ಅಮಾಂಶ-ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳಿಗೆ.

ಕಾಸಶ್ವಾಸಾರಿ

ದಮ್ಮು-ಕೆಮ್ಮುಗಳಿಗೆ.

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ:

卐

ದಿ ನೂತನ

ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿಜಾಪುರ.

ಮೆರುದಿನ ಕಡೆಗೆ ಬಿಡುವು ಇತ್ತು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾನು ಪುನಃ ಅದೇ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅವಳು ಒಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಜಿದಂತೆ ತೋರಿದಳು. "ಬ್ರೂ ಬಾಬು" ಎಂದು ಕರೆದು, ನಗುಪ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಳು. ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ; ನೀಡಾಬೇಕೇನೆಂದು ಕೇಳಿದಳು. ನಾನು ಬೇಡನೆಂದೆ ಅವಳು ಸುಮ್ಮನಾದಳು.

"ಈ ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಎರಡು ಕಣ್ಣೀರ ಹನಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಡು!" ನಾನೆಂದೆ.

ಅವಳು ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಹತ್ತಿದಳು. ನನ್ನ ಭಾವುಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ.

"ಕಣ್ಣೀರಾದರೂ ಎಲ್ಲಿವೆ ಬಾಬು? ಅವೆಲ್ಲವೂ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ."

"ಹಾಗಾದರೆ ಅವು ನಿನ್ನೆ ಹೇಗೆ ಹೊರಬಂದು ಚಿಲ್ಲಿವು?"

"ಅವು ಕೊನೆಯ ಕಣ್ಣೀರಿದ್ದವು. ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಅವಮಾನಿತಳಾದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿತ್ತದೆ!"

"ಓ" ನಾನು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಕೇಳಿದೆ.

"ನಿಮಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಕೆಡುಕೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?"

"ಕಡುಕೇಕೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ ಬಾಬು? ಉದರಜ್ವಾಲೆಯಂತೂ ಶಾಂತವಾಗುತ್ತದೆ!"

"ಮತ್ತೆ ದೇಹದ ಜ್ವಾಲೆ?"

ನಾನು ಬಹಳ ಕೆಡುಕು ಮಾತಾಡಿದೆನೆನೋ ಎಂದು, ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಕುದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದುರು ದುರು ನೋಡಿದಳು.

"ಅದಂತೂ ಯಾವಾಗಲೋ ಶಾಂತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ..."

ಅವಳು ತಡೆದಳು.

"ಆದರೆ ಏನು?"

"ನನ್ನಿಂದ ನಿಮ್ಮಗಳ ದೇಹದ ಜ್ವಾಲೆ ಮಾತ್ರ ಶಾಂತವಾಗುತ್ತದೆ" ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ.

"ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ನೋಡಿದಂತಿದೆ"

ಅವಳು ಒಂದು ಸಾರೆ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಳು.

"ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಬಾಬು!"

"ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ?"

"ಇರುವರು; ಆದರೆ ಇಲ್ಲ!"

"ಈ ನಿನ್ನ ಮಾತು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ."

"ಅದೊಂದು ಕತೆಯಾಗಿದೆ ಬಾಬುಜಿ!"

"ಕತೆಯೇ? ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀಯಾ?"

"ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಏಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೀರಿ?"

ಈ ಮೊದಲು ಯಾರೂ ಈ ರೀತಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ

"ಅದು ನನಗೂ ತಿಳಿಯದು."

"ನನ್ನ ಕತೆ ಕೇಳಿ ನಿನಗೇನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ?"

"ಕೈಲಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇನೋ ಅಂಕ"

ಅವಳು ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗಹತ್ತಿದಳು.

"ನಗುತ್ತೀ ಏಕೆ?"

"ಗಂಡುಸರನ್ನು ನೋಡಿ ನಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ."

"ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಕ್ಕೇ ಏಕೆ?"

"ನೀವು ನನ್ನ ಕತೆ ಕೇಳಿ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ಅಂದದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ನಗೆ ಬಂತು."

"ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು?"

"ಪುರುಷ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಒಂದು ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತ, ಅದರ ಸಂಗಡ ಆಡುತ್ತ, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುವುದನ್ನೇ ಬಲ್ಲ. ಅವನು ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ಅರಿಯ!"

"ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನೂ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತೀ ಏನು?"

"ನೀವಾದರೂ ಗಂಡುಸು ಬಾಬು!"

"ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿಡುತ್ತೇನೆ."

ಈಗ ಅವಳು ಗಂಭೀರಳಾದಳು.

"ಇಕೋ, ಇದು ನೋಡಿದಿರಾ?" ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅವಳು, ತನ್ನ ಗಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಳು.

"ಇಕೋ ಇದು ನೋಡಿರಿ ಬಾಬು; ಇದೇ ನನ್ನ ಕತೆ!"

ಅವಳ ಗುಲಾಬಿ ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ 'ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಜಿಂದಾಬಾದ್' ಎಂಬ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವಳು ನಡುಗಹತ್ತಿದಳು. ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಹತ್ತಿದ್ದೆ.

"ಇದೆಲ್ಲ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಬಿಡು!"

"ಪುರುಷರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಯಾವುದೇ ಮಾತನ್ನೂ ಸರಳತನದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ."

"ನೀನು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನಿಜವೇನೋ ಸರಿ! ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಒಂದು ಒಗಟವಾಗಿಯೇ ಬಿಡದಿದ್ದಾಳೆ."

"ಒಗಟವಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಬಾಬು, ಕೇವಲ ಕಾಲೊಳಗಿನ ಕೆರವಾಗಿದ್ದಾಳೆ."

"ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ಅವಳೊಬ್ಬ ಮಗಳು, ಅವಳೊಬ್ಬ ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ; ಅವಳೊಬ್ಬ ತಾಯಿ, ಅವಳೊಬ್ಬ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ."

ಅವಳು ಪುನಃ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟಳು

"ಇದಂತೂ ಗಂಡುಸರ, ಕೇವಲ ಹೊರಗಿನ ಅಡಂಬರದ ಮಾತಾಯಿತು. ಎಲ್ಲವೂ ಸುಳ್ಳು!"... ಅವಳು ದೃಢಮನಸ್ಸಿನವಳಾಗಿ ವೇಳಹತ್ತಿದಳು.

"ನಾನೂ ಒಬ್ಬರ ಮಗಳಾಗಿದ್ದೆ; ನಾನೂ ಒಬ್ಬರ ತಂಗಿಯಾಗಿದ್ದೆ; ನಾನೂ ಒಬ್ಬರ ಮಡದಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಪುರುಷರು, ಸ್ವಾರ್ಥಿಪುರುಷರು, ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರೇ—ನನ್ನ ತಂದೆಯೇ—

ಇಂದು ನನ್ನನ್ನು ಬೀದಿಯ ಭಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು.” ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅವಳು ಸ್ತಬ್ಧಳಾದಳು.

“ಅದು ಹೇಗೆ?” ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

ಅವಳು ಒಂದಾವರ್ತಿ ನನ್ನನ್ನು ತರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ನನ್ನ ಗಂಡುಸುತನವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಳು, ಪುನಃ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು:

“ಇಂದಿಗೆ ಎರಡು ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ, ನಾನೂ ಮದುವೆಗಳಾಗಿ ಡೋಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನನ್ನ ಪತಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಅತ್ತೆ-ನಾದಿನಿಯರು ನನಗೆ ಅರತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಅತ್ತೆಯವರು ನನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದರು: “ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆದು ನಾವು ಧನ್ಯರಾದೆವು” ಎಂದು. ನಾದಿನಿ ಹೇಳಿದಳು: “ನನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆ ಚಂದ್ರನ ತುಣುಕಾಗಿದ್ದಾಳೆ” ಎಂದು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಉಬ್ಬಿಹೋಗಿತ್ತು.

ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಪತಿ ನನ್ನ ಮೋರೆಯ ಮೇಲಿನ ಸೆರಗನ್ನು ಓರೆ ಮಾಡಿ ಅಂದಿದ್ದರು: “ಎಂಥ ಸುಂದರ ಮುಖ; ನೀನು ಹೆಣ್ಣೋ ಅಥವಾ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಅಪ್ಸರೆಯೋ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀನು ನನ್ನ ಅಪ್ಸರೆ!” ಅವರ ಈ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಬಂತು. ಪುನಃ ಅವರು “ನನ್ನ ಅಪ್ಸರೆಯೇ!” ಎಂದು ತಮ್ಮ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಗಿದವು ಕೊಂಡರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟನೆಯೂ ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ.

ನನ್ನ ಮಾವಂದಿರು ಯಾವುದಾದರೂ ನೋಡ್ಡೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ, ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಹೊಸ ವಸ್ತುವನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು: ಅವರೆಲ್ಲ ಕೆಲದಿನದ ಸಂಗಡಿಗರೆಂದು? ದಿನಗಳು ಸುಖಸಂತೋಷದ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಾರುತ್ತ ಹಾರುತ್ತ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟವು. ನಾನು ಮಾತ್ರ ಮೋಸ-ಕೃತ್ರಿಮದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವರಿಯುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ಒಂದು ದಿನ.....

ನಮ್ಮಂಥ ಬಡ, ನಿಷ್ಪ್ರಹಾರ್ಯ, ಪರಾಧೀನ ನಾರಿಯರ ಸತೀತ್ವದ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಶೋಭೆಗೊಂಡು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಾವುಟ ಹಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿತು. ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ಜ್ವಾಲೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿತು. ರಕ್ತದ ಕಾಲುವೆ ಹರಿಯಹತ್ತಿತು. ಸಾವಿರಾರು ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು ಅನಾಥರಾದರು; ನೂರಾರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುಂಕುನು ಅಳಿಸಿತು. ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸತೀತ್ವದ ಸಂಗಡ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಟವಾಡಿದರು. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ನಾರಿಯರು ಹರಣವಾಡಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಅಂತಹ ಒಂದು ಭಯಾನಕ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾವುದರ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಪತಿ ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕೆಳಗೆ ಏನೋ ಗದ್ದಲ ಕೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಕಣ್ಣು

ತೆರೆದೆ ‘ಹಿಡಿ ಬದ್ವಾವರನ್ನು. ಸುಲಿ ಅವರನ್ನು!’ ‘ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚು’ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ವಾಯುಮಂಡಲವೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಪುಂಡರು ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದರು. ಅತ್ತೆ-ನಾದಿನಿಯರು ಎಲ್ಲೂ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು ನಾನು ನಡುಗ ಹತ್ತಿದ್ದೆ. ದೀಪವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಮುಂದಾಗುವ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಹೊರಗೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿಯ ಹತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಈಗ ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಎರಡೇ ದಾರಿ ಇದ್ದುವು: ಒಂದು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ದಾರಿ ಅತ್ಯಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು; ಎರಡನೆಯದೆಂದರೆ ನಾನಾಗಿಯೇ ಅವರ ಸ್ವಾರ್ಥನವಾಗುವುದು. ನಾನು ಕಿಟಕಿಯ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲು ಮುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. “ಎಲ್ಲಿ ಓಡುವಿರಿ ನನ್ನ ಸರಕಾರ?” ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಭಯಂಕರ ಮನುಷ್ಯ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದ. ನಾನು ಚೀರಿಸ್ತಿದ್ದೇ ಗೊತ್ತು; ಎಚ್ಚರದಷ್ಟೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟೆ.

ತೆರಗಿ ನಾನು ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ, ಒಂದು ಸುಸಜ್ಜಿತ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಹತ್ತಿರ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿ ಮಾತ್ರ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. “ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಇರುವೆ?” ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ.

ಭಿಷ್ಣುಕ್ಕೆ ಅಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ವಾನ್ **ಜಿ.ವಿ. ಪಂಡಿತ್**

ಮನೋಹರ { **ನೀಲ** } ಹೇರ್ ಆಯಿಲ್

ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕವ್ವಾಗಿ, ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

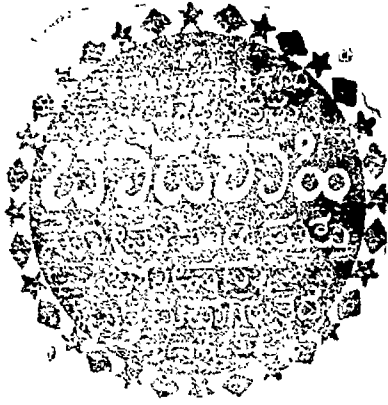
ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ { **ಜೀವಿನಿ** } ಟಾನ್‌ಕ್.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೋದ್ಧಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯ ಬಂಜೆತನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಯೋಗ.

ಅಜೀರ್ಣ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ { **ಪಂಚವಟೆ** } ರಾಮಬಾಣ.

ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

‘ನಂಜನಗೂಡು ಟಾನ್ ಪೌಡರು’ ಮತ್ತು ಅಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ.

ಅವಳು ಒಮ್ಮೆ ಉಸಿರುಹಾಕಿ ಸುಮ್ಮನೇ ಕುಳಿತಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಬಂತು.

ನಾನು ಪುನಃ ಕೇಳಿದೆ "ನೀವಾರು?"

ಮುದುಕಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಈಗ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಒಬ್ಬ ಮುಸಲ್ಮಾನಾ ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂಬುದು. ನಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಕೆಲ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಆ ಮುದುಕಿ ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ಎದ್ದು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಗಲ್ಲದ ಮೇಲೆ "ಪಾರಿಸ್ತಾನ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್" ಎಂಬ ನೆಲೆಹರು ಒತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ನಾನು ಎದೆ ಒಡೆದು ರೋದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೀರಿರೋಸಲು ಆಲ್ಪರಾದ್ದಾರೆ? ಕಂಬನಿಗಳನ್ನು ಒರಸಿಕೊಂಡು ಮುಂಬರುವ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಲೋಟಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಆ ಮುದುಕಿ ಪುನಃ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು.

"ತಗೋ ಮಗಳೇ ಈ ಪಾಲು ಕುಡಿ!"

ನಾನು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಮೋರೆ ತಿರುಗಿದೆ.

"ಮಗಳೇ ಸಿಟ್ಟಾದೆಯಾ? ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ನನಗೊಬ್ಬ ಮಗಳಿದ್ದಳು" ಅವಳು ಮುಮ್ಮನಾದಳು. ನಾನು ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಅವಳು ಹೊರಟಿದ್ದಳು. ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳ ಬಿರುಗಾಳಿ ಮತ್ತೆ ಎದ್ದಿತು.

"ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಏನಾಯಿತು?" ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಮುದುಕಿ ನನ್ನನ್ನು ಮನುಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಹೇಳಿದಳು.

"ಅವಳು ಪಾರಿಸ್ತಾನ್ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಹುತಿಯಾದಳು."

"ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನಗಾಗಲಿಲ್ಲ!"

"ಅವಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಹಿಂದು ಜುಲುಮೆಯಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ ಮಗಳೇ."

"ಓ! ಪಾಗಾದರೆ, ಈ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹಿಂದುಗಳೇ ಅಲ್ಲ; ಮುಸಲ್ಮಾನರೂ ಅಹುತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ!" ಮುದುಕಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ನನಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಿದಳು. ನಾನು ಅವಳ ಮನುಷ್ಯ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು, ನನ್ನನ್ನು ಹರಣಮಾಡಿ ತಂದಿದ್ದನ್ನು ಕೂಡ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆ.

ಅವಳ ಮಗ ಯಾವುದೋ ಗಿರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಮೂಲಿ ಕೂಲಿಯಾಗಿದ್ದ. ಅವನೂ ನನ್ನನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ.

ರಾತ್ರಿ ಯ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು, ತಲೆದಿಂಬನ್ನು ತೋಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ರೆಹಾನಾ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಆರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ಮುದುಕಿ ಕೇಳಿದಳು:

"ಮಗಳೇ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೀಯಾ?" ನಾನು ಅಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತಳಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಹತ್ತಿದೆ.

ಅವಳು ಪುನಃ ಹೇಳಿದಳು: "ಪಾರಿಸ್ತಾನ್ ಸರಕಾರ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಿಂದ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಹತ್ತಿದೆ."

"ಏನು? ಇದು ನಿಜವೇ?" ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿದೆ.

ನನ್ನನ್ನು ಕಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಮರುದಿನವೇ ನಾನು ಪಾರಿಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ.

ಹೊಸದೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೇವೋ, ಅದರ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಸಂತೋಷ ಕಳೆದು ಹೋದ ವಸ್ತು ಪುನಃ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಆಗುವುದುಂಟು. ಯಾವಾಗ ನಾನು ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟೆನೋ, ಆಗ ನನಗಾವ ಅನಂದದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಶಬ್ದಗಳೇ ಸಾಲವು. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರಿದ್ದರು. ಸಾವೆಲ್ಲ ದುರ್ದೈವಿಗಳನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡು ಲಾರಿ ಕ್ಯಾಂಪು ತಲುಪಿದಾಗ, ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ನೆರೆದಿದ್ದರು.

ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ, ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನೇ ನುಡಿದ: "ಒಕ್ಕೇ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮಾಡಿದ್ದರು ಬಿಡು!" ನಾವು

ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಖ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಹೊರಟಿದ್ದೆವು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಒಬ್ಬ ಹೇಳಿದ: “ ನೀಚರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೀರಿ-ಕೊಂಡೇ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ” ಮೋರೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ಹೊರಟ ನಾನು, ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಹಾಗೆ ನುಡಿದವನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಹಾರಿಸಿದ. ನನ್ನ ಹೃದಯ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತುಂಬಿಬಂತು ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಒಂದು ಅಲೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಹತ್ತಿತ್ತೋ, ಅದಿಲ್ಲ ನೀರಿನ ಗುಳ್ಳೆಗಳಂತೆ ಹತ್ತಿ ಕಲ್ಲುಟ್ಟಿತು.

ನಿಶ್ವಹಾಯಕರಾದ ಪರಾಧೀನರಾದ, ಅನಿವಾರ್ಯ ದೀನ ದರಿನ್ದ ನಾರಿಯರ ಸಂಗಡ, ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು ನಡೆದು-ಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ಇದಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡೇ ನನಗೆ ಪುರುಷರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಿರಸ್ಕಾರಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸತಿಯ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟೆ. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅತ್ತೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹರುಷದ ಹನಿಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿ-ದುವು. ‘ ಮಗಳೇ ’ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು ಎದುರಿಗೆ ಮಾವನವರು ಬಂದದ್ದು ನೋಡಿ, ಅವರ ಚರಣಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಾದಗಳನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದೆ.

ಅವರು ಹೇಳಿದರು:

“ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲು ನಿನಗೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ”

“ ತಂದೆ ! ”

“ ಹೌದು, ಈಗ ನೀನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಾರೆ. ”

“ ಆದರೆ ನನ್ನ ಆಪರಾಧವಾದರೂ ಏನು ? ”

“ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೀ; ಅವರಲ್ಲಿ ಉಂಡಿದ್ದೀ, ಕಂಡಿದ್ದೀ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪರಾಧವೇನು ಬೇಕು ? ”

“ ಆದರೆ ಇದ್ದಲ್ಲವನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾಡಿಲ್ಲವಲ್ಲ ? ”

“ ಆದರೂ ನೀನು ಭ್ರಷ್ಟಳಾಗಿದ್ದೀ ! ”

“ ಇದೇನು ತಂದೆ ? ”

ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೋರೆ ಬೇರೆಡೆಗೆ ತಿರುವಿದರು. ನನಗೆ ಆ-ಯಿತು: ‘ ಈ ಮಾತನ್ನು ನೀವಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಜ ನುಡಿಯ-ಹತ್ತಿದೆ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಹೇಳಹತ್ತಿದೆ ’ ಎಂದು.

ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ನಾನು ಆವೇಶದ ಭರದಲ್ಲಿ ನುಡಿದೆ :

“ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿ ಅವಾಗ ನನ್ನನ್ನು ವ್ಯಾಧ್ಯವೈಭವದೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು, ‘ ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ ’, ‘ ಸೋಸೆರಾಣಿ ’ ಎಂದು ಪಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಈಗ ನಾನು ಕಷ್ಟತರವಾದ ಗುಡ್ಡವನ್ನು

ಕೊರೆದುಕೊಂಡುಬಂದರೆ, ನೀವು ನನಗೆ ‘ ಕುಲಟಿ ’, ‘ ಕಲಂಕಿನೆ ’, ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ತುಚ್ಛೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ. ”

“ ನಾನು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬಳ ಸಲುವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸಲಾರೆ, ತಿಳಿಯಿತೇ ? ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಯಾವ ಒಂದು ಸಂತೋಷವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆನೋ, ಅಷ್ಟೇ ದುಃಖದ ಹೊರೆಹೊತ್ತು ತಿರುಗಿಬಂದೆ. ನಿರಾಶಳಾಗಿ ನನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರೆ, ಅಲ್ಲೂ ಇದೇ ಅಪಮಾನದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಗತವಾಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ನೆಟ್ಟುತಿನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೆ.

* * * *

ಒಂದು ಕಾಳರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಎಲ್ಲಿಗೆ, ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನು ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಕೆಲ ಬದ್ಧಾಪರು ನನ್ನನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು. ನಾನು ಚೀರಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಚೀರುವಿಕೆಯಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲ ಹೆದರಿ ಓಡಿದರು. ಎದುರಿಗೆ ಒಂದು ಪಾನ್‌ಬೀಡಾದ ಅಂಗಡಿ ಇತ್ತು. ಅಂಗಡಿಯ ಮುದುಕ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಾಠಿಯನ್ನು, ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಾಟನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದ. ನಾನು ಆತನನ್ನು ಸುತ್ತು-ವರಿದುಕೊಂಡು ಆಳಹತ್ತಿದೆ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಆತನಿಗೆ ನನ್ನ ದುಃಖದ ಕತೆಯೆಲ್ಲ-ವನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಅವನ ತುಟಿಮು ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕ್ರೂರ ನಗೆಯ ಸುಳಿವು ಹಾಯ್ದುಹೋಯಿತು.

ಅವನು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳ-ಹತ್ತಿದರೆ, ಅವನ ಪಾನ್‌-ಬೀಡಾ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಪೋ-ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ.

ಶಾಂತಿಸೇವಾ ಸದನದ ಸುಂದರ ಪ್ರಕಟನೆ

ವಿಜಯಶ್ರೀ

ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

ಬೆಲೆ: ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ.

ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ :

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು,

ಪೊ. ಉಗಾರ ಬುದ್ರುಕ

ಬೆಳಗಾವಿ

೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ
ಕರ್ಕಿ ಮುತ್ತು ಕಂಪನಿಯ
ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು
ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೮-೦

ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.

ವಿಳಾಸ:-

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮುತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿರಬಹುದು.
ಹೊರಗೆ ಯಾರದೋ ಗುಣುಗುಣುಮಾಡುವ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು.
ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಅಂಗಡಿಯ ಮುದುಕ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರ ಕೂಡ
ಮಾಡಾಡಹತ್ತಿದ್ದ. ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೋಟುಗಳು ಹೊಳೆಯು-
ತ್ತಿದ್ದವು. ಇದಾವುದೂ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ
ತಿರುಗಿಬಂದು ಒಳಗಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ
ನಂತರ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಳಗೆ ಬಂದ. ನಾನು ಎದ್ದು ಕುಳಿತೆ. ಅವನು
ನನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದ. ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡ. ಪುನಃ ಅವನು
ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ. "ಅಜ್ಜಾ" ಎಂದು
ಕೂಗಿಕೊಂಡ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದ:

"ಅಜ್ಜನಿಗೆ ಕೆ ತ್ರಾಸ ಕೊಡುತ್ತೀ? ನಾನು ಅವನನ್ನು
ಕೇಳಿಕೊಂಡೇ ಒಳಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು
ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ."

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಜೋರಾಗಿ ಇಳಿದುಬಿಟ್ಟೆ.

ಈ ರೀತಿ ಅವನು ಪಾಸಪಟ್ಟಿಯ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರದ
ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ನಾನು ಇದೇ ರೀತಿ ಲಾಟಿಗೆ
ಗುರಿಯಾಗಲು ತೊಡಗಿದೆ.

ಕೆಲ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಆ ಮುದುಕ ಸತ್ತು ಹೋದ.

ನಾನು ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು. ಅಲ್ಲದೆ ಆ
ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅವಳು
ಸುಮ್ಮನಾದಳು.

ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಕಾಲ್ಪೆಳಿಗೆ ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು
ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತು, ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀ-
ರಿನ ಕೋಡಿಯನ್ನು ಹರಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ
ತಳಮಳಿಸಹತ್ತಿತು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಅವಳನ್ನು ನೋಡ-
ಹತ್ತಿದ್ದೆ.

ಸರಾಧಿನತೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಎಚ್ಚಿತ್ತ ಅಕ್ಕ.
ತಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಎನೆ ಬಡಿಯದೇ ಕುಳಿತ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ—

"ನಿನ್ನ ಪತಿಯ ನಿಷಯಕ್ಕೆ ನೀನೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ?"

ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಹೇಳಿದಳು: "ನನ್ನ ವಿಯೋಗದಿಂದ
ಅವರಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದೆ"

"ಹುಚ್ಚಿ?"

ಇದನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ನನಗೆಲ್ಲೊ ಪರಿಚಿತರೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ
ಬಂತು. ಅವಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿನ-
ಗಳ ಆ ಘಟನೆಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಸುಳಿದಾಡ
ಹತ್ತಿದವು.....ಆ ಹುಚ್ಚು,.....ಅಪ್ಪರೆ, ಅಪ್ಪರೆಯೆಂದು ಒದ-
ರೋಣ..... ಮತ್ತೂ ಆ ನವದಂಪತಿಗಳ ಚಿತ್ರ, ಆ ಚಿತ್ರದ
ನೆನಪು ಬರುತ್ತಲೇ ನಾನು ಶ್ಯಾಮಾಬಾಯಿಯು ಅಕ್ಕನ
ನಿರೀಕ್ಷಣ ಮಾಡಹತ್ತಿದೆ. ಆ ಚಿತ್ರದೊಳಗಿನ ಯುವತಿ ಮಳು
ಈ ಅಂಗಡಿಯವಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರಬಹುದೇ?— ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ನನ್ನ
ಮೆದುಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುಡಹುತ್ತಿತು.

ಓ! ಯಾವ ಘಟನೆಯನ್ನು ನಾನು ಮರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ-
ಮಾಡಿರುವೆನೋ, ಅದು ಪುನಃ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತಲೇ ನಡೆದಿದೆ.

ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ

ಎಸ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರರ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ

"ಕೊನೆಯ ಕಾಣಿಕೆ"

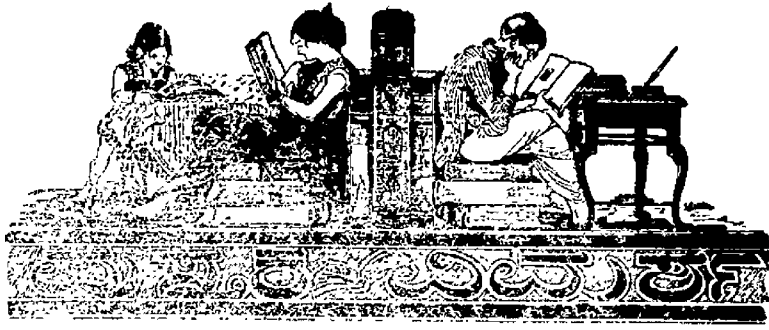
(ಶ್ರೀ ಅನಂದಕಂದರ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಡನೆ)

ಬೆಲೆ ೧-೦-೦

ವಿವರಗಳಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ:-

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ,

ಕಾಂತಂ ಮತ್ತು ಶರದ್ರಾತ್ರಿಗಳು (ಹಾಸ್ಯಚಿತ್ರಗಳು)

ಬರೆದವರು— ಡಿ. ಎ. ಮುನಿಮಾಣಿಕ್ಯಂ

ಅನುವಾದಕರು— ಡಿ. ಪಿ. ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯರು.

ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ರಸಮಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಬಲ್ಲವರು ಅತಿ ವಿರಳ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಒಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕರು ಹಾಡಿದುದುಂಟು. ಆದರೆ ಓಜಸ್ವಿ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವೇ ಭಾವಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಹೋಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದವರೆಂದರೆ, ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆರಳ ಮೇಲೆ ಎಣಿಸುವಷ್ಟು ಜನರು. ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಖ್ಯಾತರೆನಿಸಿದ ಮುನಿಮಾಣಿಕ್ಯಂ ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥದಿಂದ— “ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಹೀಗೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅನುರಣಾಂತ ಹೊಂದಿ ಬಾಳುತ್ತವೆ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಈಜಿ ಬಾಳುತ್ತವೆ, ಒಲವೆಂಬುದು ಹೃದಯವನ್ನು ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಿಗಿಯುವ ಮಾಟವೇ ಹೊರತು, ವ್ಯಾಮೋಹದ ತಳಕಿನ ತಂತ್ರವಲ್ಲ” ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಧಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

‘ಕಾಂತಂ ಮತ್ತು ಶರದ್ರಾತ್ರಿಗಳು’ ಎಂಬ ಚಿತ್ರಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರಗಳು ಎರಡೇ—ನಾನು ಮತ್ತು ಕಾಂತಂ. ಲೇಖಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆರಡೂ ಪಾತ್ರಗಳು ಆದರ್ಶ ಸತಿ-ಪತಿಯರು.

ಕಾಂತಳ ಲಗ್ನವಾದುದು ತೀರ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಆಕೆಯ ಪತಿ ಆಗ ಇನ್ನೂ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವನು. ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಥಾನಾಯಕ-ಕಥಾನಾಯಿಕೆಯರ ಅಕರ್ಷಕ ಪ್ರಥಮ ಸವಾಗಮವಾಗುವುದು. ಪುಣ್ಯಲೋಕದಿಂದ ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ-ತರಂಗಗಳಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದು ಬಂದ ಅಪ್ಸರೆಯಂತೆ, ಕಾಂತಂ ಅವನಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಳು. ಮುಂದೆ ಇಬ್ಬರೂ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ವಿಜಯ-ಯಾತ್ರೆ ಬೆಳಸಿ ಹೊಸ ಸಂಸಾರ ಹೊಡೆದರು. ಹೊಸ ದಾಂಪತ್ಯದಿಂದ ಕಥಾನಾಯಕನ ಕಾಲೇಜು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸಂಪ-ರಾಗತ ಕಡೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಂತಳ ಜಾಣ್ಮೆ ತನವೇ ಅಂತಹದು!

ಅಂತೂ ಪತಿಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಕನೀಜೆ ನಡೆ-ಯಿಸಿ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಕಾಂತಂ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು. ಸ್ವತಃ ಸಂಸಾರ ಹೊಡೆಲು ಅಣಿಯಾಗಬೇಕೆಂದ ಕಾಂತಳ ಪತಿ ಶಿಕ್ಷಣವ್ಯವಸಾಯ ಕೈಗೊಂಡನು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ರಸಿಕತೆಯ ಆಗರವಾಯಿತು. ಕಾಂತಳ ನಗೆಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಅನುವು ದೊರೆಯಿತು. ಪ್ರಣಯ

ಕಲಹವು ಆಗೀಗ ಅಡಿ ಇಡತೊಡಗಿತು. ಕಾಂತಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯುವ ಇಚ್ಛೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಫಲಿಸದೇ ಹೋಯಿತು ಯಾಕೆಂದರೆ ಆದರ್ಶಗೃಹಿಣಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಆಕೆಯ ದಿನಗಳು ಉರುಳಿಹೋದುವು. ಹೀಗಾಗಿ ಆಕೆಯ ಪತಿಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಪೂರೈಸದಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಮಾಸಲಿಲ್ಲ. ತದ್ವಿರುದ್ಧ ಕಾಂತಂಳ ವ್ಯವಹಾರಬುದ್ಧಿ ಅತೀವ ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಾಯಿತು ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಇಬ್ಬರೂ ಹುಸಿಕೋಪ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಸೈಜಪ್ರೀಮಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತಂದು-ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ‘The path of true love never runs smooth’ ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಸುಳ್ಳುಮಾಡಿದರು. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಎರವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಮಹತ್ವದ ಮಾತು. ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗೆಗೂ ಕಾಂತಂಳು ಆಗೀಗ ತನ್ನ ವಿಚಾರದ ಲಚರಿ ಹರಿಬಿಟ್ಟಾಗ, ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಪತಿ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳುತ್ತಿದ್ದ. ಚಕಮಕಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪತಿಯ ಲೇಖನ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿಯೂ ಆಕೆಗೆ ಅಂತಹ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಅಪೂರ್ವ ಅಸ್ಥಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ‘ಹಳೆಯದೆಲ್ಲವು ಹೊನ್ನು’ ಎಂಬುದೇ ಆಕೆಯ ಮಾಮೂಲಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ನಡೆದರೂ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅವರು ಅನುರಣ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲಿಲ್ಲ! ತದ್ವಿರುದ್ಧ ಸತಿ-ಪತಿಯರ ಸ್ನೇಹಲತೆ ಕೊನ-ರಿತು. ಬಾಳಿನ ಗುಟ್ಟು—ಹುರಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ಮಧ್ಯ-ವಯಸ್ಸರಾದರೂ ಕಾಂತಂ ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಪತಿ, ಪರಸ್ಪರ ಅಂತರಿಕ ಮೋಹಕತೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು ಇದೀಗ ಆದರ್ಶ ದಾಂಪತ್ಯ!

ಹಾಸ್ಯರಸಪರಿಪ್ಲವವಾದುದು ಮುನಿಮಾಣಿಕ್ಯಂರ ಈ ಹೊತ್ತಿ-ಗೆಯ ಒಂದು ಮುಖ. ಆದರ್ಶದಾಂಪತ್ಯವನ್ನು ಸರಸವಾಗಿ ಚಿತ್ರ-ಸಿಮ್ಮ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ ಉಪಮೆಗಳಂತೂ ತೀರ ಸಹಜವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಿನ್ನಾಗುವವು— ಆಗಸದ ತಾರಿಗಳಂತೆ! ಆರ್ಕ ೨೩. ಪತಿಯರು ಸೈಜವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಬಂಧಿತರಾಗಿ, ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ-ರಾಗಿ ಬಾಕಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಂತೂ ಮುನಿಮಾಣಿಕ್ಯಂ ಅವರು ಮಾನವತೆಗೆ ಸಲ್ಲದ ಅಪೂರ್ವ ಸಂವೇಶನೇ ಸ್ವ. ಇಂಥ ವಿನ್ಯಾಸದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೆಯಿಂದ ಓದಿದರೆ, ಕುಟುಂಬಜೀವನ ಎಂದೂ

ಕಹಿಯಾಗದೆ ರಸವತ್ತಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯ-
ಮಯಸ್ಸಿನ ದಂಪತಿಗಳ ಮನಸ್ಸು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಓದಿನಿಂದ ತಿಳಿ-
ಯಾಗಿ ಪವಿತ್ರವಾದರೆ, ಹೊಸ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದವರಿಗೆ
ರೋಮಾಂಚಕಾರಿ ಎನಿಸುವುದು. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನದ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಹೊಳೆಯುವುದು. Life is a dome of many colour-
red glass (ಜೀವನವೆಂದರೆ ಲೋಲಕು) ಎಂಬ ಮಾತಿನ ನಿರ್ದ-
ರ್ಶನವಾಗುವುದು. ಮುನಿನಾಣಿಕೃಂಧ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಾಕೃತಿಗೆ
ಉತ್ತಮ ವ್ಯಾಸಕತಿ ಇದೆ.

ಅನುವಾದಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಸಿ. ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯರು ಮುನಿ-
ನಾಣಿಕೃಂಧ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಶಾಬ್ದಿಕ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಲ್ಲ.
ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಮೂಲಕೃತಿಯ ಸವಿಗೆ ಓದುಗರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ
ಎರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಕಾಶನದ ಔಚಿತ್ಯವೂ ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದಾಗು-
ತ್ತಿತ್ತು. ಅನುವಾದಕರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೀಸಾಗಿ ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ,
ಗದ್ಯವು ಶಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರಕಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕವಿತ್ವ ಶಕ್ತಿ-
ಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೈದೋರಿ ನಿಂತಿವೆ ಆದರೂ ಕಾಂತಂ ಓದಿದ
ನಂತರ ಶರದ್ರಾತ್ರಿ ಎಮ್ಮ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ
ಎರಡೂ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಕಲಾತ್ಮಕ ಹೊಂದಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಶರದ್ರಾತ್ರಿ-
ಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲೇ ಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಅದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮೈಕುಂಬಿಕೊಂಡು
ಬರಬೇಕಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿಯ ವಸ್ತು ಮನಮೋಹಕ-
ವಿದ್ದಂತೆ, ಅಚ್ಚೂ ಕಟ್ಟೂ ಇದ್ದರೆ ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ ಎಂದು
ರಸಿಕ ಓದುಗನು ನಿಟ್ಟುಸಿರಡದೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಮಾದ-
ರಿಯ ಲಲಿತ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಓದುಗರಿಗೆ ನೀಡಿ ಅವರ
ದೈವಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಝಗ್ಗೆಂಬ ಹೊಂಬೆಳಕು ತೂರಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ
ಆನಂದಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಸಂಚಾಲಕರಿಗೆ ಓದುಗರು ಬುಚಿಯೇ ಸೈ-
ಎಸ್. ಎಸ್. ಗಂಗಳೂರು

ಕಾವ್ಯವೇದನೆ

(ಕವನ ಸಂಪ್ರದ)

ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ವಿ. ಚ. ಭಟ್ಟರು. ಧಾರವಾಡದ ಪರ್ಣಕುಟಿ ಗ್ರಂಥ-
ಗಾಲಯ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರೇಮಾರಾಧನೆ' 'ಅತ್ಮಶೋಧನೆ' ಎಂಬಿರಡು
ವಿಭಾಗಗಳಿರುವುವು. ಮೊದಲನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ
ವ್ಯಾಪ್ತಕಾರಿಕ ಪ್ರಣಯವನ್ನು ಅಣಕಿಸಿ ಬರೆದ ಪದ್ಯಗಳಿರುವುವು.
ಎರಡನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿರುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ
ಅಭಾಸಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅಣಕಿಸಿ ಬರೆದ ಪದ್ಯಗಳಿರುವುವು.
ಶ್ರೀ. ಭಟ್ಟರು ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡುವುದು ಬುದ್ಧಿಪ್ರಧಾನವಾದ
ವಿಷಂಬಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ. ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯ ಆಚಾರದಲ್ಲಿಯ
ಮುಖ್ಯ ಡಂಬಕಗಳು ಇಲ್ಲವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಪೇಕ್ಷೆಯೇ
ಅವರ ವಿಡಂಬನೆಯ ಉದ್ದೇಶ.

ಕವಿತೆಗಳೆಲ್ಲ ಲೇಖಕರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವ
ಸತ್ತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಯಾವ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನೂ ಇವರು
ವಿಶ್ವತಪ್ಪವ್ಯಯಿಂದಲೇ ನೋಡಿರುವುದು. ವಿಧಾಯಕವಿಚಾರದ

ಸಹೃದಯರಲ್ಲಿ ಬೇಸರವನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ
ಇದೂ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯರೀತಿಯೆಂಬ ಮನ್ನಣೆಯ ಪೀಠ, ಈ ಬಗೆಯ
ನಿರ್ಮಿತಿಗೆ ವಿವಿಧಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.
ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸತಾಗಿಯೇ ಕಾಲಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀ. ಭಟ್ಟರ ಈ
ಹೊಸತನ ಅಷ್ಟರನ್ನಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖಕರ
ನಿರ್ಮಿತಿಯ ರೀತಿ, ಅವರ ಜೀವನಾನುಭವದಿಂದ ಬದಲಾ ಆಗಲೂ
ಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಅವರ ಜೀವನಾನುಭವದ ಫಲವಾದ
ಈ ಕವನಗಳು, ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಹಿಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ ವ್ಯವಹಾರ-
ದೃಷ್ಟಿಯ ಹಲವರಿಗೆ ಸವಿಯಾಗಿಯೂ ತೋರಬಹುದು. ಕನ್ನಡ-
ದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹೊಸರೀತಿಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸುವ
ಸಾಹಸಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಭಟ್ಟರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

—ಕುಂಜವಿಹಾರ.

ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ

(ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ)

ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರು. ಧಾರವಾಡದ ಲಲಿತ
ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಾಶನ.

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಸಜೀವವಾಗಿ
ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಶರ್ಮರದು ಮಳಗಿನ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ.
ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿಯವರಂತಹ ವೀರವ್ಯಕ್ತಿ ಅದರ ಚಿತ್ರ-
ಣಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಮೇಲೆ, ಅವರ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ
ಹೇಳಬೇಕೆ? 'ಶುಂಟಿ ಹುಡುಗ' ವಲ್ಲಭ ಪಟೇಲನ ಪರಿಚಯ.
ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಅಖಂಡ ಭಾರತದ ನಿರ್ಮಾಪಕನಾಗುವ
ಮರೆಗಿನ ಸರದಾರರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ. ಪ್ರಕರಣ ಪ್ರಕರಣ-
ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಾಚಕರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸರದಾ-
ರರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಅದರ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳ ಕಾಣಿಕೆಕೊಡಲು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ
ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದು.

ಸಮಕಾಲೀನ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಾಸ್ತವಜೀವನವನ್ನು
ಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಲೌಕಿಕಜನರು
ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಅವರ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಕಂಡು, ಆ
ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸುವ ಜನರೇ
ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುವರು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜಕೀಯ
ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದವರಾದ ಸರದಾರ್ ಅಂತಹರಿಗಂತೂ
ವಿರೋಧಿಗಳೂ ವಿದ್ವೇಷಿಗಳೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು. ಎಂತಲೇ ಅವರ
ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅಂಟಿದ ಅವರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು. ಆದುದು-
ರಿಂದಲೇ ಸರದಾರರ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಆದರಿಸುವ ಜನರಿಗಿಂತ
ಹೆಳುವನ್ನು ಹೊದಿಸುವ ಜನರೇ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವರು.
ಅಂತಹರಲ್ಲ ಶ್ರೀ. ಶರ್ಮರು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿಯವರ
ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ವಿಸಯವಾಗಿದ್ದ
ಸ್ವಾರ್ಥ, ಅಹಂಕಾರ, ಅಧಿಕಾರಪ್ರಿಯ, ದುರಾಗ್ರಹಿ—ಮೊದಲಾದ
ಆರೋಪದ ನುಡಿಗಳು ಸುಳ್ಳೆಂಬುದು ತಾನೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವಂತಿದೆ.

—ಡಿ. ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೫

೧೧೪. ರಂಜನೆ (ವಾರಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಪ. ಲೋ. ಬಂಕಾಪುರ. ಗರ್ಜನೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಗದಗ-ಬೆಟಗೇರಿ. ಡಿ. ೧೬ ದ ೨೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧-೦.

೧೧೫. ಸತ್ಯಾರ್ಥಿ (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಎಮ್. ಬಿ. ಮುತ್ತುಪ್ಪ ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ ಕೊಡಗು. ಪೂ. ೬ ದ ೪೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೧೧೬. ಅಭ್ಯುದಯ (ವಾರಪತ್ರಿಕೆ) ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಆರ್. ಪಂಡಿತರು, ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಕೇಳಕರ ಪ್ರೆಸ್ ಧಾರವಾಡ. ಡಿ. ಪೂ. ೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧-೦.

೧೧೭. ವಿಕಾಸ (ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಪುಟ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಜಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಪಿ. ಡಿ. ಜಿ. ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೀನ್ಸಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ವಿಜಯಪುರ. ಕ್ರೈ. ೬ ದ ೬೮ ಪುಟಗಳು.

೧೧೮. ಕಲ್ಯಾಣರ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಮಿಸಿಲೇನಿ (ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಪುಟ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಯು. ವಾಸುದೇವಭಟ್ಟ ಬಿ ಎ, ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಶರ್ಮಾ ಬಿ. ಎ (Hon) ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀಕಲ್ಯಾಣರ ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಹೊಳೆ ಅಲೂರು. ಕ್ರೈ. ೬ ದ ೭೦ ಪುಟಗಳು.

೧೧೯. ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿನೆಗಳು (ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ) ಲೇಖಕರು. ಶ್ರೀ. ದೇಸಾಯಿ ಸಾಂಡುರಂಗರಾಯರು, ಎಂ. ಎ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ರಾಮಣ್ಣ ಆಕಳವಾಡಿ. ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್ಕಾಡಿಪೋ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೫೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೧೨೦. ಗೋದಮ್ಮನ ಗೋಳಾಟ (ನಾಟಕ) ಬರೆದವರು ಅ ಸುಂಡಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಪಾಟೀಲ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಅಸುಂಡಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಪಾಟೀಲ. ಅನ್ನ-ಪೂರ್ಣಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಬೆಳಗಾವಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೪೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೧೨೧. ತುಂಬಿನ ಪದಗಳು (ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ವಿ. ಜಿ ಭಟ್ಟ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಪರ್ಣಕುಟಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೭೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೨೨. ಮುಂಬಯಿಯ ಮುನ್ನಡೆ (ಪರಿಚಯ) ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರ. ಡಿ. ಅ ೫೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೧೨೩. ಭಕ್ತಬಂಧು (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಹೆಬ್ಬಾರು ವೆಂಕಟನಾರಾಯಣದಾಸ್, ಭಕ್ತ ಬಂಧು ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ವಾಣಿವಿಲಾಸ ನೆಹಲ್ಲ; ಮೈಸೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ ೫೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೧೨೪. ಜೀವನ ಪ್ರವಾಹ (ಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ರಮಾಕಾಂತ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಗೋವಿಂದ ವೆಂಕಟೇಶ ಚುಕ್ಕಿ, ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೩೦ ಪುಟಗಳು. ೨-೦-೦.

೧೨೫. ಮಾತಾ ಗಾಂಧೀ (ವ್ಯಕ್ತಿಪರಿಚಯ). ಮೂಲ ಲೇಖಕರು ಮನೂಬಹನ್ ಗಾಂಧಿ, ಅನುವಾದಕರು: ಸಿದ್ಧ ವನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣರವರ್ಮ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾವ್. ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್, ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೬೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೧೨೬. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ (ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ). ಲೇಖಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಶ್ರೀ. ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್, ವಿಚಾರಸಾಹಿತ್ಯ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೧೨ ಪುಟಗಳು; ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೨೭. ಪಿಸಾಸೆ (ಕವನಸಂಗ್ರಹ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೊಟ್ಟಲಗ. ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಶ್ರೀ. ದ.ಬಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೭೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

Calcutta Chemicals

RENUKA TOILET POWDER

ರೇಣುಕಾ ಫೇಸ ಪೌಡರ್

ಇದು ಕೋಮಲವಾದ ಸುಗಂಧಿತ (ಬೇವಿನ) ಪೌಡರ್. ಎರವು ಬೆಡ್ ಬಾಲ್ಮನ್, ಝಂಕ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನ್ಸಿಯಂ ಕಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಕ್ರಮವಾದ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಶರೀರದ ದುರಾಸನೆ, ಉಷ್ಣತೆಯ ಪ್ರದೀಪಗಳ ಚುಚ್ಚುವ ಶಕ್ತಿ, ಇತರ ಚರ್ಮ ಸ್ಥೋಷನ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

CALCUTTA CHEMICAL

೧೨೮. ಕಿರಣ (ಕೈಬರಿಹ ಸತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಬಾಬುರಾವ್ ಹಂದಿಗುಂದ ' ಅ ' ವರ್ಗ. ಸಹಸಂಪಾದಕರು ಸಿ. ಗುಗ್ಗಲಿ. ೧೦ ನೆಯ ' ಅ ' ವರ್ಗ. ಪೂ. ಕ್ಯಾ. ೬ ದ ೬೨ ಪುಟಗಳು.

೧೨೯. ಸಂಪತ್ (ವಾರಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಕಂ. ರ. ಕರಜಗಾರ, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಂಪತ್ ಭಾಂಡಾರದ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಕಂ. ರ. ಕರಜಗಾರರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಲಿಪಿವಿಕಾಸಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರು. ಕ್ರೈ. ಪೋ. ೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧-೦.

೧೩೦. ಜಯಹಿಂದ (ದೀನಾವಳಿ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು. ಶ್ರೀ. ಶಂಭಾ. ಮನಗೂಳಿ, ಪ್ರಕಾಶನ ಸ್ಥಳ: ಸ್ನೇಹಕುಂಜ, ಕಿಲ್ಲೆ — ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಪೂ. ಕ್ಯಾ. ೬ ದ ೧೦೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೧೩೧. ಕರ್ಮವೀರ (ದೀನಾವಳಿ ಸಂಚಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಹ. ರಾ. ಪುರೋಹಿತ, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಫೀಸು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಪೂ. ಕ್ಯಾ. ೬ ದ ೧೨೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೩೨. ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ (ವಾರಪತ್ರಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು. ಎಂ. ಎನ್. ಭಾರದ್ವಾಜ ಬಿ.ಎ.; ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಆರ್.

ರಾಮಯ್ಯ ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. ಜಾಮರಾಜ ನೇಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಪೋ. ೧೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೧೩೩. ಗದಗ ಶಹಪೂರ ಪೇಟೆಯ ತರುಣ ಸಂಘದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಬಸವರಾಜ ವಾಚನಾಲಯ. ಗದಗ ಶಹಪೂರ ಪೇಟೆ. ಸನ್ ೧೯೫೦-೫೧ ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯ ೨೧ ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿ. ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ. ವಿರಭದ್ರಪ್ಪ ಕರಬಸಪ್ಪ ಬೇವಿನಮರದ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಬಸವರಾಜ ವಾಚನಾಲಯ, ಗದಗ, ಶಹಪೂರ ಪೇಟೆ. ಪೂ. ಕ್ಯಾ. ೧೦ ಪುಟಗಳು.

೧೩೪. ನಲ್ಲದ ನೆಂಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಟಕಗಳು (ನಾಟಕ ಸಂಗ್ರಹ). ಬರೆದವರು: ಶ್ರೀ. ಮ. ರಾ. ಚಿನಪ್ಪಯ್ಯ. ಮಾರಾಟಗಾರರು ಹೆಚ್. ಎನ್. ರಾವ್ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ — ಬೆಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೬೨ ಪುಟಗಳು; ಬೆಲೆ ೦-೧೫-೦.

೧೩೫. ಮುದ್ದಣಕನಿಯ ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣ (ಗದ್ಯ ಕಾವ್ಯ) ಸಂಪಾದಕರು. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಎನ್. ಹಬ್ಬು, ಉಷಾಪ್ರೆಸ್, ಓಲ್ಡ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಅಫೀಸ್ ರೋಡು, ಮೈಸೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೮೮+೬೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ !!

ತ್ವರಿತನಾದಿರಿ !!

ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೈದೀವಿಗೈಯಂತೆ ದಾರಿತೋರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ನೂತನ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಮಾಲೆ

೧	ಇತಿಹಾಸ	೧-೦-೦	೫	ಭೂಗೋಲ	೧-೦-೦
೨	ಭೂಮಿತಿ	೧-೦-೦	೬	ಜಮಾಖರ್ಚು	೧-೦-೦
೩	ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ ಕೈಪಿಡಿ	೧-೨-೦	೭	ಸಾಮಾನ್ಯವಿಜ್ಞಾನ	೦-೧೦-೦
೪	ಪೌರನೀತಿ	೧-೮-೦	೮	ಗೃಹವಿಜ್ಞಾನ	೧-೦-೦

(ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ)

ನೂತನ ಕಿಸೆ ಕೈಪಿಡಿಮಾಲೆ

೧	ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ	೦-೬-೦	೩	ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಿಷಯ	೦-೬-೦
೨	ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಗುಟ್ಟು	೦-೬-೦	೪	ಗಣಿತ ರಹಸ್ಯ	೦-೬-೦

ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಪಾಸಾಗುವ ಉತ್ಸಾಹವಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಇಂದೇ ಮೇಲ್ಕಂಡಿರುವ ಬುಕ್ಯುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಓದಿರಿ. ಮರೆಯದಿರಿ, ಮರೆಯದಿರಿ. ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಪಿ. ಪಿ. ಬುರ್ಚು ತಾನೇ ನಮಿರಬೇಕು ಅರ್ಥ ಹಣ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಆಕಳವಾದಿ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಧಾರವಾಡ

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

(ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು)

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪಾಠಶಾಲೆಯುಗಳ ಸಂಚಾಲಕರು ಜ್ಞಾನವಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು !

ತಮ್ಮ ಪಾಠಶಾಲೆಯುಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ

ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ ಸಂಕಲನ, ನಾಟಕಸಂಕಲನ, ಪಾಠಶಾಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುವು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದರದ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ನೈವಹಾರ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಂದಿರ ಈಗ ತಾನೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ‘ ಆನಂದಕಂದರ ’ ತರಂಗರೂಪಕ ಸಂಕಲನ :

ಬೆಳವಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ

ಕ್ರೌ. ಅ. ೧೧೬ ಪುಟಗಳು.

ಹೊಳಪಿನ ಕಾಗದ.

ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

ಹೊಸತಾಗಿಯೆ ಹೊರಟ ಕವನ ಸಂಕಲನ

ಕಾ ರ ಹುಣ್ಣಿವೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ರಸವತ್ತಾದ ೫೨ ಕವನಗಳು ಸಂಕಲನಗೊಂಡಿವೆ. ವಿಸಿಧ ಬಾವಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಸುಂದರವಾದ ಛಾಂದೋಗಿತಗಳು ! ಸಂಗೀತಗಾರರ ಕಾವ್ಯಗಾಮನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಸಹಕಾರಿಯಾದುವು !

ಕ್ರೌ. ಅ. ೧೨೫ ಪುಟಗಳು.

ಅಂದನಾದ ಅಚ್ಚು.

ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

ಸದ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕಾದಂಬರಿ

ಕಥಾಸಂಕಲನ

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು

ರಾಜಯೋಗಿ

ಬಡತನದ ಬಾಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ

ಸುದರ್ಶನ

ನಮ್ಮ ಬದುಕು

ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ

ಕವನ ಸಂಕಲನ

ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ

ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು

ನಿರಹಿಣಿ

ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು

ಬಡನಾಡಿ

ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಹುದ್ದೂರರ ‘ ಚಿತ್ರಕಲಾಪ್ರವೇಶ ’ ನೂ ಜಾಡಿಯ ಜಾಣೆಕ್ಕನ ‘ ಜಾತೀಯಸಮಸ್ಯೆ ’ ‘ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ’, ಈ ಕಿರುಪೊತ್ತಿಗೆಗಳೂ ದೊರೆಯುವುವು.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಜಿರೂ. ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕಸದಸ್ಯರಾದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳು.

ಬೇಗನೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಸಂಚಾಲಕ : ಎಸ್. ಡಿ. ಧರಮಟ್ಟ, ಶ. ಪ್ರ. ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ.

ಬಹುಲಗುಣವುಳ್ಳ
ಕಾರ್ಖಾನೆಯಾಗಲಿ

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್

ಎತ್ತು ಗಳಿಂದಲೂ
ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಂದಲೂ
ನಡಿಸುವಂಥ

ಕಬ್ಬಿನಗಾರ

ನಿಮ್ಮ ಪೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು
ಕೂಡಲೇ
ವ್ಯರ್ಥವನ್ನಾಗಿಸಿ

ಸವಿಸ್ತರಮಾದಿ ತಿಬ್ಬದ
ಇಂದೇ ಬೆಲೆವತ್ತಿಗೆ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಬಂಧುಗಳು ಲ: ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ವಾಡಿ

ಜಯರಾಜ

೧೯೫೨ ನೆಯ ಫೇಬ್ರವರಿ

ಎಂಟು
ಅಂಶ

ಕಲಿಸಿಹೋದ ಶಿಷ್ಯರಿರಾಧ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸುತ್ತ ಜವಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ
ದಿವಂಗತ ಹುಲಗೂರು ಕೃಷ್ಣಚಾರುರು.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಗಾಳಿಪಟ (ಕವನ)			
ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಬಸುಪಟ್ಟದ ಎಂ. ಎ. ಗುಣೇದಗುಡ್ಡ	೩೪೧		
ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗೆದ್ದಿತು (ಸಂಪಾದಕೀಯ)			
ಸಂಪಾದಕರು			೩೪೨
ನಾಡನಡೆ (ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು)			
'ಕಾಲಭೈರವ'			೩೪೩
ಜೀವನ ಸಂಗ್ರಾಮ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)			
ಶ್ರೀ. ಡಾ. ನ. ಚುಕಕಿ ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್) ಕಾರವಾರ	೩೪೫		
ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿ (ವಿವಿಧ ದೊಡ್ಡಾಟಗಳು)			
ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ			೩೪೭
ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕ (ಕವನ)			
ಶ್ರೀ. ಜಿ. ವರದರಾಜರಾವ್ ಎಂ. ಎ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	೩೪೭		
ಮುದ್ರಾದೇವತೆ (ಹರಟೆ)			
ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಎಂ ಎ , ಬಿ.ಟಿ. ಧಾರವಾಡ	೩೪೮		
ಸುಖಸಂತತಿ (ಪ್ರಚಾರಿಕ ಪ್ರಬಂಧ)			
ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾಬಾಯಿ ಕಮಲಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ			೩೫೦
ಹಾವು-ಹೂವು (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)			
ಶ್ರೀ. ಕೋ. ಸು. ಸೀತಾರಾಮ, ಅರಸೀಕೆರೆ			೩೫೨
ಬಸವನಾಳಿಗೆ ಬಾಷ್ಪಾಂಜಲಿ (ಕವನ)			
ಶ್ರೀ. ಜೆನ್ನ ವೀರ ಕಣವಿ ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್) ಧಾರವಾಡ	೩೫೫		
ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬು (ವಿಜ್ಞಾನಸಂಚಯ)			
ಶ್ರೀ. ಸೋಮಕೇಶವರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ			೩೫೭
ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಗಾನಕಲೆಯ ಸೇವೆ (ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ)			
ಶ್ರೀ. ಎಸ್ ರಾಜಾರಾಯರು ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್)			
ಧಾರವಾಡ	೩೬೦		
ಪುಸ್ತಕವಿಮರ್ಶೆ (ಮೂರು ಕಾವ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು)			
ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಮರ್ಶಕರು			೩೬೨
ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಆಗು-ಹೋಗು (ಬಾಸುಲಿಯ ವಿಮರ್ಶೆ)			
'ಕೇಳುಗರ ಕೈವಾರ' ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ	೩೬೭		
ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ			೩೬೯

ಜಯಂತಿ

ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಮೇಲಾಟ

ಆಕರ್ಷಕನಾದ ಮೂರು ಬಹುಮಾನಗಳು

೨೦ ರೂ. ೧೫ ರೂ. ೧೦ ರೂ.

೧೯೫೨ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ೧೫ನೆಯ ದಿನಾಂಕ
ದೊಳಗೆ ಟಲ್ಪುವಂತೆ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಬೇಕು.

ಮೇಲಾಟದ ನಿಯಮಗಳು :

೧ ಕತೆಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿರಬೇಕು.

೨ ಜಯಂತಿಯ ಮುದ್ರಿತಪುಟ ಖರ್ಚಿತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಗಾರಬಾರದು; ಎಂ.ಎ. ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಆರ್ಥಹಾಕೆ ಅರಲ್ಲಿ ಮುಗಿದಿರಬೇಕು.

೩ ವಯಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು.

೪ ಒಬ್ಬರೇ ಲೇಖಕರು ೨-೩ ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಮೇಲಾಟಕ್ಕೆ ಕಳುಹಬಹುದು. ಆದರೆ, ಒಬ್ಬರೇ ಎಲ್ಲ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಲಾರದು.

೫ ಮೇಲಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹುವವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಕತೆಗೆ ಆ ಆಣೆಯಂತೆ ಪ್ರವೇಶಧನವನ್ನು ಕಳುಹಬೇಕು. (ಅಂಚೆಯ ಟಿಕೆಟು, ನಗದುಹಣ, ಫೋಸ್ಟಲ್ ಆರ್ಡರ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಬಹುದು.) ಪ್ರವೇಶಧನವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

೬ ಕತೆಯನ್ನು ಕಳುಹಬಹುದಾದ ಕೊನೆಯದಿನವೆಂದರೆ ೧೯೫೨ ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ಹದಿನೈದನೆಯ ತಾರೀಖು. ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಕ್ರಮಾಂಕ ಪಡೆದ ಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

೭ ಬಹುಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕತೆಗಳು ಬಾರದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಬಹುಮಾನ-ಕೊಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೂ ಬಂದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವೆಂದು ತೋರಿದ ಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮನ್ನಣೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಜಯಂತಿಯ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿ ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕೊನೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಕತೆಗಾರರೆಲ್ಲ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ

ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು.

ಸಂಪಾದಕರು ' ಜಯಂತಿ ' ಧಾರವಾಡ

ಸಂ. ೧೪. ಸಂಚಿಕೆ. ೯.

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯ
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ
ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ
ಪಡೆಯಬಹುದಾದ
ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಡಿ. ಬಿ. ಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

ಡಿ. ಡಿ. ಶರತ್‌ಕುಮಾರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಡಿ. ಎನ್. ಎ. ಮೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟಿ.

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ
ಮೊದಲನೆಯ ಶಾರೀಖೆಗೆ
ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಾಣೆ ೫ ರೂ.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು
ದರಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ
ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ
ಏಜಂಟರು
ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗಾಳಿ ಪಟ

ಡಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಬಸುಪಟ್ಟದ ಎಂ. ಎ. ಗುಣೇದಗುಡ್ಡ

೧

ಬಾಳ ಬಯಲಿನಲಿ ಸಾಗುತಿರಲು ಸುಳಿಗಾಳಿಯಂತೆ ಕಾಲ
ಕಾಣಲೆಂದು ಈ ಜಗಕ್ಕೆ ಅಂದು ಹರಡುತ ಲೀಲಾಜಾಲ,
ಮಾಡಿ ನುಲಿಕೆಯನು ದೇವನಂದೆ ತಾ ಜೀವದನಂತೆಯ,
ತಾನೆ ತಾನೆ ಎರಿಸಿದ ಗಾಳಿಪಟ; ತೋರಿಸಿ ನಿಪುಣತೆಯ.

೨

ತನ್ನ ದಾದ ಅನ್ಯಕ್ತಕಲೆಯ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಮಾದೇವ
ತೊನಲ-ಕಾಗದದೆ ಎಲುವು-ಬಿದಿರುಗಳ ಜೋಡಿಸಂದು ಅ-

ಜಾವ

ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜೀವನುಲಿಕೆಯನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂದು
ಮನುಜನನ್ನು ತಾ ಗಾಳಿಪಟದವೊಲು ತೊಂಬಿಟ್ಟನಂದು.

೩

ದೇವ ಮಾಡಿದ ಪಟದಿ ತೋರುವುದು ಅವನ ದಿವ್ಯರೂಪ,
ಪಟದ ಅಟದಲಿ ಬೆಳಕ ಬೀರುವುದು ಅವನ ದೃಷ್ಟಿ-ದೀಪ.
ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಪಟವೇರಿಸಿಹನು ಬಯಲಾಗಿ ನಿಂದು ತಾನು
ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಲಿ ಲೀನವಾಗುವನು ಪಟವು ಮುಟ್ಟಿ ಬಾಳು.

೪

ಹೇಗೊ ಮಾಡಿ ತಾ ಹೇಗೊ ಹಾರಿಸುವ ಪಟವ ಮಾಟಗಾರ;
ಪಟವು ವಿರುವುದ ನೋಡುತಿರುವನಗೊ ಅಲ್ಲಿ ನೋಟಗಾರ.
ಪಟವನೇರಿಸುತ ಆಡುತಿರುವನವನೊಬ್ಬ ಅಟಗಾರ,
ಕಾಣದಂತೆಯೇ ಆಡುತಿರುವನವನಿಹನು ನಿರಾಕಾರ.

೫

ಜೀವಸೂತ್ರವನು ಹಿಡಿದು ಆಡಿಸುವ ದೇವ ಗಾಳಿಪಟವ
ಅಲುಗಿಸುತ ಕೈಯ ಆಚೆಚೆ ಒಮ್ಮೆ ತೇರಿಸುವನವನು ಪಟವ.
ಗಾಳಿಪಟದ ಜೀವಾಳವೆಲ್ಲ ಇಹುದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ,
ಅವನ ಮನದಂತೆ ಆಡುತಿಹುದು ತಾ ಪಟವು ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ.

೬

ಎರಿಸಿರಲು ಎರಿಹುದು ಗಾಳಿಪಟ ಅವನ ಕರುಣೆಯಿಂದ;
ಹಾರುತಿಹುದು ಸ್ವಚ್ಛಂದದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ಧರಣಿಯಿಂದ.
ಮನತೆಗೆದು ಅವನು ಎಳೆ ಚಿನ್ನಟಿಬಿಡಲು ಪಟ ತಾನು
ಕಾಣದಾಗುವುದು,
ಎತ್ತೊ ಸುತ್ತಿ ತಾ ಹೇಗೊ ಹಾರಿ, ದೂರದಲಿ ಭೂಮಿಗೊರ.
ಗುವುದು.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಗೆದ್ದಿತು.

ಮಹಾಜನಾವಳಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಮಿಕ್ಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಒಕ್ಕೂಟಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಣಾಮವೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು. ಚುನಾವಣೆಗೆ ನೋಡಲು—ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ—ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಿರೋಧದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಯಾರೂ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಗೆಲುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವನ್ನು ತಾಳುವಂತಿತ್ತು. ಎಂತಲೇ ಬೇರೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ನಿಂತು ಗೆಲ್ಲಬಹುದೆಂದು ಧೈರ್ಯವುಂಟಾಯಿತು; ಇದ್ದವರೂ ಇಲ್ಲದವರೂ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಣದ ಹೊರೆ ಹರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದದೇನು? ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಬೈಗುಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಲಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಗೆಲುವು! ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಲಿದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ಮುಖ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಗೊಡವಂತಹ ಭಯಂಕರ ಸೋಲು! ಇದಕ್ಕೆ ಏನೆನ್ನಬೇಕು?

ಏನೆನ್ನಬೇಕು?—ಎಂದು ಕೇಳುವುದೇನು? ಈ ಚುನಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸ ಇನ್ನಾವ ಸಂಸ್ಥೆ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು, ಜನತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಮಾಡಿತು—ಎನ್ನಬೇಕಾಗುವುದು. ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಹಿರಿಯ ಧುರೀಣರಾದ ಸಂತಿಕ ನೇಹರೂ ಅವರೂ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ಬಂದು ಹೋದರು. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನ ಹುದ್ದೆಯೇ ಆದ, ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಹಿರಿಯ ಧುರೀಣ—ಆಚಾರ್ಯಕೃಪಶಾನಿ-ಯವರೂ ಅಷ್ಟೇ ರಭಸದಿಂದ ಬಂದು ಹೋದರು. ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ದೊರೆತ ಸ್ವಾಗತದ ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಲವು ಎತ್ತರಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆಯೆಂಬುದು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಿತು. ಆದರೂ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದ ಹುರಿಯಾಳುಗಳು, ಪರಿಣಾಮದ ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣದವರೆಗೂ ವಿಜಯದ ಆಶೆಯಿಂದಲೇ ಇದ್ದರು. ಅವರ ಆಶೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೇಳಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಜನಜಂಗವಿಗೂ ಪರಿಣಾಮದ ಕಡೆಗೆ ಸಂದಿಗ್ಧಭಾವದಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಪರಿಣಾಮ ಹೊರಬಿದ್ದಾಗ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪೂರಿತ ಅಸಮಾಧಾನ; ಹಲವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಪೂರಿತ ಸಮಾಧಾನ.

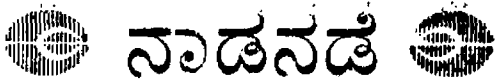
ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಬೈಗುಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಲಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಹುರಿಯಾಳುಗಳೇ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡ ಬಹುಮತದಿಂದ ಗೆದ್ದುದು ಹೇಗೆ? ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವಾಳದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಸಾಧನೆಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯಗುರಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಟ ಏಕೀಕರಣ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸೋಲುಂಟಾಯಿತೇ?

ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಏಕೀಕರಣ ಬೇಕಿಲ್ಲವೇ?—ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇಂದು ಅನೇಕರ ಮನಸ್ಸಿನದುರು ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಲಿವೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣವೋ ಅಷ್ಟೇ ಸುಲಭವೂ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಯಾರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಕನ್ನಡಿಗ, ತಾನು ಏಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಮತಕೊಟ್ಟೆನೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ! ಆಗ ಅತನಿಗೆ ಕಂಡುಬರುವ ಮಾತೆಂದರೆ: ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ—ಸುಸಂಘಟಿತವಾದ—ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾದ ಸಂಸ್ಥೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾವುದೂ ಇಲ್ಲ—ಎಂದು, ಇದರಂತೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತನಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ—ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದಾಗ ಎನಿಸುವ ಮಾತೆಂದರೆ: ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣದಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವನದ ಪೂರ್ಣತೆ—ಎಂದು. ಹಾಗಾದರೆ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೋರಾಡಲು ಸೊಂಟಕಟ್ಟಿನಂತ ಪಕ್ಷದ ಹುರಿಯಾಳುಗಳಿಗೆ ತಾನೇಕೆ ಮತಕೊಡಲಿಲ್ಲ?—ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ! ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ದೊರೆಯುವ ಆಂತರಿಕ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ: ಈ ಪಕ್ಷದ ಹುರಿಯಾಳುಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಗೆಲುವಿಗಿಂತ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಜಯದ ಸ್ವಾರ್ಥಭೂತವೇ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತನಗೆ ಕಂಡುದರಿಂದ—ಎಂಬುದು. ಈ ಉತ್ತರ ಏಕೀಕರಣ ಪಕ್ಷದ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವಂತಹದಾದರೂ, ಅಸತ್ಯವಾದ ಮಾತೇನೂ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಏಕೀಕರಣಪಕ್ಷದ ಹುರಿಯಾಳುಗಳು, ಬೇರೆಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತೀಕರಣ ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷಗಳೊಡನೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನೂ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಂಚಿದ ವಿಚಿತ್ರ ಕರಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ, ಏಕೀಕರಣಪಕ್ಷದ ತತ್ತ್ವಬಾಹಿರತೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲಾದುದು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ತತ್ತ್ವಕ್ಕಲ್ಲ. ತತ್ತ್ವದ ಸೋಲಿನಿಂದ ಹೊರಟ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ. ಇಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಲು ಹೊರಟರೆ, ಅದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಆಂತರಿಕ ಭಾವನೆ ತಿಳಿಯದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ತರ್ಕವೆನಿಸದೆ ಇರದು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ಮನವಾರೆ ಬಯಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯದ ಅರಿವು ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ. ಏಕೀಕರಣ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕವು, ಮುಂಬಯಿ ಮಾದ್ರಾಸ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿಂಟು ಜನರನ್ನೂ, ದಿಲ್ಲಿಯ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಗುರಿಯೂ ಸಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ

(೩೮ ನೆಯ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.)

೫

ಹಿರಿಯ ನಾಟಕಕಾರ ಹುಯಿಲಗೋಳ ನಾರಾಯಣರಾಯರು

ಕಳೆದ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ೧೨-೧೩ ದಿನಾಂಕಗಳಂದು, ಗದುಗಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಹಿರಿಯ ನಾಟಕಕಾರರೊಬ್ಬರ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯಿತು. ಧಾರವಾಡದ ಕಲೋಪಾಸಕ ಮಂಡಲಿಯವರೇ ಈ ಸನ್ಮಾನಸಮಾರಂಭದ ಸಂಚಾಲಕರು. ವರ್ತಮಾನದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ದುಡಿದು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವೇ ಕಾರಣವೆಂಬ ಜಾಗೃತಿ ನಮ್ಮ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡುತ್ತಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಹುಡುಗ ಬೆಳೆದು ತರುಣನಾದಾಗ, ಅವನು ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅಮೃತಾನ್ನವನ್ನು ಊಟಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು; ಆದರೆ ಅವನು ಬೆಳೆದು ತರುಣನಾಗುವವರೆಗೆ ಪೋಷಣೆಯ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು, ದೊರೆತಂತಹ ಆಹಾರವನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಯ ಕೈತುತ್ತನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳನ್ನು ಆತ ಮರೆತುಬಿಡುವುದು ಕೃತಘ್ನತನವೆನಿಸದೆ? 'ನಾನೀಗ ಉಣ್ಣುವಂತಹ ಅಮೃತಾನ್ನವನ್ನು ನನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳು ನನಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ!' ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ದೋಷ ಹೊರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯಿಸಿಬಿಡುವುದು, ಪ್ರಬುದ್ಧನಾದ ಮಗನ ಕರ್ತವ್ಯಚ್ಯುತಿಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು.

ಇಂದು ಕನ್ನಡನಾಟಕಪ್ರಪಂಚ, ಪ್ರಬುದ್ಧತೆಯ ಮಾರ್ಗ-ಹಿಡಿದಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಸಕಾಲದ ನಾಟಕಕಾರರು ಕಾರಣ ರಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಹೊಸಕಾಲದ ನಾಟಕಕಾರರು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕಾರ್ಯ-ನಾಡಿದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಯಿಲಗೋಳ ನಾರಾಯಣ-ರಾಯರಂತಹ ಹೆಳಬರಾದ ನಾಟಕಕಾರರು. ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಶ್ರೀ. ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಹಳಬರಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸಬ-ರೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿ ಕೇವಲ ಪೌರಾಣಿಕ ವಸ್ತುವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆವಾಸ್ತವರೀತಿಯ ನಾಟಕಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು, ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ತಂದು, ಅಂದಿನ ರಸಿಕವರ್ಗದಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಯನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿದರು. ಇವರು ಬರೆದ 'ಪ್ರೀಧರ್ಮರಹಸ್ಯ' 'ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಭ್ರಮ' ನಾಟಕಗಳು, ಅಂದು ಹೊಸ ರೀತಿಯವೆನಿಸಿ-ಕೊಂಡು ಮೆರೆದ ನಾಟಕಗಳು. ಮೊನ್ನೆಯ ಉತ್ಸವಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಕಲೋಪಾಸಕ ಮಂಡಲದವರು ಆಡಿತೋರಿಸಿದ 'ಪರಿತೋದ್ಧಾರ' ಎಂಬ ಅಪ್ರಕಟಿತ ನಾಟಕವೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ. ನಾರಾಯಣರಾಯರು ನಾಟಕ ಲೇಖನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಯಿರಿಸುವಾಗಿನ ಕಾಲವೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೆನಿಸಿ-ಕೊಳ್ಳುವವರು ಸಾಹಿತ್ಯ-ರಂಗಭೂಮಿಗಳತ್ತ ಕಣ್ಣುಹಾಕುವು-ದಕ್ಕೂ ಇಚ್ಛಿಸದಿರುವ ಕಾಲ. ಕಲಿತವರೆಲ್ಲ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳ ಜಿನ್ನುಹತ್ತಿ ಸಾಗಿಬಿಡುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ರಸಿಕತನದ ಬರ-ಗಾಲದಲ್ಲಿ, ಬಿ.ಎ, ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ನಾರಾಯಣರಾಯರು, ನಾಟಕಲೇಖನ-ರಂಗಭೂಮಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಹರಿಸಿದುದೇ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಾಗಿ ಕಾಣುವಂತಹದಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಯುತರು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಇವರ ಶ್ರದ್ಧೆ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಹಿರಿಯವಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಕನ್ನಡಜನತೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಮನ್ನಣೆ ಸಲ್ಲಲೇ-ಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಧಾರವಾಡದ ಕಲೋಪಾಸಕ ಮಂಡಲದವರು ಮುಂದಾಗಿ, ಜನತೆಯಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ನೆರವೇರುವಂತೆ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡಿದುದು ಅಭಿನಂದನೀಯವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ. ನಾರಾಯಣರಾಯ-ರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತ, ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ-ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸುಖ-ಸಮಾಧಾನಗಳಿಂದ ಇರಿಸಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರಯಿಕೆ.

ಮದ್ರಾಸರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೋಲೆ?

ಸದ್ಯದ ಮಹಾಚುನಾವಣೆ ಮಿಕ್ಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯಂತೆ ಮದ್ರಾಸು ಆಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿರುವುದು. ಇದುವರೆಗಾದ ಆಯ್ಕೆಯ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ೪೧-೪೪, ಮಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ೪೮-೫೩ ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು ಪಡೆ-ದಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವಾಗ ಇದೇ ಪ್ರಮಾಣ ಉಳಿಯುವುದೋ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರ ಪ್ರಮಾಣ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇಳಿಯು-ವುದೋ ಎಂಬುದು ಸಂದೇಹದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ವಿರೋಧಿಗಳು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಮದ್ರಾಸು ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತ್ರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿವ್ವವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು, ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮದ್ರಾಸರಾಜ್ಯದ ಮಿಕ್ಕ ಭಾಷಾಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ತಮಿಳು, ಆಂಧ್ರ, ಮಲಬಾರ್ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿರಾಜಾ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಸಂಜೀವರಾಜ್, ಶ್ರೀ. ಗೋಪಾಲ ರಾಜ್, ಶ್ರೀ. ಕಲಾವೆಂಕಟರಾವ್ ಮೊದಲಾದ ಹಿರಿಹಿರಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರೂ ಸೋತು ಉರುಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸುಪಕ್ಷದ್ದಾಗಿ ಬಹುದೆಂದು ಯಾರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ರಾಜ-ಕಾರಣಗಳ ಡೊಂಬರ ಲಾಗಗಳು ಹೀಗೆಯೆ ಬೀಳುವುವೆಂದು ಹೇಳ.

ಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತ ಯಾವ ಯಾವ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಯಾವ ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕಿಗಳೂ, ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರಾಗಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಧಿ ಸಾಧಕ ಸ್ವಾರ್ಥಭಾವವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವರೋ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು: ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಮುದ್ರಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ, ಸುಯಂತ್ರಿತವಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲಾರದೆಂಬುದು ಖಂಡಿತ. ಹಿಂದಿನ ಸಲದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆ ಪಕ್ಷದಿಂದ ರಚಿತವಾದುದಾಗಿದ್ದರೂ, ೨-೪ ಸಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆಗಳು ನಡೆದುವು. ಇಂತಹ ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮನಸ್ಸುಗಳು ನೋಂದು, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಡಿನ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಅಶಾಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುವು. ಹಿಂದಿನ ಸಲ ಪ್ರಕಾಸಂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮುರಿದು, ಅದರಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಮನಃನೋವೇ, ಇಂದು ಮುದ್ರಾಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸೋಲಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅಮೇಲೆ ರೂಪುಗೊಂಡ ಸರಕಾರವು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತತ್ತ್ವಗಳ ವೆಸರಿನಿಂದ ಜಾತೀಯಭಾವನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಈ ಸೋಲಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಆಂಧ್ರರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಂತೀಕರಣಭಾವನೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ಮಣ್ಣೆರಚುತ್ತಲಿದ್ದ ತಮಿಳು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಕೈವಾಡವೂ, ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸೋಲಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೇ ಸೇರಿದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಒಮ್ಮತದ ಆಡಳಿತವು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯದಿರುವಾಗ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದ ಜನರು ಸೇರಿ ಭದ್ರವಾದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ಹೇಗೆ ರಚಿಸಬಲ್ಲರು? ಈಗ ಆಯ್ಕೆ ಪಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರೂ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗುವಂತಹ ಉದಾರ-ನಿಸ್ವಾರ್ಥಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದವರಲ್ಲ; ಅಧಿಕಾರವೋಹದಿಂದಲೇ ಬಹಳ ಜನರು-ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡಿ-ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದವರು. ಇಂತಹ ಜಾತಿ-ವಿಚಾರಿಯ ಮೈಗಳನ್ನು ಒಂದೆ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟುವ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಇಂದು ಯಾರಲ್ಲಿದೆ? ಮುದ್ರಾಸಿನ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನೂ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಬಲಿಗಳಿಂದ ಜನತೆಯನ್ನೂ, ದೇವರೇ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಮುದ್ರಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ತಿರುವಾಂಕೂರು-ಕೊಚ್ಚಿ, ಕೈದರಾಬಾದ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಮುರಾರಜಿಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ

ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ವಿಜಯ ದೊರೆತಿದ್ದರೂ, ಇಂದಿನ ಗೃಹಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯ ಮುರಾರಜಿಯವರು-ಎರಡು ಸಲದ ಎಡೆಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ-ಸೋಲನ್ನು ಪಡೆದುದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ ಮುರಾರಜಿಯವರ

ಸೋಲಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಕಾರಣರಲ್ಲ; ಅವರ ಸ್ವಂತದ ಸ್ವಭಾವವೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಮುನ್ನಡೆಯೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದವೇ ಇರಬಹುದು; ಆದರೆ ಅವರ ಅಹಂಕಾರಪೂರ್ಣ ದುಡುಕಿನ ಮಾತುಗಳು ಬಹುಜನರ ಮನದ ನೋವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಮಾಹಾತ್ಮರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿದ್ದರೂ, ಎದುರು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಪ್ರಮಾದರಗಳಿಂದ ಕಾಣುವುದನ್ನೇ ಮುರಾರಜಿಯವರು ಅರಿಯರು. ಸದ್ಯದ ಮುಂಬಯಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಭಾರವೂ ಮುರಾರಜಿಯವರ ಸೂತ್ರಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು, ಒಳಗೊಳಗೆ ನೊಂದುಕೊಂಡವರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಇರುವರೆಂದು, ಆಗಾಗ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುರಾರಜಿಯವರೆದುರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಖೇರರೂ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಂಬ ಮಾತುಗಳೂ ಜನಜನಿತವಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಪಕ್ಷೈಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಚಾರಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆಗಳೆಂದು ಒಪ್ಪಿದರೂ, ಮುರಾರಜಿಯವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಗುಣವೂ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೃದುತನವೂ, ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಬಹುಜನರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದುಹೋಗಿದೆ. ಇಂದು ವಿರೋಧಿಪಕ್ಷದ ಮುಂದಾಳುಗಳು, ಮುರಾರಜಿಯವರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವಂತಹ ಈರ್ಷಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಧರ್ಮಿಣನನ್ನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಇಂದು ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಗೆಲುವು ದೊರೆತಿರುವಾಗ, ಮಾಹಾತ್ಮರ ನಿಕಟವರ್ತಿ ಶಿಷ್ಯನೊಬ್ಬ, ಮಾಹಾತ್ಮರ ಪ್ರಾಂತವಾದ ಗುಜರಾತದಲ್ಲಿಯೇ-ತನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸದ ಜನರಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ-ಸೋತು ಹೋಗುವನೆಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇನ್ನಾವುದೂ ಅಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುರಾರಜಿಯವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಮುರಾರಜಿಯವರ ಸೋಲಿನಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಮುಂದಾಳುಗಳು ತುಂಬ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಂತಿದೆ.

=====

ಆದರ್ಶ ಜಾತಕ

ಜಯಮಿನಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಚಿಂ ರೂಪಾಯಿ

ವಾರ್ಷಿಕ ಫಲಾದೇಶ

ತಾಜಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಚಿಂ ರೂಪಾಯಿ

ಜನ್ಮದಿನಾಂಕ ಜನ್ಮನೇಳೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ೧೦ ರೂ.

ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಬೇಕು.

ಪಂಡಿತ ಕೇಶವಶರ್ಮಾ ಗಲಗಲಿ

ಶುಕ್ರವಾರ ಪೇಟೆ, ಧಾರವಾಡ

=====

ಜೀವನ ಸಂಗ್ರಾಮ

(ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಶಾ. ಚುಳಕಿ ಬಿ. ಎ. (ಅರ್ಸೆ), ಕಾರವಾರ

ಮಿಲಿಟರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಉಂಡುತಂದು ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿರುವ
ಅನಿಲನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಸಾರಸುಖ
ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ; ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿದ್ದ
ಕಾಂತಿಜನಿಗೆ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಓಡಿಹೋಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿ-
ಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ! ಒಬ್ಬನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಸುಖ
ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭವದ ದುಃಖ!

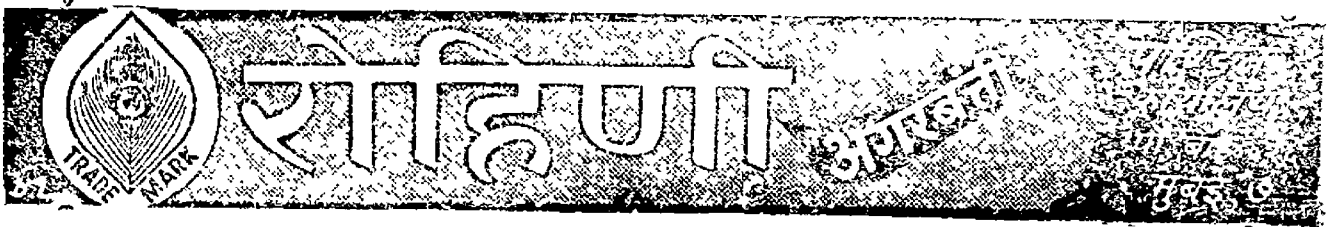
ಅನಿಲ ಅದೇ ತಾನೇ ಮಿಲಿಟರಿ ಪರೇಡ್ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು
ಬಂದಿದ್ದ. ವೈಯಲ್, ದುಡಿತದಿಂದ ಹಣ್ಣಾಗಿತ್ತು. ದಪ್ಪವಾದ—
ಆ ಹೊರಲಾರದಷ್ಟು ಭಾರದ— ಬೂಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಕಾಲು
ಗಳು, ಅವನ ಗಂಟೆ ಪಾಂಡು ತೂಕದ ದೇಹವನ್ನು ಹೊರಲಾರೆವು—
ಎನ್ನುವಂತೆ, ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಹಾಕತೊಡಗಿದ್ದವು.
ಹೇಗೋ ಏನೋ ದಾರಿ ನಡೆದು, ಡೇರೆಗೆ ಬಂದ. ಬಂದವನೇ,
ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆ, ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೂಟು ಇವುಗಳೊಡನೆಯೇ
ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ. ಬಿದ್ದು ನಿಡಿನಾಗಿ ಕಾಲು ಚಾಚಿದಾಗ
ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಯೆನಿಸಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಬಲಗಡೆಯ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿಯೂ
Capstain Cigarette ಡಬ್ಬಿಯೊಳಗಿಂದ ಓಂದು Cigarette
ತೆಗೆದು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಎಡಕಿಸೆಯೊಳಗಿಂದ ಕಡ್ಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು
ತೆಗೆದು ಸಿಗಾರೇಟಿಗೆ 'ಜೆಂಕಿ' ಹಚ್ಚಿದ. ಒಂದು 'ಝುರಕಿ'
ಜಗ್ಗಿ ಚಿಕ್ಕಾಕಾರವಾಗಿ ಹೊಗೆ ಬಿಟ್ಟು. ಹೊಗೆ ವಿಚಿತ್ರರೂಪಗಳನ್ನು
ತಾಳುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸುತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಲಿತ್ತು. ಆ ಹೊಗೆಯ
ಸುತ್ತಿನಂತೆಯೇ ಅವನ ಬಾಳಿನ ಹಿಂದಿನ ನೆನಪುಗಳು ಒಂದೊಂ-
ದಾಗಿ ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತತೊಡಗಿದ್ದುವು:

.....ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ.

ಕಟ್ಟಿದಾಗ Fail ಆದ. ಶಾಲೆಯ ಜೀವ
'ಜಾಣ' ಎನ್ನು ಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಹೆಸರಾದ
ಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಅವನು
Fail ಆದ. Fail ಆದಾಗ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದು
ಆ ನೋವು ಬಹಳವಾಗಿ ಹತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ
ಕಿಟ್ಟು— ಕಾಂತಿಜ— ಪಾಸಾಗಿದ್ದ. ಅನಿಲ ಕಿಟ್ಟು— ಇವರಲ್ಲಿ
ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸ್ನೇಹ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಅದು ಗಾಢ.
ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು. ಕಿಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ
ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ
ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಅನಿಲ ಅನುಕ್ರೀಣನಾದುದು.
ಕಿಟ್ಟು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅನಿಲನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ.
ಕಿಟ್ಟು ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತುಗಳು ಅನಿಲನ ದುಃಖವನ್ನು
ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಅಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆಯಾಡಿದ
ಬಿರುಸುಗಳು ಅವನ ಬಿಸಿನೆತ್ತರನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದ್ದುವು. ಆ ಕಾವಿ-
ನಲ್ಲಿಯೇ— ಅದೇ ರಾತ್ರಿ— ತಾನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಬಂದು,
ಮಿಲಿಟರಿ ಸೇರಿದ್ದು.

.... ತಾನು ಓಡಿ ಬಂದು ಮಿಲಿಟರಿ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ, ತನ್ನ
ಹಾಗೂ ಕಿಟ್ಟುಗಳ ಗೆಳೆತನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಭಂಗವನ್ನೂ ಅನಿಲ ತಂದಿರ-
ಲಿಲ್ಲ; ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕಿಟ್ಟಿಗೆ ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಓಲೆಯಲ್ಲಿ
ತನ್ನ ಶಾಲಾಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಗುರುತೆಂದು ಅವನನ್ನು 'ಕಿಟ್ಟು'
ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಿದ್ದೇತಿಸಿ ಬರೆಯದೆ 'ಕಾಂತಿಜ' ಎಂದು
ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ: ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಶಾಲಾ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಿಟ್ಟು ಶಾಲೆಯ ಕೈಬರೆಹದ ಸತ್ರಿಕೆಯ
ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದು 'ಕಾಂತಿಜ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ; ತಾನು 'ಅನಿಲ' ಎಂದೇ ಉಪಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದ.
ಅದರ ಗುರುತೆಂದು ಅನಿಲ ಕಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ 'ಕಾಂತಿಜ'
ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕಿಟ್ಟುಗಳೂ ಅನಿಲನಿಗೆ ಮೇಲಿಂದ
ಮೇಲೆ ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ— ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ಭೆಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಗೆಳೆಯರಬ್ಬರ ಸ್ನೇಹಪತ್ರಗಳ ಮುಖಾಂತರ
ಆವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತ.

ಅನಿಲನಿಗೆನಿಸಿತು: ಈಗ ಕಿಟ್ಟು ಹೆಂಡಿರು-ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಊಟ
ಮಾಡಿ ಇದೀಗಲೇ ಮಲಗುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಈಗ

ಲಿ.ಕಾ.ಸ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸುಖವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಪಾಪ! ಸಂಸಾರದ ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಅತನಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಲು ಬಿಡುವಾಗುವಂತಿಯೇ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಆತನಿಂದ ಒಂದೂ ಓಲೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾನು, ತಾನು ನಿರುದ್ಯೋಗಿ— ಅಲ್ಲ, ಉದ್ಯೋಗಿಯಾದರೂ ಸಂಸಾರದ ತೊಡಕು ಇಲ್ಲ. ಅಂಥವ ಮೂರು-ಮೂರುವರೆ ತಿಂಗಳಿಂದ ಕಾಗದ ಬರೆದಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಹೌದು! ಕಾಂತಿಜನಿಂದ ಓಲೆ ಆಪೇಕ್ಷಿಸುವ ತಾನು, ತಾನೇಕೆ ಓಲೆ ಬರೆಯಬಾರದು? ಬರೆಯ ಬೇಕೆಂದೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬಿಡುವಾಗಬೇಕಲ್ಲ! ಈ ಮಿಲಿಟರಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ; ಬಿಡುವಿದ್ದಾಗ 'ಬೇಸರು' ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು— ಹೀಗಾಗಿ ಬರೆಯುವುದೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ವೆನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಈಗೇಕೆ ಬರೆಯಬಾರದು? ಹೇಗೂ ನಾಳೆ ರವಿವಾರ; ಬಿಡುವಿದೆ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೊತ್ತು ಮಲಗಬಹುದು. ಹೌದು, ಈಗಲೇ ಬರೆದು ಬಿಡಬೇಕು! ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಎದ್ದ ಎದ್ದ Letter Pad ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು. Pen ಹಿಡಿದು ಒರೆಯಲು ಕುಳಿತ. ಆದರೆ ಬರೆಯಬೇಕೇನು? ಬರೆಯುವುದೇನೋ ಬಹಳವಿದೆ. ತನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆಯಬೇಕು. ಎಂದರೆ ತನ್ನ ಸಮಾಧಾನ; ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗ. ಬಹುದು—ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಬರೆಯಲು ತೊಡಗಿದ.

ಪತ್ರ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ರಾತ್ರಿಯ ಹನ್ನೊಂನೂವರೆ-ಯಾಗಿತ್ತು. ಎದ್ದುಕೊಂಡು ಸಿಗಾರೇಟು ಪಾಕೇಟು ಬರಿಯದಾಗಿತ್ತು. ಬಲಗೈ ಕಾಗದದ ಮೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಎದ್ದುಕೊಂಡು ಸಿಗಾರೇಟು ಆರಿಸಿಲ್ಲ. ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ನಡೆದಿದ್ದ. ಪತ್ರ ಮುಗಿದಾಗಲೇ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು: ಗಂಟೆ ೧೧-೩೦ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ.

ಹೆಸರಾಡೂನ್.

ತೇದಿ:

ಪ್ರಿಯ ಕಾಂತಿಜ,

ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ನಿನ್ನಿಂದ ಓಲೆಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಈಗ ಮೂರು-ಮೂರುವರೆ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿನಗೊಂದು ಓಲೆ ಬರೆ-ದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಮಾರೋಲೆಯೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಆ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಪತ್ರ ಹಾಕಿಲ್ಲ— ನಿನ್ನಿಂದ ಮಾರೋಲೆ ಬಂದಿಲ್ಲ-ವೆಂಬ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲ್ಲ ಮತ್ತೆ—ಆದರೆ ನನಗೆ ಈ ಮಿಲಿಟರಿ ಜೀವನ-ದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಡುವು ಸಿಕ್ಕಾಗ ಬೇಸರು ಕಾಡು-ತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವ ಹೊರಗಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಬೇರದು. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ನೀನೂ ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರ-ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಜೊತೆಯ ಪಯಣಿಗನೆಂದು ತಿಳಿದು-

ಕೊಂಡು, ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿರು-ತ್ತದೆ.

ಕಾಂತಿಜ, ಈ ಮಿಲಿಟರಿ ಜೀವನ 'ಸಾಕು' ಎನಿಸಿದೆ. ಮುಂಜಾನೆ-ಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ದುಡಿತ. ವಿರಾಮವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲತಾಯಿಯ ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಾರಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕಟ್ಟಿನಿಟ್ಟು. ಮುಂಜಾನೆ, ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ— ಬೇಕಾಗಿರಲಿ ಬೇಡವಾಗಿರಲಿ—, ರಾತ್ರಿ ಸುಖನಿದ್ರೆ-ಯಾಗಿರಲಿ 'ಜಾಗರಣೆ'ಯಾಗಿರಲಿ— ಏಳಲೇ ಬೇಕು. ಏಳಲು ತಡವಾದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲುಕೋಣೆಯ ಸುಖ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಎದ್ದ ಮೇಲೆ ಬೂಟು ಪಾಲಿಶ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಬಟ್ಟೆನ್ ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು, ಮುಖ ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಹಲ್ಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು, ಪರೇಡಿಗೆ ಹೊರಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಾಸಿನ ವರೆಗೆ, ಆ ಹೊರ-ಲಾರದ ಭಾರದ ಬಂದೂಕಿನೊಡನೆ ಗುದ್ದಾಡಿ ಡೇರೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಗಂಟೆ ಎಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪರೇಡು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಮೇಲೆ, ದಪ್ಪವಾದ ಒಂದೆರಡು ರೊಟ್ಟಿಯ ತುಣುಕು, ಮೇಲೆ ಒಂದು ಲೋಟಾ ಚಹಾ ಕೊಡ-ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾ-ದರೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ-ಕೊಂಡು ಯಾವುದಾದರೂ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಅಟೆಂಡ್ ಆಗಬೇಕು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಘಂಟೆಗೆ ಊಟ. ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಹರಟೆಹೊಡೆದು, ಮತ್ತೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾಲ್ಕುಕ್ಕೆ ಪರೇಡು. ಪರೇಡು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಆಟ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲೂ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ-ಹಾಕಿದಂತಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜೀವನ.

ಕಾಂತಿ, ಈ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಜೀವನ ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಬೇಸರ-ವನ್ನಂಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದಿನದ ದಣಿವು ನನಗೆ ಆಯಾಸವನ್ನಂಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಬೇಸರವಿರುವ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ನನ್ನ ಏಕಾಂಗಿತನ! ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರನ್ನು ವವರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ದಣಿದು ಡೇರೆಗೆ ಬಂದರೆ 'ಬಾ ಮಗು' ಎಂದು ಕರೆಯುವ ತಾಯಿಯಿಲ್ಲ; 'ಬಂದಿರಾ' ಎಂದು ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮಡದಿ-ಯಿಲ್ಲ. ಗೆಳೆಯರನೇಕರಿದ್ದಾರೆ— ಆದರೆ 'ನನ್ನವನು' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಗೆಳೆಯ ಎಂದರೆ....ಒಬ್ಬನೇ 'ವಿಕಾಸ'! ಆತ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಈಗ ಎರಡು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಅವನೂ ಕನ್ನಡಿಗ. ಬೆಂಗಳೂರು ಅವನ ತವರೂರು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂಬುದು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಗೊತ್ತಾದಾಗ, ಇಬ್ಬ-ರಿಗೂ ಹೇಳಿಕೊಡದಷ್ಟು ಅನಂದವಾಯಿತು. ಈಗ ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಗಲದಂತಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನ ವಿಷಯ

ಹೇಳಿದೆ. ಅವನೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಹಳ ಆತುರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ಆತುರತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆತುರತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಹತ್ತಿದೆ.

ನನ್ನ ಏಕಾಂಗಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಜತೆಗಾರ. ಅವನೊಬ್ಬ ಕಮ್ಮನಿಸ್ವ—ಆದರೇನು? ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಅವನಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೂ, ಅದು ನಮ್ಮ ಗೆಳತನಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಧಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಗೆಳತನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಆರಿತೆ: ಕನ್ನಡಿಗರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ವಿಚಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಬಡಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಇರಬಲ್ಲರು—ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ, ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ರಜೆಯ ಮೇಲೆ—ಇನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ—ಊರ ಕಡೆಗೆ ಬರುವ ವಿಚಾರವಿದೆ.

ಕಾಂತಿಜ, ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದುವು. ನಿನ್ನನ್ನು ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರನ್ನು ನೋಡಬೇಡಿ. ನೀನೀಗ ಮದುವೆ—ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯ ಕಾಲಕ್ಕಾದರೂ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಆಗ ಕೂಡ ಬರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದನ್ನೂ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆದೀತೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಿನ್ನ ನೆನಪಾದೊಡನೆ 'ನಾನೇಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದೆ?' ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆ ನಾಪಾಸಾದರೇನಾಯಿತು? ನಾಪಾಸಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಓಡಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಇಲ್ಲವೆ ಕುಳಿತವರೆಲ್ಲರೂ ನಾಪಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಪಾಸಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನೌಕರಿ ನೋಡಿ, ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸುಖವಾಗಿರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ದುಡುಕಿನಲ್ಲಿ. ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ: ಈ ಮಿಲಿಟರಿ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದ ಋಣ ಒಂದಿದೆಯಲ್ಲ! ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಬಾಂಡಿಗಾಗಿ ನಾನು ದುಡಿಯಲೇಬೇಕು; ದುಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ದುಡಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೊರಗುವುದಿಲ್ಲ; ನಾನು ಕೊರಗುವುದು ನನ್ನ ಏಕಾಂಗಿಜೀವನಕ್ಕೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಸಾಗುವುದೋ ನೋಡೋಣ.

ನನ್ನ ಈ ಏಕಾಂಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಬೇಸರದಿಂದ ದೂರಮಾಡುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಾಧನವೆಂದರೆ, ಇದೋ ಈ ಸಿಗಾರೇಟು. ನನ್ನ ದಿನದ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಈ ಸಿಗಾರೇಟಿನ ಒಂದೇ ಒಂದು 'ಝುಕಕಿ' ಮರೆಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ನನಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧಿ; ಸಂಜೀವಿನಿ.

ಕಾಂತಿ, ನನಗೇನು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಉಟ-ಉಡಿಗೆ-ಎಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ ಸುಮಾರು ಆಂ ರೂ. ಯಷ್ಟು ಹಣ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೈಸೇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ಬರೆ ಹಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ಸುಖವಾಗಿರಬಲ್ಲನಾಗಿದ್ದರೆ 'ನನ್ನಷ್ಟು

ಸುಖ ನಾನೇ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಹಣ ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಿಂದ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಮುಂಜೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಂತಿ! ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ, ಅದೇಕೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ, ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ಕೂಡಿದುದೂ ಉಂಟು. ಮಾಂಸ ಸೇವನೆ ಮಾಡಿದುದೂ ಉಂಟು. ನಿನ್ನ ಕೇವಲ ಗೆಳೆಯ ದುಶ್ಚಟಗಳಿಗೆ ಈಡಾಗಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ನೀನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತು; ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಾರದೆಂದು. ಆದರೇನು ಮಾಡಲಿ? ಇದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾನೇ ಕೇಳಿದಾಗ ಬಹಳ ದುಃಖವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆ ದುಃಖವನ್ನು ಎರಡನೇಯವರ ಮುಂದೆ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನಿನಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲ. -

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ಜೂಜಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೊಂದು ದಿನ ನೂರುಗಟ್ಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗೆದೆಯುತ್ತೇನೆ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ

ಡೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ZANDU PROTOCASEN

Whole Casein Hydrolysate

PALATABLE AND POWERFUL NUTRITIVE
TONIC FOR ORAL
ADMINISTRATION IN ALL RUNDOWN
CONDITIONS OF HEALTH

Biological Laboratory

The Zandu Pharmaceutical Works, Ltd.
BOMBAY 14.

Sole Agents:—

Ms. Pranalal and Sons

Chemists, Druggists

Station Road. HUBLI

(H. O. Bangalore City)

ಅನ್ನೂ, ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೋಲುತ್ತೇನೆ. ಮೊದ-
ಮೊದಲು ಸೋತಾಗ 'ಇನ್ನೂ ಮ್ಮ ಆಡಬಾರದು!' ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
ಅವರಿಗೆ ದಾಗ 'ದೈವ ಒಳ್ಳೆಯದಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ನಾಳೆಯೂ
ಆಡು ಸೋದೋಣ!' ಎಂದು ಆಶೆಯಿಂದ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದರ
ಈಗ—ನನಗೆ ಸೋಲು-ಗಲವು ಅಷ್ಟೇ! 'ಜೀವನವೇ ಒಂದು
ಸೋಲುಗಲವಿನ ಅಟ' ಎಂಬ ಅನುಭವವಾಗತೊಡಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ
ಈಗ ಗೆದ್ದರೂ ಹಿಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೋತರೂ ಕುಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ-
ಲಾದರೂ ಜೂಜಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಣ ಗೆದ್ದೆಯೆಂಬೆಂಕೆಂಬಾಯಿಂದಲ್ಲ
ಮತ್ತೆ; ಅದರ ...ಮನಶ್ಚಾಂತಿಗಾಗಿ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗಾ-
ಡುವ ಜೂಜಿನಾಟ, ನನ್ನ ಜೀವನದ ಮುಖವನ್ನು ಕ್ಷಣಕಾಲವಾ-
ದರೂ ಮರೆಯಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ
ಶರಣುಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ಏನೇ ಇರಲಿ, ಕಾಂತಿ! ನಾನು ನೀತಿ-ನಡಾವಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು-
ಬಿಡು. 'ಕುಲ' ಗೆಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಸಮಾಜ ನನ್ನನ್ನು ಬಹು-
ಸ್ವರಿಸಬಹುದು. ಅದರ ನೀನೊಬ್ಬ ಇರುವೆ ಎಂದು ನೆನಪಾದಾಗ,
ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಬಹುಸ್ವರಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಮಾಧಾನವಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ
ಸಾಕು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆನು ಬರೆಯಲಿ ಕಾಂತಿ? ನಾನೀಗ ಈ 'ಸಂಗ್ರಾಮ
ಜೀವನ'ದಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪಾಠ ಕಲಿತಿದ್ದೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ:

ನಾನು "ಜೀವನ ಸಂಗ್ರಾಮ" ದಿಂದ ಮುಕ್ತ. ನನ್ನ ಜತಿಗಾರ-
ರೆಂದರೆ, ನಿನ್ನ ನೆನಪು, ಗೆ. ವಿಕಾಸ, ಈ ಸಿಗಾರೇಟು, ಕುಡಿತ
ಹಾಗೂ ಜೂಜು!

ಕಾಂತಿ, ರಾತ್ರಿ ಬಹಳವಾಯಿತು. ತೂಕಡಿಕೆ ಬರಹತ್ತಿದೆ.
ಮೈದಣಿದಿದೆ. ಅದರೂ ನಿನಗೆ ಓಲೆ ಬರೆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ
ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸಿದೆ. ಈಗಿಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ಸಲ
ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರೆಯುವೆ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರು. ನಿನ್ನ
ಜತೆಯೇ ದುಡಿದು ಹಣ್ಣಾದ ನನಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಸೆಲೆ, ಸಂಜೀವಿನಿ!
ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಗೆಳೆಯ ವಿಕಾಸನೊಂದಿಗೆ
ಲೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಬೇಗನೆ ಓಲೆಗೆ ಮಾರೋಲೆ ಬರೆ—

ಇತಿ ಸದಾ ನಿನ್ನವ
ಅನಿಲ.

ಅನಿಲ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕವ್ವರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ
ವಿಕಾಸ ಬರೆದ. ವಿಕಾಸ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮೇಜಿನ
ಮೇಲಿಟ್ಟು ಬೂಟುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದ. ಅರಿವೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದ. ಜೀರಿ
ಅರಿವೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಮೈಮೇಲೆ ದಪ್ಪವಾದ ನೀಲಿ-ಲೂಲನ್
ಬ್ಲಾಂಕೆಟ್ ಹೊದ್ದ. ದೀಪವಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಿಚ್ ಒತ್ತುಲು
ಕೈ ಚಾಚಿದಾಗ, ದೃಷ್ಟಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಗಡಿಯಾರದ ಕಡೆಗೆ
ಹೋಯಿತು. ಗಂಟೆ ೧೨ ಆಗಿತ್ತು. ವೇಳೆ ಬಹಳವಾಯಿತೆಂದು
ದೀಪವಾರಿಸಿ ಮಲಗಿದ.

ಮರುದಿನ ಅನಿಲನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಗಂಟೆ ಒಂಬತ್ತಾಗಿತ್ತು.
ಇನ್ನೂ ಏಳಲು ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪದಾಗಿದ್ದರೂ, ಎದ್ದ. ಎದ್ದು ಮೈ
ಮುರಿದುಕೊಂಡು, ಹೊದ್ದಿಕೆಯನ್ನು ಮಡಿಚಿಟ್ಟು, ಸಿಕ್ಕುಹಾಕುತ್ತ,
ಟೀತಾಪೇಸ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬ್ರಶ್ಚಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಹಲ್ಲುಚ್ಚ ತೊಡಗಿದ.
ಹಲ್ಲುಚ್ಚುತ್ತ ತಿರುಗಾಡುವಾಗ, ನಿನ್ನ ತಾನು ಬರೆದಿಟ್ಟ ಪತ್ರ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. 'ಓಹೋ; ಅದನ್ನು Post ಮಾಡಬೇಕು, ಮರೆ-
ತಿದ್ದೆ' ಎಂದವನೇ ಅವಸರವಾಗಿ ಹಲ್ಲುಚ್ಚುವದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ-
ಕೊಂಡು, ಬಟ್ಟೆಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಹೊರಬಿದ್ದ. ಹೊರಬಿದ್ದು
ನಾಲ್ಕು ಡೇರೆ ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಯಾರೋ 'ಅನಿಲ'
ಎಂದು ಕೂಗಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ವಿಕಾಸ!
"ಅಲ್ಲೋ ನನ್ನ ಡೇರೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋದರೂ, ಮಾತು-
ನಾಡಿಸದೆಯೇ ಹೊರಟಿರುವೆಯಲ್ಲ? ಯಾಕೆ, ಏನಾದರೂ
Urgent engagement ಇತ್ತೇನು?" ಎಂದು ವಿಕಾಸ ನಗೆ-
ಯಾಡಿದ. "ಏನಿಲ್ಲ ವಿಕಾಸ, ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ಗೆಳೆಯ ಕಾಂತಿಜನಿಗೆ-
ಒಂದು" ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೆ, ಅದನ್ನು Post ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದೆ.
ಅನಿಲ ಹೇಳಿದ.

"ಓ, ಮರೆತಿದ್ದೆ ಅನಿಲ! ಕಾಂತಿಜನಿಗೆ ಪತ್ರ Post ಮಾಡು-
ವುದು— ಎಂದ ಕೂಡಲೆ ನೆನಪಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಹಸರಿ-

ಗೊಂದು, ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ; ಬಹುಶಃ ಕಾಂತಿಜನದೇ ಇರಬೇಕು. Postmen ಬಂದಾಗ ನೀನು ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. Excuse me" ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

"ಎನು ಕಾಂತಿಜನ ಪತ್ರವೇ? ಎಲ್ಲಿ?" ಎಂದು ಅನಿಲ ವಿಕಾಸನ ದೇರೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕ. ವಿಕಾಸ ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಅದನ್ನು ಆತುರತೆಯಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಒಡೆದು ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ವಿಕಾಸ "If you dont mind ಸ್ವಲ್ಪ ಜೋರಾ-ಗಿಯೇ ಓದಿಲ್ಲ, ಅಂದರೆ ನಾನೂ ಕೇಳಬಹುದು!" ಎಂದ. 'ಅದಕ್ಕೇನು?' ಎಂದು ಅನಿಲ ಅದನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ.

"ಪ್ರೀಯ ಅನಿಲ!"

ನಿನಗೆ ಓಲೆ ಬರೆಯದೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದುವು. ನೀನು ನನ್ನ ಓಲೆಗಾಗಿ ಕಾದು ಕಾದು ಬೇಸತ್ತಿರಬಹುದು. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಯಿ-ಸಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ, ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳು ಬರಲಿ. ಅಪಸ್ಥಿತಿ ಬದಿಗಿರಿಸಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷಕ್ಕಾದರೂ ಒಂಬರಂತೆ ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ನೀನೂ ಮಾರೋಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರು. ಎಂದರೆ ನಿನಗೂ ಸಮಾಧಾನ. ನನಗೂ ಸಮಾಧಾನ.

ಅನು, ಅನುದಿನವೂ ನಿನ್ನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಗಿಣಿತನ ಎರಡೇ ವರುಷಗಳದಾದರೂ, ಆ ಸ್ನೇಹದ ಗಂಟು ಬಹಳ ಬಿಗಿಯಾದುದು. ಅದನ್ನು ಸಡಿಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ, ಆ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಲೂ ಬೇಡವೆಂದು ಆ ಬ್ರಹ್ಮ-ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅನು, ನಾನು ಪತ್ರ ಬರೆಯದ್ದರಿಂದ ನೀನು, ನಾನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತ ನಿನ್ನನ್ನು ಮರೆ-ತಿರಬಹುದು— ಎಂದೂಹಿಸಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆ ನಿನಗೆನಿಸು-ವುದೂ ಸಹಜ. ಆನೂ, ನಾನು ಅದೇ ವಿಚಾರದಿಂದಲೇ ಮದುವೆ-ಯಾದೆ. ಅದರೆ, ಈ ಮದುವೆ, ಈ ಸಂಸಾರ, 'ದೂರದ ಗುಡ್ಡ' ಎನ್ನುವುದು ಈಗೀಗ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರತೊಡಗಿದೆ. ಅಂಥ ಅನೇಕ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತ್ವದವಾದ ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ನಿನಗೆ ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ, ನಿನಗೂ ಅದರ ಪರಿಚಯವಾಗಿ, ನಾನು ಪತ್ರ ಬರೆಯದಿದ್ದು ದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವೆಯಾಗಿ ಅತಿಶಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 'ಇದೇನು ರೀತಿ ಪ್ರಕಾಶ?' ಎಂದು ಹರಿದು ಹಾಕಬೇಡ. ಓದಿ ನೋಡಿದಾಗ, ನನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅದ ಅನುಭವದ ಒಂದು ನೂರಂಶದಷ್ಟಾದರೂ ನಿನಗೆ ಅರಿವಾದೀತು.

ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪರಿಕ್ಷೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆನ್ನುವ ಇಚ್ಛೆಯೇನೋ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು; ಅದರ ತಂದೆಯವರು ಸಮ್ಮತಿ ಲ್ಲವೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಬೊಡ್ಡ ಸಂಸಾರದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರು-

ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ !!

ತ್ವರೇನುಡಿರಿ !!

ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೈದೀವಿಗಿಯಂತೆ ದಾರಿತೋರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ನೂತನ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಮಾಲೆ

೧ ಇತಿಹಾಸ	೧-೦-೦	೫ ಭೂಗೋಲ	೧-೦-೦
೨ ಭೂಮಿತಿ	೧-೦-೦	೬ ಜಮಾಬರ್ಜು	೧-೦-೦
೩ ಭಾಷಾಭಾಷ ಕೈಪಿಡಿ	೧-೦-೦	೭ ಸಾಮಾನ್ಯವಿಜ್ಞಾನ	೦-೧-೦-೦
೪ ಪೌರನೀತಿ	೧-೦-೦	೮ ಗೃಹವಿಜ್ಞಾನ	೧-೦-೦

(ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ)

ನೂತನ ಕಿಸೆ ಕೈಪಿಡಿಮಾಲೆ

೧ ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ	೦-೬-೦	೩ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಿಷಯ	೦-೬-೦
೨ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಗುಟ್ಟು	೦-೬-೦	೪ ಗಣಿತ ರಹಸ್ಯ	೦-೬-೦

ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಡೆದು ಪಾಸಾಗುವ ಉತ್ಸಾಹವಿಜೆಯಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಇಂದೇ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಬುಕ್ಯುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಓದಿರಿ. ಮರೆಯದಿರಿ, ಮರೆಯದಿರಿ. ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಡಿ. ಪಿ. ಖರ್ಚು ತಾವೇ ವಹಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಧ ಹಣ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಧಾರವಾಡ

ವುದು ಕಠಿಣ— ಎಂದರು. ಅದು ನಿಜ ಎನಿಸಿತು. ಬರುವುದು ಸುಮಾರು ಲಂ ರೂ. ಯಷ್ಟು ವೆಚ್ಚವನ್ನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏಕೆಂಟು ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆ ಸಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿದರೆ, ನನಗೊಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಲಂ ರೂ. ಸುಲುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆಗ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಕಾಲೇಜು ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಕಾಲೇಜಾಗಿ ಈಗೇನೋ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಈಗ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾನೊಂದು ಮಗುವಿನ ತಂದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನಂತು ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇರಲಿ! ಹೀಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಆಗ ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ 'ಶರಣು' ಹೊಡೆದು, ನೌಕರಿಗೆ 'ಶರಣು' ಹೋದೆ. ಈಗೇನೋ ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ತಪ್ಪಾಗಿಲಿಲ್ಲ—ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸಾಗಿ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗ B. A. ಪಾಸಾಗಿ Certificate ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ನೌಕರಿ ಸಿಗದಕ್ಕೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ.

ಅನು. ನೌಕರಿ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲಾಗಿರಬಹುದು, ತಾಯಿಯವರು ಮದುವೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನೆತ್ತಿದರು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗುವ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೂ, ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಒಲೆನೆಂದೆ. ತಾಯಿಯವರೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ ಹಟ, ಹಿಡಿದರು. ತಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತರು. ನಾನು 'ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ' 'ಹೊಂ' ಎಂದೆ. ಕನ್ಯಾಪಿತರನೇಕರು ಎಡತಾಕತೊಡಗಿದರು. ಅನೇಕ ಕನ್ನೆಯರನ್ನು 'ನಾಪಾಸು' ಮಾಡಿದುದಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗೆ ಕೂಡಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಿಬಂದಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ತಂಟೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮೊದಲು ಕೆಲವು ದಿನ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಹೂರ್ತವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಬಂತು. ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿ ಬಂತು. ಶಾರದೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ 'ನಾನೂ' 'ಹೊಂ' ಎಂದೆ. ಪುರೋಹಿತರೂ 'ಓಂ ಗುಣ ಕೂಡಿ ಬರುತ್ತವೆ!' ಎಂದರು. ತಂದೆಯವರೂ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ವಿಸಯದಲ್ಲಿ 'ಜಕೇರಿ' ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಶಾರದೆ ನನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿದಳು. ನಾನವಳ ಕೈಹಿಡಿದೆ.

ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಮೊದಲು ಕೆಲವು ದಿನಗಳನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ಕಳೆದೆನ್ನೆ ಬಹುದು. ಸರ್ವಜ್ಞನ ಮೂರು ಕರಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇರಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಮನೆಯಿತ್ತು. ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನಿಗೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿರದಿದ್ದರೂ, ಕಡಿಮೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯವರ ಲಂ ರೂ. ಪೆನ್ಯನ್ನು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಗಂರಿ ರೂ. ಸಂಬಳ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ಕೈ-ಬೆಚ್ಚಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಚ್ಛೆಯನರಿವ ಸತಿ, ಶಾರದೆ! ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ 'ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು' ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನ ಕಳೆದೆ. ಅದರೆ ಹಾಗೆ ಕಳೆದ ದಿನಗಳು ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷ

ಮಾತ್ರ. ಆ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ಕೂಸಿನ ತಂದೆಯಾಗಲಿರುವೆನೆಂಬ ವಾರ್ತೆ ತಿಳಿದಾಗ, ನನ್ನ ಸಂತೋಷ ಇಮ್ಮಡಿ ಯಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಅನು, ಸುಖದ ದಿನಗಳು, ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿದುವೆನ್ನಬಹುದು. ಅಮೇಲೆ ನಡೆದ ಒಂದೊಂದು ಘಟನೆ "ಈ ಜೀವನ ಸಾಕು!" ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಬೇಸರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನೀನೆನ್ನ ಬಹುದು ಅನು, "ಸುಖದುಃಖಗಳು ಮಾನವನಿಗೆ ಬರಲೇಬೇಕು; ಸುಖವೆಡಲು ಬೇಕು, ದುಃಖ ಅನುಭವಿಸಲು ಬೇಡ" ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? "ಸುಖದುಃಖೇ ಸಮೇಕೃತ್ವಾ" ಎನ್ನ ಬೇಕು ಎಂದು! ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲ ಉಪದೇಶ ಮಾತ್ರ ಅನು! ಮಾನವಜೀವನವೇ ಬೇರೆ. ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಖವನ್ನೇ ಕೋರುವಂತಹದು. ಅದರಲ್ಲೂ ಸುಖದ ಮೇಲೆ ದುಃಖದ ದಿನಗಳು ಬಂದರೆ, ಅದರ ಕಹಿ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದುಃಖದ ಮೇಲೆ ಸುಖದ ದಿನಗಳು ಬಂದಾಗ, ಹಾಗೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಹಿ ತಿನಿಸು ತಿಂದು, ಮೇಲೆ, ಕಹಿ ಸವತೆಕಾಯಿ ಕಡಿದಾಗ ಮಾನವನ ಮುಖ ನೋಡಬೇಕು. ಆ ಕಹಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಸಿಹಿ ಕವಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಂದರೂ ಆ ಕಹಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ ಮಾನವನ ಜೀವನ.

ಅನೂ. ನಿನ್ನ ಪತ್ರ ಈಗ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೈಸೇರಿದಾಗ, ತಂದೆಯವರ ಮೃತ್ಯು ನೆಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಜ್ವರ ಇಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಔಷಧೋಪಚಾರ, ಹಣ್ಣುಹಂಪಲ—, ಎಲ್ಲದರ ಭಾರ ನನ್ನ ಮೇಲೆ. ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದ ಜ್ವರ—, ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ, ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತಂದೆಯವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡೇಹೋಯಿತು. ಔಷಧೋಪಚಾರ, ಹಣ್ಣುಹಂಪಲಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಖರ್ಚೆಲ್ಲ ನಿರರ್ಥಕವಾಯಿತು. ನಾನು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನೆನ್ನು; ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದುದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊರಗನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ತಂದೆಯವರು ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾರದೆ ತುಂಬುಬಸಿರಿ. ತಂದೆಯವರ ಅಂತ್ಯವಿಧಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರ ಅಂತ್ಯವಿಧಿ ಮುಗಿದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಣಂತಿತನ. ಶಾರದೆಯೇನೋ ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. 'ನಾನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನಿಗೆ ತಂದೆಯಾದೆ! ಎಂಬ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತಿದ್ದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏದಾರು ಜನರ ಸಂಸಾರ, ತಂದೆಯವರ ವೆಚ್ಚನ್ನೂ ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಣಂತಿತನ ಬೇರೆ. ಏನಾದರೂ ಕೂಡ ಮಗುವಿನ ಸುಖ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲ ಭಾರವನ್ನೂ ಹೊತ್ತೆ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾಲ ಮಾಡುವಾಗಲೇ 'ಸಾಲ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ' ಎಂದೆನಿಸಿದರೂ, ಬರುವ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲ-

ಬೇಕಲ್ಲ ! ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಂಬಾಗಲೇ ಕಿಬ್ಬದಿಯ ಕೀಲು ಮುರಿದಂತೆನಿಸಿದರೂ 'ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸಾಲ ತಂದೆ' ಅದರೇನು ? ಅನು, ಮಗುವಾಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಿತ್ತು. ಮಗು ಮುದ್ದಾಗಿತ್ತು. 'ಮೋಹನ' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅದರೇ ಈಗ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಗು ಒಮ್ಮೊಂದೊಮ್ಮೆ ಗಾಬರಿ ಮಾಡಿತು. ಮೂರು ಜನ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಕರೆತಂದು ತೋರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ನಿರ್ಭರ. ಮೋಹನ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದ.

ಅನೂ, ಮೋಹನನ ಸಾವು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ದೊಡ್ಡ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅವನ ತಾಯಿಗೆ ಅದೊಂದು ಮಾಯಲಾಗದ ಗಾಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಪಾಪ ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳಿಂದ ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತ ಕರುಳೆದು. ಈ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಶಾರದೆಯ ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲ. ಔಷಧೋಪಚಾರ ನಡೆದಿದೆ.

ಅನೂ, ಈ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಸಂಸಾರಸುಖವೆಂಬುದೊಂದು ನೀರಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆ ಮಾತ್ರ—ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ, 'ಈ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗಿ ನಾನೂ ಮಿಲಿಟರಿ ಸೇರಿ ಬಿಡಲೇ ?' ಎಂದೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂಸಾರದ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಜಿಗುತ್ತಿದೆ. ಹೊಣೆ 'ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಅಲ್ಲ, ನನ್ನೊಬ್ಬನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಐದಾರು ಜೀವಗಳು ಬದುಕಲಿವೆ !' ಎಂಬುದು ನೆನಪಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಈ ಬಾಳು ಬೇಡವಾಗಿದ್ದರೂ, ಉಳಿದವರಿಗಾಗಿಯಾದರೂ ಬಾಳಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಕು ಅನೂ, ಇಂದಿಷ್ಟೇ ಸಾಕು ! ಇದೀಗ ತಾನೆ ಶಾರದೆಗೆ ತುಸು ಜಂಪು ಹತ್ತಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಬರೆಯಲು ಕುಳಿತೆ. ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಶಾಂತಿಯ ಬಳಿ ಕಾಯಬೇಕು. ತಾಯಿಯಾದರೋ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ದುಡಿದು ದಡೆದು ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ತಮ್ಮತಂಗಿಯರೋ ಚಿಕ್ಕವರು. ಹೀಗಾಗಿ ಶಾರದೆಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತು ವನರೆಗೆ ಅವಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಅವಳಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ನಾನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಲಗುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಗೋ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು ! ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ನೀನು ರಜೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯ. ನಾನೇನು ನಿನ್ನೆಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಂದರೆ ನೀನೇ ಬರಬೇಕು.

ಓಲೆಗೆ ಮಾರೋಲೆ ಬರೆಯುವೆಯಾ.

ಇತಿ ಸದಾ ನಿನ್ನವ
ಕಾಂತಿಜ "

ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದಾಗ ಅನಿಲನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿದ್ದುವು. ವಿಕಾಸನೂ ಕರವತ್ತದಿಂದ ಕಣ್ಣೂ ರಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ: ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ಆತನೂ, Marriage has pains, but celibacy has 10 pleasures ನೀಜ "ವಿಕಾಸ" ಎಂದ. ಅನುವೂ ಕಣ್ಣೂ ರಸಿ-

ಕೊಂಡ. ಗೆಳೆಯನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೊಂದು ಹುಚ್ಚುನಗೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ 'ವಿಕಾಸ' ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ, ಹಾಗೂ ಗೆಳೆಯನ 'ಸಂಸಾರ' ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ರೇಖೆಗಳು ಕೂಡಿದ್ದುವು.

ಪರ್ವ ಕಾಡಾ

ಶರಣದಲ್ಲಿಯೆ ಅಸಹ್ಯ
ಉಪ್ಪತೆಯನ್ನು
ತೆಗೆದುಹಾಕುವದು.

ವರ್ಣಕಾಠ ಶರಣದ ಬಳುವಳಿ ಮುಕ್ತ
ಮೊಗಿನ ಉದುವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ
ವಶ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು. ಅವನ
ಡವ. ಅದೇಕೆಂದರೆ ಸರಿವದಿಸುವ
ನದು. ಶರಣದ ಮುಕ್ತ ಮೊಗಿನ
ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು. ಧಾರ್ಮಿಕ
ವದಲೆಯ ಉಪ್ಪತೆಯನ್ನು ಹೇಗೂ
ಡಿಂ ಪುಷ್ಕರ ಮೊಗುವದು.

ಅಬಲಾಮೃತ

ಪ್ರೀತಿಯೆರ ನಿಶಕ್ತಿ, ಯಾವನೇ
ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ

ಇಳಿದುನು, ಬಳುವಳಿ ಮುಕ್ತ ಕೆಂಪುನು, ಮಕ್ಕಳ ಹರಿಗೊಂಡಾಗಿ ಬರುವ ಪುರುಷರು. ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಗಾಗಲಿ, ಸತ್ವತೆಯನ್ನು, ಗರ್ಭಕರವಾದ ಅತಿಪಾರವನ್ನು, ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆನ್ನು ಮೊಗುವು, ಬೊಕೆಮೊಗುವು, ಕುಮಾರವಿರ ಮುಕ್ತ ಅಲ್ಲವು, ಧಾರ್ಮಿಕವು ಆದ ಮುಖ್ಯದೊಡ್ಡ ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯದೊಡ್ಡವಳಿಂದ ಪ್ರೀತಿಯೆರ ದೇವತೆಯಾಗುವೆನೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬುದಿನಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು. ವರ್ಣ ಅಬಲಾಮೃತವು ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೋಷಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು.

ಪ್ರೀತಿಯೆರ ನಿಶಕ್ತಿ, ಯಾವನೇ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ

ಪರ್ವ ಕಾಡಾ

ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿ

ವಿವಿಧ ದೊಡ್ಡಾಟಗಳು

ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ವ, ಧಾರವಾಡ

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ನಾಟ್ಯವರಂಸರೆ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು? ದಾಸರಾಟ
ರಾಧಾನ ಆಟದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಧಾನ ಆಟ ರೂಪಸಿಂಗನ ಆಟದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಗೆ
ರೂಪಾಂತರ ಪಡೆಯಿತು. ಕನ್ನಡಜನತೆಯ ವಾಸ್ತವಚಿತ್ರ-
ವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬಯಲಾಟದ ವಿವರಗಳೇನು?

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜಾನಪದಕಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಯಾವ ವಿಭಾಗವನ್ನೂ ಸರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಇರುವ ಸಾಧನಗಳೆಂದರೆ ಎರಡೇ ಎರಡು : ನೋಡಬೇಕಾದ ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಇದುವರೆಗೂ ಉಳಿದಿರುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು. ಎರಡನೆಯದು ಹಿರಿಯರಾದವರು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಅವುಗಳ ಇತಿಹಾಸಗಳು. ಉಳಿದುಬಂದಿರುವ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು, ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಮೂಲರೂಪವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು; ಅದರಂತೆಯೇ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳುವ ಹಿರಿಯರೂ ನಮಗೆ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವರು.

ಈಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯವಾದ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇದರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೆವಳಿ ತೆಗೆದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ನುಡಿಯಬೇಕಾಗುವುದು; ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಅಟ್ಟದಾಟ, ಬಯಲಾಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಅನುಭವದಿಂದ ಅವುಗಳ ಮೂಲಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ, ಅದೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜಾನಪದ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿಯ ನಿಕಾಸಕ್ರಮವನ್ನೂ, ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತ ಹೋಗಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ, ನಾಗರಿಕ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣಭೂತ ಇತಿಹಾಸವೇ ಸಿಕ್ಕದಿರುವಾಗ, ಜಾನಪದ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿಯ ಇತಿಹಾಸ ಸಿಕ್ಕುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಅದಾದ್ದರಿಂದ, ಇಂದಿನವರಾದ ನಾವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಹೇಳಿಕೆಗಳೊಳಗಿಂದಲೇ ಜಾನಪದ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೃದ್ಯಕೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ತೀರ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಗರ ಮನೋರಂಜನಕ್ಕಾಗಿ ಆಟಗಳನ್ನಾಡಿ ತೋರಿಸುವ ನಟ್ಟವರೊಂದು ಜಾತಿಯದೇ ವರ್ಷಾಡು ಇದ್ದಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಈ ಜಾತಿಯವರು 'ಆಟದ ದಾಸರು' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದು, ಈಗಲೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವರು. ಇವರ ಆಟದ ಮೇಳಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಜಾತ್ರೆ-ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ, ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದಾಸರ ಆಟಗಳು ಅಗಿಯೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇವರ ವಿನೋದದ ಆಟಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವ ರಸಿಕರು, ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು. 'ದಾಸರ ಆಟವಲ್ಲ, ದೋಸೆಯ ಊಟವಲ್ಲ' ಎಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಈ ಗಾದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ದಾಸರ ಆಟವನ್ನು ಆಟವೆಂದೇ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದರು.

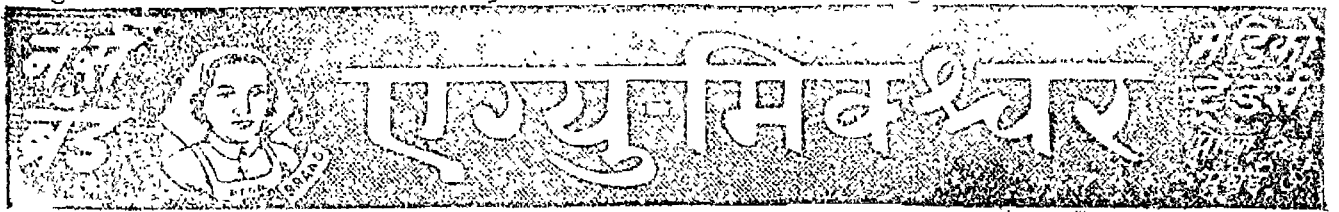
ದಾಸರ ಆಟದ ತಂತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಇವರ ಮೇಳ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿರುವುದು. ಅಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಟ ಎಂದರೆ ಎತ್ತರದ ರಂಗಸ್ಥಳ ಇದ್ದರೆ ಸರಿಯೆ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಚಾಪೆಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಇವರ ಆಟ ನಡೆಯುವುದು. ಮೇಳಕ್ಕೊಬ್ಬನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ನಟ ಇರುವಳು. ಇವಳೇ ಆಟದಲ್ಲಿ ನಾಯಕಿಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವಳು. ಹಾಡು ಹೇಳಲು ಹಿಮ್ಮೇಳ ಮುಮ್ಮೇಳಗಳಿರುವವು. ಸಕ್ಕಪಾಡ್ಯಗಳಾಗಿ ಪಿಟಿಲು-ಮದ್ದಲಿಗಳಿರುವವು. ಹಿಮ್ಮೇಳ ಮುಮ್ಮೇಳದವರೆಲ್ಲರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಚಿನ ತಾಳಗಳು. ಆಟದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕನ ಹೆಸರು 'ಗೊಡ್ಡೀ ಭೀಮಣ್ಣ' ಎಂದು.

ಇನ್ನೂ ಬೃ, ವಿದೂಷಕನ ಪಾತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವನು; ಇವನು ಆಟದಲ್ಲಿ 'ಜವಾರಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು.

ದಾಸರು ಆಡುವ ಆಟದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಥಾವಸ್ತುವು ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ದೇವತಾ-ಸ್ತೋತ್ರದ ಪೀಠಿಕಾಭಾಗವು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಮೇಲ್ಮೈ ಉಪ-ನಟಿಯರಾಗಿ ಇರುವವರು ರಂಗದ ಮುಂಬದಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಬೃಲೇ ಬಂದು, ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ನಟನೆಯ-ಬೊಂದಿಗೆ ಕುಣಿದು ಹೋಗುವರು. ಆಗ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಗಾತ್ರಿಯೂ ಏಕೈಕ ವೇಷಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಣಿದು, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ನಗಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಈ ಉಪನಟಿಯರು ಬಂದು ಹುಡುಗನ ಹಾಡುಗಳು ಇಂತಹವೇ ಇರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶೃಂಗಾರದ ಜಾವಡಿಯಿರಬಹುದು; ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಯಿರಬಹುದು; ಶರಣರ ತತ್ತ್ವಪದವಿರಬಹುದು; ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಥಾತ್ಮಕ ಲಾವಣಿಯೂ ಇರಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಬಂದು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯನಟ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತೆರೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ರಂಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು. ಆಗ ಹಿಮ್ಮೇಳ ಮುಮ್ಮೇಳದವರ ರಾಗಾಲಾಪನೆಯ ತಿಲ್ಲಾಣಗಳು ನಡೆಯುವವು. ತೆರೆ ಸರಿದ ಮೇಲೆ, ಮುಖ್ಯನಟಿಯ ಹಾಡು-ಕುಣಿತ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಮುಮ್ಮೇಳದಲ್ಲಿಯೆ ಇರುವ ಗೊಡ್ಡೀ ಭೀಮಣ್ಣ ನೊಂದಿಗೆ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತಲಾಗುವುದು. ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ನಾಯಕನ ಪ್ರಣಯಾನೇಕ್ಷೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವುದು. ನಾಯಕಿ ಅವನ ಪ್ರಣಯವನ್ನು ಅಸಮ್ಮತಿಸುವಳು ಇವರಿಬ್ಬರ ವಾದ-ವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಆಟ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ವಾದ-ವಿವಾದ-ಗಳಲ್ಲಿ ನಡುವನಡುವೆ ಹಲವಾರು ಹಾಡುಗಳು ಬರುವುವು. ಇಬ್ಬರೂ ತಂತಮ್ಮ ವಾದಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸಚನಗಳನ್ನು ದೇಳುವರು. ನೀತಿಯ ಕಥಗಳನ್ನೂ ನಗೆಯ ಚುಟುಕಿಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ನಡು-ನಡುವೆ ಜವಾರಿಯ ನಗೆಯಾಟ ನಡೆದಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ವಿಸೋದಪೂರ್ಣವಾದ ಆಡ್ಲೆ ಪೋಗುಗಳೂ ಲಗಾಗೆ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ನಟಿಸಿ, ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ರಂಜಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವರು. ಈ ದಾಸರ ಆಟದಲ್ಲಿ ಸಾತ್ತ್ವ ಬದ್ಧ ಕಥಾವಸ್ತುವಿರುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ನಾಟಕದ ಮಿಕ್ಕ ಅಂಗದ ಜಾಸವದ ರೂಪಗಳೆಲ್ಲ ನೋಡಲು ದೊರೆಯುವುವು. ವೀರ-

ಭೂಮಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದ ಸೈನ್ಯದಳಗಳೊಂದಿಗೆ, ಸೈನಿಕರ ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿ ಈ ನಟ್ಯವರ ಎಂದರೆ ದಾಸರ ಆಟದ ಮೇಳಗಳೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದುವಂತೆ.

ಈ ದಾಸರ ಆಟದ ಪರಂಪರೆಯೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಹಳ್ಳಿಗರಲ್ಲಿ 'ತಮಾಶಾ' ಎಂಬ ಜಾನಪದ ಆಟವನ್ನೂ ಡಲು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಈ ದಾಸರಂತಹ ನಟ್ಯವರ ಜಾತಿಯಿಲ್ಲ. ದಾಸರಾಟದ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕ-ನಾಯಕಿಯರ ಪ್ರಣಯಾಭಿನಯದ ಮುಖ್ಯ ಸಾರವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸ್ವಲ್ಪ ರೂಪಾಂತರಗೊಳಿಸಿ, 'ತಮಾಶಾ' ಆಟವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿಯರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವರ ತಮಾಶಾವಲ್ಲಿಯ ನಾಯಕಿಯ ಹೆಸರು ರಾಧಾ. ದಾಸರಾಟಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದಾಗಿ ಕಂಡ ಈ 'ತಮಾಶಾ' ಪದ್ಧತಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತು. ಇವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿಯರಂತೆಯೇ 'ತಮಾಶಾ' ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ, ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಭಿನಯಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು. ನಾಯಕಿಯ ಹೆಸರು 'ರಾಧಾ' ಎಂದಿವುದರಿಂದ, ಅದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ರಾಧಾಸ ಆಟ' ಎಂದು ಹೊಸ ಹೆಸರು ಪಡೆದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಹಳ್ಳಿಗರ ಬಾಯಲ್ಲಿ 'ರಾಧಾಸ ಆಟ' ಹೋಗಿ 'ರಾಜಾನಾಟ' ಎಂದು ಅಕ್ಷರಾಂತರಗೊಳಿಸಿ ಪಡೆದು ನಿಂತಿತು. ಈ ಆಟ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದು-ದಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳ ಹೆಸರುಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳಾಗಿರುವುವು. ರಾಧಾಸ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವ ನಟಿಗೆ 'ಚಿಮಣಾ' ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕನ ಪಾತ್ರದ ಹೆಸರು 'ಗಲ್ಲೋಜಿ' ಎನ್ನುವರು. ವಿದೂಷಕ ಪಾತ್ರ-ಧಾರಿಗೆ 'ಸಮಾರಾಮು ತಾತ್ಯಾ' ಎಂದು ಹೆಸರು. ನಮ್ಮ ದಾಸರ ಆಟದಲ್ಲಿಯೆ ಮುಖ್ಯ ನಟ ರಾಧಾಸ ಆಟದಲ್ಲಿ 'ಚಿಮಣಾ' ಆದಳು. ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕ ಗೊಡ್ಡೀ ಭೀಮಣ್ಣ, ಇಲ್ಲಿ 'ಗಲ್ಲೋಜಿ' ಆದ. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದೂಷಕ 'ಜವಾರಿ' ಇಲ್ಲಿ 'ಸಮಾರಾಮು ತಾತ್ಯಾ' ಆದ. ನೋಡಿ ಈ 'ಚಿಮಣಾ' 'ಗಲ್ಲೋಜಿ' 'ಸಮಾರಾಮು ತಾತ್ಯಾ' ಈ ಹೆಸರುಗಳು ಕನ್ನಡದವೆನಿಸುವುವೆ? ಇದ್ದೇ ಆಲ್ಲ, ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳ ಪದ್ಧತಿ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಪಕ್ಕಪಾಡ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಪಾಡಾಯಿತು. ದಾಸರಾಟದಲ್ಲಿವೆ ಕನ್ನಡ ಜಾವಡಿ-ಕೀರ್ತನಗಳು ಹೋಗಿ,

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢವಾದ ಭಕ್ತದ, ಕವಾರಿ, ಲಾವಣಿಗಳ ಧಾಟಿಯ ಹಾಡುಗಳು ರಾಧಾನಾಟದಲ್ಲಿ ಬಂದುವು. ಪಕ್ಕವಾದ್ಯದ ಓಟಿಲು-ತಬಲಾಗಳು ಮರೆಯಾಗಿ 'ಡಫ್' ಎಂದರೆ ಡಫ್, ಸಾರಂಗಿಗಳು ಮುಖತೋರಿಸಿಕೊಂಡುವು.

ಜಿನುಣಾ-ಗಲ್ಲೋಡೆಗಳ ಪ್ರಣಯಚರ್ಚೆ-ವಾದಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವ ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ, ಶೃಂಗಾರರಸವೇ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿರುವುದು. ಸಖಾರಾಮತಾತ್ಯಾನ ವಿದೂಷಕತನವು ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಸಂಚಾರಿಯಾಗಿಸುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ನಡು-ನಡುವೆ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಅಣಕಿಸಿ ತೋರಿಸುವಂತಹ ವಿನೋದ-ಪೂರ್ಣ ಅಡ್ಡಸೋಗುಗಳು ಬರುವುವು. ನಾಯಕ-ನಾಯಿಕೆಯರ ಹಾಡಿನ ಗತಿಯೊಂದಿಗೆ ಜಾನಪದ ನರ್ತನವೂ ನಡೆದಿರುವುದು. ಈ ಆಟದಲ್ಲಿಯ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ: ಮೇಳದವರ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುವುವು. ಮೇಳದವರು 'ಹರದೇಶಿ' ಅಥವಾ 'ತುರಾಯಿ' ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಟದುದ್ದಕ್ಕೂ ನಡೆದ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ವಾದನಿವಾದದಲ್ಲಿ, ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿಗೆ ಸೋತು, ಅವನ ಸ್ವಾರ್ಥಿನತೆಯನ್ನೊಪ್ಪುವುದು. ಹೀಗಿರದೆ ಮೇಳದವರು 'ನಾಗೇಶಿ' ಅಥವಾ 'ಕಲಿಗೆ' ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಟದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸೋತು ಶರಣಾಗತವಾಗುವುದು. ಈ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ದೆಕ್ಕು-ಕಡಿನೆಯ ವಾದನಿವಾದವು, ಅನೇಕ ಪುರಾಣ-ಪೂರ್ವಕಥೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ತುಂಬ ರಂಜಕವೆನಿಸುವುದು. ಈ 'ರಾಧಾನ ಆಟ'ದ ಮೇಳವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಬಹುಕಾಲ ಜನರನ್ನು ರಂಜಿಸಿದ್ದ ಮೇಳಕಾರರಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಸರಗೀ ಗ್ರಾಮದ ಕುಂಬಾರನೊಬ್ಬನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಮಾತು, ಆ ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ೨೦ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲನೆಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರದ ಗಡಿಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಊರಿಗೊಂದೆರಡು ರಾಧಾನಾಟದ ಮೇಳಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಈ ರಾಧಾನ ಆಟವೇ 'ರೂಪಸಿಂಗನಾಟ' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಆಟದಾಟವನ್ನು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ತರಲು ಪ್ರಚೋದಕವಾಯಿತು. ಇದುವರೆಗೂ ಕಥಾಸೂತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಆಟದಾಟದ ಪರಂಪರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ಪವಡಿಸಿತು. ರಾಮಸಿಂಗ-ನೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಸೀನಾಯಿ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಜಯವಂತಿ. ಮಗನು ರೂಪಸಿಂಗ. ಒಂದು ಸಲ ಮೇಲಿನ ಕರೆ ಬರಲು, ರಾಮಸಿಂಗ ಸೀನಾಯಿ ರಾಜಧಾನಿನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಇರುವಾಗ, ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಪರಿಚಯವಾಗುವುದು. ಅವಳ ಹೆಸರು 'ಕಮಲಾಕ್ಷಿ' ಎಂದು. ಕಮಲಾಕ್ಷಿಯ ದಾಂಪತ್ಯ ತುಂಬ ವಿಷಮವಾದುದು. ಲೀಲಾವತಿಯಾದ ಆ ಜಿಲುನೆಗೆ ಹೇಡಿಯಾದ ಹುಂಬ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿತ್ತು. ವೀರನಾದ ರಾಮಸಿಂಗನನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಮಿಸಿ, ಅವನ ಪರಿಚಯ

ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ದೂತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸುವಳು. ಮೊದ-ಮೊದಲು ರಾಮಸಿಂಗ ಅವಳ ಯಾಚನೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವನು. ಅವಳಿಗೆ ಅದರ್ಥ ಸತೀ-ಧರ್ಮದ ವ್ಯಾತುಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವನು. ಬರುಬರುತ್ತ ಅವನ ವಿಕಾರಿ ಬಿಚ್ಚಿನ, ಕಮಲಾಕ್ಷಿಯ ಜಿಲುನು, ತಾನಾಗಿಯೆ ಮಾಡಿದ ಅವಳ 'ಬಿಚ್ಚಿನ'ಯಾಚನೆ, ದೂತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ — ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಒರಟಾಗಿ ಅವನು, ಕಮಲಾಕ್ಷಿಗೆ ಸೋತು ವಶನಾಗುವ. ಸಿಂಹಾಯಲ್ಲಿ, ಊರಿಗೆ ಹೋದ ಗಂಡ ಬರಬೇಕಾದ ದಿನಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ, ಹೆಂಡತಿ ಜಯವಂತಿ ತುಂಬ ಚಿಂತಿಸುವಳು. ಮಗ ರೂಪಸಿಂಗನೂ ಕಳವಳದಲ್ಲಿರುವನು. ಹೀಗಿರುವಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ, ರಾಮಸಿಂಗ ಕಮಲಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ತಾಯಿ-ಮಗ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಟು ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬರುವರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ರಾಮಸಿಂಗನನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತನಾಡುವರು. ಜಯವಂತಿ, ಕಮಲಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತಿಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡುವಳು. ಅವಳು ಸವತಿಮತ್ಸರದಿಂದ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಅವಳನ್ನು ಬೈದು ಮಾತನಾಡುವಳು. ರೂಪಸಿಂಗನೂ ಅತ್ತುಕರೆದು ತಂದೆಯನ್ನು ಊರಿಗೆ ಬರಲು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವನು. ರಾಮಸಿಂಗನ ಮನಸ್ಸು ಹೆಂಡತಿ-ಮಗನ ಕಡೆಗೆ ಒಲೆಯುತ್ತಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಕಮಲಾಕ್ಷಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು, ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದಾಗ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಇರಿದು, ಆಕೆ ರಾಮಸಿಂಗನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಳು. ಈ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯಲು ತಾಯಿ, ಮಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತುಂಬ ದುಃಖಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಜಯವಂತಿ ಪತಿವ್ರತೆ; ರೂಪಸಿಂಗ ಸತ್ಪುತ್ರ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ದೇವರು ಒಬ್ಬ ಸಾಧುವಿನ ಪೇಷದಿಂದ ಬಂದು ರಾಮಸಿಂಗನನ್ನು ಬದುಕಿಸುವನು. ಆಟವು ಮುಗಿಯುವದು.

ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಾಡುಗಳು ಕಥೆಗು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಇರುವುವು. ಮುಮ್ಮೇಳ-ಹಿಮ್ಮೇಳದವರೇ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಪಕ್ಕವಾದ್ಯವಾಗಿ ಡಫ್, ಸಾರಂಗಿಗಳಿರುವುವು. ಮಿಕ್ಕ ತಂತ್ರವೆಲ್ಲ 'ರಾಜಾನಾಟ'ದಂತೆಯೆ. ಈ ಆಟವೂ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರಗಡಿಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿ ನೋಡಲು ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಬೇರೆ ಒಂದೆರಡು ಬಯಲಾಟಗಳೂ ರಂಗದಮೇಲೆ ಬಂದುದುಂಟು.

ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮದ ಮಲೆ-ನಾಡಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾಗವತರ ಆಟ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡಾಟ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ಶಿವಪುರಾಣಗಳ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಟದಾಟಗಳನ್ನು ಜನರು ಆಡುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಇವುಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ವರೂಪ, ಲಕ್ಷಣ, ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನೊಂದು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸದೆ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರೂಪು-

ಮು, ಉಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆದ
ಸು, ಸಿದ್ಧವು, ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು
ಹೇ, ಬೇಕೆಂದರೆ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ಪಾರಿ, ಜಾತ'. ಇದ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭ
ಭಾಗ, 'ಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವು ನಂಬ ಜಾನಪದ
ಕವಿಯ, ಎಂಬ ಗೀತೆಯು
ಗ್ರಂಥ, ಎಂದ ಕಣ್ಣಿನಗಳಿಂದ ದೂರ
ವಾಗಿದೆ, ಉ ಭಾಗವಶರಾಟಗಳನ್ನು
ನೋಡಿದ ವರುಷ ವರುಷದಲಿ ಕನಕ ರಸಾರಿಜಾತ' ಗ್ರಂಥವನ್ನು
ನಾಟಕರ ನೆನಪ ನಾಡಿದುವೆ ನೂಪುತಿ ತರಬೇ ಕೆಂದು
ಪ್ರೇರಣೆ ತುಂಗಭದ್ರೆಯಾ ಉತ್ತಮವೂ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ
ಗೋಕಾಕ ಹಬ್ಬ ಹರಡಿರುವ ಬೀ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ
ಸಾಮಾನ್ಯ ೨ ವ. 'ಶ್ರಮಾಣ್ಣ' ಎಂದು
ಮೊದಲಿನಂತೆ ಹೊಲವೆಲ್ಲ ಇಂಬುಗೊಳುಲಾಟಗಳನ್ನು ಅಡು-
ವುದರಲ್ಲಿಯೇ ನೇಹ, ರೂಪ ತಳೆದಂತೆ! ವನಿಗೆ ತುಂಬ ಆಸಕ್ತಿ.
ಒಳ್ಳೆಯ ನಗರ ಬಾರಿಗೂ ತೂಗಿ ತೊನೆದೊತ್ತಿತ್ತು. ಜಾನಪದ
ಕವಿಯೂ ಅಹಿ ಕೈಯ ಬೀಸಿ ಕರೆದಂತೆ! 'ಪಾರಿಜಾತ'ಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ
ಕೆಲವೊಂದು ಪಾ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

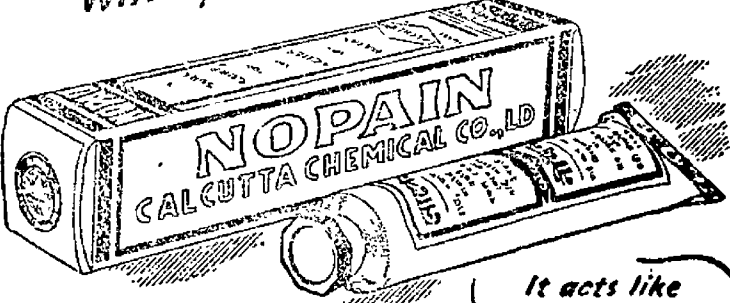
ಅಸರಾಲ ತಮ್ಮಣ್ಣ ನೆತ್ತ್ರಗೊಬ್ಬರೇ ಬೇರಿತವನ್ನು ರಂಗದಮೇಲೆ
ಶರಣು ಕುಲಿಗೋಡ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಮನಂಡೆ; ರಾಡಿದ. ಸಟವರ್ಗ-
ವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಔಚಿತ್ಯವರಿತು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟು, ಸ್ವಲ್ಪ
ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ತಂದೂ ಬಿಟ್ಟ. ನೋಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ

ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ಮಳೆಗರೆದರು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಔತಣಗಳು
ಬರಲು ತೊಡಗಿದುವು. ಕುಲಿಗೋಡ ತಮ್ಮಣ್ಣ ನ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ,
ನಾಡ ಜನರ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಸಲಿಯಲು ತೊಡಗಿತು.

ಪಾರಾಣಿಕ ಕಥಾವಸ್ತು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರುಕ್ಮಿಣಿ-ಸತ್ಯಭಾಮೆಯ-
ರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯಿಸಿದ ಶೃಂಗಾರಲೀಲೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ.
ಸರ್ವಜನ ಮನೋಹಾರಿಯಾದ ಶೃಂಗಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಯಿಯಾ-
ಗಿದೆ. ಸತ್ಯಭಾಮೆ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯರ ವಿರಹಾವಸ್ಥೆಯ ಕರುಣೆ ಸಂಚಾರಿ-
ಯಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಪತಿ-ಪತಿಯರ ಸಂಯೋಗಶೃಂಗಾರದಲ್ಲಿ
ಕಥೆಯು ಕೊನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಸಾರದಮುನಿಯು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಪಾರಿ-
ಜಾತಪುಷ್ಪವನ್ನು ತಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು, ಸತ್ಯ-
ಭಾಮೆ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯರಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಎಬ್ಬಿಸುವುದು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವ-
ರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಲು ಹವಣಿಸಿ ಬೇಸತ್ತು, ಕೊನೆಗೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ
ಸಕ್ಕವಹಿಸಿ ಅವಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲುವುದು, ಸತ್ಯಭಾಮೆ ನಿನ್ನನ್ನು
ಮೆಚ್ಚಿಸಿಯೆ ತೀರುವೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿ ವಿರಹದುಃಖ-
ದಿಂದ ಬಳಲುವುದು, ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೊರವಂಜಿಯ ವೇಷ ತಳೆದು
ಸತ್ಯಭಾಮೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿದ್ದುವುದು,
ದೂತಿ-ವಿದೂಷಕರ ಪರಿಹಾಸೋಕ್ತಿಗಳು—ಇ ವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಪ್ರೇಕ್ಷಕವರ್ಗದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಕುಶೂಹಲದಿಂದ
ಕಟ್ಟಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವುವು. ಜಾನಪದವೂ ಅಲ್ಲ, ಅಭಿಜಾತವೂ ಅಲ್ಲ-
ಎಂಬಂತಹ ಮಧ್ಯಮಜಾತಿಯ ಸಂಗೀತವು ಕೇಳಲು ತುಂಬಾ
ಇಂಪಾಗಿರುವುದು.

ಇದರ ತಂತ್ರವೂ ಮಿಕ್ಕ ಬಯಲಾಟಗಳಂತೆಯೇ ಇರುವುದು.

No pain!
When you use **NOPAIN**

Calcutta Chemical Product

*It acts like
magic in all
pains and gives
immediate relief.*

BOMBAY OFFICE: Princess Street.

ಎಜಂಟರು ಬೇಕು

ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ
ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ
ಬೇರೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ
ಎಜಂಟರು ಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯ
ಕ ಮಿ ಶ ನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
ಕರಾರುಗಳಿಗಾಗಿ ವತ್ಸವ್ಯವಹಾರ
ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನೆ
ಮನೆಗೂ ಇರಬೇಕಾದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ-
ಯನ್ನು ಮನೆಮನೆಗೂ ತಳ್ಳಿಸುವ
ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

- ದೈನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
 - ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
 - ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ
- ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.

ಅರವಿಂದ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಹೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್
ಗಾಂಧಿಬಾಳೆ, ಧಾರವಾಡ.

=====

ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಪಾತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವತಂತ್ರ ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಿಪುಷ್ಟಗೊಳ್ಳುವುವು. ಸಂಗೀತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರಗಳು ಸ್ವತಃ ಹಾಡಿದರೂ, ಹಿಮ್ಮೇಳದವರ ನೆರವು ಆವರಿಗೆ ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ವಕ್ರಪಾದ್ಯಗಳಾಗಿ ತಬಲಾ, ಸಾರಂಗಿ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ-ಇವೆಲ್ಲ ಇರುವುವು. ಇಂದಿನ ನಾಟಕ-ಸಿನೆಮಾ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ತ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ ಹಳ್ಳಿಗರ ಕೈದಯದಿಂದ ಮರೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರಾವ್ಯಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹರಿದುಬಂದು ನಮ್ಮ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ವಾಸ್ತವ ಜೀವನ, ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ದೃಶ್ಯ-ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಉದ್ಧಾರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಸಂಗ್ರಾ ಬಾಲ್ಯಾನ ಆಟ' ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಂದು, ಆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿತು. ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಕೃತ್ರಿಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಿಜವಾದ ಮಾನವಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷ ಘಟನೆಗಳು ಸಹಜರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದರೆ ಹೇಗಾದೀತು? - ಎಂಬ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿತು, ಒಬ್ಬ ಜಾನಪದ ಕವಿಗೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಯಲಹೊಂಗಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡ ದುರಂತದ ಘಟನೆಯೊಂದನ್ನು ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಯಲಾಟವೊಂದನ್ನು ಬರೆದ. ಪ್ರದರ್ಶನ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಕಾಡನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ತಂದ. ಹಳ್ಳಿಗರ ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವಚಿತ್ರವು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೂಡಿಕೊಂಡುದರಿಂದ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಇದು ತುಂಬ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯದಾಯಿತು. ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಯ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೂ ಈ ಬಯಲಾಟ ಮೆರೆಯತೊಡಗಿತು.

ಈ ಆಟದ ಕಥಾವಸ್ತುವೆಂದರೆ: ಮೂಲೇಮನೀ ಸಂಗಪ್ಪ ಬಯಲಹೊಂಗಲದಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಸಿರಿವಂತ ತರುಣ. ಬಾಳಪ್ಪ ಅವನ ಗೆಳೆಯ; ತೀರ ಬಡವ. ಆದರೂ ಗೆಳೆತನದ ಬೆಲೆಯನ್ನರಿತ ಸಂಗಪ್ಪ, ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಆದೇ

ಊರಲ್ಲಿ ಲಗೇರ ಈರಪ್ಪ ಎಂಬವನು ದೊಡ್ಡ ರೈತ. ವಶ-ವಿರುಪಾಕ್ಷ, ಬಸವಂತ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ತಮ್ಮಂದಿರು; ಗಂಗಪ್ಪ ಹೆಸರಿನ ಸುಂದರಿಯಾದ ಹರೆಯದ ಹೆಂಡತಿ. ಈರಪ್ಪ ಒಂಟಿ-ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆಂದು ದೂರದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವ. ಆಗ ಅವನ ಬಸವಣ್ಣ ದೇವರ ಜಾತ್ರೆ. ಆ ದೇವರು ಈರಪ್ಪನ ಮಂಡಿದ ಕುಲದೇವರು. ಗಂಗಪ್ಪ ದೇವರಿಗೆ ಎದೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೊಂದು ಇಂದ ಹೋಗುವಳು. ಜಾತ್ರೆ ನೋಡಲು ಹೋದ ಸಂಗಪ್ಪ, ಇಗುವ. ಯಾದ ಗಂಗಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಹಗೊಳ್ಳುವ. ದಿನಕ್ಕೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ನೆಪದಿಂದ ಮನೆ-ತಿರು-ಬಾಳಪ್ಪ, ನರ್ಯಾಯವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಪ್ನ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ ಸಂಗ-ಪ್ಪನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಅವಳಿಂದ ಏಟು ತಂದು ಮರಳುವ. ಆದರೂ ಸಂಗಪ್ಪನಿಗೆ ಅವಳ ಭ್ರಮೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಪರಮ್ಪು ಎಂಬೊಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿಗೆ ಹಣದಾಲಿ ತೋರಿಸಿ, ವಿವಿಧೋಪಾಯ-ಗಳಿಂದ ಗಂಗಪ್ಪನನ್ನು ಒಲೆಗೆ ಹಾಕಿದಂತೆ ಮನುಷ್ಯ, ಅಪವಾದ ಭೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ತನಗೆ ವಶವಾಗುವಂತೆ ನೆಪವಿಡಿಕೊಳ್ಳುವ. ಒಂದು ದಿನ ಗಂಗಪ್ಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಗಣ್ಣ ನಿರಸೂಗ, ರಾತ್ರಿ-ಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಈರಪ್ಪ ಬಂದ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ತಪ್ಪಿಸಿ-ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಈರಪ್ಪನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಕುಕರ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅಂದು ಒತ್ತಲ-ಬಾಗಿಲಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಹೋದ ಸಂಗಪ್ಪನನ್ನು ಬಾಳಪ್ಪನ ಸಹಾಯ-ದಿಂದಲೇ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮಂದಿರು ಸಹಿತ ಈರಪ್ಪ ಅವನನ್ನು ಕಡಿದು ಕೊಲ್ಲಿುವನು. ಗಂಗಪ್ಪನನ್ನೂ ನೆರಗು ಹರಿದು ತಪ್ಪರಿಗೆ ಅಟ್ಟಿಬಿಡುವನು.

ಈ ಬಯಲಾಟದ ಕವಿ, ಇದನ್ನು ತುಂಬ ರಸವತ್ತಾಗಿ ನಿರ್ಮಿ-ಸಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಡುಗಳ ಭಾಷೆಯೂ ಗತಿಯೂ ಭಾವಪ್ರಜ್ಞೋದಕ-ವಾಗಿವೆ. ಪಾತ್ರಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಜೀವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಮಾದರಿಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದ 'ದುಂಡ್ಯಾ ನೋದಿನ್' ಎಂಬ ಜಾನಪದ ಸಾಮಾಜಿಕ ರೂಪಕವೂ ಕೆಲವು ದಿನ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಆಡಿಯಾಡಿತು. ಆದರೆ ಅದೇಕೋ, ಅದು ಸಂಗ್ರಾಬಾಲ್ಯಾನ ಆಟದಷ್ಟು ಲೋಕಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಯಲಾಟವೇ ಮುಂದೆ 'ಕಡ್ಲಿಮೆಟ್ಟೀ ಸ್ಟೇಶನ್ ಮಾಸ್ತರ್' ಎಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಶ್ಯಕೃತಿಯ ನಿರ್ಮಾತೃ ಕಾರಣವಾಗಿರ-ಬಹುದು.

ತೀರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ತಿರುನೀಲಕಂಠ' 'ಉಡುತಡಿಯ ಮಹಾ-ದೇವಿ' 'ಹೇಮರಡ್ಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ' 'ನಿಜಗುಣಿ' ಎಂಬ ಭಕ್ತಿರಸ ಪ್ರಧಾನ ಬಯಲಾಟಗಳೂ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಣುತ್ತಲಿವೆ. ಆದರೆ ಅಧುನಿಕ ನಾಟಕ-ಸಿನೆಮಾಗಳ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ, ಇವು ತಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದೀಗ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಜೊಡ್ಡಾಟಗಳ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಇತಿಹಾಸ.

ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕ

ಶ್ರೀ. ಜಿ. ವರದರಾಜರಾವ್ ಎಂ. ಎ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

೫

೧

ವರುಷ ವರುಷದಲಿ ಕನಸಕಾಣುತಲಿ
ನೆನೆದ ನಾಡಿದುವೆ ನಾಡು !
ತುಂಗಭದ್ರೆಯಾ ಉತ್ತಮಾಂಗದಲಿ
ಹಬ್ಬಿ ಹರಡಿರುವ ಬೀಡು !

೨

ತುಂಬು ಹೊಲವೆಲ್ಲ ಇಂಬುಗೊಡುತಿದುದು
ನೇಹ, ರೂಪ ತಳೆದಂತೆ !
ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ತೂಗಿ ತೊನೆದಿಹುದು
ಕೈಯ ಬೀಸಿ ಕರೆದಂತೆ !

೩

ಒಂದೆ ನುಡಿಯಾಡಿ ಬೇರೆ ಬೇರಿರುವ
ಬಂಧು ಬಳಗವನು ಕಂಡೆ;
ಎಂದೊ ಒಡನಿದ್ದು ಇಂದು ಒಡೆದಿರುವ
ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರ ಕಂಡೆ.

೪

ಕೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡಿಗರೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರನೆ
ಕಂಡು, ಕೈಮುಗಿದು ಬಂದೆ
ಕೇಳಿ, ಕಾಣದಿಹೆ ಹಿರಿಯ ಕಿರಿಯರನೆ
ನೋಡಿ, ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಂದೆ.

೫

ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿ ಹಿಗ್ಗಿಹುದು
ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರ ಸಾಲು—
ನುಡಿಯ ಮುನ್ನ ಡೆಗೆ ಮುಂದೆ ಸುಗ್ಗಹುದು
ಉಂಟು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲು !

೧೧

ನುಡಿಯ ಬಲೆಯನು, ಎಡೆಯ ಬಲೆಯನು
ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುವುದು ಅಳವೆ ?
ಒಟ್ಟುಗೂಡಿರುವ ನಾಡ ಮೇರೆಯನು
ಅಳಿಸಿ ಕೆಡೆಸಿಹುದು ತರವೇ ?

೬

ಹಕ್ಕಿಗಿಂತಲೂ ಮನವು ಹಗುರಾಯ್ತು
ಗೆಳೆಯನೊಲುಮೆಯಲಿ ಮಿಂದು;
ಚುಕ್ಕಿಗಿಂತಲೂ ತನುವು ಕಿರಿದಾಯ್ತು
ಇರವು ಮರೆತಂತೆ ಅಂದು !

೭

ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಗಳು ನಿಲ್ಲಬೋಡಿದುವು
ಸವಿಯ ಸೊಲ್ಲೆನಲಿ ಬೇಗ
ನುಡಿಯ ಸಾರದಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿದವು
ಕೆಳೆಯತನದಲ್ಲಿ ಆಗ.

೮

ಬರಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲ, ಸಿದ್ಧಿ ಸಾರಿರುವ
ಹಿರಿಯ ಸಾಧನದ ಕೇರಿ !
ಚೆಲುವ ಸೂಸುತಹ ಹಸುರನುಟ್ಟಿರುವ
ಹರವಿಗಿತ್ತಿಹರು ಕೋರಿ !

೯

ನಾಡ ಸೇವಕರು ನುಡಿಯ ಭಾವುಕರು
ಕಲೆಯ ಪ್ರೋಷಕರು ಇಹರು,
ಹಟನ ತೊಟ್ಟಿರುವ ದಿಟದ ಮುನ್ನೆಯರು
ಗುರಿಯ ಸಾಧಿಸದೆ ಬಿಡರು.

೧೦

ಸರಿಚಯದ ಬಳ್ಳಿ ನೆಟ್ಟು ಬಂದಿಹೆನು
ಒಂದು ನೂರಾಗಿ ಬೆಳೆಯೆ,
ಬಿಟ್ಟು ಬದರೂ ಮರೆಯದಂತಿಹೆನು
ಸುರಳಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸುಳಿಯೆ

ಮುದ್ರಾದೇವತೆ

(ಒಂದು ಪರಟೆ)

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಟಿ. ಧಾರವಾಡ

ಮುದ್ರಣದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊಳೆ ಜೋಡಿಸುವಾಗ
ಆಗುವ ದೋಷಗಳು, ಅಕಲ್ಪಿತವಾಗಿ ಉಪ-
ಕಾರಕವೆನಿಸುವುದು ಉಂಟು; ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ನಗೆಗೀಡು ಮಾಡುವ ದೋಷಗಳೇ
ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವುವು.

ಅಚ್ಚಿನ ದೋಷಗಳು ದೋಷಗಳೆಂದು ಒಪ್ಪಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧ-
ನಿಲ್ಲ. ಅಚ್ಚಿನ ದೋಷಗಳು ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ
ದೋಷಗಳಾಗಿವೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಕವನ ಬರೆದು,
ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾವ್ಯನಾಮವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು
ತಲೆಯದೆ 'ಕವಿಕಂಠ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ
ಅಚ್ಚಿನ ದೋಷವಿದು ಅದು 'ಕವಿಕಂಠ' ಎಂದು ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.
ಇಂದಿಗೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು 'ಕವಿಕಂಠ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮವನ್ನೇ
ಅನುರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ
ಮಿತ್ರರು ಅಚ್ಚುಮಾಡಿಸಿದ 'ಪೌರನೀತಿ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ
ಹೊದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ, ತೀರ್ಪಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಅಚ್ಚಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು.
ತಪ್ಪೆಂದರೆ ಇನ್ನೆ— 'ಪೌರನೀತಿ' ಎಂದು ಹೋಗಿ 'ಕ್ವಾರನೀತಿ'
ಎಂದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಅದಕ್ಕೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯ
ತೇನೆ ಹಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದರು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಅಚ್ಚಿನ ಬೆಡಗಿಗೆ
ಅಡಚಣೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಅರಿತು, ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಬಿಡಲು ನಾನು
ಹೇಳಿದೆನು. 'ಸರಿ, ಸಹೃದಯನಾಚಕರು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು
ಓದಬಹುದಲ್ಲ!' ಎಂದು ಅವರೂ ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ
ವಿಚಿತ್ರದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಈ ಅಚ್ಚಿನ ದೋಷವ ತಲೆಬರಹವೇ,
ಅದರ ಮೊದಲನೆಯ ಅವಸ್ಥೆ ಅರೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿ ಹೋಗಲು
ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ನನ್ನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಪ್ರತಿಸರುಷವೂ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ
ಗೈಡು ಬರೆಯುವುದುಂಟು. ಗೈಡಿನ ಪುಟಗಳು ನೂರಿದ್ದರೆ,
ಒಪ್ಪೋಲೆಯ ಪುಟಗಳು ನೂರನ್ನೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂತೆಯೇ
ಅವರು ಒಪ್ಪೋಲೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ

ಇಟ್ಟು— 'ಒಪ್ಪೋಲೆ' ಕೊಂಡವರಿಗೆ ಗೈಡು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ
ಸ್ವಲ್ಪತ್ತದೆ' ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ.
ಇದರ ಮೋಜು: ಒಪ್ಪೋಲೆಯಲ್ಲಿ 'ತಪ್ಪು' ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
ಸರಿಯಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಬಿದ್ದು 'ಒಪ್ಪು' ಎಂಬಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಶಬ್ದಗಳು
ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. 'ಹಾಗಾದರೆ ಸುಳ್ಳೇ ಒಪ್ಪೋಲೆಯನ್ನೇಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸು-
ವುದು?' ಎಂದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಆಲೋಚಿಸಿದರು. ಅದರ
ಇದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಲು ಮರುಪ್ರೋಪೋಲೆ ಬರೆದುಬಿಡೋಣ—
'ಇಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪು, ಒಪ್ಪು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು' ಎಂದು
ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕು—ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ದುರ್ದೈವದ
ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಈ ಒಪ್ಪೋಲೆಯ ತುಕಡೀಗಳನ್ನು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿ-
ಗಳಿಗೂ ಅಂಟಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು: "ತಪ್ಪು ಇದ್ದಲ್ಲಿ
ತಪ್ಪು, ಒಪ್ಪು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪು ಎಂದು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕು"
ಎಂದು ಬಿಡುಮೆ.

ಕೆಲಕೆಲವು ಅಚ್ಚಿನ ದೋಷಗಳು ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ-
ಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. "ಎಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕೆ
ಓ ಕೊಡಬೇಕು" ಎಂದಿದ್ದ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ "ಎಲ್ಲರೂ ಓದಬೇಕು"
ಎಂದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. "ತಮ್ಮ ನಾಲ್ಕೂ ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು"
ಎಂಬ ಒಂದು ಇಲೆಕ್ಟರ್ ಪ್ರಕಟನೆಯಲ್ಲಿ 'ತಮ್ಮ ನಾಲ್ಕೂ
ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು,' ಎಂದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಒಂದೆಡೆಗೆ
'ದಿವಂಗತ' ಎಂಬಲ್ಲಿ ದಿ. ಎಂಬ ಲಘುಪ್ರಯೋಗವಿತ್ತು. ಅದರ
ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಲೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ 'ದಿವಂಗತ' ಎಂದು ಪೂರ್ಣ
ಗೊಳಿಸಿ ತಿದ್ದಿದಾಗ, ಕಂಪೋಜಿಟರನು 'ದಿ ಇನ್ಸಾರ್ಟರ್
ಮ್ಯಾನ್' ಎಂಬ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಹ
'ದಿವಂಗತ ಇನ್ಸಾರ್ಟರ್ ಮ್ಯಾನ್' ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ, ಒಂದೆಡೆಗೆ 'ಮುಗಿಲಬಣ್ಣ' ಎಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ "ಮುಲಗಿ
ಬಣ್ಣ" ಎಂದು ಅಚ್ಚಾದಾಗ, ಒಬ್ಬ ಸಂಶೋಧಕರು "ಬಣ್ಣ"
ಎಂಬುದು ಮರಾಠಿ ಶಬ್ದವಿರಬಹುದೆ?—ಎಂದು ದೊಡ್ಡದೊಂದು
ಲೇಖ ಬರೆದರು. ಏಕೆಂದರೆ 'ಮುಲಗಿ' ಮರಾಠಿಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೆ?
ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯೊಂದರ ಜಾಹೀರಾತಿನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ— 'ಪ್ರಪಂಚ
ದರ್ಪಣ ನಾಟಕ ಲಂಬನಿ' ಎಂದು ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಎಷ್ಟು
ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಅ ಮೇಲೆ
ಬಂತು.

ದಿವಂಗತರಾದ ಕೆಲವು ಮಹನೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ವಾಸಾದ ಒಂದು
ಸಭೆಯ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿತ್ತು.
ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ದಿವಂಗತರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತನಾಮ R. S. ಎಂಬುದರ
ಬದಲು P. S. ಎಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಪ ದುರ್ದೈವದಿಂದ
ತ್ರೀಯುತ P. S. ಇಂಥವರು ಜೀವಂಕವಾಗಿದ್ದರು. ಅಂತೆಯೇ
ಮುಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡೆ ಬಂತು— 'ದಿವಂಗತರು
P.S. ಅಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ವಿವಾದಿಸುತ್ತೇವೆ' ಎಂದು.

ಹೆಸ್ರಪ್ರತಿಯ ದಕ್ಷಿಣಕರ್ನಾಟಕದ 'ಕ' ಕ್ಯಾ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ 'ಕ' ಕ್ಯಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತರವಿಡೆಯಷ್ಟೆ? ಅಂತೆಯೇ ಅದೆಷ್ಟು ಸಲ ಉತ್ತರದ ಹೆಸ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 'ಕಲೆ' ಯಂತಿದ್ದುದು ದಕ್ಷಿಣದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ತಲೆ' ಯಾಗಿದೆಯೋ— 'ಕತ್ತಿ' 'ತತ್ತಿ' ಯಾಗಿದೆಯೋ— ಲೆಕ್ಕವಿಟ್ಟು ಹೇಳಲು ಅಂಜಿಕೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅಂತೂ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವಿಮರ್ಶೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಅಚ್ಚಾಗಿತ್ತು— 'ತಲಾಭಿ-ಮಾನಿಗಳೆಂದು ತರೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಹೀಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದರಿಂದ, ತಲೆಯ ತೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಲೆಯನ್ನು ತಂಡರಿಸಿದ ಅಂದಿನ ರೂಪಾರಿಗಳಿತ್ತು, ತಾಗದದಲ್ಲಿ ತಲೆಯನ್ನು ತೊಲೆಮಾಡಿದ ಇಂದಿನ ತಲಾತಾರರಿತ್ತು!'

ಕಂಪೋಜ್ ಮಾಡುವ ಮುಂದೆ ಅಕ್ಷರದ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಸಿ ಮಾಡಿ ಅದ ಅನಾಹುತಗಳು ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. "ವರುಣದೇವನು ಕಣ್ಣಿರಿದನು" ಎಂಬ ಮಳೆಗಾಲದ ವರದಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ 'ರ' ದ ಕೊಂಬನ್ನು 'ವ' ಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟುದರಿಂದ 'ಮರಣದೇವನು ಕಣ್ಣಿರಿದನು' ಎಂದು ಅಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ 'ಶಂಭುರಾನ' ಎಂಬುದರ ಬದಲು 'ಶುಂಭರಾನ' ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಮಹರ್ನಿಯರ ಹೆಸರು ಅಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. 'ಹುಚ್ಚರಾಯರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯನು ಅಳಿಯನು' ಎಂದಿದ್ದುದು, 'ಹುಚ್ಚರಾಯರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯನು ಅಳಿದನು' ಎಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರ ಕತೆಯಲ್ಲಿ. ಇನ್ನು 'ಜಂದಾ ಹಣ' ಎಂಬ ಶಬ್ದ 'ಜಿಂದಾ ಹಣ' ವೆಂದೂ 'ಡಾಂಭಿಗ' ಎಂಬುದರ ಬದಲು 'ಡಾಂಭಿಗ' ಎಂದೂ 'ಘಟಿಸ್ಸೋಟಿ' ಎಂಬುದು 'ಘಟಿಸ್ಸೋಟಿ' ವೆಂದೂ 'ವೈವಿಧ್ಯ' ಎಂಬ ಶಬ್ದ 'ವೈವಿಧ್ಯ' ಎಂದೂ ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅಚ್ಚರಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ; ಅಚ್ಚಿನ ದೋಷಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಲೆಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಲೆಯ ಭೂಷಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತವೆಂದು. ಅಂತೆಯೇ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅರಿವಿಕನಾದ ಒಬ್ಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಂಪೋಜಿಟರನಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಸುವುದು. ಅವನ ಲೇಖನ ಸ್ವಾಲಿತ್ಯಗಳನ್ನು, ಕಂಪೋಜಿಟರನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೊಳೆಜೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನೂ ಬೆರೆಯಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಿಗೂ ಅವನ ಕೃತಿಗಳಿಗೂ ಅಮರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತರುವನು. ಏಕೆಂದರೆ 'ನಾಡಿಗ ಮಧುಸೂದನ ಶೇಷಗಿರಿ' ಎಂದರೆ, ಲಘುರೂಪವಾಗಿ 'ನಾ. ಮ. ಶೇಷಗಿರಿ'

ಎಂದು ಬರೆದ ಹೆಸರನ್ನು ಅವನು ಯಾವ ನಿರಾಮ, ಅಲ್ಪನಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರವೂ 'ನಾಮಶೇಷ' ಗಿರಿಯವರು ಎಂದು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ.

ಅಂತೆಯೇ ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಮೂಲ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಲೇಖನ ದೋಷಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಲೇಖಕನ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೂ, ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಕಂಪೋಜಿಟರನ ಬುದ್ಧಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ; ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಕೋಧಕರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಹೇಳುವುದು ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜ್ಞನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿಯಾದ ಮುದ್ರಾದೇವತೆಯೆಂದು.

೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ
೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದವಾದ— ಮಿರಜಿಯ ವೈದ್ಯ
ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯದರ
ಧಾತುಸೌಷ್ಟ್ಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ
ವಜ್ರಾಂಗ ಸುಂದರ ಪಾಕ
[ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ]

ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯಸ್ಥಲನ, ಸ್ವರತಿಯಿಂದಂಟಾದ ಅಶಕ್ತಿ, ವೀರ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೋಷಗಳು, ಸಿತ್ತಾಂಶ, ಉಷ್ಣ, ಸೊಂಟನೋವು, ಉಪದಂಶ-ಮೇಹರೋಗಗಳೆಂದುಂಟಾಗುವ ಕ್ಷೇಣತೆ— ಇವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಜಿನ್ಮಾಗಿ ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಹಸಿವೆ, ಸ್ವರಣಶಕ್ತಿ, ದೇಹದ ತೂಕ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಹೊಸ ತಾರುಣ್ಯ ಬಂದಂತಾಗಿ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಕಶಕ್ತಿ ಬಲಗೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಔಷಧಿಯು ೫ ವರ್ಷಪ್ರತಿಗಳ ಯೋಗದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಾಲಾಮಿಶ್ರಿ, ಸಫೇದಮಿಶ್ರಿ, ಸಂಜಾಬ ಮಿಶ್ರಿ-ವಚಕದ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ಗುಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವವರಿಗೆ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ.

೨೧ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಲಬಹುದಾದ ೪೪ ತೊಲೆಯ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ ೫-೦-೦; ಅಂಜಿಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ಶೀಘ್ರ-ಗುಣಕಾರಿಯಾದ ಸ್ವೀರಲ್‌ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೦-೪-೦. (ಇದರಿಂದ ೭ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವು.) ಅಂಜಿಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ೩ ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೫-೦-೦ ಅಂಜಿಯವೆಚ್ಚ ೨-೧೩-೦. ಒಮ್ಮೆಲೇ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುವವರು ೫ ರೂ ಮುಂಗಡ ಕಲಿಸಬೇಕು.

ಮಾಲಕ: ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇ ಮು. ಪೋ. ಮಿರಜಿ

ಸುಖಸಂಕಟ

(ಒಂದು ನೈಜಾರಿಕ ಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾಬಾಯಿ ಕಮಲಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ

೫

ನಮ್ಮ ಯುಗಾದಿಯ ಬೇವು-ಬೆಲ್ಲದ ಸಂಯೋಗ,
ನಮ್ಮ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಸುಖ-ಸಂಕಟದ
ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಶಾಶ್ವತಸುಖದ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅನು-
ಭವಿಸ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಂಕಟಗಳೆಂದರೆಯೆ

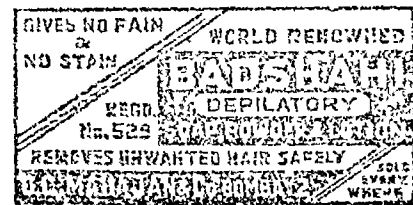
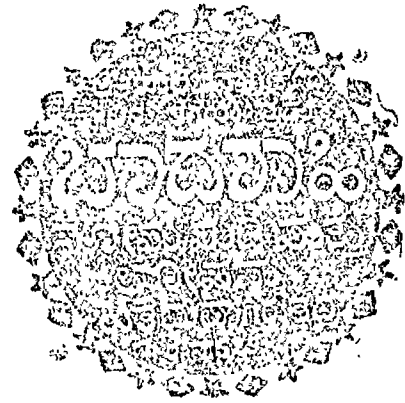
ಸುಖಸಂಕಟ!

೫

ಸುಖಸಂಕಟ ! ಇದು ಎಂಥ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಶಬ್ದ ! ಭೂಮಿಯ
ಉತ್ತರಭೂವ, ದಕ್ಷಿಣಭೂವ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೂಡಿಸಿದಂಥ
ವಿಲಕ್ಷಣ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ ! ನಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಅನುಭವದ
ಮಾತೆಂದರೆ: ಸುಖದಲ್ಲಿ ಸಂಕಟವಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸುಖವು
ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಹೊಂದದಂತಹ ಸಂಬಂಧ.
ಆದರೂ ಮಾನವನ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಸುಖದ ತರುವಾಯ ದುಃಖ,
ದುಃಖದ ತರುವಾಯ ಸುಖ- ಹೀಗೆ ಪಂಪರಾಚಕ್ರ ತಿರುಗುತ್ತಲೆ
ಇರುವುದು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ಯಾವ ಜೀವಿಯ ಬಾಳೂ
ಬರೀ ಸುಖಮಯವೂ ಅಗಿರಲಾರದು; ಬರೀ ದುಃಖಗಳಿಂದ
ತುಂಬಿದುದೂ ಅಗಲಾರದು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೋಂದು ದುಃಖಸು-
ತ್ತಿರುವವರನ್ನೂ, ಬೇಸುವ ತಂಗಾಳಿ, ಬೆಳಗಿನ ಹಿಂಪಿಸಲು,
ಚಂದ್ರನ ಬೆಳುದಿಂಗಳು, ಅರಳಿದ ಹೂಗಳು- ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ-
ವಾದರೂ ಸುಖದಿಂದ ಮೈಮರೆಯಿಸುವುವು. ಆ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ, ಅವರ
ಸಂಕಟ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮರೆಯಾಗುವುದು. ಆದರೆಂತೆಯೇ ಅಷ್ಟೈ-
ಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಸುಖಪುರುಷನಿರಲಿ: ಐರೋಧಕ ವಾತಾ-
ವರಣ, ಅಕಸ್ಮಿಕ ಅಪಘಾತ, ಮನಸ್ಸಿನ ಅಶಿಷ್ಟೇಷ-ಮತ್ಸರ-
ಭಾವಗಳು- ಇವೆಲ್ಲ ಅವನನ್ನು ದುಃಖಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುವು.
ಆಗ ಆತನ ಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದ ಸುಖದಾಯಕವಾದ ಯಾವ
ಪದಾರ್ಥದಿಂದಲೂ ಅವನಿಗೆ ಸುಖವು ತೋರದು. ಸುಖ ಮತ್ತು
ಸಂಕಟಗಳ ರೀತಿ ಈ ಬಗೆಯದಾಗಿರುವುದಾದರೂ, ಸುಖಸಂಕಟದ
ರೀತಿ ತೀರ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುವುದು. ಸುಖಸಂಕಟವು ಸುಖದ
ಅಶೆಯಿಂದಲೂ ಸಂಕಟದ ಭೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡುವುದು. ಸುಖ
ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇಷ್ಟವೆನಿಸಿದರೆ, ದುಃಖವು ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸುವುದು.
“ ಸುಖಸಂಕಟ ” ನಾದರೂ, ಮಾನವನೆದುರು ಒಂದು ಮಹಾ

ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುವುದು. ಆ ಮಹಾಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖ-
ಸಂಕಟವೆರಡೂ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿರುವುವು-ಮುಳ್ಳುಕಂಟಿಗೆ ಇಕ್ಕಿದ;
ಜೇನುಹುಟ್ಟಿನ ಹಾಗೆ.

ನಮಗೆ ಜೇನಿನ ಸವಿಯನ್ನು ಸವಿಯಬೇಕಾಗಿರುವುದು; ಅದರೇ
ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಜೇನುಹುಳುಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿ-
ಕೊಂಡು, ಮುಳ್ಳುಕಂಟಿಯನ್ನು ಮೈಗೆ ಚುಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಂಕಟ
ಪಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಸಂಕಟಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂಜರಿದರೆ ಜೇನಿನ
ಮಧುರತೆಗೆ ಎರನಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. ‘ ಸುಖಸಂಕಟ ಎಂಬ
ಪದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡುವುದು ಹೀಗೆ:- ಸುಖವನ್ನು ಸಂಪಾದಿ-
ಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುವ
ಸಂಕಟವೇ “ ಸುಖಸಂಕಟ ” ! ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಯಾವ ಮಹಾ-
ತ್ಮರ-ಸಾಧು-ಸತ್ಪುರುಷರ-ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿ ಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು
ಹಿಂಪಿ ಹಿಳಿದು ನೋಡಿದರೂ, ಅವರೆಲ್ಲರ ಜೀವನವು ಸುಖಸಂಕಟ-
ಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದುದಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಶಾಶ್ವತವಾದ
ಸುಖವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟವರೇ ! ಅದಕ್ಕಾಗಿ
ಒಂದು ಸಾಧನವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿರುವಾಗ,
ಅವರ ಉಕ್ಕಟನಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ
ವಿನೋ ಎಂಬಂತೆ, ಅವರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸುಖಸಂಕಟಗಳು
ಬಂದೊದಗಿ, ಅವರನ್ನು ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿರುವುವು. ಆ ಸುಖ-
ಸಂಕಟದಲ್ಲಿಯ ಕ್ಷಣಿಕ ಸುಖಕ್ಕೇ ಮರುಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರು
ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸಂಕಟವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಅದನ್ನು

ಒಟ್ಟು ತಮ್ಮನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯ ಸುಖವು ಕ್ಷಣಿಕ-
ನಾದುದೆಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆದುಬಂದ, ಅವರೆಲ್ಲ ಶಾಶ್ವತ-
ನಾದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದರ್ಶಪುರುಷ-
ರಾಗಿ ಮೆರೆದರು.

ದೂರದ ಮಾತೇಕೆ? ಇಂದಿನ ಭಾರತೀಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು
ಪ್ರಶ್ನಾಪ್ರಮಾಣವೇ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ಇದೆಯಲ್ಲ! ಭಾರತೀಯರಿ-
ಗಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಶಾಶ್ವತಸೌಖ್ಯ ಬೇರಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು
ಸಂಪಾದಿಸಲು ಹೆಣಗಿದ ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಪಟ್ಟದವನ
ಕಷ್ಟ-ಸಂಕಟಗಳ ಪರಂಪರೆಯು ಎಂಥ ದುರ್ಧರವಾದದ್ದು? ಅವರೆಲ್ಲ
ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಶರು ಒಡ್ಡಿದ ಸುಖಸಂಕಟದ
ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರಿಂದ
ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕಜೀವನವು ಕ್ಷಣಿಕಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸು-
ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ
ಮಹಾಸುಖದ ಎದುರು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುಖವು ಸಂಕಟವಾಗಿ
ಕಂಡಿತು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಸೆರೆಮನೆ, ಲಾಠಿಯೇಟು, ಗುಂಡಿ-
ನೇಟುಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದನ್ನೇ ಸುಖ-
ವೆಂದು ಕಂಡರು. ಅಂದು ಅವರು ಸುಖಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ
ಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದುದರಿಂದಲೇ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸುಖವು
ದೊರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜೀವನವಂತೂ ಸುಖಸಂಕಟದ
ಮಹಾ ಅರಣ್ಯ. ಅವರು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಸುಖವೆಂದರೆ
ಮಾನವಲೋಕದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಿದ್ದಿತು. ಯಾವ ಸ್ಥಳ—ಯಾವ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ
ಹೆಣಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ-
ವಾದ ಸುಖವಲ್ಲದೆ ಸುಖವನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನುಭವಿಸು-
ಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಆ ಎಲ್ಲ ಸುಖಗಳನ್ನೂ
ಸಂಕಟವೆಂದು ತಿಳಿದು, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕದೃಷ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಸಂಕಟವೆಂದು
ಕಾಣುವ ಬದುಕಿನ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಸುಖವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ
ಹೋದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಮರಣದಂತಹ ಮಹಾಸಂಕಟ-
ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಅಮರರೀತಿ-
ಯನ್ನು ಪಡೆದರು.

ತಂದೆ ಉತ್ತಾನುಪಾದ ಮೊದಲೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು-
ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಧೃವಕುಮಾರ ಅಕಾಶದಲ್ಲಿ ಧ್ರುವತಾರೆಯಾಗಿ
ಮೆರೆಯುತ್ತಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಸುಖಸಂಕಟವೇ
ಎಂದರೆ ತಪಸ್ಸೇ ಅವನನ್ನು ಶಾಶ್ವತವದವಿಗೆ ಏರಿಸಿತು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ-
ನಿಗೆ ಸುವಿಚಾರಿಯಾದ ಪ್ರೀತಿಯ ತಂದೆ ದೊರೆತಿದ್ದರೆ, ನಾವಿಂದು
ಆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಭಕ್ತನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆಗೆ
ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಿಂತು, ಸತ್ಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯಾಗಿ
ಅವನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಸುಖಸಂಕಟ, ಅತನನ್ನು ಅದರ್ಶವ್ಯಕ್ತಿ-
ಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಸತ್ತ್ವಶಾಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಜ, ಕೇವಲ

ರಾಜ್ಯಲೋಭಿಯಾಗಿ ಹುಸಿನಾಡಿಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ,
ಅವನೇನೋ ಆಗ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಾನು ಸುಖದಿಂದ
ಆಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಆದರೆ ಲೋಕದ ಜನರ ಹೃದಯ-
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಳುವಂತಹ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳ-
ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವನು
ಎಂತಹ ಸುಖಸಂಕಟಗಳ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿ ಸತ್ತ್ವಶಾಲಿಯಾಗ-
ಬೇಕಾಯಿತು! ಮಹಾಪುರುಷರೆಂತೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಖಸಂಕಟ-
ವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತಿಯರಾದ ಮಹಾಸತಿಯರೂ,
ಅಗಿಹೋಗಿರುವರು. ಸೀತೆ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ದ್ರೌಪದಿ, ದಮಯಂತಿ,
ಅರುಂಧತಿ, ಅನಸೂಯಾ ಇವೆಲ್ಲರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ
ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರಿಗೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇ ಬೇರಾಗಿಲ್ಲ. ಶನ್ನದಿ-
ಗರಾದ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮ, ಬೆಳಗಡಿ ಪುಲ್ಲಕ್ಕಾ
ಕಿತ್ತೂರ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಇವರ ದಿವ್ಯಚರಿತ್ರೆಯೂ ಸುಖಸಂಕಟಗಳ
ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಕೂಡಿದೆ.

ಭಕ್ತಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದ ಕುಕ್ಕಾಂಗಡ
ರಾಜನ ಕಥೆಯು ಸುಖಸಂಕಟಕ್ಕೊಂದು ಉತ್ತಮ ಧೃವಾಂಶ-
ವಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಜನಾದರೂ ಮಹಾ ಭಗವತ್-ಭಕ್ತನೇ.
ಇವನು ಶಾಶ್ವತಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಕೈಕೊಂಡ
ವ್ರತವೆಂದರೆ ಏಕಾದಶಿಯ ಪವಿತ್ರ ವ್ರತ. ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿ
ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸನ್ಮಾ-
ರ್ಗದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಇಂದ್ರನಿಗೆ, ರಾಜನ ವ್ರತನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು
ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ನೋಡಿದ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ
ಮೋಹಿಸುವಂತಹ ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ಅವನ ಬಳಿ ಕಂಡುಬಂದ.
ಕುಕ್ಕಾಂಗಡ ರಾಜನ ಪುರುಷಮನಸ್ಸು ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ನೋಡಿ
ಚಂಚಲವಾಗಿ, ಅವಳನ್ನು ಕಾಮಿಸಿತು ತಾನು ಮೇಲಿರಲಿಕ್ಕೆ
ನಿನ್ನನ್ನು ಮರಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಮೋಹಿನಿಯು, “ಏನು
ಕುಕ್ಕಾಂಗಡನಿಂದ ಭಾಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದುವಿರಾಜನು
ಆ ದಿನ ಮೋಹಿನಿ ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟ ಭಂಡವನ್ನು
ನಡೆಯಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದಳು. ರಾಜನು ಒಪ್ಪಿ “ನಿನ್ನ ಮೇಲಿರಲಿ
ಎನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಮೋಹಿನಿಯು “ನಾನು
ಏಕಾದಶೀ! ನೀನು ಇಂದು ಸವಿಯೂಟವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಉಪ-
ಮಾಡಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಪ್ರಜರೆಲ್ಲರೂ ಉಟಿನಾಡಬೇಕು!” ಎಂದು
ಹೇಳಿದಳು. ವ್ರತನಿಷ್ಠನಾದ ರಾಜನು “ಇದೊಂದು ದಿವ್ಯ
ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಕೇಳು! ಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ
ಮೋಹಿನಿಯು “ಕೇಳು, ನೀನಿಂದು ನಿನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ
ಹಬ್ಬದೂಟ ಮಾಡಬೇಕು ಒಂದು; ಅವಿಧವಾದರೆ ಒಂದು
ಮಗನ ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು
ಹೇಳಿದಳು. ರಾಜನಿಗೆ ಅಡಕೊತ್ತಿ ನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಂತಾರಾ
ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿಯಾದ ಮಹಾವ್ರತನನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೋ? ಸತ್ತ್ವಶಾಲಿ
(೩೩ ನೆಯ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ಹಾವು-ಹೂವು

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಡಿ. ಕೊ. ಸು. ಸೀತಾರಾಮ, ಅರಸೀಕೆರೆ

★

ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮುದುಕನ ಮೊಮ್ಮಗಳಂತಿದ್ದ ಚೆಲುವೆ, ಆ ಮುದುಕನ ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮುದುಕನಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಆ ಚೆಲುವೆಯ ಶವದ ದರ್ಶನ!

★

ಬಂಡಿ ಅರಸೀಕೆರೆ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಬಿಡುವಂತಿಷ್ಟಂತೆಯೇ, ಅಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗೂಡಿದ್ದ ನನ್ನ ಅತ್ತೀಯ ಗೆಳೆಯರು ನನಗೆ ಸುಖ-ಪ್ರಯಾಣ ಕೋರಿದರು. ಕೆಲವರು "ನಮ್ಮನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡ" ಎಂದು ಕಲವಾರು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದರು. 'ಇಂತಹ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಹಡೆ-ನ ನಾನೇ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ.

ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳ ತೋಟಗಳ ನಡುವೆ ಹೋಗಿಯ ಬಂಡಿ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಬಂಡಿಯು ಗಾಳಿಯ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ತೂರಿದ ಕಪ್ಪು-ನೋಡು. ತೆಂಗಿನಮರಗಳ ಚಿನ್ನದಂತಹ ಗರಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚು-ತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರಮ್ಯಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, "ಎವೂ ಕೆಳಗೂರಿಗಾ?" ಎಂದು ಶಬ್ದ ಕೇಳಬಂದುದು.

ನಾನು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಾಗ, ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ ಒಳಗೊಂಡು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಅವನಿಗೆ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿರಬಹುದು. ಕಪ್ಪು ಉಲನ್ ಕೋಟು ಧರಿಸಿದ್ದ. ರಿವಿ ನೋಡಿದರೆ, ಮದುವೆಯ ಗಂಡನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಈ ಭಾವನೆಗೆ ನನಗೇ ನಗು ಬಂದಿತು!

"ಹೌದು" ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟೆ.

"ಕುಂಬ ಜವ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ!"

"ಅಲ್ಲ! ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯಸ್ನೇಹಿತರು."

"ಹೀಗೂರಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ?"

"... ಪತ್ರಿಕೆಲಿ ಸಹಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದೀನಿ"

"ಓ! ಅದು ಒಳ್ಳೇ ಪತ್ರಿಕೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ!"

ಮುದುಕನೊಡನೆ ಹೀಗೆಯೇ ಸಂಭಾಷಣೆ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅವನು ಕನ್ನಡಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ; ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಯ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅತನೂ ಹಲವು ಹೇಳಿದ. ಕನ್ನಡ

ದಲ್ಲಿ ಈಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅತ್ತೀಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಿದು, ನಾವು ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾ- ಗಲೇ ತಪಟೊರಿಸಿ ನಿಲ್ದಾಣ ಬಂದಿತು. ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಬಹು ಜನ ಬಂದಿಯೊಳಗೆ ತೂರಿ ಬಂದರು. ಆ ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಸಂತೆಯಂತೆ. ಆ ಜನಜಂಗುಳಿಯ ನಡುವೆ ನಮ್ಮ ನೆಂಟೆ-ರಾಜಣ್ಣ- ನಿಂತುದು ಕಂಡು ಅವನನ್ನು ಕೂಗಿದೆ. ಅವನು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವಾಗಲೇ, ಪೆಚ್ಚುಮುಖ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ.

"ಏನಪ್ಪಾ ಹೀಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದ ಕೊಟ್ಟಿರಲ್ಲ" ಎಂದು ನಾನು,

"ಅಯ್ಯೋ ಆ ವಿಷಯಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೂ ಅಪ್ಪನಿಗೂ ರಾಜಾಂತ ವಾಯ್ತು. ಅವನು ಕೇಳಬೇಕಲ್ಲ! ಸರ್ಕಾರೀ ಶಾಸನದ ಹೆದರಿ- ಕೇನೂ ಹಾಕಿದೆ; ಆದರೆ ಅವನೇ ವಕೀಲ, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ್ದು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳೋ ಭಾತಿಯಿದೆ" ಎಂದ ರಾಜಣ್ಣ.

"ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು-ಹೀಗಾಗಬಾರದಿತ್ತು" ಎಂದು, ಅವನ ಕೈ ಕುಲುಕಿದೆ. ಗಾರ್ಡು ಬಾವುಟವನ್ನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ರೈಲು ಹೊರಟಿತ್ತು.

"ಇವರು ನಮ್ಮ ಲಿಂಗಪ್ಪನೋರ ಮಗ ಅಲ್ಲೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಮುದುಕ.

"ಹೌದು, ರಾಜಣ್ಣ-ಅಂತ ಇವನ ಹೆಸರು."

"ಏನು ಆದದ್ದೀಗ?"

"ಇವನ ತಂದೆಗೆ ಐವತ್ತು ವರ್ಷ; ಈಗ ಮೂರನೇ ಮದುವೆ ಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪಾಪ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷ.

"ಓ! ಹಾಗೇನು? ತಪ್ಪು....ತಪ್ಪು!"

"ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯ ಜೀವನಾನೇ ಹಾಳುಮಾಡಿದಂತಾಯ್ತು" ಎಂದೆ, ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಸುರಿದಿದ್ದ ಕ್ರಾಫ್ಟುಟ್ ಅದುರಿನ ರಾಶಿ-ಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ.

ನಾನು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ, ಮುದುಕನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ಸುಂದರ ತರುಣಿಯನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದು. ಅವಳು ರೆಪ್ಪೆಯನ್ನು ಮಿಟುಕಿಸದೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ತನ್ಮಯಳಾಗಿದ್ದಳೆಂದು ತೋರುವುದು! ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಹಾಗೆ ದೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವಳು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಾಳಿಯಿದ್ದಿತು. ಒಹುತೇ ಈ ಮುದುಕನ ಮೊಮ್ಮಗ-ಳರಬೇಕು, ಅವಳನ್ನು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಲು ಸುಖರವಾಗಿದ್ದಿತು, ಶ್ರಾವಣಮಾಸವಾದರೂ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ನೆಲ ತೇವ-ವಾದ ಸೂಜನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರೈತರು ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಎಳೆಯ ಪೈರೆಲ್ಲವೂ ಒಣಗಿದ್ದುವು ಹಲವು ರೈತರು ಹೊಲಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಾಣಿಸಿತು, ಬಾರದ ಮಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು.

ನೋಡಿ; ಈ ಎಳೆಯಗಡಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಒಣಗಿ-
ದುವು. ಸತ್ತೇಹೋಗುತ್ತವೇನೋ ಯಾರಿಗೆಗೊತ್ತು ಹಾಗೇ, ಪಾಪ
ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನ ತಂದೆ ಮದುವೆಯಾಗಿರೋ ಹುಡುಗೀ ಬಾಳು ! *
ಎಂದೆ.

ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮುದುಕನ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಹೆದರಿದ್ದಳು,
ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಕೆ ತುಂಬಿದ್ದಿತು ಮುದುಕನನ್ನು
ಮದುವೆಯಾದ ಅ ಹುಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪವಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ
ಮುದುಕನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಘಾಸೀನೊಂದಿದ ಯಾವುದೋ
ಹುಡುಗಿಯ ನೆನಪಾಗಿರಬೇಕು ಅವಳಿಗೆ—ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕರಡಿ ನಿಲ್ಲಾಣಾ ಹಾದುಹೋಗಿತ್ತು. ಎಡಗಡೆ
ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗುಡ್ಡವಿದ್ದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದ
ಮೆಟ್ಟಿಲು, ಕಾವುಹರಿದಂತೆ ವಂಕಿವಂಕಿಯಾಗಿದ್ದಿತು, ಅದಕ್ಕೆ
ಸುಣ್ಣು ಬಳಿದಿದ್ದರಾದ್ದರಿಂದ, ತರುಣಿಯೊಬ್ಬಳ ಬಿಳಿ ಹಲ್ಲಿನ
ಸಾಲಿನಂತೆ ಕಂಡಿತು ನನಗೆ.

“ಒಳ್ಳೆ ಹಲ್ಲಿನ ಸಾಲಿನಂತಿದೆ ಅಲ್ವೆ ?” ಎಂದ ಆ ಮುದುಕ.
ಆ ಉಪಮೆಗೆ ನಾನು ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟೆ.

“ ನೋಡಿ ನಾನೂ ಅದನ್ನೇ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೆ. ಹೀಗೇ ಆಗುತ್ತೆ
ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ. ನಾವು ಯೋಚಿಸುವುದೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು
ಯೋಚಿಸುವುದೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ” ಎಂದೆ. ಆ ಮುದುಕ
ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳ ಕಡೆ ನೋಡಿದ.

ಬಳಸದ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಗುಡ್ಡದಂತೆ ಸುರಿದಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂದುದ-
ರಿಂದ “ ಬಾಣಸಂದ್ರ ಬಂದಿತು ” ಎಂದೆ. ಬಾಣಸಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ-
ಯಿಂದಿಳಿದು, ಹೋಟೆಲಿನ ಬಳಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಟೆವು. “ ತಿಂದಿ
ನಿನಾದ್ರೂ ರತಲೇ ? ” ಮುದುಕ ಮೊಮ್ಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ. ಅವಳು
ನಾಚಿಕೊಂಡು, ಮೆಲ್ಲನೆ ಏನೋ ಉಸುರಿದಳು. ನಾನಿರುವೆನೆಂದು
ನಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕೆಂದು ನಾನು ದೂರ ಸರಿದೆ. ಮುದುಕ ಅವಳೊ-
ಡನೆ ನಗುನಗುತ್ತ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವಳು ದೂರದಿಂದ

ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ಒಂದೆರಡು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು, ಮುದುಕನ
ನಗೆಗೆ ಪ್ರತಿನಗೆ ಅವಳು ಬೀರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

“ ಬೇಡಿ, ಬೇಡಿ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ! ” ಎಂದು ಬಲವಂತದಿಂದ
ಅವನು, ನಾನು ಹಣ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಶರದೆ. ನಾವು ಇಡ್ಲಿ
ತಂದೆವು. ಮುದುಕ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಎರಡು ಲೋಟ ಕಾಫಿ ತಂದಾಗ,
ನಾನು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂಬೆ ಅದೇ ಕಾಫಿ
ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಇಡ್ಲಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೊಮ್ಮಗಳ ಬಳಿಗೆ
ಹೋದೆ— ಆ ಮುದುಕ. ಹೊಗೆಯುತ್ತವು ನೀರು ತುಂಬಿಸಿ-
ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತೆ. ಮಾಣಿಯು ಕಾಫಿ
ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಾಗ ಬುದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಓಡುತ್ತಿದ್ದ
ಸದ್ದು; ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ನೀರಿನ ಶಬ್ದ, ಮೊದಲನೆಯ
ತರಗತಿ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಒಬ್ಬಳು ತರುಣಿಯು ಗಂಡನೊಡನೆ
ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೆಲಕೆಲಸ ನಗುತ್ತಿದ್ದುದು, ಈ ಎಲ್ಲ ಸನ್ನಿ-
ವಾದಗಳು ಕಿವಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತವು.

“ ಸಿಗರೇಟು ” ಎಂದ ಮುದುಕನ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ;
ಅವನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಸಿಗರೇಟು ಹಿಡಿದಿದ್ದ.

“ ನೀವು ಸೇಡಿ ! ” ಎಂದೆ.

“ ಭೇಷ ! ಈ ಒಂದೂ ದುರಭ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ?
ಪರವಾಗಿಲ್ಲರೇ ಈಗಿನ ಕಾಲದವರಿದ್ದರೂನೂ ” ಎಂದು ಕಡ್ಡಿ ಗಿರಿ
ಸಿಗರೇಟು ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬಿಡು. ಯಂತ್ರ-
ದಿಂದ ನೀರಿನ ಕೊಳವೆ ಅಡಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು, ಎಂಜಿನ್ ಕೂಗಿತು.
“ ಬನ್ನಿ ಹೋಗೋಣ ” ಎಂದ ಮುದುಕ, ಹೊಗೆಯನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ
ಬಿಡುತ್ತಾ; ಹಾಗೆಯೇ ಎಂಜಿನ್ನೂ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಗಾಳಿಗೆಬಿಟ್ಟು

ನಾವು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಗಡಗಡನೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ
ಗಾಡಿಯು, ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗಿದಂತಿತ್ತು. ನನಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿತ್ತು
ಹತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಭಕ್ತದವಳು ಹಾಡೊಂದನ್ನು ನುಡಿಯಲು
ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದುದರಿಂದ, ನನಗೆಚ್ಚರವಾಯ್ತು.

(೩೬೦ ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು)

ಒಬ್ಬನಾದ ಪ್ರೀತಿಯ ಹಿರಿಯ ಮಗನ ಕೊಲೆಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಬೇಕೋ?
ತುಂಬ ಚಿಂತಿಸಿದೆ; ಪ್ರಲಾಪಿಸಿದೆ; ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ; ಬಿನ್ನವಿಸಿದೆ.
“ ಆದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದ ಮೋಹಿನಿ ಅವನ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಕೇಳ-
ಬೇಕಲ್ಲ ! ಅವಳು ಇನ್ನಾವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.
ಕೊನೆಗೆ ರಾಜನು, ಶಾಶ್ವತ ಸುಖದಾಯಿಯಾದ ವಿಕಾಡಶಿವಶವನ್ನು
ಬಿಡಲಾಗದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಮಗನ ತಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧ-
ನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು. ಅವನು ಕತ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಮಗನ ಕುತ್ತಿಗೆಯಮೇಲೆ
ಎಟನ್ನು ಹಾಕುವ ಸಂಭವಕೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ, ಪರಮಾತ್ಮನು
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಮಗನ ಕೊಲೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಆತನ ನಿಷ್ಕೆಗೆ

ಮೆಚ್ಚಿ, ಶಾಶ್ವತಸುಖವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ರುಕ್ಮಾಂಗದರಾಜ ಈ
ಸುಖಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ, ಅವನ
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಹೊಗಳಿ ಹಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿತೆ ? ತಪಸ್ಸೆಂದರೆ
ಸುಖಸಂಕಟ ; ಸುಖಸಂಕಟವೆಂದರೆ ತಪಸ್ಸು !

ಇಂದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ, ಸಮಾಜದ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ-
ಗಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸುಖಸಂಕಟವನ್ನು
ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥ-
ಮೋಹಗಳೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ದ್ವೇಷ-ಅಸೂಯೆಗಳೂ ತಲೆದೋರಿ,
ದುಃಖ-ಅಶಾಂತಿಗಳ ಕಹಿಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾತರೇ ಬಾಳಬೇಕಾದೀತು
ನಾವೆಲ್ಲ.

“ಯಾವನೋ ಗಂಡನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೋಳರೇಳು. ಬಜಾಂ! ಘೋಷ ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕೂತಳು!” ಎಂದು ಆ ಭಿಕ್ಷು-ದೊಳನ್ನು ಹೇಳಿದ ಮುನುಕ. ಅವಳು, ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನರೆದುರು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನ ಬಳಿ ಹಾಗೆ ಲಲಿ ಹೊಡೆಯುವುದು ನನಗೆ ಸರಿಮೋರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಅವಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಾದಿ ಆದೇ ಎಂದು-ಕೊಂಡೆ.

ನುಡ್ಡಿಯಿಂದ ಮುಂಜಿಲ್ಲ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಮೈರು ಸೊಗಸಾಗಿ ತಲೆ-ದೊಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಯುವವರೆಗೂ ಹಸಿರು ತುಂಬಿತ್ತು. ನಾನು ಎದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ “ನೀವು ಈಗ ಯಾವ ಹೋಲಿಕೆ ಕೊಡ್ತಿರಿ?” ಎಂದ ಮುನುಕ.

“ಮುನುಕನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಹುಡುಗೀಕಾಗಿ!” ಎಂದೆ ನನಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮಾತುಕೇಳಿ ಮುನುಕ ಮೊಳ್ಳನೆ ನಕ್ಕ. ಅವನ ಮೊಮ್ಮಗಳೂ ನಕ್ಕಳು ಆದರೆ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವಳ ನಗೆ ಅರಿತ್ತು, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಭಯ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆ ಚಿಲುಪ್ಪು, ಅವಳ ಮೈಮೇಲಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಮು ಒಡನೆಗಳು, ಮಿಗಿಲಾದ ಆ ಅಂಗಸೌಂದರ್ಯ ಇವು ನನ್ನನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿದ್ದು ವಾದರೂ, ಅವಳ ಆ ಭಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೇಗೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ!

ತುಮಕೂರು ನಿಲ್ದಾಣ ಬಂದಾಗ, ಆ ಮುನುಕ ಸಿಗರೇಟು ತರಲು ಇಳಿದು ಹೋದ. ಅವಳು ಬಹುಶಃ ಅದೇ ಸಮಯ ಕಾದಿವ್ವಳೆಂದು ತೋರುತ್ತೆ. ಅವನು ಕೊಂಚದೂರ ಹೋಗುತ್ತಲೇ!

“ನೀವು ದಯವಿಟ್ಟು, ಮುನುಕ, ಮೂರನೇ ಮದುವೆ—ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬೇಡಿ! ನನಗೆ ಏಕೋ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ!” ಎಂದಳು.

“ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಇನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡೋಲ್ಲ.....ಆದರೆ ಏಕೆ?” ಎಂದೆ. ಆದರೆ ಆಪ್ತರಲ್ಲಿ ಮುನುಕ ಸಿಗರೇಟು ಕೊಂಡು ತರು-ತ್ತಿದ್ದುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಸುಮ್ಮ-ನಾದಳು. ಅವನು ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನೆಂದು, ನಾನೂ ಮುಮ್ಮನಾದೆ.

“....ಆದರೆ ಏಕೆ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು!

ಮುನುಕ ಒಳಗೆ ಬಂದಾಗ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮೊಮ್ಮಗಳ ಕೈಗಿತ್ತ. ಅವಳು ಅವನ್ನು ತೆಗೆದು-ಕೊಂಡು ಓದತೊಡಗಿದಳು.

ಸಣ್ಣಗೆ ತುಂತುರುಮನೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಿತಾದರೂ, ತಣ್ಣ ಗಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವೂ ಇದ್ದಿತು. ಬೆಂಗಳೂರು ಹತ್ತಿರ ಬಡ್ತಿರು-ವಂತೆಯೇ, ಸೂರ್ಯನ ಬಿಳುಪುಬಿಳುಕು ಕೆತ್ತಳೆಯ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಒಡಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕಡೆಗೆ, ರೈಲಿನ ಬೆನ್ನಹಿಂದೆ ಸೂರ್ಯ ಮರೆಯಾದ. ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮರಗಳಲ್ಲಿ, ಮನೆಸೇರಿದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ರವ

ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರಸ್ತೆ ಕಾಡು ಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಪಕ್ಕಗಳಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಹಳ್ಳಿಗರ ಮಾತು, ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದಿತು. ಕಡೆಗೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳ ಮಿಣುಕು ದೂರದಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಾಗ, “ಬಂತು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದರು.

“ಅವರೆಲ್ಲ ಬಂದಿರಾರೇಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ” ಎಂದ. ಮುನುಕನ ಮಾತಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳು.

ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಕೈಲು ನಿಂತಾಗ, ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಗಾಡಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ಮಕ್ಕಳು “ಓ! ಬಂದಿ-ದ್ದಾರೆ” ಎಂದು. ಅವರೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಗಾಡಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, “ಎಲ್ಲ ಸುಖವಾಗಿತ್ತೆ?” ಎಂದು ಮುನುಕನನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಮುನುಕ “ಸುಖವಾಗಿರದೆ ಏನು?” ಎಂದ ನಗುತ್ತಾ.

ನಾನೂ ಕೇಳಿಳಿದೆ. ಮುನುಕ, ಮೊಮ್ಮಗಳೂ ಕೇಳಿಳಿದರು. ಆಗಿನ ದೃಶ್ಯ ನನ್ನನ್ನು ವಿಸ್ಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿತು! ಮುನುಕ, ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಹಾರ ಹಾಕಿದ್ದರು! ಹುಡುಗಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು! ನಾನು ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟೆ. ನಿಲ್ದಾಣದ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ, ಆ ಜನರ ಗುಂಪಿನ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮುನುಕ, ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯೊಂದನ್ನು ಬೀರಿದ. ಹೊರಗೆ ಅವರಿಗಾಗಿ ಕಾರು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು.

“ದಯವಿಟ್ಟು, ಮುನುಕ, ಮೂರನೆಯ ಮದುವೆ—ಎಂದು ಇನ್ನು ಹೇಳಬೇಡಿ. ನನಗೇಕೋ ಭಯವಾಗಿದೆ” ಎಂಬ ಆ ಮಾತು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲುಸಿ-ದಂತಾಯ್ತು.

ಮುನುಕ, ಮೊಮ್ಮಗಳಲ್ಲ, ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ! ‘ಆದರೆ ಏಕೆ?’ ಎಂಬ ಅಜ್ಞಾಲದಿಂದ ಹೊರಬಂದಂತಾಯ್ತು. ನೂತನ ದಂಪತಿ ಗಳು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದರು. ನಾನು ಬಸವನಗುಡಿ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದೆ.

* * * * *

ಇದಾದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಈ ನೆನಪು ಮಸಕಾಯ್ತು. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ, ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನ್ನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಸಿನಿಮಾ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನೀಗ ಮಲ್ಲೇ-ಶ್ವರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಾ-ತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಚೀರಿದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಬಂದಿತು. ಹೆಂಗುಸಿನ ಧ್ವನಿ ಅದು. “ಯಾರೋ, ಅದು ಹಾಗೆ ಕಿರಚಿಕೋಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?” ಎಂದು ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ.

“ಓ ಅದು ಆ ಮುನುಕನ ಹೆಂಡತಿ, ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಹಾಗೇ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಾಳೆ, ಏನು ಕಷ್ಟವೋ ಏನೋ ಪಾಪ ಹೊಸ ದಾಂಪತ್ಯ!” ಎಂದು, ನಗುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿದ.

ಆದರೆ ನನ್ನ ಶಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆನಪಿನ ನೂರಾರು ತೆರೆಗಳಿದ್ದುವು, "ಸರಿ ಇವನಿಗೆ ಚಿಂತೆ ಶುರುವಾಯ್ತು! ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆದರೆ, ನಿನ್ನ ಜೊತೆ ಬರೋದೇ ಇಲ್ಲ ನೋಡು" ಎಂದು ಹೆದರಿಸಿದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ. ಅವನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ನಡೆದಿ, ಆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಉಪಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಟೆಲು ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಶವದ ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದು ಹೋಗು-ತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಚರಿತನಾಗಿ, ಅದನ್ನು ವೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಅದು ಆ ಯುವತಿಯ ಶವ, ಮುಡುಕನ ಹೆಂಡತಿಯದು! ಶವದ ಹಿಂದೆ ಆ ಮುಡುಕ ಗಂಭೀರನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಚಿನ್ನದ ಗಡಿಯಾರ ಪಳಪಳನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಆ ಹುಡುಗಿಯ ತಾಯಿ-ತಂದೆಯರಿಗೆ ಹಣದ ಆಶೆ ತೋರಿಸಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆನಿಸು—ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅನು-ಕೂಲವಲ್ಲದ ದಾಂಪತ್ಯ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕೊಂದಿರಬೇಕು!

"ಪುಣ್ಯವಂತಿ; ಮುಕ್ತಿಯಾದೆವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ" ಎಂದು ಮುದುಕಿಯ-ರಾರೋ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಎಂತಹ ಪುಣ್ಯವಂತಿ, ಎಂತಹ ಮುಕ್ತಿಯಾದೆವೆಂದು ಚಿತ್ತ ಚಿಂತನಕ್ಕೊಳಗಾಯ್ತು.

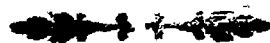
"ಏಕೋ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ!" ಎಂಬ ಆ ಮುಗ್ಧಸ್ವರ ಶವದ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದಂತೆ ಕೇಳಿತು. "ಆದರೆ ಏಕೆ?" ಎಂಬ

ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆ ಸಾವು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಹೆಣ್ಣು ದೂರ ದೂರ ಹೋದರೂ, ಆದರೆ ಮೇಲೆ ತುಂಬಿದ್ದ ಹೊನ್ನ ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ತೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಶಲೆಯು, ಜೀವಂತ-ವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು "ನನಗೆ ಈ ಪತಿ ಬೇಡ, ಈ ಬಾಳು ಬೇಡ!" ಎಂಬ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ತೋರಿತು "ನನಗೇಕೋ ಭಯವಾಗಿದೆ" ಎಂದು ನುಡಿದ ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುಖ, ಗಿಡುಗನೊಂದು ಗೂಡಿನಿಂದಲೇ ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಗುಬ್ಬಿಮರಿಯೊಂದರ ಮುಖವಂತೆ ಕಂಡಿತೆನಗೆ. ಆ ಜೀವಂತ ಮುಖಕ್ಕೂ ಈ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುಖಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೂ ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲ!

ಸುಖವನ್ನು ಹಣಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ. ಆ ಹುಡು-ಗಿಯ ತಂದೆತಾಯಿಯರು ಅದನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಡಲು ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದೆ, ಮುದುಕನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹಣಕ್ಕೆ ಆ ಬಾಲೆಯ ಸುಖವನ್ನು ಮಾರಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆ ಬಾಲೆಯನ್ನು ಸಾವೋ, ಅತ್ಯಹತ್ಯವೋ ಅಪ್ಪಿರಬೇಕು!

ಎದುರಾಮನೆಯ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಬಾಳೆಗಡವೊಂದರ ಎಳೆಯೆಲೆಗಳು, ಹೆರಿದುಹೋಗಿ ಸರಸರನೆ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಇನ್ನೂ ಆರಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೊನ್ನೊಂದರ ಮೇಲೆ, ಭಾರಿ ಹಾವೊಂದು ಹೆರಿದು ಹೋಗಿ, ಅದನ್ನು ಹೊಸಕಿಡಾಕಿದ ಆ ದುರುಂತಚಿತ್ರವು ಇನ್ನೂ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ

ಬಾಯೋಟೋನಾ

ಇದರ ಸೇವನೆ ಇಂದ

ಮಕ್ಕಳು ನೊಡಲೊಂದು ಮುದುಕರ ವರೆಗೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸ ಬಹುದು. ಮಿದುಳಿಗೂ ಜೀವಾಣುಗಳಿಗೂ ಬಲವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ 'ಬಾಯೋ-ಟೋನಾ' ಸೇವಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ೪೦ ದಿನಗಳ ಸಾಕಾಗುವ ಬಾಟಲೆಯ ಬೆಲೆ ರೂ. ೨. ಟಿ. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಬಹುದು.

ROY & CO. BOMBAY 2.

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೇಶ

೨ ನೆಯ ಅನುಕ್ರ

ಅಚ್ಚಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಬೇಕಾಗಿರುವವರು

ಬೇಗನೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಳುಹಿರಿ!

ಬರೆದವರು :

ಡಿ. ಜಿ. ಎಸ್. ಹುಡ್ಗಾಡ

ಬಸವನಾಳರಿಗೆ ಬಾಪ್ಪಾಂಜಲಿ

ಶ್ರೀ. ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ, ಬಿ. ಎ. (ಆರ್ನರ್) ಧಾರವಾಡ

ಸಂಜೆಯಾಯಿತು; ಬಾಸಬಾಳಿಗೆ ವಂಜುಕವಿಯಿತ್ತು ಒಮ್ಮೆಲೆ !
ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುತ್ತ ಕಣ್ಣು ಗಾಢವು ಕವಿಯು; ಬಳಸಿತು ಕತ್ತಲೆ
ಚಿಲ್ಲನೆಯ ಚಳಿಗಾಲ ಕೊರೆಯಿತು ನಂಜನಂತಹ ವಾರ್ತೆಯು :
ಕನ್ನಡದ ಜೋಗೊಡವ ಕದ್ದರು ಸುರರು ನಾಡಿನ ಬುತ್ತಿಯು !

ಇಲ್ಲಿನಾದರೆ ಇನ್ನು ? ' ಎಂಬೀ ಸುದ್ದಿ ಹದ್ದಿನ ತೆರದಲಿ
ಎರಗಿ ಬಡಿಯಿತು ನಾಡಸಂತಸ ಕಬಳಿಸಿತು ಅಕುರದಲಿ ;
ಕೇಳಬಹುದೇ ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ? ತಾಳಬಹುದೇ ನಮ್ಮೆದೆ ?
ತುಂಬಿರುವ ಕೊಡ ತುಳುಕಿಕೆಂಬರೆ ಸಲ್ಲುವೆದೆ ತಾ ಸಂದಿದೆ.

ಏನು ಬಂದಿರಿ, ಹಮಳವಿದ್ದಿರಿ, ನಾಲ್ಕುದಿನ ಇರಲಾಗದೆ ?
ಏನಿವವಸರ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಿ ? ಮೊದಲು ನಿಂತಿರಿ ಆಗಲೆ !
ಬಳಗದಾ' ಧ್ಯವನು ಬಯಸದೆ ಮೊಸಕಿಲಾಚೆಗೆ ನಿಂತಿರಾ ?
ನೆನಿಸಿದರೆ ಕನಸಿನಲಿ ಬರುವೊಲು ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಿರಾ ?

ಆತಿಥ್ಯವಾಗಿಯೆ ಬಂದವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆಯವರಾದಿರೇ
'ಇವನು ಆರವನಾರು?' ಎನಿಸದೆ 'ಇವನು ನಿಮ್ಮ' ನೆನಿಸಿರಿ
ಸಾಗರದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ತಂಗೊಳದವ್ಯುತಶಾಂತಿ ಗುಣ - ನಕ್ಕರೆ,
ಹಾಲುಜೇನೂ ಬೆರಸಿದೊಲು ಸೌಜನ್ಯ, ಹಿರಿಮೆಯೊಳಕ್ಕರೆ.

ನಡೆದು ಬಂದರೆ ಬೆಳ್ಳಿಬೆಟ್ಟವೆ ನಡೆಯಕಲಿತುದೊ ಎನುವೊಲು
ನುಡಿದುಹೋದರೆ ತುಂಬುಹೊಳೆ ಸಮನೆಲದಿ ಹರಿಯುವ
ತೆರದೊಳು

ನಡೆನುಡಿಯ ಕೊಂಡಾಡಿ ಲಿಂಗವೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅಹುದಹುದೆಂದಿತು;
' ಇಲ್ಲಿಸಲ್ಲುವರಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವ'ರೆಂಬ ಸೊಲ್ಲೇ ಸಂದಿತು.

ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲೆರನೇದಿರಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚೈತನ್ಯದಿ
ನಾಲ್ಕುಗಾಲಿಯು ಭದ್ರವಾಗಿವೆ ಸಾಗಿರೆಂದಿರಿ ಮಾನದಿ.
' ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಮುದುಡಿ ಕುಳಿತು ಮೂಳನಿಗೆ ಜಗದಿಲ್ಲವು
ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿರಿ' ಎಂದು ಕರೆದಿರಿ; ನೂರು ಕೈ ತೆರೆಳೆದುವು !

ಹೊಂಗಳಸ ಕಂಗೊಳಿಸಿ ಹೂವಿನ ಗೊಂಚಗೊಂಚಲು; ತೂಗಿರೆ
ದಾರಿದಾರಿಗೆ ಮುಗ್ಧ ಕೈಗಳು ಬೆಳಕಿನಾರತಿಬಿತ್ತಿರೆ
ಹಣ್ಣು ನೋಗಿದರು ಕಾಯಿಯೊಡೆದರು ಕಪ್ಪುರವು ಪಾಲುಳಿಸಿತು,
ಇಂತು ಕನ್ನಡ ಚೆನ್ನವೊಗರ ಜೆಜುವರೆದೆ ಹರಿಹಗ್ಗಿತು.

ತೇದು ಪಾಟಿಯ ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟುವ ಮೊದಲೆ ಎದೆ ನೋವಾಯಿತೆ?
'ನೇವೆ ಸಂದಿತು ಓಂ ಶಿವಾರ್ಪಣ' ಮೆಂದು ವೈ ಕೈಮುಗಿಯಿತೆ!
ಶಾಂತಿಯೋಂಕಾರದಲಿ ಹಾಗೆಯೆ ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟಿರ ಕಂಗಳ ?
ಅದಿಮಂಗಳ ಮಧ್ಯಮಂಗಳ ಅಂತ್ಯಮಂಗಳ ಮಂಗಳ !

ತೆರೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆ ಕಣ್ಣು ? ತುಟಿಗಳು ಒರೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆ ಏನನೂ?
ಒರಗಿದರು ಮತ್ತೆ ಲಲಿಲ್ಲವೆ ? ಚಾಚಲಿಲ್ಲವೆ ಕೈಯನು ?
ಮೂಡಲಿಲ್ಲವೆ ಮುಗುಳುನಗ ? ಓ! ಮಡಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆ ನಾಡಿಯು ?
ಅರುಬಗಿದರು ಇದುವೆ ಕೊನೆಯೆಂದಾರು ತಿಳಿಯದ

ನೋಡಿಯು !

ಎಂಥನಿದ್ದೆಯೋ! ಯೋಗಮುದ್ರೆಯ ಧರಿಸಿ ನಿಂತಿರುವಂತಿದೆ !
ಬಾಳು ಪರಿಣತಗೊಂಡ ಆ ತನಿವಣ್ಣಿ ನರ್ಪಣದಂತಿದೆ.
' ಕರುಣೆಬಾರದೆ ಶಿವನೆ ? ' - ಭಕ್ತರೆ ಭಜನೆಯಂತಿದು ಸಾಗಿದೆ
ಇಂಥ ಹೂವಿನ ಸಾವ ಮೊದಲೇ ಪಡೆದುಬಂದಿರುವಂತಿದೆ.

ನಂಬಿ ನಡೆದರು ನಂಬಿ ಕರೆದರು ತುಂಬು ಬಸವನ ಬಿಂಬವ
ಸಮರತಿಯ ಸಮಕಳೆಯ ಸಮಸುಖ ಸ್ವಾನುಭಾವದಸೂತ್ರವು
ಮಾಡುವಾತನು ನೀಡುವಾತನು ಬೇಡುವಾತನು ಬೇರೆಯೆ
ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅದರಲ್ಲಿಯೆ !

ಕನ್ನಡದ ಸುರಥೇನು ಕರೆದಿದೆ ತುಂಬುಬಂದಿಗೆ ಹಾಲನು
ಕೂಡಿದು ಬಲಗೊಳ ಬಂಧುಗಳ ಮಾರ್ನುಡಿಯಬೇಡಿರಿ
ನೋವನು

ಕಾದಹಾಲಿಗೆ ಹೆದ್ದನೆರೆವುದು ತುಪ್ಪನಾಗಲಿಕೆಂದೆಯೆ
ಕಟ್ಟಿತೆನ್ನುವ ಭ್ರಾಂತಿಯುಳಿಯಲಿ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯು ಇಲ್ಲಿಯೆ.

ನಮ್ಮ ಕೊರತೆಯ ನೆನೆಯ ದುಃಖಿಸುವಂಥ ಸಣ್ಣದೆ ನಮ್ಮದು
ಕಾಯಕದ ಕಾಯವನ ಸವಿಸಿದ ತುಂಬುಜೀವನವವರದು !
' ಮಾಡಿದೆನು' ಎಂಬತಿಶಯದ ಅಳಿಗಾಳಿಸೋಕದ ಆತ್ಮನೆ !
' ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದಿತ್ತಿ ಕೊಂಡನು ' ಇಂದು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನೆ !

ನಿಚ್ಚವೂ ಶಿವರಾತ್ರಿ; ಪೂಜೆಗೆ ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಡಗಿತು
ಹಚ್ಚಹಳುರಿನ ಬಸದ ಕೋಗಿಲೆ 'ಶಿವಶಿವಾ' ಎದುಲಿಯಿತು.
ಪೂರ್ಣಮಲ್ಲಿಯು ಪೂರ್ಣಮಿಲ್ಲಿಯು ಪುಣ್ಯಪೂರ್ಣದೊಳುದಿಸಿತು
ಪೂರ್ಣದಲ್ಲಿಯೆ ಪೂರ್ಣಮಾಗುತ ಪೂರ್ಣದೊಳಗೊಂದಾಯಿತು.

ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬ್

(ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಚಯ)

ಶ್ರೀ. ಸೋಮಶೇಖರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

★

ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬ್ ಎಂಬುದೊಂದು, ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಭಸ್ಮಾಸುರಾವತಾರದ ಭೀಕರ ಕನಸು ! ಇದನ್ನವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆ, ಜಗತ್ತುನ್ನೂ ಸುಡುವರು; ತಾವೂ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗುವರು !

★

ಚಿತ್ರನುಯಜಗತ್ತು ವಿಚಿತ್ರಗತಿಯಿಂದ ಪರಿವರ್ತನೆಯೊಂಟಿದೆ ! ಈ ವಿಚಿತ್ರಗತಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಳೆಯನ್ನು ತಂದಿವೆ. ಆರ್ವಾಚೀನಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ದ್ಯೋತಕಗಳಾಗಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು || ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೊಂದೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ, ವಿಜ್ಞಾನದ ಬತ್ತಲೆಕೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊರಟು ಬರುತ್ತಿವೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು || ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಕುರುಹುಗಳೆಂದು “ ಜಗತ್ತು ” ಸಾರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದು ಅವನ ವಿಚಾರಣಾಶಕ್ತಿಗೆ ನೋಡಗಳ ಮುಕುಕನ್ನು ಹಾಕಿದೆಯೆಂದು ಅವನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ-ನಿವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಧೈರ್ಯ, ಅಧೈರ್ಯಕ್ಕೆ ಆವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಮನಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ಅವನ ಶಾಂತಿಮಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿಯ ಅಲೆಗಳೆನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಆಹೋರಾತ್ರಿ ಆತ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಸುಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲೊಂದು “ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬ್ ! ” ಮಕ್ಕಳಿಗೆ “ ಜುಲಿಬಂತೆಲೋ ” ಎಂದು ಹೆದರಿಸುವಂತಾಗಿವೆ ಈ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬುಗಳು ! ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸುಧಾರಿಸಿದ ನಾಗರಿಕರಾದ ನಮಗೆ ಕೇವಲ ಸತ್ರಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಈ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನ ಸ್ಫೋಟವು ಒಂದು ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟಿದೆ; ಯಾಕೆಂದರೆ ಎರಡನೆಯ ಸುಪ್ರಾಯದ್ದದ ಕಹಿನೆನವು ಇನ್ನೂ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿಲ್ಲ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸಿರಿವಂತರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ರಾಜಕೀಯ ಬಿಗುವು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಇವೆರಡೂ ಬಣಗಳ ಯುದ್ಧಪ್ರಚೋದಕ ವಾಗ್‌ಯುದ್ಧಗಳು ಈ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಿತಗೊಳಿಸಿವೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ

ಮಾನವಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪೃಥಕ್ಕಿಂತ್ ಕಡೆಮೆಯಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದುಮಿಸಿದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲಸಜ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ತಲೆಗಳ ಮೇಲೆ “ ದೆವ್ವ ” ವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ರೇಖಾಚಿತ್ರದಂತಿರುವುದರಿಂದ, ವಿಶೇಷ ವಿವರಣೆಯನ್ನಿಲ್ಲ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ, ವಿಜ್ಞಾನದ ತಿರುಳನ್ನರಿಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗನು ಕೂಡಾ ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಕಡೆಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು (ತಕ್ಷಮ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳರದ್ದಕ್ಕಾಗಿ) ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬನ್ನು ರಚಿಸಲು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದರು. ಸಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗದು ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಿ ತೋರಿದಿರದು; ಸಂಬಲಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಈ ವಿಷಯ ಅಶ್ವರ್ಯಕಾರಕವಿರುವುದು. ಅದು ಕಾರಣ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ವಿವರಿಸದೆ, ಮೊದಲು ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಧಾತುಗಳಿವೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುವು, — ಎಂಬುದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವುದು ಸಮರ್ಪಕವೆನಿಸಿದಿರದು.

‘ ಬಗನ ’ ಬಾಲಾಮೃತ

ಮಕ್ಕಳ
ಸವ್ಯಚತೆಗಾಗಿ
‘ ಬಗನ ’
ಬಾಲಾಮೃತ-
ನನ್ನು ಬಳಸಿ-
ಯೋಗಿಸಿ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ
ಮಕ್ಕಳ
ಯಕೃತ
ಮತ್ತು
ಹೊಟ್ಟೆ
ಎಂದರೆ
ಅಪರ

ರೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ ‘ ಗ್ರಾಯಿವ್ ಹೀಲರಿನ್ ’ ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ತಮ ‘ ಟೊನಿಕ್ ’ ಇರುವದು.

THE NATIONAL PHARMACIES & PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ

ಕರ್ಕೇ ಮಹತ್ ಕಂಪನಿಯ

ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು

ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೮-೦

ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.

ವಿಳಾಸ:-

ಗಣೇಶ ರಾವಂಚಂದ್ರ ಕರ್ಕೇ ಮಹತ್ ಕಂಪನಿ

ಗಿರಗಾಂನ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

ಭಾಯಾವರ್ಣ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ (spectroscopy) ಆಸಕ್ತಿ-
ರಾಗಿದ್ದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹದಲ್ಲಿ
ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಮತ್ತು ಹಿಲಿಯಂಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದುದನ್ನು
ಕಂಡರು. ರಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ರ್ಯಾಲಿಯವರು, ಆರ್ಗೊನ್ ವಾಯು
ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಸೂರ್ಯ
ಗ್ರಹದಮೇಲಿರುವ ಹಿಲಿಯಂಕಂಡಹದೇ ಅದೊಂದು ಹೊಸ
ವಾಯುವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರು. ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ
ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಹಿಲಿಯಂ ಮತ್ತು ಈ ಹೊಸ ವಾಯುವೂ ಒಂದೇ
ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇಂಥದೇ ಭಾಯಾರೂಪವನ್ನು
ಗಾಂಧಿ ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸ ಜೆನ್ಸೀನ್ ಮತ್ತು ಅನಂತರ ಫ್ರಾಂಕ್ಲೆಂಡ್
ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಲೋಕಿಯರನ್ನು ಈ ಹೊಸ ವಾಯುವಿಗೆ
ಹಿಲಿಯಂ (ಅದರ ಸೂರ್ಯ) ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಪೃಥ್ವಿಯ ಕೆರೆಗೆ ಒ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ
ಗೊಪ್ಪವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಬಂದ
ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದೊಂದು—ಸೂರ್ಯನಲ್ಲೇ (ಕ ಹೈಡ್ರೋಜನ್
ಮತ್ತು ಹಿಲಿಯಂಗಳು ಹೆಚ್ಚು ದೊರೆಯುವವೆಂಬುದು—ಮಹಾ
ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು
ಮಾಡಿದ ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸತತಪ್ರಯತ್ನ ಫಲವನ್ನೂ
ಕೊಟ್ಟಿತು. ಆ ಫಲದ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನ
ಮೂಲತತ್ವ—ಮೂಲ ತಿರುಳು ಅಡಗಿದ್ದುದು.

ತಪ್ಪೆ ಗೋಲಿವಾಗಿರುವ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿಯ ಹೈಡ್ರೋಜನ್
ಯಾವಾಗಲೂ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು
ಕಂಡರು. ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರವಿರತಿಯು ಗ್ರಹಮಂಡಲದ ಮತ್ತಾವ
ಸದಸ್ಯ ಗ್ರಹಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಿರುವದ-
ರಿಂದ, ಇದು ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ
ಹೈಡ್ರೋಜನ್ನಿನ ಮೂಲಕಾರಣವನ್ನೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ,
ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಅನೇಕ ವರುಷಗಳು ಬೇಕಾದುವು. ಹತ್ತೊಂ-

ಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಕೆಲಸ, ಇಪ್ಪತ್ತೆ-
ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ
ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ವಿಶೇಷ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಹತ್ತಿತು.

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಪ್ರಯೋಗವು
ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾದಂಥ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿ
ಕೊಟ್ಟಿತು. ನಮ್ಮ ಪೃಥ್ವಿಯ ಭೂಪೃಷ್ಠದ ಮೇಲೆ ಹೈಡ್ರೋಜನ್
ನನ್ನು ಉರಿಯಿಸುವುದರಿಂದ ನೀರು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ,
ಸೂರ್ಯನ ಪೃಷ್ಠದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಉರಿದು
ಹಿಲಿಯಂ ಆಗುತ್ತದೆ! ಇದೇಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ ಘಟನೆ!! ನಮ್ಮ
ಭೂಪೃಷ್ಠದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ, ಸೂರ್ಯಗ್ರಹದಲ್ಲಿ
ನಡೆಯುವ ಅದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಮಹದಂತರವಿದೆ. ಸೂರ್ಯ
ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆ ಕಾರ್ಯ “ಅಣುಪ್ರಮಾಣ”ದಲ್ಲಿ
ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಣುಪ್ರಮಾಣದ ಈ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ
ಉಷ್ಣತೆ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಉಷ್ಣತೆಯೇ ನಾವು ನುಡಿನ
ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಳಕಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ,
ಉಗಮಸ್ಥಾನ.

ಹೈಡ್ರೋಜನ್ನಿನ ಅಣುವೊಂದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ, ಅದರ-
ಲ್ಲೊಂದು ಇಲೆಕ್ಟ್ರೋನ್ ಒಂದು ಪ್ರೋಟೋನ್ ಇದ್ದುದು ಕಂಡು
ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಇಲೆಕ್ಟ್ರೋನ್ ಯಾವಾಗಲೂ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ನ
ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹದಲ್ಲಿ
ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಉರಿಯುವಾಗ, ಅದರ ಅಣುವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ಣ
ಬದಲಾವಣೆ, ಪರಿವರ್ತನೆ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮ-
ವಾಗಿ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಹಿಲಿಯಂ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
ಅದಂತೆ ಹಿಲಿಯಂ ಅಣುವೊಂದರ ಪರಿಶೀಲನೆಯು: ಇದರಲ್ಲೆ ರಡು
ಇಲೆಕ್ಟ್ರೋನ್‌ಗಳೂ, ಎರಡು ಪ್ರೋಟೋನ್‌ಗಳೂ— ಮತ್ತು
ಎರಡು ನ್ಯೂಟ್ರೋನ್‌ಗಳೂ ಇದ್ದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ
ಎರಡೂ ಇಲೆಕ್ಟ್ರೋನ್‌ಗಳು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ನ— ನ್ಯೂಟ್ರೋನ್
ಮತ್ತು ಪ್ರೋಟೋನ್ ಕೂಡಿದುದರ— ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ
ಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಅಣುಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾದೊಂದು ಉಷ್ಣತಾಮಾನವು
ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಉಷ್ಣತಾಮಾನವು ೨೦,೦೦೦,೦೦ ಡಿಗ್ರಿ-
ಯಷ್ಟಿದೆ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಯ ಉಷ್ಣತಾಮಾನವು
೨೦,೦೦೦,೦೦ ಡಿಗ್ರಿಯಷ್ಟಿದ್ದು, ಅದು ಆ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಅಂಚಿನತ್ತ
ಹೋದಂತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ
ಸೂರ್ಯಗ್ರಹದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿಯ ಉಷ್ಣತಾಮಾನವು ೬೦೦೦ ಡಿಗ್ರಿ-
ಯಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯಗ್ರಹದ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಅದರ
ಅಂಚಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಬೀಳುವ ಉಷ್ಣತಾಮಾನದಲ್ಲಿಯ ಈ
ಅಂತರವು, ಸೂರ್ಯಗ್ರಹದ ವಿಶಾಲತೆಯನ್ನೂ, ಬೃಹದಾಕಾರ
ವನ್ನೂ ನಮಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿಯ
೬೦೦೦ ಡಿಗ್ರಿ ಉಷ್ಣತಾಮಾನವು ನಮ್ಮ ಪೃಥ್ವಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ

ನೆಂತರ, ಅದು ಕೇವಲ ೩೦ ಡಿಗ್ರಿಯಷ್ಟಾಗುವುದರ ಮೇಲಿಂದ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಂತರವನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಶೇಷ ವಾದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಅಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಮಹಾಸಾಧನಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಅವರು ೫೦೦೦ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ೬೦೦೦ ಡಿಗ್ರಿ ಉಷ್ಣತಾ-ಮಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದರು. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಮಹಾ-ಯುಧದಲ್ಲಿ ನಾಗಾಸಾಕಿ ಮತ್ತು ಹಿರೋಶಿಮಾಗಳ ಮೇಲೆ ಅಣುಬಾಂಬುಗಳು ಬಿದ್ದಾಗ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಉಷ್ಣತಾ ಮಾನವು ೨೦,೦೦೦,೦೦ ಡಿಗ್ರಿಯಷ್ಟಾದುದು ಕಂಡುಬಂದು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೆದುರಿಸಿದ್ದ ಆ ಮಹಾಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಅಣುಬಾಂಬು ಪ್ರಯೋಗ-ಗಳಿಂದ, ಹೊಸ ಅಣುಬಾಂಬುಗಳಿಂದ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಅಂದರೆ ೫೦,೦೦೦,೦೦ ಡಿಗ್ರಿ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ-ವೆಂಬುದನ್ನೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರು. ಈ ಅಂಚೆನ್ನೇ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗುವುದು ಸಹ ಅಸಾಧ್ಯವಿರುವಾಗ, ಈ ಉಷ್ಣತಾ-ಮಾನದಲ್ಲಿ ಜೀವಜಂತು ಮತ್ತು ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಇತಿಶ್ರೀಯೇನಾ-ಗುವುದೆಂಬುದು, ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಹೊರ-ಟಿರುವ ಈ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ಹೊಳೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನ ಸ್ಫೋಟವಾದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಬಹು-ದಾದ ನಷ್ಟದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಕಂಡು-ಕೊಳ್ಳಬಹುದು : ನಾಗಾಸಾಕಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದೊಂದು ಅಣು ಬಾಂಬು, ೧೦ ಮೈಲು ಸುತ್ತಳತೆಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮರುಭೂಮಿ ಯನ್ನಾಗಿ (ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿ) ಮಾರ್ಪಡಿಸಿತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀ-ಚಿನ ಅಣುಬಾಂಬೊಂದರ ಸ್ಫೋಟದಿಂದ, ಇದರ ಸೂರುಪಟ್ಟು ಭೂಮಿಯು ನಿರ್ಜೀವವಾಗುವುದು. ಎಂದರೆ ೧೦,೦೦೦ ಮೈಲು ಸುತ್ತಳತೆಯ ಪ್ರದೇಶವು ಮರುಭೂಮಿಯಾಗುವುದು. ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಣುಬಾಂಬು ಇಂಥ ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ತರಬಹುದೆಂದಮೇಲೆ, ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನಿಂದೆಷ್ಟಾಗುವುದು ? ಆದರೆ ಕಲ್ಪನೆ-ಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ?

ಅಣುಬಾಂಬು ಸ್ಫೋಟವಾದಾಗ, ಯುರೇನಿಯಂ (ಅಣು-ಬಾಂಬನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಧಾತುವು) ದ ಮೇಲೆ ನ್ಯೂಟ್ರೋನ್‌ಗಳು ಎಸೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಶತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಯುರೇನಿಯಂ ಅಣುಗಳು ವಿಚ್ಛೇದನೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಈ ಕಾರ್ಯ-ದಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತ ಶಕ್ತಿಯು ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊರಬಿದ್ದ ಶಕ್ತಿಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಣುಪರಿವರ್ತನೆ-ಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶಕ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುರೇನಿಯಂ ಧಾತುವಿನ ವಿಚ್ಛೇದನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹದೇನಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಲಕ್ಷ ನ್ಯೂಟ್ರೋನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ

ಎರಡು ನ್ಯೂಟ್ರೋನ್‌ಗಳು ಯುರೇನಿಯಮ್ಮಿನ ಅಣುವೊಂದನ್ನು ವಿಚ್ಛೇದಿಸಲು ಶಕ್ಯವಾಗುವುವು. ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನ ಪ್ರತಿರೂಪವನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಕಲ್ಪನಾಕುಸುಮವಾಗಿದೆ!!

ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾರದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾತ್ರ ! ಚಂದ್ರ-ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವಂತಹ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ!! ತೆಂಗಿನ, ಕಾಯಿಯಾಕಾರದ ಉಕ್ಕಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳೊಂದರ ಅಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನ ಪ್ರತಿರೂಪ. ಈ ಉಕ್ಕಿನ ಪ್ರತಿರೂಪ-ದಲ್ಲಿರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಡ್ಯುಟಿರಿಯಂ. ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಮತ್ತು ಡ್ಯುಟಿರಿಯಂಗಳೆರಡೂ ಒಂದೇ (isotopes) ಬಣವು. ಆದರೆ ಡ್ಯುಟಿರಿಯಂ ಅಣುವಿ-ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನ್ಯೂಟ್ರೋನ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ಪ್ರೋಟೋನ್ ಇರು-ವುವು. ಕಾರಣ ಡ್ಯುಟಿರಿಯಂ ಉರಿದಾಗ, ಹಿಲಿಯಂದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯ. ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ವಾಚೀನ ಅಣುಬಾಂಬನ್ನಿಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬು ಬಿದ್ದಾಗ, ಮೊದಲು ಅಣುಬಾಂಬು ಸ್ಫೋಟವಾಗಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಡ್ಯುಟಿರಿಯಮನ್ನು ಹಿಲಿಯಂನಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು. ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಅತೀವವೇಗದ ಉಷ್ಣತೆ ಹೊರಬೀಳುವುದು. ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊರಟ ಶಕ್ತಿಯು ಅಣುಬಾಂಬಿನ ಆಸ್ಫೋಟನೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಸಾವಿರಪಾಲೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಎಂದರೆ ಅಣು-ಬಾಂಬು ಸ್ಫೋಟವಾದಾಗ ೧೦೦೦೦ ಮೈಲು ನಿರ್ಜೀವವಾದರೆ, ಹೈಡ್ರೋಜನ್‌ಬಾಂಬು ಸ್ಫೋಟಹೊಂದಿದಾಗ(?) ೧೦,೦೦೦,೦೦೦ ಮೈಲು ಸುತ್ತಳತೆಯ ಪ್ರದೇಶವು ನಿರ್ಜೀವವಾಗುವುದು. ಉರಿ-ಯುವ ಕೆಂಡದಂತಾಗುವುದು ! ಆದರೆ ಭೂಮಿಯು ಸುತ್ತುಪ್ರದೇ-ಶವು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಣ್ಣದಾಗಿದೆ!! ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬು ಸ್ಫೋಟವಾದರೆ, ರಕ್ತಾ-ವಿಕೆ—ಇಂಗ್ಲೆಂಡೂ ಉಳಿಯುವು-ದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಫೋಟವಾದರೆ, ಅಮೇರಿಕೆಯೂ ಉಳಿಯುವು-ದಿಲ್ಲ!!! ಆಗ ಜಗತ್ತೊಂದು ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮುದ್ದೆಯಾಗು-ವುದು!!

ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅನು-ಕೂಲತೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇದ್ದರೂ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ತಮ್ಮ ಗೋರಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ತೋಡಿಕೊಂಡೇ, ಮಾರಿಗೊತಣ-ವಿತ್ತೇ, ಅವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಕಾರಣ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವ ಶಕ್ಯತೆ ಸರ್ವಥಾ ಇಲ್ಲ. ಕನಸು-ಮನಸಿ-ನಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮನ್ನಾವರಿ-ಸಿರುವ ಭೀತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ, ಶಾಂತಿ-ಸೌಖ್ಯಗಳ ನೆಲೆ-ವೀಡಾದ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಯೋಚಿಸುವಾ ! !

ಶ್ರೀತ್ಯಾಗರಾಜರ ಗಾನಕಲೆಯ ಸೇವೆ

(ವ್ಯಕ್ತಿಪರಿಚಯ)

ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ರಾಜಾರಾಯರು ಬಿ.ಎ. (ಆರ್ನರ್ಸ್) ಧಾರವಾಡ

ಶ್ರೀತ್ಯಾಗರಾಜರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಅವರ ಭಕ್ತಿಗೂ ಸಂಗೀತಕೃತಿಗಳಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದುದೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಸೇವೆಯನ್ನು !

ಶ್ರೀತ್ಯಾಗರಾಜರು ಭಕ್ತಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಕೈಶಿಷ್ಟವೆಂದರೆ: ಕವಿ, ಮುಷಿ, ಜನೋದ್ಧಾರಕ— ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪದಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಕವಿತಾಪ್ರತಿಭೆಯಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿಗೂ ಪೇಮರನಿಗೂ, ಪ್ರೀತಿ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾರುವುದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚ-ಗೌತಮರಿಗೂ, ತ್ಯಾಗ-ರಾಜರು ಹೋಲಿಸಲ್ಪಡಲಾರ್ಹರು—ಎಂದು ಪಂಡಿತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಮುಷಿನರ್ಯರ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ವಿಕಾಸಕ್ಕಿಂತ ಇವರ ಪ್ರತಿಭೆ ಯಾವ ವಿಧವಲ್ಲೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲವೆಂದೂ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಉತ್ಸಾಹ, ಸೇವಾಮನೋಭಾವ ಅಸಾಧಾರಣವಾದುವು. ಗಾನಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಮೀರಿಸಿದವರೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ, ಗಾನಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ರುವತಾರೆಯಾಗಿ ಅವರು ಸತತವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಸಿತಾಮಹ ಪುರಂದರದಾಸರು, ಸಂಗೀತಾಚಾರ್ಯ ತ್ಯಾಗರಾಜರು— ಇವರಿವರೂ, ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತವೃದ್ಧಿಯ ಆಧಾರಸ್ತಂಭರು. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸಿದವರು ಪುರಂದರದಾಸರು. ಪುರಂದರರು 'ಮಾಯಾಮಾಲನಗೌಳ' ಮೇಲಿಂದ ಸಂಗೀತಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದು, ಮುಂದೆ ಸ್ವರಚ್ಛಾನ, ತಾಳಜ್ಞಾನಗಳು ಖಚಿತವಾಗುವಂತೆ ಜುಟಿಸರಳೆ, ಅಲಂಕಾರಗೀತಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಈಪ್ರೀತಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವವರು, ಮೊದಲು ಮಾಯಾಮಾಲನಗೌಳದಲ್ಲಿ ಸರಳೆ, ಜುಟಿಸರಳೆ, ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ, 'ಲಂಬೋದರ ಲಕುಮಿಕರ', 'ಕೆರೆಯ ನಿರನು ಕೆರೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ' ಇವುಗಳನ್ನೂ— ಕಲಿಯುವ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮುಂದಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಪುರಂದರದಾಸರ ಪ್ರಭಾವವು ಇಷ್ಟಾದರೆ, ಇಂದಿನ ಗಾಯನವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮಕ ಮಹತ್ತರವಾದ

ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದ ಕೀರ್ತಿ ತ್ಯಾಗರಾಜರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂದು ಯಾವ ಘನವಿದ್ವಾಂಸರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಕಚೇರಿಯನ್ನೇ ಕೇಳಿ; ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತುಪಾಲು ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ತಮಿಳರೇ ಆಗಲಿ, ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಆಗಲಿ, ಅಂದ್ರರೇ ಆಗಲಿ ಯಾವ ದೇಶಭಾಷೆಯವರಾದರೂ ಸರಿ— ದಾರ್ಶನಾತ್ಮಕ ಸಂಗೀತಕಚೇರಿಯೆಂದರೆ ಬಹುಭಾಗ ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಗಾನ. ಕಲೆಯು ಎರಡುಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಪುರಾತನವಾದದ್ದಾದರೂ, ಈಪ್ರೀತಿಗೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಗಾಯನ-ಪದ್ಧತಿ ಇವುಗಳು ಈಚಿನವು— ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ೪೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನವು— ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅದಂತಿರಲಿ.

ಲೋಕಕ್ಕೆ ಶ್ರೀತ್ಯಾಗರಾಜರ ಪರಿಚಯವು ವಿಶೇಷವಾಗಿರು. ವುದು ಸಂಗೀತಕೃತಿ ನಿರ್ಮಾಪಕರೆಂದು. ಅವರ ಸರ್ವಗ್ರಾಹಕ ವ.ನವು, ಸುಂದರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿ, ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಸೂಸಿಬಿ ದಿವ್ಯನಾನುಗಳೆಂಬ ಸರಳ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು 'ಪಂಚರತ್ನ'ಗಳೆಂಬ ಕ್ಲಿಷ್ಟಸಾಹಿತ್ಯದ ವರೆಗೆ ಸಹಸ್ರಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತಿಯೂ ದೈವಿಕ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ೨೦೦೦ ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನುಳಿದು ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಕೃತಿಗಳೂ ಅವರ ಅರಾಧ್ಯ ದೇವತೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ರಚಿಸಿರುವವುಗಳು. ಸರಳವಾದ— ಸಪ್ತಮನೋಭಾವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು, ಭಾವ-ಭರಿತವಾದುವು, ಭಾಷಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಘನತೆಯಿದ್ದು, ಹೃದಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಹಿಂದೂಮತದ ತಿರುಳು ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ರಚಿಸಿರುವ ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, 'ತ್ಯಾಗೋಪನಿಷತ್' ಎಂದು ಕರೆದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಲವಲೇಶವೂ

ಉತ್ತೇಜಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅನುರಾಗವಿಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸುಚಿತ್ತವೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಶ್ರೀತ್ಯಾಗಯ್ಯನವರ ಮುಖ್ಯ ಸಂದೇಶ. ಶಾಂತಿಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೀರುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀತ್ಯಾಗರಾಜರದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ. ಸತ್ಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಆಂತರಿಕಶುದ್ಧತೆ, ಇವುಗಳು ಮತೀಯ ಡಂಭಾಚಾರಗಳಿಗಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದುವೆಂದೂ, ಅಪಾರವಾದ ವಿದ್ಯೆಗಿಂತ ಮಾನವೀಯತೆ, ನಮ್ಮತೆ ಇವುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನವೆಂದೂ ಪದೇಪದೇ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಶಾಂತಾಗಮೀ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ, ಅವರು ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತಾಯಿಯು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಪುರಂದರದಾಸರ ದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೇಳಿ ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲಾದ ಪರಿಣಾಮವು, ಅವರು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ರೀತಿನಕಾರರಾಗಲು ಸಾಧನವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದಾಸರ ಗಾನಕಲಾಪ್ರತಿಭೆ, ತ್ಯಾಗರಾಜರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದುವೆಂಬುದನ್ನು ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತತ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಮ್ಯತೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಎದ್ದುಕಾಣದಿರದು. “ಗುರುವಿನ ಗುಲಾಮನಾಗುವತನಕ” ಎಂದು ದಾಸರು ಹಾಡಿದರೆ “ಗುರುಲೇಕ ಇಟುವಟಿ” ಎಂದು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ ತ್ಯಾಗರಾಜರು. “ಗಂಗಾದಿ ಸಕಲತೀರ್ಥ” ಎಂದು ಪುರಂದರರು ಹಾಡಿದರೆ “ಧ್ಯಾನಮೇ ವರಮೈನ ಗಂಗಾಸ್ನಾನಮು” ಎಂದು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ತ್ಯಾಗರಾಜರು. “ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಭಾಗ್ಯವಿರಲಿ” ಎಂದರು ಪುರಂದರರು. ಇವರೊಡನೆ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀತ್ಯಾಗರಾಜರು “ಸಂಸಾರು ಲೈತೇ ಏಮಯ್ಯ” ಎಂದು ಹಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಪುರಂದರದಾಸರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ತ್ಯಾಗರಾಜರು ನಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಪುರಂದರದಾಸರೇ ತಮ್ಮ ಆದರ್ಶಗುರುಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ತ್ಯಾಗರಾಜರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಹ್ಲಾದಭಕ್ತಿವಿಜಯದಲ್ಲಿ “ದುರಿತವ್ಯಾತಮುಲೆಲ್ಲನು ಪರಿವಾರ್ಜಿಡಿ ಹರಿಗುಣಮುಲಬಾಡುಚುನೆಪುಡನ್” ಪರವಶುಡೈವೆಲಯು ಪುರಂದರದಾಸನು ಮಹಿಮಮುಲನು ದಲಚಿದಮುದಿಲೋನ್” (ಸದಾ ಪರವಶರಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುವಂತಹ ಶ್ರೀಪುರಂದರದಾಸರ ಮಹಿಮಾಶಯವನ್ನು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನೆಯುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ದುಷ್ಕರ್ಮವು ಸವೆಯುತ್ತದೆ.) ಎಂದು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಳಿಜೇಂದ್ರ ಮಹಾರಾಜನ ‘ಸಂಗೀತಸಾರಾಮೃತ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೧೧೨ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಲೂ ತ್ಯಾಗರಾಜರೇ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ರಾಗಗಳು ಹೆಚ್ಚುಪ್ರಚಾರಪಟ್ಟವೆ—ಎಂಬುದನ್ನು

ನೋಡಿದರೆ, ಮೇಲೆಹೇಳಿದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೇನೂ ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಗಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಕೆಲವು ರಾಗಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿದ ಅನೇಕ ರಾಗಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಹೊಂದದೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತವು ಭರತಮುನಿ ಮತ್ತು ಶಾರ್ಙ್ಗದೇವರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಶುದ್ಧಸ್ವರಸ್ವರಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ಶುದ್ಧಸ್ವರಸ್ವರಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಪಾಡೆಂದರೆ, ಪಡ್ತಿ ಮೂರ್ಛನದಿಂದ ನಿಷಾದಿ ಮೂರ್ಛನಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿದ್ದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಶುದ್ಧ ಸ್ವರಪ್ರಕಾರವೆಂದರೆ ಶ್ರೀರಾಗ, ಅಂದರೆ ವೆಂಕಟಮಖಿಯ ೨೨ನೆಯ ಮೇಳಕರ್ಪವಾದ ಈತನ ಖರಹರಪ್ರಿಯವು. ಈಗಿನ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಶುದ್ಧ ಸ್ವರಪ್ರಕಾರವಾದ ‘ಮೇಲಾವಲಿ’ ಅಥವಾ ‘ಬಿಲಾವಲಿ,’ ಶ್ರೀರಾಗ ಸ್ವರಪ್ರಕಾರದ ನಿಷಾದಿ ಮೂರ್ಛನವಾಗಿದೆ; ರಾಗಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುಮುರುಗುಮಾಡಿ ರಾಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಚಾಳಿ ಶ್ರೀತ್ಯಾಗರಾಜರ ಕಾಲದನಂತರದ್ದಿರಬೇಕು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ರಾಗವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾ-

ಮಲೇರಿಯಾ
ಇ ನ್ ಪ್ಲ ಯೆಂ ಜಾ
ಮತ್ತು
ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರಗಳು
ಒಡನೆ ವಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರ-ಬಡಬಗ್ಗರ-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ
ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಬೀಸಿ.
ಮಾದನ್ ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್,
ಮುಂಬಯಿ-೨.

ಶಾಂತಿಸೇನಾ ಸದನದ ಸುಂದರ ಪ್ರಕಟನೆ ವಿಜಯಶ್ರೀ

ಮಿರ್ಜೆ ಅಣ್ಣಾರಾಯರ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

ಬೆಲೆ: ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ.

ಇವಿಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ:

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜೆ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು,

ಪೋ. ಉಗಾರ ಬುದ್ಧ,ಕ

ಬೆಳಗಾವಿ

ಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ "ಮಾನಮುಲೇದಾ" ಎಂಬ ಹ ಮೀ ರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಕ್ರಿ. ಶ ೧೭೫೮ ರಲ್ಲಿ ತಂಜಾವೂರಿನ ಸಮೀಪ ದಲ್ಲಿರುವ ತಿರುವಾರೂರಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಮಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಉದರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀತ್ಯಾಗರಾಜರು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಪಾವಿರ ಆವರ್ತಿ ಶ್ರೀರಾಮತಾರಕಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾ, ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಆನಂದಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಾ, ದಿವ್ಯವಾದ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯಿಂದ ಲಾಲಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಾಡುತ್ತಾ ಭಕ್ತಾಪ್ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಗೈಯುತ್ತಿದ್ದರು. ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಕೀರ್ತಿ ದಿಗಂತವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಅವರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮೋತ್ಸವವನ್ನು ಕಣ್ಣಾ ತುಂಬ ನೋಡಿ, ಅವರ ದೇವಗಾನವನ್ನು ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳಿ ಆನಂದಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ, ದೇವ-ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಜನರು ತಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಜಪಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಕ್ಷುಬ್ಧಜನರಿಗೆ ಅನರಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಕುಟುಂಬರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅನಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ಸಹೋದರರು ಮನಸ್ಸಿ ನಿಂದಿಸಿದರು. ಹೀಗಿರಲು ತಂಜಾವೂರು ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ತಮ್ಮ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಆಹ್ವಾನ ಬಂದಿತು. "ನನ್ನ ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನೊಬ್ಬನೇ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಭುವು; ಅವನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಕೊಡುವ ದಾತ-ರಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದರು. ಮೊದಲೇ ಇವರ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡಿದ್ದ ಸಹೋದರಿಗೂ, ದೈವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಷುದ್ರರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೆರಳಿಸಿ ಪಂಚಾಯಿತು. ರಾಜರ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಮುಸ್ಸಿ ಬಿದ್ದರೆ, ತಮ್ಮ ದಾ ದ್ರ್ಯವೆಲ್ಲ ತೊಲಗುತ್ತಿದ್ದ-ತಲ್ಲಾ—ಎಂದು ಸಹೋದರರು ಮರುಗಿದರೆ, ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಮುಸ್ಸಿ ಸಿದ್ಧರೆ ಇವನ ವೈರಾಗ್ಯಬುದ್ಧಿಗೆ ಮನುಷ್ಯಬದುಕಾಗುತ್ತಲ್ಲಾ—

ಎಂದು ಮರಮರನೆ ಮರುಗಿದರು ಕ್ಷುದ್ರರು. ಸರಿ, ಇಷ್ಟಕ್ಕೇಲಾ ಕಾರಣ ಆ ವಿಗ್ರಹಗಳು. ಅವು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರೆಗೆ ಕ್ಷೇಮ-ವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿರ್ವಾಣಿಸಿದರು. ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯ-ದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಸೋದರರು ಆ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಾವೇರೀ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡಿದರು. ಮರುದಿನ ಪ್ರಾತಃ-ಕಾಲ ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಎದ್ದು ನೋಡಿದಾಗ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತಿಶಯವಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮೂರ್ತಿಯ ವಿಗ್ರಹ ಕಾಣದೆ ಬಹುವಾಗಿ ಪ್ರಲಾಪಿಸಿದರು. "ಚಲಮೇಲರಾ ಸಾಕೇತರಾನು" ಹೇ ಸಾಕೇತರಾನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಭಲವೇ—' ಎಂದುಕು ನಿರ್ದಯ' ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ನಿರ್ದಯ ರಾಮಚಂದ್ರಾ ! ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟರು. ಅನ್ನಾಹಾರಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿಯಾದ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿಗ್ರಹಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಕಾವೇರೀ ನದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ

ನೇನೆಂದು ನೆದಕುದುರಾ ಹರಿ

ಆ ನಾಲ್ಕು ನೋ ಮುಲವಾಗಿ ಮೊರನಾಲ ಕೆಂಚಿರಾಗಿನಿಸು

ಕಲುಷಾತ್ಮದೈ ದುಷ್ಯಮರ್ಯುತುದೈ

ಪಲನಾರು ದುರ್ಭಾಷಿಯೈ

ಇಲಲೋ ಭಕ್ತಾ ಗ್ರೀಸರುಲಲೋ

ನೇಷಿಯೈ ತ್ಯಾಗರಾಜ ಪೂಜಿತ

(ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲಿ ಅಂತ ಹುಡುಕಲಿ....ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮ ಮೊರೆ-ಯಿಟ್ಟರೂ ಬಾರದ ನಿನ್ನನ್ನು....)

ಎಂದು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದಾಗ, ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿಯು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದದಿಂದ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದು, ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ, 'ಎಂತ ಭಾಗ್ಯವು, ದೊರಕುನಾ ಯಿಟುವಂತೆ ಸೇವ' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಾಡಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಶ್ಚರ್ಯ-ವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಅತಿಪುರಾತನವಾದ ಕರ್ನಾಟಕೀ ಸಂಗೀತದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದವರು—ಎಂಬುದು. ಅವರು ಬೃಂದಾವನಸ್ಥರಾಗಿ ಇಂದಿಗೆ ಕೇವಲ ೧೦೫ ವರ್ಷಗಳಾ-ದುವು ಆಪ್ತೆ. * ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಕಲೆಯ ಮೇಲೆ ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಬೀರಿದಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು, ಮತ್ತಾವ ಲಲಿತಕಲೆಯ ಮೇಲೂ ಯಾವ ಈಚಿನ ವಿಭೂತಿ ಪುರುಷನೂ ಬೀರಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

* ಈಗದ ಜನವರಿ ೧೭ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಂದು ಶ್ರೀತ್ಯಾಗರಾಜರ ಪುಣ್ಯದಿನೋತ್ಸವವಿದ್ದು, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಷ್ಟಲ್ಲ ವಿಜೃಂಭನೆಯಿಂದ ಆದಸ್ತು ನೆರವೇರಿಸಲಾಯಿತು — ಸಂ. ಜ.

ಹಿಪಾಸಿ (ಕವನಸಂಗ್ರಹ)

ಬರೆದವರು : ೨೨. ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೊಟ್ಟಲಗಿಯವರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ.

ಇದೊಂದು ೪೦ ಭಾವಕವನಗಳ ಸಂಕಲನ. ಕವಿಯ ಜೀವನ-
ದೊಂದಿಗೆ, ಆಗಾಗ ಜೀವನಾನುಭವಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಭಾವ-
ಗಳು, ಇಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡು ನಿಂತಿವೆ. ಬಹುತರವಾಗಿ
ಎಲ್ಲ ಕವನಗಳೂ ಕವಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕಜೀವನವನ್ನೇ ಚಿತ್ರಿಸು-
ವಂತಹವಾಗಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕವನಗಳು, ಕವಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ
ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಈ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದ
ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಗೋಕಾಕರು, ಈ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ
ಅಸಮಾಧಾನದ ಸ್ಥಾಯಿಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು, ತಾತ್ಪರ್ಯಕರೀತಿ-
ಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

“ಸಮಾಧಾನದ ಹೆಗಲನ್ನೇರಿ ಅಸಮಾಧಾನ ನಿಂತಿದೆ. ಅಸಮಾ-
ಧಾನದ ತಲೆಯನ್ನು ಕುಕ್ಕಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹಿರಿಯ ಸಮಾಧಾನ
ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ದ್ವಂದ್ವಮಯ ಜೀವನದ ಪ್ರಗತಿ ಅನಂತ-
ವಾಗಿದೆ. ಇವನ್ನು ನಿಗಾರಿ ಶಾಂತಿನೆಲಸಿದಾಗ, ಒಂದು ಜೀವವು
ತನ್ನ ನೆಲೆ ಕಂಡಿತೆನಬೇಕು !”

ಈ ಮಾತು ದಿಟವಾದುದಾದರೂ, ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹಳ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ
ಹಿರಿಯ ಶಾಂತಿಯ ಹಾರಯಿಕೆಗಿಂತ, ಇರುವ ಅಶಾಂತಿಯಿಂದ
ಪಾರಾಗಲು ಮರಣಕ್ಕೆ ಶರಣನ್ನು ವ ಭಾವವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಿಯು-
ತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮುನ್ನುಡಿಕಾರರು ಮುಂದೆ ಈ ಅಸಮಾ-
ಧಾನದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ :

“ವಿಕಾಸದ ಒಂದು ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನವು ಸ್ಥಾಯಿ-
ಭಾವವಾಗಿ ಬಹುಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಉಳಿಯುವುದುಂಟು. ಜೀವನ-
ದೃಷ್ಟಿಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಗವಾಗಿ ಅದು ನಿಲ್ಲಬಹುದು.
ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಂದು ಪ್ರಧಾನಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ, ಈ
ಅಸಮಾಧಾನ. ತನ್ನ ಇಲ್ಲವೆ ಲೋಕದ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ನೆನಪಿ
ಅಪೂರ್ಣತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಪ್ಪ, ವಿಶ್ವದ ಅಭೇದ್ಯರಹಸ್ಯಮಯತೆಯ
ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ— ಇವೆರಡು ಈ ಅಸಮಾಧಾನದ ಮೂಲೋ-

ದ್ದೀಪನಗಳು. ಅದರ ಜೀವನವನ್ನೇ ನಿರಸವಾಗಿ-
ಸುವಷ್ಟು ಈ ಭಾವಗಳು ಬೆಳೆದಿರಬಾರದು. ಅಲ್ಲದೆ
ಸ್ವಂತದ ಅಶೇ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ವಿಫಲತೆಯ ವಿಷ-
ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿರಬಾರದು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ-
ವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡ ಅಸಮಾಧಾನಗಳಲ್ಲಿ
ಒಂದು ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿರುವುದು ನಿಜ.”

ಇವೆಲ್ಲ ಮಾತುಗಳೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೆಂದು
ತುಂಬಿದುವಾಗಿವೆ ಈ ಮನಸ್ತತ್ವದ ಒರೆಗಳಿಗೆ
ಹೆಚ್ಚು ಸೋಡಿದರೆ, ಒರೆಗೆ ಹತ್ತಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕೆಲವು
ಕವಿಗಳೇ ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಇವೆ ನಿಜ ಅದರ ಹಲವು ಕವನ-
ಗಳಲ್ಲಿ. ವೈಯಕ್ತಿಕಜೀವನದ ವಿಫಲತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೊರ-
ಟೊಮ್ಮಿದ ನಿರಾಶಾಭಾವವೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತಿಗೆ
ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ :

‘ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಜೋಮಕ್ಕೆ, ನಗೆಯು ಬಲಿಯಾಗಿತ್ತು
ಯಮನಡೆಯ ಮುಡಿಪಾಗಿ ಇರಲಿ ಹರಣ !!

ನೋವುಗಳ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಜಿರಿಯಾದ ಜೀವಕ್ಕೆ
ನಿತ್ಯದಾ ಗಾಯುತ್ತಿ “ಮರಣವೇ ಶರಣ !” ||

(ನಿತ್ಯಗಾಯುತ್ತಿ)

“ಎತ್ತಿ ಕೋ ಎಂದರೂ ಸಾವು ಸುಳಿಯದಲಿಹುದು |

ಸಾವಿಗೂ ಕಹಿಯೇನು ನನ್ನ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ?”

(ಮಿಡುಕು)

“ಇಂತು ಎಲ್ಲ ಮೇಳವಿಸಿರೆ

ಇಲ್ಲ ಬದುಕುನಾಶೆಯು

ಕೊನೆಯ ಗಂಟೆ ಕೇಳುವನಕ

ಸುಡಲಿ ಬಾಳ ಮೂಸೆಯು !”

(ನಿಶ್ವಾಸ)

“ಈ ಕುಡಿಯ ಚಿವುಟಿವಿಡು

ಮೊಳೆಯದಂತೆ;

ಚಿಗುರಿಟ್ಟಿ ಮತ್ತೆ ತಾ

ಕೊನರದಂತೆ.....

(ಚಿವುಟಿವಿಡು ಕುಡಿಯ)

ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲ
ಮಾತುಗಳು ‘ ಈಸಬೇಕು ಇದ್ದು ಇಯಿಸಬೇಕು ! ’ ‘ ಮಾನವ
ಜನ್ಮದೊಡ್ಡದು’ ಎಂಬ ‘ಧರ್ಮಸಿಂಹಾಸನಗಾರರಿಗೆ’ ಬೇಸರನ್ನು
ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದೇನೋ- ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕರುಣಾ-
ಜೀವನದ ದೃಢವಾದ ಮೊಯ್ದಾಟವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಇಂತಹ ಎಲ್ಲ
ಭಾವಗೀತೆಗಳೂ ಹೃದಯವೇಧವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.
ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ನಿರಾಶಾಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಬೇಸತ್ತು ಯಾವ ಮನು-
ಷ್ಯನೂ ಹೀಗೆಯೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಹೊಸಲನ್ನು ಹರಿಸುವನು. ಅದರ

ಕುಟುಂಬಾರಿಷ್ಟ

ಅಮಾಂಶ-ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳಿಗೆ.

ಕಾಸಶ್ವಾಸಾರಿ

ದಮ್ಮು-ಕೆಮ್ಮುಗಳಿಗೆ.

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ
ಬರೆಯಿರಿ :

೫

ದಿ ನೂತನ

ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿಜಾಪುರ .

ಶ್ರೀ. ಕೊಟ್ಟಲಗಿಯವರಂತೆ ಆ ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಹೊನಲನ್ನು ತುಂಬಿ ಕವಿತೆಗನ್ನಾಡುವವರು ಅಪೂರ್ವ.

‘ಒಂದು ಗೀತೆ’ ‘ತಾರೆಗೆ’ ‘ಲೀಲೆ’ ‘ನನ್ನದೊಂದು ರಾಗಿಣಿ’ ‘ಬಾಳುವೆಯ ಹೊನ್ನಿಲಲ್ಲಿ’ ‘ಅದು ಇದೆಯೇ?’ ‘ನೆನಪಿನ ಗೋರಿ’ ‘ದಾರಿಕಾಯುವ ತಾಯಿ’ ‘ಯಾಕೆ ಮನವೆ ಕೊರಗುವೆ?’ ‘ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಮಾನವ’ ಮೊದಲಾದ ಕವನಗಳು ಜೀವನದ ಸೌಂದರ್ಯ-ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ಆರಾಧನೆಯನ್ನೂ ಹರಿಸುವ ಸುಂದರ ಕವನಗಳು ಇವು ಬಹುಜನರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಬಹುದು. ‘ಅರ್ಚಿವಚನ’ ಎಂಬ ಕೊನೆಯ ಕವನ, ಸರಸವಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ವಿಚಾರೀಯವಾದುದಾಗಿ ತೋರುವುದು.

ಶ್ರೀ. ಕೊಟ್ಟಲಗಿಯವರ ಕೃತಿರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಯಮ-ವಿದೆ, ಔಚಿತ್ಯದ ತೂಕವಿದೆ. ಭಾಷೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸವ್ಯದ ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬಿಗುಪು ಇದೆಯಾದರೂ, ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಡಗು—ಬಿನ್ನಾಣ ಕಡಿಸು. ಮುನ್ನಡೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜಾರ್ಯ ಗೋಕಾಕ ಅವರು, ಈ ಕವಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾರಯಿಸಿ ಹೇಳಿದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾವ ವಿಮರ್ಶಕನೂ ಒಪ್ಪಬಹುದಾಗಿದೆ.

“...ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೃಷ್ಟಿ ಇನ್ನೂ ಕುದುರಬೇಕು. ದೃಢವಾಗಿ-

ರುವ ಆಂತರಿಕ ಸೃಷ್ಟಿ ಅದರೊಡನೆ ಬೆರೆಯಬೇಕು. ಮೃದುಹಾಸ-ದಿಂದ ಕೈಲಾಸದ ಅಸುರಹಾಸದ ವರೆಗೂ ಹಿಗ್ಗಿನ ಸೆಲೆ ಚಿಮ್ಮ-ಬೇಕು ಜುಗುಪ್ಸೆಯು ನುಡಿಸಿದ ವೀಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಹೇಯು ಇನ್ನು ಮಿಡಿಯಬೇಕು. ಕರುಣದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವೀರ, ಶೋಕದ ಬದಲು ಉತ್ಸಾಹ—ಹೀಗೆ ದೃಶ್ಯಾಂತರವಾಗಬೇಕು ಇಷ್ಟನ್ನೆಲ್ಲ ಪಡೆದ ಇವರಿಗೆ ಇದೂ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಿದ್ಧಿಯೂ ಇವರದಾಗಲಿ ! ”

—ಬಿ. ಪಿ. ಎಸ್. ರಾನ್

ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣಂ

(ಕವಿ ಮುದ್ದಣನ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯ)

ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಉಷಾಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ, ಮೈಸೂರು.

ಇಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಂತೆ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆತಿದೆ. ಅದುವರಿಂದ, ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪದವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಓದುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಹೊಸಬಗೆಯಿಂದ ಸಂಪಾದಿತವಾಗಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವ ಅಗತ್ಯ ತುಂಬ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳೇ ಕೈಕೊಂಡು ನಡೆಯಿಸಿದರೆ, ತುಂಬ ಅನು-ಕೂಲವಾದೀತು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೇನೋ ಕೆಲ-ವೊಂದು ಕಾಲ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಂಡು ನಡೆಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಾರಯಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅದೂ ಏಕೋ, ತನ್ನ ಹಾರಯಿಕೆಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕೋ ?

ವಿ.ವಿ. ನಿಲಯಗಳಲ್ಲದೆ ಹೊದರೂ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಜನ ತಜ್ಞರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಗ್ರಂಥ-ಗಳ ಸಂಪಾದನಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಪ್ರಶಂಸನೀಯ-ವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸ್ತುತಗ್ರಂಥದ ಸಂಪಾ-ದಕರೂ ಒಬ್ಬರು ಶ್ರೀ. ಎನ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟರು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದವರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ-ವನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಿಚಯಕೊಂಡವರು. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿಗಳು; ಸಹೃದಯವಿಮರ್ಶಕರು. ಇಂತಹವರು, ಸದ್ಯ-ದರ್ವೀಷವಾಗಿದ್ದ ‘ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣ’ದಂತಹ ಗ್ರಂಥವನ್ನು, ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿ ಕರವೆನಿಸುವಂತೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟ-ಸಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ

ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಈಜಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ, ಮುದ್ದಣನ ‘ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣ’ ಗ್ರಂಥದ ಅಭ್ಯಾಸ ತುಂಬ

ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಒದವಿಸುವಂತಹದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಹಳಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಭಾಂಡಾರ ಸಿಕ್ಕುವುದಲ್ಲದೆ, ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಿಚಯವೂ ಆಗುವುದು. ಪುನೋರಂಜಕವೆನಿಸುವಂತಹ ಕತೆಯೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಕಥಾಸಂದರ್ಭಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಪದಗಳ ಉಚಿತ ಅರ್ಥಗಳೂ ತಿಳಿಯುತ್ತ ಹೋಗುವುವು.

ಈ ಸಂಪಾದಿತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಜೀವನವೃತ್ತಾಂತ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣ ಗ್ರಂಥದ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಮೂಲಗ್ರಂಥ ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಕೊನೆಯ 'ಟಿಪ್ಪಣಿ'ಯೂ ಕೆಲವು ಕೋಶವೂ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಂತಿವೆ. ಕವಿಯ ಛಾಯಾಚಿತ್ರದ ಪಡಿಯಚ್ಚೂ ಕೈಬರೆಹದ ಪಡಿಯಚ್ಚೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಸಂಪಾದನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿವೆ.

ಇಷ್ಟೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಸಂಪಾದಕರೂ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಹೆಬ್ಬಾ ಅವರೂ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೃತಜ್ಞತೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

—ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ

ತುಂಟಿನ ಪದಗಳು

(ಕವನ ಸಂಕಲನ)

ಬರೆದವರು: ಶ್ರೀ. ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟರ. ಧಾರವಾಡದ ಪರ್ಣಕುಟ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಾಶನ.

ಇದು ಚುಟುಕುಪದ್ಯ, ವಿಡಂಬಕ ಕವನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗ್ರಂಥ. ಲೇಖಕರು ಆರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇವು ಕಿರಿಯರಿಗಾಗಿ ಬರೆದ 'ಪದ'ಗಳೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿಯ ಪದಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತ ಹೋದಂತೆ, ಇದರಲ್ಲಿಯ ಹಲವು ಕವನಗಳು ಸಮಾಜದ ದೋಷಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ವಿಡಂಬಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಈ ಸಂಗ್ರಹ ಕಿರಿಯರಂತೆ ಹಿರಿಯರಿಗೂ ಓದಲು ತಕ್ಕದಾಗಿದೆಯೆಂದು ಎನಿಸಿದಿರದು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿತವಾಗಿರುವ ೭೪ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚುಟುಕುಗಳೇ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ ಅವರು, ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಚುಟುಕದ ಲಾಪ-ಗುಣದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಚುಟುಕವೆಂದರೆ ಎನೇಬುದರ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಿರಿಯಾಕಾರ, ಕಿರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸ, ಚರಿತಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಚಿತ್ರಘಟನೆ ಇವು ಚುಟುಕದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಚುಟುಕಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ

ಹಿಡಿಯುವಂತಹ ಸಹಜಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಬಹಳ ಚುಟುಕಗಳು ಸೊಪ್ಪೆಯಾದ ಅರ್ಥದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಚುಟುಕಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವು:

“ ಶಾಂಭಟ್ಟರ ನೆಗಡಿ

ನಾಶೀಪುಡಿಯನು ಮೂಗಿಗೆ ತುರುಕಿ
ಸೀನಿದ ನೆರೆಮನೆ ಶಾಂಭಟ್ಟ ;
ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿತು ಸನಿಯದ ಮುದುಕಿ,
ಅದುರಿತು ನೆಲ; ನಮ್ಮನೆ ಅಟ್ಟಿ ! ”
ಅಬ್ಬಾ, ಸೀನಿನ ಅಬ್ಬರವೇ !

“ ಗೆದ್ದ ಲಿಯ ಕಾಟ

ಅಪ್ಪ ಬಾ, ಬೇಗ ತಾ,
ಒಂದು ಹಾರ ಗುದ್ದಲಿ !
ನಿದ್ದೆ ಹೋದ ಅಜ್ಜಿಮೇಲೆ
ಎದ್ದಿರುವುದು ಗೆದ್ದಲಿ ! ”
ಇದೊಂದು ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ.

ಭವಗ್ರಸ್ತ ಅಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ.ವಿ. ಪಂಡಿತರ
ಮನೋಹರ { ನೀಲ } ಹೇರ್ ಆಯಿಲ್

ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿ, ಸೊಂಪಾಗಿ
ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾ ಲ ನ ರೆ ಗೆ ಪ್ರ ತಿ ರೈ ಯೆ.

ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ { ಜೀವಿನಿ } ಟಾ ನಿ ಕ್.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ-
ದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನ-
ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯ ಬಂಜೆತನಕ್ಕೆ
ಸಿದ್ಧಿಯೋಗ.

ಅರ್ಜೀರ್ಣ
ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ { ಪಂಚವಟಿ } ರಾಮಬಾಣ.

ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

‘ ನಂಜನಗೂಡು ಟೊಕ್ ಪಾಡರು ’ ಮತ್ತು
ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ
ಕಾರ್ಖಾನೆ.

“ ಹುಡುಗನ ಸಿಟ್ಟು
ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಹಾಗೆ ತಾನೂ
ಮಾಡಲು ಹೋದನು ಸಿಟ್ಟು;
ಅವನು ಕಿವಿಗಳ ಹಿಂದಳು; ಅವನು
ಕಿತ್ತೇಬಿಟ್ಟನು ಜುಟ್ಟು ! ”

ಅಸಂಸ್ಕೃತ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕುಶಲತೆಯಿಂದ
ಮೂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಸಿಟ್ಟು
ಅವನಿಗೆ ಬಂದರೆ ತುಸುವೇ ಸಿಟ್ಟು
ಅವನು ಹೋಗುವ ಮನೆಯನು ಬಿಟ್ಟು,
ಅವನಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅದ್ಭುತ ಸಿಟ್ಟು
ಅವನು ಮಾಡುವಳು ಥಾಲೀಸಿಟ್ಟು ”

ಮಗುವಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿರುವ ಇಲ್ಲಿಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಸ್ವಭಾವ-
ಚಿತ್ರವು ಸಹಜಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹದಾಗಿದೆ.

ಸಪ್ತಗಾದ ಚುಟಕಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ತುಂಬ
ಇವೆ. ಮಾದರಿಗೆ ಒಂದೆರಡನ್ನು ನೋಡಿ :

“ ಗೊಂಚಿ

ಒಲೆಯಲಿ ಕಂಡ ನಿಗಿ ನಿಗಿ ಕಂಡ,
ಕಪ್ಪುರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗಂಡ. ”

ಕಿವಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ಇದರಲ್ಲಿಯ ಅರ್ಥದ ಚುಟಕು
ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

“ ಲೂಟಿ

ನಾಡಿನಲೆಲ್ಲಾ ಫಿರಂಗಿ ಲೂಟಿ
ನಾಡವರಿಗೆ ಬರಿ ಲಂಗೋಟಿ !
ಗುಡಿಸಲಿನಲಿ ಆಡಗಿದರೋ ಅಂಜಿ
ಹಸಿಮೊಡಲಿಗೆ ಸಿಗದಿದೆ ಗಂಜಿ !

ಈ ಚುಟಕದಲ್ಲಿಯ ಘಟನೆಯ ಚಿತ್ರ, ಕಿರಿಯರಿಗೇ—
ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಕೂಡ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕಿರಿಯರಿಗೆ
ಹೆಚ್ಚು, ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ— ಎನಿಸುವಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯಚುಟಕ-
ಗಳೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯರ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸುವಂತಹ
ಕಿರುಗತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದ್ಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು

ಇವೆ. ಅವೆಲ್ಲ ವ್ಯಂಗ್ಯ-ವಿಡಂಬನೆಗಳ ಹಾಸು-ಹೊಕ್ಕಿನಿಂದ ರಚಿತ-
ವಾಗಿದ್ದು ಹಿರಿಯರಿಗೂ ಕಿರಿಯರಿಗೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಗುವಂತಿವೆ.
ಒಂದು ಕತೆ ಹೀಗಿದೆ :

“ ಡಬ್ಬಿಯ ತುಂಬ ಕತ್ತಲೆ.

ಒಬ್ಬನು ಹುಂಬ, ಡಬ್ಬಿಯ ತುಂಬ

ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯನು ತುಂಬಿದನು;

ಮುಚ್ಚಳ ಇಕ್ಕಿ, ಕತ್ತಲೆ ಸಿಕ್ಕಿ—

ಬಿದ್ದಿತು ಎಂದೇ ನಂಬಿದನು.

ಮರುದಿನ ಎದ್ದು ತುಸುವೂ ಸದ್ದು

ಮಾಡದೆ ಮುಚ್ಚಳ ಸರಿಸಿದನು;

ಕತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ ! ಮನೆಯೊಳಗೆಲ್ಲಾ

ಹುಡುಕುತ ಕಣ್ಣೀರ ಸುರಿಸಿದನು.

ಇದರಂತೆಯೇ ‘ಪೂಜೆ’ ‘ದಾರಿತಪ್ಪಿದ ಮೋಟಾರು’ ‘ಉಪ-
ವಾಸ’ ‘ಕನಸಿನಲ್ಲಿ’ ‘ಹೊಸಗಡಿಗೆ’ ‘ಕರು’ ‘ಕೋಳಿಯ
ಮೊಟ್ಟೆ’ ಮೊದಲಾದ ಕತೆಗಳೂ ಮನೋಹರವಾಗಿವೆ.

ಕೇಸಲ ಬಾಲಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉಪಮೆ-ಉತ-ಪ್ರೀತ್ಯ-
ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕವಿತೆಗಳೂ ನಾಲಾರು ಇವೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ
‘ಪ್ರಶ್ನೆ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬಂದ ನಾಲ್ಕು ಚುಟಕಗಳು ತುಂಬ
ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ‘ಕುಣಿತ’ ‘ಬಹಳ ಉದ್ದ ಕತೆ’ ‘ನಗರದ ಹೊಲಸು’
‘ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲ’ ‘ಬೆಕ್ಕು ಮತ್ತು ಅವು’ ‘ಯಾರು ?’ ‘ಗುಲಗಂಜಿ’
ಮೊದಲಾದ ಚುಟಕ-ಪದಗಳು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ ತರಗತಿಯವಾ-
ಗಿವೆ. ‘ಅನಂದ’ ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿಯ “ ಅವನು ಮೊಲದಲಿ
ಹೊಡಿದರೆ, ಅವನು ಅಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಂಗಳದಲಿ ನಾ
ಆಡಿದರೆ, ಸೂರ್ಯನು ಮೂಡಿ, ಹಕ್ಕಿಯು ಹಾಡಿ, ಹಗಲಿರು
ಳಾಗುವುವು; ದಿನಗಳು ಹೇಗೋ ಹೋಗುವುವು ! ” ಎಂಬ ಮಾತು-
ಗಳೂ— ‘ನವರು’ ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿಯ ದೇವರ ಸ್ವರೂಪವರ್ಣ-
ನೆಯ ಮಾತುಗಳೂ ಸುಂದರವಾದ ಕವನಾಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನ
ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ, ಈ ‘ತುಂಬಿನ ಪದಗಳು’ ತುಂಟ-
ತನದಿಂದ ಕೂಡಿದುವಾದರೂ, ಪದಗಳಿನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗ್ಯತೆ-
ಯಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಶ್ರೀ. ವಿ ಜಿ ಭಟ್ಟರು ಈ ಹೊಸರೀತಿಯ
ಕವನಗಳ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟುದು ಸಂತೋಷದ
ಸಂಗತಿ. ಕೆನ್ನಡನಾಡಿನ ರಸಿಕರು ಈ ಕವನಸಂಕಲನವನ್ನು
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರಯಿಕೆ.

— ಕುಂಜವಿಹಾರಿ

ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಆಗು-ಹೋಗು!

ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ

ಸಹರಾ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಓಯಾಸಿಸ್'ನಂತೆ, ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸವನೆ ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನೇ ಕೇಳುವ ದುರ್ಭಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ, ಈ ತಿಂಗಳು ಬಿತ್ತರಿಸಿದ 'ಆಡಕತ್ರಿ' ನಾಟಕವು ಕೇಳುಗರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನೂ ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ತಂದಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಶ್ರೀ. ಹೆಗಡೆಯವರು ದಿನಾಲು ನಮಗೆ ಕಾಣುವ ಅತ್ತೆ-ಸೊಸೆಯರ ಕಾದಾಟದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಹು ಸೊಗಸಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದರು. ಇವರಿಬ್ಬರ ಆಡಕತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನೂ, ಒಳ್ಳೇ ಉಪಾಯದಿಂದಲೇ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವನು. ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲೇ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ದಿ. ಕೈಲಾಸಂ ಅವರ 'ಹೋಂರೂಲು' ನಾಟಕವನ್ನು ಅರಿತವರಿಗೆ, ಇದರಲ್ಲಿಯ ಕಥಾವಸ್ತು ಹೊಸದೇನಿಸದೆ ಹೋದರೂ, ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸತನ ಕಂಡಿತು. ಮೊದಲಿನ ೧೫-೨೦ ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ನಾಟಕವು ಅಳತೆ ಮೀರಿ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಸಾಗಿತ್ತು. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಾಟಕವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆ ಕಟ್ಟಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತೇನೋ!

ಉಳಿದ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳಾದ "ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗ" (ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ನಾಯಕ ಅವರಿಂದ) ಮತ್ತು 'ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ' (ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರಿಂದ) ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬಿಡುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇಮಕರ. ಬಾನುಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ನಾಟಕಗಳೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎನಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಎರಡೂ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪಾತ್ರವರ್ಗದ ಆಯ್ಕೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಮುದುಕರ ಪಾತ್ರಗಳೂ, ಮುದುಕರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕವರ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದುವು. ಆಯಾ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಸರಿಯೋಗುವ ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳವರನ್ನು ಆರಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾಟಕಗಳು ಹೇಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಲ್ಲವು? ಅಥವಾ ಇವೆರಡೇ ನಾಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು—ನಾಟಕಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯೇ ಅಷ್ಟಿರುವಾಗ?

ಸಂಗೀತವಿಭಾಗ

ಅಂತೂ ಒಮ್ಮೆ ಸಂಗೀತಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವರಸಾಧನೆಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಕವಾಗಿ ತಡೆಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ

ಇದೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ "ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಸಮಾನರಾಗಗಳು" ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಒಳ್ಳೇ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವಂತಹದಾಗಿದೆ. ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡೂ ಪದ್ಧತಿಯ ರಾಗಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ಇದರಿಂದ ರಸದೂಟ ಸಿಕ್ಕಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಮನಕಲ್ಯಾಣ—ಕಲ್ಯಾಣ, ಭೂಪ—ಮೋಹನ ಮೊದಲಾದ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸೋಲುವ ರಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷಣಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಚೇಜು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅವೇ ರಾಗಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಸಿ ಕೇಳಿಸುವ ಕ್ರಮವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ತುತ್ಯರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಒಂದು-ಸ್ತಾನಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹೋಲುವ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರಾಗಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿಸಿದರೆ, ಶ್ರೋತೃಗಳು ಬಾಹುಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸದೆ ಇರಲಾರರು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಚಿಕ್ಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನೋರಂಜಕವಾಗುವುದೇನೋ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿನ ೧೫ ನಿಮಿಷ ಒಂದು ರಾಗವನ್ನೂ ಎರಡನೆಯ ೧೫ ನಿಮಿಷ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಗವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸದೆ, ರಾಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಚೇಜು-ಕೃತಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಇಬ್ಬರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರ ನಡುವೆ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನೋರಂಜಕವಾಗಬಹುದು. ಅದರಂತೆಯೇ ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ (ಉದಾ:—ವಿಟೇಲು) ಎರಡೂ ರಾಗಗಳನ್ನೂ—ಒಂದಾದ ಕೂಡಲೆ ಒಂದನ್ನು—ನುಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬಹುದು. ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುವಾಗ ನಡುನಡುವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಭೇದಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು.

ಇದೇ ತಿಂಗಳ ೧೩ ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಬಿತ್ತರಿಸಿದ "ಕವಿ ಮತ್ತು ಗಮಕಿ" ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೇ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಒಳ್ಳೇ ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ವಿಸಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತಿತ್ತು. ಅಂದಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ನಾವು ದಿನಾಲು ಬಳಸುವ ಮನೆಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕಳೆಕಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕವಿಯು ಅಯ್ದುಕೊಂಡ ಕಾವ್ಯಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವಾಗಿದ್ದುವಲ್ಲದೆ, ಗಮಕಿಯು ಅವುಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾದ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ

ತನ್ನ ಗುರುಕಲೆಯಿರುವ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವವನ್ನು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿದನು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

—ಎಚ್. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ.

ಭಾಷಣ ವಿಭಾಗ

ಈ ತಿಂಗಳಿಂದ ಹೊಸ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಲೆಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಅಭಿನಂದನೀಯ. 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ' ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಲೆ ಶ್ರೀ. ಅಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ಇದೇ ೧೨ ನೆಯ ದಿನಾಂಕದಂದು, ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಲೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಾಹುಲಿಯ ಪ್ರಾರಂಭ ವೆಸೆಯಲ್ಲೇ ಬರಬೇಕಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ 'ಜಾನ ಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಭೂಮಿ' ಎಂಬ ರಂಗಭೂಮಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿಯೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಲೆಯೇರ್ಪಟ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ. ಚೆಟ್ಟಿಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರಿಂದ ೨ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಾದುವು. ಕೇವಲ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತೇ ಒಂದು ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಆರೋಗ್ಯವಿಕೆಯ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಬಹುಮುಖ ದೃಷ್ಟಿ ಈ ಸಲದ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ.

ಈ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲು ೨ ವಾರಗಳ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಲಿಸ್ಟರ್' ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ವಿವರಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗುವುದು ಬಹು ಜನರಿಗೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ತ್ರೈಮಾಸಿಕದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಲಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅದರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಕನುಕೂಲ. ಇಲ್ಲಿವಾದರೆ ಮಹತ್ವದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಜನರು, ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ತಿಂಗಳ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಶ್ರೀ. ನೆಗಳೂರರಿಂದ ಆರಂಭವಾದ 'ಪ್ರಜಾ-ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳು' ಅದರದೇ ೨ ನೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಅದ್ವ. ರಂಗಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಗ್ರೇಟಿಬ್ರಿಟನ್ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಕುರಿತು ದಿನಾಂಕ ೧೪ಕ್ಕೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ದಿ ೧೨ ರ 'ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರ' ಕುರಿತು ಶ್ರೀ. ಅಲೂರ ವೆಂ. ರಾಯರ ಭಾಷಣ ಅನುಭವಿಕವಾಣೀಯಾಗಿದ್ದರೆ, ದಿ. ೨೨ ರ ಶ್ರೀ. ಮೋವಾಡರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. 'ಪರಮಾಣುವಿನ

ಸಂಚಯ' ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ. ಅಪ್ಪಪುತ್ರಿಯವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರಂಜಕತೆಯ ಕೊಡತೆಯಿತ್ತು. ಆ ಕೊರತೆ ಅನುಭವಿಕ ಡಾಕ್ಟರರ ದಿ ೧೯ ರ 'ಪೋಷಕ ಆಹಾರ' ದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಬಂದಿತ್ತು. 'ಹಣಪ್ರಪಂಚ'ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎರಡೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ದಿ. ೫ ರಂದು ಜರುಗಿದ 'ಪುಸ್ತಕವಿಮರ್ಶೆ' ಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಧರರು ಅಂಬಿಕಾಶನಯದತ್ತರ 'ಗಂಗಾವಶರಣ'ದ ಕಾವ್ಯ (ಗುಣ) ಗಾನವನ್ನೂ, ಶ್ರೀ. ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ. ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟರ ಕವನಸಂಗ್ರಹಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಲ ಕೇವಲ ಕಾವ್ಯಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ಅಯ್ದು ಕೊಂಡಂತೆ ಮುಂದಾದರೂ ಪುಸ್ತಕವಿಮರ್ಶೆಗಳಲ್ಲಿ ಕತೆ-ಕಾದಂಬರಿ-ಪ್ರಬಂಧ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನೂ ಅಯ್ದು ಕೊಂಡು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದೊಳಿತು. ತರಕಾರಿಯ ಒಂದು ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನೂ ಒಂದು ಕವನ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನೂ ಅಯ್ದು ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಸಂಗೀತಗಾರರು

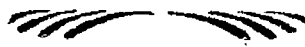
ಈ ಸಲದ ಸಂಗೀತದ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಕುರಿತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ : ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಅಮೋಘವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 'ಹಿಂದೋಲ'ವು ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿನದಿತವಾಗಲು ಅರ್ಹವಾದುದಿತ್ತು. ಇಂಥ 'ಲಹರಿ' ಯಲ್ಲಿಯ ಬಿತ್ತರಣೆಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿಸುವ ಔಚಿತ್ಯವು ಸಂಗೀತಾಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದುದು. ಆದರೆ ಅದಳಿತದವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಾಧಿಕಾರಿಯೂ ಬಿ. ಎ. ಇದ್ದರೆ ಸಾಕಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ. ಗುರುಬಸವಾರ್ಯರು ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಪಚನವಾಗದ 'ಶ್ರೀಕಲ್ಯಾಣ'ದಂಥ ರಾಗಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ. ಜಂಬಲದಿನ್ನಿ ಯವರು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಹಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಲಿನೀ ಮುದೇರ್ಪುರರು ಕಂಠದ ಕಸರತ್ತನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವರದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವೀಯಬೇಕು. ಇವರ ಹಿಂದೀ ಭಜನ ಗಾಯನವು, ಅಬದ್ಧವೂ ಅಪಶ್ರುತಿಯದೂ ಆಗಿತ್ತು. ಇವೇ ಮಾತುಗಳು ಕು. ಸುಂಠಣಕರರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುವು. ಕು. ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರು ಇಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಯಾಸ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಆದರೆ ಇವರು ಶ್ರುತಿಯೆಂದರೆ ನೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

—ಕೇಳುಗರ ಕೈವಾರ

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೫

೧೩೬. ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಪೌರಾಣಿಕ ಕಾದಂಬರಿ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ದೇವುಡು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಅನಂದ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ೨. ಕ್ರೈ. ಅ. ೩೪೦+೨೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೫-೨-೦.

೧೩೭. ಆದರ್ಶರಾಜ್ಯ (ವಿಚಾರಪ್ರಜ್ಞೋದಕ ಪುಸ್ತಕ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಪ್ಪ ಎಂ. ಎ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಬುರ್ಲಿ ಬಿಂದುನಾಥವ, ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೫೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೧೩೮. ದಿ ಹಿಂದೂ ಕೋಡಬಿಲ್ (ಕರ್ನಾಟಕ ಯುನಿ-ವರ್ಸಿಟಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಲೆಕ್ಚರ್ಸ್ ಸಿರೀಸ್). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಗಜೇಂದ್ರಗಡಕರ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಪಿ. ಪತ್ರಾವಳಿ, ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಧಾರವಾಡ. ಡಿ.ಆ. ೫೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೧೩೯. ಗ್ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ ಮತ್ತು ಸದಕಾರ (ವನ-ಮಹೋತ್ಸವದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು. ಜನಾಬ್ ಟಿ. ಎಂ. ಅಮೀರ್ ಬಿ. ಎ.; ಪ್ರಕಾಶಕರು ರೂರಲ್ ಡಿವರ್ಟ್-ಮೆಂಟ್, ಗವ್ವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು. ಕ್ರೈ. ೬೬ ದ ೮೦+೧೦ ಪುಟಗಳು.

೧೪೦. ಇಂದಿನ ಫಿಲಿಸ್ತೀನ (ದೇಶಪರಿಚಯ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹರಿಹಾಸರಾವ್. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸರ್ವೋ-ದಯ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೧೪೧. ಭಾರತೀಯ ಘಟನೆ (ರಾಜಕೀಯ). ಅನುವಾದಕ ಶ್ರೀ. ಕೋ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಜೀವ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ. ಕ್ರೈ. ೬೪+೧೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೧೪೨. Conferance for peace and international co-operation. (Report) by ZAGREB. (Yugo-slavia). Publisher Press section of the Embassy of the R, F. P. of Yugoslavia, New Delhi. DELHI. ಕ್ರೈ. ಅ. ೪೨ ಪುಟ-ಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೫೨

೧೪೩. ಜಾಕ್ ಲಂಡನ್ (ಜೀವನ ಕೃತಿ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ವೈ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಪುರೋಗಾಮಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಸವನ ಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ೪. ಕ್ರೈ. ಅ. ೯೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೪೪. ನಿರ್ದೋಷಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ಕುಮಟಾ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಭಾಲಚಂದ್ರ ವೆಂಕಟೇಶ ಘಾಣೇಕರ. ಪ್ರತಿಭಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೮೮+೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೧೪೫. ಮುಂಬಯಿಯ ಮುನ್ನಡೆ (ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಉಪವನ ಉದ್ಯಾನಗಳು). ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಶಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ಡಿ. ಅ. ೩೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧-೦.

೧೪೬. ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು: ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಶಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ಡಿ. ಅ. ೩೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧-೦.

೧೪೭. ನಿನಡಣೂಕ ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು (ಕಾಯಿದೆ ವಿಚಾರ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ವಿ. ಎಸ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಿ. ಎ, ಎಲ್‌ಎಲ್‌ಬಿ. ಬಿ ಪ್ರಕಾಶಕರು ವಸಂತ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಿ. ಎ, ಎಲ್‌ಎಲ್‌ಬಿ. ಬಿ. ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ೧೨೦೪/೭ ಫೋಲೇಲೋಡ್, ಪುಣೆ-೫. ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವಿದು. ಡಿ. ಅ. ೨೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೪೮. ಮುಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲವೆಂದಿದ್ದಾರಿದ್ದರಿಂದ ಕೈಪಿಡಿ (ಸಂಕಲನ) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲೇಖಕರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಪಿ. ಡಿ. ಜಿ.

Calchemico's

RENUKA TOILET POWDER

ರೇಣುಕಾ ಫೇಸ ಪೌಡರ

ಇದು ಕೋಮಲವಾದ ಸುಗಂಧಿತ (ಬೇವಿನ) ಪೌಡರ. ಎರಫೋಟಿಡ್ ಟಾಲ್ಕಮ್, ಝಿಂಕ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಗ್ನೀಸಿಯಂ ಕಡಿಗಲನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಕ್ರಮವಾದ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ತೀರದ ದುರ್ವಾಸನೆ, ಉಷ್ಣವಲಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜುಜ್ಜುವ ಶಕ್ತಿ, ಇತರ ಚರ್ಮ ಸ್ಥೋಟಿನ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

CALCUTTA CHEMICAL

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರ.ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ಹೊರಟ ಗಣಿತಮಾಲೆ ಇದೊಂದೇ ಆಗಿದೆ.

ನೂತನ ಗಣಿತಮಾಲೆ

ಲೇಖಕ : ಶ್ರೀ. ಗಲಗಲಿ

(೧ ರಿಂದ ೭ ನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗಣಿತಗಳು)

ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಆಭ್ಯಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೆ
ಸುಧಾರಣೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮದ ವಿಷಯ
ನಿರೂಪಣೆ. ಬೆಲೆಮು ಅತ್ಯಲ್ಪ. ವಿದ್ಯಜ್ಞನರಿಂದ ಮನ್ನಣೆ
ಪಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.
ಏಲ್ಲದೆ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯವರಿಂದಲೂ
ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ.

ಅಂತೇ ಇವು ಶ್ರೇಷ್ಠಗಣಿತಗಳು !

ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿಯುಂಟು.
ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್‌ಡೆಪೋ, ಧಾರವಾಡ.

ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ವಿಜಯಪುರ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೯೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ
೦-೧೪-೦.

೧೪೯. ಬಾಲಕರಣ (ದ್ವಿತೀಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ)
ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಈ. ಶಿ. ಅರಳಗುಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ. ಬ. ಗ. ಸಿದ್ದನ-
ಗೌಡರ (ಜ್ಯೋ. ಬಿ. ಎ.). ಪ್ರಕಾಶಕರು ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡ
ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-
ಗಳು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೪೬ ಪುಟಗಳು.

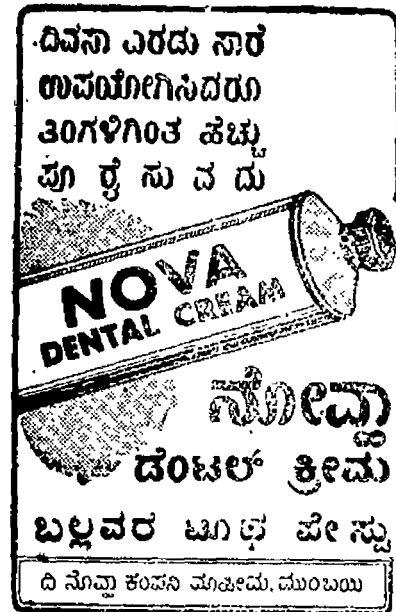
೧೫೦. ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅವತಾರ (ವಿಡಂಬಕ ಏಕಾಂಕ
ಸಂಕಲನ) ಲೇಖಕರು ' ಬೀಚಿ '. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಬಳ್ಳಾರಿಯ
ತಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ಅನೇಕರು ಮತ್ತು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೪೮
ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೪-೦.

೧೫೧. ಸುದರ್ಶನ (ಹೊಸ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು
ಶ್ರೀ. ಬಸಂತೇ ರಾಮಾಚಾರ್ಯ, ವಿದ್ವಾನ್. ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಸುದರ್ಶನ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ತೇರುಬೀದಿ, ಉಡುಪಿ. ಕ್ರೈ. ಫೋ.
೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧-೦.

(೩೪೨ ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು.)

ಜಾಗೃತವಾಗಿದೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೆಲ್ಲವೇ ಒಕ್ಕೂಟ ಕರ್ನಾಟಕ
ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರಚಂಡ ವಿಜಯ.
ಬೇಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೇನೋ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್
ಹುರಿಯಾಳುಗಳಿಗೆ ಸೋಲು ಉಂಟಾಗಿದೆ ನಿಜ; ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ
ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕ-
ಸಭೆಗೆ ನಿಂತು ಅರಿಸಿಬಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹುರಿಯಾಳುಗಳು ದೊರೆತಿ-
ಸಿದ ಮತಗಳ ಬಾಹುಲ್ಯವನ್ನೂ, ಅನಾಗಿ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತ
ಬೇರೆಯ ಪಕ್ಷದವರು ಪಡೆದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮತಗಳನ್ನೂ
ನೋಡಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ
ಮೇಲೆಯೇ ಇದೆಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು.

ಕರ್ನಾಟಕವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ಶ್ರದ್ಧೆಯಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ; ಇಂದೂ ಅದನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದೆ— ಇದೇನೋ ಸರಿಯೆ! ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು
ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನೂ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನೂ ಕೀಳಾಗಣ್ಣಿ-
ನಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ— ಇದೇನು ಸರಿಯಾದ ಮಾತಲ್ಲ.
ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸೂತ್ರಸಂಚಾಲಕರು, ಕರ್ನಾಟ-
ಕದ ನಿಷ್ಠೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟು, ಕನ್ನಡಿಗರ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳ
ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವರೆ? ಕಲ್ಲದೇವರನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪೂಜೆ
ಮಾಡುವ ಪೂಜಾರಿ ಕೂಡ ಮುಡಿಪು-ನೈವೈದ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿಫಲ
ಪಡೆಯುವನು; ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ನಿಷ್ಠಾಪೂರ್ವಕ ಪೂಜೆಗೆ
ಪ್ರತಿಫಲ ಬೇಕಲ್ಲವೆ ? — ಸಂಪಾದಕರು

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

(ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು)

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಚನಾಲಯಗಳ ಸಂಚಾಲಕರು ಜ್ಞಾನವಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು !
ತಮ್ಮ ವಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ
ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ ಸಂಕಲನ, ನಾಟಕಸಂಕಲನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳು
ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುವು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದರದ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಂದಿರ ಈಗ ತಾನೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ‘ ಆನಂದಕಂದರ ’
ತರಂಗರೂಪಕ ಸಂಕಲನ :

ಬೆಳವಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ

ಕೌ. ಅ. ೧೧೩ ಪುಟಗಳು. ಹೊಳಪಿನ ಕಾಗದ. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

ಮೊಸತಾಗಿಯೆ ಹೊರಟ ಕವನ ಸಂಕಲನ

ಕಾ ರ ಹು ನಿ ವೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ರಸವತ್ತಾದ ೫೨ ಕವನಗಳು ಸಂಕಲನಗೊಂಡಿವೆ. ವಿನಿಧ ಬಾವಗಳನ್ನು ವಿಪ್ರರಿಸಿದ
ಸುಂದರವಾದ ಛಾಂದಸ್ಸುಗಳು ! ಸಂಗೀತಗಾರರ ಕಾವ್ಯಗಾಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಸಹಕಾರಿಯಾದುವು !

ಕೌ. ಅ. ೧೨೮ ಪುಟಗಳು. ಅಂದವಾದ ಅಚ್ಚು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

ಸದ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕಾದಂಬರಿ
ರಾಜಯೋಗಿ
ಸುದರ್ಶನ
ಕವನ ಸಂಕಲನ
ವಿರಹಿಣಿ
ಒಡನಾಡಿ

ಕಥಾಸಂಕಲನ
ಬಡತನದ ಬಾಳು
ನಮ್ಮ ಬದುಕು
ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ
ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು
ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ
ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ
ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು

ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ. ಹುದ್ದಾರರ ‘ ಚಿತ್ರಕಲಾಪ್ರವೇಶ ’ ನೂ ಚಾಡಿಯ ಚಾಣಿಕ್ಯನ ‘ ಜಾತೀಯಸಮಸ್ಯೆ ’ ‘ ಕರ್ನಾಟಕ
ಏಕೀಕರಣ ’, ಈ ಕಿರುಪೊತ್ತಿಗೆಗಳೂ ದೊರೆಯುವುವು.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬರೂ. ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕಸದಸ್ಯರಾದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳು.
ಬೇಗನೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಸಂಚಾಲಕ : ಎಸ್. ಡಿ. ಧರಮಪ್ಪ, ಶ. ಪ್ರ. ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ.

ಬಹುಲಗುಣವುಳ್ಳ
ಕಾರ್ಖಾನೆಯುಂಟು

ಕೆ. ಲೋನ್ವರ

ಎತ್ತು ಗಳಿಂದಲೂ
ಗುಂಡಿನಗಳಿಂದಲೂ
ನಡಿಸುವಂಥ

ಕಬ್ಬಿನಗಾಣೆ

ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು
ಕೂಡಲೇ
ಪೂರೈಸುವೆವು

ಸವಿಸ್ತರಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ
ಇಂದೇ ಬೆಲ್‌ಪತ್ರಿಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ

ಕೆ. ಲೋನ್ವರ ಬಂಧುಗಳು ಲಿ: ಕೆ. ಲೋನ್ವರವಾಡಿ

ಭಾರತದ ಅಖಿಲೋಕ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ

JAYANTI

★

MARCH

★

1952

卐

ಮಹಾತ್ಮಾ

●

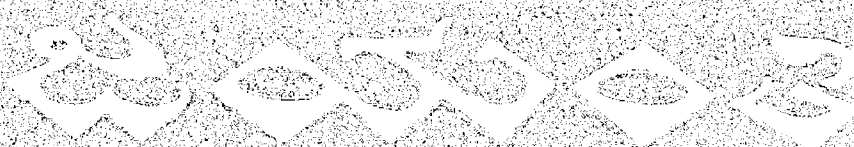
ಜಯಂತಿ

●

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಅನುವಾದ

- ಶ್ರೀ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ
- ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ
- ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ
- ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ
- ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ
- ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ
- ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ
- ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ
- ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಭಾರತದ ವಿಜಯನೀರ ಪಂಚಿತ ಜನಾಹರಲಾಲರು (ಮುಖಚಿತ್ರ)	
ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೃಷಿಯಿಂದ	
ಸಂಕ್ರಮಣದ ಶುಭದಿನ (ಕವನ)	
‘ ಆನಂದಕಂದ ’	೨೮೧
ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿತ್ವ (ಸಂಪಾದಕೀಯ, ಲೇಖಾಂಕ ೧)	
ಸಂಪಾದಕರು	೨೮೨
ನಾಡನಡೆ (ಚಿತ್ರಣಗಳು)	
‘ ಕಾಲಭೈರವ ’	೨೮೩
ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಆಗುಮೋಗು (ಬಾನುಲಿಯ ವಿಮರ್ಶೆ)	
‘ ಕೇಳುಗರ ಕೈವಾರಿ ’	೨೮೪
ರಹಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಭವನ (ಅನುಸಾದಿತ ಕಥೆ)	
ಶ್ರೀ. ಬಳ್ಳಾರ ಸುಬ್ಬರಾಯ ಅಡಿಗ, ಗಂಗೋಳ್ಳಿ	೨೮೫
ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿ (ಗೊಂಬೆಯಾಟ-ಮೂಡಲ ಪಾಯ)	
ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ, ಭಾರವಾಡ	೨೮೬
ವಿರಹವೈರಾಖ (ಕವನ)	
ಶ್ರೀ. ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಮಸಳಿ ಬಿ. ಎ. ಅಥಣಿ	೨೮೭
ಕೊಲೆಗಡುಕ (ಖಲೀಲ್ ಗಿಬ್ರಾನರ ಕಿರುಗತೆ)	
ಶ್ರೀ. ಹೆ. ಸೋ. ಯೋಗೀಶ ಬಿ.ಎ. ಭಾರವಾಡ	೨೮೮
ಬೇವ ನೀನು ಸತ್ತರೇನು ? (ಕವನ)	
ಶ್ರೀ. ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ ಎಂ. ಬಿ. ಮುಂಬಯಿ	೨೮೯
ವಾಚ್ಛಿಶ್ವಯ (ಒಂದು ಬದುಕಿನಾಟ)	
ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವಿ. ಪಾಟೀಲ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೨೯೦
ಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸಿನ ರಹಸ್ಯ (ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಬಂಧ)	
ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಕಟ್ಟಿ ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. (ಬೆಕೆ). ಕೊಲ್ಕಾ ಪುರಳಂಕ	
ಮಲಾಯಾ (ಪ್ರದೇಶಕವಿತೆ)	
ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಮು. ಜೋಶಿ, ಭಾರವಾಡ	೨೯೧
ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ	೨೯೨

ಜಯಂತಿ

ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಮೇಲಾಟ

ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಮೂರು ಬಹುಮಾನಗಳು

೨೦ ರೂ. ೧೫ ರೂ. ೧೦ ರೂ.

**೧೯೫೨ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ೧೫ನೆಯ ದಿನಾಂಕ
ದೊಳಗೆ ತಲ್ಪುವಂತೆ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಡಬೇಕು.**

ಮೇಲಾಟದ ನಿಯಮಗಳು :

೧ ಕತೆಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿರಬೇಕು.

೨ ಜಯಂತಿಯ ಮುದ್ರಿತಪುಟ ೫ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗಾಗಬಾರದು; ಎಂಪರೆ ಫೊಲ್ಯೋಕ್ಸ್ ಆರ್ಟ್‌ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರಬೇಕು.

೩ ವಯಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು.

೪ ಒಬ್ಬರೇ ಲೇಖಕರು ೨ ೩ ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಮೇಲಾಟಕ್ಕೆ ಕಳುಹಬಹುದು. ಆದರೆ, ಒಬ್ಬರೇ ಎಲ್ಲ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರರು.

೫ ಮೇಲಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹುವವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಕತೆಗೆ ಲ ಆಣೆಯಂತೆ ಪ್ರವೇಶಧನವನ್ನು ಕಳುಹಬೇಕು. (ಕಂಡಿಯ ಟಿಕೆಟು, ನಗದುಪಣ, ಪೋಸ್ಟಲ್ ಆರ್ಡರ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಬಹುದು.) ಪ್ರವೇಶಧನವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

೬ ಕತೆಯನ್ನು ಕಳುಹಬಹುದಾದ ಕೊನೆಯದಿನವೆಂದರೆ ೧೯೫೨ ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ಹದಿನೈದನೆಯ ತಾರೀಖು ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಕ್ರಮಾಂಕ ಪಡೆದ ಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

೭ ಬಹುಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕತೆಗಳು ಬಾರದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಬಹುಮಾನ-ಕೊಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೂ ಬಂದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವೆಂದು ತೋರಿದ ಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮನ್ನಣೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಜಯಂತಿಯ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿ ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕೊನೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

**ಕನ್ನಡ ಕತೆಗಾರರೆಲ್ಲ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ
ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು.**

ಸಂಪಾದಕರು ‘ ಜಯಂತಿ ’ ಭಾರವಾಡ

ಸಂ. ೧೪. ಸಂಚಿಕೆ. ೯.

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೆ
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ
ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ
ಸದೆಯ ಬಹುದಾದ
ಮಾಸವತ್ತಿಕೆ.

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ. ಬಿಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಶರತ್ ಕುಮಾರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎ. ಮುಳ್ಳಗಟ್ಟಿ.

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರಕಟಣೆ
ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ
ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ನಾರ್ವಿಕ ವರ್ಗಣೆ ೫ ರೂ.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು
ದರಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ
ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ
ಏಜಂಟರು
ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಕ್ರಮಣದ ಶಿವದಿನ

‘ಅನಂದಕಂದ’

೧

ಹಿಮರಾಜನ ಹಿಂದೆಕೊತ್ತಿ,
ಶಿಶಿರ ಋಷಿಯ ಗುಡಿಯನೆತ್ತಿ
ರವಿ ನಡೆಸಿದ ಸ್ವಂದನ !
ಭೋಗರಾಗ ಸರಿದು ಹೋಯ್ತು,
ಮಾಗುವರಿನ ಕರೆದು. ತಂತು—
ಸಂಕ್ರಮಣದ ಶುಭದಿನ....
ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ಶಿವದಿನ !

೨

ಋಷಿರಾಜನ ಬರವನರಿತು
ಹೋಯ್ತು ಹಿಮದ ಸಿರಿಯು ಬರತು,
ಸತ್ಯದ ಮುಖ ದೊರೆಯಿತು !
‘ಭೋಗವಿದೇ ದುಃಖಮೂರು’
‘ತ್ಯಾಗವದೇ ಸುಖದ ತವುರು’
ಎಂದು ಸೃಷ್ಟಿ ನೋರೆಯಿತು....
ಅದಕೇ ಬಾಯ್ ತೆರೆಯಿತು !

೩

ಮೊಳೆದು ಬೆಳೆದು ತಳಿರ ತಳೆದು
ಇಳೆಯ ಕಣ್ಣು - ಮನನ ಸೆಳೆದು
ಹೂತು ಕಾತ ಬೆಳೆಗಳು—
ಒಣಗಿಸಿ ತಂತಮ್ಮ ಮೈಯು
ಜನಕನ್ನವ ಕೊಡಲು ಕೈಯು
ನೀಡಿ ನಿಂತ ಮುನಿಗಳು....
ದಾಸನಿಯಮ ಧನಿಗಳು !

೪

ಬನಬನಗಳು ಭೋಗರಾಜ
ತೃಪ್ತಿ ತಾಳ್ದು ತಪದ ತಾಪ
ಬರಿಮೈಯೊಳೆ ನಿಂತವೆ;
ಬರುವ ದಿನದ ತನ್ನ ಬಾಳು
ಧರಣಿಗಾಗಲೆಂದು ಕೂಳು
ಧ್ಯಾನಮೌನವಾಂತಿವೆ....
ವ್ರತಜೀವನವಾಂತಿವೆ !

೫

ಭುವಿಗೆ ತಪದ ಪಾತ ಕಲಿಸೆ—
ರವಿ ಕದಿರಿಗೆ ಕಾಪ ಬಲಿಸೆ,
ಬೆಳಕು ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದೆ;
ಮಳೆ-ಜಲಯಲಿ ಮೂಡಿಮೊಳೆದ
ಹುಳು-ಕೀಡಿಯು ಕಚ್ಚಿಕೊರೆದ
ನೆಲದ ಬೇನೆಯಡಗಿದೆ....
ನೋವು ಮಾಯ ತೊಡಗಿದೆ

೬

ಹೊಡಗಲಿದ ಕೂಗುಳದೆ-
ಮರ-ಒಳ್ಳೆಯ ಒರಿದು-ಒರಿದು
ಕಂಡರೇನ. ಹಾಳು ?
ಅರಳಿದ ಒಳಗಲ್ಲರದ;
ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ಸೊಗಸು ಇದೇ !
ಇದಂಲಿಹುದು ಬಾಳು....
ದೈವದ ಕೃಪೆ ಕೇಳು !

೭

ಸಂಕ್ರಮಣದ ಪುಣ್ಯಕಾಲ
ಸಲಿಸಿದೆ ನಮಗಳ್ಳುಬೆಲ್ಲ,
ಏನಿದೇನು ಮಾಡು ?
ಎದೆಯ ನೇಡಕೆಳ್ಳು ಗುರುತು,
ವಿದುಸೊಳ್ಳಿಗೆ ಬಿತ್ತವಾಯ್ತು;
ಇದೇ ಸುಖದ ಕೂಟ....
ಹಬ್ಬದ ಸವಿಯಾಟ !

೮

ಹಿಮರಾಜನ ಹಿಂದೆಕೊತ್ತಿ
ಶಿಶಿರ ಋಷಿಯ ಗುಡಿಯನೆತ್ತಿ
ರವಿ ನಡೆಸಿದ ಸ್ವಂದನ !
ಭೋಗರಾಗ ಸರಿದು ಹೋಯ್ತು,
ಮಾಗುವರಿನ ಕರೆದು ತಂತು
ಸಂಕ್ರಮಣದ ಶುಭದಿನ....
ಸಂಕ್ರಮಣದ ಶಿವದಿನ !

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೀಲತೆ

ಲೇಖನಂ ೧

'ಅಶ್ಲೀಲ' ಎಂದರೆ ಅಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿ—ಅಸಹ್ಯ—ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾರ್ಥ. ಸುಸಂಸ್ಕೃತಸಮಾಜವು ಅಶ್ಲೀಲವಾದ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕೆಂದು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಯಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ; ಆದರೆ ಅನುಗುಣವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ, ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೈ ಹಾಕುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. 'ಅಶ್ಲೀಲತೆ' ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡವ ಮುಖವಾದ ಅರ್ಥವೆಂದರೆ: ಕಾಮವನ್ನು ಕೇಳಿಸಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಕೃತಿಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವಂತಹ ನಡೆ-ನುಡಿಯೆಂದು ಅರ್ಥ. ವ್ಯವಹಾರಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟಜಾತಿಗಳೂ ಕಾಸೂನುಗಳೂ ಈ ಅಶ್ಲೀಲತೆಯನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುವುವು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಹ ಅಶ್ಲೀಲ ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ಎಡೆಗೊಟ್ಟಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನಡೆವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನುಡಿಯುವ ನುಡಿವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಶ್ಲೀಲತೆಯು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಬಾರದೆಂಬುದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ.

ಆದರೆ 'ಕಾಮ' ವಿಚಾರದ ಮಗತು-ಕತೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಶ್ಲೀಲ' ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಾಗಿದ್ದರೆ, 'ರಸಗಳೆಲ್ಲಾ' ಅಶ್ಲೀಲವೆಂದು, ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರಿಯರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ರಾಯ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ 'ಧರ್ಮಾ-ವಿರೋಧೀ ಕಾಮೋತ್ತಮ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತೂ, ಕುವಾಂವ್ಯಾಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ವಿವರ ಹೇಳಿದ 'ಕಾಮ ನಿಜದಾರದೊಳು...' ಎಂದು ಹೇಳಿದ ನೀತಿಯೂ ಶೃಂಗಾರರಸವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವುದಾದರೂ ಅದು ಧರ್ಮನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಸಾರಿರುವುವು. ಧರ್ಮದ ನಿಯತಗೊಳಗಾದ ಕಾಮವು, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಪುರಸ್ಕಾರಾರ್ಹವಾದುದೆ. ಕಾಮನೆಂಬುದೆಲ್ಲ ಅಶ್ಲೀಲತೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಬಿಟ್ಟರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯು ಏನು ಎಂದುವರಿತವೇ ನಿಂತುಹೋದೀತು. ಆದರೊಂದಿಗೆ ಧರ್ಮನೆಂಬುದೂ ನಿಂತುಹೋದೀತು.

ದಾಸಕವಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವಿದೆ; ಅದರ ಕ ಸ್ಥಾನ ಮೂರನೆಯದು. ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದವನು ಮೊದಲು ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವನಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಕೃತಧರ್ಮ, ಮಾನವಧರ್ಮ, ಸಮಾಜಧರ್ಮ, ಕುಲಧರ್ಮ, ವ್ಯಕ್ತಿಧರ್ಮ ಇವೆಲ್ಲ ಮೊದಲನೆಯ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾದ ಧರ್ಮದ ಅಂಗಗಳಾಗಿ ಇರುವುವು. ಈ ಧರ್ಮಾಂಗಗಳ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನರಿತು,

ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಇರಿಸುವುದೆಂದರೆಯೇ ಧರ್ಮ-ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಂತೆ. ಈ ಧರ್ಮದ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನೇರಿ ನಿಂತು ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಧರ್ಮರಹಿತವಾದ ಅರ್ಥದ ಸಾಧನೆಯು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನವಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೂ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಅಶೃಷ್ಟಿ-ಆಶಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಧರ್ಮವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೇ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು. ಧರ್ಮಾರ್ಥ-ಸಂಪನ್ನನಾದವನಿಗೆ ಕಾಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಕಾಮಸಾಧನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾನವವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಾಮಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಡೆಯೊಡ್ಡುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶ-ಕಾಲ-ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಸಮಾಜಧರ್ಮವೂ ರಾಜಶಾಸನವೂ ಹಾರಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಬಹುದು-ವುದಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಕೃತಿಧರ್ಮವನ್ನೂ ಮೀರಿಸಬಹುದು-ವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಸಾಧಿಸುವ ಕಾಮಪುರುಷಾರ್ಥ, ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ತಾರಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸದೆ, ಮಾರಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು.

ಶೃಂಗಾರರಸವು ಧರ್ಮಾವಿರುದ್ಧವಾದ ಕಾಮವನ್ನು ಪ್ರೋಪಿಸಿ ತೋರಿಸುವಂತಹದಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ-ಲಾಕ್ಷಣಿಕರು ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸನವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಎಂತಲೇ ಅವರು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಕಾವ್ಯ-ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದ ಲಲಿತಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾನುಸಾರಿಗಳಾದ ನಾಯಕ-ನಾಯಕಿಯರ ವಿಶ್ವಲಂಛನೆಯೋಗಶೃಂಗಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಔಚಿತ್ಯನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸದೆ ವರ್ಣಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸೂಳೆಗೇರಿಗಳ ವರ್ಣನಾಚಿತ್ರಗಳು, ಕಾವ್ಯಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನರಿಯದವರಿಗೆ ಅಶ್ಲೀಲವೆಂದು ಎನಿಸಬಹುದಾದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಬೇರೆ ಬಗೆಯದಾಗಿರುವುದು. ಸೂಳೆಯರ ಕಾಮವ್ಯವಹಾರದ ಅಸಂಸ್ಕೃತ-ಬೀಭತ್ಯಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅವರ ಕಾಮವ್ಯವಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಮಾಜಿಕರಲ್ಲಿ ಜುಗುಪ್ಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಕವಿಯ ಅಂತರಿಕ ಅನೇಕೆ. ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವರು, ಇಂತಹ ಧರ್ಮವಿರೋಧಿಯಾದ ಕಾಮದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕಾರಭಾವದಿಂದ ನೋಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ನಾಯಕ-ನಾಯಕಿಯರ ಸಂಯೋಗಶೃಂಗಾರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಒಂದು ಸಂಯಮವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಧರ್ಮವಿದರ ದ ಅವರಿಂದ ಕಾಮಭಾವನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅತಿಕ್ರಮ, ಅನಾಚಾರಗಳು ಎಂದೂ ನಡೆಯುವು. ನಾಯಕಿ ಪ್ರಣಯಿನಿಯಾದರೂ ಅವಳು ತನ್ನ ಕುಲೀನತೆ, ಶಾಲೀನತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಹಜ ಲಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವಳು. ನಾಯಕನು ಪ್ರಣಯಿ-

(೪೫೦ ನೆಯ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.)

ಕತೆಗಾರ-ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ದಿನಾಂಕ ಎರಡು-ಮೂರರಂದು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಘದ ಸಂಚಾಲಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಾರರ ಸಮ್ಮೇಳನವೂ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಸಮ್ಮೇಳನವೂ ಜರುಗಿದುವು. ದಿನಾಂಕ ೨ ರಂದು ಜರುಗಿದ ಕತೆಗಾರರ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಮರುದಿನ ನಡೆದ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವುಡು ನರಸಿಂಹ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಎರಡೂ ದಿನ ಅಂದಂದಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಸಂಕರಣಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಾರರೂ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು, ಎರಡೂ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ, ಎರಡೂ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಜರುಗಿಸಿತು. ಇವೆರಡೂ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಾದರೂ, ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಕೊರತೆಯೇನೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಿರಿಕಿರಿಯ ಕತೆಗಾರ-ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿದುದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿ.

ಕತೆಗಾರರ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಸಣ್ಣ ಕತೆಯ ಪೂರ್ವೇತಿಯಾಸ, ಸದ್ಯದ ನಿರ್ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಕುಂದು-ಕೊರತೆ, ಪ್ರಕಾಶಕರ ವ್ಯವಹಾರದೃಷ್ಟಿ, ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ-ಪ್ರಗತಿ ಜೀವನ-ಸೌಂದರ್ಯ ವಾಸ್ತವತೆ-ಆದರ್ಶ-ಈ ದ್ವಂದ್ವಗಳ ವಾದದ ನಿವರಣೆ, ಶ್ರೀಲಾಶ್ಮಿಲಿಗಳ ವಿಚಾರ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ನಿಶದವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವುಡು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭ-ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹದಗೊಂಡ ತಮ್ಮ ಜೀವನವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಮೂರನೆಯ ದಿನಾಂಕದಂದು ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು, ಒಂದೆರಡರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳೂ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬಹುಮತದಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾದುವು.

ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳಾವುವು ?

ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರು ಕಾದಂಬರಿತ್ತೀಜನದ ಶುದ್ಧೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಕೊಂಡು, ಅಶ್ಲೀಲವನ್ನೆಸುವಂತಹ ಕತೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗದು-ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೆಯ ಗೊತ್ತುವಳಿ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಾಶಕರೂ, ಪತ್ರಿಕಾಕಾರರೂ ಲೇಖಕಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು-ಎಂಬುದು ಎರಡನೆಯ ಗೊತ್ತುವಳಿ.

ಮೊದಲನೆಯ ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂದು ಕಾಮವಿಜ್ಞಾನದ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣದ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಲೈಂಗಿಕ-ವಿಚಾರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ, ಕತೆ ಕಾದಂಬರಿ-ಸಂಟಿಕೆಗಳೂ ವಾಚಕರ ಕೈಗೆ ರೂರೆಯುತ್ತಿವೆ. ತಾವು ಎಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆ-ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂಬ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡ ಜನ, ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಕರರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಮವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆಯ ಬೇಕಾದುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಗೊಳಗಾಗಿದ್ದರೂ ವರ್ತಮಾನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೆರುಕು ತುರಿಸಿಕೊಂಡಾಗಿನಂತಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಒದವಿಸುವುದು, ಬಹುಜನರ ಮನಃಭವದ ಸಂಗತಿ. ಅದರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಗಳನ್ನಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ನಾಡಿನ ಜನರ ವಾಚನಿಕ ಉನ್ನತಿಯ ಸಲುವಾಗಿಯೂ ವಿಚಾರದ ವಾವಿತ್ತಾದ ಸಲುವಾಗಿಯೂ ಎಚ್ಚರುತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಪೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿದುದು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಕಳ್ಳವೇಟೆಗೆ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಇಂದಿನ ಕಾಲ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಂಜಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹರಡುವುದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕರಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವು ಜನರನ್ನೂ ಅಡ್ಡಹಾದಿ ಹಿಡಿಯಲು ಹಚ್ಚಿದೆ. ಎಂತಲೇ ಆನಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಸಹಜವೃತ್ತಿಯನ್ನರಿತುಕೊಂಡು, ಅವರ ಪ್ರಾಕೃತ-ಮನವನ್ನು ಅನೇಷ್ಟಿಸುವ ಕಾಮರೂಪಜೋದಕಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದರ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡುತಿರಬಹುದಾದರೂ, ನಾಡಿಗರ ಉನ್ನತಿಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಂಟಕವ್ರಾಯವಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ಓದುವವರಿಗೆ ಇಂತಹವನ್ನು ಓದಲಾಗದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಬರೆಯುವ ಕೆಲವು ಜನರಲ್ಲಿಯೇ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಂಜಸವಾದ ಉಪಾಯ. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡೇ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೊದಲನೆಯ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಪುರಸ್ಕೃತವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜವನ್ನು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸುವವರೇ ನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕರು. ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನರಿತು, ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕರು ನೈಯತ್ತೀಕಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ನೋಡದೆ, ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣವ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿತ್ತು, ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಘದ ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರಾಯಿಕೆ.

ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಆಗು-ಹೋಗು

ರಿಲಿ' ಮತ್ತು ಬಾನ್ಸಲಿ ವರದಿಗಳು.

ರಿಲಿ' ಮತ್ತು ಬಾನ್ಸಲಿಯ ವರದಿಗಳು ಧಾರವಾಡ ಕೇಂದ್ರದ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯ ನೈತಿಕವಾಗಿದೆ. ಬಾನ್ಸಲಿ ವರದಿಗಳಂತೂ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಲೆಹೀನವಾಗಿವೆ. ಈ ತಿಂಗಳು— ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಾಕ್ ಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ಸಂದರ್ಶನಗಳು ನುರು ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡವು. ಇವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಂಡರೋ ನಿಚಾರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥ, ಹಿಂದಿ ಯಲ್ಲೂ ಅವುಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನಾದರೂ ಏಕೆ ಕೊಡಬಾರದು? ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಉಸುಕುಕಟ್ಟುವಂತೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲೂ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೇನಿದೆ? ಬಹುಜನರಿಗೆ ಆದರೆ ಲಾಭವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಈ ಮುಂಬಯಿ ಮರುಪ್ರಸಾರಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದ ಮೇಲೆ, ಅವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇನಿದೆ? ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಧಾರವಾಡ ಕೇಂದ್ರವು, ಈ ವೇಳೆಯ ಅವಶ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು.

ಬುಧವಾರವಂತೂ ಪ್ರಸಂಗರಂಗಕ್ಕೋ, ವಾರ್ತಾ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೋ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಹೊರತಾಗಿ ಈ ತಿಂಗಳು ರವಿವಾರ, ಮಂಗಳವಾರ, ಗುರುವಾರ, ಶುಕ್ರವಾರ ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕುದಿನ ಮಾಲೆಯೇ! ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿರದ ಕಾರಣವೇನು? ಬಾನ್ಸಲಿಗೆ ವಿಷಯಗಳೇ ಇಲ್ಲವೇ?

ನಡೆದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ, ಪ್ರೋಷಕಅಹಾರ, ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಪ್ರಕಾರ. ಈ ಮಾಲೆಗಳೆ ಮುಂದರಿದಿದ್ದು ಶ್ರೀ ಬುಲಿಯವರ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ವಿಚಾರಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಹೊಸ ಮಾತುಗಳು ಅಡಕವಾಗಿದ್ದು 'ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗಾಗಿ' ದಿ. ೨೩ ರ ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಗದ್ಯಪಂಜರೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರೊ ಮಾರ್ಕನಾಡು ಅಭ್ಯಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉಪಯೋಗದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿದರು. ಇದೇ ಮಾಲಿಕೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪನ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ವ್ಯಾಕರಣಪರಂಪರೆ. ಈ ಮಾಲಿಕೆಯು ಯಶಸ್ವಿ ಅಭಿಲೇಖನಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಮಾಲಿಕೆ

ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಕುರಿತು ಶ್ರೀ. ನಾಡಗೀಡ ಅವರು, ದಿ. ೧ ರಂದು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ. ಪಂಥರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿಯವರು, 'ಪಾಣಿನಿ ಮತ್ತು ಯಾಸ್ಕ'ರನ್ನೂ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೂ ಅಭ್ಯಾಸಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ. ಗಲಗಲಿಯವರ ವಾಣಿ ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಹೃದ್ಯವಾದುದು. Humour ಮತ್ತು satire (ಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಡಂಬನ)ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿದ್ದುವು. 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ' ಯೋಜನೆಯು, ಅಂದೇ ಎಂದರೆ ದಿ. ೧೫ಕ್ಕೆ ವಿಫಲವಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಭಾಷಣಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾದುದು. 'ಪೋಷಕ ಅಹಾರ'ದ ಮಾಲಿಕೆಯು ಮುಗಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಈಗೀಗ ಮಾಲಿ ದಿನಗಳು ಬಹಳ ಉಳಿಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಲಿಕೆಗಳ ಯೋಜನೆ ಸಮೀಕ್ಷಾವಾದುದು— ಎಂದು ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? **ನಾಟಕಗಳು.**

ಈ ತಿಂಗಳ ನಾಟಕಗಳೆಂದರೆ— 'ಗಡಿಬಿಡಿ ಗಂಗಾಬಾಯಿ', 'ಲಲಿತಳ ಕೊನೆ', 'ಸಮಾನತೆ', 'ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿ'. ಗಡಿಬಿಡಿ ಗಂಗಾಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿತ್ರಗಳು— ಆದರೆ ಅಪೂರ್ಣ ಅಪಕ್ವ ಕೃತಿಗಳು. ಇಂತಹ ಹೊಸ ಲೇಖಕರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಅನುಚಿತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಅಪಕ್ವಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ, ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳಿಂದ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಾದುದು. 'ಲಲಿತಳ ಕೊನೆ' ಒಂದು ಅವಾಸ್ತವ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಥೆ. ಇದು ಬಿತ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಕಲೆಯನ್ನು ತೋರದೆ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಅವಾಸ್ತವತೆಗಿಟ್ಟು, ಶೈಲಿಯಂತೂ ತೀರ ಅಸಕ್ತ. 'ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿ' ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಗೇ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಗಿಳಿವಿಂಡು' ಮತ್ತು 'ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ'

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇನ್ನೂ ನಿಯೋಜಕರ ಅಲಕ್ಷ್ಯ, ಅಜಾಗರೂಕತೆಗಳನ್ನೇ ತೋರುತ್ತವೆ. ದಿಲ್ಲಿ, ಮದ್ರಾಸ, ಪಾರದೇಶಿಕ ಮಕ್ಕಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಜೀವಕಳಿ ಇಲ್ಲಿ ಸುತರಾಂ ಇಲ್ಲ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತಿರುವ ಮಹತ್ತ್ವದ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲು ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರವು ಏನು ಹವಣಿಸಿದೆ? **ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ**
(೪ನೇ ನೆಯ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.)

ರಹಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಭವನ

(ಸಂಚಿಕೆ)*

ಶ್ರೀ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಸುಪ್ರಾಯ ಅಡಿಗ, ಗಂಗೋಳಿ

★

ಹಾಳುಮನೆಯೊಂದರ ಬೆರಗುವಡಿಸುವಂತಹ ಕತೆಯೆಂದು. ಪುರಾತನ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿ-ಭೀಳು ಮನೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಹೃದಯವೇಧಕ ಕಥೆಗಳು ತುಂಬಾ ಹುದುಗಿರಬಹುದು!

★

ನೆಂಟೋಮ್ ನಗರದಿಂದ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಫರ್ಲಾಂಗ್ ದೂರದಲ್ಲಿ ಲೋಯರ್ ನದಿಯ ದಡದ ಮೇಲೆ ಪುರಾತನ ಭವನವೊಂದಿದೆ. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಈಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳು ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿವೆ. ಮನೆಯದುರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಾನವಿದೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರಾಕಾರವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೇಗ ನದೀತೀರದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಕಳೆದ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉದ್ಯಾನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮರಗಳಿಗೆ ಫಲಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಉದ್ಯಾನದ ಸುತ್ತಲೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಸ್ತೆಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಆದರೀಗ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ತೋಟ ನೋಡುವಾಗಲೇ ಮೊದಲು ಅಲ್ಲೊಂದು ಪ್ರೀಮಂತರ ವಸತಿಯಿದ್ದೆಂದೂ, ಅವರಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶೇಷ ಅಭಿರುಚಿಯಿದ್ದೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೋಟವು ಹೂ-ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾತ್ರ ಅದೆಲ್ಲ ಕಾಡಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮನೆಯ ಮಾಳಿಗೆಗಳು ಭೀಳು-

ಗೊಳಿಸಿ ಕಾಡಂಬರೀಕಾರರಾದ ಓನರ್ ವ. ಬಾಲಜಿಗಳವರ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕತೆ.

ವಂತಿವೆ. ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲುಬೆಳೆದಿದೆ; ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನ ಬೀಗಕ್ಕೆ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿದೆ. ಬಿಸಿಲು-ಮಳೆ ಚಳಿಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಮನೆಯ ಬಣ್ಣವೆಲ್ಲ ಅಂದಗಟ್ಟಿದೆ. ಗೋಡೆಗಳು ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಭೀಕರ ನಿರ್ದಯತೆಯೊಂದು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಲರವದಿಂದಲೂ ಇಲಿ-ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಓಡಾಟದಿಂದಲೂ ಭಂಗವೊಂದುತ್ತದೆ. ಕಿಟಕಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಚ್ಚಿದ್ದು, ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ರಹಸ್ಯದ ಒಂದು ಪರದೆಯನ್ನು ಹಾಸಿದಂತಿದೆ.

ನೀವು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಭವನದತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಹಾಯಿಸಿದರೆ, ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಹುಡುಗರು ಆಟಕ್ಕಂದು ಮಾಡಿದ ಎಣ್ಣೆ ತೂತುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆ ತೂತುಗಳ ಮೂಲಕ ನೀವು ಒಳಗಡೆಹೋದರೆ, ತೋಟದ ಚಿತ್ರವು ಬಹು ಸುಂದರವಿರುವುದೆಂದು ಮನಗಾಣುವಿರಿ. ಈಗ ಎಲ್ಲವೂ ಕಾಡಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಕಾರಂಜಿಗಳ ಕಲ್ಲುಗಳೆಲ್ಲ ಬಿರುಕುಹೋಗಿವೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಎದ್ದು ನಿಂತಿದೆ. 'ಇಂತಹ ಭವ್ಯ ಭವನದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಸಿಡಿಲೆರಗಿತು? ಇದರ ಮೇಲೆ ಸರಮಾತ್ಸನ ಎಂತಹ ರಾವ ತಬ್ಬಿತು?' — ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನದಲ್ಲುದಯಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಹಾಳಾದ ಮನೆಯು ಬಿಡಿಸಲಾರದ ಸಮಸ್ಯೆಯಂತೆ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಬಹು ಹಿಂದೆ ಈ ಮಹಲಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜಮೀನ್‌ದಾರನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ.

ಒಂದು ಬಾರಿ ನಾನಿರುವ ಮನೆಯೊಡತಿಯು ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಅವಳವನು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ತುಂಬಾ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳತೊಡಗಿದೆ.

ಮನೆಯೊಡತಿಯು ಹೀಗೆಂದಳು:—ಮಹಾಶಯರೇ, ಸಮ್ರಾಟರು ಸ್ಪೇನ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿದಾಗ, ಕೆಲ ಸ್ವಾನಿಕ್ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಪ್ತನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಲಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಸರಕಾರದವರು ಒಬ್ಬ ನವಯುವಕ ಸ್ವಾನಿಕ್ ಕೈದಿಯನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಅವನು ಪ್ರತಿವಿಧವೂ ರಾಣಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಸಾಧಾರಣ ಮನುಷ್ಯನಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾನಿಕ್ ಸರದಾರನಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಸರಿಗೆ ನನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೆನಪಿಲ್ಲ—ಡಾಯರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬೇಕಿದ್ದರೆ ನೋಡಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅವನು ಕಷ್ಟೇನೂ ಉದ್ವಿಗ್ನನಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಮೈಕಟ್ಟು ಅಂದ-
ವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಕಿರುಗೈಗಳು ತುಂಬಾ ಕೋಮಲವಾಗಿದ್ದವು.
ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಲೆಂದು ಅವನು ಎಷ್ಟೋ ಬ್ರಶ್ಚುಗಳ-
ನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಕಂಠಗೂಡಲು, ಹೊಳವುಗಣ್ಣು
ಹಾಗೂ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಮೈ ಜನರನ್ನು ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.
ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವೇಶದ ಮೊಡ್ಡಮೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೂ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ.
ಸ್ವೇನಿನ ರಾಜರೂ ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು.
ಅದರ ಈ ಯುವಕನ ದೇಹದ ಮೇಲಿದ್ದಂತಹ ನಯವಾದ ರೇಶ್ಮೀ
ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಾನು ಬೇರೆಯೂ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಹು
ಅಲ್ಪಾಹಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ವ್ಯವಹಾರ
ತುಂಬಾ ಮಧುರವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಯಾರೂ ಅವನೊಡನೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳು-
ತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಹಳ ಮಿತಭಾಷಿಯಾಗಿದ್ದ. ನಾನೆಷ್ಟು
ಮಾತಾಡಿದರೂ ಅವನು ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿ-
ದ್ದರೂ ನಾನೇಕೋ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಮುಗ್ಧಳಾಗಿದ್ದೆ. ಅವನು
ಅಷ್ಟೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿನವು ಸೀದಾ ಮೇಡಂ
ಮೇರಿಟಿಳ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮೊದಲನೆಯ
ದಿನವೇ ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಅವನ ಮೇಲೆ, ಬಳಿಕ ಯಾರಿಗೂ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗುವು-
ದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಆ ಬಡವಾಯಿಯು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ
ತನ್ನ ದೈವಿಯನ್ನು ಕದಲಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.

ಸಂಜೆಗೆ ಅವನು, ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಗ್ಗಾ ದಶಿಷ್ಟಕೋಟೆಗಳನ್ನು
ನೋಡಮೊಗುತ್ತಿದ್ದ. ಇಷ್ಟೇ ಅವನ ಮನೋರಂಜನೆಯ
ಸಾಧನವಾಗಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಬೆಟ್ಟಗಳೆಂದರೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿ.
ಸ್ವೇನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಬೆಟ್ಟಗಳೇ ಇರುವಂತೆ. ಅವನು ರಾತ್ರಿ
ತುಂಬಾ ತಡಮಾಡಿ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಲವು ಬೆಳಿ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯ
ವರೆಗೂ ಮರಳುವ ವಿಷಯವು ತಿಳಿದಾಗ, ನನಗೆ ಮೊದಮೊದಲು
ತುಂಬಾ ಚಿಂತೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಆದರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ
ಅವನ ವಿಶ್ವಾಸವು ಅಭ್ಯಾಸವು ಒಗ್ಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅವನು
ಬಾಗಿಲ ಬೀದಿ ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ,
ನಾನೇಕೂ ಪರಿಶ್ರಮವೇರಿಕೊಳ್ಳಿ. ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ, ಕುದುರೆ-
ಗಳಿಗೆ ಸೇರು ಕುಡಿಸಲೆಂದು ನದೀತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಅಳು,
ಆ ಸ್ವಾನಿಶ್ ಸರದಾರನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಾಣಿಸಂತೆ ಅಜಾಡುತ್ತಿರು-
ವುದನ್ನು ಕಂಡ. ಮರದಿಂದ ನಾವು 'ಮೊಳೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ
ಮಳೆಗಳಿವೆ'ಯೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ತಾನು
ಈಜುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ಕಂಡು ಅವನಿಗೆನೂ
ರುಚಿಸಿದಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಗೊಂದುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆ ಯುವಕನು, ತನ್ನ ಕೋಣೆಯ-
ಲ್ಲಿರುವೆಂದು ನಾವರಿತೆವು. ತುಂಬ ಹುಡುಕಾದ ಮೇಲೆ, ಅವನ
ಕೋಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೀಟಿ ಸಿಕ್ಕಿತು.
ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ರತ್ನ-

ಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ನೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದಿತ್ತು. ತಾನು ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದರೆ
ಆ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಬದುಕಿ ಬಾಳುವಂತೆ
ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ತನ್ನಿಗೆ ಮುತ್ತಿ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ
ಆ ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ನನ್ನ ಪತಿಯೂ ತುಂಬಾ
ಹುಡುಕಾದವರು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗತಿ ಜರುಗಿತು: ನನ್ನ ಪತಿಯು
ಆ ಸ್ವಾನಿಶ್ ಸರದಾರನ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದರು. ಅವ-
ರಿಗೆ ಅವುಗಳು ಮೇಡಂ ಮೇರಿಟಿಳ ಮನೆಯದಾಗಿ, ನದೀ ತೀರ
ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದವು. ನನ್ನ ಪತಿಯು ಪ್ರಾಶ-
ಕಾಲ, ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ
ಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನೂ ರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ವಾನಿಶ್
ಸರದಾರನ ಚೀಟಿ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪತಿಯು, ಅವನ ಬಟ್ಟೆ-
ಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿ ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆಯೇ ಸ್ವಾನಿಶ್ ಸರದಾ-
ರನು ಪರಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಡಂ ಗು ರ ಹೊಡೆಯಿಸಿದರು.
ಪೋಲೀಸರು ಎಷ್ಟು ಹುಡುಕಾಡಿದರೂ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಗ
ಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾನಿಶ್ ಸರದಾರನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸತ್ತಿರಬಹು
ದೆಂದು ನನ್ನ ಪತಿ ಭಾವಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನನ್ನ ವಿಚಾರ ಬೇರೆಯೇ
ಇತ್ತು. ಮೇಡಂ ಮೇರಿಟಿಳ ಸೇವಕಿ ರೋಜಿಯು ಹೇಳಿಕೆಯು
ಮೇಲೆ ಕತೆಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪೋಷಿಸಬಹುದು. ತನ್ನ ಒಡ-
ತಿಯ ಬಳಿ ಒಂದು ಸುಂದರ ಕ್ರಾಸ್ ಇತ್ತೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ವಳು
ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದೂ ಅವಳು ಹೇಳು-
ತ್ತಿದ್ದಳು. ಸಾಯುವಾಗಲೂ ಆ ಕ್ರಾಸ್ ತನ್ನ ದೇಹದ
ಮೇಲೆಯೇ ಇರಲೆಂದು ಅವಳ ಅಸೆಯಿತ್ತು. ಸ್ವಾನಿಶ್ ಸರದಾ-
ರನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಮೊದಲು ಬಂದಾಗ, ಆ ಕ್ರಾಸ್ ಅವನ
ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಾನು
ದನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ.

" ನೀವು ರೋಜಿಯೊಡನೆ ಏಜ್ಜೇನೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೆ? "
ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

" ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ, ಆದರೆ ಏನೂ ಲಾಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಕಲ್ಲಿ
ನಂತೆ ನಿಂತು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವಳು ಬಾಯಿ
ತೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ! "

ಮನೆಯೊಡತಿಯೊಡನೆ ಕೆಲ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದ ಮಾತುಕತೆಯಾಡಿ
ನಾನು ಹೊರಟುಬಂದೆ. ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯು
ಅಸ್ಪಷ್ಟ ವಿಚಾರಗಳೂ, ಮನಕು ಮನಕಾದ ಕಲ್ಪನೆಗಳೂ, ಅವಮ್ಯ
ಕುತೂಹಲವೂ, ಅಜ್ಞಾತಭಯವೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ಮೇಡಂ ಮೇರಿಟಿಳ ಆ ಭವನವು ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಸ್ವಪ್ನ
ದಂತೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು
ಆ ಮನೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಪಲು ಶಕ್ತಿವಿಾರಿ
ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೆಂಡೋಮ್ ನಗರದಲ್ಲಿ
ರೋಜಿಯ ನಾತ್ರವು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ತ್ವವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ನಾನು

ಅವಳನ್ನು ಪರಿಚಿಸಿದೆ. ಅವಳ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧೀ ಹೃದಯವು ಎದ್ದು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಮನೆಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ರೋಜಿಯೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಲಿಗೆಯಿಂದಿರಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

“ರೋಜಿ ! ” “ನಿನು ಸ್ವಾಮಿ ! ”

“ನಿನಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಮದುವೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆ ? ”

ಅವಳು ತುಸು ಬಿಟ್ಟಿಬಿದ್ದಳು.

“ನನಗೆ ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಕಷ್ಟಮಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಾದಾಗ, ಪತಿಗಳ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗದು” — ನಗುತ್ತಾ ಅವಳಿಂದಳು.

ಅವಳು ಭಾವಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೋ ಹೇಳಬಾರಬಿದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತುಂಬಾ ನಿಪುಣರು.

“ರೋಜಿ ! ನೀನು ಬಹು ಸುಂದರಿ. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರೇಮಿಗಳು ದೊರೆಯಬಲ್ಲರು. ನೀನು ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲಕಳೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಜೋಟಿನಲ್ಲೇಕೆ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವಿ ? ನಿನ್ನ ಬಡತಿಯು ನಿನಗೇನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿಲ್ಲವೆ ? ”

“ಕೊಟ್ಟೇನೋ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ; ಆದರೆ ನನಗೆ ಈ ಸಟ್ಟಿಣವೆ ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಿದೆ ! ”

ಅವಳು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾವ ವಕೀಲನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಿತ ಆರಿಸಿದ್ದಾಳೆ—ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಬಲವಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ರೋಜಿಯೊಡನೆ ಸಲಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನು ರೋಜಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ—“ರೋಜಿ ! ನೀನು ನನಗೆ ಮೇಡಂ ಮೇರೆಟಿಳ ಇಡೀ ಕವಿಯನ್ನು ನಿವರಿಸು ! ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಅವಳ ಸುಂದರ ಮುಖವು ಮುಸುಕಿ ಹೋಗಿ, ಕಂಗಳು ಕಳೆಗುಂದಿರುವು.

“ನೀವಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನಾಡುವುದಾದರೆ ಹೇಳದೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿಡಬೇಕು.”

ರೋಜಿಯ ಕತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆದರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕವೇ ಆದೀತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ:

“ಮೇಡಂ ಮೇರೆಟಿಳು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಣೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಳವಾದ ಒಂದು ಕವಾಟಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನಿಡು-

ತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾನು ವರ್ತಮಾನ ಆ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು: ಮೇಡಂಳು ತುಂಬಾ ಕಾಹಿಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ, ಅವಳನ್ನು ಏಕಾಂತವಾಗಿಯೇ ಇರಗೊಡಿಸುವುದು ಕ್ಷೇಮಕರವೆಂದು ಅವಳ ಪತಿ ಭಾವಿಸಿದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪತಿಯು ಮತ್ತೊಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿರತೊಡಗಿದ. ಅದೇ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಒಂದು ದಿನ ಕೌಂಟರು (count), ಕ್ಲಬ್ಬಿನಿಂದ ಎರಡುಗಂಟೆ ಮೊದಲೇ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಪತಿಯು ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಬಹುದೆಂದು ಮೇಡಂ ಭಾವಿಸಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅಂದು ಕೌಂಟರು ತುಂಬಾ ಉತ್ಸಾಹಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಆಕ್ರಮಣದ ಕುರಿತು ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಬಿಲಿಯರ್ಡ್ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದೊಂದು ಅವರಿಗೆ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಘಟನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮೇಡಂ ಮಲಗಿರುವಳೆಂದು ರೋಜಿಯಿಂದ ತಿಳಿದ ಕೌಂಟರು, ಹುಸುಹೊತ್ತು ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಲ್ಲೇ ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗಾಡಿದರು. ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ದುರ್ಭಾಗ್ಯದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಪತ್ನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅವಳ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು; ಅಲ್ಲದೆ ರಾತ್ರಿ

ದೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ZANDU
PROTOGASEN
 Whole Casein Hydrolysate
 PALATABLE AND POWERFUL NUTRITIVE
 TONIC FOR ORAL
 ADMINISTRATION IN ALL RUNDOWN
 CONDITIONS OF HEALTH
 Biological Laboratory
 The Zandu Pharmaceutical Works, Ltd.
 BOMBAY 14.
 Sole Agents:—
 M/s. Pranalal and Sons
 Chemists, Druggists
 Station Road. HUBLI
 (H. O. Bangalore City)

ಉಳಿದವರೇ, ಪತ್ತಿಯ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತ-
 ಳಾಗಿದ್ದು ದನ್ನೂ ಕಂಡಿದ್ದರು. ಕೃಷಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಪತ್ತಿಯಾಗ
 ನ್ನು ಕಾಣುವವರೆಂದೂ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪೊರೆತುದರಿಂದ ಅವಳ
 ಸೌಖ್ಯವು ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದೆಂದೂ ಮನಗಂಡಿದ್ದರು.
 ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳೊಡನೆ ಮನತನಾಡಲು ಅವರು ತುಂಬ ಉತ್ಸುಕ
 ರಾದರು. ಈ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸೇವಕಿ 'ರೋಜಿ'ಯನ್ನು
 ಕರೆದೊಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಹೊರಗೆ ಕೆಲಸವಾಳುಗಳ ಇಸ್ಕೀಯ ಅಟ್ಟ-
 ವನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾಗಿದ್ದಳು. ಕೌಂಟರು ಸ್ವತಃ
 ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಾಟೀನು ಹಿಡಿದು, ಪತ್ತಿರ. ಕೋಣೆಯತ್ತ ಹೊರಟು-
 ಬಟ್ಟರು. ಕೋಣೆಯ ಬಳಿ ತಲುಪಿ ಅವರು ಲಾಟೀನನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ-
 ಲಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಜೊತೆಯ ಸಪ್ಪಳವು ಅನೇಕವ ವಾತಾ-
 ವರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿತು. ಅವರು ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಾಗ,
 ಒಳಗಣ ಕಪಾಟಿನ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದ ಕಬ್ಬವಾದಂತೆ ಭಾಸವಾ-
 ಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ, ಪತ್ತಿಯು
 ಬಟ್ಟಲೇ ಅಗ್ಗಿ ಸೀಕೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ನಿಂತಳು. 'ರೋಜಿಯು
 ಕಪಾಟಿನೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವುದರಿಂದ' ಅವರ ಕಂಟರ ಮನದಲ್ಲ
 ಉದಿಸಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿತು. ಪತ್ತಿಯು ಕುಳಿ-
 ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಧಾವಿಸಿದಳು. 'ರೋಜಿಯು' ಹಿಂದೆ ಬಂದು
 ಬಂತೆಂದೇನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು? ಅವಳು ಕೂಗುತ್ತಾ 'ರೋಜಿ'ಯನ್ನು

ಹಿಡಿದು ಬರಲು ತುಂಬ ತಡವಾಯಿತು. — ಅವಳಿಂದಳು,
 ಅದರ ಕೌಂಟರಿಗೆ ಇಂದವಳು ಸ್ವರ ನಿಂದಿನಂತೆ ಮಧುರವಾಗಿಲ್ಲ
 ವೆಂದು ತೋರಿತು.

ಕೌಂಟರು ಏನೂ ಹೇಳದಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ
 ರೋಜಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ, ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಲೇ ಬೆಟ್ಟ-
 ಬಿದ್ದರು. ಅವರು ಯಂತ್ರದಂತೆ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು
 ಬಳಿ ಅತ್ತಿ ತಿರುಗಾಡತೊಡಗಿದರು.

“ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿದೆಯೇ? ಅಥವಾ-ಬೇರಾವ ಅಶುಭವಿಚಾರ
 ವಿದೆಯೇ?” ಪತ್ತಿ ಕೇಳಿದಳು. ರೋಜಿಯು ಅವಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯ
 ಉಡುಗೆಯನ್ನು ಉಡಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಕೌಂಟರು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು.
 “ನೀನು ಹೋಗು; ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ನಾನೇ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳು-
 ತೀನೇ!”

ಪತ್ತಿಯ ಮುಖಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೇಡಂ, ಇಂದೇನೋ
 ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳು. — ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳು
 ಏಕಾಂತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ರೋಜಿಯು ಹೊರಟು
 ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಬಂದು ತುಸು ಹೊತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತು-
 ಕೊಂಡಳು. ಕೌಂಟರು ಪತ್ತಿ ಯೆದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಕಠೋರ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ:
 ‘ಮೇಡಂ; ನಿನ್ನ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಯೇ?’ ಎಂದು
 ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಪತ್ತಿಯು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಕೌಂಟರ ಮುಖದ ಕಡೆ
 ನೋಡುತ್ತ ಸರಳವಾಗಿ— ‘ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! ನಿಮ್ಮ ಭ್ರಮೆಯಷ್ಟೆ!’
 ಎಂದಳು.

ಆದರೆ ಈ ಉತ್ತರದಿಂದ ಕೌಂಟರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಾಗಲಿಲ್ಲ
 ಆದರೂ ಈಗ ಪತ್ತಿಯ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಪಾವಿತ್ರವು ಎದ್ದು
 ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಕಪಾಟಿನ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲೆಂದು
 ಮುಂದುವರಿದರು. ಪತ್ತಿಯು ಕೈಹಿಡಿದು ಅವರ ಕಡೆ ಕಾತರನೇತ್ರ
 ಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ— “ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
 ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಂಬಂಧ ಮುರಿಯಿತೆಂದೇ ತಿಳಿಯಿರಿ” — ಎಂದು
 ಹೇಳಿದಳು. ಪತ್ತಿಯು ಈ ಮಾತು ಕೌಂಟರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅವಳ
 ಕುರಿತಾಗಿ ಆದರ ಹುಟ್ಟಿಸಿತು.

“ಇಲ್ಲ ಪ್ರಿಯೆ, ನಾನದನ್ನು ತೆರೆದುನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ
 ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಎಂದೆಂದೂ ಮನಸ್ಸಾಸಕ್ತಿ ಎಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
 ನಿನ್ನ ಹೃದಯವು ಪವಿತ್ರವೆಂದೂ ನಿನ್ನಿಂದ ಯಾವ ಪಾಪವೂ
 ಜರುಗದೆಂದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.”

ಮೇಡಂ ಕೌಂಟರ ಕಡೆ ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಳು.
 “ಒಲಿದು ಕಾಣಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ದೇವರೆದುರಿಗೆ—
 ‘ಕಪಾಟಿನೊಳಗಾರೂ ಇಲ್ಲ’ ಎಂದು ಅಣಿಯೆತ್ತು. ನಾನು ನಿನ್ನ
 ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡುವಲ್ಲಿ ಮಾತು ಎಂದೆಂದೂ ಕಪಾಟಿನ ಬಾಗಿ-
 ಲನ್ನು ತೆರೆಯಲಾರಿ!”

ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

- ಧ್ವನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
 - ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
 - ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ
- ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.**

ಅರವಿಂದ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಆಂಡ್ ನೇರಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಗಾಂಧಿಚೌಕ, ಧಾರವಾಡ.

=====

ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಯ ಕಡೆಗೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪತ್ನಿಯ ಕಡೆಗೂ ನಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಯು ಇಟ್ಟಿಗೆ ತರಲೆಂದು ಹೊರಹೋದಾಗ, ಪತಿಯು ತಿರುಗುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಕೋಣೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಮೂಲೆಗೆ ತಲುಪಿರಲು ಮೇಡಂ ಸಂದರ್ಭಪಡೆದಳು: “ರೋಜೆ! ನಾನು ನಿನಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಡೆ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಚ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಇಟ್ಟಿರಲಿ.” ಬಳಿಕ ಅವಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ— “ಹೋಗು; ಮೇಸ್ತ್ರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡು.” ಎಂದಳು.

ತುಸುಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ನೀರಿನಂತೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಮೇಸ್ತ್ರಿ-ಯೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತರೆ, ಪತ್ನಿಗೆ ಸೇನಕಿಯ ಕಡೆ ಸಂಕೇತಮಾಡಲು ಸಂದರ್ಭ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗುವುದೆಂದು, ಕೌಂಟರು ಮಾತಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಮೇಡಂ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಮಾನವಾಗಿದ್ದಳು. ಗೋಡೆಯು ಅರ್ಧದವರೆಗೆ ಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಕೌಂಟರು ಪ್ಲೆಡುಕಾಲ ಬೇರೆ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನರಿತು ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಯು ತನ್ನ ಬಾಚಿಯಿಂದ ಕಪಾಟಿನ ಕನ್ನಡಿಯಮೇಲೊಂದು ನೆಟ್ಟು ಹೊಡೆದ. ಇವರಿಂದ, ರೋಜೆಯು ತನ್ನ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆಂದು ಮೇಡಂಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಮೂವರೂ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಆಕಾರವನ್ನು ಕಂಡರು. ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕಳವಳದ ಭಾವನೆಯಿತ್ತು. ಅವನ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲುಗಳೂ, ಹೊಳಪುಕಂಗಳೂ ತುಂಬ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದವು. ಪತಿಯು, ಅವನ ಕಡೆಗೆ ಧ್ವನಿ ಹರಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಮೇಡಂ— “ಇನ್ನೂ ಬದುಕುವ ಆಶೆಯಿದೆ” ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಸಂಕೇತ ಮಾಡಿದಳು.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏ ಗಂಟೆಗೆ ಗೋಡೆ ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಕೌಂಟರು ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಬೇರೊಂದು ಕೋಣೆಗೆ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟರು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದೊಡನೆಯೆ, ಕೌಂಟರು ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ‘ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ ತರಲು ನಾನಿಗೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ’ ಎಂದು ಹ್ಯಾಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲಿನವರೆಗೆ ಹೊದರು. ಆದರೆ ಮರುಕ್ಷಣವೇ ಏನೋ ನೆನಪಾಗಿ, ಅವರು ಹಿಂದಿರುಗಿ

ಒಂದು ಕ್ರಾಸನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

ಮೇಡಂ ಆ ನಂದದಿಂದ ಕುಡಿದಾಡಿದಳು. ‘ಕೌಂಟರು ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಬಳಿ ಈ ಕ್ರಾಸನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ—ಎಂದು ಅವಳು ಭಾವಿಸಿದಳು. ಕೌಂಟರು ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಅವಳು ನಡುಗುದನಿಯಲ್ಲಿ—“ಕೂಡಲೆ ಬಾಚಿಯನ್ನು ತಾ. ನಾವೀಗಲೇ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ಪುನಃ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು” ಎಂದಳು.

ರೋಜೆಯು ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತುಂಬೊಪ್ಪಿಸಿದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಗೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಮೇಡಂ ಕೆಲವು ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ತನ್ನ ಹಿಂದೆ ಕೌಂಟರು ಬಂದು ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಳು. ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ಬೆಟ್ಟಿನೇ ಚೀಲ ಮೂರ್ಛೆಹೋದಳು.

“ಮೇಡಂಳನ್ನು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸು!” ಎಂದು ಕಠೋರಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕೌಂಟರು ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತರು. ಅವರು ಮೊದಲೇ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನೂ ಹಿಸಿ, ಪತ್ನಿಗಾಗಿ ಈ ಜಾಲವನ್ನು ಹೊಡೆದ್ದರು. ಪತ್ರಬರೆದು ವ್ಯಾಪಾರಿಯನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿ ಸ್ವತಃ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದರು. ಕೋಣೆಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಸರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗಲೇ ಸೇವಕನು ವ್ಯಾಪಾರಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದ.

“ನೀನು ಸ್ವಾಸಿತ್ ಜನರಿಂದ ಕೆಲವು ಕ್ರಾಸ್ ಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೋ?”

“ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಾ!”

“ಸರಿ; ಇಷ್ಟೇ ಬೇಕಿತ್ತು”— ಪತ್ನಿಯ ಕಡೆ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಕೌಂಟರು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಅಮೇಲೆ ಸೇವಕಿಯನ್ನು ಕರೆದು— “ನೋಡು; ನಿನ್ನ ಒಡತಿಯು ಸ್ವಸ್ಥಳಾಗುವವರೆಗೆ ನಾನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಊಟವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡು!”—ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಆ ನಿಷ್ಕೂರ ಕೌಂಟರು ಅಂದಿನಗಳ ವರೆಗೂ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಅಲುಗಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಕೆಲದಿನಗಳ ವರೆಗೆ, ಕಪಾಟಿನೊಳಗಿಂದ ಏನೋ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಯುವ ಒಬ್ಬ ಅಪರಿಚಿತನ ಮೇಲೆ ದಯೆ ದೋರಿರೆಂದು ಪತ್ನಿಯು ತುಂಬಾ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ಕೌಂಟರು ಪ್ರತಿಪಲವೂ “ಕಪಾಟಿನೊಳಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನೀನೇ ಕ್ರಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಆಣೆಮಾಡಿರುವಿವಿಲ್ಲಾ”— ಎಂದು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟು, ಅವಳ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. *

[* ಕವಿ ಪರಿಚಯ:— ಇವರು ಟುನರ್ಸ್‌ದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಜೀವನದ ವಿವಿಧಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾರಿಸಿಗೆ ನಡೆದು, ಅಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. ಇವರು ಎಷ್ಟೋ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ, ನೀಳ್ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದು ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದರು. ಈ ರಚನೆಗಳು ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಸಂಜದ ಉತ್ತಮ ಕಾದಂಬರಿ ಕಾರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿವು. ಇದು ಇವರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕತೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. —ಅನುವಾದಕ]

ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿ

—: ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಮತ್ತು ಮೂಡಲಸಾಯ :—

ಶ್ರೀ. ಬಿಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ

★

ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣವಿದು. ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಾಟ, ಚರ್ಮದ ಗೊಂಬೆಯ ಛಾಯೆಯಾಟ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟಗಳ ಚರಿತ್ರೆ-ವಿವರಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ.

✡

ಇಂದಿನ ನಾಗರಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಗರಗಳೇ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಕಲೆಗಳ ಆಗರಗಳಾಗಿರುವವು. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಕೂಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲೆಗಳನ್ನೇ ಅದರ್ಶವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ, ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳತ್ತ ಕೇಳಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಗರಗಳೆಂದರೆ ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯಜನರ-ವರ್ತಕರ-ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆಹಾರ-ವಸ್ತ್ರಗಳಂತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಕಲೆಗಳೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೇ ನಗರದ ಜನಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ರಂಜಿಸುವ ಗೊಂಬೆಯಾಟ, ಭಾಗವತರಾಟ, ಬಯಲಾಟಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೇ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿಕೊಂಡು ಸುಖದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಲಿದ್ದ ಬಡವರು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಜೇಡರು, ಬಣ್ಣಗಾರರು ಇವರೆಲ್ಲ ಈ ಬಗೆಯ ಆಟದ ಮೇಳದ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲ-ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಂದುವರಿದ ಜಾತಿಗಳ ಕಲಿತ ಜನರೂ ಈ ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟ, ಭಾಗವತರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ನಾಗರಿಕರಿಂದ, ಹಳ್ಳಿಗರ ಈ ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಮೆಚ್ಚುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವರಿಂದ, ಇವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂವರ್ಧನೆಗೊಂಡುವು.

ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಅಥವಾ ಸೂತ್ರಗೊಂಬೆಯಾಟ, ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದುದು. ಕನಕದಾಸರು 'ಡಿಂಭದೊಳು ಪ್ರಾಣವಿರಲು ಕಾಂಬ ಸೂತ್ರಗೊಂಬೆಯಂತೆ' ಎಂದು ಮಾನವಜೀವನಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯ

ಉಪಮೆಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಂದರದಾಸರು 'ಗೊಂಬೆಯಾಟವನಾಡಿಸಿದ ಮಹಾಭಾರತನ' ಎಂಬ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯ ಉಪಮೆಕೊಟ್ಟು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರತ್ನಾ ಕರಸಿದ್ದನು, ತನ್ನ ಕಾವ್ಯನಾಯಕ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ನಡೆಯಿಸಿದ ನವರಾತ್ರಿಯ ಉತ್ಸವಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬಂದ ಕಲಾವಿದರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟದವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲ ೧೬ ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ನಾಡ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತು ಹುಡುಕಿಬರೆ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಗುರುತುಗಳು ದೊರೆಯಬಹುದು. ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಲೆಯ ಪರಂಪರೆ, ೧೯ ನೆಯ ಶತಮಾನ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ನಿಶೇಷ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಜನರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಶ್ರಯ-ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಮೇಳಗಳನ್ನರಿಸಿದವರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಸೂತ್ರಗೊಂಬೆಯಾಟದ ಪ್ರಚಾರ ಅಷ್ಟೊಂದು ಇಲ್ಲವಾದರೂ, ಧಾರವಾಡ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಡಿಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರು, ಪಾನಗಲ್ಲು, ಆಡೂರು, ಕರಜಗಿ ಮೊದಲಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೊಂಬೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಹಿರಿಯರು ಸಿಕ್ಕುವರು.

ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಕುಣಿಸುವ ಗೊಂಬೆಗಳೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೊಂಬೆಗಳಲ್ಲ. ಅವು ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಸಜೀವ ನಟ-ನಟಿಯರಂತೆ, ಕೈಕಾಲು-ಕೊರಳುಗಳನ್ನು ಅಲಗಾಡಿಸಿ ಅಭಿನಯಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಅಭಿನಯಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಕೈಕಾಲು-ಕೊರಳುಗಳ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಅಲಗಾಡುವಂತೆ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸೂತ್ರ-ಸಂಬಂಧದಿಂದ ರಚಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಸೂತ್ರಚಾಲನೆಯ ಕಲ್ಪನೆ

ಯಿರುವ ಚತುರ ನಿರ್ದೇಶಕ, ಕುಶಲನಾದ ಶಿಲ್ಪಿ ಇವರ ಸಹಕಾರ, ವಿಚಾರಸಾಮರಸ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಗೊಂಬೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ಪಾತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತ ಪ್ರಸಾಧನಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಸಾಧನಕಾರ, ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಥೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನಾಡಿಸುವ ಸೂತ್ರಧಾರರು ತುಂಬ ಕೈಚಳಕವುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ವಹಿಸಿ ಹಾಡುವ ರಾಡೀಗೂ ಅದುವ ಮಾತಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೈ-ಕಾಲು-ಕೊರಳುಗಳು ಅಲುಗಾಡುವಂ ಕೈಬಿರಳುಗಳಿಂದಲೂ ಬಾಯಿಂದಲೂ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳು ಕೈ-ಕೊರಳುಗಳಿಂದ ಅಭಿನಯಿಸುವುದಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಸಂದರ್ಭವರಿತು ಜಾನಪದ ಕುಡಿತಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದೆಲ್ಲದರ ವ್ಯವಧಾನ ಸೂತ್ರಧಾರಿಗಳಿಗೆ ಇರಲೇಬೇಕಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮಾತಿಗೂ ಕೈಗೂ ಸಂಬಂಧ ಇನ್ನಿ, ಭಾವಾಭಾಸವಾಗುವುದು.

ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಇತರ ದೊಡ್ಡಾಟಗಳಂತೆ ರಾತ್ರಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ನಡೆಯುವುವು. ಈ ಆಟದ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾಂಶ, ಭಾಗವತ ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಆಯ್ದು ತೆಗೆದ ರಸಪ್ರಸಂಗಗಳು. ನಾಂದಿಯ ತರುವಾಯ ಗಣಪತಿ-ಶರದೆಯರ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳು ಬಂದು ಕುಣಿದು, ಸೂತ್ರಧಾರರನ್ನು ಹರಸಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಗುವುದು. ಮೊದಲು ರಂಗರಚನೆಯ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಆ ಮೇಲೆ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎತ್ತರವಾದ ರಂಗಸ್ಥಳ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಧಾರಿಗಳ ಕೈಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗುವಂತೆ, ಎದೆಯೆತ್ತರಕ್ಕೆ ರಂಗಸ್ಥಳದ ಅಗಲದುದ್ದಕ್ಕೂ—ಮರದ ಎಳೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿರುವರು. ಅ ಮರದ ಎಳೆಯು ಮರೆಯಾಗುವಂತೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಪರದೆಯೊಂದು ಇಳಿದು ಬಂದಿರುವುದು. ಗೊಂಬೆಗಳು ಅಡುವ ಸ್ಥಳದ ಹಿಂಬದಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಕಿರಿಯಗಲದ ಪರದೆ ಮುಚ್ಚಿರುವುದು. ಪಕ್ಕವಾದ್ಯದವರು, ಹಾಡುವವರು, ಆಟ ನಡೆಯಿಸುವ ಭಾಗವತ, ಸೂತ್ರಧಾರಿಗಳು, ಹಿಮ್ಮೇಳ-ಮುಮ್ಮೇಳಗಳವರು—ಎಲ್ಲರೂ ಪರದೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವರು. ಅಡುವ ಗೊಂಬೆಗಳ ಹೊರತು, ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ರೂ ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಕವಾದ್ಯಗಳಾಗಿ ಶ್ರುತಿಹಿಡಿಯುವ ಪುಂಗಿ, ಮುಖವೇಣು, ಮೃದಂಗ, ಧೋಲು ಇರುವುವು.

ಈ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳಾಡುವ ಮಾತುಗಳು ಪ್ರಾಸಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರೌಢಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವಾಗಿರುವುವು. ಹಾಡುಗಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತದ ಅಲಾಪನೆಗಳಿಂದ

ಕೂಡಿರುವುವು. ಪಾತ್ರಗಳ ಕುಣಿತಗಳೊಂದಿಗೆ 'ಫೈಥಕ ಶೋ' ಮೊದಲಾದ ನೃತ್ಯಗತಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದ ಸಂಕೇತಮುದ್ರೆ, ಹಾವಭಾವಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು. ನಡು-ನಡುವೆ ನಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹನುಮನಾಯಕನೆಂಬ ಹಾಸ್ಯಗಾರ, ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಬಂದು, ಪೊಟ್ಟಿತುಂಬ ನಗಿಸುವರು ಪ್ರೀಕ್ಷಕರನ್ನು. ಈ ಗೊಂಬೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ: ಇವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ತುಟಿಗಳು ಕೂಡ ಅಲುಗಾಡುವಂತೆ ಸೂತ್ರರಚನೆಯಿರುತ್ತದೆ. 'ವತ್ಸಲಾಹರಣ' 'ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಯುದ್ಧ' 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನ' 'ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ' 'ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ' 'ರಾವಣ ಸಂಹಾರ' ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವುವು. ಹೆಣ್ಣು ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಆಗಾಗ ಪ್ರಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಗಣ್ಯನಾದ ಸ್ಥಾನವಿದ್ದಿತು.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಗೊಂಬೆಯಾಟವೂ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ರೂಢಿವಾಗಿರುವುದು: ಅದಾವುದೆಂದರೆ ಕಿಕ್ಕೀಕೇತರೆಂಬವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಮದ ಗೊಂಬೆಗಳಾಟ. ಈ ಆಟದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಲ್ಲದವರು, ಚರ್ಮದ ಗೊಂಬೆಯೆಂದರೆ. ಹೇಗಿರುವುದೆಂದು ಅಶ್ವರ್ಯಪಟ್ಟು ಕೇಳಬಹುದು. ಚರ್ಮದ ಗೊಂಬೆಗಳೆಂದರೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಘನ-ಗಾತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಚರ್ಮವನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗುವಂತೆ ಹದಗೊಳಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಪಾತ್ರಗಳ ಅಕಾರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂಗಾಂಗ, ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಿಗೆ, ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿರುವರು. ಈ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೂ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಅಲುಗಾಡುವಂತೆ ಸೂತ್ರರಚನೆಯಿರುವುದು. ಈ ಗೊಂಬೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕೌರವ-ಪಾಂಡವರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು. ಇಂದಿನ ಚಲಚಿತ್ರಗಳ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಜಾನಪದ ರೂಪವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ಆಟನೋಡುವ ಪ್ರೀಕ್ಷಕರಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಪಾರದರ್ಶಕ. ಬಣ್ಣದ ಗೊಂಬೆಗಳ ಛಾಯೆಯಾಟವಾದುದರಿಂದ, ಛಾಯೆ ಬೀಳುವ ಬಿಳಿಯ ಪರದೆಯೊಂದೇ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಕೂಡಿ ಕಾಣಬೇಕಾಗುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಂಗಸ್ಥಳದ ಮುಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಪರದೆ ಕಟ್ಟಿ, ಅದರ ಒಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯ ದೊಡ್ಡ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ-ಬೀರಾಗುವುದು. ದೀಪ, ಪರದೆ ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಆಟಗಾರರು ಕುಳಿತು, ಕೈಚಳಕದ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಗೊಂಬೆಯ ನೆರಳುಗಳನ್ನು ಕುಣಿಸುವರು. ಕುಣಿಸುವವರೇ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಪಾತ್ರಗಳಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವರು; ಪದ-ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಪರದೆಯ ಮುಂದೆ ಅರ್ಥಕಾರ-ನೋಟ ಕುಳಿತು, ರಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕುಣಿದು ನಿಂತ ಪಾತ್ರಗಳ

ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಲಹೆ, ಆಗಾಗ ಕಥಾಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೂ ನಿವರಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಇವರ ಸಂಗೀತ ತೀರ ಜಾನಪದಜಾತಿಯದು: ಛೋಲು, ಕೋಳಲು ಮೊದಲಾದ ಸಕ್ಕವಾದ್ಯಗಳೂ ಇರುವುವು. ಕಿಲ್ಲಿಕೇತರ ಈ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಅಡಿಸಿದರೆ ಮಳೆ-ಬೆಳೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಗುವುದೆಂದು ಹೆಳ್ಳಿಗರು ನಂಬುವರು. ಇವರು ಅಡುವ ಆಟ ಮಹಾಭಾರತ ಕಥೆಯ ಗಂಭೀರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ, ನಡು-ನಡುವೆ ಬಂದು ಅಶ್ವೀಲಹಾಸ್ಯದ ಹುಚ್ಚಾಟ ನಡೆಯಿಸಿ ಹೋಗುವ ವಿದೂಷಕ ಪಾತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳೂ ಇರುವುವು.

ಇದಲ್ಲ ಗೊಂಬೆಯಾಟದ ವಿವರವಿವೇಚನೆಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಈ ಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳು ಯಾವ ತಾಯಿಕೂಸುಗಳೋ, ಆ ತಾಯಿಯ ಎಂದರೆ ಭಾಗವತರ ಆಟದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ತಮಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಭಾಗವತರ ಆಟಗಳನ್ನೇ 'ಮೂಡಲಪಾಯದ ಆಟಗಳು' ಎಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಇವುಗಳನ್ನು 'ಮೂಡಲಪಾಯದಾಟ' ಎಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯುವರೆಂಬುದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಬಹಳ ಜನರು ಅರಿತಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವುದು. 'ಪಾಯ' ಎಂಬುದು ಪ್ರಾಕೃತ ಪದವಾದರೂ, ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ. 'ಪಾಯ' ಎಂದರೆ ಪದ್ಧತಿ-ರೀತಿ-ಎಂದು ಅರ್ಥ. 'ಮೂಡಲ-ಪಾಯ' ಎಂದರೆ ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಯವರ ಪದ್ಧತಿ' ಎಂದರ್ಥ. ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವತರ ಆಟಗಳು ಹುಟ್ಟಾಗಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡ ನೋಡಿದರೆ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವೇ ಭಾಗವತರ ಪದ್ಧತಿಯ ಉಗಮಸ್ಥಾನವೆಂದು ತೋರುವುದು. ಅಲ್ಲಿಯವರು ಅಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಗವತರ ಆಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಅವುಗಳನ್ನಾಡತೊಡಗಿದಬಹುದಾಗಿದೆ. ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವ-ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ, ಪಶ್ಚಿಮದ ಭಾಗವತರಾಟದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೇನೋ! ಎಂತಲೇ ಪೂರ್ವದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಈ ಆಟದ ಪದ್ಧತಿಗೆ 'ಮೂಡಲಪಾಯ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಒಂದೆ ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದ ಪಶ್ಚಿಮದವರ ಪದ್ಧತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ವೀಶೇಷಣವನ್ನೂ ಪಡೆಯದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಪೂರ್ವದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಲೋಕತಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅಡುತ್ತಿರುವ ಪದ್ಧತಿ 'ಮೂಡಲಪಾಯ' ಎಂದು ವೀಶೇಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.

ಇನ್ನು ಆ ಆಟಗಳಿಗೆ 'ಭಾಗವತರ ಆಟ' ಎಂದು ಏಕೆ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದು:- ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ: 'ಭಾಗವತರು' ಎಂದರೆ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತರು. ✓ ಅದಲ್ಲೆಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಭಕ್ತರು. ರಾಮಾಣುಜಾಚಾರ್ಯರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡನಾಡೇ ಆದುದರಿಂದ, ನೈಷ್ಠ ವ ಸಂಘದ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದ ಪ್ರಚಾರ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು

ಆಯಿತು. ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಬಂದು ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಿಸಿದ ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ದೈವತಮತವೂ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತಂದಿತು. ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿಷ್ಣು-ಭಕ್ತಿಯ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದಕೊಂಡ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಕ್ತವರ್ಗವೊಂದು ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧಗಿತು. ಹೀಗೆ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲ, ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ 'ಭಾಗವತರು' ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು

ಪರ್ ಕಾಡಾ

ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೆ ಅಸಹ್ಯ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವದು.

ವರ್ಷಾದ್ಯ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೆ ಹುಟ್ಟು ಮೂರನೆಯದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ವ್ಯಯವನ್ನು ತಂದಾಗುವುದು ಡನಿ ಅಜೀರ್ಣವನ್ನು ಪರಿವರಿಸುವದು, ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮೊನಕ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು. ಧಾನ್ಯ ವದ್ಧಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಮೋಗುಡಿ ಎತ್ತುಕರ ಮಾಡುವದು.

ಅಬಲಾಮೃತ

ಪ್ರೀಯರ ನಿಶಕ್ತಿ, ಯಾವನ, ನೊಂದರ್ಥವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ

ಅಳಿದುಹೋದ, ಬಳಿದುಹೋದ, ಕಂಪುವುದು, ಮಕ್ಕಳ ಹೆರಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಬರುವ ಕ್ಷಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳನ್ನು, ನಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಗರ್ಭಾಕರದ ಅತಿನಾರವನ್ನು, ತಡೆಯಲಾರದಿದ್ದರೆ ಬೆನ್ನು ಮೋವು, ಬೊಂಕೆಮೋವು, ಕೈಮೀರಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪವಾಗಿ, ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಆದ ಮುಟ್ಟುಮೋವು ಇಂತಹ ಮುಟ್ಟುಮೋವುಗಳಿಂದ ಪ್ರೀಯರ ದೇಹಾರೋಗ್ಯವನ್ನೇ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ

ನೊಂದರ್ಥವನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸಿ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮುದುಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ಪರ್ ಅಬಲಾಮೃತವು ಈ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳನ್ನೂ ಸರಿ ಪಡಿಸುವುದು.

ಪರ್ ಅಬಲಾಮೃತ ಕಂಪನಿ
ಬೆಂಗಳೂರು. ೨೭.

‘ ಬಗನ ’ ಬಾಲಾಮೃತ

ಮುಖ್ಯವಸ್ತು

ಮಕ್ಕಳ
ಯಶಸ್ಸು
ಮತ್ತು
ಹೊಟ್ಟೆ

ದೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಯಿಸ್ ಹೀಲರಿನ್'
ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ
ಉತ್ತಮ 'ಟೊನಿಕ್' ಇರುವುದು.

THE NATIONAL PHARMACIES &
PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಸಾಧನಗಳೆಂದರೆ ಗಾಯನ, ಕೀರ್ತನ, ದೇವದೇವನ
ಅನಂತ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದು.
ಆತನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುರಾಣಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗೀತದ ಸಹಕಾರ-
ದಿಂದ ಕೀರ್ತನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದು. ಈ ಕೀರ್ತನ-
ನದ ಕಲೆಯ ವಿಕಾಸವಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ-
ದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಕ್ಷಗಾನದ 'ಪ್ರಸಂಗ' ಎಂದರೆ
'ತಾಳ ಮದ್ದಳೆ'ಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಹರಿಕೀರ್ತನದ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ
ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕೀರ್ತನಕಾರ ಎಂದರೆ ಭಾಗವತನೊ-
ಬ್ಬನೇ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಅರ್ಥವನ್ನಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಯಕ್ಷಗಾನ
ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವತ, ಒಂದೊಂದು ಕಥಾ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ
ಒಂದೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಮೇಳಕೊಡಿಸಿ,
'ತಾಳಮದ್ದಳೆ'ಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲು ತೊಡಗಿದ. ಈ ಯಕ್ಷ-
ಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಮೊದಲು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ
ಆಖ್ಯಾನಗಳನ್ನೇ ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಬರು-ಬರುತ್ತ
ಇದೊಂದು ಕಲೆಯಾಗಿ ಪರಿಣತವಾದನೇಲಿ, ಮಿಕ್ಕ ದೇವತೆಗಳ
ವೀಲಾವ್ರಸಂಗಗಳನ್ನೂ ಈ ತಾಳ ಮದ್ದಳೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು
ಶೋಧಿಸಿರಬಹುದು. ಈ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸಂಚಾಲಕರೆಲ್ಲ 'ಭಾಗ-
ವತರು' ಎನಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಸಂಗೀತ-ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ತಾಳ-
ಮದ್ದಳೆಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು, ಸಾಟಿಕದ ಮಿಕ್ಕ ಅಂಗಗಳಾದ ವೇಷ-
ಭೂಷಣಗಳನ್ನೂ ಅಭಿನಯ ನರ್ತನಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು,
ಭಾಗವತರ ಆಟಗಳಾಗಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾ-
ಗಲು ತೊಡಗಿದುವು. ಈ ಆಟಗಳನ್ನೇ ಬಯಲಾಟ, ಅಟ್ಟದಾಟ,
ದೊಡ್ಡಾಟ- ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಕನ್ನಡಿಗರ
ಕರೆಯಲು ತೊಡಗಿದರು. ಈ ಆಟಗಳ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದ
ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದ ಪ್ರಚಾರ ಬರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ತೊಡಗಿ,
ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದು ಮನೋರಂಜಕ ಕಲೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು
ಪಡೆಯಿತು. ಭಕ್ತಿಯ ಗಂಭೀರ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ
ಇಂತಹ ಆಟಗಳನ್ನು, ಕೇವಲ ಮನೋರಂಜನೆಯ ದೃಷ್ಟಿ-
ಯಿಂದಲೇ ಅಡಲು ತೊಡಗಿದರು. ಅದರೂ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ
ನಡೆದುಬಂದ 'ಭಾಗವತರಾಟ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇವು ಕಳೆದು-
ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಆಟದ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರ-
ಧಾರಣನ್ನು 'ಭಾಗವತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಕರೆಯುವ
ಪದ್ಧತಿ ಇದುವರೆಗೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ-ಬಯಲಾಟಗಳು ಮೊದಲು ರೂಢಿ-
ಗೊಂಡು ಹರಡಿಕೊಂಡುದು ಕನ್ನಡ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ.
ಮುಂದೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಮಲೆನಾಡಿನ
ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆಯೂ ಬಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಕೂಡ ಭಾಗವತರ
ಆಟಗಳನ್ನಾಡುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧಾರವಾಡ-ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ
ಪಶ್ಚಿಮದ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವರು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು
ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ: ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನ್ಯ-
ಭಾಷೆಯ ಜನರು—ತಮಗೆ ಕನ್ನಡನುಡಿಯ ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ—
ಮಾತು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿ-
ಕೊಂಡು, ಈ ಭಾಗವತರ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಕನ್ನಡ
ಭಾಷೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಿಳಿಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ
ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಡ-
ಣದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದ-ಹೋದಂತೆ, ಭಾಗವತರಾಟದ ಮೇಳಗಳು
ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಮೂಡಲಪಾಯದ ಭಾಗವತರಾಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಷ್ಟೋ
ಆಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು, ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಜನ
ಕವಿಗಳು ಹಿಂದೆಯೇ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು
ಆಖ್ಯಾನಗಳು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.
ಮುದ್ರಿತವಾಗದೆ ಕೈಬರೆಪದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದ ಮೂಡಲ ಪಾಯದ
ಆಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೈಮಿನಿ
ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ 'ಸುಧನ್ವ', 'ಮಯೂರಧ್ವಜ', 'ಬಬ್ರುವಾಹನ'
'ಚಂದ್ರಹಾಸ' ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ 'ದ್ರೌಪದಿ'
ಸ್ವಯಂವರ 'ರಾಜಕೂಯಯಾಗ' 'ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನ' 'ಗದಾ-
ಯುದ್ಧ' ಮೊದಲಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ, ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿಯೇ

‘ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ’ ‘ಇಂದ್ರಜಿತು ವಧೆ’ ‘ರಾವಣ ವಧೆ’ ಗಳ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ, ಭಾಗವತದ ಕೃಷ್ಣ ಲೀಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ‘ಭೈರವ’ ‘ಪ್ರಲ್ಹಾದ’ ‘ರುಕ್ಮಾಂಗದ’ರ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಮೂಡಲಪಾಯದ ಅಟಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ‘ಚಿತ್ರಕೇತು’ ‘ಕನಕಾಂಗೀ ಕಲ್ಯಾಣ’ ‘ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನ’ ‘ನಳಚಂಪ್ರ’ ಮೊದಲಾದ ಬೇರೆ ಪುರಾಣಕಥೆಗಳೂ ಈ ಅಟಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದುದು ಉಂಟು. ಶಿವ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ‘ದಕ್ಷಯಜ್ಞ’ ‘ಪಾರ್ವತೀಕಲ್ಯಾಣ’ ‘ತ್ರಿಪುರಾಸುರವಧೆ’ ‘ತಾರಕ ಸಂಹಾರ’ ಕಥೆಗಳೂ ಭಾಗವತರ ಅಟಗಳಾದುದು ಉಂಟು.

ಮೂಡಲಪಾಯದ ಭಾಗವತರ ಅಟಗಳನ್ನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ರಂಗಸ್ಥಳವು ವಿಶಾಲವಾದುದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪಾತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು. ಹಿಮ್ಮೇಳ, ಮುಮ್ಮೇಳ, ಪಕ್ಕವಾದ್ಯ ಮೇಳಗಳ ಜನರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವರು. ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ನರ್ತಿಸುವುದುಂಟು. ಪುರುಷ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವವರ ಆ ಗಂಡುಗುಣಿತಗಳಿಗಂತೂ ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಾದರೂ ಬೇಕೇಬೇಕು—ಎನಿಸುವುದು. ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ರಂಗಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಪಾತ್ರವರ್ಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಪಾತ್ರಗಳ ವೇಷ-ಭೂಷಣಗಳ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಪರ್ವತ-ಸುತ್ತು ಶುಳಿತರೆ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ವೇಳೆಯೂ ಸಾಲಲಾರದು.

ತಾಳಮದ್ದಲೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಕ್ಷಗಾನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವು ಬರೀ ಗೀತಮಯವಾಗಿರುವುವು; ಆದರೆ ಮೂಡಲಪಾಯದ ಅಟಗಳು, ಗದ್ಯರೂಪದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದಲೆ ಬೆಳೆದಿರುವುವು. ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಗದ್ಯವೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಸಾನುವ್ರಾಸಗಳಿಂದಲೂ, ಸಂಸ್ಕೃತಪದ ಬಾಹುಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವುದು. ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಮೂಡಲಪಾಯದಾಟದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳಿ. ಅಟದ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕಿ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಆಡಿದ ಮಾತಿದು :

“ರೇ ರೇ ಗೆಳತಿ, ನಳನಾಭನ ದಯದಿ ಇಳಿಯರಸನ ದಯವು ನನ್ನ ಮೇಲಿರಲು, ಬಳಲಿಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ತಳಿರ ಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯೇನನ್ನಾ ಸಹಚರೀ, ಪುಷ್ಪರಸಪಾನಮತ್ತ ಬಾಲಭ್ರಮರೀ !”

ಯಾವ ಪಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಇದೇ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಮಾತನಾಡುವುದು. ವೀರಭಾನವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವಾಗಲಂತೂ ಟಿ-ಡ ಕಾರಗಳ ಪ್ರಾಸದ ಅಡಕಲುಗಳು ಏರುತ್ತಲೇ ಹೋಗುವುವು. ನಡು-ನಡುವೆ ಪಾತ್ರಗಳು ಹಿಮ್ಮೇಳ ಮುಮ್ಮೇಳದವರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯುವುದೂ ಉಂಟು. ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಭಂಡಸ್ಸು, ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುವು. ಹಾಡುಗಳ ಮುಕ್ತಾಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಪಾಟಕರೀತಿ

ಬರುವ ಗಮಕದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ಹೇಳುವ ಹಿಮ್ಮೇಳದವರ ತಿಲ್ಲಾಣ-ತಾನಗಳೂ ಭಾವಪ್ರೇಷಕವಾಗಿರುತ್ತವು.

ಈ ಬಯಲಾಟಗಳನ್ನಾಡುವ ನಟರು ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ರಾತ್ರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಇವರು ರಭಸದಿಂದ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯೂ ಶುಂಬ ಇರಬೇಕು. ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಬಹಳ ಸಲ, ಪಾತ್ರಗಳಾದಬೇಕಾದ ಮಾತುಗಳು ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯವು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೂ ನಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವುವು. ಇಂತಹ ಉದ್ದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಾರಮಾಡಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದರ ತಂತ್ರದ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಉಂಟು ಆದರೆ ಅನುಕಾರದ ಅಭಾವ

ಗೊಂಬೆಯಾಟ-ಮೂಡಲಪಾಯದಾಟಗಳಿಗೆ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಬಿಲಿಗಳೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿವು ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯ ಕಲೆಗಳಾಗಿದ್ದುವು ಅತ್ಯಂತ ಅನುಶ್ರವ್ಯವಾದ ಮನೋರಂಜನೆಯ ಸಾಧನಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ನಾವೆಂದು ಇವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಪೂರ್ಣ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ, ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂದಕ್ಷಿಪ್ತಿ ಈ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೇ ಅರಳಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ—ಎಂಬುದೇ ಈ ಸಂಕ್ರಮಣಕಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.

ವಿರಹವೈಶಾಖ

ಶ್ರೀ. ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಾಸಳಿ ಬಿ. ಎ., ಅಥಣಿ

೨

ಎದೆಯ ಉಬ್ಬಿಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಾರದೆ ಇಹುದು,
ಹೃದಯ ತಳಮಳಿಸುವುದು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ;
ನಿನ್ನ ಬರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಹಸಿಯಾಗಿಹವು,
ಅಲಿ ಹೊತ್ತಿದೆ ಜೀವ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ.
ಎಂದು ಬರುವುದು ಹೇಳು, ದಾರಿಕಾಣಿ—
ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕೊರಳಿನಾಣಿ!

೩

ಇರುಳು ಕರಿಗತ್ತಲೆಯ ಬತ್ತಲೆಯ ಕುಣಿದಾಟ—
ಎದೆಯ ಕಣ್ಣು ನಿರಿದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿಹುದು ;
ನೋವು ನರಳಾಟದಲಿ ನಿರ್ವಿರ್ಯವಾದ ಮನ
ಏನೇನೋ ಎಣಿಕೆಗಳ ಹಾಕುತ್ತಿಹುದು.
ಮೌನಭಾರದಿ ಹೃದಯವೇರುತಿಹುದು—
ಬಿಸಿಯುಸಿರು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಬರುತ್ತಿಹುದು.

೪

ವಿರಹ ವೈಶಾಖದೊರೆ ಎದೆಯ ತಪಿಸುತ್ತಲಿರಲು
ವೈಕುಂಠ ಬೆವರಳಿದು ನೋಂದಿರುವೆನು ;
ಹೊರಗೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸಪ್ತಳವಾಗೆ,
ಗಡಬಡಿಸಿ ಹೊಸತಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು.
ವೈಯೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾಗಿ ನಿಂತಿರುವೆನು—
ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನಳಿದೋಳ ಚಾಚಿರುವೆನು.

೫

ಯಾರಿಲ್ಲವೆಂದಾಗ ಹೊಬಾಡಿದಂತಾಗಿ
ಅರಳಿರುವ ಮುಖಕಮಲ ಕಂದಿರುವುದು ;
ಬಯಕೆ ಬರಿಬಯಲಾಗಿ ಮನಕೆ ಬೇಸರವಾಗಿ
ಬಾಕೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳಾಗಿ ಕಂಡಿರುವುದು.
ಏತಕಿಂತಹ ಬಾಳು ಎನಿಸಿರುವುದು—
ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯತೆಯ ತುಂಬಿರುವುದು.

೧

ಇರುಳು ಹಗಲುಗಳಾಗಿ ಹಗಲು ಇರುಳುಗಳಾಗಿ
ಅಳಿಸಿ ಹೋದುವೋ ಏನೋ ಯುಗಯುಗಗಳು !
ಕಾದು ನಿಂತಿದೆ ನಾನು ಎದೆವನೆಯ ಹೊಸತಲಿಲಿ,
ಸೋತು ಹೋಗುತ್ತಲಿಹವು ಕಣ್ಣಿನಗಳು.
ಕಮರಿ ಹೋಗುವುದಲ್ಲ ಎದೆಯ ಅರಳು !
ಬತ್ತಿ ನಿಲ್ಲುವುದಲ್ಲ ಭಾವಗಡಲು !

೨

ದೂರ ಬಹುದೂರದಲಿ ನೀಲಿಮೆಯ ಶೂನ್ಯದಲಿ
ನೆಟ್ಟ ದಿಟ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ನಿಂತಿರುವೆನು ;
ಒಲವಿನಲೆಯಲೆಯೊಡನೆ ಮಳೆಯ ಹನಿಹನಿಯೊಡನೆ
ದಯೆಮಾಡು ಕೈನೀಡಿ ಕರೆಯುತ್ತಿಹೆನು.
ಒಲವಿನಂಜಲಿದುಂಬಿ ಹಿಡಿದಿರುವೆನು—
ಮೌನದಲಿ ಕಣ್ಣೀರ ಸುರಿಸುತ್ತಿಹೆನು.

೩

ನಿನ್ನ ಕಾಲಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆರಳಾಗಿ ಬದುಕುವೆನು
ನನ್ನ ಮೈಸೋಂಕಿನಲಿ ಬಾ ಕುಳಿತುಕೊ !
ನನಸಿನಲಿ ಬರಲಾರೆ, ಕನಸಿನೊಳಗಾದರೂ
ಎದೆಗೆತ್ತಿ ಕೊಂಡೆನ್ನ ನಾವರಿಸಿಕೊ !
ಬರಮಾಡಿಕೋ ನಿನ್ನ ಎದೆಯಾಳಕೆ—
ಕಣ್ಣಾಮುಟ್ಟಿ ತೆರೆಯದಿಹ ಏಕಾಂತಕೆ.

೪

ಈ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದಲಿ ಬೂದಿಯಾದರೆ ಏನು ?
ಬೇಡವೆಂದವರಾರು ? ಇದೋ ತರ್ಪಣ !
ನಿನ್ನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲಿ ನಿಮಿಷ ಕಳೆದರೆ ಸಾಕು
ನೀಡುಹೆನಿನೋ ನನ್ನ ಅತ್ಮಾರ್ಪಣ
ಚಿರಕಾಲದಾ ಬಯಕೆ ತಪವಾಯಿತು—
ಯುಗಯುಗದ ಸಾಧನೆಯೇ ಸಿದ್ಧಿಯಾಯ್ತು.

ಕೊಲೆಗಡುಕ

(ಖುಲಿಯ ಗಿಬ್ರಾನರದೊಂದಿಗೆ ಕಿರುಗತೆ)

ಶ್ರೀ. ಹ. ಸೋ. ಯೋಗೀಶ ಬಿ ಎ (ಆನಂದ)

★

ಹೊಸಹರಯದ ತರುಣನೊಬ್ಬ ಹಾದಿಯ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬಿಕ್ಕಿ ಬೀಡುತ್ತಿದ್ದ. ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ವೈಯಾದರೂ ಹಸಿವೆಯ ಮೂಲಕ ಸೊರಗಿ ಕಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ದಾರಿಕಾರರು ಬರುತ್ತೋಗುವಾಗ ಕೈಯೊಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದ; ಅವರು ಕೊಡದೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ನಿರಾಶನಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಹಸಿವೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ; ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಅಳುತ್ತಲಿದ್ದ.

ಸಂಜೆಯಾಯಿತು. ತುಟ್ಟ ಒಡಗಿದೆ. ನಾಲಿಗೆ ಕಪಿ ಏಷವಾಗಿದೆ. ಬರಿದೋ ಬರಿದು ತುತ್ತಿನ ಜೀವ!

ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದಿದ್ದ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಿಟ್ಟ. ನಡೆದು ಊರ ಗಡಿಯನ್ನು ದಾಟಿದ. ಹಳೆಯ ಹಾಳುಮರವೊಂದನ್ನು ಕಂಡ. ಕಾಲು ಕುಸಿದುವು. ದುಃಖ ಉಕ್ಕಿಬಂದಿತು. ಕಣ್ಣೀರು ಕೋಡಿಯಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಕಂಬನಿದುಂಬಿದ ಕಂಗಳಿಂದ ಮುಗಿಲನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅವನ ಹಸಿದ ಕರುಳು ಕಿರುಚಿತು: "ಓ, ದೇವರೇ! ಕೆಲಸವನ್ನರಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಧನಿಕರನ್ನು ಬೇಡಿದೆ; ನಿನ್ನ ಬಡತನದ ಬಟ್ಟೆ-ಬರೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಬೈದು ಕಳುಹಿದರು. ಧರ್ಮ ಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋದೆ; ನಿನ್ನ ಬರಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಕಂಡು ದೂರದಿಂದಲೇ ಮರಳಿಸಿದರು. ದಿನದ ಕೂಳಿಗಾಗಿ ಕೂಲಿಮಾಡಲು ಹವಣಿಸಿದೆ; ಕೂಲಿಯೂ ದೊರೆಯದೆ ಹೋಯ್ತು. ನಾನೆಂತಹ ದುರ್ದೈವಿ? ದಿಕ್ಕುಗಾಣದೆ ಬಿಕ್ಕೆಯನ್ನು ಬೇಡಲು ಕುಳಿತೆ. 'ಇವನೊಬ್ಬ ಮೈಗಳ್ಳ, ಸೋಮಾರಿ! ಇಂತಹನಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡುವುದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ' ಎಂದು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರು ತೆಗಳಿದರು. ಓ, ದೇವರೇ! ನಿನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆಯೇ ನಾನು ಜನಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಾನು ಬದುಕಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬೇಡುವ ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಲ್ಲುಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುವುದು?"

ಒಮ್ಮೆಲೆ ತರುಣನ ಮುಖದ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಯಿತು. ಯಾವುದೋ ಉಸಾಯ ಹೊಳೆದಂತಾಗಿ ದಿಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತ. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ತಾರೆಗಳಂತೆ ಮಿರುಗಿದುವು. ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ಎಚ್ಚತ್ತು ಕೆರಳಿ ನಿಂತಿತು. ಮರದಿಂದ ಹಿರಿದಾದ ಕೊಂಬೆಯೊಂದನ್ನು ಮುರಿದ; ಭೀಮನ ಗಡಿಯಂತೆ ಅದು ಕಂಗೆಡಿಸಿತು. ಭದ್ರವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ನಗರದ ಕಡೆಗೆ ಕೈಮಾಡಿ, ಗಂಟಲು ಹರಿದೀತೆಂಬ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಂಚಿದ. ಅಬ್ಬಾ! ಎಂತಹ ವಿಕಾರವಾದ ಕೂಗದು!

ದೇವ, ನೀನು ಸತ್ತರೇನು?

ಶ್ರೀ. ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ ಎಂ. ಎ. ಮುಂಬಯಿ

✽

ದೇವ, ನೀನು ಸತ್ತರೇನು?
ಮತ್ತು ನಾವು ಅತ್ತರೇನು?
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಲು ಅನರ್ಥ;
ನೀನು ಬದುಕಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥ!

ಬಾಯಿಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತುತ್ತು
ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಆತ್ತು
ಹೋದರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸತ್ತು?
ನೀನು ಸತ್ತರೇನು ಕುತ್ತು?

ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯ,
ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಹ ವ್ಯಾಜ್ಯ,
ಶೂರರೆಂದು ಕ್ರೂರಕರ್ಮ,
ಬುದ್ಧರೆಂದು ಯುದ್ಧಧರ್ಮ!
ಶುದ್ಧರೆಂದು ಹದಿನಂತೆ
ಕೊಳಕು ತಿಂದು ಬದುಕುವಂತೆ

ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲ ಮೈಲಿಗೆ—
ದುಃಖನೆಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ.

ನೀನು ಬದುಕಿದರೂ ಕೇಡು!
ದೇವ ನೀನು ಸತ್ತು ನೋಡು!

“ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಹವಣಿಸಿದೆ; ಜಗತ್ತು ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿತು. ಪ್ರೇಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡಿದೆ; ನಿನ್ನ ಆರ್ತಧ್ವನಿಗೆ ಯಾರೂ ಕಿವಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಿಂದ—ಬಲದ ಬಲದಿಂದ—ಕೇಳುತ್ತೇನೆ!”

ವರುಷ-ವರುಷಗಳು ಕಳೆದುವು. ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಕಂಠಾಭರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕೊರಳುಗಳನ್ನು ಅದುಮಿದನು ಒಡಲ ಖುರಿಯನ್ನು ಹಿಂಗಿಸಲು ಹಲವರ ತಲೆಗಳನ್ನು ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ಐಶ್ವರ್ಯ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೇ ದಿತು. ಹಿಂಸೆಗೆ ಹೆಸರಾದ; ಸುಲಿಗೆಗಾರರ ಸದ್ಗುರು ಅವನಾದ. ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಜನರು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಚ್ಚಿಬೀಳುವರು. ಒಂದು ದಿನ ನಾಡಿನ ಒಡೆಯ, ಆ ತರುಣನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನಗರಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿಮಾಡಿದ. ಈಗ ಆ ತರುಣನಿರುಕ, ಅರಸನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ!

ವಾಚ್ಛಿತ್ಯಯ

(ಒಂದು ಬದುಕಿನಾಟ)

ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವಿ. ಪಾಟೀಲ, ಧಾರವಾಡ

೫

— ಪಾತ್ರವಿವರ —

ವಸಂತ : ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ.
ಗೋಪಾಲ : ಅವನ ಗೆಳೆಯ.
ರಾಮರಾಯ : ವಸಂತನ ನೆರೆಮನೆಯವ.
ರಮಾಬಾಯಿ : ಅವನ ಸೋದರತ್ತಿ.
ಶಶಿಕಲಾ : ರಮಾಬಾಯಿಯರ ಮಗಳು.

೧

[ನಗರದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಚಾಳಿನ ಮಾಲಕರ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ವಸಂತ ಇರುವನು. ರವಿವಾರದ ಸಾಯಂಕಾಲ ಐದುಗಂಟೆ. ವಸಂತ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಗೋಪಾಲ ಬರುವನು.]

ವಸಂತ :— 'ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳೋಣ ಬ್ಯಾಡಾ.... ! ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಚೆನ್ನಾಟಾ || ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳೋಣ ಬ್ಯಾಡಾ.... || '

ಗೋಪಾಲ :— (ಬಾಗಿಲು ಬಡಿಯುತ್ತ) ಏನು ಚೆನ್ನಾಟ ನಡಿಸಿರೀ ವಸಂತರಾವ, ಅದೂ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದಂಥಾದ್ದು ? ಮತ್ತೆ ಯಾರರೇ ಇದ್ದಾರೆನು, ನಮ್ಮ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಒಳಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಾಕೋವರು ?

ವಸಂತ :— (ಗಾಬರಿಯ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಯಾರು ? ಯಾರವರು ? (ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು) ಓ, ಗೋಪಿ ಏನು ? ಎಲಾ ಇವನ ! ಎಷ್ಟು ಹೆದರಿದನಲ್ಲ ! ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಬಾ. ಇದೇ ಈಗ ಎದ್ದೆ ; ಹಾಗೆ ಸುಮ್ಮನ ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದೆ.

ಗೋಪಾಲ :— ಹಾಂಗಲ್ಲೋ ! 'ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳೋಣ ಬ್ಯಾಡಾ' ಅಂತಿದ್ದಿ. ಮ್ಯಾಲ 'ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಚೆನ್ನಾಟ' ಅಂತಿದ್ದಿ ; ಅಂದಮ್ಯಾಲ, ಒಳಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದರಿಕೇನ. ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮ ತಂದಿಯವರು ಈಗೊಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದಾಗ, ಏನೇನೋ ಹೇಳಿ ಬ್ಯಾರೇ ಹೋಗಿದ್ದರು.

ವಸಂತ :— ಮತ್ತೇನು ಹೇಳಿದ್ದರವಾ ಮಹಾರಾಯಾ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂಥಾ ಸಂಗತಿ ನಿನ್ನ ಇದಿರ್ಗೆ ? ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಣಿಸ್ತದಲ್ಲಾ....ಮಾತಿನ ರೀತಿ ಒಳಗೆ

ಗೋಪಾಲ :— ಸುತ್ತಾಟ ಇಲ್ಲಾ, ಕಿತ್ತಾಟ ಇಲ್ಲಾ ! ಎರಡು ದಿವಸಾತು, ಕಾಲೇಜು ಕಡೆಗೆ ಹೆಣಕಿ ಹಾಕಿದ್ದಿಲ್ಲಾ ನೀನು ! ನಿಮ್ಮ ಘಾದರು ಹೇಳಿದ್ದು : 'ನಮ್ಮ ವಸಂತಂದು ಇನ್ನೆ ಲಗೂನ ಲಗ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗೇದವಾ ಗೋಪಿ' ಅಂತ. ನೀ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಬರದ್ದಾಂಗ ಅದಕೂಡೆ....

ವಸಂತ :— 'ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗೇದ ಈ ಆಸಾಮಿ' ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೇನು ? ಅಂತೂ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಪಯೋಗ ನಿನ್ನ ಗೊಬ್ಬಗರೇ ಜಿಲ್ಲೋತ್ಸಾಂಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಅಂದಾಂಗಾತು.

ಗೋವಿಂದ :— ಇದರಾಗೇನು ತಪ್ಪದ ಹೇಳು ! 'ನಾನೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಗಿನ್ನ ನೋಡೀನಿ ; ಹುಡುಗಿನ್ನ ವಸಂತ ನೋಡಿ ಪಾಸು ಮಾಡೂದೊಂದು ಅದ'—ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ಘಾದರು ಹೇಳಿದ್ದು. ನೀ ಎರಡು ದಿವಸ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲಾ— ಅಂದಮ್ಯಾಲ, ನಮ್ಮನ್ನ ತಪ್ಪಿಸಿ ಇಂವ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಯಾನ ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಅದರೂ ನೋಡಿ ಹೋಗೋಣ ಅಂತ ಬಂದೆ : ನಡವಿತ್ತಲ್ಲಾ ರಾಯರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ. ಯಾಕ ನಾ ಅಂದದ್ದು ತಪ್ಪಾ-ತೇನು ? ಮಾರೀಮ್ಯಾಲಿನ ಕಳೇನಣ ಬದಲಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತುತ್ತೆ ?

ವಸಂತ :— (ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ) ಇಲ್ಲಾ, ಹಾಂಗೇನಿಲ್ಲಾ. ನಮ್ಮ ಘಾದರು ಮೊನ್ನೆ ಬಂದಾಗ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಿತ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಜೋಡೀ ಮಾತಾಡಿಲ್ಲಾ. ಆಮೆಲೆಲಾ :—ನಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತಿ ಮಗಳ್ಳ ಮಾಡಿಕೋ—ಅಂತ ಗಂಟುಬಿದ್ದಾರೆ. 'ಮನೀ ಒಳಗೊಂದು ಬ್ಯಾಡಾ'—ಅಂತ ನಾ ಅಂತೀನಿ. ಅದಕ್ಕೂ ಮತ್ತೆ ಹೇಳದರೆ, ಬ್ಯಾಡಬ್ಯಾಡ ಅಂತ ಅಂದಗಿಂದಾನೂ ಅಂತ, ಅವರು ನನ್ನ ದರಿಗೆ ಹೇಳೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಗೋಪಾಲ :— ಹೀಗೇನು ? ಅವರು ಅದನ್ನೇನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಬಿಡು. ಹುಡುಗಿ ಬಾಳ ಭಲೋ ಅದ.... ತುಂಬಾ ಆಸ್ತಿ ಅದ.... ಒಂದೆ ಹುಡುಗೀ....ಅಂತ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದು. ಮತ್ತೆ ನಿನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನೊಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನು ?

ವಸಂತ :— ಅದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ಪಂಜೀತಿ ಆಗೇದ. ನಾನು ೮-೧೦ ವರ್ಷದವ ಇದ್ದಾಗ, ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರಂತೆ. ಅವಾಗ ನಾನು ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತಿ ಗಂಡ ತೀರಿಕೊಂಡಮ್ಯಾಲ, ಅವರು ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಒಳಗೆ ಇಲ್ಲಾ ಅನ್ನೊದಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗನಕಾ ನಮ್ಮ ಘಾದರು, ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಅವರ ಸುದ್ದೀನಣ ಎತ್ತೂದಿಲ್ಲ. ಅದಿರಲಿ ಬಿಡು ; ನಾ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಹೋದೇ ಅಂತ ಒಮ್ಮಿಗಲೆ ನೀ ಹ್ಯಾಂಗ ತಿಳಿಕೊಂಡೆವಾ ?

ಗೋಪಾಲ :— ಎಲಾ ! ನಿಮ್ಮ ಘಾದರು ಹೇಳಿದ್ದು ಈಗ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ. ಒಂದೆ ತಿಂಗಳದಾಗ ಏನಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಏನುಬಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ? ಜಗತ್ತಿನ ಬುಡಮೇಲು ಆಗೂಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಲಗ್ನ

ಜಯಂತಿ

ಅಗೋಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾತು! ಯಾಕ ವಿಚಾರದಾಗ ಬಿದ್ದರು ರಾಯರು? ಹುಡುಗ ಚಿತ್ರ ಈಗಾಗಲೇ ಕಣ್ಣಿಂದ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೇನು ಮತ್ತೆ?

ವಸಂತ:— (ಹುಸಿಕೋಪದಿಂದ) ಇರಲಿ ಬಿಡವಾ! ನಾನೇ ನೋಡಿಲ್ಲಾ ಅಂದ ಮ್ಯಾಲ, ಯಾವ ಹುಡುಗ ಅಂತ ಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಇಷ್ಟು ಹೊಳೆಬಾರದ? ಅದಕ ಉಳಿಸ್ಕಾರ ನೋಡು ಮತ್ತೆ ಇಂಟುನ್ಯಾಗ ನಿನ್ನ! ಇಷ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ!

ಗೋಪಾಲ:— ವಾ. ವಾ. ಅನಬೇಕು ನಿನಗೇ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ ಅಂತ! ಅಲ್ಲೋ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಷ್ಟು ಸಹಿತ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ: ಅಂದಮ್ಯಾಲ ಯಾರದು ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾತು?

ವಸಂತ:— ಹೋಗಲಿ ಬಿಡವಾ! ಈಗ ಯಾಕ ಇಲ್ಲದ್ದು ತಲೆ ಒಳಗೆ ಹಾಕೊಂಡು ಪೇಚಾಡೋದು? ಕಾಲೇಜದಾಗ ವಿನೇನಾತು ಹೇಳು ಮೊದಲ!

ಗೋಪಾಲ:— ಹೌದು. ಖರೇ ಶಾಣ್ಣಾ ಅನಬೇಕು ನಿನಗೆ! ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಸುರು ವಾಗೇ ದ ಹೊಯ್ದಾಟ! ಅದನ್ನ ರೇ ತೋರಿಸೂ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೆ ಹೊರಗೆ ಈ ಸಮಾಧಾನದ ಸೋಗು ಬ್ಯಾರೆ! ಯಾರ ಮುಂದ ತೋರಿಸ್ತೀಯೋ ನಿನ್ನ ಈ ಡಂಭಾಚಾರ?

ವಸಂತ:— ಈಗೇನು ಡಂಭಾಚಾರ ಆತೋ? ಅಲ್ಲಾ, ಗೆಳೆಯ ಬಂದಾನ.... ಕಾಲೇಜದ್ದು ವಿನಾದರೂ ತಿಳಿದೀತೂ ಅಂದರೆ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಪುರಾಣಾ ಸುರುವು ಮಾಡಿದೆಲ್ಲಾ!

ಗೋಪಾಲ:— ಇಲ್ಲ ಮಹಾರಾಯಾ, ಪುರಾಣ ಯಾಕ ಹೇಳ್ತೆ? ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು 'ಜೋಶಿ' ಅಂತ ಇದ್ದರೂ, ನಮ್ಮಜ್ಜ ಪುರಾಣ ಹೇಳಿಲ್ಲಾ, ನಮ್ಮಪ್ಪ ಪುರಾಣಾ ಹೇಳಿಲ್ಲಾ! ಅಂಥಾದ್ದು ನಾಯಾಕ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂತೀಯವಾ. ನನಗೆ ಅನಿಸ್ತದೆ: ರಾಯ ರಿಗೆ ಲಗ್ನದ ಘೇನಿಕೆ ಸುರುವು ಆಗೇದ.... ಅದಕ್ಕೇ ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾಲ ಹರಿಹಾದುಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರ—ಅಂತ.

ವಸಂತ:— ಇದಕ್ಕೇ ನಿನ್ನ ಜೋಡಿ ಮಾತಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಸರಿಕೆ ಬರೆದ ನೋಡು ಮಹಾರಾಯಾ! ಯಾವದಕ್ಕರೇ ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಬಿದ್ದರೆ, ಪಪ್ಪೋ ಅಂದರೂ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಫಾದರೇನಾದ್ರೂ.....

ಗೋಪಾಲ:— ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಲಿಸೂ ಅಂತ ಹೇಳಿಗ್ಯಾರ ಅಂತೀಯೇನು? ಅಂದರೆ, ನೀನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ವಿನಾದರೂ ಹೇಳಿದೀ ವಿನು ನಿಮ್ಮ ಫಾದರಿಗೆ?

ವಸಂತ:— ನನ್ನ ಮಾತರೇ ಪೂರ್ಣ ಕೇಳು? ಹೀಗೆ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಧಡಪಡಿಸಬ್ಯಾಡಾ! ನಾನು 'ಮನಿ ಒಳಗಿನ ಸಂಬಂಧ ಬ್ಯಾಡಾ' ಅಂದಾಗಿನ ತುಟ್ಟು, ಅವರು ಈ ವಿಷಯಾ ನನ್ನಿದರಿಗೆ ತಗಿಯೂದೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗೇರಡು ವರುಷ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿನಾಗ ಇದ್ದಾಂಗ ಈ ವರುಷಾನೂ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿನಾಗ ಇರತೀನಿ ಅಂದರೆ, 'ಬ್ಯಾಡಾ' ಅಂತ ಹೇಳಿ, 'ಈ ಖೋಲಿ ಒಳಗೆ ಇರೂ' ಅಂತ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೂಡಿಸ್ಕಾರ. ಇಲ್ಲೇ ಇರೂ ಅಂತ ಯಾಕ ಅಂದರೂ— ಅಂಬೂದು ಬಗೀಹರಿದ್ದಾಂಗ ಆಗೇದ!

ಗೋಪಾಲ:— ಅಲ್ಲೋ! ಓ ಓ.

ಬಾಯೋಲೋಜಿ ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ

ಮಕ್ಕಳು ನೊಂದಲ್ಪೊಂಡು ಮುಮುಕರ ವರೆಗೆ ಸ್ವೀಪುರುಷರು ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸ ಬಹುದು. ಮಿದುಳಿಗೂ ಜೀವಾಣುಗಳಿಗೂ ಬಲವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ 'ಬಾಯೋಲೋಜಿ' ಸೇವಿಸುವದೇ ಆಗಿದೆ. ೪೦ ದಿನದ ಸಾಕಾಗುವ ಬಾಟಲೆಯ ಬೆಲೆ ರೂ. ೨. ೬. ಮರ್ಚೆ ಬೇರೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ROY & CO. BOMBAY 2.

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೇಶ

೨ ನೆಯ ಅವೃತ್ತಿ

ಅಚ್ಚಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಬೇಕಾಗಿರುವವರು

ಬೇಗನೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಳುಹಿರಿ!

ಬರೆದವರು :

ಡಿ. ಜಿ. ಎಸ್. ಹುಬ್ಬಾಳೆ

ವಸಂತ :- ಹೇಳೋತನಕಾ ಕೇಳವಾ— ಅಂದರ ! ಅದು ಜೋಯಿಸರ ಜಾತಿ, ಕೇಳಿತು ಹ್ಯಾಂಗ ? ಧಡಪಡಿಸೂದು ಬಿಟ್ಟರ ಹೌದಲ್ಲೊ !

ಗೋಪಾಲ :- ಜೋಯಿಸರ ಮ್ಯಾಲ ಹೀಂಗ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡೊದು ಸರಿ ಅಲ್ಲಾ. ನೀ ಗೆಳೆಯಾಂತ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟೇನಿ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿತಾರ ಅಂತ, ಅವರ ಮ್ಯಾಲ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣೇನು !

ವಸಂತ :- ಹಂಗಾರ ನೀನು ಬಂದಾಗಿನಿಂದೂ ಒಂದಸವನು ನನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾತಿಗೆ ಯಾಕ ಗಂಟು ಬಿದ್ದೀದಿ? ಹೇಳು!

ಗೋಪಾಲ :- ಹೌದು. ನೀನು 'ಯಾದಿಗೂ ಹೇಳೋಣು ಬ್ಯಾಡಾ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜಿನ್ನಾಟಾ' ಅಂತ ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಿ ಯಾಕ ಹೇಳು ?

ವಸಂತ :- ಅದನ್ನ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟ ಸಮಾಧಾನ ಆಗತಂದ ಹೌದಲ್ಲೊ? ಅದು ಬರೇ ಅಂದ್ರ ಹೀಂಗದ ನೋಡು ಗೋಪೀ ! ನಮ್ಮ ಮನೀ ಮಾಲಕರ ಮಗಳು ಇಲ್ಲ? ಆರೇ ಸಲುವಾಗಿ ಜನ, ಆ ಹಾಡು. ಅಂದರ ನಾ ಹೋಗೊವಾಗೊಮ್ಮೆ, ಬರೂವಾಗೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ನೋಡಿಕೋತು ನಿಂತಿರತಾಳ ಆ ಹುಡುಗಿ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಾನೂ ನೋಡ್ತೀನೀ—ಅನ್ನು. ಮತ್ತ ಇನ್ನೊಂದು ಮಜಾ ಅಂದ್ರ. ನಮ್ಮ ಹಾಲಿನಂವಾ ಯಾವಾಗರೇ ಅವರ ಮನೀ ಒಳಗ ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟೆನ್ನರ, ಆ ಹುಡುಗೀನು ತಂದುಕೊಡತಾಳ. ಆದರ ಸ್ವಲ್ಪೂ ಮಾತಾಡೂದಿಲ್ಲಾ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನಸ್ತದ: ಅವರ ತಾಯಿ ಇಷ್ಟೊಂಗ ಸುಮ್ಮನು ಇರತಾರ—ಅಂತ !

ಗೋಪಾಲ :- ಅಂತೂ ಗೊತ್ತಾ ತು ಬಿಡು ರಾಯರ ಚಿನ್ನಾಟ ! ಅದಕ್ಕೂ ಅಂತಿದ್ದೆ : ನಮ್ಮ ವಸಂತ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗ 'ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್' ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾನ; ಇದರ ಕಾರಣ ಏನವಾ— ಅಂತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಗೊತ್ತಾ ಧಾಂಗ ಆತು. ಹಾಂಗಾದರ ನಿಮ್ಮ ಘಾದರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರಹಾಕಿ ತಿಳಿಸಬಿಡಲಾ: ನಾ ಇಲ್ಲೇ ಒಂದು ಹುಡುಗಿನ್ನ ನೋಡೀನಿ, ನೀವು ಒಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ.... ಅಂತ.

ವಸಂತ :- ಜಿಲ್ಲೇ ಹೇಲ್ತಿಯಲ್ಲಾ. ಇದೇನೋ ಇನ್ನೂ ಫಾರ್ಮಲ್ ಸ್ಟೇಜಿನಾಗ ಆದ. ಆದರ ನೀವೊಂದು ಮಾಡೀಯಲ್ಲಾ !

ಗೋಪಾಲ :- ನಾ ಏನು ಮಾಡೀನೋ ? ನಿನಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನೋ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೆ.

ವಸಂತ :- ಬರೇ ಉಪಕಾರ ಮಾಡೀದಿ ನೋಡು! ಅಜ್ಞಾನದ ಅಂಧಕಾರದೊಳಗಿದ್ದವನ್ನ ಎಳೆದು ಜ್ಞಾನಸಾಗರದೊಳಗ ನೂಕಿ ಬಿಟ್ಟೀದಿ ಹೌದಲ್ಲೊ : ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ವಿಚಾರಮಾಡ್ಲೇ ಅಂತ ?

ಗೋಪಾಲ :- ಎಕ್ಸಲಂಟ್ ಅಂದೆ. ಹೀಂಗ ಹಾದಿಗೆ ಬಾರವಾ! ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗ ವಿಚಾರ ನಡೆದದ ಅಂತ ಒಪ್ಪಿಗೊಂಡ್ದಾಂಗ ಆತಿಲ್ಲೊ ? ಅಂದಮ್ಯಾಲ ನಿಮ್ಮ ಘಾದರಿಗೆ ಪತ್ರಾಹಾರಿ ಪೂರ್ಣ

ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿಕೊಂಡು ಬಿಡು. ಕನ್ಯಾಪರೀಕ್ಷಾ ಅಷ್ಟು ಲಗೂ ಮುಗಿದು ಹೋಗಲಿ ! ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೂ ಮುಂದ ನಮ್ಮನ್ನಷ್ಟು ಮರೀಬ್ಯಾಡಾ ತೀರಿತು.

ವಸಂತ :- ಅಂದರ, ನೀ ನಮ್ಮ ಘಾದರ ಪರವಾಗಿ ಸಂಧಾನದ ದೂತ ಆಗಿ ಬಂದಿಯೇನು ? ಅವರು ನಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತೀ ಮಗಳ ಸಲುವಾಗೀನು ಹೇಳಿರಬೇಕು ! ನಾ ಏನು ಆ ಹುಡುಗಿನ್ನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗೊದಿಲ್ಲ. ಹೀಂಗ್ಯಾ ಕ ಮಾತು ಸುರುವು ಮಾಡೀದಿ ಇವತ್ತ ? ನಂದು ಕಾಲೇಜರ ಮುಗೀ ಬೇಕೋ ಬ್ಯಾಡೋ ?

ಗೋಪಾಲ :- ಕಾಲೇಜ ಯಾಕ ಬಿಡತೀಯೋ ? ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಏನು ಸಂಬಂಧ ? ಮನೀ ಒಳಗಿಂದ ಬ್ಯಾಡಾ—ಅಂದರ ಬಿಡು! ಈ ಹುಡುಗಿನ್ನ ನೋಡಿಕೋ! ನಿಮ್ಮ ಘಾದರಿಗೆ ತಿಳಿಸೋಣಂತ ಹ್ಯಾಂಗರೇ !

ವಸಂತ :- ಸಾಕು, ನಿಲ್ಲು ಮಾರಾಯಾ ನಿನ್ನ ಹುಚ್ಚು-ಚ್ಚಾರ ಹೆರಟೇ ! ಆ ಬಾಜೂಕಿನ ಮನೀ ರಾಮರಾಯರು ಬರೂ-ಹಾಂಗ ಕಾಣಸ್ತದ. ಮತ್ತ ಅವರ ಮುಂದ ಈ ಲಗ್ನದ ಮಾತು-ಕತೀ ಎತ್ತೀನೋಡು!

ಗೋಪಾಲ :- ಒರ್ಲಿ ಬಿಡವಾ! ಆದರ ಮೊದಲನ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪು ಜಹಾ ಮಾಡಿದರ ಛೆಲೋ ಆಗ್ತಿತ್ತಲ್ಲೋ ! ಅವರೂ ನೀವೂ ಹರಟೆ ಹೊಡಿಯೋ ಮುಂದ ನಂದೇನು ಕೆಲಸ ? ನಾ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆ. ಮತ್ತ ಕೂತೇ ಅಂದ್ರ, ನೀ ಹೇಳಿದ್ದಾಂಗ ಜೋಯಿಸರ ಜಾತಿ.... ಸುಮ್ಮನ ಕೂಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ !

ವಸಂತ :- ಇರ್ಲಿ ಕೂಡವಾ. ಏನು, ಸ್ವಲ್ಪು ಅಂದ ಕೂಡಲೆ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ತಾಗತೇನು ಆಗಲೇ ?

ರಾಮರಾಯ (ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತ) :- ವಸಂತರಾವ್, ವಸಂತರಾವ್ ; ಏನು ನಡಿಸೀರಿ ?

ವಸಂತ :- ಬರಿ, ಬರಿ. ಮತ್ತೆನು ? ಕೋರ್ಟು ಲಗೂ ಬಿಟ್ಟಾಂಗ ಕಾಣಸ್ತದ— ಶನಿವಾರ ಆದರೂ.

ರಾಮರಾಯ :- ಹೌದು ಹೌದು. ಶನಿವಾರ ಅರ್ಧ ಸೂಟೇ ಅಂಜೋದು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಸಂಜೆ ಆರು ಆಗೊತನಕಾ, ಎಷ್ಟು ದುಡಿದರೂ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯೂದೇ ಇಲ್ಲಾ. ಇವತ್ತ ನಮ್ಮ ಸಾಹೇಬರು ಲಗೂ ಎದ್ದು ಹೋದರು ; ಮನೀ ಲಗೂನ ಸೇರೂಣಾ—ಅಂತ ಬಂದರ, ಇಲ್ಲೇನದ. ಮನೀಗೆ ಕೇಲಿ ನಿಮ್ಮ ದನಿ ಕೇಳಿತ್ತು. ಏನೋ ಜೋರು ಹರಟೆ ನಡೆದ್ದಾಂಗ ಅನಿಸ್ತು. ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪು ಕೂತು ಹೋಗೋಣಾ ಅಂತ ಬಂದೆ. ಏನು? ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮ್ಯಾಲ ಹರಟೆ ನಡೆದಿತ್ತು ?

ವಸಂತ :- ಕಾಲೇಜು ಹುಡುಗ್ಯ ಕೂಡಿದ ಮ್ಯಾಲ ಏನರ ಕಾಲೇಜದ್ದು ಹರಟೆ ನಡೆಯೋದು.

ರಾಮರಾಯ:— ಇಲ್ಲೇ. ಮತ್ತೇನೋ ಬ್ಯಾರೆ ವಿಷಯ ನಡೆದ್ದಾಂಗ ಕೇಳಿಸ್ತು ನನಗೆ! ಲಗ್ನ-ಗಿಗ್ನ ಅಂತ ಏನೋ ಒಂದೆ-ರಡು ಸಾರೆ ಕೇಳಿಸಿದ್ದಾಂಗ ಅಕು. ನಿಮ್ಮದೊ ಲಗ್ನದ ಸುದ್ದಿ ಏನು ವಸಂತರಾವ? ಇಷ್ಟು ಮಾತು ತಪ್ಪಸ್ತೀರಿ ಅಂದಮ್ಯಾಲ, ನಿಮ್ಮದೊ ಲಗ್ನದ ಸುದ್ದಿ ಇರಬೇಕು ಯಾರಿವರು? ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯ ಏನು? ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತುಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲಾ!

ಗೋಪಾಲ:— ಇಲ್ಲೇ! ನೀವು ಬಂದಾಗ ನಾ ಏನೂ ಮಾತಾಡಬಾರದೋ ಅಂತ ವಸಂತ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡ್ತಾನ. ಮತ್ತೆ ಚಹಾಕ್ಕೆ ಚಕ್ರ ಬಂದೀತಂತ ಸುಮ್ಮನೊ ಕೂತೀನಿ.

ವಸಂತ:— ಸುಮ್ಮನ ಕೂಡಂತ ನಾ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡೀನೆ? ಆ ಸುದ್ದಿ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಎತ್ತಬ್ಯಾಡಾ ಅಂತ ಹೇಳೀನಿ. ಒಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಒಂದು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಇದ್ದೀಯಲ್ಲಾ ನೀನು?

ಗೋಪಾಲ:— ನೋಡ್ಲಿ ರಾಮರಾವ್. ಕಳ್ಳನ ಜೀವ ಹುಳ್ಳಹುಳ್ಳಗ ಅಂತ! ಲಗ್ನ ಆಗೊದು ಖರೇ ಅಂದಮ್ಯಾಲ, ಅದರ ಸುದ್ದಿ ಎತ್ತಬಾರದಂದ್ರ ಹ್ಯಾಂಗ?

ರಾಮರಾಯ:— ಏನು ವಸಂತರಾವ, ಎಂದ ಹಾಂಗಾದರ ಲಗ್ನ? ನಮ್ಮನ್ನ ಮರಿಬ್ಯಾಡ್ರೆವ್ವಾ ಹೋಳಿಗೆ! ಕನ್ಯಾ ಎಲ್ಲಿದು? ಏನು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಿತ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಎತ್ತಿಲ್ಲಲ್ಲೇ!

ವಸಂತ:— ಇಲ್ಲೇ! ಏನ್ನೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲಾ! ಇಂವಾ ಬರೋಮುಂದ ನಾ ಏನೋ ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಏನೇನೋ ಹೇಳಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾನ್ತೆ!

ಗೋಪಾಲ:— ಇಲ್ಲೆ ನಾ ಹೇಳತೀನಿ ಕೇಳಿ ರಾಮರಾವ್! ಇವರ ಘಾದರು ಈಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದು:

‘ಕನ್ಯಾನೋಡೀವಿ; ಹುಡುಗಿ ಮ್ಯಾಟ್ರೆನಾಗ ಕಲೀತಾಳ. ಅಸ್ತೀನೊ ಅದ. ನಮ್ಮ ವಸಂತನ ಲಗ್ನಾ ಅಷ್ಟು ಮುಗಿಸಿಬಿಡಬೇಕವಾ’— ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು. ಅದನ್ನ ನಾ ಇವನ ಎದುರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ರಾಮರಾವ್:— ಬರೋಬರಿ ನಿಮ್ಮ ಘಾದರು ಎಲೆ ನೋಡ್ಯಾರ ನನಗೇನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ. ಅದರ ನಾ ಕೇಳಿದ್ದು ಬ್ಯಾರೆನೊ ಅದ!

ಗೋಪಾಲ:— ಮತ್ತೆ ನೀವೇನು ಬ್ಯಾರೆ ಕೇಳೀರಿ? ಹುಡುಗೀ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ರ ಹೇಳಿಲಾ. ವಸಂತ ನೋಡಿ ಬರಬೇಕಂತಾನ!

ರಾಮರಾವ್:— ಆರೇ, ಇಲ್ಲೆ ಮನೀ ಬಾಜೂಕೊ ಇರಲಿಕ್ಕೆ, ನೋಡಿಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ ಏನನಬೇಕು?

ಗೋಪಾಲ:— ಏನವಾ ವಸಂತಾ, ಇದೇನು ಆಟಾ ಹೂಡಿದಿ ಮತ್ತೆ? ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಇದ್ದೂ ನನ್ನ ಚಾಪ್ಪೀ ನಡಿಸಿ-ಯೇನು ಮತ್ತೆ?

ವಸಂತ:— ಖರೋಖರ ಅಂದ್ರೂ ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾ ಮಹಾರಾಯಾ ಇದರಾಗ! ಹಾಂಗಿದ್ದರ ನೀ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ.

ರಾಮರಾವ್:— ದಿನಾ ನೋಡ್ತೀರಿ; ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾಂತ ಹ್ಯಾಂಗ ಅಂತೀರಿ ವಸಂತರಾವ? ನಮ್ಮ ಮನೀ ಮಾಲಿಕರ ಮಗಳು ಶಶಿಕಲಾನ್ನ ನೀವು ನೋಡಿಲ್ಲೇನು? ಆ ಹುಡುಗಿನ್ನ ನಿಮಗ ಕೊಡಬೇಕಂತ ಅವರ ತಾಯಿ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸ್ಸಾರಂತ, ನಮ್ಮ ಮನಿಯವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಿಮಗ ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಇದ್ದೀತು— ಅಂತ ನಾ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿಯೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರಟ ಗಣಿತಮಾಲೆ ಇದೊಂದೇ!

ನೂತನ ಗಣಿತಮಾಲೆ

ಲೇಖಕರು: ೧೬. ಗಲಗಲಿ

(೧ ರಿಂದ ೭ ನೆಯ ತರಗತಿಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗಣಿತಗಳು)

ಶಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾದ ಹೊಸ ಅಭ್ಯಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೆ ಸುಧಾರಣೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮದ ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ, ಬೆಲೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ. ವಿದ್ಯಜ್ಞನರಿಂದ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿ-ಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ವಿದ್ಯಾಬಾಹಿಯಿಂದಲೂ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ!

ಎಂತಲೆ ಇವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಣಿತಗಳು.

ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್‌ಡೀಪೋ, ಧಾರವಾಡ.

ಗೋಪಾಲ:— ಕೈಟೋ! ನೀ ಲವ್ ಮಾಡೂ ಹುಡುಗಿನ ಸಿಕ್ಕುಳ್ಳವಾ! ನಿಮ್ಮ ಫಾದರಿಗೆ ಹೇಳೋಣಂತ. ಈಗನಕಾ ಕನ್ಯಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ನಡಿ.

ವಸಂತ:— ಹುಚ್ಚುಗಿಟ್ಟೇನು ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ ಹೌದಲ್ಲೋ ನೀನು? ಹೀಂಗ್ಯಾಕ ಮಾಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೀ ಇವತ್ತ? ಅವರ ಪೈಕಿ ಯಾರರ ಕೇಳಿದರ, ಇದೇನು ನಡಿಸ್ಸಾರ— ಅಂದಗಿಂದಾರು?

ಗೋಪಾಲ:— ನೋಡ್ಲಿ ರಾಮರಾವ್, ನೀವು ಬರೂಕಿಂತಾ ಮೊದಲ ತಾನೇ ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಗೊಂಡಾನ. ಈಗ ನನ್ನ ಕೆಟ್ಟವನು ಮಾಡಿ, ತಾನು ಮಾತ್ರ ಸಾದಸುದ್ದ ಹುಡುಗಾ ಅಂತ ತೋರಿಸಿಗೋ-
ವಸಂತ:— ಅಂತಾನ. ಒಕ್ಕೇ ತಗದಿಯೋ ಯುಕ್ತಿನ? ಹೀಂಗಿ-
ಗೋಪಾಲ:— ಯಾರೇ ಬೆದರತಾರ ಅಂತ ತಿಳಿದೀಯೇನು? ಬ್ಯಾಡಾ-
ವಸಂತ:— ನೀ ರೋಮಾನ್ಸ್ ನಡಿಸಿದಿ ಅಂದವ್ಯಾಲ, ಮತ್ತ-
ಗೋಪಾಲ:— ಇದೂ ಖರೇನ?

ರಾಮರಾವ್:— ದಿನಾ ನೋಡೂದಕ್ಕೂ, ಕನ್ಯಾಪರೀಕ್ಷೆ-
ವಸಂತ:— ನೋಗಿ ನೋಡೂದಕ್ಕೂಭೇದ ಅದ...ವನು ವಸಂತರಾವ್!
ಗೋಪಾಲ:— ಮಾಡಿ, ಗೋಪಾಲರಾವ! ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ
ವಸಂತ:— ಒಂದು ಯುಕ್ತೀಮಾಡ್ಲಿ. ಅದರಿಂದ
ಗೋಪಾಲ:— ಬಂದೀರಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬಾರದು.

ವಸಂತ:— ನೀ ಕುಮ್ಮಯುಕ್ತಿ; ಮತ್ತ ಅದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ-
ಗೋಪಾಲ:— ಏನುಮಾಡು?

ಗೋಪಾಲ:— ಅಲೆಕ್ಸೆಟ್! ಇದಕ್ಕನ್ನ ಬೇಕು ಗುಡ್ ಸರ್ಜೆ.
ವಸಂತ:— ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು 'ಹೀಂಗ ಮಾಡಿದಿದರ ಹುಚ್ಚು-
ಗೋಪಾಲ:— ಪೆಚ್ಚ ಅಂತಾರ' ಅಂತಂದ್ರ ಎನನಬೇಕು? ಇಲ್ಲೆ-
ವಸಂತ:— ವಸಂತಾ! ನಿಮ್ಮ ಈ ರೋಮಾನ್ಸ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗೂಕಿಂತ
ಗೋಪಾಲ:— ಒಂದೆರಡು ಸಾರೆ ಮಾಲಿಕರ ಮಗಳು ಸಂಗೀತ
ವಸಂತ:— ನಡಿಸ್ಸಾಳ, ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಾಳ ತ್ರಾಸ ಆಗತದ' ಅಂತ
ಗೋಪಾಲ:— ಈಗ ಅದು ಮರೆತಿರಬೇಕು ಅನ್ನು. ಅದರೂ ಅದೇ
ವಸಂತ:— ನಾಸಿಕೊಂದು ಹೇಳ್ವಕ್ಕೆ ನೀ ಹೋಗು. ರಾಮರಾಯರು
ಗೋಪಾಲ:— ಏನುಮಾಡು ಖರೇ ಇತ್ತಂದ್ರ, ಅವರ ತಾಯಿ, ನೀ ಅನಾಯಾಸ
ವಸಂತ:— ಅಂತ ಆ ಮಾತು ತಗದಿಸ ತಗೀತಾರ. ನಿನ್ನ ಮನಸಿ-
ಗೋಪಾಲ:— ಗನಕಾ ಬಂದವ; ನಿಮ್ಮ ಫಾದರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೋಡೂಣಂತ.

ವಸಂತ:— ಹೌಪೋ, ನಮ್ಮ ಫಾದರು ಒಪ್ಪದಿದ್ದ್ರ, ಹೋಗಿ
ಗೋಪಾಲ:— ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದೀಕಾದೀತು; ಅದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಡುಬ್ಯಾಡ ಮಹಾರಾಯಾ!

ಗೋಪಾಲ:— ಇಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ ಇಲ್ಲಾ. ಅಪಕ್ಕಾಕ ಕಾಳಜಿ?
ವಸಂತ:— ನೋಡ್ಲಿಕ್ಕೇನು ಬಂದದ್ದು? ಮೊದಲ ನೀ ಹೋಗೇನಪಾ! ನೀ
ಗೋಪಾಲ:— ಬರೂದ ಲೇಟಾತಂತ, ಒಂದು ಯುಕ್ತೀಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಹಿಂದ
ವಸಂತ:— ನಾನೂ ಬರ್ತೀನಿ. ನೀ ಹೋಗು'ಹಂಗಾರ. ನಡೀ ಇನ್ನ! ಮತ್ತ
ಗೋಪಾಲ:— ಅಲೆ, ಹೋದವ್ಯಾಲ, ಎಫಾರೊ ಪೆಚ್ಚನ್ನಂಗ ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಾ
ವಸಂತ:— ಕೆಡಿಸಿಬಿಟ್ಟೀ!

ವಸಂತ:— ಅಲ್ಲೋ ಗೋಪಿ, ನಿನ್ನ ತಲೆ ಬಾಳ ಸುಸೇಕ

ಅದ ನೋಡು! ಈಗೇನು ಸಂಗೀತ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡದದೇನು ಅಲ್ಲೆ
ವಸಂತ:— ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ?

ಗೋಪಾಲ:— ಮತ್ತೇನೋ ತಗದನ್ನಲ್ಲವಾ ಇಲ್ಲದ್ದೊಂದು!
ವಸಂತ:— ನೀನೇ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲೋ ಸಂಜೀಮುಂದ ಸಂಗೀತದ ಅಭ್ಯಾಸ
ಗೋಪಾಲ:— ನಡೀತದಂತ?

[ತಂಬೂರಿಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಬರುವುದು.]

ಗೋಪಾಲ:— ಅಕಾ ಹೌದೇ! ತಂಬೂರಿ ಬಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ
ವಸಂತ:— ಸುರುವು ಆತು. ಅದರರ್ಥ ಇನ್ನ ಸಂಗೀತದ ಅಭ್ಯಾಸ ಸುರುವು
ಗೋಪಾಲ:— ಆಗತದ ಅಂತ. ಅವರು 'ಆ' ಅನ್ನೊ ದರಾಗೆ ನೀ ಅಲ್ಲಿರಬೇಕು.
ವಸಂತ:— ಅಂದರ ಬರೋಬರೀ ಆಗತದ. ಮತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಸಂಗೀತ ಸುರುವು
ಗೋಪಾಲ:— ಆತಂದ್ರ, ಬಾಗಿಲಾ ಸಹಿತ ತಗೀಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ! ಈ ಸಂಗೀತಗಾರರ
ವಸಂತ:— ಜಾತಿ ಅಂದ್ರ ಹಾಂಗ. ಏನಂತೀರಿ ರಾಮರಾವ ಇದಕ್ಕೆ?

ರಾಮರಾಯ:— ಹೌದು ಎಕ್ಸಲಂಟ್ ಐದಿಯಾ! ಇನ್ನೇನು
ವಸಂತ:— ಕಾಳಜಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ್ಲಿ ವಸಂತರಾವ! ಹೋಗಿ ಬಿಡಿ ಭಡಕ್ಕನಿ
ಗೋಪಾಲ:— ಹಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯಾನೂ ಬರ್ತಾರ!

ಗೋಪಾಲ:— ಮತ್ತ ನೀವು?
ರಾಮರಾಯ:— ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗರ ಗದ್ದಲದಾಗ ಯಾಕ
ವಸಂತ:— ಈಗ? ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಮುಗಿಲಿಲ್ಲಾ ಏನಿಲ್ಲಾ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೋಗೂ
ಗೋಪಾಲ:— ಮುಂದ ಬರೂಣಂತ. ಈಗ ನಮ್ಮನಿಯವರು ಬಂದಾರೇನೋ
ವಸಂತ:— ನೋಡತೀನಿ. ಬಂದಿರದಿದ್ದರ, ಅದ ಅಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಹಣೆಬರೆಹ :
ವಸಂತ:— ನಮ್ಮ ಶಿನೂನ ಅಂಗಡಿಯೊಳಗ ಚಹಾ ಕುಡಿಯೊಂದು!

ಗೋಪಾಲ:— ಸಾರೀರಪಾ ರಾಮರಾವ. ಇನ್ನೊಂದು
ವಸಂತ:— ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕೂತರ, ವಸಂತನ ಚಹಾ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗತದ.

ರಾಮರಾಯ:— ಇರಲಿ, ಇರಲಿ, ಏನಡ್ಲಿಯಿಲ್ಲಾ. ಹಿಂದಾ-
ವಸಂತ:— ಗಡೆ ನನಗುಷ್ಟು ಸುದ್ದಿ ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟಿಸರಿ ತೀರಿತು! ನಮ್ಮನೀ
ಗೋಪಾಲ:— ಬಾಗಿಲ ತಗದ್ದಾಂಗ ಕಾಣಸ್ತದೆ. ನಾ ಹೋಗತೀನಿ ವಸಂತ-
ವಸಂತ:— ರಾವ್! ಏನ್ ಯು ಗುಡ್ ಲಕ್ (ನಿರ್ಗಮನ).

ಗೋಪಾಲ:— ವಸಂತಾ, ಇನ್ನ ತಡಾಮಾಡಬ್ಯಾಡಾ. ಇನ್ನೂ
ವಸಂತ:— ತಂಬೂರಿ ಸವ್ವಳ ಅಷ್ಟೇ ಕೇಳಸ್ತದೆ. ಲಗೂ ಹೋಗು!

ವಸಂತ:— ಹಂಗಾರ ನೀನೂ ಬರ್ತೀದಿ ಹೌದಲ್ಲೋ?
ವಸಂತ:— ಅಂದರ ಮಾತ್ರ ನಾ ಹೋಗಾಂವಾ. ನಾ ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗಿ ಏನು
ಗೋಪಾಲ:— ಮಾಡಲಿ?

ಗೋಪಾಲ:— ಬರ್ತೀನಿ ಹೋಗೋ! ಜೋಯಿ ಸನೇ
ವಸಂತ:— ಇದ್ದೀನಿ ಅಂದವ್ಯಾಲ, ಪಾಜ್ಜೆ ಶ್ವಯ ಸಹಿತ ಹಾಕಿ ಬರೂಣಂತ.
ಗೋಪಾಲ:— ಅದಕ್ಕಾಕ ಕಾಳಜಿ?

ವಸಂತ:— ಅಲ್ಲೋ ಗೋಪಿ. ಅಲ್ಲೆ ಹೋಗಿ ಏನು
ವಸಂತ:— ಮಾಡೋದು, ಏನ ಮಾಡೂದು— ಇದೇ ತಿಳುವೊಲ್ಲದಾಗೇ-
ವಸಂತ:— ದಪಾ. ನೀನರ ಜೋಡಿಗೆ ಇರ್ತೀ ಅಂದ್ರ ನೀ ಹಿಂದಾಗಡೆ ಬರ್ತೀನಿ
ವಸಂತ:— ಅಂತೀದು.

ಗೋಪಾಲ:— ಏನವಾ! ನೀ ಹೀಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಕೋತನ ಕೂತರ ಇದು ಬಗೀಪರಿಯೋದಿಲ್ಲ. ಆ ಹ್ವಣಕ್ಕೆ ಏನು ಅನಿಸ್ತದೆ, ಆದನ್ನ ಮಾತಾಡಬೇಕು.

ವಸಂತ:— ಆ ಹ್ವಣಕ್ಕೆ ಅನಿಸಿದ್ದು ಮಾತಾಡಿದ್ದು. ಹಿಂದಾಗದೇ ಮೈಮ್ಯಾಲ ಬಂದ್ರೆ, ಏನು ಮಾಡೋದು? ಕಾಲೇಜದ್ದಾಂಗ ಇಲ್ಲೆ ಹುಡುಗಾಟಕೀ ಮಾಡಿದ್ದು ನಡಿಯೋ ಹಾಂಗಿಲ್ಲಾ!

ಗೋಪಾಲ:— ಹೆಂಗಾರ ಅಂತಿದೀಆರೆ ಏನು ನೀನು?

ವಸಂತ:— ಹ್ಯಾಂಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡ ಬೇಕು, ಏನು ಮಾತಾಡಬೇಕು—ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಲಾ.

ಗೋಪಾಲ:— ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನೀನೋ ಸಾನೋ? ಹಿಂಗ್ಲಾಕ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀದಿ? ಮೊದಲಿಗೆ ನೀ ಮಾತು ಸುರುವು ಮಾಡಬ್ಬಾಡಾ. ಮನೀಗೆ ಬಂದಮ್ಯಾಲ ಬಾ ಅಂತನಕಾ ಅಂತಾರ. ಹೋಗಿ ಕೂಡು. ಅವರು ಏನೇನು ಕೇಳತಾರ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡು. ಲಗ್ನದ್ದು ಕೇಳಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ್ಯಾಗ ಏನದ ಹೇಳು!

ವಸಂತ:— ಹೌದೋ, ನಾ ಹೇಳ ಬಂದೆನಿ ಅನ್ನು. ನಾಳೆ ಅಪ್ಪ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ!

ಗೋಪಾಲ:— ಆದಕ್ಕೂ ಅನ್ನೊದು ನೋಡು: ನಿಂದು ಇನ್ನೊ ಹುಡುಗ ಬುದ್ದೀ ಅಂತ. ನಾ ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪೀನಿ. ನಮ್ಮ ತಂದಿಯವರನ್ನ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸತೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿಕ್ಕೆ ಬರೊದಿಲ್ಲೇನು?

ವಸಂತ:— ಹಾ. ಈಗ ಬರೋಬರಿ ಆತು ನೋಡು. ಇನ್ನ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡೀಯಿಲ್ಲಾ.

(ನಿರ್ಗಮನ)

೨ .

(ವಸಂತನು ಮಾಲಕರ ಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟುವನು. ತಂಬೂರಿಯ ಸಾವ ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಿಲ್ಲುವುದು.)

ಶಶಿಕಲಾ:— (ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಚುತ್ತ) ಯಾರವರು? ಸುಧಾ ಏನು? (ವಸಂತನನ್ನು ನೋಡಿ) ನೀವ? ಯಾರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಅವನ್ನ ಕರೆತಿನಿ, ಬರಿ. ಒಳಗ ಕೂಡ್ಡಿ!

ವಸಂತ:— ಛೇ ಛೇ! ಅವರನೇನು ಕರೀಬ್ಬಾಡ್ಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಡೇನೂ ಕೆಲಸ ಇತ್ತು. ಆದಕ್ಕೂ ಬಂದೀನಿ.

ಶಶಿಕಲಾ:— (ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ) ನನ್ನ ಕಡಿಗೆ ಕೆಲಸ? ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡ್ಡಿ. ಬರೀನಿ [ಶಶಿಕಲೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಸಂಗೀತದ ಅಧ್ಯಾಪಕರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವರು. ವಸಂತ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು.]

ವಸಂತ:— (ಸ್ವಗತ) ನಿಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ಕೆಲಸ ಆದಂತ ಹೇಳಿದ್ರೂ ನಿಂದರಲಿಲ್ಲಾ. ಈ ಹುಡುಗಿ, ಮತ್ತೆ ದಿನಾ ನನ್ನ ನೋಡಿಕೋತನ

ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೩೩

ನಿಂದ್ರೂವಾಕಿ, ಇಂದ ನಾ ಬಂದ್ರ ನನ್ನ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಮಾರೀ ಕೆಳಗ ಹಾಕೊಂಡು ಒಳಗ ಯಾಕ ಓಡಿ ಹೋದಳು? ಅಂದಮ್ಯಾಲ, ರಾಮರಾಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಖರೇ ಇರೀಕು ಮತ್ತೆ ಈ ಸಂಗೀತ ಮಾಸ್ತರ ಹೋಗೀಬಿಟ್ಟನಲ್ಲಾ. ಇನ್ನ ಅವರ ತಾಯಿ ಬರೂತನಕಾ ಕೂಡಬೇಕು.

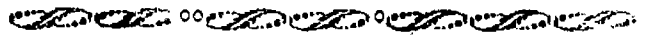
[ಶಶಿಕಲಾ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಳು.]

ಶಶಿಕಲಾ:— ಅವ್ವಾ, ಏ ಅವ್ವಾ, ಅಲ್ಲೆ ಹೊರಗ ಯಾರೋ ಬಂದಾರ! ಏನೋ ಕೆಲಸ ಆದಂತ. ಕರಿತಾರ ನಿನ್ನ!

ರಮಾಬಾಯಿ:— ಈಗ್ಯಾರು ಬಂದರು ಶಶಿ! ಅವರ ಇಲ್ಲೆ ಒಳಗ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗ್ತು! ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ ಸಂಗೀತದ ಅಧ್ಯಾಪ ಯಾಕ ನಿಂದ್ರಿಸೀದಿ? ನಾಳೆ ಲಗ್ನ ಆಗಿ ಹೋದಮ್ಯಾಲ ಎಲ್ಲೆ ಕಲೀಲಿಕ್ಕೆ ಆಗತದ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ? ಆದಕ್ಕಂತ ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ದಿನಾ ಒಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶಶಿಕಲಾ:— ಅವರು ಬಂದದ್ದು ನೋಡಿ ಮಾಸ್ತರು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು.

ರಮಾಬಾಯಿ:— ಎರಡನೇಯವರು ಬರೂದಂತ ಹಾವೀ ನೋಡತ್ತಾರ ಕಾಡಸ್ತದ ಈ ಮಾಸ್ತರು! ತಿಂಗಳಾಂರೂಪ ಯಿ ಕೊಡೂದು ಫುಕಟ ಇವರಿಗೆ. ನಾಳೆನಿಂದ ಬಬ್ಬಾಡಾ ಬಿಡತೀನಿ. ನಿಂದ್ರು—ಹೀಗ್ಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಂ

ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ
ಮುನ್ನಣೆ ಪಡೆದ

“ ನನ್ನ ಹಾಡು ”

೫

ಶ್ರೀ. ಬ. ಗಿ. ಯಲ್ಲಟ್ಟಿಯವರ
ಮನನೀಯ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ

ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬರೆಯಿರಿ:—

ಬ. ಗಿ. ಯಲ್ಲಟ್ಟಿ,
ಬನಹಟ್ಟಿ (ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ)

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು,
ಉಗಾರ ಬುದ್ರುಕ (ಬೀಗಾವಿ)

ಶಶಿಕಲಾ :— ನಾ ಕಲಿಯೂದಿಲ್ಲಾ, ಬ್ಯಾಡಾ— ಅಂದ್ರ ಕೇಳಲಿಲ್ಲಾ. ಮತ್ತೆ ಈಗ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳೆತೆ! ಹೊಂ ಇರಲಿ, ಹೊರಗ ಯೋಗು. (ನಾಚಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ) ಯಾರು ಬಂದಾರ ನೋಡು ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ!

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಇಷ್ಟಾಯ್ಕ ಅವಸರ ಮಾಡತೀದಿ? ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡ್ಲಿಲ್ಲಾ. ಕೈಯಾಗಿನ ಕೆಲಸಾ ಬೊಗಸೀ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಂತಿಯೇನು?

ಶಶಿಕಲಾ :— ನಿನಗ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕು ನಮ್ಮವ್ವಾ. (ಸಣ್ಣ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಅಲ್ಲೆ ಆ ಬಾಜೂರಿನ ಕೋಣೆಯೊಳಗ ಇರ್ತಾರಲ್ಲಾ, ಅವರು ಬಂದಾರ!

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಅಯ್ಯಾ, ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗೀ! ವಸಂತ ಬಂದಾನೆ? ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ನಾಚಿಕೆ ಬಂತೇನು? ಇನ್ನೂ ಏನಿಲ್ಲಾ ಎಂತಿಲ್ಲಾ. ನಾಕೆ ಲಗ್ನು ನಿಶ್ಚಯ ಅದ ನ್ಯಾಯತೂ ನೀ ಮನೀ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗ ಸಹಿತ ಅಡ್ಡಾಡೂಹಾಂಗ ಕಾಣಿಸೂದಿಲ್ಲ. ಭಡಕ್ಕನ ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ? ಹೋಗಿ-ಬಿಡ್ತಿದ್ದೆ. ಮೊದಲೂ ಎಂದೂ ಬರೂವವಾ ಅಲ್ಲಾ; ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಾಂತ ಹೋದಗೀದಾನು? (ಕೊರಗಿ ಬರುವರು)

೪

ರಮಾಬಾಯಿ :— [ವಸಂತನು ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ] ಏನಪ್ಪಾ ವಸಂತಾ, ನಿಂತಿಯಾಕೆ? ಅಷ್ಟಾಯ್ಕ ನಾಚಿಗೋತ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತೀದಿ? ಹೊಂ ಕೂಡಲಾ. ಒಂದೆ ಹುಡುಗ ಇರ್ತದ, ಎದಕ್ಕರೂ ಕೇಳಬೇಕು— ಅಂದ್ರ, ನೀ ಎಲ್ಲಿ ಬರೋದಿಲ್ಲೋ ಅಂತ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆಕಸ್ಮಾತ್ ನೀನೂ ಇವತ್ತೆ ಬಂದೀದಿ. ಮತ್ತೇನು? ಅಭ್ಯಾಸ ಎಲ್ಲಾ ಸರಳೀತ ಸಾಗೇದೇ?

ವಸಂತ :— ಹೊಂ. ಸಾಗೇದ. ಆದರ....

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಮತ್ತೇನು ಸುಮ್ಮನಾ ದಿ? ಮತ್ತೆ ಊರಿಂದ ಪತ್ರ ಗಿತ್ರ ಏನಾರೇ ಬಂದಾವೇನು? ವಿಲೇವ ಏನಾದರೂ?

ವಸಂತ :— ಪತ್ರ ಬಂದೆವೆ ಖರೆ! ನಿಲೇಷ ಏನಿಲ್ಲಾ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗತೀನೀ ಅಂತ ಬರದದ್ದಕ್ಕೆ 'ಈಗ ಬ್ಯಾಡಾ, ನಾ ಬಂದಮ್ಯಾಲ ನೋಡೋಣ' ಅಂತ ಆಪ್ತ ಬರೆದಾನ.

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಅಂದ್ರ? ಹೆಂಗಾರ ಈ ಖೋಲೀ ಬಿಡ. ಬೇಕೂ ಅಂತ ವಿಚಾರಮಾಡೀಯೇನು? ಇಲ್ಲೆ ಏನು ಅನಾನು-ಕೂಲತಾ ಆತು? ಹಾಂಗೇನಾದರೂ ಇದ್ದರ ಹೇಳು; ತ್ರಾಸ ಆಗ-ದ್ದಾಂಗ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು.

ವಸಂತ :— ಅಂಥಾದೇನು ವಿಲೇಷ ತ್ರಾಸ ಇಲ್ಲಾ. ಆದರ ಯಾಕೋ ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗಪ್ಪೊಲ್ಲನಾಗೇದ. ಅದಕ್ಕೂ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರಾತು—ಕಂತ ಮಾಡೀನಿ.

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಇಲ್ಲಾಯ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗಪ್ಪೊಲ್ಲನಾಗೇದ? ಹುಡುಗರದೇನೂ ತ್ರಾಸ ಇಲ್ಲಾ! ಮತ್ತೆ ಆ ರಾಮರಾಯರು

ಸಾಧುಸ್ವಭಾವದವರು. ಮನಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಶಾಂತ ಇರತದ. ಇಂಥಾದರಾಗ ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗೂದಿಲ್ಲ ಹ್ಯಾಂಗ ಆದು! ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿಯಿಂದ ಏನಾರೇ!

ವಸಂತ :— ಹಾಂಗೇನಿಲ್ಲಾ. ಎಲ್ಲಾ ಶಾಂತ ಇರತದ. (ತೀರ ಸಣ್ಣ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ ಸಂಗೀತ ಮಾತ್ರ ಎರಡೂ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಬರ್ತದ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಸುರುವು ಅದ ಕೂಡ್ಲೆ, ಲಕ್ಷ ಎಲ್ಲಾ ಅತ್ಯಾಗ ಹೋಗಿ, ಅಭ್ಯಾಸ ನಿಂತು ಹೋಗತದ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಗೀತದ ಅಭ್ಯಾಸ ಒಂದು ಒಪ್ಪತ್ತು ಅದ್ರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ಜಿಲ್ಲೋ ಆಗತದ—ಅಂತ ಹೇಳಿಕ್ಕೆ ಬಂದೀನಿ.

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಹೀಂಗ? ಬೇಕ ಆತಲ್ಲಾ. ನೀನೂ ಸಂಗೀತಪ್ರಿಯ ಇದ್ದೀದಿ ಅಂದ್ವಾಂಗ ಆತು! ಶಶಿಕಲಾಗ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸುರುವು ಮಾಡಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೋ ಆತು. ಮೊದಲ ವಾರಕ್ಕೊಂದೆರಡು ದಿನಾ ಕಲಿತಿದ್ದಳು. ನಾನೂ ದುಂಬಾಲು ಬಿದ್ದು ದಿನಾ ಕಲೀ ಅಂತ ಹಚ್ಚೀನಿ!

ವಸಂತ :— ಹಾದು. ಸಂಗೀತಪ್ರಿಯ ಇದ್ದೀನಿ ಖರೆ. ಆದರ, ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿಕೋತೂ ಕೂತರ ಅಭ್ಯಾಸ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡೂದು? ಅದರೂ ನಿಮಗ ವಿಲೇಷ ತ್ರಾಸ ಆಗಿರಬಾರದು ಹಾಂಗ ಮಾಡ್ಲಿ.

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಹಾಂಗಂದ್ರ ಹ್ಯಾಂಗವಾ! ನಿನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತ್ರಾಸ ಆಗಿ ಆಕೆ ಕಲಿತು ಮಾಡೂದರೇ ಏನದ? ಹೇಳಿ ಬಿಡತೀನಿ ನಿಂದ್ರ. ಶಶೀ, ಶಶೀ ಕೇಳಿಸಪ್ಪೊಲ್ಲೇನು? (ಶಶಿಕಲೆ ಹೊಂ ಅನ್ನುವಳು) ಇಲ್ಲೆ ಕೇಳು. ನಾಕೆ ಮಾಸ್ತರು ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೇನೂ ಬರೂ ಕಾರಣಿಲ್ಲಾ—ಅಂತ ಹೇಳಬಿಡು. ಮತ್ತೆ ಸುಮ್ಮನೂ ಕೂತೀ ಹಾದಲ್ಲೋ? ಒಂದಿಷ್ಟು ಚಹಾ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಾ. (ಶಶಿಕಲಾ ಹೊಂ ಅನ್ನುವಳು.)

ವಸಂತ :— ಹೇ ಹೇ! ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಗಲೆ ಬ್ಯಾಡಾಂತ ಯಾಕ ಹೇಲ್ತೀರಿ? ಮತ್ತೆ ಈಗೇನು ಚಹಾ ಬ್ಯಾಡಾ. ಅಲ್ಲೆ ಖೋಲೀ ಒಳಗ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಇದ್ದಾನ. ಹಾದೀ ನೋಡ ತಿರ್ತಾನ.

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಅವರನ್ನೂ ಇಲ್ಲೇ ಕರೆದುಬಿಡು. ಏ ಶಶೀ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚು ಎಸರು ಇಡು. ವಸಂತನ ಗೆಳೆಯನೂ ಬಂದಾನ.

ಗೋಪಿ :— (ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತ) ನೋಡ್ಲಿ, ನೀವು ಅನ್ನೂ-ದಕ್ಕೂ ನಾ ಬರೂದಕ್ಕೂ ಸರಿಹೋತು. (ವಸಂತನಿಗೆ) ಕೂತು ಕೂತು ಬ್ಯಾಸರಿಕೆ ಬಂತವಾ. ಮತ್ತೆ ನೀ ಹೀಂಗ ಎಲ್ಲೇರ ಹೋದೀನೋ ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋದ್ರಾತೂ ಅಂತ ಬಂದೆ. ನಡೀ ಮಹಾರಾಯಾ, ಹೊತ್ತಾತು ಹೋಗೋಣ!

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಬರ್ಲಿ. ಬರ್ಲಿ. ಹೋಗೀರಂತ. ಕೂಡ್ಲಿ. ವಸಂತೆಲ್ಲಾ ಹೋಗತೀನೀ—ಅಂದ; ನಾನೂ ಕೂಡಿಸಿಗೊಂಡೀನಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕರೀ ಅಂತ ಹೇಳ್ತೆ. ಅಷ್ಟರಾಗ ನೀವು ಬಂದ್ಲಿ.

ವಸಂತ, ಇನ್ನೇನು ನಮಗೆ ಹೊರಗಿನವ ಅಲ್ಲ! ಕರೀಬೇಕು, ಕರೀಬೇಕು ಅಂದ್ರೂ ಆಗಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ; ಅವನೂ ಇತ್ತಾಗ ಹೇರಿ ಹಾಕತಿದ್ದಿಲ್ಲ! ಇವತ್ತು ಅನಾಯಾಸ ಬಂದಾಯ. ಮತ್ತು ನೀವೂ ಬಂದೀರಿ. ಬೇಪ್ಯಾತು. ಹುಡುಗಿನ್ನ ನೋಡೂ ಕೆಲಸಾ ಮುಗಿಸಿಬಿಡ್ತೆ!

ಗೋಪಾಲ :— ಏನು ವಸಂತ! ಇದೇನು ಅದು. ಹೋದೀದಿ? ನಮಗೊಂದೂ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಹೇಗೆ?— ಹೋದೋಗಿ ಎಬ್ಬಿಸೂ ತಯಾರಿ ನಡಿಸೀಯೇನು?

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಅವನೂ ಗೊತ್ತುಗೋದು ಈಗ. ನಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೂ, ಕರೀಬೇಕೂ ಅಂದ್ರೂ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ! ಇವತ್ತು ಅನಾಯಾಸ ಬಂದೀರಿ. ಇದೊಂದು ಜೀವ ಇರಲಾರಾಣ ಎಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಶಶಿಕಲಾನ್ ಲಗ್ನ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಬೇಕಂತ! ಈ ಮನೀಗಿನಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಶಿಕಲಾನ್ ಹೆಸರಲ್ಲೇನೂ ಅದೆ. ವಸಂತ ಒಪ್ಪಿದರ ಛಾಕ ಜೇಲೋ ಆಗತೆದೆ.

ವಸಂತ :— (ಗೋಪಾಲನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ) ನಾ ಹೂ ಅಂದ್ರೂ, ಘಾದರ್ದು ಒಂದು ಕುರಿಕೆ ಅನಸ್ತದೆ. ಅದೊಂದು ಮಾತ್ರ.

ಗೋಪಾಲ :— (ಸಣ್ಣ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಇಲ್ಲೋದು, ಈಗ ಆ ವಿಚಾರನೂ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಾ! ನೀ ಹೇಳಿಕೊಂತಾ ನಾನೂ ಹೇಳತೀನಿ; ಅಂದ್ರೂ ಹುಡುಗ ಎಷ್ಟು ವಿನಯಶೀಲ ಇದ್ದಾನೆ ಅಂತ ಅನಸ್ತದೆ. ಜೋಯಿಸರೇ ಇದ್ದೀವೀ ಅಂದವ್ಯಾಲ, ನಿನ್ನ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಾನರ ಲಭಿಸಲಿ. ಮತ್ತು ನೋವಲೂ ಹೇಳಿಕೊಂತೀನಿ; ಈಗ ಜೋಯಿಸರೇ ಬಾಬು ಬ್ಲಾಕ್ ಕುಬಾರಿ ಆಗೇವ.

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಏನೇನಾ ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮೊಳಗ ಮಾಡಿ-ಕೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀರಿ. ಏನೂ ನಾಚಿಕೊಳ್ಳೂ, ಕಾರಣ ಇಲ್ಲ. ಏನಂತೀಯವಾ ವಸಂತಾ? ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಹೇಳು. ಶಶಿ, ಏ, ಶಶಿ! ಚಹಾ ಆತಿಲೋ? ತಗೊಂಡು ಬಾ! ಎಷ್ಟೊತ್ತು ಮಾಡತೀದಿ ಒಂದು ಚಹಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ!

ಶಶಿಕಲಾ :— (ಚಹವ ಕಪ್ಪುಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತ) ಆತು ತಗೊಂಡು ಬಂದೆ. (ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವಳು).

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಯಾಕ? ನನ್ನ ಯಾಕ ನೋಡಿಕೋತ ನಿಂತಿ? ಅವರಿಗೆ ಕೊಡು. ಅದಕ್ಕೂ ನಾಚಿಕೇನು? ಹೀಗ ನಾಚಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರ ಹ್ಯಾಂಗವಾ?

ಗೋಪಾಲ :— ಅಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟು ಬಿಡ್ತೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದ್ರ ವಸಂತನ ಕೈಯ್ಯಾಗ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡ್ತೆ.

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಕೊಡು; ಕೊಡು ಶಶಿ. (ಶಶಿಕಲೆ ಚಹವ ಕಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದಿಡುವಳು)

ಗೋಪಾಲ :— (ಚಹವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತ) ಚಹಾ ಬ್ಲಾಕ್ ಫವ್ವಕ್ಕಾನ್ ಆಗೇವ ನೋಡ್ತೆ! ನಮ್ಮ ವಸಂತನ ಮನೀಗೆ ಇನ್ನೆ

ಮ್ಯಾಲಿಂದ ಮ್ಯಾಲ ಚಹಾಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡೀ ಇಲ್ಲ! ಯಾಕವಾ ವಸಂತಾ!

ವಸಂತ :— ಹೂಂ.

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಚಹಾ ಒಂದೇ ಯಾಕ; ಎಲ್ಲಾ ಆಡೀವಿ ವ. ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಡವ ಮತ್ತು ಈಗ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ನಾಗ ಕಲೀಕ. ಕ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಂದ್ರೂ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತೆದೆ.

ಗೋಪಾಲ :— ಎಲ್ಲಾ ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಬಂಧಂಗಾತರಿ! ಇನ್ನೇನು ಇಬ್ಬರೂ ಕೋಣ್ಣಾ ಮುಗೀಲಿ, ಲಗ್ನ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡೋದು! ಶುಭಸ ಶೀಘ್ರಮ್. ನಡದು ಬೋಗಲಿ. ಮತ್ತು ಜಾಕ ಒಂದು ನೋಡ್ತೆಕಲ್ತಾ.

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಅದೇನು ಆಡೀತು. ನೋವಲ ವಸಂತನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂಧಂಗ ಆತಿಲೋ? ಯಾಕವಾ ವಸಂತಾ!

ಗೋಪಾಲ :— ಅವನೇನು ಕೇಳ್ತೀರಿ? ಹೇಳ್ತೀಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೋತಾನ. ನಾ ಜೋಯಿಸ ಇದ್ದೀನಿ. ಕನ್ಯಾ ಪರೀಕ್ಷಾ ಆತು ವರನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇನ್ನೇನು ವಾಚ್ಚಿ ಕೈಯ ಅದ್ದಾಂಗ ಅತು. ನೀವೇನೂ ಕಾಕಜಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ್ತೆ.

ರಮಾಬಾಯಿ :— ಬಿಡು ನಮ್ಮಕ್ಕಾ. ಕುರುಡ ಬೇಡೂಬೇನು. ಎರಡು ಕಣ್ಣಲ್ಲಾ? ಶಶಿಕಲಾಂದು ಒಂದು ಲಗ್ನ ಆದ್ರ ಸಾಕಂತ

ಕುಟುಂಬ ಜಾರಿ

ಅನಾಂಶ-ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳಿಗೆ.

೦

ಕಾಸ ಶ್ವಾಸಾರಿ

ದಮ್ಮ-ಕೆಮ್ಮುಗಳಿಗೆ.

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ

ಬರೆಯಿರಿ :

卐

ದಿ ನೂತನ

ಅಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿಜಾಪುರ :

ಆನಿಸಿತ್ತು. ವಸಂತ ಎಲ್ಲಿ ಒಲ್ಲಿ ಅಂತಾನೋ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅನಾಯಾಸ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ಬಂತು ಮುಖ್ಯ ಅಕೇ ದೈವ ಚೆಲೋ ಆದ. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹುಡುಗರು! ಅವರು ಒಪ್ಪಿದರೆ, ಹಿಂದೆಗಡೆ ಹಿರೇರನ ಕೇಳೂದು! ಯಾಕವಾ ವಸಂತಾ!

ವಸಂತ:— ಹೂಂ.....

ರಮಾಬಾಯಿ:— ನೀ ಏನು ನಾವು ಎರಡನೇವನರಂತ ತಿಳಿಕೋಬಾರದು! ಸ್ವಲ್ಪ ನೀನು ಭಿಡೇ ಸ್ವಭಾವದವಾ!

ವಸಂತ:— ಇಲ್ಲಾ. ಹಾಂಗೇನಿಲ್ಲಾ. ಅದ್ರ ನಿಮಗ್ಯಾಕ ಸುಮ್ಮನೆ ತ್ರಾಸೋ ಅಂತ ನಾ ಬುದ್ದಿಲ್ಲಾ. ಆದ್ರ ಯಾವಾಗರೆ ತ್ರಾಸ ಆಗೇ ಆಗತದ ಪಾಲು ತಗೊಂಡು ಇಡೊದು, ಅದು ಇದೋ—ಅಂತ.

ರಮಾಬಾಯಿ:— ಇದೇನ ತ್ರಾಸವಾ! ನೆರೆಮನೆಯವರು ಅಂದವ್ಯಾಳು, ಇಷ್ಟ ಮಾಡೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗತದ. ಮತ್ತ ಮ್ಯಾಲ ನೀ ಅಳಿಯಾ ಆಗಬೇಕಂತ ನಾ ಮನಸಿನಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅಂದವ್ಯಾಳು, ಅಳಿಯನ ಸೇವಾ ಇಷ್ಟ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿ ದ್ರೇನು ತಪ್ಪದ? ನೀ ಏನು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳೊ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಾ. ನಿನಗೇನು ತ್ರಾಸ ಆಗತದ, ಅದನ ಭಿಡೇಬಿಟ್ಟು ಕೇಳ ಮಾಡಿಸಿಗೋ ಬೇಕು.

ವಸಂತ:— ಅಂತೂ ನೀವು ಮೊದಲಿನಿಂದನೂ ಈ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಿ ಅಂಥಾಂಗಾತು

ರಮಾಬಾಯಿ:— ಹೂಂ. ಮತ್ತ ಹೆಣ್ಣು ಹಡೆದ ಮ್ಯಾಲ ಅವರು ಅತ್ತೀಮನಿಗೆ ಹೋಗೂತನಕಾ, ಅವರ ವಿಚಾರ ಮಾಡ್ತಿ ಕೈ ಬೇಕಲ್ಲಾ! ಮತ್ತ ನಿನ್ನಂಥ ಅಳಿಯಾ ಸಿಗಬೇಕಾದ್ರ ಮೊದಲಿನಿಂದನೇ ನೋಡಬೇಕಾಗತದ. ಒಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂತಿರಿ ಹಂಗಾರ. ನಾ ಒಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಂಡೀ ತೊಳೆಯೊದು ಮುಗಿಸಿಗೊಂಡು ಬರತೀನಿ. ನೀನೂ ಕೂತಿರು ಶಶಿಕಲಾ! ಮತ್ತ ಅವರು ಹೋದ-ಗಿದಾರು!

ಶಶಿಕಲಾ:— ಹೂಂ ಕೂತಿರತೀನಿ (ರಮಾಬಾಯಿ ಹೋಗು-ವರು)

ಗೋಸಾಲ:— ಅತಿಲ್ಲವಾ, ಚೆಲೋ ಅಳಿಯಾ ಸಿಕ್ಕಂತ ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ರ ಸದ್ಯಕ್ಕಂತೂ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮುಗಿತು. ನಿಮ್ಮತ್ತಿ ಅವರು ಒಂದು ನೆವಾ ತಗದು ಹೋದ್ರ. ಮತ್ತ ನಾಯಾಕ? ನಿನ್ನ ಸಂಗೀತದ ಕಂಪ್ಲೆಂಟು ಮುಗಿಸಿ-ಕೊಂಡು ಬಾ! ನಾ ಬೋಲಿ ಒಳಗ ಇರ್ದೀನಿ ನಾ ಇದ್ದೀನಿ ಅನ್ನೊದು ಮಾತ್ರ ಮರೀಬ್ಯಾಡಾ!

ವಸಂತ:— ಕೂಡು. ನಾನೂ ಬಂಜೆಬಿಡತೀನಿ! ಅವರು ಹೊರಗ ಬಂದರಂದ್ರ ಹೇಳ ಬರ್ದೀನಿ.

ಗೋಸಾಲ:— ಬಾ. ಬಾ. ಸಾವಕಾಶ ಬಾ (ಹೋಗುವನು).

ವಸಂತ:— ಎಲೇ! ಹೋಗೇಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲಾ! (ಶಶಿಕಲೆಯ

ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ) ಅಲ್ಲ ಶಶಿಕಲಾ, ನಾ ಬಂದಕೂಡ್ಲ ಹೆದರಿಧವರ್ದಂಗ ಒಳಗ ಯಾಕ ಓಡಿ ಹೋದಿ? ನಿನಗೂ ಹಂಗಾರ ಇದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತನ್ನ.

ಶಶಿಕಲಾ:— ಹೂಂ!

ವಸಂತ:— ಬರೇ ಹೂಂ ಅನ್ನೊದೊಂದು ಗೊತ್ತದ ಏನು ನಿನಗ? ಬಂದಾಗಿನ ತುಟ್ಟು ನೋಡತೀನಿ: ಅದರ ಹೊರತಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಾತೂ ಇಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೆಲೆ ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ಯೊ ಇಲ್ಲೊ? ಇನ್ನ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟಿ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾಚಿಗೇನು?

ಶಶಿಕಲಾ:— ನಾ ಕಣ್ಣೆಲೆ ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ಲೆ ಅಂಬೂದು ನಿಮಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಗೊತ್ತಾತು?

ವಸಂತ:— ನಾ ಕಾಲೇಜಕ್ಕ ಹೋಗೊ ಮುಂದೆ, ಬರೊ ಮುಂದೆ—ನೀ ನಿಂತು ನೋಡ್ತಿದ್ಲಿಲ್ಲೋ ನನ್ನ?

ಶಶಿಕಲಾ:— ಅಂದ್ರ.... ನೀವು ನೋಡಿಕೊತೂ ಹೋಗ್ತಿದ್ಲಿ.

ವಸಂತ:— ನಾ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳತೀನಿ? ಮತ್ತ ನಿಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರ ಜೋಡಿ ಎಷ್ಟು ಹರಟೆ ಹೊಡೀತೀದಿ? ನಮ್ಮ ಜೋಡಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲೇನು?

ಶಶಿಕಲಾ:— ಮಾಸ್ತರ ಜೋಡಿ ಮಾತಾಡೊದು ಬ್ಯಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಜೋಡಿ.....

ವಸಂತ:— ಮಾತಾಡೊದು ಬ್ಯಾರೆ— ಹೌದಲ್ಲೊ? ಏನು, ಮಾತಾಡಬೇಕಂತಿ ಅದನ್ನ ಮಾತಾಡು:

ಶಶಿಕಲಾ:— ಏನು ಮಾತಾಡಬೇಕು?

ವಸಂತ:— ಹಂಗಾರ ನಾ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಮಾತಾಡಿಸ-ಬೇಕೇನು? ನನ್ನ ಮದಿವಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛಾ ಇಲ್ಲಾ ಅಂಥಾಂಗ ಆತು. ನೀ ಜುಲುಮಿಲೆ ಹೂಂ ಅಂಥಾಂಗ ಕಾಣ್ತದ. ಈಗ ಅವರು ಬಂದರಂದರ ಕೇಳಬಿಡತೀನಿ.

ಶಶಿಕಲಾ:— ನುನ್ನಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಹೇಳದೆನೇನು ನಾನು?

ವಸಂತ:— ಹಾಂ, ಹೀಂಗ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುರೂ ಮಾಡು!

ಶಶಿಕಲಾ:— ನಾ ಮೂಕೇ ಅಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡಿರೋ ಏನು?

ವಸಂತ:— ನಾ ಹಾಂಗೇನರ ಹೇಳದೆನೇನು? ನೀನೂ ಕೇಳಬ್ಬಿ—ಏನ ಮಾತಾಡಬೇಕು ಅಂತ? ಅದಕಂತ ಹೀಂಗ ಕೇಳ ಬೇಕಾತು

ಶಶಿಕಲಾ:— ಏನು ಮಾತಾಡಬೇಕು? ನಾಚಿಕೆ ಸಾವು ಬರತದ, ನಿಮ್ಮ ಜೋಡಿ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ಅನ್ನ ಬಂದು ನೋಡಿದ್ರ ಏನಂತಾಳೋ ಅಂತ ಅನಪ್ಪದ.

ವಸಂತ:— ಇಷ್ಟೇ ಹೌದಲ್ಲೊ? ಹಂಗಾರ ನನ್ನ ಮದಿವಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಅದ ಅಂಥಾಂಗಾತು. ನಾ ಹೋಗಲ್ಯಾ ಇನ್ನ?

ಶಶಿಕಲಾ:— ಹೋಗಿರಂತ ಕೂಡೈಲ್ಲಾ. ಈಗ ಅವ್ವ ಬಂದ-
ಳಂದರ ಹೇಳಿ ಹೋಗಿರಂತ!

ವಸಂತ:— ನಾ ಏನು ಹೇಳೋದು? ನೀನೇ ಹೇಳಬಿಡು,
ಹೋದರೂ ಅಂತ.

ಶಶಿಕಲಾ:— ಹಾಂಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಅಗತವೆ. ಹಿರೇರು ಅಂದ
ಮ್ಯಾಲ, ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗತವೆ. ಅವ್ವ ಬಂದಳು ಅಂತ
ಕಾಣಸ್ತದೆ.

[ರಮಾಬಾಯರು ಬರುವರು. ಶಶಿಕಲಾ ನಾಚಿಗೊಂಡು ಸುಮ್ಮ-
ನಾಗುವಳು]

ರಮಾಬಾಯಿ:— ಏನು ನಡೆದಿತ್ತು ಶಶೀ? ಇಷ್ಟ್ವಾಕ ನಾಚಿಗಿ?
ಎಲ್ಲೆ ವಸಂತನ ಗೆಳೆಯಾ ಕಾಣಿಸೊದಿಲ್ಲಾ. ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರೇನು?
ಸಾಗಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಕತಿ.

ವಸಂತ:— ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ. ನಾ ಹೋಗಬೇಕಂತ ನಿಂತಿದ್ದೆ.
ನಿಮಗ ಹೇಳಿ ಹೋಗಬೇಕಂತ, ನೀವು ಬರೂತನಕಾ ಅಂತ
ನಿಂತಿದ್ದೆ.

ರಮಾಬಾಯಿ:— ಇಷ್ಟ್ವಾಕ ಅವಸರ? ಈಗಿನಿಂದನ ನಾಚಿ-
ಗೋಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರ ಹ್ಯಾಂಗ? ಹಂಗಾಂ ಗೋನಿಂದಗ ಒಂದು
ಸತ್ಯ ಹಾಕಿಬಿಡು ವಸಂತ! ಲಗ್ನ ಒಂದು ಲಗ್ನಾನ ಸಮಗದ,
ಹೋಗಲಿ. ಅಂದ್ರ ನಂದೊಂದು ಚಿಂತಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗತದೆ !

ವಸಂತ:— ಗೋವಿಂದಗ? ಅಂದ್ರ ನೀವು.....ನೀವು....

ರಮಾಬಾಯಿ:— (ನಗುತ್ತ) ಹೂಂ, ಅಷ್ಟ್ವಾಕ ತಡವರ-
ಸತಿ? ನಾನು ನಿನ್ನ ಸೋದರತ್ತೀ ಅಂದ್ರ, ಈಗ ಶಶೀನ್ನ ಲಗ್ನ
ಆಗೊದಿಲ್ಲಾ ಅಂತಿಯೇನು ಮತ್ತೆ ?

ವಸಂತ:— ಹಾಂಗೇನಿಲ್ಲಾ. ಮೊದಲನ ನನಗನಿಸಿತ್ತು ; ಅವ್ವ
ಒಂದೆರಡು ಸಲ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ನೋಡಿ. ಆದರೂ ನನಗ
ಹೀಂಗ ಅಂತ ಅನಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲಾ !

ರಮಾಬಾಯಿ:— ನಿನ್ನ ಮನಸಿನ ತಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ ಇದ್ದಾ-
ಳಲ್ಲೋ? ಇದು ನಿಮ್ಮದೇ ಮನೀ ಅನ್ನೊದರ ಗೊತ್ತಾತಲಾ !
ಯಾವುದಕ್ಕೂ ತ್ರಾಸ ಮಾಡಿಕೋಬ್ಯಾಡಾ. ಮತ್ತೆ ಗೋವಿಂದಗ
ಸತ್ಯ ಒಂದು ಲಗ್ನಾ ಹಾಕು

ವಸಂತ:— ಹೂಂ ಹಾಕತೀನಿ. ಹಂಗಾರ ಈಗ ಹೋಗತೀನಿ.
ಗೋವಾಲ ಅಲ್ಲೆ ಹಾದೀ ನೋಡಿಕೋತ ಕೂತಿರತಾನ.

[ಶಶಿಕಲೆಯತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಹೋಗುವನು]

೫

(ವಸಂತನ ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿ, ವಸಂತ ಮರಳಿ ಬಂದಾಗ)

ಗೋವಾಲ:— ಎಲೆ ಬಂದೀನು? ಇಷ್ಟು ಲಗ್ನಾ ಹ್ಯಾಂಗ
ಬಿಟ್ಟಿವಾ? ನೀ ಏನು ಇಷ್ಟು ಲಗ್ನಾ ಬರ್ರೀ ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಬಿಡು.
ರಶಿದೇವಿಯಂಥ ಹೆಂಡತಿ ಸಿಕ್ಕಳು. ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣೆ,
ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿ ಸಂಪನ್ನಳು. ಅಂದ ಮ್ಯಾಲ ಏನು ಕೇಳೊದದೆ !

ವಸಂತ:— ಎಲ್ಲಾ ನನಗೂ ಮಜಾ ಅನಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೇದ
ನೋಡು ಗೋವೀ! ಅವ್ವ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ್ರ, ಅವರ ಮನಿಗೆ
ಹೋದರೂ, ಏನರ ಬಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧೀ ಹೋಗತಿರಬೇಕಾ ಅಂತ
ಅನಿಸ್ತತ್ತು. ಆದರ ಹೀಂಗ ಇವರ ಪ್ಲಾನ್ ಆದ ಅನ್ನೊದು
ಗೊತ್ತು ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲಾ! ಅಂತೂ ಕಡಿಗೆ ಅವ್ವ ತನ್ನ ಹಟಾ
ಸಾಧಿಸಿದಾ.

ಗೋವಾಲ:— ಹಂಗಾರ ಆ ಹುಡುಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತೀ
ಮಗಳು ಅಂದ್ವಾಂಗ ಆಲಾಲ್. ಮತ್ತೆ ನೀ ನಿನ್ನ, ನಿಂದೂ
ಹಟಾ ಸಾಧಿಸಿದಿಲ್ಲೋ— 'ಫಸ್ಟ್ ಲವ್ ದೆನ್ ಮ್ಯಾರೇಜ್' ಅಂತ!
ನಿನ್ನ ಗುಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಫಾದರು ಒಳ್ಳೆ ಜಿಲ್ಲೋ ಕಂಡು ಹಿಡಿದಾರ.
ಆತು, ಇನ್ನ ಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಜೋಯಿಸಿಕೇ ಬಾಬು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಗಹಾಕಿ-
ಬಿಡು ಮಹಾರಾಯಾ. ಚಲಚಲರೆ ನೌಜವಾನ !

ವಸಂತ:— ಎಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಬೇಕು ಹೇಳು ಮಹಾರಾಯಾ !

ಗೋವಾಲ:— - ವಾಜ್ಞಶ್ವಯ ಪಾಕದ ಜೋಯಿಸಿಗೆ ಅವರ
ಬಾಬು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ತ್ರೀವಿಲಾಸ ನಾಡೇವಿಲಾ ಸಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುವಂಥವ
ರಾಗಬೇಕು— ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಜೋಯಿಸರ ಪಾತ್ರ ಮುಗಿದಂಥಾಗತು.

* * *

~~~~~

೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವವಿಟ್ಟ

ಕರ್ಕಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಕಂಪನಿಯ

ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು

ಪಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೮-೦

ಎಂತೂ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.

ವಿಳಾಸ:—

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಕಂಪನಿ

ನಿರಗಾರವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

~~~~~

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

(ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು)

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಚನಾಲಯಗಳ ಸಂಚಾಲಕರು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು !
ತಮ್ಮ ವಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ
ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ ಸಂಕಲನ, ನಾಟಕಸಂಕಲನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳು
ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುವು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದರದ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಂದಿರ ಈಗ ತಾನೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ‘ ಆನಂದಕಂದರ ’
ತರಂಗದೊಪಕ ಸಂಕಲನ :

ಬೆಳವಡಿ ಮಲ್ಲಿಮ್ಮ

ಶ್ರೀ ಅ. ರಾಜ. ಪುಟಗಳು.

ಹೊಳಪಿನ ಕಾಗದ.

ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

ಹೊಸತಾಗಿಯೇ ಹೊರಟ ಕವನ ಸಂಕಲನ

ಕಾ ರ ಹು ಣ್ಣಿ ವೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಸವತ್ವದ ೫೨ ಕವನಗಳು ಸಂಕಲನಗೊಂಡಿವೆ. ವಿವಿಧ ಬಾವಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ
ಮಂದಿರವಾದ ಭಾವನೀತಗಳು ! ಸಂಗೀತಗಾರರ ಕಾವ್ಯಗಾಢ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಸಹಕಾರಿಯಾದುವು !

ಶ್ರೀ ಅ. ರಾಜ. ಪುಟಗಳು.

ಅಂದವಾದ ಅಚ್ಚು.

ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

ಸದ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕಾದಂಬರಿ

ಕಥಾಸಂಕಲನ

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು

ರಾಜಯೋಗಿ

ಬಡತನದ ಬಾಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ

ಸುದರ್ಶನ

ನಮ್ಮ ಬದುಕು

ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ

ಕವನ ಸಂಕಲನ

ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ

ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು

ವಿರಹಿಣಿ

ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು

ಒಡನಾಡಿ

ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ. ಹುದ್ದಾರರ ‘ ಚಿತ್ರಕಲಾಪ್ರವೇಶ ’ವೂ ಜಾಡಿಯ ಚಾಣಕ್ಯನ ‘ ಜಾತೀಯಸಮಸ್ಯೆ ’ ‘ ಕರ್ನಾಟಕ
ಏಕೀಕರಣ ’ ಈ ಕಿರುಕೊಪ್ಪಿಗಳಿಗೂ ದೊರೆಯುವುವು.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಜರೂ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕಸದಸ್ಯರಾದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳು.
ಬೇಗನೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಸಂಚಾಲಕ : ಎಸ್. ಡಿ. ಧರಮಪ್ಪ, ಶ. ಪ್ರ. ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ.

ಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸಿನ ರಹಸ್ಯ

(ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀ. ರಾಜೇಂದ್ರ, ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ ಪೂರ

೫

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧಕರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದರೆ, ಕ್ರಿಶ್ಚ ಶಕದ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೋಳಿ ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ, ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕೂ ಉಷ್ಣತೆಯೂ ಇಂದಿಗಿಂತ ೧೦೦ ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಆಗ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜೀವಗಳು ಬದುಕಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ ಹುಡುಕಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು.

೫

ಸೂರ್ಯ ನಮ್ಮ ದೇವರು. ಆರ್ಯರು ಅವನನ್ನು ' ಸವಿತ್ಯ, ' ಜೀವಸೃಷ್ಟಿಯ ಜನಕನೆಂದು ಪೂಜಿಸಿದರು. ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲಿನ ಜೀವನಸೃಷ್ಟಿಯು ಸೂರ್ಯನಿಂದಿದ್ದರೆ ಕ್ಷಣವೂ ಬಾಕಿಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆರ್ಯರ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯಿತು. ಆಗ್ನಿ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲಿನ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರತಿರೂಪ. ಆಗ್ನಿ ಪೂಜೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಗತಿಯ ಉಗಮ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುವ ವಿವಿಧ ಉಷ್ಣತೆ, ವಿದ್ಯುತ್, ಧ್ವನಿ, ಯಾಂತ್ರಿಕಶಕ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲ ಉಗಮಸ್ಥಾನವು ಸೂರ್ಯ. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ನಿಂತು ಬಿಡುವುದು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಸಂಖ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ. ಸೂರ್ಯನ ತೇಜದಿಂದಲೇ ಜೀವ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆಜೀತನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಾಗುವೆ.

ನಡುಬೇಸಗೆಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಚಂಡ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಬಾರದು. ಆ ತೇಜದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಭಾಗವು ಪೃಥ್ವಿಯ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೂಡ ಪೃಥ್ವಿಯ ನಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಮೇಲೆ ಹಂಚಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಉಷ್ಣತೆ, ಮುಂತಾದ ಶಕ್ತಿಗಳ ಉಗಮ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲದೆಯೆಂದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಲಿ

ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಅಪರೂಪ. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಎಣ್ಣೆ ಮುಂತಾದ ಉರುವಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಉಷ್ಣತೆ ಸೂರ್ಯನಿಂದಲೇ ಬಂದದ್ದು. ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿತದ್ರವ್ಯವು (Chlorophyll), ಅಂಗಾರವನ್ನು ಮುಟ್ಟು ನನ್ನಾ, ಬಾಷ್ಪವನ್ನಾ ಹೀರಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ವಿವಿಧ ಫಲಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂಗಾರವೇ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ, ಎಣ್ಣೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಉರುವಲಕ್ಕೊಂದು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿಲ್ಲದೆ, ವನಸ್ಪತಿಗಳೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಇದ್ದಲಿ, ಎಣ್ಣೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಜೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕಂಡೆದ ಜಲ-ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಗೂ ಸೂರ್ಯನೇ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಸೂರ್ಯನ ಈ ಜೀವಧಾರಕ ತೇಜ ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಅಬ್ಬಾವಧಿ ವರುಷಗಳಿಂದ ಅವನು ಅವನ್ನು ಒಂದೇ ಸವನೇ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಧಾರೆಯೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ತೇಜಕ್ಕೆ ಅಂತವಿಲ್ಲವೆ? ಈ ತೇಜವಿತ್ತರಣವು ಅನಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ದೇಗೆ ಸಾಗೀತು? ಈ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ಒಂದು ದಿನ ಮುಪ್ಪು ಸಾವು ಬರಬಹುದೆ?

ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕುತೂಹಲವೂ, ತರ್ಕವಿರ್ತರಗಳೂ ಬುನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಸೂರ್ಯನ ತೇಜದ ಒಗ್ಗಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಇನ್ನೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಜ್ಞಾನದ ಅಧಾರದಿಂದ

ಪ್ರತಿ
ಕೆ

ಪ್ರಾಚು-ಮಿವ-ಚಾರ

ಮೆಡಿಕಾ
ಡ್ರೆಸೆಸ್
ಪಿ.ಎಂ.ಕೆ.ಎಸ್.
ಮುಂಬೈ

ಆದರ್ಶ ಜಾತಕ

ಜಯಮಿನಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಜಂ ರೂಪಾಯಿ

ವಾರ್ಷಿಕ ಫಲಾದೇಶ

ತಾಜಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಜಂ ರೂಪಾಯಿ

ಜನ್ಮದಿನಾಂಕ ಜನ್ಮವೇಳೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ೧೦ ರೂ.

ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಬೇಕು.

ಪಂಡಿತ ಕೇಶವಕರ್ಮಾ ಗಲಗಲಿ

ಶುಕ್ರವಾರ ಪೇಟೆ, ಧಾರವಾಡ

ಸೂರ್ಯನ ಬಹಿರಂಗವೇ ಹೀಗೆ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣತೆ. ಸೂರ್ಯನ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ೨ ಕೋಟಿ ಅಂಶದ ಉಷ್ಣತಾನಾನವಿದೆ. ಈ ಉಷ್ಣತೆಯು ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವುದೂ ಕಠಿಣ. ಒಂದು ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ೨ ಕೋಟಿ ಅಂಶದ ಉಷ್ಣತೆಯುಂಟಾದರೆ, ಸುತ್ತಲಿನ ನೂರಾರು ಮೈಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು.

ಅನೇಕ ತರ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ನಿಜವಾದುದೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಇಂದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವ ಮುಂಚೆ, ತೇಜಸ್ಸಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ತೇಜವು (Radiation) ಶಕ್ತಿಯ (Energy) ಒಂದು ರೂಪ. ಒಂದು ಗ್ರಾಮ್ ತೂಕದ ವಸ್ತುವು ಒಂದು ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ವೇಗದಿಂದ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಗ್ (Erg) ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆರ್ಗದ ಪ್ರಮಾಣವು ಬಹಳ ಸಣ್ಣದಾದ್ದರಿಂದ, ಶಕ್ತಿಯನ್ನಳೆಯಲು ಕೆಲೋರಿ, ಕಿಲೋವ್ಯಾಟ್ ಅವರ್ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸೂರ್ಯನ ಬಿಳಕಿನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯು ೧ ಚೌ. ಸೆಂಟಿಮೀಟರಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಕೆಂದಿಗೆ ೧೫೫೦೦೦ ಆರ್ಗ್ ಶಕ್ತಿ ಉಷ್ಣತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಪೃಥ್ವಿಯು ಪಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯು, ಕಲ್ಲಿವ್ವಲು, ಎಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದ ಉರುವಲಿನಿಂದ ಸಿಗುವ ಶಕ್ತಿಯ ೫೦ ಲಕ್ಷ ಪಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಒಟ್ಟು ತೇಜದ ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ಭಾಗವನ್ನು ಪೃಥ್ವಿಯು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗಣಿತದಿಂದ ಇದು ೧.೨x೧೦^{೨೬} ಆರ್ಗ್‌ಗಳಷ್ಟು ಇದೆಯೆಂದೂ, ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲ್ಮೈಯ ೧ ಚೌ. ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸೆಕೆಂದಿಗೆ ೫.೫x೧೦^{೧೦} ಆರ್ಗ್ ತೇಜವು ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಸೂರ್ಯನ ಉಷ್ಣತಾನಾನ: ಇಷ್ಟು ಉಷ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯು ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಸೂರ್ಯನ ಉಷ್ಣತಾನಾನವೆಷ್ಟಿರಬೇಕು? ಒಂದು ಸುಳಾ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಉಷ್ಣತಾನಾನವು ೬೦೦೦ ಅಂಶಗಳಷ್ಟು ಇದೆಯೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಉಷ್ಣತೆ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಿರ್ಮಿಸಲಸಾಧ್ಯ. ಈ ಸೆಳಿಗೆ ಪ್ಲಾಟಿನಮ್ಮಿನಂಥ ಧಾತುವೂ, ಅಂಗಾರವೂ ಕರಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಉಗಿಯಾಗಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುವುವು. ಅರ್ಥಾತ್ ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲೆ ಘನರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ದ್ರವರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವೂ ಸಿಕ್ಕದು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ವಾಯುರೂಪವೇ.

ಸೂರ್ಯನ ಬಹಿರಂಗವೇ ಹೀಗೆ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣತೆ. ಸೂರ್ಯನ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ೨ ಕೋಟಿ ಅಂಶದ ಉಷ್ಣತಾನಾನವಿದೆ. ಈ ಉಷ್ಣತೆಯು ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವುದೂ ಕಠಿಣ. ಒಂದು ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ೨ ಕೋಟಿ ಅಂಶದ ಉಷ್ಣತೆಯುಂಟಾದರೆ, ಸುತ್ತಲಿನ ನೂರಾರು ಮೈಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು.

ಸೂರ್ಯನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೇ? ಉರಿಯುವ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳಂತೆ ಸೂರ್ಯನ ಉಷ್ಣತೆಯೂ ಜ್ವಲನದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ತರ್ಕಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದ್ದರಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಎಣ್ಣೆ ಸುಡುವಂತೆ, ಏನಾದರೂ ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲೆ ಸುಡುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ನಂಬುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸುಡುವಾಗ ೬೦೦೦ ಅಂಶದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನೂ ನಾವು ಆರಿಯೆವು. ಅಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರಿಯಂಥ ವಸ್ತುವು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಉರಿದೀತು? ಇದೇ ಸೂರ್ಯನೇ ಇದ್ದರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಶೋಕಸ್ತಂಭವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ವರುಷ ಹೊತ್ತಿಸಿದರೆ, ಇಂದಿಗೆ ಅದು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗಿ ಬಹುಕಾಲವಾಗಿರಬೇಕು.

ಬೇರಾವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯು ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಸೂರ್ಯನ ಉಷ್ಣತೆಯ ಉಗಮವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಗಾರವು ಸುಟ್ಟು ಅಂಗಾರಾಮ್ಲವಾಯುವಾಗುವುದಕ್ಕೆ 'ಜ್ವಲನ'ವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಜ್ವಲನದ ಮೂಲಕ ಉಷ್ಣತೆ ಹುಟ್ಟುವುದು. ಆದರೆ ಉಷ್ಣತೆ ಮಿತಿಮೀರಿದರೆ ಜ್ವಲನವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ೬೦೦೦ ಅಂಶ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಾರಾಮ್ಲವಾಯುವು ಒಡೆದು, ಅಂಗಾರವೂ ಪ್ರಾಣವಾಯುವೂ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲೆ ಅಂಗಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳಿದ್ದು ದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಆಕುಂಚನಕ್ರಿಯೆ: ೧೯ನೆಯ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಹರ್ಮನ್ ಫಾನ್ ಹೆಲ್ಮ್ ಹೋಲ್ಟ್ಸನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಉಷ್ಣತೆಯ ಉಗಮವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತ, ಆಕುಂಚನಕ್ರಿಯೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟನು. ಹೆಲ್ಮ್‌ಹೋಲ್ಟ್ಸನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನು ತಂಪಾದ ವಾಯುವಿನ ಪ್ರಚಂಡ ಗೋಲವಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ವ್ಯಾಸವು ಇಂದಿಗಿಂತ ಬಹಳೇ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಭಾರದ ಮೂಲಕ ಈ ಗೋಲವು ಸ್ಥಿರವಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಕುಂಚನಹೋಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಆಕುಂಚನದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ವಾಯುಭಾರವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಭಾರವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ನಡೆದಂತೆ, ಉಷ್ಣತೆಯೂ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಈಗ ಉಷ್ಣತೆಯು ದಿನದಿನ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದು ದರಿಂದ, ಆಕುಂಚನವೂ ಆವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಸಾಗಿದೆ. ಈ ಲೆಕ್ಕದ ಮೇರೆಗೆ ಸೂರ್ಯನ

ವ್ಯಾಸವು ಪ್ರತಿ ನೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೨ ಕಿಲೋವೋಲ್ಟರನ್ನು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಕಾಲಮಾನದಿಂದ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೊದಮೊದಲು ಕೇವಲ ಅಕುಂಚನದಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಉಷ್ಣತೆ ಜನಿಸುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ, ಇಂದು ಕೂಡ ಅದೇ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ಉಷ್ಣತೆ ದೊರೆಯಲಾರದೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಆರ್ಥಾತ್ ಈ ಶಕ್ತಿಯ ರಹಸ್ಯವು ಬೇರೆಯಾಗಿರಬೇಕು.

ಅಣುಶಕ್ತಿ: ಅಣುಬಾಂಬು ಹಾರಿದಂದಿನಿಂದ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ ಅಣುವಿನ ಪ್ರಚಂಡಶಕ್ತಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಒಂದಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ಗಿರದ ಶಕ್ತಿ ಅಣುವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆಯೆಂದೂ, ಅಣುವನ್ನು ಒಡೆದು ಈ ಪ್ರಚಂಡಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಮಾಡಬಹುದೆಂದೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಮಾತು. ಹೋದ ಶತಮಾನದ ಆಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸುಮಾರಿಗೆ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ (Radioactivity) ಯ ಶೋಧವಾದ ಮೇಲೆ, ಮೂಲದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂದೂ, ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ಶೋಧವಾದಂದಿನಿಂದ, ಸೂರ್ಯನ ತೇಜದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಇತರ ತಾರೆಗಳ ಇತಿಹಾಸ, ವರ್ತಮಾನಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವು ನಮಗಾಗಿದೆ.

ಅಣುವಿನ ಸ್ವರೂಪ: ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ೯೨ ಮೂಲದ್ರವ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಾರ್ಥವು ಅವುಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ (H) ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಗ್ಗುರಾಗಿದ್ದು, ಯುರೇನಿಯಮ್ (U) ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಭಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯ ಕೆಲವು ದ್ರವ್ಯಗಳ ಅಣುಗಳು ಅತಿಶಯ ಭಾರವಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವಯಂಪರಿವರ್ತನಶೀಲವಾಗಿವೆ. ಉದಾ: ರೇಡಿಯಂ. ಈ ಅಣುಗಳು ತಮ್ಮ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಹೊಸ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಇವೂ ಬದಲಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಸೀಸ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗುವಾಗ ವಿದ್ಯುದಣುಗಳೂ (Electrons and protons), ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅದೃಶ್ಯಕಿರಣಗಳೂ ಹೊರಚಿಲ್ಲುಡುತ್ತವೆ. ಈ ಕಿರಣಗಳೇ ಅಣುಶಕ್ತಿ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಣುವಿನಲ್ಲಿ ಧನವಿದ್ಯುತ್ನ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದು, ಈ ಕೇಂದ್ರದ ಸುತ್ತಲೂ ಋಣವಿದ್ಯುದಣುಗಳು ಮಂಡಲಾಕಾರವಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಪದಾರ್ಥದ ಗುಣಧರ್ಮಗಳು ಅಣುಕೇಂದ್ರದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಅಣುಕೇಂದ್ರದ ಧನವಿದ್ಯುತ್-ಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಕೂಡಲೇ, ಹೊಸ ದ್ರವ್ಯವು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಭಾರವಾದ ಅಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ತಾವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಕಡಿಮೆ ಭಾರವಾದ ಅಣುಗಳ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೇ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದುದು. ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ಶೋಧಗಳ ಫಲವಾಗಿ, ಕೃತ್ರಿಮ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಅಣುಕೇಂದ್ರವನ್ನೊಡೆದು, ಹೊಸದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ. ಅಣುಬಾಂಬಿನಲ್ಲಿಯೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. (ಅಣುಬಾಂಬಿನ ರಚನೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿದೆ.) ಈ ಶಕ್ತಿಯು ೬೦೦೦ ಅಂಶದ ಉಷ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಭಯಂಕರವಾದ ಭಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದಲೂ, ಭಾರದಿಂದಲೂ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರಲಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ: ಯುರೇನಿಯಂ ಥೋರಿಯಂ ಅದಿ ಧಾತುಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ತೇಜ ದೊರೆಯಬಹುದಾದರೂ, ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಾಕಾ ಗುವಷ್ಟು ತೇಜವನ್ನೇಯುವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಧಾತುಗಳು ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುವ ಧಾತುಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಅಣುಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತೇಜ ದೊರೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೃತ್ರಿಮ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಭಾರವಲ್ಲದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧಾತುಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಅಣುಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಣುಸ್ಫೋಟವಾಗಿ ಈ ತೇಜ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಏಕಗ್ರಾಹ್ಯ ಅಮರ್ಷಕ ವಿದ್ಯಾನ್ ಬಿ.ವಿ. ಪಂಡಿತ್
ಮನೋಹರ { ನೀಲ } ಹೇರ್ ಆಯಿಲ್
ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿ, ಸೊಂಪಾಗಿ
ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲನರೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.
ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ { ಜೀವಿನಿ } ಟಾನಿಕ್.
ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ-
ದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನ-
ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯಬಂಜಿತನಕ್ಕೆ
ಸಿದ್ಧಿಯೋಗ.

ಅರ್ಜೀವ
ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ { ಪಂಚವಟಿ } ರಾಮಬಾಣ.
ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.
'ನಂಜನಗೂಡು ಟೊಕ್ ಪೌಡರು' ಮತ್ತು
ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ
ಕಾರ್ಖಾನೆ.

ಸೂರ್ಯನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಣುವಿನವರ್ತನೆಗಳು, ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಗುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸೂರ್ಯನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಖರವಾದ ಉಷ್ಣತೆ. ಈ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧಾತುಗಳ ಅಣುಗಳೂ ಸ್ಫೋಟ ಹೊಂದುತ್ತಿರಬಹುದೆ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಆಟಿನ್‌ಸನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಿಡ್‌ರ್ಹ್ ಹಾಬರ್ಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಎಂಬ ತರುಣರು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇರೆಗೆ: ಲಕ್ಷಾಂತರ ಅಂಶದ ಉಷ್ಣತಾಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಣುಗಳ ಗತಿಯು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ಅವು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹಾಯ್ದು, ಈ ಸಂಘಟ್ಟನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಒಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಣುಗಳನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ 'ಶರವೃಷ್ಟಿ' (Bombardment) ಪದ್ಧತಿಗಿಂತ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದಂಟಾಗುವ 'ಸಂಘಟ್ಟನೆ' ಪದ್ಧತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದೆ. ಸುತ್ತಲಿನ ಉಷ್ಣತೆಯು ಪ್ರಖರವಾಗಿರುವಾಗ, ಅಣುವಿನ ಕೇಂದ್ರದ ಸುತ್ತಲೂ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವ ವಿದ್ಯುದಣುಗಳು ಸಿಡಿದು ಹೋಗಿ, ಅಣುವು ಮೊದಲೇ ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದುರ್ಬಲ ಅಣುಗಳು ಆಘಾತದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅಣುಸ್ಫೋಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾಯಿತೆಂದರೆ, ಒಂದು ಸ್ಫೋಟದ ಬಲದಿಂದ ಹಲವಾರು ಸ್ಫೋಟಗಳಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶೃಂಖಲಾಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉಷ್ಣತಾಮಾನವು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ, ಅಣುಘಟ್ಟನೆ ಮತ್ತು ಸ್ಫೋಟಗಳೂ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತವೆ.

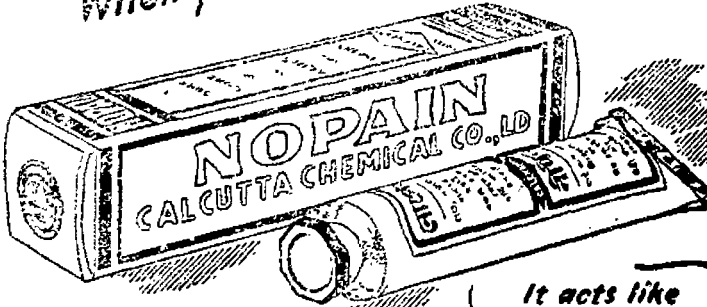
ಲಿಥಿಯಂ ಮತ್ತು ಹೈಡ್ರೋಜನುಗಳ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು (ಎಳಸಾಲು ಲಿಥಿಯಂ, ಒಂದುಸಾಲು ಹೈಡ್ರೋಜನ್), ಅಣುಸ್ಫೋಟಗಳಿಂದ ಹೀಲಿಯಮ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರೆ, ೨.೨x೧೦^{೧೦} ಆರ್ಗ್ ಶಕ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ೩-೪,೦೦೦ ಅಂಶಗಳ ವರೆಗೆ ಈ ಕ್ರಿಯೆಯು ಬಹಳ ಮಂದವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ೧೦ ಲಕ್ಷ ಅಂಶಗಳ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಿಯೆಯು ವೇಗವಾಗಿದ್ದು, ಅಣುಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಮೋಟರಕಾರ್‌ನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಸಿಸಬಹುದು. ೨ ಕೋಟಿ ಅಂಶ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕ್ರಿಯೆ ಕೆಲವು ಸೆಕೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಶಕ್ತಿಯು ಮಹಾಭಯಂಕರ ಸ್ಫೋಟದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ಸೂರ್ಯನ ಅಂತರಂಗದ ಅಣುಘಟ್ಟ:— ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಭಾರ ಮತ್ತು ೨ ಕೋಟಿ ಅಂಶಗಳ ಉಷ್ಣತೆಗಳ ಮೂಲ—ಅಣು ಸ್ಫೋಟಕೃತವೆಂಬುದಾದ—ಘಟ್ಟಿಯು ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿದ್ಧವಿರುತ್ತದೆ.

ಸರ್ ಆರ್ಥರ್ ಎಡಿಂಗ್‌ಮನ್ ಸೂರ್ಯನ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ೩% ನಷ್ಟು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಇದೆಯೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಥಿಯಂ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಕ್ಸಿಜನ್ (ಪ್ರಾಣವಾಯು) ಮತ್ತು ಹೈಡ್ರೋಜನ್‌ಗಳ ಸ್ಫೋಟದ ವೇಗವು ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇರದು.

ಹಾನ್ಸ್ ಬೆಟೆ ಮತ್ತು ಡಾ. ಕಾಲೆ ಫಾನ್ ನೈಜೆಕರ್‌ರು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ನಿನ ಸಹಕಾರ್ಯದಿಂದ ಅಣುಸ್ಫೋಟವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೀಯುವ ಶೃಂಖಲಾಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರು. ಈ ಶೃಂಖಲೆ ಗೋಲಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆ-

No pain!
When you use **NOPAIN**

Calcutta Chemical Product

It acts like magic in all pains and gives immediate relief.

BOMBAY OFFICE : Princess Street.

ಏಜಂಟರು ಬೇಕು

ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಏಜಂಟರು ಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಕರಾರುಗಳಿಗಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಈ ಬೇಕಾದರವತ್ತಿಕೆ-ಇಯನ್ನು ಮನೆಮನೆಗೂ ತಲಿಸುವ ಆಗತ್ಯವಿದೆ.

ಹಿಂದೆ ಎರಡನೆಯದು, ಅದರಿಂದ ಮೂರನೆಯದು—ಹೀಗೆ ಸಾಗುತ್ತ, ಕೊನೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲನೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ನಿನ ಜೊತೆಗೆ ಅಂಗಾರ ಮತ್ತು ನೈಟ್ರೋಜನ್ (C and N) ಭಾಗ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಾರದ ಅಣುವು (C) ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಅಣುಕೇಂದ್ರ (H') ದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ, ಅಸ್ಥಿರವಾದ ಪ್ರಭಾ. ನೈಟ್ರೋಜನ್ (N') ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಡೆದು ಅಂಗಾರದ ಅಣುವು (C₂) ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಈ ಅಣುವು ಒಡೆದು ಸಾದಾ ನೈಟ್ರೋಜನ್ (N) ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. *

ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಾರ ಮತ್ತು ನೈಟ್ರೋಜನಗಳು ಭಾಗ-ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕೊನೆಗೆ ಅವು ಅ-ಪರಾವರ್ತಿತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಅಣುಕೇಂದ್ರಗಳು ಒಂದುಗೂಡಿ ಒಂದು ಹೀಲಿಯಂ ಅಣುಕೇಂದ್ರವು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಹೀಲಿಯಂ ವಾಯುವಿನ ಆಸ್ತಿತ್ವವು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತ-ವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ೧% ಅಂಗಾರವೂ ಇದೆ.

ನಾಲ್ಕು H' (Protons) ಒಂದುಗೂಡಿ He ಆಗುವಾಗ, ದ್ರವ್ಯವೇ (Matter) ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಅದರಷ್ಟೇ ತೇಜವು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ತೇಜಗಳು ಒಂದೇ ಎಂದು ಆಯಿನ್‌ಸ್ಟಾಯಿನ್ ಸಮೀಕರಣವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. $hu = mc^2$.

ಈ ಸಮೀಕರಣಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಸೂರ್ಯನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ೨ ಕೋಟಿ ಅಂಶ ಉಷ್ಣತೆಯಿರುವುದನ್ನು ಗಣಿತದ ಆಧಾರದಿಂದ ಸಿದ್ಧಮಾಡಬಹುದು.

ಸೂರ್ಯನ ಉತ್ಪಾದನೆ:—ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ನಷ್ಟವಾದರೆ ಮುಂದೇನು?—ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಮ್ಮೆದುರು ನಿಲ್ಲುವುದು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ನಷ್ಟವಾದಂತೆ ಸೂರ್ಯನ ತೇಜವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅದು ಸಾನಕಾಶನಾಗಿ ಆಂಜೋಗಬಹುದೇ?

ಪ್ರೊ. ಗ್ಯಾಪೋ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇರೆಗೆ, ಸೂರ್ಯನ ತೇಜವು ಕಡಿಮೆಯಾಗದೆ, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ವಾಯುವಿಗಿಂತ ಹೀಲಿಯಂವು ವಾಯುವು ಕಡಿಮೆ “ಪಾರದರ್ಶಿ”ಯಾಗಿದೆ. ಅಣುಸ್ಫೋಟದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಷ್ಣತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಸಸರಿಸಲಿಕ್ಕೆ

* O, C, N ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಾದಾ ಅಣುಗಳು.

O', C', N', ಪ್ರಭಾನ್ವಿತ ಅಣುಗಳು (Radio-active Atoms)

hu → ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಅದೃಶ್ಯ ಕಿರಣಗಳು.

E → ವಿದ್ಯುದಣು (Electron).

H' → ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಅಣುಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಪ್ರೋಟಾನ್.

He → ಹೀಲಿಯಂ ಕೇಂದ್ರ.

ಹೀಲಿಯಮ್ಮಿನ ಸ್ವರವು ಅಡ್ಡಬರುತ್ತದೆ. ಕಾಲಕ್ರಮದಿಂದ ಈ ಸ್ವರವು ಇನ್ನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ. ಉಷ್ಣತೆಗೆ ಜೆದರಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ‘ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯ’ ಉಷ್ಣತಾ-ಮಾಪವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಉಷ್ಣತಾಮಾಪವು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಅಣುಸ್ಫೋಟ ಮತ್ತು ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ನಿರ್ಮಿತಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯನ ತೇಜವು, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ನು ಪೂರಾ ಹಾಳಾಗುವ ಸುಮಾರಿಗೆ, ಇಂದಿನ ನೂರುಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದು, ಆ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಸೂರ್ಯನ ಆಕಾರವೂ ಇಂದಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦ ರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕೂ ಉಷ್ಣತೆಯೂ ಇಂದಿನ ನೂರುಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುವು ಆಗ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ಕುದಿಯುವಷ್ಟು ಉಷ್ಣತೆ, ಎಂದರೆ ೧೦೦ ಅಂಶ (ಈಗ ಸು. ೩೦ ಇರುತ್ತದೆ.) ಇರುವುದು. ಮುಂದೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦ ರಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳಕು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೇ ಬರುವುದು.

ಸೂರ್ಯನ ಉಷ್ಣತೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸೆಕೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಹಾಗಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಬದುಕುವುದೆಂತು? ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ, ಪೃಥ್ವಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ಉಷ್ಣತೆಯು (air-conditioned) ನಗರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ವಾಸಮಾಡಬಹುದು; ಇಲ್ಲವೆ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನೆಪ್ಚೂನಿನಂಥ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ವಸಾಹತೆಗಾಗಿ ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಬರಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ ಅಂತರ್ಗ್ರಹ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಿನಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಯಾವಾಗ ಎಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೀತೋ ಯಾರು ಹೇಳಬೇಕು?

ಶಾಂತಿಸೇನಾ ಸದನದ ಸುಂದರ ಪ್ರಕಟನೆ

ವಿಜಯಶ್ರೀ

ಮಿರ್ಚಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

ಬೆಲೆ: ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ.

ಇವೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ:

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಚಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು,

ಪೂ. ಉಗಾರ ಬುರುಕ

ಬೆಳಗಾವಿ

ಮಲಾಯಾ

(ಪ್ರವೇಶ ಪರಿಚಯ)

೨೬. ನಂ. ಮು. ಜೋಶಿ, ಧಾರವಾಡ

★

ಮಲಾಯಾ ದೇಶವೆಂದು ಭಾರತೀಯರ ಮನದಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೀಡಾಗಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಭಾರತದ ಉಪಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛಾವದಿಂದ ಕಂಡು ನಮ್ಮದನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

★

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ ಕಾಸರಗೋಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಶರಾವತೀ ನದಿಯ ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ದೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದಾಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಡುಹೋಳೆಗೆ ಬಂದು ಪ್ರವಾಹದ ವಿರುದ್ಧ ದೆಸೆಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಕಾಣುವ, — ಆ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ — ಉತ್ತುಂಗ ಗಿರಿಶ್ರೇಣಿ, ಮಲಾಯಾ ದೇಶದ ಕೆಲಭಾಗದ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮಲಾಯಾ ಹೆಚ್ಚು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ನಾಡು. ಕೈಗೆಟಕದ ದಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ನಾಡು. ೧೨ ತಿಂಗಳು ಮಳೆ, ೧೨ ತಿಂಗಳು ಬಿಸಿಲು. ಈ ತೆರದ ನಿಸರ್ಗವೇ ಅಲ್ಲಿಯ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮೂರು ಬದಿಗೆ ಕಡಲು; ಎಡಬಲ ಚಕ್ಕದೊಡ್ಡ ದ್ವೀಪಗಳು (ಜಾವಾ, ಬಾಲಿ, ಸುಮಾತ್ರಾ, ಸೆಲೆಬಸ್, ಬೋರ್ನಿಯೋ). ದಕ್ಷಿಣದ ತುತ್ತ ತುದಿಗೆ ' ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬಂದರ ', ' ಪೂರ್ವ ಕಡಲುಗಳ ರಾಣಿ ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಸಿಂಗಾಪೂರ — ಇವುಗಳಿಂದ ಮಲಾಯಾದ ನಾಡು ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿದೆ. ಮಲಾಯಾದೇಶದ ವರಿಚೆಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ದಕ್ಷಿಣದ ಸಿಂಗಾಪೂರ ನಗರದಿಂದ ಉತ್ತರದ ತುಟ್ಟತುದಿಯ ಲಿಲೋರ್ ಸ್ಟಾರ್ ನಗರದ ವರೆಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಬೇಕುಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಲಾಯಾ ಸಯಾಮದ ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ, ಹಿಂದಿ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಬಾಲದಂತೆ ಇಳಿಬಿದ್ದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಇಳಿಬಿದ್ದು ಕಡಲನ್ನು ಇಬ್ಭಾಗಮಾಡಿದೆ. ಸಿಂಗಾಪೂರ, ಅ ಎರಡೂ ಕಡಲುಗಳ ನಡುವಿನ ಬಾಗಿಲಿನಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇಡಿ ಮಲಾಯಾದ

ಉದ್ದಳತೆ, ಬಹಳವಾಗಿಲ್ಲ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರವಾಗಿ ' ೫೦ ಮೈಲು. ಸಿಂಗಾಪೂರ ದ್ವೀಪ, ಮಲಾಯಾದ ಮುಖ್ಯಭೂಮಿಯಿಂದ ನಿಸರ್ಗತಃ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ; ಅದರ ಮಾನವನ ನಿರ್ಮಾಣಶಕ್ತಿ. ಸೇತುವೆಯ ಆಧಾರದಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಲಾಯಾದ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಆ ಸೇತುವೆಯು ನೋಡುವವನನ್ನು ದಂಗುಬಡಿಸದೇ ಇರದು. ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ; ಅದರ ಉದ್ದಳತೆ ೫೫೫ ಯಾರ್ಡ್, ಅಗಲ ೧೬ ಯಾರ್ಡ್. ಈ ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಒಂದು ರಾಜಮಾರ್ಗ, ಎರಡು ರೈಲುದಾರಿ, ಒಂದು ನೀರುಕೊಳವೆ (water pipe) ಹಾದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತೆಂದರೆ: ಕೊಟ್ಟಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಶರೇ. ೧೯೪೨ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೫ ರ ಸುಮಾರಿಗೆ, ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಹಾಳುಗಡೆಹದರು. ಸಿಂಗಾಪೂರದಲ್ಲಿ ಜಪಾನೀ ಕೊಡೆಸೈನಿಕರು ಇಳಿದಾಗ, ಅವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಈ ಸೇತುವೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಮಲಾಯಾ ಸೇರಿ, ತಮ್ಮನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಜಪಾನಿಗಳು ಬರಬಾರದೆಂದು, ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಮುರಿದೊಗೆದರು. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಸಿಂಗಾಪೂರ ದ್ವೀಪ, ೨೮ ಮೈಲು ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ೧೪ ಮೈಲು ಅಗಲ. (ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ)ವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಸಮರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಗರದ ಎಷ್ಟೋ ಅಂದವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಬಾಂಬಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಿಂಗಾಪೂರದ ಮೊದಲ ಸೌಂದರ್ಯ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ನಿಂತಿದೆ. ಸಿಂಗಾಪೂರ ನಗರ, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದ ಊರಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿಯ ಕಥೆಯಂತೆಯೇ ಇದರ ಕಥೆಯೂ ಇದೆ. ಸುಮಾರು ನೂರು ವರುಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಿಂಗಾಪೂರ ನಗರದ ನಿರ್ಮಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಟಾಂಪರ್ಡ್ ರಾಫ್ಲೆಸ್ (Stamford Raffles) ನದು. ಇದರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕಿದ್ದರೆ ಮಲಾಯಾ ದೇಶದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು.

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಸುಮಾರು ಐದುನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ, ಮಲಾಯಾ ಅದೇ ದೇಶದ ಸುಲ್ತಾನರ ಆಧೀನದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಕಡಲುಗಳ್ಳಿನದ ಉದ್ಯೋಗ ಮನುಷ್ಯನ ಮಾನವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ' ಇಂಥವನಲ್ಲಿ ೯೦ ದೋಣಿಗಳಿವೆ ' ' ಇಂಥವನಲ್ಲಿ ೩೦ ಇವೆ ' — ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯು, ಅವನ ಹಡಗುಗಳ್ಳಿನದ ಮೇಲಿಂದ ಎಡೆಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ದ್ವೀಪಗಳ ಕೂಡ ಮೆಣಸು, ಹಣ್ಣುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಕೋಲಂಬಸ್ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿದ್ದಾಗ, ಕೆಲವು ಜನ

ಸಾಹಸಿಗಳಾದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು (ಪೋರ್ತುಗೀಜರು), ೧೫೧೧ರಲ್ಲಿ ಮಲಾಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿಳಿದರು; ಅವರು ಮೆಲ್ಬೆಗೆ ಒಳಜಗಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ, ಮಲಾಕ್ಕಾ ತಮ್ಮ ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೇರಳವಾಗಿ ಭಸಂವಾದನೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಲಾಯಾದ ಮೂಲ ಜನಾಂಗದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬೀರತೊಡಗಿತು. ಈಗ ಮಲಾಯಾದಲ್ಲಿ ಮಲಾಡೊ, ಡಿಸೋಜಾ, ನೊಂಟೆರಿಯೋ ಮುಂತಾದ ಮತಾಂತರಿಸಿದ ಜನರ ಹೆಸರು, ಪೋರ್ತುಗೀಜ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಪೋರ್ತುಗೀಜರ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರು ಡಚ್ಚರು. ಇವರು ೧೬೪೦ರಲ್ಲಿ ಪೋರ್ತುಗೀಜರಿಂದ ಮಲಾಯಾದ ಕೆಲಭಾಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಮುಂದೆ ಯುರೋಪದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನೆಪೋಲಿಯನ್‌ನ ಯುದ್ಧಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ೧೮೧೫ರಲ್ಲಿ ಮಲಾಯಾ ಬ್ರಿಟಿಶರ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು, ೧೮೨೫ರಲ್ಲಿಯಂತೂ ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಕೆಲವೇ ಜನ ಡಚ್ಚರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲ್ಡೆಗಿದರು. ಮಲಾಯಾ ಇಂದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಶರ ನಶದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು “ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಲೈಟ್” ಎಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನದು. ಈ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ ಮಲಾಯಾದ “ಕೇಥಾ” ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸುಲ್ತಾನನ ಸ್ನೇಹಗಳಿಸಿ, ಅವನಿಂದ, ‘ಪೇನಾಂಗ್’ ಬಂದರವನ್ನು ಈ ಸ್ವಾಧೀನಿಯಾ ಕಂಪನಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಗಳಿಸಿದನು. ಸರಿ, ಅದೇ ಅರಬನ ಡೇರೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಂಟಿಯ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ೧೮೧೯ರಲ್ಲಿ ಮಲಾಕ್ಕಾ ಸ್ಟ್ರೇಟ್ಸ್‌ನ ಮುಂದೆ ಕಾಡಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸಿಂಗಾಪೂರ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಸ್ಪಾಂಪರ್ಡ್ ರಾಫ್ಲೆಸ್ ದೊರಕಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ನಾಡನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಮೊದಲಿನ ಆ ಹಾಳುಕೊಂಪೆ ಸಿಂಗಾಪೂರ, ಇಂದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ನಗರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದು ಹೊಸದಾದರೂ, ಹೆಸರು ಹಳೆಯದೇ ಆಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಕೂಡ “singapur means a city of lion” (ಸಿಂಗಾಪೂರವೆಂದರೆ ಸಿಂಹಗಳ ಪಟ್ಟಣವೆಂದರ್ಥ) ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ಮಲಾಯಾದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. “ಪೆರಾಕ್, ಸೆಲಂಗೋರ್, ನೆಗ್ರಿ ಸೆಂಬಿಲ್, ಪಹಾಂಗ್, ಕೇಥಾ, ಕೆಲಂಟನ್, ಟ್ರಿಂಗನೂ, ಜೋಹರ್” ಎಂದು. ನಾಡು ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಸುಮಾರು ೪೯೯೬ ಚೌರಸ ಮೈಲು, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು. ಅವುಗಳ ಆಕಾರವನ್ನು ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೊಬ್ಬ ಸುಲ್ತಾನ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೇವಲ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳು. ಈ ಎಂಟೂ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, “Federated Malaya States” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಆಂತರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಅಡ್ವಾಯಿಜರ್‌ನ

ಮುಖಾಂತರವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎಂಟು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಹೊರತಾಗಿ “ಮಲಾಕ್ಕಾ” “ಪೆನಾಂಗ್” ಮತ್ತು ಸಿಂಗಾಪೂರ ಇವೆ. ಇವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಗವರ್ನರ್‌ನಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗವರ್ನರ್ ರಾಜ್ಯದಾಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಲಾಯಾ ಭೂಮಧ್ಯರೇಷೆಯ ಮೇಲೆ ಬರುವುದರಿಂದ, ೧೨ ತಿಂಗಳೂ ಮಳೆ; ೧೨ ತಿಂಗಳೂ ಬಿಸಿಲು. ಚಳಿಗಾಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಮಲಾಯಾದ ಪೂರ್ವಕರಾವಳಿಯಂತೂ ದಟ್ಟ ಫನಫೋರ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿದೆ. ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಿಂದ ರಭಸದಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುವ ಆಗಲವಾದ, ಭಯಾನಕವಾದ ಹೊಳೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಆ ಹೊಳೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವಾಗ “ಅಯ್ಯೋ ಇದರಿಂದ ಪಾರಾಗಬಹುದೇ?” ಎಂದೆನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಳೆಗಳಿಗೂ ಸೇತುವೆಗಳಿಲ್ಲ, ಫೇರಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ವಾಹನಗಳನ್ನು ದಾಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂಸ್ರಪಶುಗಳಿಗೇನೂ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ತವರುಮನೆ ಇದೆಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗದು. ಹುಲಿ, ಕಾಡುಕೋಣ, ಸಿಂಹ, ಕಾಡಾನೆ, ವಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿಯ ಮಂಗಗಳು—ಇವೆಲ್ಲ ಉಂಟು. ಈ ತರದ ನಿಸರ್ಗದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ,

ಮಲೇರಿಯಾ
ಇ ನ್ ಪ್ಲ ಯೆಂ ಜಾ
ಮತ್ತು
ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರಗಳು
ಒಡನೆ ವಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರ-ಬಡಬಗ್ಗ-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ
ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ.
ಮಾದನ್ ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ,
ಮುಂಬಯಿ—೨.

ಮುಖ್ಯವಾದ ಪೂರ್ವಭಾಗ, ಹಿಂದುಳಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹರವಾಗಿದೆ. ಸುಂದರ ನಗರಗಳನ್ನೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ, ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತವರದ ಖನಿಗುಂಟು. ಮಲಯದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ, ರಬ್ಬರು. ಸುಮಾರು ೨,೫೦೦,೦೦೦, ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಬ್ಬರಿನ ಸಾಗುವಳಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತವರ ಕೂಡ. ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತವರದ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಮಲಯಾಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ವೇಶದ ಬಹುಭಾಗ ಕಾಡು, ರಬ್ಬರುತೋಟ, ತವರದ ಖನಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ, ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಕೇವಲ ಅಲ್ಪಸ್ಥಳ ಉಳಿಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಕ್ಕಲುತನ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಮ್ಮೆ ಆಕಳುಗಳ ಹಿಂಡು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಎಮ್ಮೆ ಆಕಳುಗಳ ಹಿಂಡು ನೋಡಿದರೆ, ತುಂಬಾ ಅನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಚ್ಛತೆ ನೋಡಬೇಕಿದ್ದರೆ ಮಲಯಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಜನತೆಯ ದುಡಿತದಿಂದಲೂ ನಿಸರ್ಗದ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ. ಪ್ರತಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳು ಒಳ್ಳೆ ಆಚ್ಛುಕಟ್ಟಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಪರರೂ ಸರಕಾರದಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕಾರಣವಿಷ್ಟೇ: ದಿನವೂ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ; ಮಳೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತದೆ; ಆ ಗಾಳಿಗೆ ಕಸಕಡ್ಡಿ ತಾನೇ ಗುಡಿಸಿವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆಗ ರಸ್ತೆಯು ಲಕಲಕ ಮಿಂಚುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಹೀಗಾಗಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಕಾಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನೋಡುವಂಥ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳೆಂದರೆ, "ಸಿಂಗಾಪೂರ್", ಜೋಹರ್ ಬಾಹು, ಮಲಾಕ್ಕಾ, ಪೋರ್ಟ್ ಡಿಕ್ಸನ್, ಪೋರ್ಟ್ ಸ್ಪಿಟನ್ ಜ್ಯಾಮ್ ಕ್ಲಾಂಗ್, ಕೋಲಾಲಂಪೂರ್ (ಇದು ಮಲಾಯಾದ ರಾಜಧಾನಿ) ಇಪೋ, ಟಾಯಪಿಂಗ್, ಪೇನಾಂಗ್, ಅರೋರ್ ಸ್ಪಾರ್ ಇವು. ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರವಾಗಿ ನಿಂತ ನಗರಗಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಕ್ರೆಂಟನ್, ಪೇಕನ್, ಕೋಲಾಟ್ರಿಂಗನ್ನೂ ಮೊದಲಾದುವುಗಳೂ ಇವೆ. ನಾಡಿನ ತುಂಬೆಲ್ಲ ರೈಲುದಾರಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ದಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳಮೂಲಕ ಹಾಕುವುದೂ ದುಸ್ತರವೇ ಒಂದೇ ಒಂದು ರೈಲುದಾರಿ ಸಿಂಗಾಪೂರಿಂದ ಅರೋರ್ ಸ್ಪಾರ್ ಪರಗೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ F. M. S. Rly (ಫೆಡರೇಟೇಡ್ ಮಲಯಾ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ರೇಲ್ವೆ). ಅದೂ ಮೀಟರ್ ಗೇಜು. ಸಿಂಗಾಪೂರಿಂದ ಅರೋರ್ ಸ್ಪಾರ್ ಕೇವಲ ೫೦೦ ಮೈಲು ಪ್ರವಾಸ. ಮಲಾಯಾದ ರಾಜಧಾನಿ ಕೋಲಾಲಂಪೂರ್. ದೇಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ—ಕೊಂಚ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ—ನೆಲಸಿದೆ.

ಜನರು

ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಜಾತಿಯ ಜನಾಂಗಗಳು ವಾಸಿಸು-

ತ್ತಿವೆ. ಮೂರೂ ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತೀರ ಭಿನ್ನ. ಅವರು ಮಲಾಯು, (ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು), ಚೀನೀಯರು, ಹಿಂದೀಯರು. ಈ ಮೂರೂ ಜನಾಂಗಗಳು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ, ಕೆಲಂಟನ್, ಟ್ರಿಂಗನ್ನೂ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಾಯುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಹಾಗೆಯೇ ಸೆಲಂಗೋರ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀಯರು ತುಂಬಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಪೆನಾಂಗ್ ಪಟ್ಟಣವಂತೂ ಚೀನೀಯರದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಆಯಾ ಜನಾಂಗಗಳ ರೀತಿ, ನೀತಿ, ನಡಾವಳಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದರೆ ಒಳಿತು. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ— ೧೯೩೯ರ— ಜನಗಣತಿಯ ಮೇರೆಗೆ— ೫೨೭೫೫೬.

ಮಲಾಯು ಜನರು

ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ (೧೯೩೯ರ ಜನಗಣತಿಯ ಮೇರೆಗೆ) ೨೫೦೦೦೦. ಮಲಾಯುಗಳು ಮುಂಗೋಲಿಯನ್ ಟಾಯಪಿನ ಜನರು. ನಿಲುಪು ಎತ್ತರವಲ್ಲ, ಕೊಂಚ ಕುಕ್ಕರೆಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗದು. ಒಣ್ಣ ಕೊಂಚ ಸಾಸುಗಪ್ಪು. ರೂಪ, ಸ್ವಲ್ಪ. ಜಪಾನೀಗಳನ್ನೆ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮಹಮ್ಮದೀಯರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮೊದಲು ಬೌದ್ಧ ಮತವಲಂಬಿಗಳಿದ್ದರಂತೆ. ಮುಂದೆ, ಅರಬ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಸಿಂಗಾಪೂರಕ್ಕೆ ಬಂದದಿನಿಂದ, ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮ ಇವರಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿತು. ಆದರೂ ಹಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬುರಖಾ ಹಾಕುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬುರಖಾ ಹಾಕುವ ಪದ್ಧತಿ ಬೇರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ—ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ನಕ್ಕುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನೋಹರಮ್ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ತ್ವವಿದ್ದದ್ದು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಮಜಾನ್ ತಿಂಗಳ ಉಪವಾಸದ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಇವರಾಡುವ ಭಾಷೆ "ಮಲಾಯು". ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದ ಭಾಷೆ. ಸುಧಾರಣೆವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ— ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆ ಜನರಲ್ಲಿ ೫-೬ ನಾರವಿದ್ದರಾಯಿತು— ದಿನದ ಬಳಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ: 'ಕೋಲಾಲಂಪೂರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹಾದಿ ಎಲ್ಲಿ?' ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ "ಮನಾಜಲನ ಸಂವಾಯಿ ಕೋಲಾಲಂಪೂರ" ಎಂದು. ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿ ಮಾತ್ರ ಅರೇಬಿಕ್. ಮಲಾಯುಗಳು ಸ್ವಭಾವತಃ ಉದಾರರು. ಸರಳಜೀವಿಗಳು. ಕಪಟ-ವನ್ನರಿಯದ ಜನ. ಪಂಗಡಪ್ರಿಯರಲ್ಲ ಕೇವಲ Individualists ಹಾಗೆಯೇ ಶಾಂತಪ್ರಿಯರು. ರಾಜಕಾರಣವಂತೂ ಈ ಜನರಿಗೆ ಒಗ್ಗದ ವಿಷಯ. ಇವರ ಹೋರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ, ರಬ್ಬರು ತೋಟದಲ್ಲಿ ದುಡಿತ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಇವೆಲ್ಲ ಗುಣಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅವಗಾಹವೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ಥಾನ, ಮತ್ತು ವಿಲಾಸಪ್ರಿಯತೆ. "ನಾಳೆ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು ಬಿಡು" ಎಂಬ ಮಾತು ಇವರಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಇವರು ಅನ್ನೊಂದು ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಇಲ್ಲಿ ದಾಸಿಯಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಗಂಡಿನ ಜೊತೆಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಅವರ ಜತೆ ಸುಲಿಗೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಉಡುಪೆಂದರೆ: ಒಂದು ದುಂಡನ್ನು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಆರಿಸೆಯನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಾಳೆ, ಎದೆಗೊಂದು ಪೋಲಕಾ, ತಲೆಗೊಂದು ಕರ್ಚಿಪು ದುಂಡಾಗಿ ಸುತ್ತುವ ಆರಿಸೆಗೆ “ಸಾರಂಗ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡುಸರ ಉಡುಪೂ ಅಷ್ಟೇ. ಹೆಣ್ಣು. ನೇಲೆ skirt ; ಟೊಂಕದಿಂದ ಪಾದದ ವರೆಗೆ ಮತ್ತೆ “ಸಾರಂಗ” ಸುತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಪರಕೀಯರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಾಯುಗಳು ಮನಬಿಟ್ಟು ಇರಲಾರರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದಲೇ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ತರದ ತಿರಸ್ಕಾರ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಶಾಂತಗುಣ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ನೀವು ಊರಲ್ಲಿಯ ಯಾವುದೇ ಪಾರ್ಕಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು; ಅಲ್ಲಿ ತರತರದ ನೃತ್ಯ-ವಿನೋದಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ ಗುಂಪುಗೂಡಿದ ಜನವೆಲ್ಲ ನೃತ್ಯ-ವಿನೋದ ನೋಡಿ ಜಿಪ್ಪಾಳಿ ಇಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ನಕ್ಕರೂ, ಇವನು ಮಾತ್ರ ಬಾಯಿಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪದ್ಧತಿಯ ನೃತ್ಯ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ (ಪ್ರತಿ ಊರಿಗೊಂದು ಎರಡು—ಹೀಗೆ ಪಾರ್ಕುಗಳು ಇದ್ದೇ ಇವೆ) ಕುಣಿಯುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಸ್ವೇಜನ ನೇಲೆ ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯಬೇಕೆನ್ನುವವ, ಸ್ವೇಜನ್ನೇರಿ ತನಗಾವ ಹೆಣ್ಣು ಬೇಕೋ ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸರಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕುಣಿತ ಸುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನೂ ಅನಳೂ ಎದುರುಬದುರು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಮೈ ಕೈ ಏನನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿಕೂಡದು. ಘೋಲಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಕೂಡಲೆ, ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವಳ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಇವನ ಹೆಣ್ಣಿ ಸರಿಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪಿದಾಗ ಅವನು ಸೋತಂತೆ; ನೃತ್ಯ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಮಲಾಯು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಗುಣವಿತ್ತಂತೆ; ಅದಕ್ಕೆ Amuck (ಅಮುಕ್) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ತನಗೆ ಅಸಮಾನವಾದಾಗ, ಅವನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಚೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೀದಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಓಡುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಇರಿದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈಗೀಗ ಇದು ಕಾಣುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಬಂಧಿತವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಒಮ್ಮೆ, ನನ್ನೊಬ್ಬ ಮಲಾಯು ಮಿತ್ರನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮಾತಾಡಿ, “ಇದೇನೋ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ” ಎಂದಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕವನು “ನಿಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಸತ್ತರೆ, ಹೆಂಡತಿ ಜೀವಂತ ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಯುತ್ತಾಳೆ. ಅದು ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತೇ ಅಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ.

ಇವರು ಉಟಮಾಡುವುದು ಕೂಡ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ನಗ್ನಸ್ಥಾನ ಅಶ್ಲೀಲವೆಂದೆಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಾತೆಂದರೆ: ಇವರನ್ನು ನೀವು ಅಭಿನಂದಿಸುವಾಗ, ಕೈ ಅಥವಾ ಹೆಗಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಇವರಿಗೆ ಸೇರದು ತಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರಂತೂ ದೊಡ್ಡ ಶಫ್ಟು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕುರ್ಬಾನಿಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಚೀನೀಯರು

ಇವರದು ಮಲಯರಿಗೆ ತೀರ ವಿರುದ್ಧಸ್ವಭಾವ. ಪರಕೀಯನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದವರ ಹಾಗೆ ಹರಟೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನಗೆಯಾಡುತ್ತಾರೆ ಇವರಲ್ಲಿಯ ಪಂಗಡವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗುಗೊಳ್ಳದೆ ಇರಲಾರೆವು ಇವನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂಶದಿಂದ ಒಂದ ಮನುಷ್ಯ—ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುಕರವಾಗಿ, ಚೀನದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣ ಕರಾವಳಿಯಿಂದ ಬಂದ ಜನರೇ ಬಹಳ ಅವರಲ್ಲಿ Hokkiens (ಹಾಕಿನ್ಸ್) Cantonese (ಕ್ಯಾಂಟೋನೀಸ್) Teh-chews (ಟೆಚ್ಯೂಸ್) Khehs (ಖೇಫ್) Hailamas (ಹಾಯಾಲಾಮಾಜ್) ಹೀಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪಂಗಡಗಳಿವೆ ಅವರವರ ಭಾಷೆಯೇ ಬೇರೆ, ಒಂದು ಸಲ ಕೋಲಾಲಂಪೂರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಚೀನೀ ನಾಟಕ ನೋಡಲು ಹೋದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ನಟರು ಒಂದು ಮಾತಿಗೆ ಧಿಯೇಟಿಂದ ಒಂದೆಲ್ಲ ನಕ್ಕಿತು. ನನ್ನ ಬದಿಯವನನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ ಅವನು ಅದು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ. ನೆಂದೂ ತನಗೆ ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದು ಎಂದೂ ಉತ್ತರಿಸಿದ ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಚೀನೀಯರು ಮಲಾಯು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಾರೆ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಚೀನೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಷ್ಟೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರೂ ಧರ್ಮದ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. — ಬೌದ್ಧರು, ಕಾನ್‌ಫುಸಿಯಸ್ ಮತ್ತು ಟೋಯಿಸ್. ಇವರಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ವೈಚಿತ್ರ್ಯ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ: ಈ ಮೂರೂ ಧರ್ಮಗಳು ತೀರ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಲಗ್ನದ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವಶಾನದ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ನೋಡುವ ಹಾಗಿರುವವು ಲಗ್ನದ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ವಧುವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಪಂದೆ ಕಟ್ಟಿ, ವರನ ಮನೆಗೆ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದನಂತರ, ವರ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಪರದೆಯನ್ನು ಸರಿಸಿ, ವಧುವನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಂತೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಬ್ಬು, ಶ್ರಾದ್ಧಗಳೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ಅವರವರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ಷದಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ನೇಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಅಂದೇ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿದಿನವನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರಾದ್ಧವೂ ಹಾಗೇ. ರುಚಿರುಚಿಯಾದ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸ್ವಶಾನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ, ಸತ್ತವನಿಗೆ

ಅರ್ಪಣನಾಡಿ, ತಾವೇ ಅದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಂದು ಬರುತ್ತಾರೆ. ನೆಣಾಂಗ-
ದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು "ಸ್ನೇಹ" ಬೆಂಸಲ" ಹಾವಿನಗುಡಿ ಇದೆ.
ಚೆನ್ನಿಯರು ಈ ಹಾವನ್ನು (ಮೂರ್ತಿ) ನೃಪಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾವೆಂ-
ದರೆ ವಿಚಿತ್ರ ಮೂರ್ತಿ. ಹಾವಿಗೆ ಎರಡು ರೆಕ್ಕೆಗಳೂ ಇವೆ. ನಮ್ಮ
ಜನರಂತೆ ಇವರೂ ಭೂತ-ಪ್ರೇತಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ನಂಬಿಗೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ.
ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದ ನನೇ ಮಾನವಂತ. 'ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ
ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನಂತೂ ಇವರು ನಮ್ಮವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು
ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಹಾಗಿದೆ.
ಇವರ ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಿಗೆಯು ಸಾಧಾರಣವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಒಂದು
ಚಣ್ಣು ಮೇಲೆ ಹಾಫ್-ಶರ್ಟ್ (ಅದರ ಹೊಲಿಗೆಯೇ ಬೇರೆ ತರದ್ದು
ಇರುತ್ತದೆ).

ಮಲಯಾದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವೆಂದರೆ ತನರದ
ಕಾರಖಾನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ವ್ಯಾಪಾರ, ದಂತವೈದ್ಯ, ರಬ್ಬರು-
ಕೆಲಸ— ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವು. ಯಾರೂ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿ-
ಗಳಿಗೆ ಹಾಕೊರೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾತ್ರ ತುಂಬ
ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಇವರ ಮೇಲೆ
ತುಂಬಾ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಮಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ಚೆನ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ
ಕಮ್ಯುನಿಸಂ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದು
ಸಲ ಸುಮಾರು ೧೦೪೭ ರಲ್ಲಿ, ಇಪ್ಪೊದೆ ಹತ್ತಿರ ಚಿಮಾಂಗ್
ಕೈಲೇಕರ ಭಾವಚಿತ್ರದ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ, ಈ ಎರಡೂ
ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕೈ ಕೈ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಡಿಯನ್ ಬಟಾಲಿಯನ್
ಹೋಗಿ, ಆ ಗವ್ವಲವನ್ನು ಶಾಂತಪಡಿಸಿತು.

ಈ ಚೆನ್ನಿಯರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ವಭಾವವೆಂದರೆ, ಮೈ ಮೈಗೆ
ಮುಟ್ಟಿಸುವುದೂ, ಚಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುವುದೂ ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ
ಕೈಕುಲುಕಾಟವೂ ಅವರಿಗೆ ಸೇರದು. ಇವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಚಹದ
ರುಚಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಂಚ ಮಾದಕವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಇನ್ನುಳಿದವರೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ಕವಿಗಳರು, ರಬ್ಬರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಯವರಾಗಿಯೂ ಸರಕಾರಿ
ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಕೂನರಾಗಿಯೂ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪಂಜಾಬ-
ದಿಂದ ಬಂದ ಸೀಖರೂ ಸುಮಾರಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯ
ಪೋಲೀಸ ಪಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೀಖರೇ ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ.
ಪಶಾಣರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಥಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸಾಲ-
ಕೊಡುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ನಡೆಸಿಯೇ
ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಲಯಾಳಿಗಳೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿ
ನೆಲಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಲಯಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ದೋಸೆ-
ಇಡ್ಲಿ-ಸಾಂಬಾರ ಕೊಡುವ "ಆಯ್ಸ್ಲಿ ಹೋಟೆಲು"ಗಳೂ
ಇವೆ. ಕೊಲಾಲಂಪುರದಲ್ಲಿ ಬಾರ್ಥೂರೋಸಿನಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಆಯ್ಸ್ಲಿ

ಹೋಟೆಲಿದೆ. ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶ್ರಾಂತಿ
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

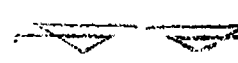
ಇವರ ಹೊರತಾಗಿ, ಯುರೋಪಿಯನ್ನರೂ ಅರಬರೂ ಇದ್ದಾರೆ.
ಅರಬರು ಕೇವಲ ಸಿಂಗಾಪೂರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ
ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಡು ಜನಾಂಗವಿದೆ. ಅದು
ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೧ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ
ಸಕಾಯುಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕೇವಲ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ
ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎತ್ತರವಾದ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ-
ತ್ತಾರೆ, ಊದಂಬುಗಳಿಂದ (Blow pipe) ಸಶುಗಳನ್ನು
ಕೊಂದು ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮರಗಳನ್ನೇರುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರಷ್ಟು
ನಿಷ್ಣಾತರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಇವರನ್ನು
ಹಿಡಿದು ತಂದು ನವನಾಗರಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು
ಮಿಶನರಿಗಳು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸುಧಾರಿಸಿ-
ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಜನವೆಲ್ಲ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತಾವಲಂಬಿ-
ಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(೩೪ ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು)

ಯಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದಿವೆ? ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ
ಯವರ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಮಹಿಳೆ-
ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಬಾರದೆ? ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ
ನಿರಂತರವೂ ಹೋಗಿಬರುವ ಯಾತ್ರಿಕರಿಂದ, ಪರದೇಶದ ಮಹಿಳೆ-
ಯರ ಮುನ್ನಡೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾರ್ಯ-
ಕ್ರಮಗಳನ್ನೇಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸಬಾರದು? ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ವಿಷಯಗಳ
ಬಗ್ಗೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವಂತಹ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು
ಏರ್ಪಡಿಸಬಹುದಲ್ಲ! ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತ ವಾಚನ, ರಾಮಾ-
ಯಣ-ಭಾಗವತಗಳ ಪುರಾಣ, ಇಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಲೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಅದರೇನು
'ಯೋಜಕಸ್ತತ್ರ ದುರ್ಲಭಃ'

ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕುರಿತು ಬರೆದು-
ಬಂದುದರಲ್ಲಿ 'ಅಶ್ವಮೇಧ' ಎಂಬ ನಾಟಕದ ಲೇಖಕಿಯ ಹೆಸರು
'ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾ ನಾಯಕ' ಎಂದು ಇರಬೇಕಾದುದು,
'ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ನಾಯಕ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಈ
ನಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಾಗಿ ಶ್ರೀಮತಿ
ರಮಾ ನಾಯಕರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುವೆವು.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೧೫೨. **ಮದಾಂ ಬಾವರಿ** (ಅನುವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿ). ಮೂಲ ಲೇಖಕರು ಗಸ್ಪಾರ್ ಫ್ಲಾಬೊ. ಅನುವಾದಕರು ಶ್ರೀ. ತ. ರಾ. ಸು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆನಂದ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಪಬ್ಲಿಕರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೯೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೧೨-೦.

೧೫೩. **ಸವತಿ** (ಕಾದಂಬರಿ. ೨ನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ರಾ. ವೆಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆನಂದ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಪಬ್ಲಿಕರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೪೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೧೨-೦.

೧೫೪. **ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿ** (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಮುರಗೇಶ್ ಬೇವಿನಮಠದ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮಲ್ಲಿಕಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟನಾಲಯ, ಮೋಟೀಬೆನ್ನೂರು, ಜಿ. ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ೪

೧೫೫+೧೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೫೫. **ಮಾಲತೀ ಮಂದಿರ** (ಹಿಂದೀ ಸಾ ನಾ ಜಿ ಕ ಕಾದಂಬರಿ. ಅನುವಾದ) ಅನುವಾದಕರು ವಿದ್ಯಾನ್ ಮೊಸ ಮನೆ ಗುಡ್ಡಪ್ಪ 'ರಾ ಭಾ ನಿಶಾರದ'. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಭಾಲಚಂದ್ರ ವೆಂಕಟೇಶ ಫುಣೇಶರ, ಪ್ರತಿಭಾ ಮುದ್ರಣ, ಧಾರವಾಡ ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೬೧+೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೧೫೬. **ಶ್ರೀ. ಹುಯಿಲಗೋಳ ನಾರಾಯಣರಾಯರು** (ಜೀವನ ಚಿತ್ರ) ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು ಕಲೋಪಾಸಕ ಮಂಡಲ ಧಾರವಾಡ. ಡಿ ಸ್ಟೆಡ ೨೬+೬ ಪುಟಗಳು.

೧೫೭. **ನೆತ್ತರು** (ಸಾಂವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಿಂದುಮಾಧವ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಬಿ. ಟಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಶಾಂತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ ಬಾಗಾವಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೦೪+೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೯೫೨ರ ನೂತನ ಕಾಣಿಕೆಗಳು!

ಶ್ರೀ. ಗಲಗಲಿಯವರ ಐದು ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು!!!

● **ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಘಟನೆ** ೦-೧೨-೦

ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಿ, ಮುಲ್ಕೀ, ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ-ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಭೋಚಿತ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಇವೆ!

● **ನೂತನ ಗಣಿತ** ೦-೬-೦

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮೊದಲನೆಯ ಪಠ್ಯಕ್ಕಾಗಿ. ನೂರಾರು ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಗಳು. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸೆಳೆಯುವ ರೀತಿ! ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ !!

■ **ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ** ೦-೧೨-೦

ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ ಸ್ಟಾಲರಿನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾ. ೪ನೆಯ ಪಠ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಅಕರ್ಷಕ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು! ಬಹುದಿನದ ಕೊರತೆ ಮೂರಾಯಿತು !!

■ **ಜಮಾಖರ್ಚು** ೦-೬-೦

● **ಪ್ರಬಂಧಲೇಖನ** ೦-೬-೦

ಈ ನೂತನ ಕವಿಯ ಕೈವಿಡಿನಾಲೆಯ ಕವಿಪೂರ್ವಿಗಳು! ಮುಲ್ಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ !!

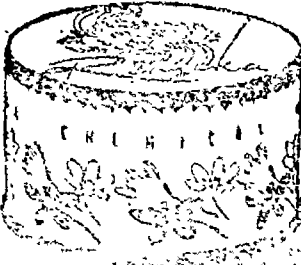
ಶಿಕ್ಷಕರೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ತ್ವರಮಾಡಿರಿ !!!

ಅಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಧಾರವಾಡ

Calcutta Chemicals

RENUKA TOILET POWDER

ರೇಣುಕಾ ಪೇಸ ಪೌಡರ್

ಇದು ಕೋಮಲವಾದ ಸುಗಂಧಿತ (ಬೇವಿನ) ಪೌಡರ್. ಏರಪ್ಪೋಟಿಡ್ ಟಾಲ್ಕಮ್, ಝಂಕ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಗ್ನೀಸಿಯಂ ಕಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಕ್ರಮ ಪಾದ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಶರೀರದ ದುರ್ಬಾಸನೆ, ಉಷ್ಣ-ವಲಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಚುಚ್ಚುವ ಶಕ್ತಿ, ಇತರ ಚರ್ಮ ಸ್ನೋಟನ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

CALCUTTA CHEMICAL

೧೫೨ ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಸೂರಪ್ಪ; ಪ್ರಕಾಶಕರು ಬಿ. ಟಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಶಾಂತಿಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ ಬಾದಾಮಿ, ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೦೫+೯ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦

೧೫೯. ಸಿದ್ಧಂ ಕತೆಗಳು (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟ, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸರ್ವಕುಟ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೭೮+೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦

೧೬೦. ಪ್ರಭಾತ: (ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು:- ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶೆಣೈ, ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಪ್ರಭಾತ ಆಫೀಸ್, ರಥಬೀದಿ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿ. ಡಿ. ೨೨೦ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೧-೪-೦

೧೬೧. ಮುಂಬಯಿ ಮುನ್ನಡೆ: ಶಾಂತಿ ಸ್ವಾಮಿ ಹಾಗೂ ಭದ್ರತೆ (ಸಚಿತ್ರ) ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿ. ಡಿ. ಅ. ೮೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧-೦

೧೬೨. ಮುಂಬಯಿಯ ಮುನ್ನಡೆ: ಮಜದೂರರ ಹಿತ ಹಾಗೂ ಭದ್ರತೆ (ಸಚಿತ್ರ) ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿ. ಡಿ. ಅ. ೮೨ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೦-೧-೦

೧೬೩. ಮುಂಬಯಿಯ ಮುನ್ನಡೆ: ಶಿಕ್ಷಣ (ಸಚಿತ್ರ) ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿ. ಡಿ. ಅ. ೮೪ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೦-೧-೦

೧೬೪. ಮುಂಬಯಿಯ ಮುನ್ನಡೆ: ಸಾಗುವಳಿ ಸುಧಾರಣೆ (ಸಚಿತ್ರ) ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿ. ಡಿ. ಅ. ೮೨ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೦-೧-೦.

೧೬೫ ಮುಂಬಯಿಯ ಮುನ್ನಡೆ: ನೀರಾವರಿ (ಸಚಿತ್ರ) ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿ. ಡಿ. ಅ. ೪೪ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೦-೧-೦

(೩೮ನೆಯ ಸುತ್ತಿನಿಂದ ಮುಂದೆಹಾಗಿದ್ದು)

ಯಾದರೂ ಧರ್ಮದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಿಚಾರದ ಧೀರೋದಾತ್ತ; ಧೀರಲರಿತ. ಭಾವಾವೇಶದ ಭರದಲ್ಲಿ ನಟವರ್ಗದಿಂದ ಏನಾದರೂ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದ ಭಂಗವಾದೀತೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ, ದೃಶ್ಯಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚುಂಬನಾದಿ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಂಡದ್ದೆಂದು, ಲಾಕ್ಷಣಿಕರು ಖಂಡಿತವಾದ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ವಿಪ್ರಲಂಭ ಶೃಂಗಾರದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಕರುಣಾಪು ಸಂಚಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯವಾಡುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಯ ಶೃಂಗಾರರಸವು ಕಾಮವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವುದು ಅಸಂಭವ. ಹೋಗಲಿ, ಈ ಶೃಂಗಾರರಸಚಿತ್ರ

ದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಮವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವ ಗುಣವಿದೆಯೆಂದು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಲ್ಪಿಸೋಣ. ಇದು ಸ್ವದಾರ-ಸ್ವಜಾಯಾವಿಷಯಕ ಕಾಮದ ಚಿತ್ರವಾದುದರಿಂದ, ಪ್ರಕೃತಿದರ್ಮವನ್ನರಿಯದ ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರು ಅತಿಕಾಮಿಗಳಾಗಬಹುದು; ಅಸಂಯಮಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕಹಾನಿಯಾದೀತೇ ಹೊರತು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಪ್ಪಿ-ಅಶಾಂತಿಗಳೇನೂ ತಲೆದೋರಬೇಕಾದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿತ್ಯ-ನಿಯಮಾಚಾರಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯ-ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರ ಸಂಯೋಗಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕಾಲನಿಯತಿಯಿರುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಿಂದ ಈ ಬಗೆಯ ಕಾಮವಿಷಯಕವಾದ ಅತಿಚಾರ-ಅತಿಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುವ ಸಂಭವ ಕಡಿಮೆ. ಕಾಮಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿತವಾದ ಕಾಲವು ಹೆಚ್ಚು ರಸಮಯವಾಗಿಯೂ ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಲು ಇಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರರಸವು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಧರ್ಮಾವಿರುದ್ಧ ಕಾಮಪರಪೋಷಕವಾದ ಅಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವು, ಅಶ್ಲೀಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ-ಶೃಂಗಾರಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸಮಾಂತರವಾಗಿ-ಸತ್ತ್ವಭರಿತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕನ್ನಡಕವಿ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ 'ಭರತೇಶ. ವೈಭವ'ವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ರೂಪಿಸಿದ ಶೃಂಗಾರೀತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ತೋರಿದರೂ, ಭರತೇಶನ ಯೌಗಜೀವನದ ವವಾಡ, ಅದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದುಬಿಡುತ್ತವೆ ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದೂ ಅಶ್ಲೀಲವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸದು. ಭೋಗ-ಅತ್ಯಯೋಗಗಳೆರಡರ ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

—ಸಂಪಾದಕ

ನವೀನ ಕನ್ನಡ ಸಂಗೀತ

ಬಾಳಪ್ಪ ಹುಕ್ಕೇರಿ, ಮುರಗೋಡ

N 91001. } ಸಿದ್ಧ ರಾಮ ಜೋ
ನೋಡು ನೋಡು ನೋಡು
ಲಿಂಗವೆ

ಸೋಮಲಿಂಗಪ್ಪ ಹೊಸೂರ

N 8. 015. ಅತ್ತೆಯ ಆದರ ಭಾಗ ೧-೨.

ಭೀಮರಾಯಪ್ಪ ಮತ್ತು ಬಾಳಪ್ಪ

N 88016. ಬೀಸುವ ಪವ ಭಾಗ ೧-೨.

✽ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಡುವ ನಮ್ಮ
ರೆಕಾರ್ಡುಗಳ ಕೃಷಿಲಾಗು ತಮಗೆ
ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದರೆ, ನಮಗೆ
ಬರೆಯಬೇಕು. ಕೂಡಲೆ ಕಳುಹುವ
ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

The Hallmark of Quality

ಹೀಜ್ ಮಾಸ್ಟರ್ಸ್ ವಾಯಿಸ್

ಕಲಕತ್ತಾ, ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸ, ದಿಲ್ಲಿ.

ಕೆಲೋಸ್ಕರ್
ಸೆಂಟ್ರಿಫ್ಯುಗಲ್
ಪಂಪು

ಕಚ್ಚಾ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು
ಒಯ್ಯಬೇಕಾದರೆ

• ಕೆಲೋಸ್ಕರ್ •
ಸೆಂಟ್ರಿಫ್ಯುಗಲ್ ಪಂಪು

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ

ಕೃಷಿಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ !

ಕೆಲೋಸ್ಕರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಕೆಲೋಸ್ಕರ್‌ವಾಡಿ

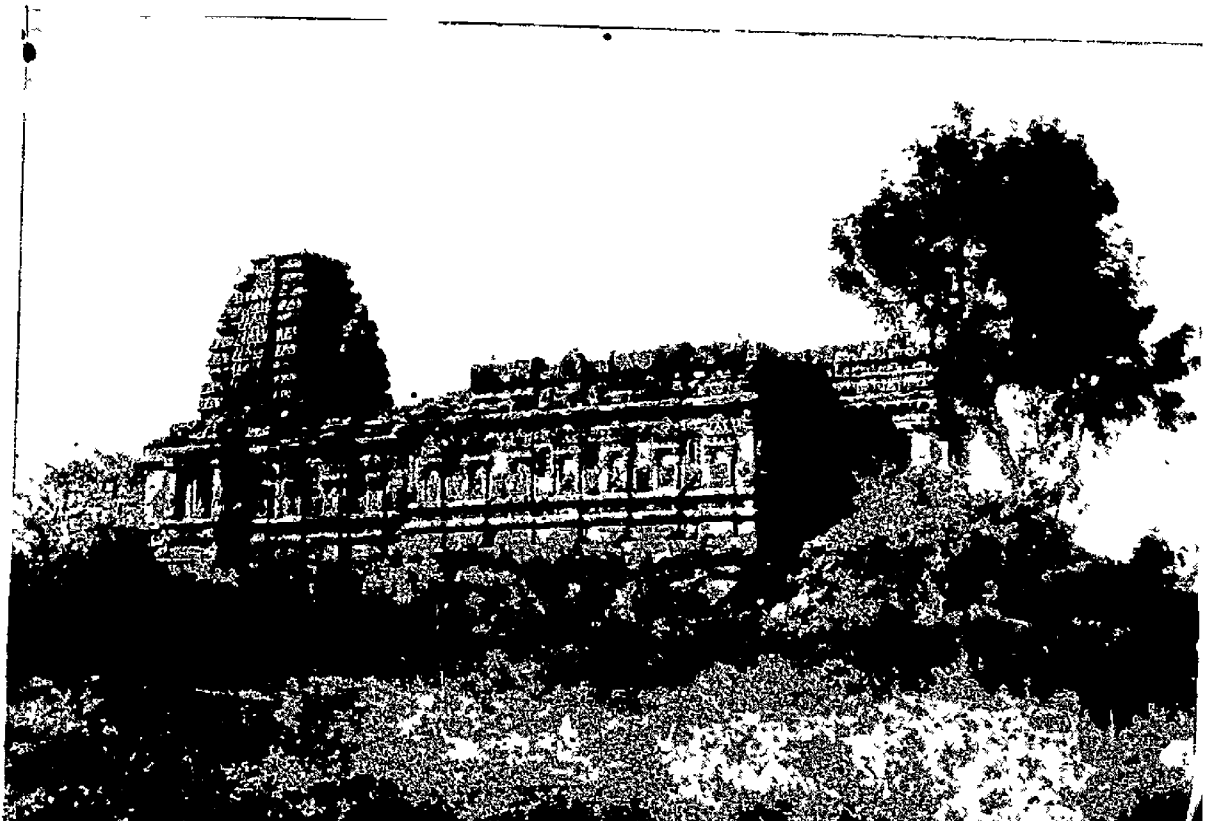

JAYANT

April 1952

ସପ୍ତିମ ୧୯୫୨

ଏ
ବିଲେ ଓ ଆର୍ଟ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಕನ್ನಡಿಗರ ಭಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತ ಸೌಂದರ್ಯರೂಪ (ಮುಖಚಿತ್ರ)

ಧಾರವಾಡದ ಸಂಶೋಧನ ಸಮಿತಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೀಲತೆ (ಸಂಪಾದಕೀಯ)

ಸಂಪಾದಕರು ೪೨೧

ನಾಡನಡೆ (ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು)

'ಕಾಲಭೈರವ' ೪೨೩

ನಡುವಿನ ಪರದೆ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ ಪಂ. ಮು. ಜೋಶಿ, ಧಾರವಾಡ, ... ೪೨೫

ಸಾಟಿಕ ಮತ್ತು ನಟಿ (ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರ)

ವಿದ್ವಾನ್ ಕೆ. ಎಸ್. ರಮಣ, ಕಾಸರಗೋಡು ... ೪೩೧

ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ (ಕವಿತೆ)

'ಅನಂದಕಂದ' ೪೩೨

ನಗೆಗೆ ಮೊದಲು (ಲಘುಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ ಎಂ. ಎ ಧಾರವಾಡ ೪೩೪

ಕವಿ ಮತ್ತು ಗಮಕಿ (ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಭಾಷಣ)

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಶರತ್‌ಕುಮಾರ, ಧಾರವಾಡ ೪೩೬

ಮೋಹನ ಮುರಲಿ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪರಣಿ ಬಿ.ಎ. (ಅನರ್ಸ್), ಮುಂಬಯಿ. ೪೪೧

ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ (ಆರ್ಥ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ).

ಶ್ರೀ. ಯಶವಂತ ವೆಂಕಟೇಶ ಜಾವಡೇಕರ, ಎ ಎ ಬಿ ಟಿ ೪೪೯

ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಆಗುಮೋಗು (ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವ ವಿಮರ್ಶೆ)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ೪೫೫

ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ (ಮಹಾಭಾರತಕ್ಕೂ)

ಶ್ರೀ ಬಿಟಿಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ ... ೪೪೯

ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ

.... ೪೫೫

ಜಯಂತಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಮೇಲಾಟ

ಮೂವತ್ತು ಜನ ಕತೆಗಾರರು
ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ

ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

೧೯೫೨ ನೆಯ

ಜೂನ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ
ಕತೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚಾಗುವುವು.

ಸಂಚಿಕೆ ಬೇಕಾದವರು ಮೊದಲೇ
ಕಾಗದ ಬರೆದು ಹೆಸರು ರಚಿಸ್ವರ
ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೀಲತೆ

ಲೇಖಕ ೨

೦೧೪. ಸಂಚಿಕೆ. ೯.

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೆ
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ
ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ
ಪಡೆಯಬಹುದಾದ
ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಶರತ್‌ಕುಮಾರ

✠

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ. ಎಮ್. ವಿ. ಮೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟ.

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ
ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ
ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣೆ ೫ ರೂ.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೮ ಅಣೆ.

ಕಾಹೀರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು
ದರಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ
ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ
ಏಜಂಟರು
ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಕಾಮುಜೀವನದ ಬಣ್ಣನೆಯ ಸಾಧುತ್ವ ಅಸಾಧುತ್ವ ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಧರ್ಮಾವಿರುದ್ಧ ಕಾಮವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ಧರ್ಮದ ವಿಷಯಕವಾದ ಸ್ಪಷ್ಟನಿಯಮಗಳು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ನಿಯಮಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ರೂಪುಗೊಂಡು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಶ್ಲೀಲತೆಯ ಮಾತು ಬರುವುದು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಸಂಬಂಧವಿರುವಲ್ಲಿ. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧ ವಿಚಾರವು ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಮಾಜದ ತಿಲೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಇತಿಹಾಸವು ಸಾರಿಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳಿಗೆ ಮದುವೆಯ ಬಂಧನವನ್ನು ಹಾರಿ, ನಮ್ಮ ಭಾರತಿಯ ಸಮಾಜವು, ಅದೊಂದು ಬಿಡಲಾರದ ಸಂಬಂಧವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಢಗೊಳಿಸಿತು. ಗೃಹಿಣಿಯಾಗುವ ಹೆಂಡತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗುವ ಗಂಡನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ನಿಯಮಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಬಂಧನಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು ಹೊರತು, ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂತರಂಗ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂಧನಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು ? ಸಂಸ್ಕಾರದ ಆಭಾವವಿರುವಲ್ಲಿಯಂತೂ ಈ ನಿಯಮಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೂ ನಿರೋಧಿಸಲು ಆಶಕ್ತವಾಗುವುವು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮದ ಪ್ರೈಥಿಲ್ಯವು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಮದುವೆಯ ಬಂಧನವನ್ನೂ ಸಡಿಲಿಸಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ, ಇಂದು ಆಳುತ್ತಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನಯುಗವು ಈ ಬಂಧನವನ್ನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೊಪ್ಪಿದ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನಾಯುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಈ ವಿಜ್ಞಾನಯುಗವು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮಗೆ ದೂರತ ಪಶ್ಚಿಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಆರ್ಥಿಕಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಜಿಣ್ಣು ಬಯಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದರೆ ಪರಿಣಾಮವು ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ವೈವಾಹಿಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಗಗಿಡುಮಾಡಿದೆ.

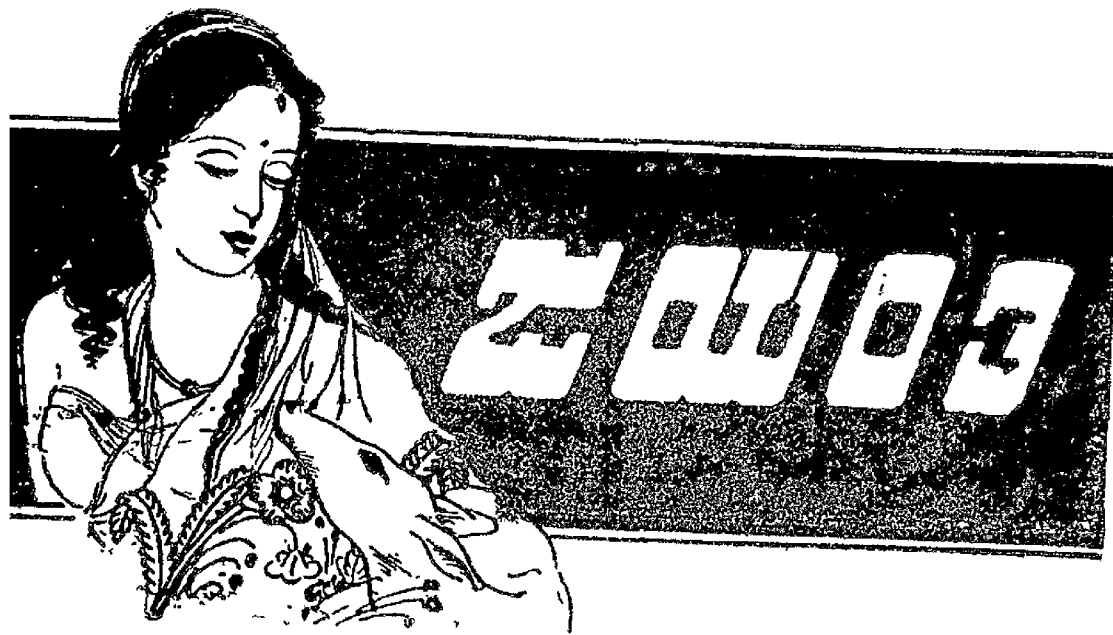
ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧವು ನಿಸರ್ಗಸಿದ್ಧವಾದುದು; ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರ, ಎರಡೆ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಜೀವಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿಲ್ಲ; ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳಿಗಿಲ್ಲ ತಂತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರ ಜೊತೆಗಾರ್ತಿಯರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳೂ ಇರದೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುಖ-ಸಮಾಧಾನಗಳಿಗೆ ಉಳಿಗಾಲವೆ ಇಲ್ಲದಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬಂಧನವಲ್ಲದೆ ಹೋದರೂ ಭೌತಿಕವಾದ ಕಾಯಿದೆ-ಕಾನೂನುಗಳ ಬಂಧನವನ್ನಾದರೂ ಹಾಕಲೇಬೇಕಾಗುವುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಂತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಆತ್ಮಸಂತೋಷದಿಂದ ಈ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪುರಸ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಕಷಡದೃಷ್ಟಿಯ ಸುವಿವೇರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ವರ್ತಮಾನಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುವ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಈ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ, ಸಮಾಜದ ಭದ್ರತೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ! ಎಂತಲೇ ಇಂದು ಎಂತೆಂತಹ ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಬಗೆಗೆ ಬಿಗಿಯಾದ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ.

ಕೆಲೋಸ್ಕರ್
ಸೆಂಟ್ರಲ್
ಪೆಂಪ್

ಸುಖ್ಯ ದೀಪಕ ಸಂಸ್ಥೆ
ಬೆಂಗಳೂರು
• ಕೆಲೋಸ್ಕರ್
ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ
೮ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ರಸ್ತೆ
ಚಾಟಿಲಾಗಿಗಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ

ಕೆಲೋಸ್ಕರ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಕೆಲೋಸ್ಕರ್‌ವಾಡಿ

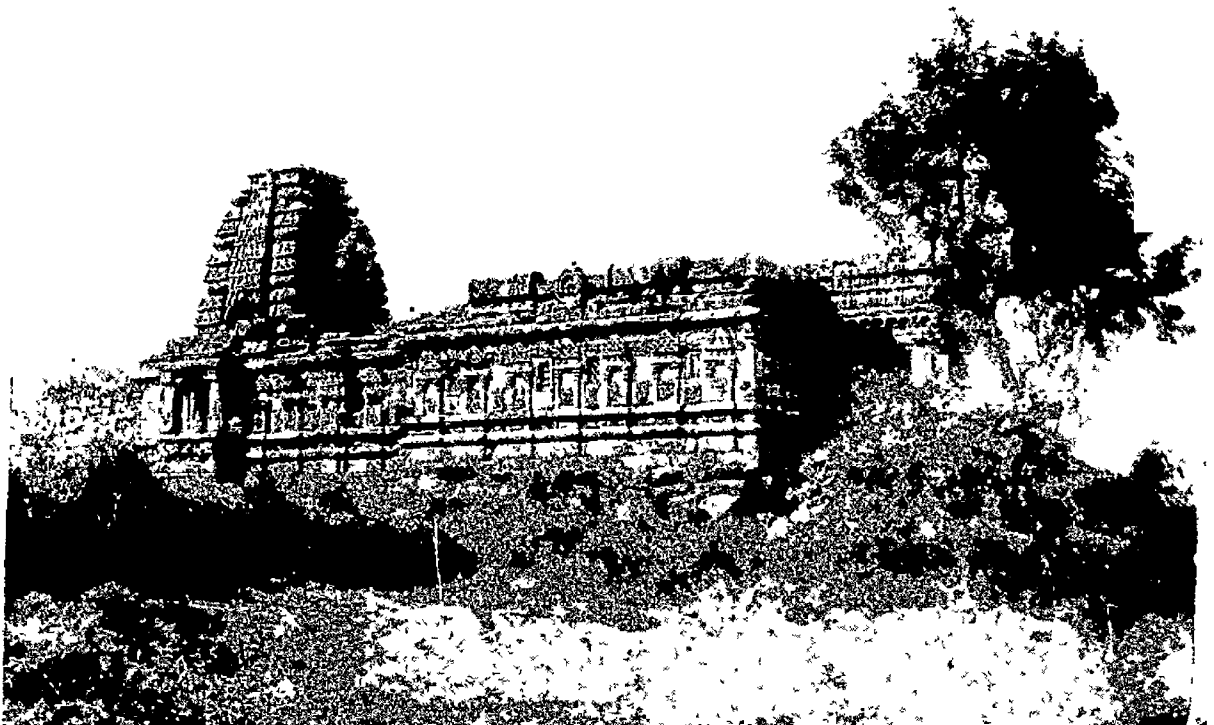
JAYANT

April 1952

સપ્તિર્ ૧૯૫૨

અ

બેલે લ આજે.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಕನ್ನಡಿಗರ ಭಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ (ಮುಖಚಿತ್ರ)
ಧಾರವಾಡ ಸಂಪಾದಕನ ಸಮಿತಿಯ ಕೈವಿಯಿಂದ

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಲತೆ (ಸಂಪಾದಕೀಯ)

ಸಂಪಾದಕರು ೪೨೦

ನಾಡನಾಡೆ (ಸ್ವ. ಸಂಗೀತ ಪಿಪ್ಪಣಿಗಳು)

‘ಕಾಲಘೃತನ’ ೪೨೨

ನಡುವಿನ ಪರದೆ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ ಸಿಂ. ಮು. ಜೋಶಿ, ಧಾರವಾಡ, ... ೪೨೫

ನಾಟಕ ಮತ್ತು ನಟಿ (ಸಾಹಿತ್ಯನಿಚಾರ)

ವಿದ್ಯಾನ್ ಕೆ. ಎಸ್. ರಮಣ, ಕಾಸರಗೋಡು ... ೪೩೦

ಅರಳಿ ಮಾನವತೆ (ಕವಿತೆ)

‘ಅನಂದಕಂದ’ ೪೩೨

ನಗೆಗೆ ಮೊದಲು (ಅಭಿಪ್ರಾಯಬಂಧ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹನಿ ಎಂ. ಎ ಧಾರವಾಡ ೪೩೪

ಕವಿ ಮತ್ತು ಗಮಕಿ (ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಭಾಷಣ)

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ರಠೋಡುಮಾಡ, ಧಾರವಾಡ ೪೩೬

ಮೋಹನ ಮುರಲಿ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪರಣಿ ಬಿ.ಎ. (ಅನರ್ಸ್), ಮುಂಬಯಿ. ೪೪೨

ಶಾಲೀಕ ಶಿಕ್ಷಣ (ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ)

ಶ್ರೀ. ಯಶವಂತ ಮಂಕಣೇರ ಜಾವಡೇಕರ ಎ ಎ ಬಿ ಟಿ ೨ ಕ

ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಆಗುಮೋಗು (ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವ ವಿಮರ್ಶೆ)

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಕೆ ಮೂರ್ತಿ ೪೪೫

ಪ್ರಸಕ್ತ ವಿಮರ್ಶೆ (ಮಾತಾಬ್ರಾಹ್ಮಣ)

ಶ್ರೀ ಜಿಬಿಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣರಮ್ ... ೪೪೯

ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ ೪೫೫

ಜಯಂತಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಮೇಲಾಟ

ಮೂವತ್ತು ಜನ ಕತೆಗಾರರು
ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ

೫

ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

೧೯೫೫ ನೆಯ

ಜೂನ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ
ಕತೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚಾಗುವುವು.

ಸಂಚಿಕೆ ಬೇಕಾದವರು ಮೊದಲೇ
ಕಾಗದ ಬರೆದು ಹೆಸರು ರಚಿಸ್ವರ್
ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿತ್ವ

ಲೇಖನಂ ೨

೦೧೪. ಸಂಚಿಕೆ. ೯.

ಕುಟುಂಬಲ್ಲಿಯ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ

ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ

ಪಡೆಯಬಹುದಾದ

ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಬೆಂಗಳೂರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಶರತ್ ಕುಮಾರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ವಿ. ಮೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟಿ.

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ

ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ

ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣೆ ೫ ರೂ.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೮ ಆಣೆ.

ಸಾಹಿತಿರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು
ಪರಗಳಾಗಿ ಬರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ

ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ

ಏಜಂಟರು

ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಕಾಮರ್ಷಿವನದ ಬಣ್ಣನೆಯ ಸಾಧುತ್ವ ಅಸಾಧುತ್ವ ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಧರ್ಮಾವಿರುದ್ಧ ಕಾಮವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ವರ್ಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ಧರ್ಮದ ವಿಷಯಕವಾದ ಸ್ಪಷ್ಟನಿಯಮಗಳು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ನಿಯಮಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ರೂಪುಗೊಂಡು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಸ್ಥಿತ್ವತೆಯ ಮಾತು ಬರುವುದು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಸಂಬಂಧವಿರುವಲ್ಲಿ. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧ ವಿಚಾರವು ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಮಾಜದ ತಲೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಇತಿಹಾಸವು ಸಾರಿಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳಿಗೆ ಮದುವೆಯ ಬಂಧನವನ್ನು ಹಾರಿ, ನಮ್ಮ ಭಾರತಿಯ ಸಮಾಜವು, ಅದೊಂದು ಬಿಡಲಾರದ ಸಂಬಂಧವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸಿತು. ಗೃಹಿಣಿಯಾಗುವ ಹೆಂಡತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗುವ ಗಂಡನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ನಿಯಮಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಬಂಧನಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು ಜೊರತು, ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂತರಂಗ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂಧನಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು? ಸಂಸ್ಕಾರದ ಅಭಾವವಿರುವಲ್ಲಿಯಂತೂ ಈ ನಿಯಮಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೂ ನಿರೋಧಿಸಲು ಅಶಕ್ತವಾಗುವುವು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮದ ಶೈಥಿಲ್ಯವು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಮದುವೆಯ ಬಂಧನವನ್ನೂ ಸಡಿಲಿಸಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ, ಇಂದು ಅಳುತ್ತಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನಯುಗವು ಈ ಬಂಧನವನ್ನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೊಪ್ಪಿದ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನಾಯುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಈ ವಿಜ್ಞಾನಯುಗವು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮಗೆ ದೂರತ ಪಶ್ಚಿಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಅರ್ಥಿಕಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಜಣ್ಣು ಬಯಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದರೆ ಪರಿಣಾಮವು ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ನೈವಾಹಿಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಗಗಿಡುವನ್ನಾಡಿದೆ.

ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧವು ನಿಸರ್ಗಸಿದ್ಧವಾದುದು; ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರ, ಎರಡೆ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿಲ್ಲ; ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಅಂತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರ-ಜೊತೆಗಾರ್ತಿಯರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳೂ ಇರದೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುಖ-ಸಮಾಧಾನಗಳಿಗೆ ಉಳಿಗಾಲವೆ ಇಲ್ಲದಾಗಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬಂಧನವಲ್ಲದೆ ಕೋದರೂ ಭೌತಿಕವಾದ ಕಾಯಿ-ಕಾಣೂನುಗಳ ಬಂಧನವನ್ನಾದರೂ ಹಾಕಲೇಬೇಕಾಗುವುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಂತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಆತ್ಮಸಂತೋಷದಿಂದ ಈ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪುರಸ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಕಂಸದೃಷ್ಟಿಯ ಸುವಿನೇರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ವರ್ತಮಾನಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುವ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಈ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ, ಸಮಾಜದ ಭದ್ರತೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ! ಎಂತಲೇ ಇಂದು ಎಂತೆಂತಹ ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಬಗೆಗೆ ಬಿಗಿಯಾದ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಕನ್ನಡಿಗರ ಭಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತ ಸಾಂದರ್ಭಿಕತೆ (ಮುಖಚಿತ್ರ)
ಧಾರವಾಡದ ಸಂಚಾರಿಗಳ ಸಮಿತಿಯ ಕೃಷಿಯಿಂದ

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿತ್ವ (ಸುಪಾದಿಕೆಯ)

ಸಂಪಾದಕರು ೪೨೧

ನಾಡನಾಡ (ಪ್ರಸಂಗಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು)

ಕಾಲಚೈರನ ೪೨೨

ನಡುವಿನ ಪರದೆ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮು. ಜೋಶಿ, ಧಾರವಾಡ, ... ೪೨೫

ನಾಟಕ ಮತ್ತು ನಟಿ (ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರ)

ವಿದ್ವಾನ್ ಕೆ. ಎಸ್. ರಮಣ, ಕಾರ್ವರ್ಗೋಡು ... ೪೩೧

ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ (ಕವಿತೆ)

ಅನಂದಕಂದ ೪೩೨

ನಗೆಗೆ ಮೊದಲು (ಲಘು ಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಳೆ ಎಂ. ಎ ಧಾರವಾಡ ೪೩೪

ಕವಿ ಮತ್ತು ಗಮಕಿ (ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಭಾಷಣ)

ಶ್ರೀ. ಹಿ. ರಮಣಮೂರು, ಧಾರವಾಡ ೪೩೬

ಮೋಹನ ಮೂರಲಿ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹವಡೆ ಬಿ.ಎ. (ಆನರ್ಸ್), ಮಂಜೇಶ್ವರ ೪೪೧

ಪಾರಿಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಣ (ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯೆ)

ಶ್ರೀ. ಯಶವಂತ ಮಂಕಟೇರ ಜಾನಪದಕರ ಎ ಎ ಬಿ ಟಿ ೨ ೯

ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಆಗುಸೋಗು (ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವ ವಿಮರ್ಶೆ)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ೪೪೫

ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ (ಮಹಾಭಾರತ)

ಶ್ರೀ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣರಮಣ ... ೪೪೯

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

.... ೪೫೫

ಜಯಂತಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಮೇಲಾಟ

ಮೂವತ್ತು ಜನ ಕತೆಗಾರರು
ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ

೫

ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

೧೯೫೨ ನೆಯ

ಜೂನ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ
ಕತೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚಾಗುವುವು.

ಸಂಚಿಕೆ ಬೇಕಾದವರು ಮೊದಲೇ
ಕಾಗದ ಬರೆದು ಹೆಸರು ರಜಿಸ್ಕರ್
ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೀಲತೆ

ಲೇಖಕ ೨

೦೦೪. ಸಂಚಿಕೆ. ೯.

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ
ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ
ಪಡೆಯಬಹುದಾದ
ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಶರತ್‌ಕುಮಾರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ. ಎಮ್. ವಿ. ಮೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟ.

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ

ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ

ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿ ೫ ರೂ.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು
ದರಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ

ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ

ವಿಜಂಟರು

ವೇಳಾಗಿವಾರಿ.

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಕಾಮಜೀವನದ ಬಣ್ಣನೆಯ ಸಾಧುತ್ವ
ಅಸಾಧುತ್ವ ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಧರ್ಮಾವಿರುದ್ಧ ಕಾಮವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ
ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ಧರ್ಮದ ವಿಷಯಕವಾದ ಸ್ವಪ್ನನಿಯಮಗಳು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.
ಹಳೆಯ ನಿಯಮಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ರೂಪುಗೊಂಡು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ
ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಶ್ಲೀಲತೆಯ ಮಾತು ಬರುವುದು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಸಂಬಂಧವಿರುವಲ್ಲಿ. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ
ಸಂಬಂಧ ವಿಚಾರವು ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಮಾಜದ ತಲೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು
ಸರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ
ಸಮಾಜದ ಇತಿಹಾಸವು ಸಾರಿಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಲಿದೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು-
ಗಳಿಗೆ ಮದುವೆಯ ಬಂಧನವನ್ನು ಹಾರಿ, ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು, ಅದೊಂದು ಬಿಡಲಾರದ
ಸಂಬಂಧವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಢಗೊಳಿಸಿತು. ಗೃಹಿಣಿಯಾಗುವ ಹೆಂಡತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ
ಗೃಹಸ್ಥನಾಗುವ ಗಂಡನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ನಿಯಮಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ
ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಬಂಧನಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು ಹೊರತು, ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂತರಂಗ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ
ಹೇಗೆ ಬಂಧನಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು ? ಸಂಸ್ಕಾರದ ಆಭಾವವಿರುವಲ್ಲಿಯಂತೂ ಈ ನಿಯಮಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ
ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೂ ನಿರೋಧಿಸಲು ಅಶಕ್ತವಾಗುವುವು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮದ ಶೈಥಿಲ್ಯವು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಮದುವೆಯ ಬಂಧನವನ್ನೂ
ಸಡಿಲಿಸಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ, ಇಂದು ಅಳುತ್ತಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನಯುಗವು ಈ ಬಂಧನವನ್ನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು
ಸಡಿಲುಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೊಪ್ಪಿದ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನಾಯುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು
ಈ ವಿಜ್ಞಾನಯುಗವು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮಗೆ ದೂರತ ಪಶ್ಚಿಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ,
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಆರ್ಥಿಕಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಬಯಸುತ್ತಲಿದೆ. ಇದಲ್ಲದರೆ
ಪರಿಣಾಮವು ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ವೈವಾಹಿಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನೆಗೆಗಿಡುವುದಾದೀತು.

ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧವು ನಿಸರ್ಗಸಿದ್ಧವಾದುದು; ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಬಂ-
ಧದ ವಿಚಾರ, ಎರಡೆ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಜೀವನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿಲ್ಲ; ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳಿಗಿಲ್ಲ ತಂತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರ ಜೊತೆಗಾರ್ತಿಯರನ್ನು ಆರಿಸಿ-
ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳೂ ಇರದೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ,
ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುಖ-ಸಮಾಧಾನಗಳಿಗೆ ಉಳಿಗಾಲವೆ ಇಲ್ಲದಾಗಬಹುದು. ಅದಾದರಂದ ಈ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ
ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬಂಧನವಲ್ಲದೆ ಹೋದರೂ ಭೌತಿಕವಾದ ಕಾಯಿ-ಕಾನೂನುಗಳ ಬಂಧನವನ್ನಾದರೂ
ಹಾಕಲೇಬೇಕಾಗುವುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಂತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷವ್ಯಕ್ತಿಯೂ
ಆತ್ಮಸಂಕೋಷದಿಂದ ಈ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪುರಸ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ
ಸರ್ವಕಷ್ಟದೃಷ್ಟಿಯ ಸುವಿನೋದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ವರ್ತಮಾನಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುವ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳ
ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಈ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಯಮ-
ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ, ಸಮಾಜದ ಭದ್ರತೆಯು ಕಥೆ ಮುಗಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ! ಎಂತಲೇ
ಇಂದು ಎಂತೆಂತಹ ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಬಗೆಗೆ
ಬಿಗಿಯಾದ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ.

ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

- ದೈನಂದಿನ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
 - ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
 - ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ
- ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.**

ಅರವಿಂದ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಆಂಡ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಗಾಂಧಿಜಿ, ಧಾರವಾಡ.

ದೇಶದ ಉನ್ನತಿ-ಪ್ರಗತಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಸುಸಂತಾನದ ಸಂವರ್ಧನೆಗಾಗಿಯಾದರೂ, ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಬಗೆಗೆ ಬಿಗಿಮಾದ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಬೇಕು. ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಸುಖಶಾಂತಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ನೀತಿಧರ್ಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿರಲೇಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಖ-ಸಂತೋಷಗಳತ್ತ ತಿರುಗಿಸಲು ಹೊರಟಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇಂತಹ ನಿಯಮ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕ್ಷಣಿಕಭೋಗದ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು, ಸ್ವೈರತೆಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಲು ತೊಡಗಿವರೆ, ಅದು ಸಮಾಜದ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳಿಗೆ ತಡೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡದೆ ಬಿಡದು. ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳಿಗೆ ತಡೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೆ ಅಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿ. ಅಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಅಶ್ಲೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಹಳೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪದಿರುವ— ಹೊಸನಿಯಮಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ— ಈ ಸಂಕ್ರಮಣಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜದ ಘಟಕಗಳಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಣಿಕಸುಖದ ಲುಬ್ಧಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ವೈರಾಚಾರವು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿದೆ. ಸ್ವಭಾವತಃ ಮಾನವವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾಮಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಧಾನವಾದುದು. ಉಚ್ಚ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಯಮಗೊಳಿಸಬಹುದು; ಅದಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಉಗ್ರವಾದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬಹುದು. ಇವೆರಡೂ ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಕಾಮಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತಾಂಡವವನ್ನು ನಡೆಸುವದೆ ಬಿಡದು.

ಯಾವ ದೇಶ-ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದೇ ದುಷ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಮುಖವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಕನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನೇ ಆ ದುಷ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ತಾಂಡವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚೋದನೆ ಕೊಡುವ ಧೃವಾದ್ಯದವನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೇಳುವುದೇನು? ಅದೇನೋ ಹೇಳುವ

ರಲ್ಲ: 'ನೋದಲೇ ಮರ್ಕಟ, ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯದ ಮದವೆದೆಯ ಹಿಡಿದಿರಲು, ವೃತ್ತಿಕ ತುದಿಬೆರಳು ಕಟ್ಟಿದರೆ' ಎಂಬಂತೆ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಆಗಿಬಿಡುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಇಂದು ನಮ್ಮ ನೂತನ ಸಾಹಿತ್ಯನಿರ್ಮಿತಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಕಾಮದ ದುಷ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಕುಣಿತದ ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಂದೆಬರುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಲಿದೆ. 'ಹಾಲಿನಂಗಡಿ ಇಟ್ಟವನು ಹಾಳಾದ; ಹುಂಡ-ದಂಗಡಿ ಇಟ್ಟವನು ಖಂಡುಗಳಿಸಿದ' ಎಂಬ ಗಾದೆಯು ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕರಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಗ್ಗದ ಲೋಕಪ್ರೀತಿ, ಕೈತುಂಬ ಹಣ ದೊರೆಯುವುವೆಂಬ ಮೋಹದಿಂದ, ಕಾಮವನ್ನು— ಅದೂ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧವಾದ ಕಾಮವನ್ನು— ಕೆರಳಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ಕೆಲವರು ನಿರ್ಮಿಸಲು ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಆಶೆಯಿಂದಲೇ ಪತ್ರಿಕಾಸಂಪಾದಕರು, ಕಾಮಪ್ರಚೋದಕ ಲೇಖನ-ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಮವಿಜ್ಞಾನದ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತೇನೆ— ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕಬ್ಬುವರು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಗಿಸುವಂತಹ ಕಾಮವಿಜ್ಞಾನಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನೀಕ್ಷೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಹಣವೂ ದೊರೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಸಮಾಜ-ಸುಧಾರಣೆಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕಾಮವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವೈರಾಚಾರವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತ 'ಪ್ರಗತಿವಾದಿ'ಗಳೆಂದು ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನನ್ನು ತಾವೇ ತಟ್ಟಿ ಮೆರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕರೂ ರಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಇವರೆಲ್ಲ ತಾವು ಸಮಾಜದ ಸುಖ-ಸಮಾಧಾನಗಳ ಬೇರಿಗೆ ಎಂತಹ ವಿಷವನ್ನು ಎರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಕಿಗಳಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ಜನರು ಕೂಡ, ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯತೆ ಸುಖದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಈ ಕತ್ತಿಯ ಧಾರೆಗೆ ಹತ್ತಿದ ಜೇನುತುಪ್ಪವನ್ನು ನಾಲಗೆಯಿಂದ ನೆಕ್ಕುವ ಆಶೆಯನ್ನು ತಡೆದುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಮಾಜಘಾತಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜನಹಿತದ ಕಡೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾದ ಸರಕಾರಗಳೂ ಇಂತಹ ಅಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿಯಾದ ಅಶ್ಲೀಲಸಾಹಿತ್ಯ ತಲೆಯೆತ್ತದಂತೆ ಬೇರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಪ್ಪಟೆ ಒಗೆಯುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕುರಿಕೆ ಕಡೆಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಕ್ಕನು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹುಲಸಾದ ಬೆಳಸು ಹೇಗೆ ಬರಬೇಕು? ಬೇಳು-ಹಾವುಗಳಿಗೆ ದಯೆದೋರಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕು?

— ಸಂಪಾದಕರು

ಕರ್ನಾಟಕ 'ಗ್ರಂಥಾಲಯ' ಸಮ್ಮೇಳನ

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ.ಎನ್. ದಾತಾರ ಎಂ. ಎ. ವಕೀಲರು ಬೆಳಗಾವಿ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಗೋಳದಲ್ಲಿ, ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜರುಗಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಲಕೋಟಿಯವರು ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಉದ್ಘಾಟಕರಾಗಿದ್ದರು. ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಹೋದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕೆಲವರು, ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ವಿವಿಧ ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸುವುದೂ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಘಟಿತರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಕುಂದಗೋಳದ ಕನ್ನಡ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕರೆದು ಅದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ, ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂಚಾಲಕರನ್ನು ಮನವಾರಿ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು.

ಇಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತುಂಬ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಊರೂರಿಗೆ ಜಲಾಶಯ, ಧಾನ್ಯದ ಉಗ್ರಾಣ, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಷ್ಟೇ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳದೂ ಇದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ-ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೇ ದೇವತಾಮಂದಿರಗಳು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹರಡುವ ಮಹತ್ತ್ವದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇಂದು ಆ ಮಂದಿರಗಳೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಅರ್ಚಕರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಶಮಗಿದ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಂದಿ, ಆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ತುಂಬಿತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬರೀ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗದು. ಜೀವನೋಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಹಲವಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಹದವಾದ ಉಳುಮೆ ಬೇಕಾಗುವುದು. ನಾಡಿನ ಜನರ ಎಡೆಯ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಹುಲುಸಿನ ಬೆಳೆಯು

ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಉಳುಮೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವೂ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾಬಾಯಿ ಕುಂದಾಪುರ ಅವರ

ಅರುವತ್ತು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿಯ ಉತ್ಸವ

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ೨೫ನೆಯ ದಿನಾಂಕ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯಿತು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಮಹರ್ಷಿ ಕರ್ನೆಯವರು ಅಧ್ಯರಾಗಿ ದಯೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಭಗಿನೀಪುಂಡಲದವರು ಆದೇ ದಿನ 'ಷಷ್ಠ್ಯಬ್ದಿ ಸ್ಮಾರಕಗ್ರಂಥ' ಒಂದನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಶ್ರೀಮತಿಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅದರದ ಮುಡಿಪನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾಬಾಯಿಯವರಷ್ಟು ದೀರ್ಘಾವಧಿಕಾಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಸೋದರಿಯರು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದೊಂದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯ ಮಾತಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಮತಿಯವರಂತಹ ಸಿರಿವಂತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವುದೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಯೋಗವೇ. ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪತಿಯನ್ನು ಆಗಲಿ ದುಃಖಿನಿಯಾದ ಶ್ರೀಮತಿಯವರು, ಬರೀ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಮನೆಹಿಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು. ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಇವರು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಲು ತೊಡಗಿ, ಬಂದ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆವರೇ ಸಹಿಸಿ, ಶೋನೆಯವರೆಗೂ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿ ನಿಂತರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯದ ಸದಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ-ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ—ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ಮಾವಂದಿರಾದ—ದಿವಂಗತ ಕೆ. ಆನಂದರಾಯರು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆಲ್ಲ ಅದರ್ಶ ಪುರುಷರಾಗಿ ಮೆರೆದರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಚಾರದವರಾಗಿ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಮನೆಯ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಉಮಾಬಾಯಿಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮತಿಯವರಂತಹ ಸಮಾಜ ಸೇವಿಕೆಯ ಸೇವೆಯೂ ಲಭಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾವಂದಿರಂತೆಯೇ ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ಸೋದರರೂ ಅವರ ಒಲವಿನ ಸಸಿಗೆ ನೀರೆರೆಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಮಾಜಹಿತಬುದ್ಧಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡತಾಯಿಗೆ ಉಮಾಬಾಯಿಯಂತಹರ ಸೇವಾಫಲದ ಕಾಣಿಕೆ ದೊರೆಯಿತು. ಇವರಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವ ಸಿರಿವಂಶ

ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರು ಇರಬಹುದು. ಅವರೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ಜೀವನವನ್ನು ಮೇಲು ಸಜ್ಜೆಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸಮಾಜದ ಸೇವೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾದರೆ, ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ಅದೇಷ್ಟೋ ಕಲ್ಯಾಣವಾದೀತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತೆ ಶ್ರೀಮತಿ, ಉಮಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಸೇವೆಯ ಯೋಗವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಹುಕಾಲ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಿ!

ಪೇಟೆಯ ದರಗಳ ಮಾಟಗಾರಿಕೆ

ಒಂದೆಡೆ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದ ದರಗಳ ಇಳಿತದ ಹುಯಿಲನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ 'ಇನ್ನೇನು? ಮೊದಲಿನ ಸುಖದ ಕಾಲ ಸಮಾಪಿಸಿತು!'—ಎನ್ನುವಂತಾಗಿತ್ತು. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ, ಬೆಳಗು ಬೈಗಿಗೆ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿತ ಕಾಣಲು ತೊಡಗಿತು. ಮುಕ್ಕಾಲುಣೆ-ಅಣೆಗೆ ಸೇರು ಸಕ್ಕರೆಯಂತಹ ದೊಸಬೆಲ್ಲ; ಮೂರುವರೆ ಅಣೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆಗೆ ಸೇರು ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ; ಹದಿನಾಲ್ಕಾಣೆಗೆ ಸೇರು ಬೇಳೆಗಳು! ಮಸಾಲೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಮೊದಲಿನರ್ಥ. ಇದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದು ಕೊಳ್ಳುವವರು ಆನಂದೋದ್ಗಾರ ತೆಗೆದರು. ಆರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ರಹಸ್ಯ ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಯಶಸ್ವಿ ಫಲವೆಂದು ತೋರಿರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಆರ್ಥಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯ ದೇಶಮುಖರನ್ನು ಜಗರು ಹೊಗಳಲು ತೊಡಗಿದರು; ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಶಪಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು. ಪೇಟೆಯ ದರಗಳ ಈ ಇಳಿತದ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ತಳೆದ ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಯದವರೂ ತಿಳಿದವರಂತೆ ಮಾತನಾಡಲು ತೊಡಗಿದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ವರ್ತಕಸಂಘಗಳು, ಈ ದರಗಳ ಇಳಿತದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರಿ, ಸರಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು ತೊಡಗಿದುವು; ತಮ್ಮ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಶಿಷ್ಟ ಮಂಡಲಗಳನ್ನೂ ಕಳುಹಿದುವು. ಸರಕಾರವೂ ತನ್ನ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು, ದರಗಳ ಇಳಿತಕ್ಕೆ ತಾನು ಕಾರಣವಲ್ಲವೆಂಬರ್ಥದ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿತು. ನಾಡಿನ ಆರ್ಥ-ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೆಲ್ಲ ತಂತಮ್ಮ ಮೂಗಿನ ನೇರಕ್ಕೆ ಕಂಡಂತೆ, ದರಗಳ ಇಳಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ

ಕೊನೆಗೂ ಈ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಇಳಿತಾಯವು ಒಂದು ಪವಾಡದಂತೆಯೇ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಹೋಯಿತು. ಘಟೋತ್ಕಚನ ಮಾಯಾಬದ್ಧರಾದವನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಮರೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೆ ಪೇಟೆಯ ದರಗಳು ಏರಲು ತೊಡಗಿವೆ. ಈಮೊದಲಿನ ಏರಿಕೆಯ ದರವನ್ನು ಸಮಾಪಿಸಲು ತೊಡಗಿವೆ. ಕೊಳ್ಳುವವರು ಮತ್ತೆ ಗಾಬರಿಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಮಾರುವವರು ಮತ್ತೆ ಉತ್ಸಾಹಮುಖಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸುೂರುಗಳಿಗೆಯ ಮಾರ್ಪಾಡಿನ ಕೈಚಳಕ ಯಾರದು? ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಜನತೆಯ ಸರಕಾರದ ಅಡಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಗೆಯ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಕೈಚಳಕವನ್ನು ತೋರಿಸುವವರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದೇ ಇದೆಯಲ್ಲವೆ?

ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಏರಿಕೆ !

ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರ, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೫೦ ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಂತೆ. ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಅಹಾರಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಷಾದವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಲೇ ಈ ದರಗಳ ಏರಿಕೆಯ ಬೆಲೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ನೆರವು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರ, ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬಡ-ಜನತೆಯಿಂದ ನೆರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಷ್ಟು ತುಟ್ಟಬೆಲೆಯ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವಂತಹ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಜಾಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆ? ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ನೌಕರರ ಬುಡಿತಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಪಡೆತ, ಈ ತುಟ್ಟಿಯ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಲಬಹುದೆ? ಆಹಾರದ ಈ ತುಟ್ಟಿತನದ ಪರಿಣಾಮ, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರ ನಿದುರೂ ಕಂಟಕವನ್ನು ಒಡ್ಡದೆ ಬಿಡದು. ಈ ದರದ ಏರಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮ, ಕತ್ತಲೆಪೇಟೆಯ ಕಳೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸದೆ ಬಿಡದು. ಹೀಗಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಜೀವಿಸುವುದೆಂದರೆ ಯಾವ ಮರಣಸಂಕಟವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸೀತು; ಮರಣವೇ ಮಹಾನವಮಿಯ ಆನಂದವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟೀತು. ಜನತೆಯ ಸರಕಾರಗಳೆಂದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿರುವ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಗಳು, ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಇವೆಯೋ? ಜೀವ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಇವೆಯೋ?

ನಡುವಿನ ಪರದೆ

(ಸಣ್ಣಕತೆ)

ಡಿ. ಎಂ. ಮು, ಜೋಶಿ, ಧಾರವಾಡ

✽

ಸುಖವ ನಿಶ್ಚಿತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತವಾದ ಶೀಲ-
ಚಾರಿತ್ರ್ಯಗಳು, ಆಪತ್ತಿಯ— ಅನಿವಾರ್ಯ
ಸಂಕಟದ— ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವಾಗಿ ಪರಿ-
ಣಾಮಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ
ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಮನವಾರೆ ಒಪ್ಪುವ
ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ?

✽

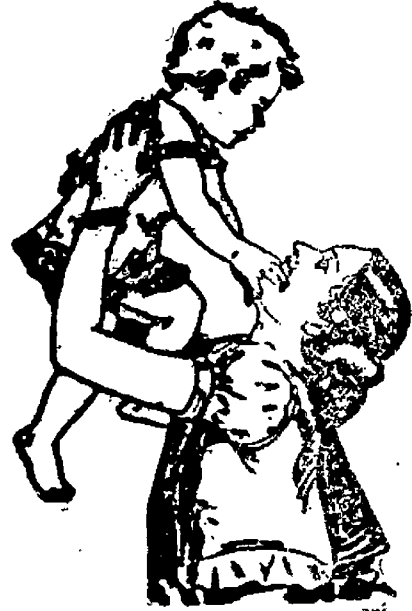
ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ಕಾಲವದು.
ಯುದ್ಧವೇನೋ ಮುಗಿದಿದ್ದರೂ, ಮಲೆಯಾಡಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
ಮಾತ್ರ ತೀರ ಗಂಭೀರವಾಗಿತ್ತು. ಯುದ್ಧಕ್ಕೈದಿಗಳೆಷ್ಟೋ ವಧ-
ಸ್ಥಂಭವನ್ನೇರುತ್ತಿದ್ದ ಭೀಕರ ದೃಶ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.
ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯೊಂದು ಕಡೆ. ಈ ಹಗ್ಗದೇಳೆದಾಟದಲ್ಲಿ
ಮಲೆಯಾ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

* * * *

ಮಲೆಯಾಡ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಕೋಲಾಲಂವೂರದ 72
I. G. H. (ಇಂಡಿಯನ್ ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್) ನಲ್ಲಿ ' A '
ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ರಾಮನ್ ನಾಯರ್ ತಮ್ಮ ಮಂಜದ
ಮೇಲೆ ಅಸ್ವಸ್ಥ ಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಆಗಲೇ ಡಾಕ್ಟರರು
ಬಂದು ಅವರ ನಾಡಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಹಾಸ್ಪಿಟಲಿನಿಂದ ನಾಳೆ
ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಜ್ವರದಿಂದ
ಮುಕ್ತರಾದಾಗ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಅನಂದವಾಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ರಾಮನ್
ನಾಯರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಜಾರವಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್
ಬಿಡುವ ಮನಸ್ಸೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮರುಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುಳೂ
ಹಗಲೂ ನಡೆಯುವವನಿಗೆ, ಎಲ್ಲಿಯೋ ತಣ್ಣೀರ ಸೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು
ಆನಂದ, ರಾಮನ್ ನಾಯರರಿಗೆ ಹಾಸ್ಪಿಟಲಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿತ್ತು.
ಆದರೆ, ಆಗ ಶಾಸನ ಡಾಕ್ಟರರು ತಿಳಿಸಿದ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸುದ್ದಿ,
ಅವರ ಕರುಳನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಯಕ್ಷನನ್ನು ಅವನ
ಪ್ರಿಯತಮೆಯಿಂದ ದೂರಮಾಡಿದ ವಾಸದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೋಷ-
ವನ್ನು ರಾಮನ್ ರು— ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ— ಡಾಕ್ಟರರ ಮೇಲೆ
ಹೊರಿಸಿದರು. ಇದೇ ವಿಚಾರಗಳ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದಾಗಲೇ,

ಎದುರು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಗಡಿಯಾಳ ' ಡಿಫ್ ' ಎಂದು ಗಂಟೆ
ಬಾರಿಸಿ, ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನೆರವೇರಿಸಿತು.

ಆ ಸಮೃದ್ಧದಿಂದ ನಾಯರರಿಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ನೋವಾಯಿತು.
' ಡಾಕ್ಟರರಂತೆಯೇ ಈ ಯಂತ್ರವೂ ಕಠೋರವಾಗಿದೆಯೇ ? '
ಎಂದೆಂದುಕೊಂಡರು. " ಅಬ್ಬಾ! ಅರುವರೆ ಗಂಟೆ. ಇನ್ನು ಕೇವಲ
೧೪ ತಾಸುಗಳಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲಿರುವುದು. ಅಷ್ಟೇ ಸಹವಾಸ ! " ಎಂದು
ಒಂದು ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸ ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಜದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯುವ
ಮೊದಲೇ, ಅವರ ಮನಸೆಳೆದ ನರ್ಸ್ ಜಾನಕೀ ಮೆನನ್ ಒಳಗೆ
ಬಂದಳು. ಅವಳು ಬಂದುದನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಮನ್, ತಮ್ಮ
ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮಂಜದ ಮೇಲೆಳೆದುಕೊಂಡರು. ಜಾನಕೀ
ಒಳಗೆ ಬಂದವಳೇ, ರಾಮನ್ ರ ಹಿಟ್ಟರೇ ಶೀಟನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಬಾಟ್ಲಿಯಿಂದ ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಔಷಧ ಸುರಿದು,
ಅವನ್ನು ರಾಮನ್ ರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾ, ನಗುಮುಖದಿಂದಲೇ
" ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ! ಈಗ ತುಂಬಾ ಹುಶಾರಿಯಾಗಿದ್ದೀರಿ ! "
ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವರ ಹಿಟ್ಟರೇ ಶೀಟನ್ನು ತುಂಬಲು ತೊಡಗಿದಳು.
ರಾಮನ್ ರು ಮಾತ್ರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು,
ಮೌನರಾಗಿ ಅವಳನ್ನೇ ದೃಷ್ಟಿಸಹತ್ತಿದರು.

ಡೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ದುಂಡುಮುಖ, ಕೊರದ ಕಣ್ಣು, ಹಳದಿ ಕೂದಲಿನ ಬಿಳಿಯ ಮೈಬಣ್ಣ. ಉಂಗುರುಗೂದಲು, ಪುಷ್ಪ ಎದೆ. ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಮಾಣ ಬದ್ಧ ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಎರಕಹೊಯ್ದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಗೊಂಬೆಯಾಗಿದ್ದಳು ಜಾನಕಿ, ಜಾನಕಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಸೌಂದರ್ಯ, ರಾಮನಾರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಸರಿಸಲು ಆಸ್ಯದ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. “ಅಯ್ಯೋ! ಇಂಥವಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೇವಲ ೨೪ ತಾಸುಗಳಷ್ಟೇ ಅವಧಿಯ ಸಹವಾಸವೇ?” ಎಂದು ಮರುಗಿದರು.

ಜಾನಕಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ರಾಮನಾರತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ಲಾಸು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ತನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವಳಿಗೇಕೋ ರಾಮನಾರ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ತುಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ‘ನಿತ್ಯವೂ ನಗುಮುಖದಿಂದ ಔಷಧಿ ಕುಡಿಯುವವರು, ಇಂದೇಕೆ ಹೀಗೆ?’ — ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದಳು.

ಮುಂದೆ ತಾನೇ ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ, ಬಲುಮೆಮಾಡಿ ರಾಮನಾರಿಗೆ ಔಷಧ ಕುಡಿಸಿದಳು. ಸನಿಯದ ಖುರ್ಚಿಯನ್ನು ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕೇಳಿದಳು:

“ಏಕೆ? ಇಂದೇಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?” ‘ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಬಿಡಲೇ?’ ಎಂದು ರಾಮನ್ ಒಂದು ಸಲ ಯೋಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ತಾನು ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್! ಈ ನರ್ಸ್ ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ! ಏನಾದರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲೇಬೇಕಲ್ಲವೆಂದು ರಾಮನ್‌ರು ಉತ್ತರಿಸಿದರು:

“ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೮|| ಗಂಟೆಗೆ, ಡಾಕ್ಟರರು ನನ್ನನ್ನು ಹಾಸ್ಪಿಟಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿನೋ— ನಾನು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಮುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆಂತೆ!”

“ಛ್ಯಂಕ್ಸ್ ಗಾಡ್! ಅಭಿನಂದನೆಗಳು! ನೋಡಿ ಇದು ನನ್ನ ಕೈಗುಣ ನನ್ನ ಉಪಚಾರವೇ ನಿಮ್ಮನ್ನಿಷ್ಟು ಬೇಗ ವಾಸಿ ಮಾಡಿತು!” ಸಗುತ್ತಲೇ ಜಾನಕಿ ಇವೆಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನುಡಿದು ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಅವಳ ಮುಖಚರ್ಯ ನೋಡಿ, ರಾಮನ್ ಭೂಮಿಗೆ ಕುಸಿದುಬಿದ್ದರು: “ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ನಾನು ದೂರವಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಇವಳು ವ್ಯಸನಪಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಛ! ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲ ಕಪಟಿಗೇನೋ!” ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಲೇ ರಾಮನ್:

“ಸರಿ ನೀನು ನನ್ನ ಉಪಚಾರ ತುಂಬ ಮಾಡಿದ್ದೀ. ನಿನಗೇನಾದರೂ ಪ್ರತಿಫಲ ನಾನು ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು. ಹೇಳು ಏನು ಬೇಕು? ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ-ನನ್ನ ಭೆಟ್ಟಿ ಎಂದೋ—” ಜಾನಕಿ ತತ್ಕ್ಷಣ ರಾಮನಾರ ಬಾಯಮೇಲೆ ಕೈ ಇರಿಸುತ್ತ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು:

“ಹಾಂ, ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ! ಅಶಿ ಅಮರವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾನು ಯಾವ ಪ್ರತಿಫಲದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ನೀವು ನನ್ನ ಪ್ರಾಂತದವರೇ! ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸ್ವಕೀಯಭಾವನೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ.”

ಜಾನಕಿಯ ಕೊನೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ರಾಮನ್‌ರಿಗೆ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗಿನ ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನೇ ಅರಿಯದ ರಾಮನ್, ಆ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಮರೆತುಹೋದರು. ಜಾನಕಿಯ “ಸ್ವಕೀಯ ಭಾವನೆ” ಈ ಶಬ್ದದ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಚದಿಂದಿದ್ದು ಜಾನಕಿಯನ್ನು ಬರಸೆಳೆದು ಬಿಗಿದಸ್ತಿ ಮುದ್ದಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಸೈನಿಕವೃತ್ತಿಯ ಸಂಯಮ-ರಹಿತ ನಿರ್ಭೀತಜೀವಿ!

ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಭೂಕಂಪವಾದಂತಾಯಿತು. ರಾಮನ್‌ರ ತೋಳಸೆರೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಜಾನಕಿ, ಕೆಂಪಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ತುಟಿ ಥರಥರ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವಳು ಏನನ್ನೋ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಳು; ಆದರೆ ಮಾತನಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತೀಕ್ಷ್ಣದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ರಾಮನ್‌ರತ್ತ ಬೀರಿ, ಮಿಂಚಿನ-ನೇಗದಿಂದ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಮಾಯವಾದಳು.

ರಾಮನ್‌ರಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಏನೂ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ತಾನು ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡೆನೆ? ಭೇ! ‘ನನ್ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಕೀಯಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ’ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಅವಳು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರೇಮಪೂರ್ಣಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು ಬೀರಲಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ.... ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದಳೇಕೆ? ಇರಬಹುದು, ವೇಳೆ ಕಾಲ ನೋಡದೆ ತಾನು ಅವಳನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿದನೆಂದು ಇರಬಹುದು! ಆದರೆ ಅವಳು ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ತನ್ನನ್ನು ಈ ಪರಿಯಾಗಿ ೨೧ ದಿನ ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ—”ಎಂದು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಸಮಾಧಾನ-ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸಿದರು.

ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮನ್ ಒಂದು ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸ ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಪವಡಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಗಡಿಯಾರ ಗಂಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿತು. ರಾಮನ್‌ರ ಮೈ ಮತ್ತೆ ಬೆವರಿತು. ತಮ್ಮ ಬಿಡುಗಡೆಯ ವೇಳೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ, ನಿಜಬಾರದಿದ್ದರೂ ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೇ ಮಲಗಿದರು.

* * * *

ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ರಾಮನ್ ನಾಯರ್, ಬಾಘೂರೋಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಉದಾಸಚಿತ್ತರಾಗಿ ಶತವಥ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಸ್ಪಿಟಲಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಎರಡು ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ವಾತಾವರಣ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ

ಇನ್ನೂ ಶತಪಥ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಮಿಲ್ಮೀ ಬೂಟ್ಟಿನ ಖಣ್ ಖಣ್ ಸವುಳವಷ್ಟೇ, ಶಬ್ದವೂ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಮನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ, ಕನ್ನ ಕೊರೆವ ಕಳ್ಳ ಹಾರೆಕೋಲಿನಿಂದ ಬಡಿದಂತೆ— ಆ ಶಬ್ದ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ನಡೆದಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ರಾಮನ್ ತಮ್ಮ ಬಲದ ಕೆಡೆಯುವ ಪ್ಲೇಯರ್ಸ್. ನೇವಿ ಕಟ್ ತೆಗೆದು ಬಾಯಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಹೊಗೆಯಾಡಿಸು- ತೊಡಗಿದರು. ಕೋಣೆಯ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹೊಗೆ ತುಂಬತೊಡಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಆಗ ಜಾನಕಿಯಿಂದ ಬಂದ ಪತ್ರವಂತೂ, ರಾಮನಾರ್ ಒಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡ ಹೊಗೆ ಎಬ್ಬಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ರಾಮನಾರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಲುತೊಡಗಿದರು.

72 I. G. H.

Kaula Lumpur.

“ಕ್ಯಾ. ರಾಮನ್ ನಾಯರರಿಗೆ—

ಮಂದನೆಗಳು. ತಾವು ಹಾಸ್ಟಿಟಿಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವಾಗ, ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕಾಣಲಿಕ್ಕೇಕೋ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯಿತು. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿದಿರಿ. ಸ್ನಾನಮಾಡದೆ ದೇವರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದು ಪಾಪವೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಾನೂ ಹೆಣ್ಣು. ಈಗಿರುವ ನನ್ನ ಬಾಳು ಅಪೂರ್ಣವೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನನಗೂ ಮಮವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವಿದೆ. ಸುಖವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ.

ಅದರೆ ನನ್ನ ಇತಿಹಾಸದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತುಂಬ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೇ ನಾನು ನರ್ಸ್ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡೆ. ಈ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನರ್ಸ್‌ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ನನಗೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಬರುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡಸರನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೇವಲ ಭ್ರಮರವೃತ್ತಿಯವರಾಗಿಯೇ ಕಂಡರು. ಈ ನರ್ಸ್‌ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಾನು ಬಹಳೇ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರಿಗೂ ನನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ನನ್ನ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ಮುರಿದವರು ನೀವೇ. ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಈ ನಿಮ್ಮ ಕೃತಿಯನ್ನು ದೂರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಆತ್ಮೀಯಭಾವನೆ, ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಸಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ದುರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ನಾನು ಹಳಿದುಕೊಂಡರೂ, ಒಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ‘ಭಲೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ತಮ್ಮ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗಲು ನಾನೂ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಪ್ರೇಮ-ನಿವಾಹವಾಗುವ ಮೊದಲು, ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರರು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ—

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಜೀವನವಿನ್ನೂ ಅಡೆ. ಶಬ್ದ ಇಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಕೆಲ-ಕೆಲವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ದುರ್ಗಮಮಾರ್ಗಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ನಾನೂ ನಿಮ್ಮೂರಿನವಳೇ. ಟ್ರೆಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಟೋನ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಒಂದೇ ಊರವರಾದುದರಿಂದ, ನಡೆದು ಹೋದ ಮಾತನ್ನು ಈಗ ಬಿಚ್ಚಿಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಅದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಆಗಬಹುದು. ಕೂಡುವ ಮೊದಲೇ ಆಡುವುದು ಒಳ್ಳೆದು. ಕೂಡಿದ ಮೇಲಿನ ಕಾಡಾಟ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ— ಒಂದೇ ಮೂತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ: ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಪರಾಜನೊಬ್ಬ ನನ್ನನ್ನು ಮುಂದೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಾವು—ನನ್ನ ಪ್ರಸೂತಿ— ಆ ಕೂಸಿನ ಸಾವು— ನನ್ನ ಕಲಂಕ— ಇವೇ ನನ್ನನ್ನು ಊರು-ಬಿಡಿಸಲು ಕಾರಣವಾದುವು. ನರ್ಸ್ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡೆ. ಈ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಹೋದೆ. ಈಗ ಮದುವೆಯ ಮಾತು ಬಂದಾಗ, ಅದರ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ. ‘ನಡೆದು ಹೋದ ಮಾತು ನನ್ನ ಸುಂದರ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದರೆ!—’ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ— ಸತ್ಯವಾಗಿ—ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರೆಯಲು

ZANDU PROTOCASEN

Whole Casein Hydrolysate

PALATABLE AND POWERFUL NUTRITIVE
TONIC FOR ORAL
ADMINISTRATION IN ALL RUNDOWN
CONDITIONS OF HEALTH

Biological Laboratory

The Zandu Pharmaceutical Works, Ltd.
BOMBAY 14.

Sole Agents:—

Mrs. Pranalal and Sons

Chemists, Druggists

Station Road, HUBLI

(H. O. Bangalore City)

ನುತ್ತವ ಸಮಾಚಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಉದಾರಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ, ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಮ್ಮವಳೆ—
ಜಾನಕಿ”

ಓಹು ಮುಗಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ರಾಮನ್ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಡಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವುದೇ ಬೇಡವೆಂದೆಣಿಸಿದರು. ಆ ಮುಂಡುಮುಖದ—ಆ ಸೌಂದರ್ಯದ—ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ಕವುಳಲೆ ಇರಬಹುದೆಂದು, ರಾಮನ್ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮ ತೋರಿಸಿ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಸಿಟ್ಟು ರಾಮನ್‌ನಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಸಿಟ್ಟಿನ ರಭಸದಲ್ಲಿ ‘ನಿನ್ನ ದಾರಿ ನಿನಗೆ, ನನ್ನ ದಾರಿ ನನಗೆ! ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಇನ್ನು ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ!’ ಎಂದು ಅವಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿಯೂ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ರಾಮನ್ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಗೆಯೇ ಖುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಮತ್ತೆ ಆ ಮುಂಡುಮುಖ, ಕೊರಿದ ಕಣ್ಣು, ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಗೌರವರ್ಣ, ಉಂಗುರುಗೂದಲು—ಕಾಣಿಸತೊಡಗಿದುವು. ಅಂಜಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದರು.—ಪ್ರಣಯಭಂಗದ ಸ್ಮೃತಿ ಅವರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಲಿಲ್ಲ.

“ಮೇ ಆಯ್ ಕಮಿನ್” ಎಂಬ ಮೇಜರ್ ಡಕ್ಸಬರಿಯ ಕೂಗು ಅವರನ್ನೆ ಚ್ಚರಿಸಿತು.

ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮನ್‌ನಿಗೆ, ಮೇಜರ್ ಡಕ್ಸಬರಿಯ ಆಗಮನ ಅಷ್ಟು ಸರಿಬರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಅವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೋರಗೊಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೇಜರ್ ಡಕ್ಸಬರೀ, ಕೋಲಾಲಂಪೂರದ ಸ್ವೇತನ್ ವಿಯಾ ಕಮಾಂಡರ್; ಮೇಲಾಗಿ ಸಯಾಮ್ ರೇಲ್ವೆ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್‌ನ ವಿಚಾರಣೆಯ ಮಿಲ್ಟ್ರೀ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ.

“ಕಮಿನ್ ಸರ್” ಎಂದು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ನಗು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ರಾಮನ್ ಡಕ್ಸಬರಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು

“I have brought you a good news” (ನಿಮಗಾಗಿ ಒಂದುಕೂಸ ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ) ಎನ್ನುತ್ತಾ ಡಕ್ಸಬರೀ, ಬದಿಯ ಖುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. “ಹಾಗಾದರೆ ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ!” ಎಂದು ರಾಮನ್ ನಾಯರ್, ತನ್ನ ಆರ್ಥರ್‌ನ ಕಡೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಚ್ ಬೇರ್ ತರಿಸಿ ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಲಾಯಾದಲ್ಲಿ ಬೇರ್ ಕುಡಿಯುವುದೆಂದರೆ, ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಚಹಾ ಕುಡಿದಷ್ಟು ಅನಂದ. ಡಕ್ಸಬರೀ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗ್ಲಾಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು:

“ನೋಡಿ ನಾನು ಇದೀಗ (command H. Q.) ಕಮಾಂಡ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಂದೇ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಟಿದೆ: ನಿಮ್ಮನ್ನು “ಮೇಜರ್” ಪದವಿಗೆ ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಧನ್ಯವಾದಗಳು.” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಜಾನಕಿಯ ವಿಷಯದಿಂದ ವ್ಯಗ್ರವಾದ ರಾಮನ್‌ರ ಮನಸ್ಸು, ತನಗೆ ಮೇಜರ್ ಹುದ್ದೆ

ದೊರಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಯಿತು. “ಓ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಮಚ್” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ರಾಮನ್‌ರು ಮತ್ತೆ ಬೇರ್‌ಬಾಟಲಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿದರು. ಡಕ್ಸಬರೀಯವರು, ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು-ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ:

“ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ನೋಡಿ: ಮೇಜರ್ ಪದವಿಯನ್ನೇಕೆ, ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ನಾಳೆಯಿಂದ ಸಯಾಮ್ ರೇಲ್ವೆ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್‌ನ ವಿಚಾರಣೆಯ ಮಿಲ್ಟ್ರೀ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರ್” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಯಂತೂ ರಾಮನ್‌ರು ಅವಾ-ಕ್ಕಾದರು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸ, ತಮ್ಮವಾಲಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಬರುವುದೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೇನು? ಗ್ರಹಗಳೇ ಒಳತಾದಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯ....

ಬೇರ್ ಕುಡಿದು ಮುಗಿದನಂತರ, ಇಬ್ಬರೂ ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದರು. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊರಿದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಒಗೆಯುತ್ತಾ ಡಕ್ಸಬರೀ “ಸರಿ, ನಾನಿನ್ನು ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ; ಈ ಫಾಯಿಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ! ಸಯಾಮ್ ರೇಲ್ವೆಯ ಮೇಜರ್ ಓಸಾಕಾ ಅವರ ವಿಚಾರಣೆಯ ಫಾಯಿಲು! ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಭಾಸ ಮಾಡಿರಿ! ಅದರ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೂ ಒಂದು ಫಾಯಿಲು: ಶ್ರೀಮತಿ ಓಸಾಕಾ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಇಬ್ಬರೂ ನಾಳೆಯೇ ವಿಚಾರಣೆಯ ಕೊನೆಯ ದಿನ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರು. ಈ ಓಸಾಕಾ ದಂಪತಿಗಳು, ಶತ್ರುಗಳಾದ ಜಪಾನಿಗಳೆಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದುಕ್ಷಣದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಉದಾಸೀನ ಚಿತ್ತರಾಗಿದ್ದ ರಾಮನ್ ನಾಯರರು, ಒಮ್ಮೆಲೇ ಉಲ್ಲಸಿತರಾದರು. ಫಾಯಿಲುಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ “ಇನ್ನು ಜಾನಕಿಯನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಮರೆಯಬಹುದು. ಬೇರೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ತೊಡಗಿತೆಂದರೆ ತಾನೇ ಮರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಜಾನಕಿ ತನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಣ್ಣು; ಅದೇ ಹುಣ್ಣಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಹಾಯ್!” ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾ, ಫಾಯಿಲಿನ ಪುಟಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆರೆಯತೊಡಗಿದರು. ಆ ಫಾಯಿಲು ಶ್ರೀಮತಿ ಓಸಾಕಾನ ಕೇಸಿನದಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಲು ರಾಮನ್‌ನಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆ ಹಿಡಿಯಿತು. ಓದನ್ನು ಮುಗಿಸಿದನಂತರ, ರಾಮನ್ ನಾಯರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಿಸತೊಡಗಿದರು; “ಅಬ್ಬಾ ಹೆಣ್ಣೇ? ಹೆಣ್ಣು ಹೀಗೂ ಇರಬಹುದುಬೇ? ಹೆಣ್ಣಲ್ಲ ಪಿರಾಟ! ಅವಳು ಸಿಂಗಾಪೂರಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು, ೧೯೪೦ರಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಹಾಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ‘ಸರ್ವರ್’ ಎಂದು. ಮುಂದೆ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಗಬ್ಬನ್‌ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯ. ಗಬ್ಬನ್ ಅವಳ ಪ್ರಣಯಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬಲಿಬಿದ್ದ ಮೊದಲನೆಯ ಬೇಟೆ—ಎಂದು ಈ ಕೈಲು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಅದರೆ ಈ ಮೊದಲೆಷ್ಟೋ? ಗಬ್ಬನ್‌ನ ತರುವಾಯ ಮತ್ತೆ ಮೂವರು ಬ್ರಿಟಿಶ್

ಅಭೀಷರರು! ಇದೇನು? ಆ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಅಭೀಷರನ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಧ ನಗ್ನನ ಸ್ಥೆಯ ಚಿತ್ರ! ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಅಶ್ವರ್ಯವೆಂದರೆ: ಇವಳು ಗಂಡನಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು ೩ ವರುಷಗಳ ಮೇಲೆ ಮಗು ಒಂದು ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಆದು ಗಿಬ್ಬನ್‌ನದು—ಎಂದು ಅವಳೇ ಒಪ್ಪುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಮಗು ಸತ್ತಿತಂತೆ, ಇವಳೇ ಕೊಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಗಿಬ್ಬನ್ ಸಂದೇಹಪಡುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ೧೯೪೪ರಲ್ಲಿ ಸಿಂಗಾಪೂರ ಜಪಾನಿಗಳ ಕೈವಶವಾದೊಡನೆ, ಮತ್ತೆ ಓಸಾಕಾ ನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಸಾಪ, ಅವನಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ? ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದನೇನೋ? ಶ್ರೀಮತಿ ಓಸಾಕಾ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದು ದೇಶದ ಸಲುವಾಗಿ ಎಂದೇ? ಗೂಢಚಾರಿಣಿ, ದೇಶಭಕ್ತಿ—ಶೀಲ ಶಬ್ದದ ಸುಳಿವೇ ಇವರಲ್ಲಿಲ್ಲವೇನೋ! ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳೇನು? ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವೈರಾಚಾರದ ವರ್ತನೆಗೆ ಇಂಬುಗೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಪ! ಓಸಾಕಾನಿಗೆ ಇದರ ಸುಳಿವೇ ತಿಳಿಯದು. ನಾಳೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನೆದುರು ಓದಿ ತಿಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನೋಡುವಾ, ಏನಾಗುತ್ತದೋ! "ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಘಾಯಲಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿದರು:

* * * *

ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ, ಮೇಜರ್ ರಾಮನ್ ನಾಯರು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದರು. ಇಂದು ನಿನ್ನೆಗಿಂತಲೂ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಅಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅರಾಮ ಮುರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿ ವಿಚಾರಿಸತೊಡಗಿದರು.

"ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಓಸಾಕಾಳ ಕರಾಳಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮೇಜರ್ ಓಸಾಕಾನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಓದಿ ಹೇಳಿದರೂ ಅವನೆಷ್ಟು ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿದ್ದನಲ್ಲ? 'ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ೪-೬ ಜನರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟಿದ್ದಳು!' ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೂ, ಅವನು ಶಾಂತಚಿತ್ತನಾಗಿರಬೇಕೆ?—ಆಯಿತು, ನಾಳೆಗೆ ಅವನು ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನಲ್ಲ....ಅದಕ್ಕೇ ಅವನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಉದಾಸೀನವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಳೆದಿರಬೇಕು!" ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ರಾಮನ್‌ರು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

* * * *

ಮರುದಿನ ಮೂಡಿತು, ಕೋಲಾಲಂಪೂರದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೇಲಿನಲ್ಲಿ, ಮೇಜರ್ ಓಸಾಕಾನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುವ ದಿನವದು. ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರ್ ಇದ್ದರು. ರಾಮನ್‌ರು ಅಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ನಡೆವ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಹಾಜರ್ ಇರುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಮುಂಜಾನೆ ೮-೩೦ ಕ್ಕೆ ಗಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ೮-೦೦ ಘಂಟೆಗೆ ಮೇಜರ್ ಓಸಾಕಾನನ್ನು ಗಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು. ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ರಾಮನ್ ನಾಯರು ಮೇಜರ್ ಓಸಾಕಾನನ್ನು ಕೇಳಿದರು:

ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯೫೩

"ನಿಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುವಿರಾ?"
"ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ; ಆದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ನಡೆಯಿಸಗೊಡಲಾರಿರಿ!"

"ಹೇಳಿ ನೋಡಿ! ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ, ಕಾಯಿದೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ—ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬೇಡಿ!"

"ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮೋನ್ ದೇಶದವ; ಕೊಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಗುವುಖದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ!"

"ಹಾಗಾದರೆ ಮತ್ತೇನು? ಹೇಳಿ ತ್ವರೆಮಾಡಿ!"

"ಕೊನೆಯ ಸಲ. ನನ್ನ ಮುದ್ದುಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಒಂದು ಸಲ ಅವಳ ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಲು ನನಗೆ ಐದು ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿರಿ!"

ಮೇಜರ್ ಓಸಾಕಾನ ಕೊನೆಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ರಾಮನ್‌ರಿಗೆ ಮೂರ್ಛೆಯೇ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೇಮವೇ? ಓಸಾಕಾನ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆದರೂ ಕೇಳಿದರು:

‘ಬಗನ’ ಬಾಲಾಮೃತ

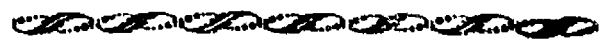
ಮಕ್ಕಳ
ಸದೃಶತೆಗಾಗಿ
'ಬಗನ'
ಬಾಲಾಮೃತ
ವನ್ನು ಉಪ-
ಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಮುಖ್ಯವಾದ
ಮಕ್ಕಳ
ಯಶಸ್ಸು
ಮತ್ತು
ಹೊಟ್ಟೆ

ಕೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಯಿನ್ ಹೀಲರಿನ್' ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ತಮ 'ಟೊನಿಕ್' ಇರುವದು.

THE NATIONAL PHARMACIES &
PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

“ನನಗೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಹಿಡಿದಿದೆಯೇ ?”

“ಏಕೆ ?”

“ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ ಹೆಂಡತಿಯ ವೇಲೆ ಇಷ್ಟೆಂದು ಪ್ರೇಮವೇ?”

“ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿವೆ ತಮ್ಮನ್ನು— ಇರಲಿ, ಆ ಪವಿತ್ರ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ವ್ಯಭಿಚಾರಿ ಎಂದು ಕರೆದುಬೇಡಿ! ಸಿಂಗಪುರ ದ್ವೀಪ ೧೫ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೈವರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೇ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ!”

“ಅದೊ ನಿಜ, ಆದರೆ ಅವಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ೪೫ ಜನರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನೇನು ಹೇಳುತ್ತಿ ?”

“ದೇಶದ ಸಲುವಾಗಿ ದುಡಿಯುವಾಗ ದೇಹದ ಪರಿವೆಯನ್ನೇ ಅವಳಿಡಲಿಲ್ಲ! ಜೀವನನ್ನೇ ತ್ಯಜಿಸುವಾಗ ಬಗೆದ ನಮಗೆ—ಅವಳಿಗೆ—ದೇಹದ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು? ಅವಳು ಬೇರೆಯವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹರಾಸ ಬೆಳೆಸಿದ್ದು ನಿನಗೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತೆಂದು ತಾವು ಬಗೆದಿರಬಹುದು; ನನಗೆ ಅವಳಿಂದ ಆಗ ದಿನದಿನವೂ ಕಾಗದ ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಆಗಿನಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯು ಅರಿವಿದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿ ಆ ಸಹವಾಸ ಬೆಳೆಸಿದವರ ಮೇಲಿದ್ದರೆ, ಆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಫೀಸರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸನ್ನು, ನಾಯಿಯ ಗರ್ಭವೆಂದು ಅವಳು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕೈಯಿಂದ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ!”

ಮೇಜರ್ ರಾಮನ್ ನಾಯರ್ ಬೆಪ್ಪರಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಜಾನಕಿಯ ಮೂರ್ತಿ ಬಂದು ನಿಂತು, ತಮಗೆ ಭೀಹಾಕುತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಮನದೊಳಗಿನ ಅವಳ ಮೂರ್ತಿ, ಗುಡುಗಾಡಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗತೊಡಗಿತು:

“ನೋಡಿ, ಈಗಲಾದರೂ ಪಾಠ ಕಲಿಯಿರಿ. ಈ ಓಸಾಕಾನನ್ನು ನೀವು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿರಿ— ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರ ಪಾಪಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಹಳೆಯಬೇಡಿ! ತಂದೆಯ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಪಠಾಣನೊಬ್ಬ ನನ್ನಂಥ ಅಬಲೆಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ತಪ್ಪೇ? ನಿಚಾರಮಾಡಿ!”

ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಸ್ವಪ್ನ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿರಲು ರಾಮನ್ ನಾಯರಿಗೆ ವೇಳೆ ಕರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞರಂತೆ ಮೇಜರ್ ಓಸಾಕಾನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಅಲೋಚಿಸಿ, ಅವನ ಕೊನೆಯಾಶೆ ಪೂರೆಯಿಸುವುದು—ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೆ, ಅವರಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಓಸಾಕಾ ಉದಾಸೀನ-ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಅವಳು ಬಂದುದೇ ತಡ; ಓಸಾಕಾ ಅವಳನ್ನು ತೆಕ್ಕಮುಕ್ಕೆಯಾಗಿ ಆಪ್ತಿಕೊಂಡ. ಇಬ್ಬರೂ ಹುಚ್ಚು ಹಡಿದವರಂತೆ ನಗಲುಕೊಡಗಿದರು. ಆ ನಗು ರೋದನದ ನಾಂದಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ವೇಳೆಯಾದ್ದರಿಂದ ರಾಮನ್ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಬೇರ್ಪಡಿಸ ಕೋದರು ಆಗ ಅವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹಸಿ ಮೂಡಿತು. ಆ ಹಸಿ ಮುಂದೆ ಹೆಳ್ಳದ ರೂಪವಾಗಿ ಹಂಪು-ತೊಡಗಿತು. ಓಸಾಕಾ, ರಾಮನ್‌ರ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅವರಿಗೆ:

ನಿಮ್ಮ ಉಪಕಾರ ತುಂಬಾ ಅಯಿತು. ನೀವು ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ದುಃಖ ಪಡಬೇಡಿ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮ ನೋಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಹುಚ್ಚರೆಂದು ಹಳೆಯಬೇಡಿ. ನೀವಿನ್ನೂ ಒಂದು ಕತಮಾನ ಹಿಂದಿದ್ದೀರಿ! ಇರಲಿ, ಇನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನೇರವೇರಿಸಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಗಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನೇರಿದ.

* * * *

ಗಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಬರಲು ರಾಮನ್ ನಾಯರಿಗೆ, ಒಂದು ತಾಸು ಹಿಡಿಯಿತು. ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಬಂದ ರಾಮನ್, ತಮ್ಮ ಜೀಪ್ ಕಾರನ್ನು ಏರಿದರು. ಡ್ರಾಯ್ವರ್ ಕೇಳಿದ:

“ಸರ್, ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಕಡೆ ಒಯ್ಯಲಾ?”

“ಬೇಡ, 72 I. G. H. ದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆ”

ಡ್ರಾಯ್ವರ್ ೧೫ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ರಾಮನ್‌ರನ್ನು ಹಾಸ್ಪಿಟಲಿಗೆ ತಂದು ಮುಟ್ಟಿಸಿದ. ರಾಮನ್ ಕಾರಿನಿಂದ ಇಳಿದವರೇ, ಜಾನಕಿಯ ರೂಮನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಜಾನಕಿ ಅದೇ ತನ್ನ ನೈಟ್ ಡ್ಯೂಟಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಬಂದು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮೈಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಂಹಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾನಿದ್ದಾಗ, ರಾಮನ್‌ರು ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಡುವಿನ ಪರದೆಯನ್ನು ಸರಿಸಿದಳು. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಸ್ತಬ್ಧತೆ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಜಾನಕಿ ಪತ್ತಲವನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಪರದೆಯ ಮರೆಯಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದಳು:

“ಏಕೆ? ಮತ್ತೆ ಹಾಸ್ಪಿಟಲಿಗೆ ಬಂದಿರಿ? ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯಷ್ಟೇ?”

“ಆಗ ಬಂದದ್ದು ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ; ಈಗ ಬಂದದ್ದು ತಲೆ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ! ನನ್ನ ನೇವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ!”

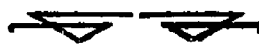
“.....”

“ಅಂಜಬೇಡ; ಸ್ನಾನಮಾಡದೆ ದೇವರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಸಾಹಸ ನಾನಿನ್ನು ಮಾಡಲಾರೆ! ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಈಗ!” ಜಾನಕಿ ಮುಖವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತಿದಳು. ರಾಮನ್-ರಲ್ಲಿಯ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಮುದ್ರೆ, ಪರದೆಯ ಮರೆಯಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂದದಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದಳು:

“ಮೇಜರ್ ರಾಮನ್‌ರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ?”

“ಮೇಜರ್ ರಾಮನ್‌ನಲ್ಲ. ಜಾನಕೀಪತಿ ರಾಮನ್ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ!” ರಾಮನ್‌ರ ಈ ಮಾತಿನ ಕೊನೆಯೊಂದಿಗೆ, ಜಾನಕಿ ಹೊರಬಂದು, ರಾಮನ್‌ರನ್ನು ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದಳು.

ಅವಂಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಪರದೆ ಅಗಲೇ ಸರಿದು ಹೋಗಿತ್ತು.

ನಾಟಕ ಮತ್ತು ನಟ

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಕರ್ಮಾ 'ವಿದ್ವಾನ್'

ಕಾಸರಗೋಡು ದ. ಕ.

✽

ಕವಿ ತನ್ನ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ ರಸ-
ಭಾವಗಳೆಂದರೆ, ಅವು ಹೂತಿಟ್ಟ ನಾಣ್ಯಗಳಂತಿರು-
ವುವು. ನಟನು ತನ್ನ ನಟನಾಚಾರ್ಯಾದಿಂದ
ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗಿರುವ
ಬೆಲೆಯನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

✽

'ಕಾಸ್ಟೇಷನ್ ನಾಟಕಂ ರಮ್ಯಂ' ಎಂಬ ಈ ಮಾತು, ನಾಟಕದ
ರಾಮಣೀಯಕವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ಹಿತಾಹಿತ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ
ಸರಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ— ಕಾಂತಾಸಂಮಿತತ್ವವನ್ನು
ಹೊಂದಿರುವ, ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ— ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಾಟಕವು
ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. ಓದಿ ತಿಳಿದ ಅಂಶವನ್ನು—ನಾಟಕವು, ವಿವಿಧ
ಪಾತ್ರಗಳ ಮೇಲಿನಲ್ಲಿ— ಶೃಂಗಾರಾದಿ ರಸಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ
ಘಟನಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ— ಚೇತೋಹಾರಿಗಳಾದ ವಿವಿಧದೃಶ್ಯಗಳ
ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ರುಚಿರವಾಗಿ ಮನೋವೇಧಕವಾಗಿ ತೋರು-
ತ್ತದೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರದಲ್ಲೇ ಅದಕ್ಕೊಂದು ನೈತಿಕವೆಂದಾಯಿತು.

ನಾಟಕವು ದೃಶ್ಯ-ಶ್ರವ್ಯ ಈ ಎರಡು ನಿರ್ಭಾಗದಿಂದಲೂ ಗ್ರಹ-
ಣಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ನಾಟಕವನ್ನು ಓದುವಾಗ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ-
ವಾಗುವ ಘಟನೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವೀಕ್ಷಣದಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು
ಸವಿಯಾಗಿ ಉಣಬಹುದು. ಓದುವಾಗ ರಸಿಕನು ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನೂ
ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಗತ
ಭಾವಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ತತ್ತ್ವವನ್ನು—
ಸಾಮಾಜಿಕ ಇಲ್ಲವೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಜಾರವನ್ನು—ಮನನಮಾಡ-
ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ನಾಟಕದ ಯಾಥಾರ್ಥ್ಯವನ್ನು
ಅರಿಯತಕ್ಕ ರಸಿಕನು, ನಾಟಕವನ್ನು ಓದುವ ಮೊದಲು—
ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ
ಲೋಕೋತ್ತರ ನಾಟಕಗಳ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲಾರನು. ಸದ್ಯ
ಕಾವ್ಯ ಇಲ್ಲವೇ ಗದ್ಯ-ಕಾವ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ನಾಟಕವು ಸುರಸವಾದರೂ,
ಚೇತೋಹಾರಿಯಾದರೂ, ಅನುಭವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು
ಅದಕ್ಕಿಂತ ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ
ರಸಿಕ ನಟವರ್ಗವು ಅಭಿನಯಿಸುವಾಗ, ರಂಗಭೂಮಿಯ ದೃಶ್ಯ
ಸಂಯೋಜನೆ, ಮಾತುಗಾರಿಕೆ, ಅಭಿನಯ, ಹಾವಭಾವಗಳು

ಇವುಗಳಿಂದ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗವೂ ರಸಾನುಭವವನ್ನು
ಮಾಡಿ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ
ನಾಟಕವು ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಕಾಲಿರಿಸಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನವೂ
ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಕಾವ್ಯಾದಿಗಳ
ಉದ್ದೇಶವೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೈಗೊಡುವಂತಾಯಿತು. ನಾಟಕಗಳು
ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದುವು. ಅಭಿನಯ ಕಲೆಗೂ
ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವು ದೊರೆಯಿತು. ರತ್ನಭಂಡಾರವಾದ "ಭರತನಾಟ್ಯ-
ಶಾಸ್ತ್ರವು" ಅಭಿನಯಪ್ರಧಾನವಾದ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕೈದೀವಿಗೆ-
ಯಾಯಿತು; ಕೈಗಂಬವಾಯಿತು. ಅದುದರಿಂದಲೇ 'ಕಾಸ್ಟೇಷನ್
ನಾಟಕಂ ರಮ್ಯಂ' ಎಂಬ ನುಡಿಯು ಬಂದಿತು.

'ನಟನ' ವೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಭಾಗವಾದ
ನಟನ ಕುರಿತು ವಿವೇಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ: ಅಭಿನೇತ್ಯವರ್ಗವು ಕಾವ್ಯ
ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ರಸಿಕವೃಂದವಾಗಿರಬೇಕು. (ನಟನು
ರಸಾಯತ್ತನಲ್ಲವೆಂಬ ಮತವೊಂದಿದೆ, ಅದರ ವಿವೇಚನೆ
ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡ.) ನಾಟಕದ ಜೀವಾಳವಾದ ರಸ-ಭಾವಗಳನ್ನು ಅರಿ-
ಯದ ನಟನು, ಕೇವಲ ಶಿಕ್ಷಕನ ಪಾಠನದಿಂದಲೇ ನಾಟಕವನ್ನು
ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಲಾರನು. ಅದು ಗಿಳಿಯೋದಿನಂತೆ ವ್ಯರ್ಥ.
ಬಾಯಿಪಾಠವು ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯನ್ನು
ಪಡೆಯದು ಅದು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಅವಸಾನಿಸುವುದು.
ನಾಟಕದ ನೈಜಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಅದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಲೇಬೇಕು.
ಹಾಗೆಂದಾದರೆ ನಟನು ಪೂರ್ಣನಿರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕನ ಪಾಠನವು
ಅವನನ್ನು 'ದಾರಿಗಂಬದಂತೆ' ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಪ್ಪುವಾಗ
ತೋರಿಸುವಂತಾಗಿರಬೇಕು ಇದೇ ಬಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಾದರೆ,
ಸ್ವಶಕ್ತಿಯ ಪಟುತ್ವವು ಪ್ರಕಾಶಿಸಲಾರದು. ಅದರ ಪ್ರಕಾಶನವು
ಆತ್ಮಗತವಾಗಿದೆ. ನಟನು—ನಟನೆಯ ಮೊದಲು ಯೋಗ್ಯ
ಶಿಕ್ಷಕನಿಂದ ನಾಟಕದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವೊಂದು ಲೋಕೋತ್ತರ
ನಾಟಕಗಳ ಭಾವವನ್ನೂ ಅರಿಯಬೇಕು; ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಟನ
ಸರ್ವಾಂಗ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಅರಿತು, ತನ್ನ ಜೈನದಿನ ಜೀವನದ ಕ್ರಮ-
ವನ್ನು ನಾಟಕೀಯ ತತ್ತ್ವಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ,
ಅದರಲ್ಲೇ ಆಸಕ್ತನಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ; ನಟನ ಜೀವನ-
ಕ್ರಮದ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ, ಅರೋಗ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರಿಸ-
ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥ. ಅಂತೆಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಟವರ್ಗದ ಅಭಿನಯಗಳನ್ನೂ
ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿದ್ದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಖಚಿತ
ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 'ಕನ್ನಡಿ'ಯು ಮುಖದ ಕುಂದನ್ನು, ಒಳಿತನ್ನು
ತೋರುವಂತೆ, ನಟನು 'ಉತ್ತಮನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡ ನಟನ
ನಟನೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ತನ್ನನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗ-
ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಟನು ತುಂಬಾ ರಸಿಕನಾಗಿರಬೇಕು. ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ
ಬಂದ ಪಾತ್ರದ ವಿಮರ್ಶನವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಈ ವಿಮರ್ಶನವು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ, ಅಭಿನಯಿಸಲಿರುವ
ನಾಟಕವನ್ನು ಓದಿ, ಆ ನಾಟಕದ ವಸ್ತು, ಪಾತ್ರ, ರಸ, ಘಟನೆ

ಗಿಂಂಂ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ

೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ವಾದ— ಮಿರಜಿಯ ವೈದ್ಯ,

ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರ

ಧಾತುಸೌಷ್ಟಿಕ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ

ವಜ್ರಾಂಗ ಸುಂದರ ಪಾಕ

[ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ]

ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯಸ್ಥಲನ, ಸ್ವರತಿಯಿಂದಂಟಾದ ಆಕಳ ತೆ, ವೀರ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೋಷಗಳು, ಪಿತ್ತಾಂಶ, ಉಷ್ಣ, ಸೊಂಟನೋವು, ಉಪದಂಶ-ಮೇಹರೋಗಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ಕ್ಷೀಣತೆ— ಇವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಹಸಿವೆ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ, ದೇಹದ ತೂಕ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಹೊಸ ತಾರುಣ್ಯ ಬಂದಂತಾಗಿ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಕಶಕ್ತಿ ಬಲಗೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಔಷಧಿಯು ೫೩ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಯೋಗದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಾಲಾಮಿಶ್ರಿ, ಸಫೇದಮಿಶ್ರಿ, ಪಂಜಾಬ ಮಿಶ್ರಿ-ವಚಿಕದ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ಗುಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವವರಿಗೆ ಗಿಂಂಂ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ.

೨೧ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಲಬಹುದಾದ ೮೪ ತೊಲೆಯ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ ೫-೦-೦; ಅಂಚಿಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ಶೀಘ್ರ-ಗುಣಕಾರಿಯಾದ ಸ್ವೇತಲಡಬ್ಬಿಗೆ ಗಿಂ-೮-೦. (ಇದರಿಂದ ೬ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವು.) ಅಂಚಿಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ೩ ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೫-೦-೦ ಅಂಚಿಯವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ಒಮ್ಮೆಲೇ; ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುವವರು ೫ ರೂ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಮಾಲಕ: ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯ. ಪೋ. ಮಿರಜ

ಇವುಗಳ ಪಾರಸ್ಪರಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು, ತನ್ನ ಪಾತ್ರದ ಗೌರವವನ್ನು ತೂಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನರಿತರೆ ಸಾಲದು. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುವ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಾದರೆ ನಟನ ಒಂದು ಕೆಲಸವು ಪೂರ್ಣವಾದಂತಾಯಿತು. ಅದರ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮರೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಪಾತ್ರಗತಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಬಹು ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ— ಶಿಕ್ಷಿತ ನಟನು, ಅನುಭಾವಿಯಾದ ನಟನು, ಬೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ಅನುಭವ ಬಲದಿಂದ ತಾನು ಮನನಮಾಡಿದ ನಾಟಕದ ತಳಹದಿಯಿಂದ, ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಮರೆತು ತನ್ಮಯನಾಗಿ ನಟಿಸುವನು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ರಸಿಕ-ವೃಂದವನ್ನು ತಲೆದೂಗಿಸಲಾರನು. ಪಾತ್ರಪರಿವೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗನು.

‘ತನ್ಮಯ’ತೆಯು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. “ಲಯಿಸದೆ ರಸವಾಗದು.” ಭೀಮನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ರಾಮನೆಂಬವನು, ರಂಗದಲ್ಲಿ ರಾಮನೇ ಅದರೆ, ಭೀಮನ ಗೌರವವು, ರೌದ್ರವು ಹೇಗೆ— ಆ ರಾಮನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು? ಅದು ಕಲೆಯಾಗದು; ಕೊಲೆಯಾಗಬಹುದು. ನಿಜವಾದ ಭೀಮನನ್ನು ಕಂಡವರಿಲ್ಲ. ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಬಲ್ಲವರಿರುವರು. ಅವರು ವರ್ಣಿಸಿದ ಭೀಮಸೇನನು ಜನರನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವಾಗ— ಅದೇ ಭಾವ-ನೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿರುವಾಗ— ನಟನು ಭೀಮನ ಅದೇ ರೌದ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರದೆ ರಾಮನೇ ಅದರೆ, ಸಾಮಾ. ಜಿಕನು ನಾಟಕದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡುಗಡ್ಡಿನಿಂದ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನೋಡಬಹುದು. ಹೀಗಾಗದಂತೆ, ನಟನು ತನ್ನ ಅನುಭವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ— ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ನಟನಿಗಿರಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ, ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ನಟನು, ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ-ತನ್ಮಯನಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸಿ, ರಸಿಕರ ಹೃದಯಾವರ್ಜಕನಾಗುವನು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕನಾಗಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ತನ್ಮಯತೆಯು ಬರುವುದಿದೆ. ಅದರೆ ಇದು ಅಪಾಯಕಾರಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದು ವಿರೋಧ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆತರಬಹುದು, ಅಭಿನಯವನ್ನೇ ಮರೆತು ಚಿತ್ರಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಲೂ ಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಭವದ ಅಭಾವವೂ, ವಿಪರೀತವಾದ ಭಾವಾವೇಶವೂ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾಟಕರಂಗದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛೆ ಹೊಂದುವವರನ್ನೂ ನಾವು ಈ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಲಿ, ನೆಲೆಯನ್ನರಿಯದ— ತನ್ನನ್ನರಿಯದ— ಅವೇಶವಾಗಲಿ, ಬರ-ಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ಶಿಕ್ಷಕನ ತರಬೇತಿಯೂ, ಶಾಸ್ತ್ರಾನು-ಭವವೂ ಬೇಕೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿರುವರು. ಅಂತೂ ಯಾವ ವಿಧ-ದಿಂದಲೇ ನೋಡಿದರೂ— ನಟನಿಗೆ ಅನುಭವ ಸಂಪತ್ತಿಯು ತುಂಬಾ ಬೇಕೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದದ ಮಾತಾಗಿದೆ.

ಅಂತೂ ನಾಟಕವು ಒಂದು ಕಲೆಯಾದರೆ— ಅದನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವ ನಟನು ಕಲಾವಿದನಿರಬೇಕು. ಅಂತಹ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಾವಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ರಸಿಕವೃಂದವೇ ಕಲೋಪಾಸಕರು. ಹೀಗೆ ಪಾರಸ್ಪರಿಕವಾಗಿ ತಂತಮ್ಮೊಳಗೆ ಅಂತರಿಕವಾಗಿ ಬೆರೆತಿರುವ ಈ ಮರ್ಮವನ್ನು, ರಸಿಕ ನಟನು ಅರಿತು ಸಾಮಾಜಿಕಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯವಸಾಯಿಯಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಜ್ಞಾನಮೂಲವಾಗಿ ಹರಿದು ಸಮಾಜದ ಹಿರಿಮೆಗೆ— ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ— ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು.

ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ !

‘ ಅನಂದಕಂದ ’

॥ ಪಲ್ಲವ ॥

ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ—ಅರಳಿ—ಮೆರೆಯಲಿ ಮಾನವತೆ !

ಸರುನು ಎದೆ-ಮನಗಳಿಂದ ತೆರಳಲಿ ದಾನವತೆ....!

ತೆರಳಲಿ ದಾನವತೆ—ಜಗದಿ—ಮೆರೆಯಲಿ ಮಾನವತೆ !

‘ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಳಿಗಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ಹೋರಾಟ,
ಬಲ್ಲದಿಷ್ಟು ಬಡವರನ್ನ ಸುಲಿಯುವ ಏರಾಟ.
ನಲ್ಮೆ ನಂಟು ದಯೆಯ ಗಂಟು ಕಾಸಿಗೆ ಮಾರಾಟ,
ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಇಂತಾಟವ ದಾನವತೆಯ ಕೂಟ !
ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ—ಅರಳಿ—ಮೆರೆಯಲಿ ಮಾನವತೆ ! ೧

ಜೀವನಿಳಿದು ಇಳಿಗೆ ಬಹುದು ಏತಕಾಗಿ ಹೇಳು !
ಮುಗುಳುತನವನುಳಿದು ತನ್ನ ನರಳಸಲಿಕೆ, ಕೇಳು !
ನೋಗನೇನಿದೆ—ಮುಗುಳು ಬರಿದೆ ಒಣಗಿದರದು ಹಾಳು !
ಜಗತಿ ಸೋಗಸು ಅರಳಿ ಮುಗುಳು ಹೂವಾಗುವ ಬಾಳು !
ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ—ಅರಳಿ—ಮೆರೆಯಲಿ ಮಾನವತೆ ! ೨

ಪ್ರತಿಜೀವವು ಅರಳುವಂತೆ ಬೇಕು ಕೃಷಿಯ ಕಾರ್ಯ,
ಈ ತಿರುಳನ್ನು ತಿಳಿದು ನಡೆವನವನೆ ದಿಟದಿ ಆರ್ಯ,
ಇಡಕಾಗಿಯೆ ಜಾಗರಿಸುತ್ತಲಿಹುದು ದೇವತೂರ್ಯ....
ಬದುಕುವ ದಿನವೆಳೆದುತರುವೆನುವನಿಂದು ಸೂರ್ಯ !
ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ—ಅರಳಿ—ಮೆರೆಯಲಿ ಮಾನವತೆ ! ೩

ಭೋಗಮನದ ಕೂಗು-ಕಿಂಚು ಹೋಗಲಿ ನಿಂತಿಗ,
ಲೋಗದೇವೆಯ ನರಳಾಟವು ಸರಿಯಬೇಕು ಬೇಗ !
ಸಾಗರದೊಳಗೆದ್ದ ಅಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಡಗಲೀಗ....
ಜಾಗರಿಸುವ ದೇವತೂರ್ಯ ಜನಕೆ ಕೇಳ್ವುದಾಗ !
ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ—ಅರಳಿ—ಮೆರೆಯಲಿ ಮಾನವತೆ ! ೪

‘ ಮನಮನವಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಮೈತ್ರಿ-ಕರುಣ-ಮೋದ !
ಜನತೆಯ ನಿಷಮತೆಯ ಕಳೆಯಲಿದುವೆ ಸುಪ್ರಸಾದ !
ನಿಷಮತೆಯದೆ ಹರಡುತ್ತಲಿದೆ ದ್ವೇಷವಿಷ-ವಿರೋಧ !
ಎಂದು ಸಾರಿ ಮೊಲೆಯುತಿಹುದು ದೇವತೂರ್ಯನಾದ !
ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ—ಅರಳಿ—ಮೆರೆಯಲಿ ಮಾನವತೆ ! ೫

‘ ಮನುಜಜೀವಕುಲವು ಬೆಳೆಯೆ, ಬೇಕು ಸತ್ತ್ವದನ್ನ,
ಮನವು ಬಲಿದು ಫಲಿಸುವುದಕೆ ಬೇಕು ಸತ್ಯಜ್ಞಾನ,

ಮನ-ಮನೆಯೊಳು ಸುಖವು ನೆಲಸಿ ಬೇಕು ಪ್ರೇಮದಾನ !
ಅನ್ನ-ಜ್ಞಾನ-ಪ್ರೇಮಗಳರೆ ಶಾಂತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ....
ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ—ಅರಳಿ—ಮೆರೆಯಲಿ ಮಾನವತೆ ! ೬

‘ ಕೂಡಿಯೇ ಬಾಳುವಾ—ಕೂಡಿಯೇ ತಿನ್ನುವಾ—
ಕೂಡಿಯೇ ಹುರುಳುಳ್ಳ ಕಾರ್ಯವಂ ಗೆಯ್ಯುವಾ !
ಪಡೆದುದೆಲ್ಲವು ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಕೂಡಿರಲಿ....
ನಮ್ಮೊಳೆಂದೂ ದ್ವೇಷಮೂಡದಿರಲಿ !
ಇದುವೆ ಶಾಂತಿಯ ದಾರಿ, ಇದುವೆ ಶಾಂತಿಯ ದಾರಿ !
ಒರೆಯುತಿದೆ ಶ್ರುತಿವಾಣಿ ಸಾರಿಸಾರಿ ! ೭

‘ ಶಾಂತಿಬೇಕು, ಸುಖವು ಬೇಕು ! ’ ಇಂತೆಲ್ಲರ ಕೂಗು !
ಎಂತು ದೊರೆಯಬೇಕು ? ಇಲ್ಲದಿರಲು ಮತಿಯ ಮಾಗು !
ಅನ್ನ, ಜ್ಞಾನ, ಅಭಯದಾನ, ಪ್ರೇಮವಿರಿಸಿ ಸಾಗು....
ನಿಷಮತೆಗಾಗುವುದೆ ಧೈರ್ಯ ಮೇಲೆತ್ತಲು ಮಾಗು ?
ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ—ಅರಳಿ—ಮೆರೆಯಲಿ ಮಾನವತೆ ! ೮

‘ ಒಡೆಯ-ಆಳೆಂಬ ವೈಷಮ್ಯ ಮರೆಯಾಗಲಿ !
ಬಡವ-ಬಲ್ಲದನೆಂಬ ಅರಿವು ಮರೆವಾಗಲಿ !
ಪೊಡವಿನತಿ-ಪ್ರಜೆಯೆಂಬ ನುಡಿಯಡಗಿ ಹೋಗಲಿ !
ಹಸಿವೆಯೆಂಬಾ ಕೊರಗುನುಡಿ ಕೇಳದಿರಲಿ !
ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣವೆಂಬ ಹೋರಾಟ ಹುಯಲಿ !
ಹಳ್ಳಿ-ತಿಟ್ಟುಗಳೆಲ್ಲ ಸಮಭೂಮಿಯಾಗಲಿ !
ಇದುವೆ ಸರ್ವೋದಯವು, ಇದುವೆ ಸರ್ವರ ಉದಯ !
ಇದುವೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯದ ಸೂರ್ಯನುದಯ ! ೯

‘ ತನಗಾಗಿಯೆ ತನ್ನ ಬದುಕು ! ’ ಎಂಬುದುವೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ !
ಜನಮಂಗಲಯಜ್ಞ ಕಾಗಬೇಕು ತಾನು ಆಜ್ಯ !
ಎಲ್ಲರ ಎದೆಮಂಜ್ಞ ಬೇಕು ಸುವಿನೀಕದ ಭೋಜ್ಯ....
ಸರ್ಪೋದಯ ಜಗದೊಳೆಂದು, ಶಾಂತಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ !
ಅರಳಲಿ ಮಾನವತೆ—ಅರಳಿ—ಮೆರೆಯಲಿ ಮಾನವತೆ ! ೧೦

ನಗೆಗೆ ಮೊದಲು

(ಲಘುವೃಂದಂ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ ಎಂ. ಎ. ಧಾರವಾಡ

‘ನಕ್ಕು ನಗಿಸುವಾ ನಗೆಲೇಸು’ ಎಂದು ಸದ್ವಜ್ಞಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಇಂತಹದಲ್ಲದ ನಗೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯನ್ನೆಚ್ಚಿಸುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಂಡು ನಗುವುದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವುದು; ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ನಗೆಗೆ ಕಾಡಾದಾಗ, ಅವರೊಡನೆ ತಾವೂ ನಕ್ಕು ಅನಂದಪಟ್ಟರೆ, ಅ ನಗೆ ನಿಜವಾದ ನಗೆಯಾದೀತು.

ನೀವು ನಗುವ ಮೊದಲು ಈ ಬರೆಹವನ್ನೋದಿದರೆ, ಅಥವಾ ನಗುವಾಗಲಿ ಈ ಬರೆಹವ ನೆನಪಾದರೆ ಸುಕು; ಬರೆಹ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದಂತಾಯಿತು. ಬರೆಹದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಿಚಾರಗಳಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ತರ್ಕಬದ್ಧ ವಿವಾದವಿದ್ದರೆ ನಗೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ; ಆ ಪುಟಗಳನ್ನು ಮಗುಟಾಕಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಪರಿಪಾಠ; ಲೇಖಕರೊಬ್ಬರು, ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಲೆಳಸುವ ಸಂಪಾದಕರೊಬ್ಬರು, ಅದನ್ನು ಓದಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ತಲೆಕಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ, ನಗೆಗೆ ಮೊದಲು ಇಂತಹದೊಂದು ಬರೆಹ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯಬೇಡಿ ಮತ್ತೆ!

ಈ ಬರೆಹವನ್ನು ಓದಿಯೇ ತಾವು ನಗುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಆಶೆ— ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ವಿಚಾರಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ‘ಹೀಗಿದ್ದೂ ಕೂಡ ಎನ್ನೊಂದು ವಿಶ್ವಾಸ!’ ಎಂದು ಆಗಲೂ ನಗುವಿರಿ; ಅಂತೂ ತಾವು ನಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯ; ಹಾಸು ಹೆಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆ!

ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೂಗುವಿನಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸುವ ಒಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಲೇ ಅವನ ನಗು; ಆರ್ಥಿಕ ಅ ನಗುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವತೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು laughing animal ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಪ್ರಾಣಿ-

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ: ಮನುಷ್ಯನಂತೆಯೇ ನಗುವ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಣಿ ಇದೆಯೆಂದು; ಆದರೆ ಅದರ ನಗುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವತೆಯಿಲ್ಲ. ಗಿಳಿ ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ಆದರೆ ನಗು. ಅದರ ನಗು ಮಾನವನ ನಗುವಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಕವಾಗಬಹುದು.

ನಗುವಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ: ಒಂದು ಇತರರೊಡನೆ ನಕ್ಕುನಲಿಯುವುದು; ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ‘to laugh with others’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಇನ್ನೊಂದು ಇತರರಿಗೆ ನೋಡಿ ನಗುವುದು; ಇದನ್ನು ‘to laugh at others’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ವಿಧದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಲ್ಪವಾದದಿಂದ ತೂರಿಬರುವ ಅನಂದವಿದೆ; ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚುವ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯಿದೆ; ಮನಸ್ಸನ್ನಿರಿಯುವ ಕಾಠಿಣ್ಯವಿದೆ.

ನಗು ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ? ಅದರ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರೂಪಗಳೇನು?— ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು ಆದರೆ ನಗು ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಮಾತ್ರ ಕಠಿಣ. ನಗು ಮಾನವನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡದ್ದು; ಎಂತಹ ಗಂಭೀರನೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪುರುಷನು ಕೂಡ ನಗದೆ ಇರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೇ ಎಂಥವರನ್ನು ಕೂಡ ನಗಿಸುವೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸಂಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಗೆಹನಿಗಳನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಗುವು ಮಾನವನ ನೈತಿಕತ್ವ; ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದು, ಹಿಂದಿನ ಲಾಕ್ಷಣಿಕರು ನವರಸಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತರು. ನಗುವೇ ಈ ರಸಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾಯಿಭಾವ. ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವೇಷಭೂಷಣಗಳು, ಮಾತುಗಳು ಈ ರಸದ ಉದ್ದೀಪನವಿಭಾವಗಳು— ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಸರಿ, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನು ಭಿಕ್ಷುಕನಂತೆ ವೇಷಧರಿಸಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದರೆ, ನಮಗೆ ನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ; ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನು ಗುರುಗಳ ‘ಫಾರ್ಸ್’ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಮಗೆ ನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶಕಾರನು, ‘ಎಲೈ ಮೊಂಡಮೂಗಿನ ವಶಂತಲೇನೆಯೇ, ರಾವಣನು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಗೆ ತಡೆಯಲಿಕ್ಕಾದೀತೇ?

ರಾವಣನ ಮಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸತಕ್ಕ ನಟನ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಅಭೂಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ನಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಆ ನಟನು ಅವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಎದ್ದಿಲ್ಲದ ನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ; ಮನುಷ್ಯನೊಡನೆ ಬರುವ ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದಾಗಿ ನಮಗೆ ನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಗಡಿಗೆಗೆ ಕಣ್ಣುಮೂಗುಗಳನ್ನು ಬರೆದು ‘ಬಿದರು’ ಎಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ದನಗಳು ‘ಬಿದರು’ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಮುಖವನ್ನೇ ಹೋಲುವ ಆ ಬಿದರನ್ನು ನೋಡಿ, ಹಾಗೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಓಡಿ

ಹೋಗುವ ದನಕರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಗಸನ್ನು ತನ್ನ ಕತ್ತಿಗೆ ಹುಲಿಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಮೇಯಲು ಬಿಟ್ಟು, ಅವನ ಚಾತುರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಗುತ್ತೇವೆ; ಆದರೆ ಅದೇ ಕತ್ತೆ ಹುಲಿಯಾಗದೆ ಕತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊದಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಹಾಸ್ಯರಸ ಕರುಣಾರಸವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ; ಶತ್ರುವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಾಸ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕರುಣರಸದ ಅಭಾವ ಅತ್ಯವಶ್ಯ; ಲಾಕ್ಷಣಿಕರ ಮೇರೆಗೆ ಇವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ರತ್ನಗಳು; ಹಾಗೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೋ ಕರುಣೆಯಿದೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿದೆ—ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣ; ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವರಿಗೆ ಎಂದೂ ನಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾಗದು, ನಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ನಗೆ ಬರುವಾಗ ಕೆಲ ಪ್ರಣಯ ಮಟ್ಟದಿಂದಲೂ ಆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಭಾವ ಮರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಸರ್ವಕಾಲವೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ನಗೆಯೇ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ನಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸುವರ್ಣಹಾಸ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಚಿತ್ಪವನೋವೂ ಅಲ್ಲ, ಕೆಲ ನಿಮಿಷವಾದರೂ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ನಗೆ: ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಣನು ದೇವಿಯ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮನೋರಮೆ ಕಿವಿರೆದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು; 'ಮಲೆನಾಡ ನಾಲ್ಕೈಯ್ಯ ದೇವರಂತೆ (ಕನಿಯಂತೆ)' ಎಂದರೂ ಅವಳು ಸುಮ್ಮನೆ; 'ಮಿಂದ ಮರಗೊಳ (ಇದ್ದಲಿ) ನಂತೆ ಬಣ್ಣ' ಎಂದರೂ ಸುಮ್ಮನೆ. ಮುದ್ದಣನ ಆ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಿಡಿಸಲಾರದ ನಗು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮನೋರಮೆಯ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅನುತಾಪ ತಲೆಬೋಲಿದರೆ, ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲವೇ? ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಲವ-ಕುಶರ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಪಟಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಮೂದಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ನಗೆ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಹೊರಟಿರುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಅದೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಪಟಿಸಿದರೆ, ಕರುಣ-ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮೂಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯನು ಅತಿ ಭಾವುಕನಾಗಿದ್ದು ನಗಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಅದು ಅವನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕವಿಯ ಗತಿ ಇದೇ ಆಗುತ್ತದೆ; ಭಿರ್ಗ ನಕ್ಕರೆ ಅವನೂ ನಗುತ್ತಾನೆ, ಅತ್ತರೆ ಅವನೂ ಅಳುತ್ತಾನೆ; ಭಾವುಕತೆ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನಾಲ್ಕೈರಿಯ ಕೋವೂ ಲೋಕರೂಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಟನು ಎಷ್ಟೊಂದು ದುಃಖಮುಕ್ತರೂ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ—ಬಹುಜನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ—ಅದರಿಂದ ಕೊಂಚವೂ ದುಃಖವಾಗದು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಗೆಯೇ ಒಂದು ಮೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲಿರುವ ಕರುಣೆಯ ಅಭಾವ.

ಹಾಸ್ಯನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಗಡಿಗರ ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ.

ಒಬ್ಬನೇ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಗಲಾರನು; ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಅವರನ್ನೂ ತನ್ನ ಸುಖ ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾನೆ ಅವನು. ಮಾನವತೆಯ ಸಂಬಂಧವಿಂದಲಾಗಿ, ಕರುಣೆಯ ಅಭಾವದಿಂದಲೋ ನಗೆ ಮೂಡಿದಾಗ, ಆ ನಗೆ ಇನ್ನೂಳವರಿಂದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾದರೇ ಅವಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಬೆಲೆ; ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಬೋಚಿಸಿಕೊಂಡು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದು,

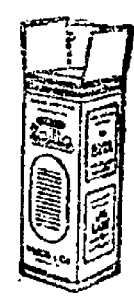
ಉಪ್ಪು ತೆಗೆದುಹಾಕುವದು.

ಮರಗಾಳಿ ಕರೀಕರ ಒಳಗಿನ ಮುತ್ತು ಮೊರೆನ ಉರುತನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತಂದಾಗದುಮುಖವಾದ ಚನ್ನ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ನಂದಿಸುವುದು, ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು. ಭಾವವು ವದಲಿಯ ಉಪ್ಪುತೆಯನ್ನು ಮೊಗದಿಂದಿ ಪುಷ್ಕರ ಮೊದುವದು.

ಅಬಲಾಮೃತ

ಪ್ರೀಯರ ನಿಶಕ್ತಿ, ಯಾವನ, ನೊಂದಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ

ಅಪಮೃತವು, ಬಳುಪು ಮತ್ತು ಕಂಪುನುವ, ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಬರುವ ಪ್ರಸೂತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳನ್ನು, ಸ್ವಚ್ಛೆಯನ್ನು, ಗರ್ಭಾಶಯದ ಅತಿನಾರದನ್ನು, ತಡೆಯಲನಾಧ್ಯವಾದ ಬೆನ್ನು ಮೊಪ್ಪು, ಬೊಂಕೆಮೊಪ್ಪು, ಕೈಮಿರೆತೆ ಮತ್ತು ಲಲವೊ, ಭಾರಾಳವೂ ಆದ ಮುಟ್ಟುರೋಷ ಇಂತಹ ಮುಟ್ಟುರೋಷಗಳಿಂದ ಪ್ರೀಯರ ದೇಹಾರೋಗ್ಯವನ್ನೇ ಹುಟ್ಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೊಂದಯವನ್ನು, ಮೊಗ ಉದಿಸಿ ಅಕಾಲಧರ್ಮ ಮೊದಲನೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ಮರ ಅಬಲಾಮೃತವು ಈ ಎಲ್ಲಾ ರೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸುವುದು.

ಮಲೇರಿಯಾ ಇನ್ ಫೈಯಂಜಾ

ಮತ್ತು

ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರಗಳು

ಒಡನೆ ವಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರ-ಒಡಬಗ್ಗರ-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ
ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಬಿಡಿದೆ.

ಮಾದನ್ ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಸ್,
ಮುಂಬಯಿ-೨.

ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ವಟ್ಟಿಗೆ ನಕ್ಕು ತನ್ನ ರಸಾನಂದವನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸಬಹುದು....ಆದರೆ ಬೇರೆ; ಹತ್ತು ಜನರು ಕುಳಿತು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂಕೇತಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದಲೋ, ನಗಬಹುದು; ಅವರ ಸುತ್ತ ಇನ್ನುಳಿದವರು ಕುಳಿತಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಅರ್ಥವಾಗದು. ಇವರಿಂದ ಹಾಸ್ಯ ಹೃದಯ-ಗಮ್ಯ ಎನ್ನುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿಗಮ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರೇಕೆ ನಗುತ್ತಾರೆಯೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ ಇನ್ನುಳಿದವರು ಸೆಟ್ಟಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ, ನಗೆಗೆ ಉದ್ದೀಪನ ವಿಭಾವ ದೊರೆತು, ಅದಿನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಒಂದು ಭಾಸೆಯ ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಲೇಖನವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಸೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಗುವಿಗೆ ಮೊದಲು ಈ ಮೂರು ಕಾರಣಗಳೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಮೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡಿನೆಯಾದರೂ ನಗೆಗೆ ಆವೊಂದು ಕಳೆ ಕಟ್ಟಿದು. ನಗಿಸುವಂಥ ಯಾವುದೇ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ, ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಲೇಖನ-ದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿನೆ ಪ್ರಮಾಣವಲ್ಲದರೂ ಇರಲೇ

ಬೇಕು. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂಗತಿ ನಡೆದಾಗ— ಎಂದರೆ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಬೇಡವಾದುದು, ಬೇಡವಾದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದುದು— ನಗೆ ಸ್ವಯಂಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವದು: ಅದೇ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ನಗೆಹನಿಗಳಲ್ಲಿ, ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ; ಕುಂಬಳ-ಕಾಯಿಯಂಥ ತಲೆ, ಕಡ್ಡಿಯಂಥ ಕೈಕಾಲು, ಮುಖದಲ್ಲೊಂದು ಸು ವೀರ್ಭಾವದ ಮೂಗು, - ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ವುದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಅಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಗೆಮಾತುಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ. ಪತಿಯು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: 'ನೀನು ಬರುಬರುತ್ತ ಕತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೀ' ನೋಡು' ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಪತ್ನಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ: 'ಸಂಗ-ತಿಯ ದೋಷ' ಎಂದು. ಪತ್ನಿಯಿಂದ ಈ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೇ ನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಸಲ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಬಹಳ ಓಡಾಡಿ ವಾಕ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಸಾರ್ವ-ಜನಿಕರಿಗೂ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಸ್ಪರ್ಧೆ ಸುರುವಾಗಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದರೂ, ಸಭೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಂದ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿತ್ತು. ವಿಸಯ 'ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆ,' ಎಂದಿತ್ತು. ವಿಸಯದ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವ ಜನರು ಒಂದೊಂದು ಬದಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಎಂಟು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ, ವಕ್ತಾರರೊಬ್ಬರು 'ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಡು-ಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲ!' ಎಂದು ಒತ್ತೊತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಲ್ಲ ಅಡುಗೆಯ ಹೊತ್ತಾಯಿತೆಂದು ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಕುಳಿತಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ನಗೆ ತಡೆಯುವುದಾಗ-ಲಿಲ್ಲ; ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟರು. ಆಗ ಆ ಪ್ರಕಾರದ ಮಾತುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಯವೃದ್ಧವಾಗಿ ಕಂಡಿರಬೇಕು. ಜನರು ನಗುತ್ತಲೇ ಅವನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು 'ಇದು ಸಭೆಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ!' ಎಂದು ಹೇಳ-ತೊಡಗಿದನು. ಆಗ ಜನರಿಗೆ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ದಯೆಯುಂಟಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಗಂಭೀರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಗಾಂಭೀರ್ಯ-ವುಂಟಾಯಿತೋ, ಅಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯದ ಕೊಲೆ ನಿಶ್ಚಿತ. ನಿಶ್ಚಿತತೆಯಿಂದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟು ಹೊರಬರುವ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಕರುಣೆಗಳು ಹಗೆಗಳು.

ಹಾಸ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರ್ಗತ ಭಾವವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ದಿವ್ಯಸಾಧನ; ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಆ ಭಾವ ಹಗಲಿರುಳು ಇರುವುದು ಮಾತ್ರ ಅಸಾಧ್ಯ. ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಅನು-ಭವಿಸಬಲ್ಲರು; ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಭಾವಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥ-ವಾದ ಮಿದುಳುಳ್ಳ ಹುಚ್ಚನೊಬ್ಬ; ಆ ಭಾವಗಳ ಜಂಜಡದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದೂರವಿರುವ ಯೋಗಿಯೊಬ್ಬ, ಇಬ್ಬರೇ!

ಕವಿ ಮತ್ತು ಗಮಕಿ

(ಒಂದು ಸಂಭಾಷಣೆ)*

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಶರತ್‌ಕುಮಾರ, ಧಾರವಾಡ

★

ಗಮಕಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಬೂರಿಯ ನಿಸಾದ ತುಂಬಿದೆ. ಪಿಟೀಲು ಗಮಕಿಯ ಗಮಕಕ್ಕೆ ನೆರವು ಕೊಡುವ ತವಕದಿಂದ ಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ. ಗಮಕಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಕವಿಯು ಜೈಮಿನೀಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಮಯೂರಧ್ವಜನ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದ ಮಂಗಲಾಚರಣ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ:

(ಗಮಕಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಪದ್ಯ)

ಪ್ರೀವಧುವಿನಂಬಕ ಚಕೋರಕಂ ಪ್ರೇರೆಯೆ.
ಭಕ್ತಾ ವಳಿಯ ಹೃತ್‌ಕುಮುದ ಕೋರಕಂ ಬಿರಿಯೆ,
ಜಗತೀವಲಯದಮಲ ಸೌಭಾಗ್ಯ ರತ್ನಾಕರಂ
ಪೇರ್ಚಿನಿಂ ಮೇರೆವರಿಯೆ....||

ಆಪಗಂ ಸರಸ ಕರುಣಾಮೃತದ ಕಲೆಗಳಿಂ
ಕೀವಿದಳನಗೆಯ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಂ ಪಸರಿಸುವ
ದೇವಪುರ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನಾಸು-
ಚಂದ್ರನಾನಂದನುಂ ನಮಗೀಯಲಿ ||

(ಗಮಕಿಯ ಪದ್ಯದ ಕೊನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕವಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ಕವಿ:— ಗಮಕಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ! ಏನು, ಕಾವ್ಯರಸವನ್ನು ಸಂಗೀತದ ಪವಿಯೊಂದಿಗೆ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಹರಿಸಿದಿರಿ! ಒಳಗೆ ಬಂದರೆ ನನ್ನಿಂದ ತಡೆಯುಂಟಾದೀತೆಂದು, ಹೊರಗೆ ನಿಂತು-ಕೊಂಡೇ ನಿಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಮಕದ ಒಹುಭಾಗ ಕೇಳಿದೆ.

ಗಮಕಿ:— ಹಿ! ದಯೆಮಾಡಿಸಬೇಕು ಕವಿಗಳು! ಒಳಗೇ ಬಂದುಬಿಡಬಾರದಾಗಿತ್ತೇ? ನೀವು ಬಂದು ಕೇಳಲು ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಗಮಕಕ್ಕೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಹುರುಪು ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಕವಿ:— ಸರಿ! ಇದು ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ ಮಾತು!

ಗಮಕಿ:— ಬರೇ ವಿಶ್ವಾಸದ ಮಾತಲ್ಲ ಕವಿಗಳೇ! ನಿಜವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಕಲಾಕನ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಕ ಸತ್ಯದಯ ರಸಿಕನ

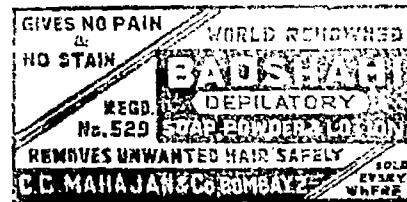
* ಇದು ಧಾರವಾಡದ ಬಾನುಲಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹೊಸಬಗೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಗ್ರಹ. ಕವಿಗಳಾದ (ಆನಂದಕಂವ) ಮತ್ತು ಗಮಕಿಗಳಾದ ಸಂಗೀತವಿದ್ವಾನ್ ಗುರುರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅವರು ನಡೆಯಿಸಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಯದು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಛಾಂದಸಗಳನ್ನು ಹೇರುವವರಿಗೆ ಆ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಬೋಧಕವಾದೀತೆಂದು ಎನಿಸಿದುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. —ಸಂಗ್ರಾಹಕ

ಹೃದಯಪ್ರೀತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಅವಳ ಲೀಲಾವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ಕಳೆ ತುಂಬುವುದು. ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ರಸಿಕರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಬೇಕು; ಗಮಕಿಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೂ ರಸಿಕರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಬೇಕು

ಕವಿ:— (ಸಹಜ ನಗೆ ನಕ್ಕು) ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಹದಿನಾರೇ ಸತ್ಯ ರಾಯರೇ! ಆದರೆ ನಮ್ಮಂತಹ ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಗಳು ರಸಿಕರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೊದಲನೆಯ-ದಾಗಿ ಬೇಕು ನಿಮ್ಮಂತಹ ಗಮಕಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ! ಕವಿಗಳಿಗೆ ಗಮಕಿಗಳ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋದರೆ, ಅವರ ಎಂತಹ ರಸವತ್‌ಕಾವ್ಯವೂ ಜನತೆಯ ಹೃದಯದಿಂದ ಮೂರವಾಗಿರಲು ಉಳಿದುಬದುರು.

ಗಮಕಿ:— ಅದೇನು ಬಿಡಿರಿ! ಕವಿಗಳೇ ಗಮಕಿಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಬೇರೆ ಗಮಕಿಯ ಸಹಕಾರ ಆತನಿಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ಆದರೆ ನಮ್ಮಂತಹ ಗಮಕಿಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮಂತಹ ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಯ ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯದೆ ಹೋದರೆ, ಸಾವು ಬರೀ ತಿಲ್ಲಾಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಕಾಲಕಳೆಯಬೇಕಾಗುವುದು!

ಕವಿ:— ಇದೇನು ಹೊಸಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲ ನೀವು! ಸೋಮೇಶ್ವರರ ಕವಿಯು ಅಸಂಭಾವಾಲಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ? 'ಕವೀಶ್ವರ ಸಂಗೀತದಿ ಜಾಣ-ನಾಗೆ....ದೊರೆನ್ನೋಲಾ ಚೆನ್ನ ಕೆ ಸಾರಭಂ!' ಅಂತೆ! (ನಕ್ಕು) ಚೆನ್ನಕ್ಕೆ-ಸಾರಭ ಎಂದರೆ ಸುಗಂಧ ದೊರೆವುದೂ ಅಸಂಭವ, ಕವಿಯು ಸಂಗೀತಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುವುದೂ ಅಸಂಭವ!

ಗಮಕಿ :— (ನಕ್ಕು) ಛೇ ಛೇ! ಇಷ್ಟೊಂದು ನಿರಾಶರಾಗುವ ಕಾರಣವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೆರಿದಾಸರಾಗಿ ಹೋಗಿಲ್ಲವೇ? ಅವರು ಕವಿಗಳೂ ಅಹಮ; ಸಂಗಿತವಿದರೂ ಆಹುದು.

ಕವಿ :— ಎಂತಲೇ ಅವರ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹಾಡುಗಳಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಂಡು, ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡುವರು. ಅದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದಿನದಿನವೂ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವ ಭಾವ-ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಜನರ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ತಲಿಸುವ ದಿಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲವಂತಾಗಿದೆ. ಕವಿಗಳಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಒರುವುದಿಲ್ಲ; ನಿಮ್ಮಂತಹ ಗಮಕಿಗಳು ಅವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ! ಈಗ ನಮ್ಮ ನೆರೆ-ಹೊರೆಯ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಭಾವಗೀತೆಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಎಷ್ಟೊಂದು ರಭಸದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ!

ಗಮಕಿ :— ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ನಿಜ ಕವಿಗಳೆ! ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರೀತಿ, ಇನ್ನೂ ಆಧುನಿಕ ಭಾವಗೀತೆಗಾಯನದ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹರಿಯುಗೊಟ್ಟಿಲ್ಲ!

ಕವಿ :— ಹೀಗಾದರೆ ಹೇಗೆ ನೋಡಿರಿ ರಾಯರೇ! ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಮಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೂತನತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೊರಬಿದ್ದೇವೆ; ಎಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಭಾವಗೀತೆ-ಗಾಯನಪ್ರೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೂತನತೆಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಒಪ್ಪಬಾರದು? ನಮ್ಮ ಹೊಸಕಾಲದ ಕಾನ್ಯರಮಣೆ, ನಿಮ್ಮಂತಹ ಸಂಗೀತಗಾರರಿಂದ ಹೊಸಬಗೆಯ ಸ್ವರಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಅವೇ-ಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಆಸೆಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀವು ಪೂರೈಸಲೇಬೇಕು!

ಗಮಕಿ :— ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯ ಅರ್ಥ ನನಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸರಭಾವೆಯ ಎಷ್ಟೋ ಭಾವಗೀತೆಗಳ ಗಮಕವನ್ನು ನಾನು ಕೂಡ ಬಹಳ ಸಾರೆ ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಹ ಕಾವ್ಯಗಾಯನ ಪದ್ಧತಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಒಳಗೊಳಗೇ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ನನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಾನು ಕೂಡ ಅಂತಹ ಕಾವ್ಯ-ಗಾಯನದ ಪ್ರಚಾರಕನಾಗಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.

ಕವಿ :— ಸಂತೋಷ, ಸಂತೋಷ! ನನ್ನಿಂದ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಹಕಾರ ಯಾವ ಬಗೆಯದು?

ಗಮಕಿ :— ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿ? ಗೀತೆಗಾಯನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳು : ಒಂದು ರಾಗ, ಇನ್ನೊಂದು ತಾಳ. ರಾಗವು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ರಸ-ಭಾವಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ತಾಳವು ಗೀತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಆಧುನಿಕಗೀತೆಗಳ ಭಾವ-ಗತಿಗಳ

ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು; ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಬಹುದು.

ಕವಿ :— ಹೀಗೋ? ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳಿರಿ! ರಾಗ ಭಾವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲವೇ? ಆಧುನಿಕ ಭಾವಗೀತೆ ಭಾವದ ಗೀತವೆ! ಎಂಥ ಮೇಲೆ, ಭಾವಾಸುಗುಣವಾದ ರಾಗವನ್ನೋ ರಾಗಗಳನ್ನೋ ನೀವು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ಗತಿಯ ವಿಚಾರ : ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವ ಛಂದೋಗತಿ-ಗಳಿಗೂ ಸಂಗೀತದ ತಾಳಗತಿಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡೂ ಕಾಲಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುವು ಭಾವಗೀತೆಗಳೂ ೪, ೫, ೬, ೭, ೮, ೧೦ ಮಾತೃಗಳ ಗಣನಿಯಮವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡೇ ರಚಿತವಾದುವು-ಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಗಮಕಿ :— ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚು ಆದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ನಮ್ಮ ಸಂಗೀತದ ತಾಲಗಲೂ ಮಾತ್ರಾನಿಯಮದಿಂದ ಕೂಡಿದುವೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆರು ಮಾತೃಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ತಾಳವೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ 'ರೂಪಕ' ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಉತ್ತರದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ 'ಬಾದರಾ' ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಈಗ ನೀವು ಆರುಮಾತೃಗಳ ಗಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಗೀತೆ ಕೇಳಿರಿ ನೋಡೋಣ!

ಕವಿ :— ಇದೋ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ! ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲನೆಯ ಗೀತೆ 'ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂಬುದು, ಆರುಮಾತೃಗಳ ಗಣಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದುದು. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವ ಆರ್ತಭಾವ-ವಾಗಿದೆ. ಕವಿಯು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸುಖಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಬರವನ್ನು ಬಯಸಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಗಮಕಿ :— ಈ ಗೀತದ ಅಕ್ಷರಗಳು ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಸರಿಜಯದುವಾಗಲಿ. ನೀವು ಮೊದಲಿನ ಈ ಮೂರು ನುಡಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂದು ತೋರಿಸಿರಿ.

ಕವಿ :— ಇದೋ ಕೇಳಿರಿ! (ಕವಿಯು ಗತಿಯೊಂದಿಗೆ ಗಡ್ಯ-ವಾಗಿಯೆ ಹೇಳುವನು.)

ಬಾರ ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ!
ವೈವದ ಕಾರುಣ್ಯವೆ! || ಪಲ್ಲವಿ ||

೧

ದೂರದಿಂದ ನಿನ್ನ ವಾರ್ತೆ
ಹಾರಿ ಸಾರಿ ಬರುತ್ತಲಿದೆ!
ಹಾರಯಿಸುತ್ತ ನಿನ್ನ ಬರವ
ದಾರಿ ಕಾಯ್ದೆನೆಂದಿನಿಂದೆ!
ಬಾರ ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ!
ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪುಣ್ಯವೆ!

ಬಡವರ ಬರಿಯೊಡಲಿನಂತೆ
ಬರಿದು ಬರಿದು ಬಾಣೆಲ್ಲಾ !
ಉಡಿಗೆಯಿರದ ಗರತಿಯಂತೆ
ತೆರಹು ತೆರಹು ಬುವಿಯೆಲ್ಲಾ !

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !
ವೈಭವ ಸಂಪೂರ್ಣವೆ !

ಸೋಗಿನವಿಲು ವೈಶಾಖದ
ಬೇಗೆಗಳುಕಿ ಮಿದುಕುತಿನೆ....
ಕೇಗು ಕುಣಿತ ಮರೆತು ನಿನ್ನ
ಆಗಮನಕೆ ದುಡುಕುತಿನೆ !

ಬಾರ ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ !
ರಸಜನ ಸನ್ಮಾನ್ಯವೇ !

ಗಮಕಿ:— ಭಲೆ ! ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವಗೀತೆ ! ಈ ಆರ್ತಭಾವದ
ಗೀತಕ್ಕೆ 'ಭೈರವೀರಾಗಿದೆ' ತುಂಬ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದು.
ಇದನ್ನು ನಾನೀಗ ಹಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ ! ಹುಂ, ತಂಬೂರಿ
ಸ್ವರಗೊಡಲಿ ! (ಕಿವ್ವಿ, ಪೇಕುಂ ಗಮಕಿ ಹಾಡಲು ಕೊಡಗುವನು)

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !
ದೈವದ ಕಾರುಣ್ಯವೇ !.....ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕವಿ:— ಆಹಾ ! ಈಗ ಮಾತ್ರ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಸುಗಂಧ ಕೂಡಿ-
ದಂತಾಯಿತು ನೋಡಿರಿ ! ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ ಭಾವದ ನೋಗ್ಗೆ,
ನಿಮ್ಮ ಗಮಕದಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ಹೂವಾಗಿ ನಿಂತಿತು !

ಗಮಕಿ:— (ಸಂತೋಷಸ್ವರದಲ್ಲಿ) ಕವಿಗಳು ಬಣ್ಣಿಸಿ
ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳೇ ಹೀಗೆ. ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ೨ ಮಾತೃಗಳ
ಗಣದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿರಿ ನೋಡುವ. ಆ
ಮಾತೃಗಳ ಗಣ ಸಂಗೀತದ ತ್ರಿತಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕವಿ:— (ನಗುತ್ತ) ನಿಮ್ಮಮಾ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಲೆಕ್ಕಾ-
ಚಾರವೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಂಟಕ್ಕೆ ಮೂರರ ಸಂಬಂಧ ಏನೂ
ಇರದಿದ್ದರೂ, ಎಂಟು ಮಾತೃಯ ತಾಲ ಮಾತ್ರ ತ್ರಿತಾಲವಾಗು-
ತ್ತದೆ. (ನಕ್ಕು) ಇರಲಿ, ಕವಿತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ. ಇದು
ಕಾಳಿದಾಸನ ಶಕುಂತಲೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದ
ಭಾವಗೀತೆ : (ಗತಿಯೊಂದಿಗೆ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಹೇಳುವನು ಕವಿ.)

ಪ್ರೇಮ ಸುಧಾಮಯಿ ಶಕುಂತಲೇ !
ಜೀವನ ಕೌಮುದಿ ಪೂರ್ಣಕಲೆ ! || ಪಲ್ಲವಿ ||

ಸುರಸೌಂದರ್ಯದ ಮನದೊಳು ಮೊಳೆದೆ,
ಸರನು ತಪ್ಪೇರಾಶಿಯ ಫಲ ತಳೆದೆ,
ಧರಣಿಯ ಚಿಲುವಿನ ಕಳೆಯಲಿ ಬೆಳೆದೆ....

ಗುರುಕಾಶ್ಯಪ ಲಾಲಿತ ಬಾಲೇ,
ಪ್ರೇಮಸುಧಾಮಯಿ ಶಕುಂತಲೆ !

ಬಾಯೋಟೋನಾ
ಇದರ ನೇಪಥ್ಯವಿದೆ

ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಮುಪುಕರ
ವರೆಗೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿ
ಬಹುದು. ಮಿದುಳಿಗೂ ಜೀವಾಣುಗಳಿಗೂ
ಬಲವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ
ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ 'ಬಾಯೋ-
ಟೋನಾ' ಸೇವಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ೪೦ ದಿನ
ಸಾಕಾಗುವ ಬಾಟಲೆಯ ಬೆಲೆ ರೂ. ೨.
ಬಿ. ಖರ್ಚುಬೇರೆ. ಸೂಚಪತ್ರಪಡೆಯಬಹುದು

ROY & CO. BOMBAU 2.

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೇಶ

೨ ನೆಯ ಅವೃತ್ತಿ

ಅಚ್ಚಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಬೇಕಾಗಿರುವವರು

ಬೇಗನೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಳುಹಿರಿ !

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎಸ್. ಹುಡ್ಗಾರ

ನಿನ್ನ ಒಲವಿನದೆ ಅರಳಿದ ಹೂವೇ
ನಿನ್ನ ಮುಳಸು ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿದ ಹಾವೇ
ನಿನ್ನ ನೀತಿಯೇ ನಾರಿಯರೋವೇ!
ಸಾವನತಾ ಮಡೆಮಯ ಮಾಲೇ,
ಪ್ರೇಮಸುಧಾಮಯಿ ಶಕುಂತಲೇ!

ರಾಯ ಭರತನನು ಬಸಿರಲಿ ಧರಿಸಿ
ತಾಯ್ನಿ ಲಕಾಶನ ಹೆಸರನು ಬರಿಸಿ
ಸ್ತ್ರೀಯರ ಘನತೆಯ ಮಹಿಯಲಿ ಮೆರೆಸಿ
ಅಮರಳಾಗಿ ನೀ ನಿಂದೆಯಲೇ
ಕವಿಕುಲಗುರುವಿನ ಲಲಿತಕಲೆ!

ಗಮಕಿ:— ಓ! ನೀತದ ಗತಿಯು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ನೀತ-
ದಲ್ಲಿಯ ಸುಕುಮಾರಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಗತಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನೀಗ
ಇದನ್ನು 'ಮಾಂಡ' ರಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ! ಈ
ರಾಗ, ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿಯ ಭಾವವಿಲಾಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಫುಟ-
ಗೊಳಿಸುವುದು. (ಹಾಡುವನು):

ಕವಿ:— ಅಹಹ! ರಸವತ್ತಾಗಿ ಹಾಡಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಂಗೀತ-
ನನ್ನ ಕವಿತಾಪದಗಳ ತೆರಜುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಯಾದ ಜೇನನ್ನು
ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಿತು! ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ! ಕವಿಗೆ ಗಮಕಿಯ ಸೇವೆಯಾದ
ಸಹಕಾರ ದೊರೆತರೆ, ಕವಿಯ ಕೃತಿಯೂ ಧನ್ಯವಾಗುವುದು; ಕೇಳಿದ
ರಸಿಕರಿಗೂ ಧನ್ಯತೆಯೆನಿಸುವುದು. ನಮಸ್ಕಾರ ರಸಪುರುಷಾ!

ಗಮಕಿ:— ಕವಿಗಳು ರಸಪುರುಷರು; ಗಮಕಿಗಳೇ ರಸವಾ-
ಹಕರು ಮಾತ್ರ.

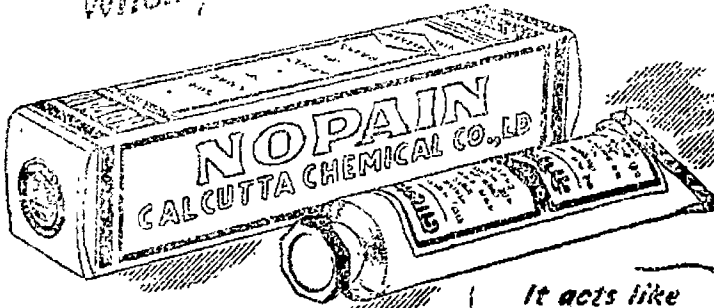
ಕವಿ:— ಅಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.
ಅದರೆ ಕವಿಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ರಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಾಹಕರು ಸಿಕ್ಕದೆ
ಹೋದರೆ, ಅದು ಹೊಟ್ಟಿಟ್ಟು ನಾಣ್ಯದಂತೆ, ಸಮಾಜಜೀವನಕ್ಕೆ
ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾಗುವುದು. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಧುಜನನಿಯಾದ
ಕುಸುಮದ ಅಗತ್ಯವಿರುವಂತೆ, ಅವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ-
ವನ್ನಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಮಧುಕರಗಳ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ.

ಗಮಕಿ:— ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ
ಕವಿ-ಗಮಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಆಗಾಗ
ನಾವು ನೀವು ಕೂಡಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರೋಣ! ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ
ಭಾವಗೀತೆಗಾಯನವು ಸುಂದರವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

ಕವಿ:— ಸಂತೋಷ ಸಂತೋಷ! ನಾನು ಬರಲೇ?

ಗಮಕಿ:— ನಮಸ್ಕಾರ, (ಕವಿಯು ಹೊರಡುವನು).

NO PAIN
When you use

It acts like
magic in all
pains and gives
immediate relief.

Calcutta Chemical Product

BOMBAY OFFICE: Princess Street.

ಎಜಂಟರು ಬೇಕು

ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ
ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ
ಬೇರೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ
ಎಜಂಟರು ಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯ
ಕ ಮಿ ಶ ನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
ಕರಾರುಗಳಿಗಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ
ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನೆ
ಮನೆಗೂ ಈ ಬೇಕಾದರಪತ್ರಿಕೆ-ಇ
ಯನ್ನು ಮನೆಮನೆಗೂ ತಳ್ಳಿಸುವ
ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಸ್ವಪ್ನಮುರಲಿ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ. ಐ.ಜಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಬಿ. ಎ. ಮುಂಬಯಿ

ಹೆಂಗುಸರೆಲ್ಲರೂ ಸುಂದರಿಯಂತಹ ಮನಸ್ಸಿನವರೇ ಇರುವರೆಂದಲ್ಲ; ಆದರೆ ಸುಂದರಿಯಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟಮನೋವೃತ್ತಿಯವರು, ಹೆಂಗುಸರಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಸಿಕ್ಕುವರು. ಆದರ್ಶವಾಸ್ತವಗಳ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹರೆಲ್ಲರ ಬಾಳು ಸುಂದರಿಯಂತೆಯೇ ಬೇವು-ಬೆಲ್ಲಗಳಿಂದ ಬೆರೆತಿರುತ್ತದೆ.

ಸುಂದರಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿತ್ತು.

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ! ಈ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪದವೀಧರ ತರುಣನಲ್ಲ- ಕಲಾವಿದನೆಂದೂ, ಗಾಯಕನೆಂದೂ, ಸಾಹಿತಿವೆಂದೂ, ಸುಂದರಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮೋಹಗೊಂಡವಳಲ್ಲ. ಆತ ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುವಲ್ಲ, ಸಮಾಜಸೇವಾ ಧುರಂಧರನಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನೂ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೇಮ ಅವಳಿಗೆ!

ಎಂದರೆ ಆತ ದ್ವಾಪರಯುಗದ ಕೃಷ್ಣ! ಅದೂ ಪಾಂಡನ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾಗಿ, ಅರ್ಜುನನ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಮೆರೆದ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲ. ಅವಳ ಮೋಹವಿದ್ದು ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ; ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ; ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ.

ವರು-ವರುಷಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬರುವಂತೆ ಆ ವರ್ಷವೂ ಗಣೇಶ ಚನತಿಯ ಹಬ್ಬ ಬಂತು. ಅದು ಸುಂದರಿಯ ಎಳನೆಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ದಿನವೂ ಅಹುದು. ಎಂದಿನಂತೆ ಗಣೇಶನ ಆಗಮನದ ಪೂರ್ವತಯಾರಿಗಾಗಿ, ಮನೆಗೆ ಸುಣ್ಣ ಹಚ್ಚುತ್ತಿರುವಾಗ, ಗೋಡೆಗೆ ಸಾಲಾಗಿ ಹಾಕಿದ ಪಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲೇ ಅವಳ ಕೈಗೆ ಮೊದಲ ಸಲ ಕೃಷ್ಣನು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದು. ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಮನೆ-ಮನೆಗೆ ಇರುವ ರವಿವರ್ಮರೇಖಿತ ಚಿತ್ರ ಅದು.

ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ನಗೆಮೊಗ; ಅರಳಿದ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳು; ತಿಳಿ ನೀಲವರ್ಣ; ಹಿಂದೆ ಜೋಲು ಬಿದ್ದಿರುವ ಕೂದಲಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿದ ಆ ನವಿಲುಗರಿಯ ಕಿರೀಟ! ತಿಳಿನೀಲಿಯದೇ ಶಿಲೆಯಿಂದ

ಕತ್ತಿ ಕಡೆದಂತಿದ್ದ ಕೈ, ಹಾಗೂ ಬೆರಳುಗಳು. ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಆ ಕೊಳಲು! ಕೃಷ್ಣ ಅದನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರಲ್ಲೇ ಇರುವ ಸೊಗಸುಗಾರಿಕೆ! ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದಿತು—ಎಂದು ನಂಬದ ನಾಸ್ತಿಕರು ಕೂಡ ಆ ಮೋಹನ ರೂಪಕ್ಕೆ 'ಆಹಾ!' ಎನ್ನಲೆ ಬೇಕು.

ಅವಳ ಬಾಲಭಾವವನ್ನು ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸಿದ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಸುಂದರಿಯು, ಅಲ್ಲೇ ಮಾಸಿದ ಲೋಡಿಗೆ ಆತು ಕೂಳಿತು, ಎಲೆ-ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಅರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದ ಅಜ್ಜನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿ "ಈತ ಯಾರು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾರೂ ಮಾತನಾಡಿಸದೇ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ಅಜ್ಜ, ಆತ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅಣ್ಣ ಬಂದು ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಮೇಲೂ ಅವಳು, ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲಲಿಲೆಗಳನ್ನು ಕಿವಿತುಂಬ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗಣೇಶನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, 'ಆರತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಬನ್ನಿ' ಎಂದು ಪಟಾಕಿ ಹಾರಿಸುವ ಹುಡುಗರನ್ನು ಗಣೇಶನ ಮುಂದೆ ನೆರೆಯಿಸಿದಾಗ, ಸುಂದರಿ ಆರತಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ಮೇಲಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಿರಿಯರ ಆಪ್ತನೆಯಂತೆ 'ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿ ಕೊಡಪ್ಪಾ, ಗಣಪ್ಪಾ!' ಎಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ್ದಾಗ 'ಅರೆ! ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಾನಲ್ಲ, ಕೃಷ್ಣ' ಎಂದುಕೊಂಡಳು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುಬರುವಾಗೊಮ್ಮೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಆ ಚಿತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಆಕೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. 'ಬಹಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಕೃಷ್ಣ; ನನ್ನ ಸನ್ನಿಹದಲ್ಲಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಬಂತು ಅವಳಿಗೆ. ಅಜ್ಜನ ಬಳಿ

ಹೋಗಿ, “ಈಗ ಕೃಷ್ಣ ಇದ್ದಾನೆಯೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಅಜ್ಜನಗುತ್ತಲೆ “ಇಲ್ಲ ಕೂಸೂ, ಆತ ಎಷ್ಟೊಂದರೂ ದೇವರು! ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪದೊಳಗೆ ಬರತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಪಾಪ ಹೆಚ್ಚಾತಂದ್ರ ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಾನು!” ಎಂದರು. ಅದರ ಸ್ಥೂಲ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಆಕೆ, “ಅವನು ಒಂದು ವೇಳೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದದ್ದಾದರೆ ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು?” ಎಂದೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಳು. ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹುಡುಗಿಯರೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರೇ-ವಜಾಬಾಕಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಕೆಯ ಮನಸ್ಸು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೆನೆದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಸುವನ್ನು ಧೇನಿಸಿ, ನೆಟ್ಟಗೆ ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಷ್ಟು ದೂರ ಹಿಂದೋಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದಾಗ ಹಲವು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ, ಅವಳಿಗೆ ಸುಂದರವಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಮೂರ್ತಿಯೇ ದೊರೆಕಿತು. ಅಂದು ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿಯ ಪೂಜೆ. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಿ, ಪೂಜೆಯ ಭಕ್ತಿಭಾವದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಾಗ, ಅವಳಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರ ಅನಂದವಾಗಿತ್ತು. ಅಜ್ಜನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಈ ಮೂರ್ತಿ ದೊರೆತ ಮೇಲೆ, ಕೆಲ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಆಕೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ತಂಗಿಯೊಡನೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಳು. ಅದೇ ಮಕ್ಕಳ ಗೊಂಬೆಯಾಟ-ಸಾವು ನೀವೆಲ್ಲ ನೋಡಿರುವುದೆಂದೇ! ಅಟದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಆ ಮಣ್ಣು ಮೂರ್ತಿಯೇ ಗಂಡ; ತಾನು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ, ರಾಧಾ....

ರಾಧೆ! ದೀವಳಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ಬಾಲಿಕೆಯರೆಲ್ಲ ಕೋಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೋಲಾಟವಾಡುವಾಗ ಇವಳೇ ರಾಧಾ ಆಗಿದ್ದಳು; ೨-೨ ವರ್ಷ ಅವಳಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯವಳಾದ ವನಜಾಕ್ಷಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ವೇಷ. ಈ ಸಲ ವನಜಾಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಸೋದರಸಾವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಗಿಳಿತಿಯರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದಾಗ, ಸುಂದರಿ ತಾನು ಕೃಷ್ಣನಾಗುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಅತ್ತು ಕರೆದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಆತ-ಕೃಷ್ಣನ ಹಾಗೆ ಕಿರೀಟ ಧರಿಸಿ ಶೆಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊದ್ದು ಕೋಲನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಾನು ಬರುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂದು! ಕೃಷ್ಣನಂತೆಯೇ ಗಾಂಭೀರ್ಯದ ನಗೆಯನ್ನು ಬೀರಿ ನಡೆದು ಬರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಿತ್ರ ಹಂಬಲ. ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನಿಬ್ಬೆಯಂತೆಯೇ ಆದಾಗ, ಅವಳ ಸಂಭ್ರಮ ಹೇಳತೀರದು. ‘ಕೋಟಿ’ಯ ತಿರುಗಾಟ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದೇ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಗೊಂಬೆಯ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ‘ಈ ಸಲ ನೀ ರಾಧೆಯಾಗು’ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡಿನ ನೀರಿ ಉಡಿಸಬೇಕಾದಾಗ, ಅವಳಿಗೆ ಏಕೋ ಪ್ರಶಸ್ತವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. “ಊಹು! ನೀನೇ ಮುದ್ದುಕೃಷ್ಣನಾಗಿರು, ನಾ ನಿನ್ನ ರಾಧೆಯಾಗೇ ಇರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಏಕೆಗವಚಿಕೊಂಡಾಗ, ಅವಳ ಗಿರಿಯಂತೆಯೇ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹನಿ ನೀರು ನಿಂತಿತ್ತು.

ಹುಚ್ಚುಹುಡುಗಿ ಸುಂದರಿ. ತಿಳಿಯದೆಯೇ ಇಷ್ಟು ದಿನ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ಅವನ ರಾಧೆಯನ್ನೂ, ಅವನ ಪರಿವಾರವನ್ನೂ ತನ್ನ ಮನ-

ಸ್ಥಿನ ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟು, ಆ ಭಾವನೆಗಳೊಡನೆ ಅಟವಾಡಲು ತೊಡಗಿದಳು. ಅದು ಏಕಾಂತದ ಆಟ. ಮಾತಿನ ಹಂಬಲ ಬಲಿತ ಹಾಗೆ ಅವನೇದರು, ಗಿಳಿತಿ ಮಾಲತಿಯೆದರು, ತನ್ನ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಮನಃಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡಹುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮನೆಯಲ್ಲೊಂದು ಸಲದ ದೀವಳಿಗೆಯ ದಿನ, ತಾಯಿ ಇವಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಸಿ, ಎರೆದು ಕೊನೆಯ ತಂಬಿಗೆಯ ನೀರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತ, ವಾತ್ಸಲ್ಯ ತುಂಬಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ “ಅಯ್ಯಾಪ್ಪಂತಿಯಾಗು, ಮುತ್ತಿನಂಥಾ ಗಂಡ ಸಿಗಲಿ. ಗಂಡನು ಮಗನ....” ಎನ್ನುವಾಗ, ಸುಂದರಿ ತಾಯಿಯ ಕೈ ತಡೆದು “ಅಪ್ಪಾ, ನಾ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗ್ತೀನಿ” ಎಂದಳು. ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮಾತು? ಅವಳ ತಾಯಿಗೆ ನಗು ಬಂತು. “ಯಾವ ಕೃಷ್ಣನೇ ಆತ? ಹಾಗೆ ಕಂಡಕಂಡ ಗಂಡು ಹುಡುಗರ ಹೆಸರು ತೋಗೋಬಾರ್ಡು!” ಎಂದರು.

ಆಡಬಾರದೆ ಅಡಿ, ಅವಳ ಕೋಮಲಭಾವನೆಯೊಂದು ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಮಾತಿಗೇ ಕಮರಿ ಹೋಯಿತು. ‘ಇನ್ನು ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೂ ಬಾಯ್ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಟ್ಟ ಅವ್ವ!’ ಎಂದು ಮುನಿದುಕೊಂಡು, ತಾನೇ ತಲೆಯೊರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುತೊಡಗಿದಳು.

ಇಂಥದೇ ಕಟು ಅನುಭವ ಮುಂದೆಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಬರಬೇಕೆ? ಗಿಳಿತಿಯರಲ್ಲಿ ಮಾಲತಿ ಅವಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ನೇಹಮಯಿ. ಅವಳೆದುರು ಕೃಷ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ, ಅದು, ಇದು ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಬೇಕು. ‘ಇಷ್ಟೊಂದು ಸುಂದರಪುರುಷನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಎಂಥ ವೈರಿಯೂ ವೈರತ್ವ ಮರೆತು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥದು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ರಾಕ್ಷಸರು ಗಂಟುಬೀಳುವುದೇಕೆ?’ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾನು ಬೈಸಿಕೊಂಡುದನ್ನು ಅವಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಅವಳೂ ಆಗಾಗ ಜೇಷ್ಟ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕಟುತನವಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಸುಂದರಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಸಲವಂತೂ ಸುಂದರಿ ಪುಸ್ತಕಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೃಷ್ಣನ ಸೊಗಸಾದ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಕೃಷ್ಣನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಇವಳೆಡೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡುವಂತೆಯೇ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅವತಾರ, ದೇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುವವುದು, ಇವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದ ಆಕೆ, “ಕೃಷ್ಣನಿಂದು ನನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದ! ಅವನೇ ನನಗೆ ಗಂಡನಾಗುವನ!” ಎಂದು ಉದ್ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ, ಮಾಲತಿಯು “ಅತಿಯಾಯಿತು ನಿನ್ನ ಹುಚ್ಚು! ನೀ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾರಾಬಾಯಿ ಆಗುವಾಕೆಯೇನು?” ಎಂದುಬಿಡಬೇಕೆ? ಸುಂದರಿಯ ಭಾವನಾವೇಶ ರುಗ್ಗುನೆ ಇಳಿಯಿತು. ಹಾಗೇ ಮಾಲತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೋಪ ಏರಿತು.

ಅದರೆ ಅದು ಅವಳ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆಯಿಸಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಗಂಡನಾದಾನೆ ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ಆತ ? ಪುನಃ ಅವತಾರವೆ ? ಅದಿಲ್ಲ ಆಗದ ಮಾತು.....

ಕೊನೆಗೆ, ಕೃಷ್ಣನಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಅವನಂತಹ ಗಂಡ ತನ್ನಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಸುಂದರನಿರಬೇಕು—ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸುಂದರವಾಗಿ ಸ್ಥಿತವದನಿರಬೇಕು; ಸದಾ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ನಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನ ! ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರಸಿಕತನ ಬೇಕು !—ಎಂಬ ನಿಲುವಿಕೆಗೆ ಆಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದಳು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವಳ ಎಳೆಯ ಮನದ ಅನಿಮಿತ್ತ ತೊಳಲಾಟ ನಿಂತಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವತೆಯ ತಳ ಪಾಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭಾವನಾಮಯತೆಯ ಕನಸನ್ನೆ ಆಕೆ ಹೆಣೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಕೃಷ್ಣನಂತಹ ರಸಿಕ ಜೊತೆಗಾರ ! ಅವನಿಗೆ ಕೊಳಲೂದಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನ, ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಹಾಡಲು ಬಂದರೂ ಸರಿ. ಜೊತೆಗೆ ತಾನು ರಾಸಲೀಲೆಯಲ್ಲಿಯಂತೆ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಂತಹ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಧಾರವಾಡ, ಮುಂಬೈಯಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿದ್ದವನಾಗಿರಬೇಕು ! ರಾಧೆಯಂತೆ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಭೇದಿಸಬೇಕು; ಅಳಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ರಮಿಸಬೇಕು; ನಗಿಸಬಲ್ಲವನಾಗಿರಬೇಕು....

ಅವಳ ಮದುವೆಯ ವಿಚಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪ ತಾಳುವ ವರೆಗೂ ಇದೇ ಕನಸು ಅವಳಲ್ಲಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ದುಃಖವಿಲ್ಲ; ನೋವಿಲ್ಲ. 'ಅಕೆ ಕೃಷ್ಣ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ?' ಎಂದು ಒಮ್ಮೆಯೂ ಎಣಿಸಿದವಳಲ್ಲ ! ಬರಿ ಕಲ್ಪಿಸುವದರಲ್ಲೇ ನಲವಿನ ಮಂದಗಾಳಿ ಅವಳ ಮನವನ್ನರಳಿಸಿತು. ಅವಳ ಮೈಮಾಟ ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಅರಳಿ, ಅವಳ ಕನಸು-ನೆನಪಿನ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಕಾದುನಿಂತಿತ್ತು.

ಮೇ ತಿಂಗಳ ಬಿಸಿಲು ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತ ಬಂದಾಗ, ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬ ತರುಣ ಬಂದ. ಬಂದವನು ಇನ್ನಾರೂ ಅಲ್ಲ; ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ 'ಅತ್ಯಾ'ನ ಮಗ—ಎಂಬುದೂ ತಿಳಿಯಿತು. ಈ ಮುನ್ನವೇ ಅವನ ಬರುವನ್ನು ಅವಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ತುಂಬಾ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ರೆಂಬುದನ್ನು ಅವಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನಿ ತುಸು ತೆಳ್ಳನೆಯ ಮೈಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರದ ಆಳು, ನೀಳ್ತ ಮೂಗು ಅವನ ಮುಖದ ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣ. ಸ್ವಲ್ಪೇ ಏರು ಹಣೆ, ಕೃಷ್ಣನ ಹಾಗೆ ದುಂಡುಮೈ ಇಲ್ಲ, ದುಂಡುಗಲ್ಲಗಳಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನಗು ? ಉಂಟು, ಅದರೆ ಸೌಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಹೊಳಸಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೌಮ್ಯ. ಅಂತೆಯೇ ಮಿತಭಾಷಿ. ತಾರುಣ್ಯದ ಮಾತಿನ ಅಬ್ಬರವೇ, ಏರುನಗೆಯೆ ? ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬಿಂಕನೆ ! ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸುಂದರಿ ಎಣಿಸಿಕೊಂಡ ರಸಿಕತನ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲೂಬಾರದು.

ಆ ಒಂದುವಾರದಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿ ಅವನನ್ನು ಕದ್ದು ಕದ್ದು ತುಂಬಾ ನೋಡಿದಳು. ಗುಣಸ್ವಭಾವವನ್ನು, ನಡತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಳು.

ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯೫೨

ತನ್ನ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹೋಗಲೇ ಕಾಣದಾಗಲೂ, ಅವಳಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಹೋಲಿಕೆ 'ದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿತ್ತು—ಎಂಬ ಸುಳಿ ಯಾವಾಗ ಬಂತೋ, ಆಗ ಮುಖ ಕೋಡಿವರಿದು ಅವಳ ಕಣ್ಣನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಕೈಬಳಸಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ದಿಂಬನ್ನೂ ತೋರಿಸಿತು. ಅದೇ ಮೋಜು ! ಆತ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಅತ್ಯಾ'ನ ಮಗ. ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಹಾಗೆಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಕಂಡೂ ಕಾಣದ ಸೆಳೆತ ಅವನಲ್ಲದೆ. ಇಂಥವನು ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ರಸಿಕ ವೃತ್ತಿ ಇಲ್ಲದವನಾಗಿರುವುದೇ ?—ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಳು. " ಭೇ, ಇಂಥ ಗಂಡ ಬೇಡ, ನಾ ಮದುವೆಯನ್ನೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ " ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವಳು.

ಹಾಗಾದರೆ ಅವನೇದುರು ಏನೇನು ಕಾರಣ ಹೇಳುವುದು ? ಏನು ಕೊರತೆ ಅವರಲ್ಲಿದೆ ? ಜಗತ್ತು ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಬಿಲೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ಅರಿವು ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಹತ್ತು ಸಲ ಅವಳಿಗಾಗುತ್ತ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ 'ನನಗೇನು ಒಳ್ಳೆ ಎನ್ನಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ (?) ಆದರೆ ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಹಂಬಲುಗಳು 'ವರಲ್ಲಿ ಪೂರೈವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಯಾಕೆ ಇವರಿರಕೂಡದಿತ್ತು ' ಎಂದು ಸಂಕಟಪಟ್ಟಳು.

ಮನೆಯಲ್ಲಿಯದೆ ಸಂಬಂಧವೇನಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯದ ನಿರ್ವೇಷ ತಯಾರಿಯಲ್ಲದೆ ನಾನಿ ಮುಂಬೈಗೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ಅವನು ಮರೆಯಾಡ ಮೇಲೆ ' ಹೌದು, 'ವನೇ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ ' ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಳು ಸುಂದರಿ ! ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಬಲವಿದ್ದರೆ, ಕೃಷ್ಣನ ಕೃಪೆ ಇದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನೇ ನನ್ನ ಮೋಹನಮುರಲಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕು !—ಎಂದುಕೊಳ್ಳು ಿಳು. ! ಏನೆಲ್ಲಾ ಇಂಥ ಕಲ್ಪನೆಗಳು !

'ಮರುವರ್ಷದ ಅದೇ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಇಳಿಬಿಸಿಲಿನ ಒಂದು ಸಂಜೆ ಸುಂದರಿಯ ಮದುವೆ ನೆರವೇರಿತು.

ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಅವಳ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಬಿಲೆಕೊಡದಿದ್ದು, ತನ್ನದೇ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಬರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಆ ಎಷ್ಟು ದಿನದಿಂದ ಕಾದಿದ್ದಳು. ನಾನಿಯೊಡನೆ ಏನೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಸೆನೊಡ್ಡಳು. ಆದರೆ ಹಸೆಮಣಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಹತ್ತುನೇನಿದುರು, ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ನಾನಿ ಒಗ್ಗಿದವನಲ್ಲ. ಆತ ಬಂದೆರಡು ಮಾತು ಆಡಿದ್ದರೂ, ಅವಳಿಗೆ ತುಂಬ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು.

ಹೆಸರಿಡುವ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ, ಬೀಗರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನಿಯ ಆಕ್ತ ಬಂದು, "ನಾನಿ, ನಿನ್ನಗಾವ ಹೆಸರು ಇಷ್ಟ ?" ಎಂದು ನಗುತ್ತ ಕೇಳಿದಾಗ, ಇತ್ತ ಯಾರೋ ಅವನ ಪಕ್ಕೆಯನ್ನು ಚಿವುಟಿದ ಹಾಗೆನಿಸಿ, ಸುಂದರಿಯ ಕಡೆ ಮುಖ ಹೊರಳಿಸಿ, "ಅಂ" ಎಂದ. ಸುಂದರಿ "ಏನೂ ಇಲ್ಲ" ಎಂದುಬಿಟ್ಟಳು. ಹಾಳು ಲಜ್ಜೆ ಅವಳ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಹೊರಗಿಡಹಗೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಇನಿಯ ತನ್ನನ್ನು 'ರಾಧೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯ ಹೆಸರು 'ರಾಧೆ' ಎಂದಾದರೆ

೪೪೩

ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನು! ತನ್ನ ಅತ್ತೆ— ಈಗ ಅತ್ತೆ-ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. 'ಮೊದಲೇ ಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಬಿಡಬಹುದಿತ್ತು' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು. "ಇನ್ನೇನು?" ಎಂದು ಆಕೆ ಯೋಚಿಸುವಾಗಲೇ ಪುರೋಹಿತರ ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದಾಗಿ, ಬೇಗ ಹೆಸರು ಸೂಚಿತವಾಯ್ತು : ರುಕ್ಮಿಣಿ ಎಂದು!

ಹಿರಿಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಸರಿ! ಅದು ನಾನಿಯ ಅಜ್ಜಿಯ ಹೆಸರು. ಅಲ್ಲದೆ ರುಕ್ಮಿಯು ಅವರ ಕುಲದೇವತೆ. ಆದರೆ ಎಂಥ ಅರಸಿಕ ಹೆಸರು! ರಾಧೆಯಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಲ್ಲಿ? ಅದೂ ತನಗೆ ಅಣಕ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಿಂದೇ ಇಡುವುದೇ?

ಅಂವೇ ರಾತ್ರಿ ಸುಂದರಿ-ನಾನಿಯರನ್ನು ಕೊಣೆಯೊಳಕ್ಕೆ ದೂಡಿದಾಗ, ಸುಂದರಿ ಸಿಟ್ಟಿನ ಅಳುವನ್ನು ಆಳತೊಡಗಿದಳು. ಅಳುತ್ತಲೇ, "ನೀವ್ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿರಿ, ರುಕ್ಮಿಣಿ ಎಂದು ಹೆಸರಡುವಾಗ? ರಾಧಾ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು?" ಎನ್ನುತ್ತ ಮಂಚದ ಮೂಲೆಗೆ ಕುಳಿತಳು.

ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ, ತನಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಬಹಳ ಇಷ್ಟವೆಂಬ ಮಾತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಆಕೆ ಹೇಳಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನಾನಿ "ರುಕ್ಮಿಣಿ ಕೃಷ್ಣನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರೇ ಅಲ್ಲವೇ?" ಎಂದಾಗ, ಅವಳಿಗೆ ಮುನಿಸಿನ ಅಳು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. 'ನಾನಿ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವ-ಕೃತಿಸರಿಸಿ, ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿ ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವಳು ತನ್ನ ಅಳಲನ್ನೆಲ್ಲ ತೋಡಿಕೊಂಡಳು. 'ಇದೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಹುಡುಗಿ!' ಎಂಬ ಕರುಣೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, "ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ರಾಧಾ ಎಂದೇ ಕರೆಯುವೆ ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ; ಅಂತೆ?" ಎಂದು ರಮಿಸಿದ.

ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಅವಳ ವಿಚಾರಸರಣಿ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು; ಆದರೆ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ಸುಂದರಿಗೂ ಹೊಸ ಜೀವನವೇರ್ಪಟ್ಟು, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ, ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಂತೆ 'ರಾಧಾ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ—ಎಂದು ಎನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಂತ, ಸರಳ ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸಿನ ನಾನಿಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕೃಷ್ಣ ಆತ್ಮ್ಯಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಅವಳಿಗೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಸುಂದರಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗೌರಿ, ನಾಗರ ಪಂಚಮಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಳು.

ಯಾವಾಗ ನಾನಿಯ ತಮ್ಮ ಮೋಹನನು ತನ್ನ ಅತ್ತೆಯ ಪ್ರಯಾಣದ ಜೊತೆಗಾರನೆಂದು ಬಂದನು, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಉಳಿದನೋ, ಸುಂದರಿ - ನಾನಿಯರ ಪಾಪಪತ್ರದ ಉಬ್ಬರ ಇಳಿಯಿತೆನ್ನಬೇಕು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ರಗಳೆ ರಸಕ್ಕೂ, ಒಂದೆರಡೇ ಮಾತುಗಳ ಚಕಮಕ ನಡೆಯತೊಡಗಿದುವು. ಇವು ಆಗಾಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದುವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿನೋದ ಸುಖ, ತೃಪ್ತಿಗಳ ಗಳಿಗೆಗಳೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಹೂವು ಅರಳಿದುದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸಹ ಮನತುಂಬ ಸಂತಸ ಪಡುವ ಸುಂದರಿಯ

ಸ್ವಭಾವ, ಅದೇ ಹೂವು ಬಾಡಿದರೆ ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಅವಳ ಮನವೂ ಬಾಡುವಂತಹದಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸುಂದರಿ ತಾನು ಅಸಹಾಯಕಳೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಗಳಿಗೆಗಳೆಷ್ಟೋ!

ಆ ಸಂಜೆ ಆಕೆ ಅಡಿಗೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ನಾನಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಒಂದು ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಫೋಟೋವನ್ನು ತಂದ. 'ಇಕ್ಕುಳವೆಲ್ಲಿದೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿ ಇಸಿದುಕೊಂಡು, ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯತೊಡಗಿದ. ಅಡಿಗೆಯಿಂದ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಂಡನ ನಿತ್ಯಸ್ವಾಗತಕ್ಕೆ ಸುಂದರಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ, ನೋಡುತ್ತಾಳೆ: ಕೃಷ್ಣನ ಫೋಟೋವನ್ನು ತಂದಿದ್ದನಾತ! ಆದರೆ ಅದರ ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಕನ್ನಡಿಯಿಂದ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ!

ಬಹಳ ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದ ಪ್ರಿಯತಮ ಮರಳಿ ಬಂದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ರೋಮಾಂಚನ ಅವಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿಯ ವಸ್ತುವೊಂದು ಮರಳಿ ದೊರೆಕಿದಂತಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಆ ಕೃಷ್ಣ?

ಬಾಲಗೋಪಾಲನ ಚಿತ್ರ ಅದು. ನಿಸರ್ಗದ ರಮ್ಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗೋಪಾಲ ಗಿಡದಡಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ತೀರ ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ ಈತ; ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ಅದೇ ಸುಂದರ ನಗೆ. ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಲು. ಎಡಗೈಯಿಂದ, ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಬಿಳಿಯ ಹಸುವಿನ ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕುಡಿಗೆಣ್ಣಿನ ಒಂದು ಸೆಳೆ, ಆ ಕರುವಿನ ಮೇಲಿದ್ದು "ನಿನಗೆ ಕೊಳಲಾದಲಿ?" ಎಂದು ಕೇಳುವ ಹಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ನೋಟದಿಂದ "ಅಕೋ ಬೇಡ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಮನದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಹೋಗಲಿ!" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ!

ಮಾತಿಲ್ಲ, ಕತೆಯಿಲ್ಲ, ಚಿತ್ರವನ್ನು ಎದೆಗವಚಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟೇ ಬಂತು. ಆ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜೋಡು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿ, ನಾಳೆ ಊರಿಗೆ ಹೊರಡಲಿರುವ ಮೊಹನನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿರುವ ಅವನಿಗೆ, ಇದು ಹೆಂಡತಿಯ ಹುಡುಗತನದ ವಿಚಿತ್ರ ನಡತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದುಕೊಂಡು, 'ಅದನ್ನೇನು ಮಾಡತೀಯೆ ತಗೊಂಡು?' ಎಂದು ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದ.

"ಈ ಪೋಟೋ ನನಗೆ ಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತಗೀಬ್ಯಾಡಿ"

"ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ತಂದು ಕೊಡತೀನಂತ; ಸುಮ್ಮನೆ ಕೊಡಬಾರದೆ?"

"ಇಲ್ಲ, ನನಗೆ ಈ ಕೃಷ್ಣನದೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ."

"ಜಿಲ್ಲೋ ಆತು. ಅದನ್ನೇ ತರತಕ್ಕಂತ, ಈಗಂತೂ ಕೊಡು." ಅವಳು ಹೆಚ್ಚು ವಿರೋಧ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಳು. ಸುಮ್ಮನೆ ಅಡಿಗೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಅಣಿಯಾದಳು. ಅಸಹಾಯಕೆ ಕಂಡದ

ಮೇಲಿನ ಜ್ವಾಲೆಗಳಂತೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹರಿದು ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗದೆ ಕಣ್ಣು ಅಳುತ್ತಿದ್ದುವು.

ನಾನಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸುವಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಬಂತು—ಹೆಂಡತಿಯ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲಿನ ಮೋಹ, ರಾಧೆಯೆಂದು ಕರೆಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಇವಳ ಇಷ್ಟ—ಅದೆಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಕೆ ಬಹಳ ನೊಂದು ಕೊಂಡಳೇನೋ—ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಒಳಗೆ ಬಂದ. ಹೆಂಡತಿಯ ಮುಖ ತುಂಬ ಊದಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅವಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು “ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತೆ?” ಎಂದ. ನಗಲೆಂದೇ ಯತ್ನಿಸಿ ಅಳುತ್ತಲಿ “ನೀವು ಹಿಂಗ್ಯಾಕೆ ಹಟೆ ಮಾಡತೀರಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಅವಳ ಸಮಕ್ಷಮವೇ ಮತ್ತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದಾಗ, ಸುಂದರಿ ಅವನ ಕೊಠಡನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು, ‘ನೀವೆಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯವರು!’ ಎಂದಳು. ತಿರುಗಿ ೧೨ ಘಂಟೆಯ ವರೆಗೂ ಅವಳು ತನ್ನ ಕೃಷ್ಣನ ಕನವರಿಕೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಪುನಃ ತೋಡಿಕೊಂಡಳು. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಳು. ನಾನಿ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಅಲ್ಲ, ಮರುಕದಿಂದ ಅವಳ ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲ ಆಲಿಸಿದ. ಅವಳ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ‘ಹೂಂ’ ಎಂದ.

ಸುಂದರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಅದೊಂಥ ಹೊಸ ಜೈತನ್ಯ! ಬೆಳಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಗೆ ನಾನಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋದನೆಂದರೆ ಸಂಜೆ ೬ ರ ವರೆಗೆ ಅವಳು ಏಕಾಕಿನಿಯಾಗಿರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ, ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷ್ಣ ನಿದ್ದ. ರಾಧೆಗೆ ಗಂಡನಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತನಗೂ ಒಬ್ಬ ಗಂಡನಿರುವ. ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ. ತಾನು ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಜೀವನಸರ್ವಸ್ವವೆಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನಿಗೇ ವಾಸಲು. ಅವನೇ ನನ್ನ ನಿಜ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಹಾಗಿತ್ತು ಅವಳ ಭಾವನೆ.

ಊಟಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಗೋಡೆಗೆ ತೊಗು ಹಾಕಿದ್ದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಎರಡೂ ಕಣ್ಣು ಸಾಲದಂತೆ ನೋಡುವಳು. ಎಂಥೊಂಥದೋ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುವಳು. ಅವನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹಾಡಲು ಹೋಗುವಳು. ಅವಳಿಗೆ ಶಾರೀರವೇ ಇಲ್ಲ! ‘ನೀ ಹಾಡುವವರೆಗೆ ನಾ ಕೊಳಲು ಬಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ - ಎಂದು ಹಟೆ ಹಿಡಿದೀಯಾ?’ ಎಂದು ಮುನಿಸುಗೊಳ್ಳುವಳು. ಅವಳ ಈ ಸರಸ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಭಂದನಾಗಿ, ಗಳಿಗೆಗೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಇದೆಲ್ಲ ಸರಿ. ರಾಧೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ನಿಜರೂಪ ಬಳಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ತನಗೋ, ಈ ಚಿತ್ರ. ಇಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಒಂದಂಶವೂ ಇಲ್ಲ! ಎಲ್ಲವೂ ಇವಳ ಊಹನೆಯಿಂದೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕು. ಈ ಊಹನೆ ಅತಿಯಾಗಿ, ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣದೋದರೆ ಅಲ್ಲೇನಿದೆ. ಬರದೋ, ಬರದು! ಅಂಥ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೂ ನಾನಿ ಧಟ್ಟನೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಬರುವ. ಆಗವಳಿಗೆ ದುಃಖ ತುಂಬ ಬರುವಂತಾಗಬೇಕು.

‘ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನ ನಾನಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವರೂ ಈ ಅಂಶವಿರ ಕೂಡದೇ?’ ಎಂದು ಅಳುವಳು. ‘ಅವರನ್ನು ಕೃಷ್ಣನನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ, ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಈ ೫-೬ ತಿಂಗಳ ಅನುಭವ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಅವನ ಟೀಕೆ ಬೇರೆ! “ನಿನ್ನ ಕೃಷ್ಣ ಏನಂತಾನೆ? ಬೆಳಗ್ಗೆ ತಂದ ೨ ರತ್ತಲ ಬೆಣ್ಣೆಗೆ ಇಷ್ಟೇ ತುಪ್ಪವೇ? ನಿನ್ನ ಕೃಷ್ಣ ತಂದಿರಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳು—ಇದು ಮುಂಬಯಿ! ಗೋಕುಲವಲ್ಲ ಧಾರಣಿ ಏರಿತೆ ಅಂತ!” ಕೊಂಕಿನ ರೂಪ ತಾಳದೆ ಅವಳ ಸಾಮ್ಯ ವಿರೋಧವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ನಾನಿ ‘ನಿನ್ನ ಕೃಷ್ಣ’ ಎನ್ನದ ದಿನವೇ ಇಲ್ಲ.

ಇದರಿಂದ, ತನಗಾಗಿ ತನ್ನ ಗಂಡ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾನೆಯೇ ಹೊರತು, ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನೆಂದು ತಟ್ಟಿಲ್ಲ—ಎಂದು ಸುಂದರಿಗೆನಿಸಿ, ಬರುಬರುತ್ತ ಅವಳ ಅಸುಖ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆದರೆ ಆಶೆಗಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಷ್ಟ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ಹೆಚ್ಚಿಷ್ಟ ಸಂಕಟಪಡುವಳು.

ಒಂದು ಶನಿವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಲಗಿರಬಹುದೇನೋ, ಎಂದು ನಾನಿ ಮೊದಲು ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಕೆ ಹಾಕಿದ್ದ, ಆದರೆ ವಿಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ಕಂಡ: ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಒರಗಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸುಂದರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿ ದುತ್ತಿದ್ದಳು!

ಆದರೆ ತುಸು ವೇಳೆಯ ನಂತರ ಬೆಲ್ ಬಾರಿಸಿದ ನಾನಿಗೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಅವಳು ಅವನಿಗೆ ಎಂದಿನಂತೆ ನಗುನೋಗದ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿದಳು. “ಈವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಿಮ್ಮ ಫಲಾಹಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿರಬಹುದು, ಹೇಳಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಹಲ್ವಾ, ಹಿಂದಿನ ಸಲವಂತೆ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ. ರುಚಿಕರವಾಗಿದೆ—ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ಅವಳಿಗೆ; ಜೊತೆಗೆ ಅವನ ಪ್ರೀತಿಯ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಇಬ್ಬರದೂ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ “ಇಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಿಸಿಲಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ” ಎಂದು ಕೇಳದೆ ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಗಾಳಿ ಹಾಕಿದಳು. ಎಲ್ಲವೂ ಎಂದಿನಂತೆಯೇ; ಹೊಸತೇನಲ್ಲವಿದು ಅವಳ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ!

ಆದರೆ ನಾನಿಯ ಮನಸ್ಸು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಲಿತ್ತು. ನಾನಾಗಿ ಕೇಳದೆ ಹೊರತು ಎಂದೂ ಈಕೆ ತನಗೆ ಮುದ್ದು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥದು ಈವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಏನನ್ನು ತಾನು ಕಂಡದ್ದು?

ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ, ನಾನಿ ತಾನು ಕಂಡದನ್ನೂ, ತನಗನಿಸಿದದನ್ನೂ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ, ಈ ಹೃದಯಸರಳತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೆ, ಅವಳನ್ನು ಅವನೆಡೆ ಸೆಳೆದದ್ದು? ಸುಂದರಿ ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಳು.

“ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಮಗನಿಸುವ ದೇನು?”

ಎಂಥ ಮಾತು ! ಅವಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಪ್ರೀತಿಯ ಆಳ ಎಂಥದು ಎಂದು ಅವನು ಅರಿಯುವೆ ?

ನೀವು ನನಗೆ ಯಜಮಾನರು ! ನನ್ನಿಂದ ಆದರ ಪಡೆಯಬಲ್ಲವರು ! ನಾನಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಕೊಡಲು ಇನ್ನೂ ನಾಚಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣನಾದರೆ, ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಅವನೊಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಆಟವಾಡಿದ್ದೇನೆ ನನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಅವನೂ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾನೆ. ನನಗೆ ಸಂಕೋಚವೆಲ್ಲವೂ ?

ಮತ್ತೆ ಅಕೆ ಉದ್ದೇಗವಿನಿಶೂ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಿದ್ರೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳು :

“ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಸರಿವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಅದರಿಂದ ದುಃಖವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ವಿಚಿತ್ರ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ನೀಗಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ನಿರ್ಜೀವನೋಪಾಯವೋ ಎಂದು ಈಗೀಗ ಬಹಳ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಗುತ್ತಲಿದೆ...” ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಅವಳ ಗಂಟಲು ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು. ದೇವಲೋಕದ ಅಸ್ವರಿಯೊಳಗೆ ಯಾವುದೂ ಪೂರ್ವರಾವದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಜನಿಸಿದಾಗ ಆಗುವ ಅವಳ ತೋಳಬಾಳದಂತೆ ಕಂಡಿತು, ನಾನಿಗೆ.

ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾಗುವ, ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಳಾಕೆ. ‘ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ? ಎಂದು ನಾನಿಯು ಯೋಚಿಸಲಿ ’ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರಿಯಿತು.

“ ಏನಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ದಾರಿ. ನಿನಗೊಂದು ಮುತ್ತಿನಂತಹ ಮಗು ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ” ಎಂದ ನಾನಿ.

ಹಾಂ. ಹೌದು ! ಬಹಳ ಸರಿಯಾದ ಮಾತು. ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿ ಮಗುವೊಂದನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆದಾಡಿಸಿ “ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀದಿ? ಎಲ್ಲಿದ್ದೀದಿ? ” ಎಂದು ಮಗು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ “ ನಾ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದೀನಿ ” ಎಂದು ಅವನ ಬದಿಗೆ ನಿಂತು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆಷ್ಟು ಸಂತಸವಾಗಬೇಡ ! ಆ ಮಾತಿನಿಂದ ಸುಂದರಿ ಅಷ್ಟೇ ಹಿಗ್ಗಿದಳು. ಆದರೆ, ‘ ಏನಾದರೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ’ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವರು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿದರಲ್ಲ—ಎಂದುಕೊಂಡಳು.

“ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಇಷ್ಟು ಭೇದಿಸುತ್ತೀ, ಅನಂತಹದೇ ನಿನಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಾನು ? ” ಎಂದ ನಾನಿ.

“ ಹೌದು. ಅವತ್ತು ಮೊದಲ ಸಲ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಬರುವಾಗ, ಅವು ಹೇಳಿದ್ದಳು : ದೇವರನ್ನು ನೆನಪುಪಡಿಸಿ ಎಂದು ಮತ್ತೆ.... ನಾನೊಂದು ರಾತ್ರಿಯೂ ನನ್ನ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳದೇ, ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಮಲಗಿಲ್ಲ ! ”

“ ಎಲಾ, ಕಳ್ಳ ಹುಡುಗೇ ! ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಕ್ಕಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನನಗೆ ಬೇಡಬೇಡ ’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಿಯಲ್ಲ ! ಅಂತೂ ಒಳಗೊಳಗೇ ಪಾತ್ರಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದೆಯಲ್ಲ ! ಫಕ್ಕಲೇ, ಕೊಡುವ ದೇವರು ಮಗುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಎಂದೇನು ! ”

ಅವನ ನಗೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಬೆರೆತು ಸುಂದರಿ ಹೇಳಿದಳು :

“ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನೇ ಬಂದಾನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ, ಆದರೆ ಆತ ಅವತಾರ ತಾಳಲು ಇನ್ನೂ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಪಾಪ ತುಂಬಿಲ್ಲ ! ”

“ ಅದು ಹೇಗೆ ? ”

“ ನಿಮ್ಮಂಥ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಇನ್ನೂ ಇದ್ದೀರಲ್ಲ ! ”

ಇದಾಗಿ ಏವಾರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ನಾನಿಯ ತಾಯಿ ಬರಿಸಿದ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬಂತು : “ ಕು. ಸಾ. ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೇನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನಾಚಿಕೆಯಿಂದಲೋ ಏನೋ ! ನೀನೇನೂ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆ-ಯವರಿಂದ ಸುದ್ದಿ ಬಂತು. ಶ್ರೀಮಂತ ಜಲದೇವರು ಅಂತ ಮಾಡುವುದಿರುತ್ತವೆ. ಕೂಡಲೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ! ” ಎಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ಇಬ್ಬರೂ ನಕ್ಕರು.

ಸುಂದರಿ ಈಗ ಗರ್ಭವತಿ, ಮುದ್ದು ಮುರಲಿಯೇ ಒಳಗಿದ್ದಾನೆ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಅವನ ಅಂಶವಾದರೂ ಇದೆ—ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವಳು. ಅವನು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಅವನಿಗೆ ಏನೇನು ಉಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು, ಏನೇನೋ ಹೆಣೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನೂ ಹೆಣೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಖಂಡ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ತವಸ್ಸು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿದೆಯೆಂಬ ತೃಪ್ತಿ ಅವಳಿಗೆ.

ಗರ್ಭಲಾಂಛನದಿಂದ ಅವಳ ಮಾಟವನ್ನು ಮೈಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಳೆ ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಹಳದಿಗೆಂಪಿನ ವರ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶುಭಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆ ಮಗಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಭರ ಅಳುವನ್ನು ತರಿಸಿತ್ತು. ನಾನಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ತಂಗಿಯೊಳಗೆ ಬಾಣಂತಿತನಕ್ಕೆ ಬಂದುದರಿಂದ, ಸುಂದರಿಯ ಅತ್ತೆಯೂ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದಿದ್ದಳು.

ವಾರಕ್ಕಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಜೆಯಿಲ್ಲದ ನಾನಿ ನಾಳೆ ಹೊರಡುವ-ನೆನ್ನುವಾಗಿನ ರಾತ್ರಿ, ಆತ ಹೆಂಗರುಳಿನ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದ್ದ. “ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಮುಖ ಸಣ್ಣದು ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲುವ ದುಃಖ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ನಾನೀಗ ತಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆ ? ನನ್ನ ಹಾಗೆ ನೀವೂ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಂಬಿದ್ದರೆ ನಿರಹ ಇಷ್ಟೇನಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ವಂಶವನ್ನೇ ಬೆಳಗುವ ಮಗುವನ್ನು ತಂದು ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ” ಎಂದಳು.

“ ಇದೆಲ್ಲ ಸರಿ. ನಿನಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ? ”

“ ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ! ಛೇ ಅದೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಡೆದ ತಪ್ಪಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಾಣಬಿಡುತ್ತೇನೆ ! ” ‘ ಭಾವನಾನೇಶಕ್ಕೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ’ ಎಂದುಕೊಂಡ ನಾನಿ.

ಗಾಡಿಯ ವರೆಗೂ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ದಿಂಬಿಗೊರಗಿ ಅತ್ತುಳು—ಅಕೆ. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡಳು. ‘ ಅವರು ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆಂದು,

ನಾನೇಕೆ ದುಃಖಪಡಲಿ? ಸ್ವತಃ ಕೃಷ್ಣನೇ ನನ್ನವನೆಂದು ಬಳಿ ಇರುವಾಗ ನನಗಿನ್ನು ಯಾರ ಹಂಗು ಇದೆ? ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು.

ಆದರೆ ರಾತ್ರಿ ನಡುವೆ ಭಯದಿಂದ ಝಕ್ಕನೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು ಭಯಂಕರವಾದ ಕನಸು! ಎದೆ ಇನ್ನೂ ಧಕ್ ಧಕ್ ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಕನಸನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದರೂ ಅದು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಂದರಿಗೆ ತಾನು ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕೆಗಳಿರುವ ಯಾವುದೋ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಎನಿಸಿಕೆ, ಅದೇ ಹುಟ್ಟಿದ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು 'ಹೇಗಿದೆ, ನೋಡುವಾ' ಎಂದು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಯಾರೋ ಕಸಿದುಕೊಂಡರು. ಮುಖ ಯಾರದೆಂದು ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ಅಕಾಳವಾದುದು. ಪೋಲೀಸರ ಕಾಲಿಗಿರುವಂತಹ ಪಟ್ಟಿಗಳುಳ್ಳ ಕಾಲು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಆಕೆ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ತಾಯಿ "ಅದು ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸೋ ಕೊಲ್ಲಬೇಡವ್ವಾ" ಎಂದು ಹಲುಬುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಕೂಸು ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಸುಣುಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ! ಕನಸಿನ ಕೈಯಿಂದ ಮಗನ ಪಾರಾಗುವಂತೆ!

ಆಗ ಸುಂದರಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದಿತು, ಆ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸು ಸುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಶ್ಯ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಉಲ್ಪಾಟನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕನಸಿನಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಈ ಭಯದ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಯ - 'ತನಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದರೆ?'

ಆದರಿಂದ ತನಗೆ ಎಂತಹ ಅಪಮಾನ! ಅದೂ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಮುಂದೆ ತೊಳಲಾಡಬೇಕೇನು? ಛೇ, ನನ್ನ ಕೃಷ್ಣ ಅಷ್ಟು ದಯಾ ಹೀನನಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಪಸ್ಸು ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ರಿಕ್ತ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವಷ್ಟು ನಾನು ಯಾರಿಗೆ ಕಿಟ್ಟಿದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ? "ದೇವರೇ, ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೊಲ್ಲಬೇಡ." ಎಂದು ಅತ್ತಳು. ಗೋಡೆಗೆ ತೂಗುಪಾಕಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹಲುಬಿ ಹಲುಬಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದರೆ? ಎಂಬ ದುಗುಡ ಪ್ರಶ್ನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಕೊನೆಯ ದಿನದ ವರೆಗೂ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಅದೇ ಕೋಣೆ, ಅದೇ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಕೃಷ್ಣ. ಅದೇ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲೇ ಸುಂದರಿ. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೇನೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧಳಾದಳು. ನಾಲ್ಕು ತಾಸಾಯಿತು, ಐದಾಯಿತು. ಬೆಳಕಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಮನೆಯವರ ವ್ಯಾಕುಲ ಹೆಚ್ಚಿತು. 'ಹೆಂಗಗೆ ಇಷ್ಟು ತ್ರಾಸ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣನೇ ಬರುವನೆ?' ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವಳು, ಸುಂದರಿ. "ಛೇ, ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಬೇಗ ಇದರಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ" ಎಂದು ಮತ್ತೆ ನೋವಿನಿಂದ ನರಳುವಳು.

ಆದರೆ ಮಗುವಿನ ಮೊದಲ ದಿನ ಕೇಳುವಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಸ್ತವಾದಿಂದ ಅವಳಿಗೆ 'ಕೋನಾ' ಬಂದಿತ್ತು. ಇದೇ ಲ್ಲಿಯ ಹೊಸ ವಿಷತ್ತು? ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೆದರಿರುವಾಗ, ಮನೇ ಡಾಕ್ಟರರು ಚುಚ್ಚುಮದ್ದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ "ಖಂಡಿತ ಅವಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವಕ್ಕೇನೂ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ

ಅತ್ತಿರೆಂದರೆ ನೋಡಿರಿ!" ಎಂದು ಗದರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ದಾದಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉಪಚಾರಕ್ರಮ ಹೇಳಿ ಹೋದರು.

ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಜನನವಾದ ಮೇಲೆ ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೂ ಸುಂದರಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿಕೆಯಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಡಾಕ್ಟರರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿಯಾಯಿತು. ಅದೇ ಆಶ್ವಾಸನೆ, ಅನಂದ. ಬಟ್ಟಲ ತುಂಬ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಕುಡಿದಾಕೆಯೇ, ಎನ್ನುತ್ತ ಅವಳ ತಾಯಿ ಮತ್ತೆಬಂದು, ತಲೆಯನ್ನು ನೇವರಿಸಿದರು. ದಾದಿ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಸುಂದರಿಯ ಅಂಗಾಲಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕಾವು ಕೊಟ್ಟರು. "ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ತಾಯೀ, ಏಳಮ್ಮಾ, ಸುಂದರೀ!" ಎನ್ನುತ್ತ ಸೆರೆಗನಿಂದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಗಡುವು ಮೀರಿದೆ. ದಣದಿದ್ದ ಸುಂದರಿಯ ತಾಯಿ ನಿದ್ದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಭಾನವ ಮಂದವಾಸನೆ ಇಡು ಗಿದೆ. ಚಕ್ರ ದೀಪದ ಸೌಮ್ಯಬೆಳಕು ರಾತ್ರಿಯ ನೀರವತೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ.

ಸುಂದರಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಡಿಸಿದಳು! ಅರ್ಧ ದಿನದ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಹೊಂದಿ 'ಕೋನಾ' ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಾದಳು. ದಣವಿತ್ತು, ಆದರೆ ಮೈ ಹಗುರಾಗಿತ್ತು.

ಛಟ್ಟನೆ ಬದಿಗೆ ಹೊರಳಿದಳು ಸುಂದರಿ! ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿತ್ತು ಅವಳ ಜೀವದ ಜೀವಾಂಶ. ಮೊದಲ ನೋಟಕ್ಕೆ, ರಕ್ತಗೊಂಪಿನ ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆಯ ಹಾಗೆ ಕಂಡಿತು ಅವಳಿಗೆ. ಆದರೆ? ಆದರೆ, ಹೆಣ್ಣೋ? ಗಂಡೋ? ಮಲಗುವಾಗ ಅದರ ಅಜ್ಜ ಮೈತುಂಬ ದುಪ್ಪಟೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಮಲಗಿಸಿದ್ದರು.

ಹೆಣ್ಣೋ, ಗಂಡೋ? ದುಪ್ಪಟೆಯನ್ನು ಓವರಿಸುವಾಗ, ಸುಂದ ರಿಯ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ನಡುಕ! ಎದೆ ಡವಡವ ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು.

ಗಂಡು ಮಗು! ಹೆಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ, ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೆ? ಕೃಷ್ಣ ಅವಳ ಮೊರೆ ಕೇಳಿದ. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೂಕಪ್ರಾರ್ಥನೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ! ತನ್ನ ಕನಸು ನನಸಾಯಿತು. ಅಂದು ಬಿದ್ದ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಳ್ಳಾಯಿತು! ಇನ್ನು ನನಗೆ ಯಾರ ಹಂಗೂ ಬೇಡ. ನಾನೀಗ ದೇವರ ದೇವಕೆ! ನನ್ನ ದಾಲಿನಿಂದ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವ ನಾಗುತ್ತಾನೆ ಕೃಷ್ಣ. ನನ್ನ ಮೋಹನಮುರಲಿಯಾಗಿ, ಅವರ ಕಣ್ಣಿಡಿಯಾಗಿ, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿ ಕೃಷ್ಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ..... ನನ್ನ ಮಗು. ಮುದ್ದುಮಗು!

ಅವನ್ನು ಎದೆಗವಚಿಕೊಂಡು, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ, ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅನಂತ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಳು. ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಾಗ, ಎದು ರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಕಂಡ. ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗುವೋ ಎದುರಿಗಿರುವ ಅವನಂತೆಯೇ ಸುಂದರನಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಹೊಳಪಿನ ಕಣ್ಣು, ಗುಂಡುಗಲ್ಲ. 'ನಗೆಯೇ ನಗೆಯಾಗಿ, ರಸಿಕ ತೆಯೇ ಜೀವಜೀವನನಾಗಿರುವಂತೆ ಅದೀತೇ - ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸಿ ಮಗುವನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರಳಿಸಿದಳು.

ಅದರೇ ಇದೇನು? ಮೂಗು! ಅವರ ಹಾಗೇ ನಿಡಿದಾದ ಮೂಗು! ಅದೇ ಏರುಹಣೆ, ಅವರದೇ ಹಣೆ! ಅಂದರೆ? ಅವರ ಹಾಗೇ ಇದೆ? ದೊಡ್ಡದಾದ ಮೇಲೆ ಇದು ಅವರ ಪ್ರತಿಮೂರ್ತಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ! ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ? ಕೃಷ್ಣ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲವೆ? 'ಅಯ್ಯೋ ಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲ ನಾನು!'

ಮುಖವ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಚೆಕ್ಕೊಂಡ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಉಗಣ್ಣಾಗಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಕಾವಿಗೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಗು ಎಚ್ಚರಾಗಿ, ಅಳುವ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿತ್ತು.

"ಶುದ್ಧ ಅನ್ಯಾಯ ಇದು! ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಕೃಷ್ಣ! ಅವನಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದುದಾದರೆ ಇದು ಮೋಸದ ಪರಮಾವಧಿ! ಎಲ್ಲರೂ ಮೋಸಗಾರರೇ! ಇವರೂ ಹೇಳಿದರು: ಕೃಷ್ಣನೇ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಎಂದು. ಆದರೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತಮ್ಮನ್ನೇ. ಏನೆಂದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಾ ಮರೆಯಲಿ? ಏನೆಂದು ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬದುಕಿರಲಿ?"

ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ, ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ನನ್ನ ಹೃದಯಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೇ ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆದು, ಹೋಗುವಾಗ ನನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿ ಬಳೆದು ಹೋದ ನಾತ.

ಮಗು ಕೇಳಿಸಿಯೂ ಕೇಳಿಸದಂತೆ ಅಳುತ್ತಿತ್ತು.

"ಛಾ ಶನಿ! ತೊಲಗು ಇಲ್ಲಿಂದ! ಯಾಕಾದರೂ ಹುಟ್ಟಿಬಂದಿ? ನಿನ್ನಂಥ ಪಾಪಿಯ ತಾಯಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೇ ನಾನು?"—ಸಂತಾಪ ತುಂಬಿ ಬಂದು, ಅವಳಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ನಿರ್ಭ

ತ್ಯಸೆ ನೂಡಿಬಂತು. ಮಗು ಅಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಉರಿ, ಸಂಕಟ ಅವಳ ಹೃದಯವನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನೋವು. ತಡೆದಿಟ್ಟು ನೀರಿನ ಶಕ್ತಿಯಂತೆ ಅದು ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನಲ್ಲೇ ಎನಿಸುತ್ತ ಲಿದೆ. ಈ ಕಡೆ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಮಗು. ಅದನ್ನು ನಾ ಶಮನ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಎನ್ನುವಂತೆ ತಾಯ್ತನವೇ ಅವಳ ಎದೆಯಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವಂತೆ ತಹತಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸುಂದರಿಯ ಭಗ್ನಹೃದಯ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ!

ಏನೆಂದು ಕೊಡಬೇಕು? ಎಷ್ಟು ದಿನದ ಹೆಂಬಲ ಅವಳದು! ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ನೀಡಿ ಕೊನೆಗೆ ವಂಚನೆಯಾದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅತ್ಯಂತ ಶುಭ್ರವರ್ಣದ ಹಿಮ ಒಂದುಗೂಡಿ, ದಟ್ಟವಾಗಿ ತೇಲಿಬಂದು, ವಾಸ್ತವತೆಯ ಬಂಡೆಗೆ ರಭಸದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ, ಅದರೇ ತಾನೇ ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ, ನೀರು ನೀರಿಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಯಿತಲ್ಲವೇ? ಅಂಥ ಆ ಫರ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವಳ ಹೃದಯಸಾಗರ ಉಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿತ್ತು.

ಪುಟಿದಿದ್ದ ಭಾವನಾತರಂಗಗಳಿಗೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹರಿಯ ತೊಡಗಿದುವು. ಸುಂದರಿ ತನಗರಿಯದಂತೆಯೇ ತೊಟ್ಟ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಸರಿಸಿ, ಮಗುವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದಳು. ಉಕ್ಕಿಬಂದ ತಾಯ್ತನದ ರಸಧಾರೆಗೆ ಜಯವಾಗಿತ್ತು.

ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣ ಅದೇ ಸಸ್ತಿತದಲ್ಲಿದ್ದ. ಸುಂದರಿಯ ನೀರವವಾದ ಅಳು ಒಂದೇ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಕೆನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿತ್ತು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿಯೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರಟ ಗಣಿತಮಾಲೆ ಇದೊಂದೇ!

ನೂತನ ಗಣಿತಮಾಲೆ

ಲೇಖಕರು : ಡಿ. ಗಲಗಲಿ

(೧ ರಿಂದ ೭ ನೆಯ ತರಗತಿಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗಣಿತಗಳು)

ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾದ ಹೊಸ ಅಭ್ಯಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೆ ಸುಧಾರಣೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮದ ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ, ಬೆಲೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ. ವಿದ್ಯಾಜ್ಞನಿಂದ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯಿಂದಲೂ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ!

ಎಂತಲೆ ಇವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಣಿತಗಳು.

ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು

ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಧಾರವಾಡ.

ಪಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ

ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಲೇಖಾಂಕ : ೧

★

ಲೇಖಕರು : **ಶ್ರೀ ಯಶವಂತ ವೆಂಕಟೇಶ ಜಾವಡೇಕರ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ.,**
ಸ್ಟೇಟಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಫಾರ್ ಫಿಜಿಕಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್, ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ :- ಸಾಯಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜಾವಡೇಕರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಜರುಗಿತು. ಮುಂದೆ ೧೯೩೬ ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಕುಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರವೇಶಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ದೇಶಭಕ್ತಿ ಇವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಮೈಗೊಂಡಿವೆ. ಇವು ಇವರಿಗೆ ತಂದೆಯವರಿಂದ ಬಂದ ವಿಶೇಷ ಅಭಿಮಾನ. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಿಳಕರ ಒಂದೇಬಂದು ಮಾತಿನ ಮೇರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತಮ ವಕೀಲೀ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯಿತ್ತು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇವರ ತಂದೆ ವಾರದ್ವೈವಸ್ವಪ್ನವಿದರು. ೧೯೩೦. ೩೧ ರ ಚಳಿವಳಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂಟರ್ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜುವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದವರು ಚಳಿವಳಿಯಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿದರು. ಮುಂದೆ ೧೯೪೨ ರ ಚಳಿವಳಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ "ಬೆಳಕ ಕಾಲೇಜ ಅಫ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್" ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಿದ್ದವರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯಿತ್ತು ತನುಮನಧನಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಗಿನ ಅಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯರಾದರು. ೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ಬಿ. ಟಿ. ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾಸಾದ ಬಳಿಕ ೧೯೪೯ರಲ್ಲಿ 'ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಇನ್ ಫಿಜಿಕಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್' ಪಡೆದು ೧ನೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರು. ೨ನೇ ಚಳಿವಳಿಯ ನಂತರ ಕೆಲಕಾಲ ಆಮೆಕನೇರದ ಪ್ರತಾಪ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ರಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದರು. ೧೯೪೮ ರಿಂದ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರಿಂದ 'ಸ್ಟೇಟಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಫಾರ್ ಫಿಜಿಕಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್-ಕ್ಲಾಸ್ ವನ್' ಈ ಜಾಗೆಗೆ ಅವರು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಇಡೀ ಮುಂಬೈಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೈಕೊಂಡ ಸಂಚಾರ,ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾಪನದ ಅನುಭವವನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಛೇದಿಸಲು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು.

— ಸಂಪಾದಕರು

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿಗೆ ತಿಂದರೆ ಗೋದೀ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡುವವರಾರು? ಇಂಥ ಕೆಲ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಹಳಕು ಬೇಡಿದರೆ ಕಲ್ಪನಾ ಹಳಕು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದುಂಟು. ಆ ದಿನದ ಪ್ರಸಂಗವು ಇಂತಹದೇ ಇತ್ತು.

ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಜಾಗೆಯು ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಕ್ಕೆಂದು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಜಾಗೆಯ ಮಾಲಕನೊಂದಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದೆ.

"ಅದರೆ, ಜಾವಡೇಕರ್, ಆ ಜಾಗೆಯ ಮೇಲೆ ಜೇಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಣ್ಣು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸೆರೆಮನೆಯ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅವರು ವಿಸ್ತರಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆಂತೆ. ಈಗ ನೀವೇ ಹೇಳಿರಿ, ಜಾಗೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಜೇಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೋ?"

"ಹಾಗಾದರೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಜಾಗೆಯನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ

ಸಂಸ್ಥೆಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿರಿ. ಅದರ ಉಪಯೋಗವು ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಕ್ಕೆಂದು ಬೇರಾಗಿ ಅವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೂ ಭೂವಣವಾಗುವುದು. ಸೆರೆಮನೆಯ ವಿಸ್ತಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದಂತಾಗುವುದು" ಎಂದು ನಾನಂದೆ.

ಆಗ ಆ ಮಾಲಕರು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತ ಮುಖಮುದ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೀಗೆ ಅಂದರು: "ಛೇ, ಛೇ, ನನಗಾದರೋ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಯಾಮದಿಂದ ಹುಡುಗರು ಪಾಂಡಿಗರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಉಪ್ಪಟರಾಗಲು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮಂದಿಯ ನೇಲೆ ಎರಿ ಹೋಗುವ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುವದು. ಎತ್ತರದ ಮೇಲಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಜಿಗಿದು ಹೋಗಲು ಬರುತ್ತದೆ. ನೇಗದಿಂದ ಅವರು ಓಡಿ ಹೋಗಬಲ್ಲರು. ಕುಸ್ತಿ ಆಡಿ ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ಸೇಚು ಹಾಕಿ

ಮಣಿಸಬಲ್ಲರು; ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ತಿಸಲ್ಲರು. ಹೀಗಾಗಿ ಹುಡುಗರು ಕಳ್ಳರೂ, ದರೋಡೆಹೋರರೂ, ಲೂಟಿಗಾರರೂ ಆಗುವರು. ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಸೆರೆಮನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವದು. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದ ಭೂಪತನು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಾರಾದನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ”

ಅವರ ಅಮ್ಮಾನವ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಕನಿಕರವೆನಿಸಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ನಗಿಯೂ ಬಂತು. ಆದರೆ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು ನಗಬೇಕಾದರೂ ಏಕೆ ? ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಫಿರಕಿಯ ಮೇಲಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹೀಗೆ ಉಷ್ಣರ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

“ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಾನು ತೆಗೆದರೆ, ಉಕಾಚ್ಯುತು ತೆಗೆದರೆ, ಕುಸ್ತಿ ಆಡಿದರೆ ? ಇಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರ. ಮಲಕಂಬದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಇಲ್ಲವೇ ? ಗದೆ ತರುವಿದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಇಷ್ಟೇ ನಾನು ನೋಡುವವರು. ಹೊರಗೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುವರು, ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರು ಎಂಬುದರ ಉಸಾಬು ನನಗೇಕೆ ಬೇಕು ? ”

..... “ ಇಂದು ನನಗೆ ಏತರದಾದರೂ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದರೆ ಅದು ಪುಂಡ ಜನರದು. ಗುಂಡಾಜನರನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡುವದ ಕ್ವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವಿದೆ ”.....

ಇಂಥ ಬಗೆಯ ಉಷ್ಣರಗಳು ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಕಾರಣವುಂಟು. ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲಿ ಕಲಿಸುವಾಗಲಿ ಇಂಥಕೆಲಸ ಏಕೆ ಮಾಡ ಬೇಕು, ಏಕೆ ಕಲಿಸಬೇಕು, ಇವುಗಳಿಂದ ನಾನು ಸಾಧಿಸುವದರೂ ಏನು ಎಂಬುದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಲ್ಪನೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಂದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಅರ್ಥವದು ? “ ಪ್ರಯೋಜನವನು ಸಿದ್ಧಿಶ್ಯನ ಮಂದೋಽಪಿ ಪ್ರವರ್ತತೇ ”—ಯಾವೊಂದು ಉದ್ದೇಶವು ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಇರದ ಪೂಕತ ಮೂರ್ಖ ಮನುಷ್ಯನು ಕೂಡ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸು ವದಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಾತು ನಿಶ್ಚಿತವೇ ! ಉದ್ದೇಶವು ತಪ್ಪಾದದ್ದರಿಂದಲೇ, ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಕುಚಿತವಾದದ್ದಾದರೂ ಇರಬೇಕು.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ: ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳು, ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಂದಿರಗಳು, ಗರಡಿಸುನೆಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸ ಗಳು, ಶಿಬಿರಗಳು ಈ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಯಾಮ ವಿಷಯಕವಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅವನ್ನು ನಾನು ಏತ ಕ್ವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸುವ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾವುದು, ಗುರಿಯೇನು, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುವ ಸ್ವಪ್ನವಾದದ್ದು ? ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಗಳ ಉತ್ತರಗಳೇನು ಎಂಬುದರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ನಮಗಿರಬೇಕು. ಆ ಧೈಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಬೇಕು. ಆ ಧೈಯದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ನಾವು ನಿಶ್ಚಿತ ನಿಶ್ಚಯ ಗಳಿಂದ ತುಂಬಬೇಕು. ಅವರ ಬುಡ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಂದ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು.

ಈ ಧೈಯದ ಬೋಧೆಯಾಗುವಂತೆ, ಈ ಕೃತಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹೆಸರುಗಳ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗವಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲಿಗಿ ನೋಡೋಣ.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವೇಳಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಲಾವಧಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವು ದುಂಟು. ‘ಆಟದ ತಾಸು’ ‘ಕವಾಯತ್ತಿನ ತಾಸು’ ವ್ಯಾಯಾಮದ ತಾಸು’ ‘ಫಿಜಿಕಲ್ ಟ್ರೇನಿಂಗಿನ ತಾಸು’ ಫಿಜಿಕಲ್ ಕಲ್ಚರ್ ತಾಸು’ ‘ಬಲವಿಕಾಸದ ತಾಸು’ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದು ನಮ್ಮ ಧೈಯವನ್ನು ಸುಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವದೆಂಬುದರ ಮೀನಾಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಆಟ, ಕಸರತ್ತು, ಕವಾಯತ್ತು ಈ ಹೆಸರುಗಳು ವ್ಯಾಯಾಮದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಧೈಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ‘ವ್ಯಾಯಾಮ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಮುಚ್ಚಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಫಿಜಿಕಲ್ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ (P. T.)’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಬಹಳೇ ಲೋಕ ಪ್ರಿಯವಿದೆ. ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗವು ‘ಶರೈತ್ರಿಗಾಗಿ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ, ಟ್ರೇನಿಂಗು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ‘ಕೈವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಡುವ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ’ ಎಂಬ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೌಶಲ್ಯ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಶಾರೀರಿಕ ಗುಣದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಂಬೀ ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶವು ‘ಟ್ರೇನಿಂಗ್’ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ‘ಶಿಕ್ಷಕರ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್’ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಸಮುಚ್ಚಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವದು ಎಂಬ ಸಂಕುಚಿತ ಧೈಯವೇ ಧ್ವನಿವಾಗುತ್ತದೆ.

೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ

ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ

ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗಳನ್ನು

ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೮-೦

ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.

ವಿಳಾಸ :—

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

‘ಫಿಜಿಕಲ್ ಕಲ್ಚರ್’ ಈ ಪದದಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಚರ್ ಎಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಒಳ್ಳೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ‘ಫಿಜಿಕಲ್’ ಶಬ್ದದೊಡನೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸಿದನೆಂದರೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಬಹಳೇ ಸಂಕುಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಶಬ್ದದ್ವಯವನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಧೈಯದ ಸ್ವರೂಪವೇ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ‘ಫಿಜಿಕಲ್ ಕಲ್ಚರ್ ಇನ್ ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್’ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಯಾವದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಜಾರ್ಜ್ ರಾತನ್ನು ಓದಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಂದ ಬರುವ ಚಿತ್ರವು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಫೋಟೋ ಇರುತ್ತದೆ; ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ; ಇಷ್ಟೊಂದು ಫೀ ಉಂಟು, ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರೆ ಇಂಥಿಂಥ ಶಾರೀರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬೀ ಮಾತುಗಳು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ಈ ‘ಫಿಜಿಕಲ್ ಕಲ್ಚರ್’ದ ಧೈಯವೆಂದು ತೋರಿಬರುವುದು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ‘ಬಲವಿಕಾಸ’ವೆಂದು ವ್ಯಾಯಾಮವಿವಯಕ ಕೃತಿಗೆ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ನಮ್ಮೆದುರು ಆದರ್ಶವೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಧೈಯದ ಒಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುವದೇ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಧೈಯವೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಿತವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಬೇಕು. ಈ ಪದದಲ್ಲಿಯ ‘ಬಲ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಅಭಿಪ್ರೇತ ಅರ್ಥವಾವುದು? ‘ಶಾರೀರಿಕ ಬಲ’ ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಅದರ ಅದು ಧೈಯದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲಾದೀತೇ ಹೊರತು ಧೈಯವೇ ಆಗಲಾರದು.

ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಇತ್ತೀಚೆ ನವೀನಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗವೊಂದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬರತೊಡಗಿದೆ. ಅದುನೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪಾಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ‘ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ’ವೆಂಬುದೇ ಆ ಶಬ್ದವು. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಎರಡು ಪದಗಳ ಅರ್ಥ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ, ಮತ್ತು ಈ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗದ ಉಂಟಾಗುವ ಅರ್ಥಬೋಧದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೇನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಈ ಪದದ್ವಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪದವಾವುದು, ಯಾವುದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವುದು ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ‘ಶಾರೀರಿಕ’ ಮತ್ತು ‘ಶಿಕ್ಷಣ’ ಎಂಬೆರಡು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ೨ ನೇ ಪದವಾದ ‘ಶಿಕ್ಷಣ’ವೆಂಬ ನಾನುಪದವು ವಿಶೇಷ್ಯವಾಗಿದ್ದು ‘ಶಾರೀರಿಕ’ ಎಂಬ ಪದವು ವಿಶೇಷಣಪದ-

ವಾಗಿದೆ. ‘ವಿಶೇಷಣ ವಿಶೇಷ್ಯಯೋಃ ವಿಶೇಷ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಂ’ ಎಂಬೀ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶೇಷಣಕ್ಕಿಂತ ವಿಶೇಷ್ಯವೇ ಅಧಿಕ ಮಹತ್ತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಾತ್ ‘ಶಿಕ್ಷಣ’ ಎಂಬೀ ಶಬ್ದದಿಂದ ಗ್ರಾಹಿತವಾಗುವ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪದವೇ ಧೈಯಬೋಧಕವಾಗಿದ್ದು ಅದುನೇ ಸಾಧ್ಯವಸ್ತುವಾಗಿದೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅದು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಠ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ‘ಶಿಕ್ಷಣ’ ಶಬ್ದವು ಅನೇಕ ರೀತಿಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಶಾ. ಶಿ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂದು ಸಂವಾದವು ಸಹಜರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಈ ಕೇಂದ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿಮಾಹಿತ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು.

“ಏನ್ರಿಕ, ವಿಶೇಷ ಋಷಿಯೊಳಗೆ ಇದ್ದಾಂಗ ಕಾಣಿಸ್ತದೆ. ಮನಿಂದ ಪತ್ರಾಗಿತ್ತ ಬಂದದೋ ಏನು?”

“ಎಲ್ಲಿಂದ್ರಿ? ನಮ್ಮ ಹೆಣೆಬರಹವಾಗ ಅಭಾಗ್ಯ ಇಲ್ಲ ಬಿಡ್ರೀ. ಬರೆಯೋ ಅಪ್ಪ ಕಲಿತೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಾಕಿ ಸುಶಿಸ್ತಿ ಕಳ್ಳಲ್ಲ.”

“ಅಕೆಯನ್ನು ವರ್ಜಿಸುವ ಈ ಶಿಕ್ಷಕರು ‘ಶಿಕ್ಷಣ’ವೆಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಯಾವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ? ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಓದುಬರಹ ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಅರ್ಥ.

✽

ಕುಟುಂಬ ಜಾರಿಷ್ಠ

ಆಮಾಂಶ-ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳಿಗೆ.

•

ಕಾಸ ಶ್ವಾಸಾರಿ

ದಮ್ಮ-ಕೆಮ್ಮುಗಳಿಗೆ.

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ
ಬರೆಯಿರಿ :

卐

ದಿ ನೂತನ

ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ನಿಜಾಪುರ .

ಕೆಲವು ಜನರು 'ಶಿಕ್ಷಣ' ಶಬ್ದದಿಂದ 'ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದು' ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಿಶೇಷ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಶಿಕ್ಷಣ' ಶಬ್ದ ಈ ಅರ್ಥವು ಸರಿಯಾದುದಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವು ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೆ 'ಶಿಕ್ಷಣ'ದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವಾವುದು? ಈ ಪದದಿಂದ ಯಾವ ಮಾತು ಬೋಧೆಯಾಗುತ್ತದೆ? 'ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ' ಈ ಪದವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಯಾಮದ ಕೃತಿಗಳ ಧೈಯವು ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ; ಅದು ಹೇಗೆಂಬುದರ ವಿವೇಚನೆಯು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಇಡೀ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯಪ್ರಾಣಿಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಲಿಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಷ್ಟೇ ವಿಕಾಸವಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಪೂರ್ಣ ತಪ್ಪಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ.

ಇಡೀ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಈ ವಿಕಾಸವು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದಷ್ಟು ಮನೋರಂಜಕವೂ ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯ ಜೀವನವೆಂದರೆ ಅದೊಂದು, ನಿರ್ವಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಹಾಗು ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪ್ರವಾಹವೇ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಕೊಡೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೋಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆವು; ಅತಿ ರಭಸದಿಂದ ಗಾಲಿ ಬೀಸಿದರೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಏಕೆ ಫಡಫಡಿಸುವವು; ಮತ್ತು ಪ್ರಬಲವಾದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬೆನರು ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮೊಬ್ಬ ಪ್ರಿಯ ಮಿತ್ರನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ನಮಗೆ ಅನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ರಾಡಿ ಸಿಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಕಳಪಳವಾಗುವುದು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಬಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ಅಘಾತವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂತೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೂ ಘಟನೆಗಳೂ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಲವೊಂದು ಬಗೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದಿರುವಾಗ ಮನುಷ್ಯನೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಸುಂದರ ಹೂವು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆದರೆ ಅತನು ಅದರ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಮೂಸಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ಘಟನೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗೊಂದು ಅತನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮನುಷ್ಯಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬಲ್ಲದು. ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸವು ಜರುಗ

ಬಲ್ಲದು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಅತನು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.

ನನ್ನ ಅನುಭವದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಸೊಗಸಾದ ಪ್ರಸಂಗವು ಈಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯಪ್ರಾಣಿಯು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರುವಾಗಲೇ ಎಂಥ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾ ನೆಂಬುದು ಕಂಡು ಬರುವುದು.

ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಶಿಬಿರವನ್ನು ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆರೆಯುವುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಿಬಿರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದರು. ಮೊದಲನೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ನಾವೆಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ವಿದ್ಯುತ್ವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪವಿಲ್ಲದೆ ಮೊದಲನೇ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಳೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಘಟನೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯೆಂದರೆ—ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದರೆಂಬುದು ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ಹೊರಳಾಡುತ್ತ ಆಕ್ರೋಶ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು: “ವಿದ್ಯುದಾದೀಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವದಾಗದಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ವರ್ಗವನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾದರೂ ಏಕೆ? ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳ ಮಧುರ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಎರವು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಲ್ಪನೆಯಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೊಳೆಯಿತೋ!” ಹೀಗೆ ಕೂಗಾಡುತ್ತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿಯ ಊಟವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲದೆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತ ತಮ್ಮ ಬಡಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಸವನೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ದೀಪದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿದರು. ಮೇಣಬತ್ತಿಗಳಿದ್ದವು. ಅವನ್ನೇ ಹಚ್ಚಿದರು. ಅವುಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಫಲಾಹಾರಗಳ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಏನೇನೋ ತಿಂದರು.

ಆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದದ್ದೇನೆಂದರೆ: “ಹೊರಗೆ ಸೊಗಸಾದ ಬೆಳುದಿಂಗಳು ಬಿದ್ದಿದೆ. ನಡೆಯಿರಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಚಕ್ರವಂದ ಮಾಡೋಣ, ನಗೋಣ, ಕಲೆಯೋಣ, ಊಟ ಮಾಡೋಣ, ಹಾಡೋಣ!” ಹೀಗೆ ಅಂದವರೇ ನಗುತ್ತ ನಗುತ್ತ ಅವರು ಹೊರಬಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಹರಟೆ ಹೊಡೆದರು. ಹಾಡುವೊಲಾದವು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂದೊಡನೆ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಶಾಂತವಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಗಡದ್ದಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದರು.

ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಿದ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದು ಅಸರಿಹಾಳು ವಲ್ಲವೇ?

ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ: ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡವರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವು ಹಾಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದು ನಿದ್ದೆಗೇಡಾಗಿ ಶಾರೀರಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ, ಅವರು ಎರವಾದರು; ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಚರಡಿಗೇರಿಕೆ ಪ್ರಸೃತಿ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಮೇಣಬತ್ತಿಯ ಮಂದದೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಊಟ ಮಾಡಿದವರು ತಮಗೆ ಯಾವ ಹಾನಿಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಉಪವಾಸ ಬೀಳುವದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆದರು.

ಮೂರನೇ ಬಗೆಯ ಗುಂಪಿನವರು ತಮ್ಮ ಶಾರೀರಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ರಲ್ಲದೆ, ಎಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ತಾವು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಇರುವ ವರೆಂಬುದನ್ನೂ ನಗುನಗುತ್ತಲೇ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರೆಂಬುದನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಆಶಾವಾದದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು, ಅವುಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸ ಇಲ್ಲವೆ ಅಥವಾ ಇತಿ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗಗಳೊಡನೆ ಮಾನವನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಿದಾಗ, ಅವನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯು ಆಯುಷ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ, ಅಂತೆಯೇ "ತೊಟ್ಟಿಲದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಿನ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು, ಆನಶ್ಯಕ ವಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸವೆಂದರೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ವಿನರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಕಾಸದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಲು ಬರದಿದ್ದರೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ವಿಕಾಸದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಅಕರ್ಷಕ ಆಕಾರ, ಸುನಾಸನ, ಸೌಂದರ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಸುಪ್ತಗುಣಗಳು ಮೊಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಇರುವುದುಂಟು; ಅನೇ ಅರಳಿದವೆಂದರೆ ಆಗ್ಗೆ ಅದಕ್ಕೇ ನಾವು 'ಹೂ' ವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಪ್ತಗುಣಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದೇ ಆತನ ವಿಕಾಸವು. ಈ ಗುಣಗಳು ಯಾವ ಬಗೆಯವುಗಳಾಗಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಆನಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ವಿಕಾಸದ ವಿಧವಿಧದ ಅಂಗಗಳು ಕೆಳಗಿನ ವರ್ಗೀಕರಣದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವವು:—

ಫ್ರೆಬ್ರ ೧೯೫೨

ವಿಕಾಸ

ಶಾರೀರಿಕ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಲಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೈತಿಕ ವಿವಿಧ

ಮೇಲಿನ ಗುಣಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವವು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒದಗುವ ವಿವಿಧ ಅನುಭವಗಳ ಬಲದಿಂದಲೂ ಆಯಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೇತುಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡ ನಡೆವಳಿಕೆಯ ಬಲದಿಂದಲೂ ಈ ಗುಣಗಳ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು.

ಜೀವನದ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹುವಿಧದ ಸಾವಿರಾರು ಘಟನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ನಡೆದಿರಲು, ಆ ಘಟನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನು ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಿರುವನೋ ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆತನಲ್ಲಿಯೇ ಶಾರೀರಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಂಕೆ ಏಳುವದು. ಈ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಶಾರೀರಿಕ ವಿಕಾಸವು ಅಂತರ್ಭೂತವಾಗಿದೆಯೆಂದ ಮೇಲೆ, 'ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ' ಈ ಪದವ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ 'ಶಾರೀರಿಕ' ಪದವ ಆನಶ್ಯಕತೆಯೇನು? ಈ ಶಂಕೆಗೆ ನನ್ನ ಉತ್ತರವು ಹೀಗಿದೆ:— 'ಶಾರೀರಿಕ' ಈ ಪದವು ದೈಯ ಬೋಧಕವಾಗಿರದೆ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವು ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸದ ಸಾಧನವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸದ ದೈಯವನ್ನೂ ಯಾವ ಸಾಧನದಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಶಾರೀರಿಕ ಚಲನವಲನಗಳ ಸಾಧನದಿಂದ ಎಂಬುದೇ ಅವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವು. ನಮ್ಮ ಶರೀರದೊಳಗಿರುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸಂಕೋಚ-ವಿಸ್ತಾರಗಳ ಕಾರ್ಯವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾರೀರಿಕ ಚಲನವಲನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವುದುಂಟು. ಇಂಥ ಚಲನವಲನಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಶಾರೀರಿಕ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇದೆ:—
೧ ಕೂಡುವುದು, ಏಳುವುದು ೨ ನಡೆಯುವುದು ೩ ಓಡುವುದು (ಉಪಾಚ್ಛೇದ ತೆಗೆಯುವುದು)

೪ ಈಸುವುದು ೫ ಕುಣಿಯುವುದು ೬ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
೭ ತೂಕ ಹಿಡಿಯುವುದು ೮ ವಿರುವುದು ೯ ಇಳಿಯುವುದು
೧೦ ಜಿಗಿಯುವುದು ೧೧ ಎತ್ತುವುದು ೧೨ ಒಗೆಯುವುದು

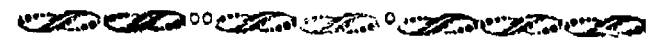
೧೩ ತುಂಗಭಿಷಯವನದು ೧೪ ಗಂಟೆಬಾರಿಸು ೧೫ ಸುಗಿಸುವದು
(ಚಂಡನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಂತೆ) ನದು
೧೬ ಕುಸುವದು ೧೭ ಹುಟ್ಟು ಪಾಕು ೧೮ ನೀರಲ್ಲಿ
ನದು ಮುಳುಗುವದು
೧೯ ಗುರಿ ಹೊಡೆಯುವದು ೨೦ ಅತ್ಯಗಟ್ಟುವದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ಮೊಳಗಿನ ಒಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಹಲ
ಮೊಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಸಮೀಪ್ಯ ತರಹದ ಸಾಧನಯುಕ್ತ ಇಲ್ಲವೆ ನಿಸಾ
ಧನ ಶಾರೀರಿಕ ಕೃತಿಗಳೇನುಂಟೋ ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ
ಮನುಷ್ಯನ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ
ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಹೆಸರು.

ಒಂದು ಉಪಾಪರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ: 'ಎತ್ತರ
ಜಿಗಿತ'ವೆಂಬ ಒಂದು ಶಾರೀರಿಕ ಕೃತಿಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾ.
ಇದನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ 'ಎತ್ತರ ಜಿಗಿತ'ವು ಸಾಧ್ಯವೂ ಆಗಬಹುದು,
ಸಾಧನವೂ ಆಗಬಹುದು. ಹುಡುಗನಿಗೆ ಎತ್ತರ ಜಿಗಿಯಲು
ಮಾತ್ರ ಬಂದಾಯಿತೆಂದು ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಕನು ಅನ್ನುವನೋ
ಅಂಥವನಿಗೆ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿದಿರುವೆಂದು ಹೇಳ-
ಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಇದನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ಹುಡುಗರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಚಾಪಲ್ಯ,
ವೇಗ, ಸಮತೂಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವು ಆಗಲೇಬೇಕು.
ಎತ್ತರ ಜಿಗಿತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದ್ಧತಿ, ಅವುಗಳ ಉಚ್ಚಾಂಕ ಮೊದ-
ಲಾದವುಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು
ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಗಳವನ್ನು ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು
ಕೈಗಳಲ್ಲಿಯ ಉಸುಕನ್ನು ಸಮಮಾಡಿ, ಸುತ್ತಣಜೊತೆಗಾರರಿಗೆ
ಸುತ್ತೀಜನವನ್ನಿತ್ತು ಅನರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ, ಹಾಗೂ ಇತರರ
-ಕೈ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಈ ಎತ್ತರ
ಜಿಗಿತದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರೆ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸದ್ಗುಣಗಳು
ಅವನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬರುವವು. ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯ-
ರಲ್ಲಿಯ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವುದು ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯ
ಪ್ರೀತ್ಯ ಸದ್ಗುಣವಾಗಿದೆ. ಇತರರ ಸರತಿಯಿವ್ವಾಗ ತನ್ನ
ಸರತಿಯೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಹುಂಬತನದಿಂದ ಜೊತೆಗಾರರನ್ನು
ಹಿಂದೂಡುವ ಮೋಹವು ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅವರಿ-
ಸುವದುಂಟು. ಅಂಥ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬಾರದೆಂದು ಎಚ್ಚರಿ-
ಸುತ್ತ ಮೋಹನಿವಾರಣೆಯ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳ ನೈತಿಕ
ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅಪಕಾಶವನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಎತ್ತರ ಜಿಗಿತ
ದೊಳಗಿನ ಶೈಲಿ, ರೀತಿ ಇವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಲು
ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸದ್ಗುಣವನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಅಳವಡಿಸಿ-
ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ದಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಎತ್ತರ ಜಿಗಿತ
ವೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಧೈರ್ಯವೆಂದು ಬಗೆಯದೆ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ
ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಿಜವಾದ
ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು. ಹೀಗಾಗದಿದ್ದರೆ ಇದೇ ಎತ್ತರ ಜಿಗಿತದ

ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಕಳವು ಮಾಡುವಾಗಲೂ
ಕಟ್ಟಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಓಡಿಹೋಗುವಾಗಲೂ ಈ ಕೃತಿಕೌಶಲ್ಯದ
ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಯಾವುದೇ
ಶಾರೀರಿಕ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ, ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸದ
ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಸದಾ ಕಣ್ಣಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

'ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ' ಈ ಪದದ್ವಯದೊಳಗಿನ 'ಶಾರೀರಿಕ',
ವೆಂಬ ಪದವು ಸಾಧನವಾಚಕವೇ ಹೊರತು, ಸಾಧ್ಯವಾಚಕವಲ್ಲ.
ಈ ಮಾತಿನೊಳಗಿನ : ತಥ್ಯವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದು,
ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದನ್ನು
ಮರೆತಿದ್ದೆವು. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಶರೀರದ ವಿಕಾಸವನ್ನು
ಆಗ ನಾವು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿ-ಶರೀರಗಳ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಳ-
ಮೇಳವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಶಕ್ತಿನಂತಾದವರು ಸಮಾಜದ ರಕ್ಷಣೆ
ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಾಮಾಜಿಕರನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೆದರಿಕೆಯ-
ಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸಿದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ
ಬಿದ್ದನಂತರ ಕೃತ್ರಿಮ ನಿಯಮಗಳ ಆಧಾರವೇ ಕಡಿಮೆ ಹೋದ
ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಯಾಮವಿಲಾಸಿಗಳು ಅನೀತಿಯ ಆಳವಾದ
ಕಂದರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರು. ಕಲಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸವಂತೂ ದೂರವೇ
ಉಳಿಯಿತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಗಡ ವಗಡ ಶರೀರ, ಹೊಲಸು
(೪೫೩ ನೇ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ.)

ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ
ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ

“ನನ್ನ ಹಾಡು”

೫

ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಗಿ. ಯಲ್ಲಟ್ಟಿಯವರ
ಮನನೀಯ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ

ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬರೆಯಿರಿ :-

ಬಿ. ಗಿ. ಯಲ್ಲಟ್ಟಿ,
ಬನಹಟ್ಟಿ (ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ)

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು,
ಉಗಾರ ಬುದ್ರಕ (ಬೆಳಗಾವಿ)

ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಆಗು-ಹೋಗು

ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವ

(ಬರೆದುಬಂದುದು)

ದಾರವಾಹದ ಬಾನುಲಿಯು ಕಳೆದ ವರುಷದಂತೆ ಈ ವರುಷವೂ ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು ಮತ್ತು ವೇ. ಸಿ. ವರ್ಷಾನು ವರ್ಷ ನಾಟಕಗಳು ಬಾನುಲಿಯಿಂದ ಬಿತ್ತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಉತ್ತಮ (?) ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯರೀತಿ (?) ಯಿಂದ ಬಿತ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ನಾಟ್ಯಕಲೆಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದು.

ಕಳೆದ ವರುಷದ ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿಯ ವಿಕಾಸವನ್ನು (evolution) ತೋರಿಸುವ ಧೈಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ 'ಸಂಗ್ರಾಬಾಳ್ವಾ'ನ ಆವಿರಿಸಿದ ವೇದಲ್ಪೊಂಡು ಶ್ರೀರಂಗರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕದ ವರೆಗೂ ಕೇಳಿದ್ದಾಯಿತು ಆ ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವದ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ನಾಟಕಗಳು ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸೆಕೊಡುವಂತಹವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚುವಿನ ಸುಸ್ಥಿತಿತ್ತು. ರಂಗಭೂಮಿಯ "ವಿಕಾಸ"ವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಶ್ರೋತೃಗಳು, ಧೈಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಆದರೆ ಈವರುಷ ನಾಟಕಗಳ ಆಯ್ಕೆಯು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನನುಸರಿಸಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸುವುದು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಒಂದೆರಡು ಪೌರಾಣಿಕ, ಮತ್ತೆರಡು ಮೂರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡದ್ದೇನೋ ಆಗಿದೆ; ಆದರೆ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ರಮ್ಯವಾದ ನಾಟಕಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ? ಕರ್ನಾಟಕ-ಕನ್ನಡಗಳ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮವು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದ ಶ್ರೋತೃಗಳು ಈ ಸಲದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟ್ಯಭೂಮಿಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯುವುದೇ ನಾಸಿಯೆಂದು ಎಂದು ಕೊಂಡರೆ ತಪ್ಪೇನು? ಇದೇ ವೇಳೆಗೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ (?) ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವವು ಸಾಗಬೇಕೆ? ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೆರಡೂ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುವ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಒಂದಿದ್ದು ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾನಿಕಾರಕ.

ಈ ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಎಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ನಾಟಕಗಳ ಚಿಕ್ಕ ಆವೃತ್ತಿಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿ, ದ್ವಿಷ್ಟ ದೊಡ್ಡ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬಾನುಲಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಬರೆಹಗಾರನಿಗೆ ಬಾನುಲಿಯ ಅನುಭವವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ದೃಶ್ಯನಾಟಕವನ್ನು ರ್ರವಣ ನಾಟಕವನ್ನಾಗಿ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಯ ಮೇಲಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ

ವಿರಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಅಲ್ಲೊಂದು, ಇಲ್ಲೊಂದು, ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದರೆ ಆಗಲಾರದು.

ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದರಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರುಷ ಬಾನುಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಸಲ ಹೆಚ್ಚು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರಿಗೇ 'ಗುತ್ತಿಗೆ' ಕೊಟ್ಟಂತಿತ್ತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಎಂದೆಂದೂ ರೇಡಿಯೋ ಧ್ವನಿಪಾಹಕ'ದ ಎದುರು ಬರಲು, ಅನರ್ಹರಾದವರಿಗೆ ಕೂಡ ಒಂದು 'ಭಾನ್ಸ' ಸಿಕ್ಕಿತು; ಆದರೆ ಬಹುಶಃ ಅದೇ ಅವರಿಗೆ ಕೊನೆಯ ಸಲವೂ ಆಗಬಹುದು. ನಾಟ್ಯಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಿರತನಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲ; ನಾಟಕದ ಮಾತುಗಳನ್ನು 'ಓವಲು' ಬರುವುದೆಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಯಾರೂ ಬಂದು ಓದಬಹುದಾದವನ್ನು ನಾಟ್ಯಕಲೆಯು ಸುಲಭವಾಗಿಸಿವೆ?

ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ವರ್ಗೀತ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿಯ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳು:— ಈ ವರುಷದ ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವದ ಎಲ್ಲ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರತಿನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಒಂದು ವರುಷ ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನುಭವ ಪಡೆದ ಬಾನುಲಿಯು, ಎರಡನೇ ವರುಷವಾದರೂ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ನಡೆದೀತೆಂದು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೋತೃಗಳು ನಿರಾಶೆ ಹೊಂದಿದರೆಂದು ಇದರಿಂದ ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದೊಂದೇ ನಾಟಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ವಿಸುರ್ಜಿಯನ್ನು ಮಾಡೋಣ:—

ಹರಿಜನ್ವಾರ:— ಇದು ಶ್ರೀರಂಗರ ಹಳೆಯ ನಾಟಕವಾದರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಮನೋರಂಜನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು. ಇಡೀ ನಾಟಕದ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಕಡೆದಂತೆ ಅದನ್ನು ಬಾನುಲಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು; ಆದರೂ ಆ ನಾಟಕವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಲ್ಲ. ವಸಂತನು 'ಕೆಂಪು ಸೀರೆ'ಯ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನಡುನಡುವೆ ಏಕ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದನೋ? ಸರ್ಬಸಾಹೇಬನು ತೀರ ಗಾಬರಿಯಾದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ, ಮಾತುಗಳು ತಡವರಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅವರಿಗೆ ಬಾನುಲಿಯ ಅನುಭವವು ತೀರ ಹೊಸದೇನೋ? ಪಾಪ! ನಾಟಕವನ್ನು ೧೦ ನಿಮಿಷ ಮೊದಲಿಗೇ ಮುಗಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಒಳಿತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೇಮರಡ್ಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ:— ಇದೊಂದು ಭಕ್ತಿರಸಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ನಾಟಕ. ಮಲ್ಲಮ್ಮ ತನ್ನ ನೀಸಿಮವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಹೇಮರಡ್ಡಿಯ ಕುಲವನ್ನೇ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ನೊಡ.

ಮೊದಲು ಮಲ್ಲಮ್ಮನ ಮಹಿಮೆಯೇ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕೊನೆಯ ಅರ್ಧಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಟಕಕಾರರು ಮಲ್ಲಮ್ಮನನ್ನು ತೀರ ಬದಿಗೊತ್ತಿ ವೇಮಣ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೇ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಎರಡನೆಯ ಅರ್ಧಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವೇಮಣ್ಣನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿ-
ತ್ತೇನೋ ಎನಿಸುವಂತಿದೆ. ಮಲ್ಲಮ್ಮನ ಗಂಡನ ವಯಸ್ಸು ಧ್ವನಿಯ ಮೇಲಿಂದ ೪೦ ಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿದಂತಿದ್ದರೂ, ಮಲ್ಲಮ್ಮನ ವಯಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಅವನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಮಗಳಡಾದರೂ ಆಗಿರ-
ಬಹುದೆಂದು ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮಲ್ಲಮ್ಮ ಮತ್ತು ವೇಮಣ್ಣನ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೇನೋ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಯೇ ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

ಉಪಾಸ್ಯಯಂವರ:- ಇದೊಂದು ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕ. ಬರೆದು ಸಾಧರಣರಾದವರು ಶ್ರೀ. ಬಸವರಾಜ ಮನ್ಸೂರ ಅವರು. ಉಷೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದವರಧ್ವನಿಯು ದಾನವನಾದ ಬಾಣಾಸುರನ ಮಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತಿತ್ತು. ಉಷೆಯು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ತನ್ನ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ತರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅವನನ್ನೂ ನಿಧ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲು, ಅವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಆಕೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅವಳ ಸಖಿಯು “ನಿನ್ನ ಮಧುರವಾದ ಕಂಠದಿಂದ ಸಂಗೀತಾಲಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡು” ಎಂದು ಸಲಹೆಯಿರುತ್ತಾಳೆ. ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಶ್ರುತಿಯ ವರಿವೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೆ ಉಷೆಯು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸು-
ತ್ತಾಳೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೋತೃವು “ಈ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅನಿರುದ್ಧ, ಥಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಕೂಡಲೆ ಓಡಿ ಹೋಗಲು ಬಾಗಿಲವು ಸಿಕ್ಕದೆ ಗೋಡೆಗೆ ಹಾಯ್ದಿರಬಹುದು” ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರವನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಆ ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಕೊರತೆ ಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ‘ಬಾಣಾಸುರನ’ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ ಶ್ರೀ. ಗೋವರ್ಧನರಾಯರೂ ಉಷೆಯ ಸಖಿಯಾಗಿದ್ದ ಕುಮಾರಿ

(೨೫೪ ನೇಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು)

ಕೊಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ, ಎಂತೆಂತಹದೋ ಕೃತಿ ಇವೇ ಜಟ್ಟಿಗಳ ಉಪಾಂಗ ಗಳಾದವು. ಕೇವಲ ಗಟ್ಟಿಗತನ, ಲಠ್ಠತನ, ಸ್ನಾಯುಗಳ ಕೊಬ್ಬು ಎಕೆ ಇಷ್ಟಾದರೆ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಂಬ ಮಾತು ಹೇಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ತೋರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಯಾಮದ ಉಪಾಸ್ಯದೈವತ ಶ್ರೀಹನುಮಂತನ ಶಾರೀರಿಕ ಪ್ರಗತಿಯು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಏಕೆಂದರೆ ವೇಗ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂಬ ಗುಣಗಳು ಅವನಲ್ಲಿದ್ದವು. (ಮನೋಜಯ ಮಾರುತತುಲ್ಯ-
ವೇಗಂ)- ಋದ್ಧಿಮತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದವರಾರೂ ಇರ-
ಲಿಲ್ಲ (ಋದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಿಷಂ), - ಅವನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸದ್ಗುಣಗಳ ವಿಕಾಸವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗಿತ್ತು. (ವಾನರ ಯೂಥ ಮುಖ್ಯಂ) ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರ-
ಕಾರ್ಯವೇ ಆತನ ಜೀವನ ಸಾಫಲ್ಯವಾಗಿತ್ತು. (ಶ್ರೀರಾಮದೂತಂ)

ಅರ್ಥಣೀಕರಣ ತುಂಬಿಕೊಂಡರು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅಭಿ-
ನಂದನೆಗಳು.

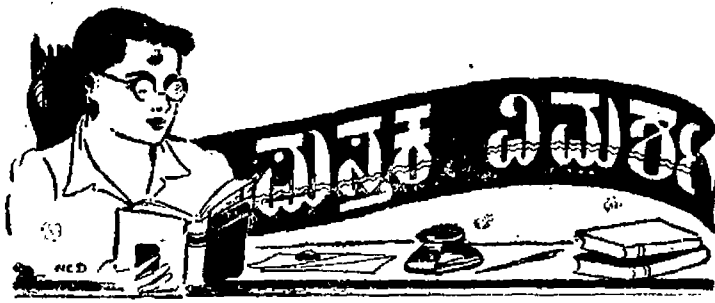
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ:- ಇದೊಂದು ಕರಂಕಾರಸಪ್ರಧಾನವಾದ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕ. ನಾಟಕಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ. ಹೆಗಡೆಯವರು ಪುರ ಇದ್ದಿರುವ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕಥೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ತೋರಿಕೆಯ ‘ಸತ್ಯಸಂಧ’ನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೋತೃಗಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವಂತಿದೆ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಅವನನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಹಿಂಸಿಸಿದಾಗ, ಅವನ ಬಾಯಿಂದ “ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನನ್ನು ಕಡಿಮೆ ತುಂಡುತುಂಡು ಮಾಡುವೆ ನನ್ನ ಸತ್ಯವು ಹಾಳಾಗಲಿ” ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಬಡುತ್ತಿವೆ. ಪುರಾಣಕಾಲದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಶ್ರೀ. ಹೆಗಡೆಯವರ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾದ ‘ಸತ್ಯಸಂಧ’ನೆಂಬ ಹೆಸರು ಉಳಿಯುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಿಗಿತ ತಾರಾಮತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯು-
ತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಪುರಾಣದೊಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವುದಿದ್ದರೆ, ಮೊದಲಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಸೂಚನೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಉದ್ದದ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಸರ್ಯಾಸವಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತ-
ನಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂದ ನಿವೇದಕನ ಮಾತು ತೀರ ಉದ್ದವಾಗಿತ್ತು. ಪೂರ್ಣಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು ತೀರ ಅನಾವಶ್ಯ ಕವಾಗಿತ್ತು. ಅವನದು ಮುಗಿಯುವುದೊಂದೇ ತಡ; ಕೂಡಲೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಹಾಡು (ಕುಮಾರು ೫ ಮಿನಿಟುಗಳ ವರೆಗೆ) ತೀರ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು. ತಾರಾಮತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪಾತ್ರವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

(ಕಪ್ಪು ೮ ನೇಯ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ)

ಇಂಥ ಈ ಉಪಾಸ್ಯದೈವತವೇ ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶವು. ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಯಾಮ ವಿಸಯಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಧೈರ್ಯವಾದರೂ ಇದುವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸದ ಧ್ರುವತಾರೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಂಥ ಯಾವೊಂದು ವ್ಯಾಯಾಮವಿಸಯಕ ಕೃತಿಗೇನೇ ‘ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ’ನೆಂಬ ಪವಿತ್ರ ಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹು-
ದಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತು ಇದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಶರೀರಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಅಡ್ಡಬರುವ, ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸದತ್ತ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡುವ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸದ್ಗುಣ ಗಳನ್ನು ಕಾಲ್ಪೆಳಗೆ ತುಳಿಯುವ, ನೈತಿಕ ಮೂಲ್ಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದ ಇಲ್ಲವೆ ಕಲಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಾಯಾಮಕೃತಿಗೆ- ಅದು ಎಷ್ಟೇ ಬೆಸರನ್ನು ಸುರಿಸಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ದಣಿಸಲಿ- ಅದಕ್ಕೆ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಎಂದೂ ಕೊಡಲಾಗದು.

ಮಹಾಬಾಹು

(ವೈದಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)

ಬರೆದವರು ಡಿ. ದೇವುಡು ನರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರು
ಅನಂದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಪ್ರಕಟಿಸಿ. ಬೆಲೆ ೫-೪-೦.

ಇದೊಂದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದೇವಿಗೆ ದೊರೆತ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕಾದಂಬರಿ. ಇಂದು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ದಿನದಿನವೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರ ಕೈಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಲಿನೆಯಾದರೂ, ಈ 'ಮಹಾಬಾಹು'ದಂತಹ ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿವರಿತು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದಿರುವ ಬರುತ್ತಲಿರುವ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವುಡು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೊಸಬರೇನೂ ಅಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಿಸಲು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವುಳ್ಳವರು. ಆದರಂತೆಯೇ ಅವರು ಈ ಮೊದಲೆ ಬರೆದು ಒದಗಿಸಿರುವ 'ಮಯೂರ' ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯೂ 'ಅಂತರಂಗ' ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಶ್ರೀಯುತರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿಬಂದು, ಕನ್ನಡಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊಸವೆನಿಸಿದುವು. ಈ ಕೃತಿ ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಇಂತಹ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಇಂದಿನ ಲೇಖಕವರ್ಗದಲ್ಲಿ— ದೇವುಡು ಅವರೇ ಸಮರ್ಥರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ವೈದಿಕಸಂಸ್ಕೃತಿಯ 'ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ಯಾಸ್ತು' ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳು. ಆದರೆ ವಿಷಯ ಉತ್ಕಟ-ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವರು. ವೈದಿಕವಿಜ್ಞಾನದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸಾಧನಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ವಸಿಷ್ಠ-ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಜಗಳದ ಕಥೆ. ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಾಜನಾದ ಕೌಶಿಕನು, ಮಹರ್ಷಿ ವಸಿಷ್ಠರಲ್ಲಿಂದ ನಂದಿನೀದೇವತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಯಸಿ, ಕ್ಷತ್ರಿಯೋಚಿತ ಹಿಂಸಾಮಯ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಯೂ ಗೆಲುವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ, ವಿವಿಧಸಾಧನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಪದವಿ ಪಡೆದ ಕಥಾಭಾಗವೇ ಇದರ ವಸ್ತು. ಆದರೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಸಿಷ್ಠ-ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಕತೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಹೆಣೆಗೊಂಡುದಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್

ದೇವುಡು ಅವರು ಆ ಕತೆಯನ್ನು ವೈದಿಕಕಾಲದ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂದಿನ ತತ್ತ್ವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಅವರ ವೈದಿಕ ವಾಚ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಉಪನಿಷತ್ತು, ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ, ಬೇರೆ ಪುರಾಣ ಇವುಗಳ ಪರಿಚಯವೂ ತುಂಬ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ.

ಮಹರ್ಷಿ ವಸಿಷ್ಠರ ಜನ್ಮಜಾತವಾಗಿ ಬಂದ ಆದರ್ಶ ಮಾನವತೆ, ಅವರನ್ನು ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲೆಂದು ಹೊರಟ ರಜೋಮೂರ್ತಿ ಕೌಶಿಕ ರಾಜ ಉತ್ಕಟ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡ ಆದರ್ಶಮಾನವತೆ— ಎರಡೂ, ಮಾನವತೆಯ ಮುಖವನ್ನೇ ಕಂಡರಿಯದ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವಂತಹವಾಗಿವೆ. ವೈದಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಉತ್ಕರ್ಷದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಅರಿಯದವರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅನೇಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ನಾಟಕಗಾರನ ಮೋಡಿಯಾಟಗಳಂತೆ ತೋರುವುವು. ಈ ಕಥೆಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ವೈದಿಕ ದೇಶ-ಕಾಲಪ್ರಪಂಚಗಳು ಇಂದಿನ ನಮಗೆ ಕಾಣದ ಅರಿಯದ ವಿಷಯ. ಆದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂಲಸೂತ್ರವಾಗಿ ಹುದುಗಿಕೊಂಡು ಹೊರಬರುವ ಮಾನವತೆಯ ವಿಕಾಸದ ಸಿದ್ಧಿಯ ಆದರ್ಶವು, ವಾಚಕರಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ಓದಲು ಹಚ್ಚುವುದು.

ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಜಗಳದ ತೊಡಕನ್ನು ಈ ಬಗೆಯ ಕೃತಿಗಳು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಡಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಓದುಗರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಹೃದಯಭಾವದಿಂದ ಓದಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ವೆಂಬುದು ಎಂತಹ ಧ್ರುವಪದದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿಡೆಯೆಂಬುದರ ನಿಜವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯಾದರೆ, 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ'ರೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಂದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ನಾಚಿ ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಇಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲೂ ನಾವೆಷ್ಟು ಅಶಾಂತಮನಸ್ಕರಾಗಿದ್ದೇವಲ್ಲ—ಎಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರೂ ನಾಚಿ ಮುಖ ಬಾಗಿಸಬೇಕು. ಜಾತಿಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳ ಸಭೆ ಸೇರಿ, ತಪಸ್ಸಿದ್ದನಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ, ಆತನ ಘನವಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತು, ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನಾಗಿಸುವ ಕಲ್ಪವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆತನ ಮೇಲೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದೂ, ಅನರ ಆಶಯದಂತೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಗಾಯತ್ರಿಮಂತ್ರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದುದೂ, ಆ ಮಂತ್ರದ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಅನಾರ್ಯರಾದ ಕವಚ-ಐಲೂಷಾದಿಗಳು ಮಹರ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣತರಾದುದೂ, ಇಂದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದ ಅಂಧಪರಂಪರೆಯ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಎಟನ್ನು ಹಾಕುವಂತಹದಾಗಿದೆ. ಆದರಂತೆಯೇ ಎಂತಹ ಉಗ್ರ ಕ್ಷಾತ್ರ ಬಲವೂ ರುದ್ರಶಕ್ತಿ-ಪ್ರೌಢಸಿದ್ಧಿಗಳೂ ನಿಜವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವನ್ನು

ನಿನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರನೆಂದು ಸಾಧಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತವು, ನಿಷ್ಕಾರಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೈಷಿಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವೆಂಬುದು ಎಂತಹ ತೇಜಸ್ವಿಧಿಯ ಅವಸ್ಥೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೇ ಈ ಕಥೆಯು ಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡಿದೆ. ಇಂದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರೂ ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನರಿತು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಡೆಸುನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗಿದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಿಜವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ ತಲೆದೋರೀತು; ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವನ್ನು ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ತಾರಕಶಕ್ತಿಯೆಂದು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕಾಣಲಿಕ್ಕಾದೀತು.

ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ '.... ಈ ಗ್ರಂಥ ಕಥೆಯೆಂದವರಿಗೆ ಕಥೆ; ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದವರಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ; ವಿದ್ಯೆಯೆಂದವರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಯಾರಿಗೋ ಬಂದಿದೆ....' ಎಂದು ನೊಂದಲಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಜವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ರಹಸ್ಯ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ರುದ್ರಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ, ಪ್ರಾಣಾಗ್ನಿ ಹೋತ್ರ, ಪಂಚಾಗ್ನಿ-ವಿಷ್ಣಿ, ವಾಮದೇವ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ವತಿ, ಪೂಷನ್ ಇವರ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ಇವೆಲ್ಲ ತತ್ತ್ವರಹಸ್ಯದ ನಿರೂಪಣೆಗಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುವುವು. ಕೇವಲ ಕತೆಯ ಓಟವನ್ನು ಬಯಸುವವರಿಗೆ, ಇವೆಲ್ಲ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿ ತೋರಿ, ಭಾವಪರಿಪುಷ್ಟಿಯ ರುಚಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದಂತಾಗಿ ತೋರಬಹುದು; ಆದರೆ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಇದರ ವಿವರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾದುದರಿಂದ, ಉದ್ದೇಶಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಒಂದು ರಸಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇಷ್ಟೆ!

ಆದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮೇನಕಾ-ಘೃತಾಚಿಯರೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಗೃಹಸ್ಥಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಪ್ರಸಂಗಗಳೆರಡೂ ರಸಪ್ರಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗಗಳೆರಡೂ ಶ್ರೀ. ದೇವುಡು ಅವರು ಕಂಡ ಎರಡು ರಮ್ಯವಾದ ಹೆಗಲುಗಳೆನಿಸು-ಗಳು. ಭೋಗಭೂಮಿಯಾದ ಸುರಲೋಕದ ಸೂಳೆಯರಿಬ್ಬರೂ ಯೋಗಭೂಮಿಯಾದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಯೋಗಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಸಹವಾಸವನ್ನು ಬಯಸಿ, ಅವರ್ತಗೃಹಿಣಿಯರಾಗಿ ಬಾಳಿದ ಆ ಪ್ರಸಂಗಗಳೆರಡೂ ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವಿಗೆ ಸ್ಪೃಹಣೀಯವಾಗಿ ತೋರು-ವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡೂ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಸಂಗಗಳು, ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸುಂದರ ಖಂಡಕಾವ್ಯಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ.

ಸಾತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ

ಕೊರತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾತ್ಯಗಳಾಗಿ ಬಂದ ವಸಿಷ್ಠ-ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಪೂರ್ಣಜೀವನವಂತೂ ಸರಿಯೇ ಸರಿ! ಉಪಸಾತ್ರನಾಗಿ ಬಂದ ವಾಮದೇವನೂ ಜಮದಗ್ನಿಯೂ ತಂತಮ್ಮ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳಿಂದ ಜೀವಂತವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಆರಂಭತಿಯ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣ ಸತೀಪಾತ್ರವು ಅಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವೇ ಮುಖ ತೋರಿಸಿದರೂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ವತಿ, ನಟಕೇತ, ಸಿಪ್ಪಲಾದ, ಅತ್ರಿ, ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ಗಾರ್ಗಿ, ಅನಸೂಯಾ, ಲೋಪಾಮುದ್ರಾ, ಮೊದಲಾದ ಮುನಿಮಹಿಳೆಯರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಅರಿವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡು-ತ್ತಾರೆ. ಮೇನಕಾ-ಘೃತಾಚಿಯರ ಮಧುರವಾತ್ಯಗಳಂತೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಕರಿಗೂ ಸುಖೋದ್ರವಾಗುವೆ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ-ಘೃತಾಚಿಯರ ಸಂತಾನವಾದ ಅಂಧರ ಮಧುಚ್ಯಂದರ ಸಂಭಾ-ಷಣವು ಆವರಿಬ್ಬರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಧಕ-ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರವಿಭಿನ್ನತೆಯ ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಸಂಗವು. ಇಂದಿನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ತರುಣವರ್ಗ, ಅನುಭವಸಿದ್ಧ ವೃದ್ಧವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ವಿಚಾರವಿಭಿನ್ನತೆಯ ಜಗಳಾಟ-ಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವಾತ್ಯಗಳ ದರ್ಶನವಾಗುವುದು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೆಸರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಾಲದು. ಅದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿ, ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು.

ಶ್ರೀ. ದೇವುಡು ಅವರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನೂ ಪರಿಶುದ್ಧ ಶೈಲಿಯನ್ನೂ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಂಗೋಚಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಪರಿಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸ-ಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಕಥೆಯ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯಗುಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿವರ್ಣನೆಗಳೂ, ರಂಜಕವಾದ ಉಪಮೆ-ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ-ರೂಪಕ-ದೀಪಕಗಳೂ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯ ಧ್ವನಿಯ ವ್ಯಂಜಕತೆಯೂ ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಲು ನೆರವಾಗಿರುವುವು.

ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ-ಕೊಟ್ಟ ಲೇಖಕನು ಹೊದೆಯರಿಗೂ ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

— ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೧೬೯. ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಧಾರವಾಡದ ದಿನಾಂಕ ಸೂಚಿ. ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಧಾರವಾಡ.

೧೬೬. ಜೈನಸಿದ್ಧಾಂತಭಾಸ್ಕರ (ಹಿಂದೀ ತ್ರೈವರ್ಣಸಿಕವ ಶ್ರೀ. ಬಾಬುದೇವ ಕುಮಾರ ಸ್ಮೃತಿ ಕಂಪ.) ಸಂಪಾದಕರು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಎಂ.ಎಸ್. ಉಪಾಧ್ಯೆ ಎಂ. ಎ. ಮತ್ತು ಜೇರಾಮರು ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಜೈನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಭವನ, ಆರಾದ್ವಾರ್ ರಾ. ಕ್ರಿ. ದ ೧೪೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೨-೦.

೧೭೦ ಜಯಹಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಕೇಂದ್ರ ಹಾನಗಲ್ಲ ಅವರ ದಿನಾಂಕ ಸೂಚಿ (ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಪುಸ್ತಕ). ಜಯಹಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಕೇಂದ್ರ: ಹಾನಗಲ್ಲ.

೧೬೭. ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ ಕಂಪನಿಯ ದಿನಾಂಕ ಸೂಚಿ. (ಮೂರು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸುಂದರ ಜೀವನಚಿತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.) ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ ಕಂ. ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರವಾಡಿ.

೧೬೧ ಕವಿಪುಂಗವ (ನಾಟಕ) ಮೂಲ ತೆಲುಗು ಲೇಖಕರು: ಆತ್ರೇಯ. ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಪಾಪುಸೇನ ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಪುರೋಗಾಮಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು. ೪. ಕ್ರಿ. ೨. ೭೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೬೮. ವಸಂತ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ದಿನಾಂಕ ಸೂಚಿ ವಸಂತ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

೧೭೨. ಕೊನೆಯ ಕಾಣಿಕೆ (ಕಥಾಸಂಕಲನ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ. ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರಿ. ೨. ೬೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೯೫೨ರ ನೂತನ ಕಾಣಿಕೆಗಳು!

ಶ್ರೀ. ಗಲಗಲಿಯವರ ಐದು ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು !!!

★ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಘಟನೆ ೦-೧೨-೦

ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಿ, ಮುಲ್ಕಿ, ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವಿವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಗೆ ಅಭ್ಯಸನಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಭೋಚಿತ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಇವೆ !

★ ನೂತನ ಗಣಿತ ೦-೬-೦

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ. ನೂರಾರು ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಗಳು. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸೆಳೆಯುವ ಶೈಲಿ ! ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ !!

★ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ೦-೧೨-೦

ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ ಸ್ಟಾಲರಶಿಪ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾ. ಇನಿಯ ವರ್ಗದ ವಿವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗಾಗಿ. ಆಕರ್ಷಕ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು ! ಬಹುದಿನದ ಕೊರತೆ ದೂರಾಯಿತು !!

★ ಜನಾಖರ್ಚು ೦-೬-೦

★ ಪ್ರಬಂಧಲೇಖನ ೦-೬-೦

ಈ ನೂತನ ಕಿಸೆಯ ಕೈಪಿಡಿನಾಲೆಯ ಕಿಂಚೂತ್ತಿಗಳು ! ಮುಲ್ಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ !! ಶಿಕ್ಷಕರೂ, ವಿವ್ಯಾಧಿಗಳೂ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ತ್ವರಮಾಡಿರಿ !!!

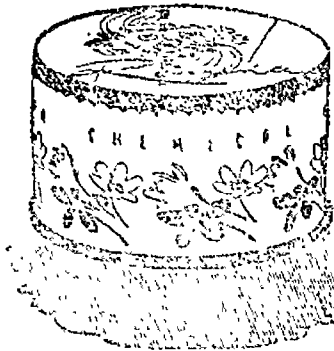
ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಧಾರವಾಡ

Calcutta Chemicals

RENKA TOILET POWDER

ರೇಣುಕಾ ಪೇಸ ಪೌಡರ್

ಇದು ಕೋಮಲವಾದ ಸುಗಂಧಿತ (ಬೇವಿನ) ಪೌಡರ್. ಎರವೈ ಟೆಡ್ ಟಾಲ್ಕಮ್, ಝಂಕ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನ್ಸಿಯಂ ಕಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಕ್ರಮವಾದ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಶರೀರದ ದುರ್ರೂಪತೆ, ಉಷ್ಣವಲಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಚುಚ್ಚುವ ಶಕ್ತಿ, ಇತರ ಜರ್ಮನೀಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

CALCUTTA CHEMICAL

೧೭೩. ಯುಗಪುರುಷ (ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀಯುತ ಕೆ. ಎ. ಉಷುಪಾ, ಯುಗಪುರುಷ ಅಫೀಸು. ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ, ಕ್ರೈ. ಛಿದ್ರ ೬೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೧೭೪. ಚೆನ್ನ ಬಸವ ನಾಯಕ (ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ "ಶ್ರೀನಿವಾಸ". ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಜೀವನ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ ೪೩೪+೧೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೫-೮-೦.

೧೭೫. ಮನವಿ (ಕವನಸಂಗ್ರಹ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ. ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಜೀವನ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೫೮ ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೧೭೬. ಪೂಜನ (ಮುನ್ನುಡಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಜೀವನ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೩೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೧೭೭. ನಂಜಿನ ಸವಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಶ್ರೀ. ಆರ್. ವಿ. ಹಬ್ಬು, ಉಷಾ ಪ್ರೆಸ್, ಓಲ್ಡ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಅಫೀಸ್ ರೋಡ್; ಮೈಸೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೭೨+೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೪-೦.

೧೭೮. ನಂಜಿನ ಸವಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಶ್ರೀ. ಆರ್. ವಿ. ಹಬ್ಬು, ಉಷಾ ಪ್ರೆಸ್, ಓಲ್ಡ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಅಫೀಸ್ ರೋಡ್; ಮೈಸೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೭೨+೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೪-೦.

ಇದಕ್ಕಕ್ಕೆ ಆಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ.ವಿ. ಪಂಡಿತರ ಮನೋಹರ {ನೀಲ} ಹೇರ್ ಆಯಿಲ್

ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕವ್ವಾಗಿ, ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ {ಜೀವಿನಿ} ಟಾನಿಕ್

ಪ್ರೀಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣದಾಯಕವಾದುದು: ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಚೇತನಾಧ್ಯಬಂಜಿತನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಯೋಗ.

ಅಜೀರ್ಣ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ {ವಂಚವಟಿ} ರಾಮಬಾಣ.

ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

'ನಂಜನಗೂಡು ಟೂತ್ ಪೌಡರು' ಮತ್ತು ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ ಕಾಖಾಣಿ.

(೪೫ ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು.)

ನರಗುಂದ ಬಂಡಾಯ:—ಶ್ರೀ. ಅಚ್ಚುತರಾವ ಹುಯಿಲ. ಗೋಳ ಅವರು ಬರೆದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕ 'ನರಗುಂದದ ಬಂಡಾಯ'ವು ಈಗಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯುದ್ಧವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ತರುಣರು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ 'ಬಾಬಾಸಾಹೇಬನ' ಪಾತ್ರವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ವೀರರಸದಿಂದ ಪ್ರೇಷಿತವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. **ಸಾವಿತ್ರಿ.** ಮ್ಯಾಸ್ಟರ್, ಪಾತ್ರಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ನಿಜವಾದ ನರಗುಂದ ಬಂಡಾಯದಲ್ಲಿಯ 'ವಿಷ್ಣು' ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಜಟ್ಟಿ ಮಾತ್ರ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬನಿಗೆ 'ವಿಷ್ಣು'. ಇಲ್ಲಿ ಅವನೇ ನಿಜವಾದ ಶೂರನಾಗಿ, ಸೇನಾನಾಯಕನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹೊರಗೆ ವೈರಿಗಳು ಕೋಪಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ, ಬಾಬಾಸಾಹೇಬನೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಸಾವಿತ್ರಿಯೂ ಬೆಳುದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯಲೀಲೆಯನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸಮುದ್ರಸವಾರೀತೆ? ಬಾಬಾಸಾಹೇಬನ ತಾಯಿಯು ಮೊದಲಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದಂತೆಯೇ, ಕೋಟೆಯು ವೈರಿಗಳ ಎಸವಾಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೂ, ತಾನು ಸೊಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಒಂದೇ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮಾತಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಭಾವನೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆ?

ಬಿಳ್ಳಿಚಿಕ್ಕಿ:— ಕಳೆದ ವರುಷದ ನಾಟ್ಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಕಂದಗಲ್ಲ ಅವರ "ವಿಜಯನಾಮ್ರಾಜ್ಯ"ವೇಳೆ ನಾಟಕವು ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದು ಐತಿಹಾಸಿಕವೂ, ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೂ ಆದ್ದರಿಂದ, ಶ್ರೋತೃಗಳು ಹೇಗೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಸಲ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅವರದೇ ಆದ "ಬಿಳ್ಳಿಚಿಕ್ಕಿ"ಯನ್ನು ಬಾಸುಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಆರಿಸಿದರೆಂಬುದು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ನಿಲುವುದು ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅತ್ತಿಲವಾದ 'ಶಬ್ದ'ಗಳೂ ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಕೂಡ ಬಾಸುಲಿಯಿಂದ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಡಬಾರದೆಂದು ಬಾಸುಲಿಯ ಪರಿಪಾಠನಿದ್ರರೂ, ಇಂತಹ 'ಹೋಳಿಕುಣ್ಣಿವೆ'ಯ ನಾಟಕದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೊದಲು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿಲ್ಲವೆ? "ಗಂಡ ಭಂಡೇರು" "ಗಂಡಬಿಟ್ಟ ಬಾಲೆ ಗಂಡು ಲೂಸು ಹಡಿದಾಳ" "ಕಟ್ಟಿಚಾಳೆಯ ಹುಡುಗಿ" ಹೊಗೋ ನಿನ ಭಂಡಗಂಡಸ" ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂತಹ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಪದಪ್ರಯೋಗಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ? ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬಾಸುಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ದಾಟಿದವೇ? ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಶಬ್ದಗಳು 'ಅತ್ತಿಲ'ವೆಂದು ಎನಿಸಲಿಲ್ಲವೆ? ಧಾರವಾಡ ಬಾಸುಲಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂತಹ "ಭಂಡ" ನಾಟಕವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಶ್ರೀ. ಕಂದಗಲ್ಲರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ "ಅನುಪ್ರಾಸಗಳ." (alliteration) ಒಡಕ. ನಾಟಕದ ಭಾವವು ಸತ್ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ

ಜೊತೆ ಇಲ್ಲ; ಅನುಪ್ರಾಸಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಾರರು. ನಾಟಕದ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏಕಸೂತ್ರತೆಯೇ? ಒಂದು ಶಾಸಿತ ನಾಟಕವನ್ನು ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ, ಪಾತ್ರದೊಳಗಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಪುಣ್ಯವು ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಾತ್ರಗಳು ಬಂದಾವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿನದಲ್ಲ. ಶ್ರೋತೃಗಳು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಮಲ್ಲಾರಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಪಾತ್ರಗಳು 'ಗೇಣಿ-ಗೇಣಿಯರ' ಪಾತ್ರಗಳಿಗೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಎಂಥ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಮಲ್ಲಾರಿಯೂ ಹಾಡುವವನೇ. ಗುರುದೇವನಂತೂ 'ಸಂಗೀತಭಾಸ್ಕರ'ನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ. ಮಲ್ಲಾರಿಯ ಹೆಂಡತಿ 'ನಾಗಮಣಿ'ಯಂತೂ ಮೊದಲಿಗೇ ಹೆಂಗಸು, ಮೇಲೆ 'ಸಿನಿಮಾತಾರೆ'ಯಾದವಳು; ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹೆಕ್ಕಿನಿಂದ ಹಾಡಬೇಡವೇ?

ಈ ನಾಟಕವು ಇತ್ತ ದೊಡ್ಡಾಟವೂ ಅಲ್ಲ- ಇತ್ತ ನಾಟಕವೂ ಅಲ್ಲ. ಇವೆರಡರ ಅಸಹ್ಯವಾದ ಬೆರಕೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ (ಕೇಳಲಿಕ್ಕಲ್ಲ!) ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಆ ಮಾತಿನ ಸಂಗಡ ಪಾತ್ರಗಳು ಮಾಡುವ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಹಾವ-ಭಾವಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಒಂಥುಗಳು ಮುಕರಿದರೇನು ಅಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯಗಳ ವಿಚಾರವಿದ್ದವರು, ಕೇಳಿಯ ವರಿಗೆ ಕೇಳಲೂ, ನೋಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ನಾಟಕವನ್ನು ಬಾಸುಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಬಿತ್ತರಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನುತ್ತರೆಂಬುದೇ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಕಿತ್ತೂರ ಚೆನ್ನಮ್ಮ:— ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕದ ಕಥಾವಸ್ತುವು ಒಳ್ಳೇ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿತ್ತು. ಎರಡೇ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ "ಬಿಳ್ಳಿಯ ಚಿಕ್ಕಿ" ನಾಟಕವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶ್ರೋತೃವರ್ಗ ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಇಡೀ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಕನ ಪಾತ್ರವೇ ಒಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತೇನೋ ಎನ್ನಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ನಿರ್ದಯವಾಗಿಯೂ ಜಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದಿತ್ತು. ಥ್ಯಾಕರೆ ಮತ್ತು 'ಚಾಪ್ಲಿನ್' ಕಮೀಶನರರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೂ ಕೆಡಿಸಿ ಯಾರಿಗೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. 'ಮಲ್ಲಪ್ಪ (ಶುಟ್ಟರೆ) ಉಪ್ಪುಕಾರ (ಉಪಕಾರ) ಹೆಣೆ (ಎಣೆ), ಹೆಗ್ಗಣ (ಶಿಗಣ) ಮುಂತಾದ ನಗೆಮಾತುಗಳು (?) ತೀರ ಹಳೆಯ ರೀತಿಯವು. "ಝಿಂದಾಬಾದ್" "ಮುರದಾಬಾದ್" ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವವಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಬಹುದು.

—ಎಚ್. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್
ಸೆಂಟ್ರಿಫ್ಯುಗಲ್
ಪಂಪು

ಹೆಚ್ಚು ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು
ಒತ್ತುಬೀರಿದರೆ

‘ ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ’
ಸೆಂಟ್ರಿಫ್ಯುಗಲ್ ಪಂಪು

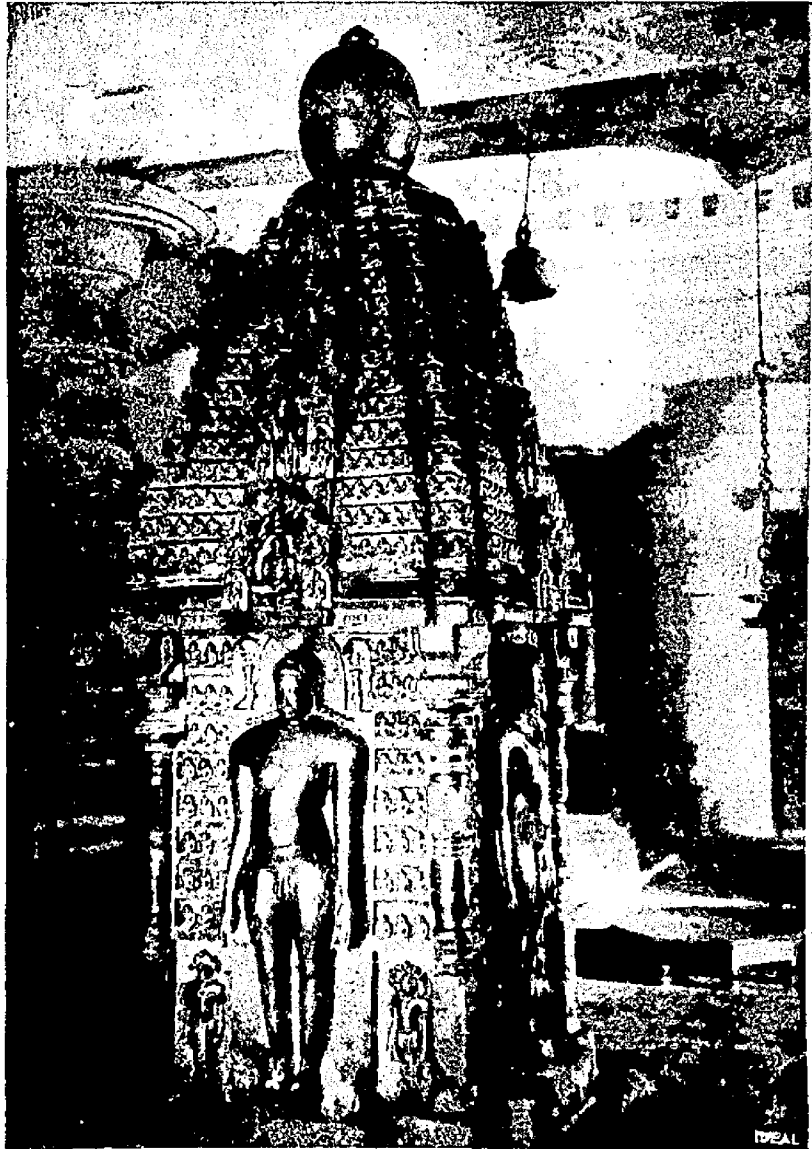
ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು.

ಕೃಷಿಲಾಗಿಗಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ !

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರವಾಡಿ

జయం

౧౯౫౨ నేయ మే

పైదిగేరి (లక్ష్మీరేచ)యొక్క టిల్పకలెన్ద్రాగ్యజీవనగళ
సమన్వయ సౌందర్య

ఎంటు
ఆన్

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಪುರಿಗೆರಿಯಲ್ಲಿಯ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ-ವೈರಾಗ್ಯಜೀವನಗಳ

ಸಮನ್ವಯ ಸೌಂದರ್ಯ

ಸಂಪದ್ವಾರಕ್ಕೋತ್ಸವ ಮಂಡಲದ ಕೃಪೆಯಿಂದ (ಮುಖಚಿತ್ರ)
ಜಯಂತಿಯ ಸುಖ-ದುಃಖ (ಸಂಪಾದಕೀಯ)

ಸಂಪಾದಕರು ೪೬೧

ಸಾಡನಕೆ (ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು)

ಕಾಲಭೈರವ ೪೬೩

ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ

ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಆರ್. ವಾಡ್ಪೆ ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ. ಮಣ್ಣು
ಬೀರಿಯವರು ೪೬೪

ನೆತ್ತರ ಕೊಡುಗೆ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

'ಅನಂದಕಂದ' ೪೬೫

ಯಕ್ಷಗಾನ-ಕಾಳಮದ್ದಲೆ (ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಚಯ)

ಶ್ರೀ. ಕೋಟಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು, ಪುತ್ತೂರು ೪೬೧

ತಲೆತಿರುಕನ ಪದ (ಕವನ)

ಶ್ರೀ ದಿವಕರ ದೇಸಾಯಿ ಎಂ. ಎ. ಮುಂಬಯಿ ೪೬೪

ಜಾಗರ ಪ್ರಭಾತ (ಕವನ)

ಶ್ರೀ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೊಟ್ಟಲಿಗಿ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ೪೬೫

ಮಹರ್ಷಿ ಟಾಲಸ್ತಾಯ್ (ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಚಯ)

ಶ್ರೀ. ಸಿ. ಎಂ. ಗಲಗಲಿ, ಸಿ. ಬಿ. ಕಾರ್ ಮುಬ್ಬಳ್ಳಿ ೪೬೬

ತಪ್ಪಿದ ಬಪ್ಪ (ಒಂದು ಹಂಪಿ)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ಕಟ್ಟಿ ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ (ಬೆಂ) ಕೋಲ್ಹಾಪೂರಳ್ಳು

ಬಂದನೆಯ ತಾರೀಖು (ಸಣ್ಣ ಕಥೆ)

ಶ್ರೀ. ಶಿವಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿ, ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿ ೪೬೭

ಕನ್ನಡ ಕವಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರಭಾವ (ಸಾ. ವಿ.)

ಶ್ರೀ. ಕ. ಮ. ಶಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ೪೬೮

ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳ ವಿಚಿತ್ರ ರೂಢಿಗಳು (ಸಂಕಲನ)

ಶ್ರೀ. ವೆಂ. ಮು. ಜೋಶಿ, ಧಾರವಾಡ ೪೬೯

ಬೇಲೂರಿಗ ಬನ್ನಿ (ಕವಿತೆ)

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ತ ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಎಚ್. ಡಿ. ಬೆಳಗಾವಿ ೪೭೦

ಅಕಾರವಾಣಿಯ ಆಗು-ಹೋಗು (ಬಾಣಾಲಿ ವಿಮರ್ಶೆ)

'ಕೇಳುಗರ ಕೈವಾರಿ' ೪೭೧

ಸಾದರಿಸ್ವೀಕಾರ ೪೭೨

ಜಯಂತಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಮೇಲಾಟದ ಪರಿಣಾಮ

ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ ಕತೆಗಳು

೧ನೆಯ ಬಹುಮಾನ

ಒಗಟು

ಕತೆಗಾರ: ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು, ಉಗಾರ

೨ನೆಯ ಬಹುಮಾನ

ಕಿಮುತೀ ಮುತ್ತು

ಕತೆಗಾರ: ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀ. ಶಾ. ಜುಳಕಿ ಬಿ ಎ (ಆನರ್ಸ್)
ಕಾರವಾರ

೩ನೆಯ ಬಹುಮಾನ

ದೊಸಬೆಳಕು

ಕತೆಗಾರ: ಶ್ರೀ ವೆಂ. ಮು. ಜೋಶಿ, ಧಾರವಾಡ

ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ ಕತೆಗಳೆಲ್ಲ ಜಯಂತಿಯ ಮುಂದಿನ ಎಂದರೆ ೧೯೫೨ನೆಯ ಜೂನ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮೇಲಾಟದ ವಿಶದ ವರದಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ಜೂನ್ ಸಂಚಿಕೆ ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಡುವುದು. ಈ ಸಂಚಿಕೆ ಬೇಕಾದವರು ಮೊದಲೇ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಏಜಂಟರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ತಾ ೧೫-೫-೫೨ರೊಳಗಾಗಿ ಕಾಗದ ಬರೆಯಬೇಕು. ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ ಕತೆಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚ್ಛಾಸಿತವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕತೆಗಳೂ ಬರುವವು.

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ 'ಜಯಂತಿ' ಧಾರವಾಡ

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಜಯಂತಿಯ ಸುಖ-ದುಃಖ

ಸಂ. ೧೪. ಸಂಚಿಕೆ. ೧೨

ಕುಟುಂಬಲ್ಲಿಯ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಓದಿ

ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ

ಪಡೆಯಬಹುದಾದ

ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಬಿಟಿಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಶರತ್‌ಕುಮಾರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ವಿ. ಮೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟ.

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ

ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ

ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ಮಾರ್ಪಡೆ ವರ್ಗಣೆ ೫ ರೂ.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡಬಯಸುವವರು
ದರಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ

ಜಯಂತಿ ಮಾರುವ

ಏಜಂಟರು

ಬೇಕಾಗಿವಾರೆ.

ಜಯಂತಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿತು. ನಿರವಧಿಕವಾದ ಕಾಲಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿ ಪರಮಾಣುಪ್ರಾಯವೆನಿಸಿದರೂ, ಜಯಂತಿಯ ಸಂಚಾಲಕರಿಗೆ ಈ ಅವಧಿಯೊಂದು ದೀರ್ಘಕಾಲವಾಗಿಯೇ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳೊಳಗಿದ್ದ ಶಿಶುಮರಣವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹುಟ್ಟಿ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಕೂಡ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿರದೆ, ಯಾವಾಗಲೋ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿರುವ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಜಯಂತಿ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕಾಲ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒದುಕಿದ್ದು ಕಾರ್ಯನಡೆಯಿಸಿರುವುದು ಸಣ್ಣ ಮಾತೇನು? ಅದುದರಿಂದಲೇ ಜಯಂತಿಯ ಜೀವನದ ಈ ಕಿರಿಯ ಕಾಲಾವಧಿಯೇ ಹಿರಿಯ ಕಾಲಾವಧಿಯೆಂದು ಜಯಂತಿಯ ಸಂಚಾಲಕವರ್ಗ ತಿಳಿದು ಸಮಾಧಾನದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಹಾಕುತ್ತಲಿದೆ.

ಜಯಂತಿಯ ಸಂಚಾಲಕರು ನಷ್ಟದ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿರಿಸಿದ್ದರೆ, ಜಯಂತಿ ಶುಷ್ಕಕಾಲ ಬದುಕುತ್ತಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಜನತೆ ಜಯಂತಿಯ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ನೆರವು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ; ಅದರ ಆ ನೆರವು, ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಸರಕಾರ ನಮಗೆ ಕೊಡುವ ಆಹಾರದ ರೇಶನ್ನಿನಂತಾಗಿದೆ. ಕೊಡುವ ಆಹಾರ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರಸಾಧನಕ್ಕಾಗಿ ಕತ್ತಲೆಪೇಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗದೆ ನಿರ್ವಹವಿಲ್ಲ. ಜಯಂತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಜನತೆಯ ಆಶೆಯೇನೋ ಜಯಂತಿ ಬಹುಕಾಲ ಬದುಕಲಿ ಎಂದೇ ಇರಬಹುದು; ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವ ಜನತೆಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಅದರ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ತುಂಬಿಸದು. ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಂಡೇನೆಂಬ ಆಶಾವಾದಿ ಸ್ವಭಾವದ ಜಯಂತಿ, ವರು-ವರುಷವೂ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋರಬಿಡೆಯೆಂದು ವಿಸಾದದಿಂದಲೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಜಯಂತಿಯ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಇಳುವಲು ಸಿದ್ಧವಾದರೆ, ಅದು ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾಡಿಗೆರಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯಬಹುದು. ಜಯಂತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣಶಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸ ಎಂತಹದೆಂಬುದರ ಆದರ್ಶ, ಅದರ ಸಂಚಾಲಕರ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗಿದೆ; ಆದರೆ ಅದರ್ಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದಾಗಿದೆ. ಸಾಧಿಸಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ನಡೆಯಿಸಿ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ವಿಶ್ವಾಸದ ಕೆಲಸಗಾರರ ನೆರವಿನ ಅಭಾವದ ಮೂಲಕ, ಮಾಡಿದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಹೆಚ್ಚಿನ ನಷ್ಟದ ಹೊರೆಯನ್ನೇ ಹೊರಿಸಿ ಹೋದುವಲ್ಲದೆ, ಜಯಂತಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈತುಂಬ ಬಂಡವಾಳ ಬೇಕು-ಒಂದು; ಇಲ್ಲವೆ. ಕುಶಲರಾದ-ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ದುಡಿಯುವ-ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಬೇಕು ಒಂದು. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ದುಡಿಯುವವರಾಗಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಯಸಿದ ಬಂಜೆಯೊಬ್ಬನು, ಮುಂಜಾನೆ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ, ಸಂಜೆಗೆ ಬಸಿರಾಗಿದ್ದೇನೆಯೇ ಎಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿನೋಡಿದ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಕಥೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯಂಗ್ಯಕಥೆ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸುವಂತಹದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ನಜ; ಬಡನಿಗೆ ಹಣಬೇಕು ನಜ; ಆದರೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತ ಹೋದರೆಯೇ ಹಣವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಮಾತೂ ಅಷ್ಟೇ ನಜ. ಅದರ ನಮ್ಮ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಹಣವು ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾಗಿದೆ; ದುಡಿತ ಬೇಡವಾಗಿದೆ. ಕೈಕಾಲನ್ನು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು. ಇವುಕ್ಕೇ ಅವರೆದುರು

ಹಣದ ರಾಶಿಯೇ ಬೇಕಬೇಕು. ದುಡಿತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಡೆತವಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿರದು; ಆ ಅಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವು ನಿಂತು ಹೋಗುವುದು. ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಜಯಂತಿ ಪಟ್ಟಿ ಕಷ್ಟ, ನಷ್ಟಗಳು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ; ಈ ದುರನುಭವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯೆದುರು ಹೇಳದೆ ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ.

‘ಜಯಂತಿಯ ಗೋಳುದನಿ ಯಾವಾಗಲೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಯಾರೂ ಬೇಸರುಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಬೇಕಾದವರು ಬಂದು ಜಯಂತಿಯ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಲಂ-ಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನೋಡಬಹುದು. ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಬಂದ ಹಣವೆಷ್ಟು, ಸಂಚಾಲಕರು ತಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಲಮಾಡಿ ಹಾರಿದ ಹಣವೆಷ್ಟು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಹೋಗದು.

ಇಂತಹ ವಿಸರೇತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಜಯಂತಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ತಪ್ಪದೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ಸಲವೂ ಕಾಲ ನಿ ಯ ಮು ತ್ಪಲ್ಲ. ಎಂದೂ ಎರಡೆರಡು ತಿಂಗಳ ಜೊತೆಯ ಸಂಚಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಅದರ ಸುಯುನಿಷ್ಠೆಯ ಅನೇಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಯಂತಿಯ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋಸಲ ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾತನಾಡಿ-ದವರೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಾಗ, ವಿಷಾದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದೂ ಉಂಟು.

ಈ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಜಯಂತಿ, ಡೆವಿಡಿ ಅಕಾರದ ಜಂ ಪುಟಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪುಟಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಗ್ರಂಥ ಕೃಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಪೇಟೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಅದು ಕನಿಷ್ಠ ೨೦ ರೂ. ಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನಾದರೂ ಇರಿಸಿಕೊಂಡೀತು; ಆದರೆ ಜಯಂತಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣೆ ಬರೀ ಐದುರೂಪಾಯಿ. ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯ, ಸರಸವಾದ ಕಥೆ-ಕವನ-ನಾಟಕ, ವಿಚಾರಪ್ರಬಂಧ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಲೇಖನವೆಂಬವೆಲ್ಲವೂ—ನೊಂದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಜಂ ಪುಟಗಳ ಜ್ಞಾನಕೋಶವನ್ನು, ಜಯಂತಿ ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿರುವುದು.

ನಮಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಕೋಚ; ಅಸಮಾಧಾನ: ನಮ್ಮ ಲೇಖಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಾವೇನೂ ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೂ, ನಾಡಿನ ಹಿರಿಹಿರಿಯ ಲೇಖಕರು ಕೂಡ ನಿರಸೇಷ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಜಯಂತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚುವರೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆವಾದರೂ, ಒಂದೊಂದು ಲೇಖನವೂ ಒಂದೊಂದು ಅಭಿರುಚಿಯ ವಾಚಕರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು, ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಮರ್ಶಕರಿಂದ ನೊಂದಲ ವರ್ಗದ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಜಾನಪದ-ಸಾಗರಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಚಾರ-ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳವಾಗಿದ್ದು, ತಜ್ಞರಿಂದ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ.

ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಅಭಿಜ್ಞ ಲೇಖಕರಿಂದ ಬರೆದುವುಗಳಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ವಿಷಯದ ಸರಿಚಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆಯಲ್ಲಿ—ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ—ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಸುಪಾದಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಂತೂ ಜಯಂತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ತೋರಿಸುವಂತಿವೆ. ಯೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವರು. ಹೀಗೆ ಜಯಂತಿಯನ್ನೊಂದು ಜ್ಞಾನಕೋಶವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆಗಳು.

ಎಲ್ಲ ಜನರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಾಗಿ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಡಿಟರಾಗಿ ಇದ್ದ ಶ್ರೀ. ಎಲ್. ಜಿ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು, ಈಗ ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ ೧೯೫೧ನೆಯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿಂದಲೇ ಅವರು ಆ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಭ್ಯತೆಯ ಕಡೆಗೆ ವ್ಯಸ್ಥಿಯಾಗಿ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಪ್ರಕಟಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದುವರಿಂದ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದುದರಿಂದ, ಯಾರೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಜಯಂತಿಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಯಾವ ಬಗೆಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ‘ಜಯಂತಿ’
ಧಾರವಾಡ

ಯಾವಾಗಲೂ ಹಣದ ನೆರಳಾದಲ್ಲಿರುವ ಜಯಂತಿಗೆ, ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿದಾಗ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲಪೆಂದೋ ಕೈಗೆಡೆನೆಂದೋ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಉಂಟು. ಅವರಿಗೂ ವಿಶ್ವಾಸದ ವಂದನೆಗಳು. ವಿಜಯ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಒಡೆಯರಾದ ಶ್ರೀ. ನಾ. ಅ. ಹೊಳಕೇರಿಯವರು, ಜಯಂತಿಯ ಯೋಗ-ಕ್ಷೇಮವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದಲೂ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಅಲ್ಲಿವೆ ಜಯಂತಿಯು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕೊಂಡು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವಂತೆ ಸಹಕರಿಸುವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ ಮಾಲಕರು. ಇವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಸಲುವಳಿ.

ನಮ್ಮ ಹಳೆ ಹೊಸ ಚಂದಾದಾರರಿಗೂ ಒಲವಿನ ವಂದನೆಗಳು.

—ಸಂಪಾದಕರು

— ನಾಡನಾಡೆ —

ಮುಂಬಯಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ

ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣದ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ತೋರಿಸುವರು; ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಫಲವೆಂದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಭಿಮಾನಭಂಗದ ವಿಟು; ಅಸಮಾಧಾನ ಅತ್ಯಸ್ತಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಈ ಸಲದ ಮುಂಬಯಿಯ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ರಚನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಅಭಿಮಾನಭಂಗದ ವಿಟನ್ನು ಹಾಕಿದೆ; ಅಸಮಾಧಾನ ಅತ್ಯಸ್ತಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ.

ಕಳೆದ ಸಲದ ಹನ್ನೊಂದು ಜನರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒಂದೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಲವಂತೂ ಮುಂಬಯಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತೇ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೊಂದು ಮಂತ್ರಿಪದ ಈಗಲೂ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ನಿಜ; ಆದರೆ ಆ ಮಂತ್ರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕನ್ನಡಿಗ ಮಂತ್ರಿ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುರಾರಜೀ ದೇಸಾಯಿಯವರಿಗೆ ನಂಬುಗೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾನ್ಯ ಮುರಾರಜಿಯವರು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ರಾಜಕಾರಣವೆಂದರೆ ಹೀಗಿರುವುದು.

ಸಮರ್ಥರಾದವರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ತಾವು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಮಾನ್ಯ ಮುರಾರಜಿಯವರು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ ? ಈ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿದೆಯೆ ? ಈಗ ಆಯ್ಕೆ ಕೊಂಡ ಜನರಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಹ ಅಡಳಿತದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆಯೆ ? ಆರಿಸಿರುವ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಿ

ನೋಡಿದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಹೋಗಿರುವ ಹಲವು ಜನರು ಅವರಿಗಿಂತ ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ? ಹಳೆಯ ಜನರೇ ಮತ್ತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇರುವವರು ಆರು ಜನರು. ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವದ ಬೆಂಬಲವಿದೆ— ಎಂಬ ಸಮರ್ಥನೆಯ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಹೊಸಬರೇ ಆಗಿಬಂದಿರುವ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಯಾವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೋ ಮಾನ್ಯ ಮುರಾರಜಿಯವರು ? ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುವ ವಿಧೇಯವೃತ್ತಿಯೊಂದಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನಾವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುಣಗಳೂ ಅನುಭವವೂ ಈ ಹೊಸಬರಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೋಗಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಅಡಳಿತದ ಅನುಭವವಿದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಕಡೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೇ ಏಕೆ ಇರಿಸಲಿಲ್ಲ ? ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅಂತಹ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣಗಳೇನು ? ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ ಅವರು ಆ ವಿಭಾಗಗಳ ಅಡಳಿತ ನಡೆಯಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರೆಂಬ ಮಾತು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆ ? ಹಾಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ವಿಭಾಗದ ಅಡಳಿತವನ್ನಾದರೂ ಅವರು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು ? ಇನ್ನು ಆ ಮಾತು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲವಾದರೆ, ಮೊದಲಿದ್ದ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿದ್ದು ಏಕೆ ? ಮಾನ್ಯ ಮುರಾರಜಿಯವರು ಮಾಡಿದ ಘೋಷಣೆಯ ಮೇಲಿಂದ, ಈಗ ಮುಂಬಯಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿಹೋಗಿರುವ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲ, ಈಗ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡಿರುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದೊಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಮರ್ಥರೂ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೂ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು. ಒಬ್ಬನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ನಡೆದುಕೊಂಡಾಗ, ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿಕ್ಕುವ ವಿಲಕ್ಷಣ ನ್ಯಾಯದ ಫಲವಿದು. ಈ ಕಹಿಫಲವನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ, ಇನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಓಕರಿಸುತ್ತಲಾದರೂ ತಿನ್ನುತ್ತ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಜನತೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಾ ಅನ್ಯಾಯವಿದೊಂದು.

ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ !

ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ. ಗಲಗಲಿಯವರ ಮೂರು ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

★ ಭಾಷೆಯ ಅಂತರಂಗ				೦—೬—೦
★ ಭೂಮಿತಿ				೦—೬—೦
★ ವ್ಯಾಕರಣಚೈದೋಮಂಜರಿ				೦—೬—೦

ಇವು ನೂತನ ಕಿಸೆಕೈಪಿಡಿ ಮಾಲೆಯ ಕಿರುಹೊತ್ತಗೆಗಳು. ಪ್ರಾ. ಶಾ. ಪ್ರ. ಪ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ಇಂದೆಯ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ ! ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೈತುಂಬ ಕಮಿಕನ್ನು !

ಆಕಳವಾಡಿ

ಬುಕ್ ಡಿಪೋ,

ಧಾರವಾಡ

ಕೊನೆಯ ಕಾಣಿಕೆ

ಹಾರಯಿಸುತ್ತೇವೆ

— ಭಾರತೀಶ

ಬಾಲಕರಣ

(ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ)

ಈ ಚಿಕ್ಕ ಹೊತ್ತ ಗೆಯು 'ಕೊನೆಯ ಕಾಣಿಕೆ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು—ಇದು ಶ್ರೀ ಗದಗಕರ ಇವರ ಕೃತಿಗಳ ಕೊನೆಯ ಕಾಣಿಕೆಯಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲುಸಾಗಿ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದು ಬುರುತ್ತಿರುವಾಗ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥದ-ಕರ್ತರು ತಮ್ಮದೂ ಒಂದು ಕಾಣಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಷ್ಟೆ! ಈ ಮಾತನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಅನಂದಕಂದರು ಬಹು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಯೇ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖಕರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ, ಅವರ ನನ್ನ ನುಡಿಯೂ ನುಡಿಯುತ್ತಿದೆ! ಚಿಕ್ಕ ಕಥೆಯು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಿರಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಅದು ತಂತ್ರದ ರೀತಿಯನ್ನೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಮುಖ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಸುರುಳಿ ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಭಾವಲಹರಿಯನ್ನು ಹೇಬಿಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ—ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಬರೆಹಗಾರನು ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತುಸು ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಹೊರಳಿದರೆ ಪರಿಣಾಮವು ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯೆ! ತಂತ್ರದ ರೀತಿಯನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟರೂ, ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನಾಕರ್ಷಿಸುವ—ಭಾಷೆ, ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಘಟನೆಗಳಾದರೂ ಎದ್ದು ಕಾಣಬೇಕು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖಕರು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷದಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ—ಜಾದೂಗಾರನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವ ಚಮತ್ಕೃತಿಯಂತೆ ಘಟನೆಗಳು ನಮ್ಮೆದುರು ನಿಲ್ಲುವವು. 'ಆಪಾದ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆ' ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕೆಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಒಂದು ಹಣ ತುಂಬಿದ ಪಾಕೇಟ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದು ಅವಳ ಭಾವಿ ಪತಿಯಿಂದಲೇ! ನಿವಾಹಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ. 'ಸ್ತ್ರೀ ಹೃದಯ'ವೂ ಈ ಬಗೆಯದೆ. ಕಲೋಪಾಸಕ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಕಾಣಿಕೆ ಸರಸ ಕಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕೊನೆಯ ಕಾಣಿಕೆ-ಗ್ರಂಥದ-ತಲೆಬರೆಹವಾಗುವಷ್ಟು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಬರೆಹಗಾರರು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವಾಚಕರು ಹಳಹಳಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೇನಚ್ಚರಿ? ಲೇಖಕರು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒದಗಬಹುದಾದರೂ—ತುಸು ಸುಸಂಕೃತ ಸಮಾಜದ ಅನರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓದಿದಲ್ಲಿ

ವಾಚಕರು ನಿರಾಶೆಪಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಗದಗಕರರು ಹರೆಟಿಗಾರರೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡದ ಹೃದಯವನ್ನು ಅಕರ್ಷಿಸುವರೆಂದು ಹೇಳಲು ಬಹು-ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊನೆಯಕಾಣಿಕೆಯು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ವಾಚಕವರ್ಗವು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನೋದಿಸಂತೋಷ ಪಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಗದಗಕರರ 'ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಣಿಕೆ' ಬರಬೇಂದು

ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಈ. ಶಿ. ಅರಳಗುಪ್ಪಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಬ. ಗ. ಸಿದ್ದನಗೌಡರ ಅವರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು.

ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಹಚ್ಚಿ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಲಸ ತಿರುಳನ್ನು ಈ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವರು-ವರುಷವೂ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಇದರ ಸಂಚಾಲಕರನ್ನು ನಾವು ಮನವಾರೆ ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದಲೂ ದೇಶೋನ್ನತಿಯ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದರೆ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಟ್ಟ ಮೇಲಿಕ್ಕೇರುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಪಕರೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಜಾಗೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಉಚಿತ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿ ತೋರಿಸುವ ರೂಢಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೊಂದಲಿನಿಂದಲೂ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿ ತೋರಿಸಲು ಬಾರದವನ ವಿಚಾರಗಳು ಎಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರವು. ಇದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಡೆಯಲಿ. —ಸಂಪಾದಕ

(೪೯೯ ನೆಯ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.)

=====

ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಸಕ ಪ್ರಚಾರನಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

- ಧ್ವನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
 - ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
 - ಮ್ಯಾಜಿಕ್‌ಲಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ
- ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಸಕ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.**

ಅರಿವಿಂದ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಆಂಡ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಗಾಂಧಿಜೀ, ಧಾರವಾಡ.

=====

ನೆತ್ತರ ಕೊಡುಗೆ

(ಸಂಕ್ಷೇಪ)

ಅನಂದಕಂದ

ಮುಕ್ತಚಿಂತನಂತಹ ಮುಚ್ಚಿದ ಮನೆಯ ಬಂಟಿರು ಕನ್ನಡ
ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಇರುವರೇನೋ! ಒಂದು
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪವಾಡದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು
ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ, ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜಾನಪದ ಕಾರಣ-
ರಂತಿದ್ದ ಹೆಳವರ ಪರಂಪರೆಯೂ ಇಂದು
ಜೀಲಿಗೇಡಿಯಾಗಿದೆ!

‘ನೆತ್ತರ ಕೊಡುಗೆ’ ಎಂದರೆ ರಕ್ತದ ದಾನವಲ್ಲ; ರಕ್ತದ ದಾನಕ್ಕಾಗಿ
ಪಡೆದ ಉಂಬಳಿ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಪೂರ್ವದ ಜರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರ ಕೊಡು-
ಗೆಯ ಉಂಬಳಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಬಂಟಿರು ಹೆಸರು ಹಲವಾರು ಕಂಡುಬರು-
ವು. ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಕಾಲದ ತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾದ ಕನ್ನಡ ಬಂಟಿರಿಗೆ
ಲೆಕ್ಕವೆ ಇಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಶೋಧಕ ಬುದ್ಧಿ-
ಯನ್ನು ಕಡೆಸುಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮರವೆಯ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಹರಿದು
ಹಿಡುತ್ತ ಹೋದರೆ, ನೆತ್ತರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕನ್ನಡಬಂಟಿರು
ವವಾದವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು
ದೊರೆಯುವು. ನೋಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಒಳಗಣ್ಣು
ಮಾತ್ರ ಬೇಕು ನಮಗೆ.

ನಮ್ಮೂರ ತಳವಾರ ಕೆಂಚಣ್ಣನೊಂದು ಎಂಬಿಕೂರಿಗೆಯ ವಿಶಾಲ-
ವಾದ ಹೊಲವಿದೆ. ಒಳ್ಳೆ ಬೆಣ್ಣೆಯಂತಹ ಮಿದುಮಣ್ಣಿನ ಎರೆಯ ಹೊಲ;
ಎಂತಹ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಂಚಣ್ಣನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬರಿಯದಾಗಿ
ಇರಿಸದಂತಹ ದೇವಭೂಮಿ. ಅದೊಂದು ಹೊಲವು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ,
ತಳವಾರ ಕೆಂಚಣ್ಣ ಊರ ಜನರಿಂದ ‘ಕೆಂಚಣ್ಣ’ ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿ-
ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ‘ಕೆಂಚ’ನಾಗಿಯೋ ‘ಕೆಂಚ್ಚ’ ಆಗಿಯೋ ಇರುತ್ತಿದ್ದ.
ಆದರೆ, ಅವನ ನಾಲ್ಕು ಎತ್ತರಗಳ ಕಮತಪ್ಪು, ಊರಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನೊಂದು
ಗಣ್ಣವಾದ ಒಕ್ಕಲನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಿತು. ಬೆಳುಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಊರ
ಜನರೆಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲಿಯೂ ‘ನೆತ್ತರ ಕೊಡುಗೆ’ ಹೊಲ’ದ ಬೆಳೆಯ
ಬಣ್ಣನೆಯ ಮಾರುಗಳೇ ಆಡುತ್ತಿರುವು. ಆ ಹೊಲದ ಒಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ
ಇರುವ ಆ ಹಾಳುಬಾವಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ
ಹೊಲದ ಕೆಲವು ಭಾಗವು ತೋಟವಾಗಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದೂ ಊಹಿಸು-
ವಂತಿದೆ.

ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ‘ನೆತ್ತರ ಕೊಡುಗೆ’ ಹೊಲ’ವನ್ನು ಅರಿಯದವರು
ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಹೆಸರು ಏಕೆ
ಬಂದಿರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತು-

ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರೂ
ತೋರಿಸದಂತಿಲ್ಲ. ಕುತೂಹಲಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ‘ಈ
ಹೊಲಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ,
ಕೆಂಚಣ್ಣ ಹೇಳುವ ಮಾತಿದು: ‘ಅದೇನು! ಒಂದೊಂದು ಹೊಲಕ್ಕೆ
ಹಿಂಗಸ ಏನಾರೇ ಹೆಸರು ಬಿದ್ದಿರತಾನೆ ಏಳಿ!’

ನಾನು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮೇರೆ, ಕನ್ನಡ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-
ಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿದಾಗ, ಕೆಂಚಣ್ಣನ
ಹೊಲಕ್ಕೆರುವ ಹೆಸರು ನನ್ನನ್ನು ತುಂಬ ಕುತೂಹಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿತು.
ಶಿಲಾಶಾಸನ, ಶಾಮ್ರಶಾಸನಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಯಿಸಿದಾಗ,
ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ‘ನೆತ್ತರ ಕೊಡುಗೆ’ ಎಂಬ ಉಂಬಳಿಯ
ಹೆಸರು ಕಂಡುಬಂದುದರಿಂದ, ಕೆಂಚಣ್ಣನ ಹೊಲದ ಹೆಸರು
ನನ್ನನ್ನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಕುತೂಹಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿತು. ದೀವಳಿಗೆಯ
ಹಬ್ಬದ ಬಿಡುವಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಮರು-
ದಿನವೇ ಕೆಂಚಣ್ಣನನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿ ಕೇಳಿದೆ:

“ಕೆಂಚಣ್ಣಾ, ನಿನ್ನ ಆ ನೆತ್ತರ ಕೊಡುಗೆ ಹೊಲಾ, ನಿಮ್ಮ
ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಇನಾಮಾಗಿ ಬಂದದ್ದು— ಅಂಬಾವಿಪಯಕ್ಕೆ,
ನಿನಗೇನರೇ ಗೊತ್ತದ ಏನು?”

ಕೆಂಚಣ್ಣ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದ:

“ಏನು?... ಇನಾಮರಿ?... ಏನೋ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ಹೇಳೂ
ಮಾತರಿ: ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಾಗ, ಈ ಹೊಲಾ ನಮ್ಮ ಮನೆತನಕ್ಕೆ
ಇನಾಮಿನ ಹೊಲಾ ಆಗೇ ಇತ್ತಂತರೇ! ನರಗುಂದ ಬಂಡಾಯ
ಆತಂಕ ನೋಡ್ತೀ! ಅದರ ಮರಿವರಸ ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಈ ಊರಿನ
ದೇಸಗತಿ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋತಂತರಿ! ಆಗ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಬಂದು.
ನಮ್ಮ ಇನಾಮು ಸುಳ್ಳುಮಾಡಿ, ‘ಸರಕಾರೀ ಜಮೀನು’ ಅಂತ
ಲೆಕ್ಕದಾಗ ಬೀಸಿಬಿಟ್ಟಿರಂತರಿ! ಇಗ್ಲೋ ಇನಾಮೋ ನಮ್ಮಪ್ಪಾ!
ಆ ಹೊಲ ಒಂದಕ್ಕೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವರಸಾ ಹದಿನಾರು ವರಾ
ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟತೀನಿ!”

ನಾನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದೆ:

“ಅದೆಲ್ಲಾ ಆಯ್ತುಪಾ! ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹೊಲಾ
ನಿಮ್ಮ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಇನಾಮಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬುದು ನಿನಗೇನರೇ
ಗೊತ್ತದ ಏನು?”

ಕೆಂಚಣ್ಣ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಹೇಳಿದ:

“ಜೇ ಜೇ ಜೇ! ಅದೇನೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ! ನಮ್ಮ
ಅಜ್ಜಗೆ ಕೂಡಾ ಈ ಮಾತು ಗೊತ್ತು ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಇದ್ದಿದ್ದರೆ,
ನಮಗೇನೂ ಅವ ಹೇಳದ ಬಿಡುವ ಆಲ್ಲರಿ!”

ನಾನೆಂದೆ:

“ಹಾಂಗಲ್ಲೋ ಕೆಂಚಣ್ಣಾ! ಆ ಹೊಲಾ ನಿಮ್ಮ ಮನೆತನಕ್ಕೆ
ಸಿಗಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಾಗ ಕಾರಣ ಘಟಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ
ಬೇಕು! ಅದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕೇನಪಾ ನಿಮಗೆ!”

ಹೊಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಅರೇಬ್ಬಿ ನನ್ನ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

“ಅದನ್ನ ಹೊಂಗರೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದು? ಮತ್ತೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅಗಲದರೆ ಏನು? ಇನ್ನೇನೂ ಅದು ಇನ್ನೂ ಕೂಲಿ ಅಗಲ ಮಾಡಲ್ಲಾ ಏನಲ್ಲಾ!”

ನಿರಾಶೆಯ ಧ್ವನಿ ಧ್ವನಿ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ:

“ನಿಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯನ ಹೆಳವರು ಇದ್ದಾರೆನು ಕೆಂಚಣ್ಣಾ!”

“ಹೆಳವರು?...ಹಂ, ಹೆಳವರೇನೋ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ!... ಲೋಕಾ-
ಪೂರವಾಗ ಅದರ ನಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯನದ ಹಿರಿ ಹೆಳವ ಸತ್ತು
ಹೋಗ್ಯಲ್ಲ! ಹದಿನೈದು ಹದಿನಾರು ವರಸದಾಂವ ಒಬ್ಬ— ಅವನ
ಮಗಾ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೇನು ಗೊತ್ತರಿ— ಮೊನ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿ
ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ತಗದ ಹುಡುಗ!”

ನಾನು ಮತ್ತೆ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ:

“ಹಾಂಗಲ್ಲೋ! ಹೆಳವ ಮನ್ಯಾಗ ತಮ್ಮ ಯಜಮಾನರ
ಮನುಷ್ಯನದ ಅದ ಕೂಡ ಮುಕೆಲ್ಲಾ ಬರೆದು ಇಟ್ಟಿರತಾಂಕ.
ಹಾಂ, ನಿಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯನದ ಪುರಾಣಾನೂ ನಿಮ್ಮ ಹೆಳವನ
ಮನ್ಯಾಗ ಬರೆದು ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಇರಬಹುದಲ್ಲಾ!”

ಕೆಂಚಣ್ಣು ಆತುರದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದ:

“ಹಾಂ, ಹಾಂ, ಹೌದು ನೋಡ್ಲಿ! ಹಿರೇ ಹೆಳವ ನಮ್ಮ
ಮನಿಗೆ ವರಸಾಸನಕ್ಕೆ ಬರೂಮುಂದ, ಏನೋ ಒಂದು ಹಳೇ
ಕಾಗದ ಕಡತಾ ಜತೆಗೆ ತಂದಿರತ್ತಿದ್ದ. ಅದೇನಪ್ಪಾ— ಅಂತ ನಾವು
ಕೇಳಿದಾಗ, ‘ಇದು ನಿಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯನದ ಹಿರಿ ಹಿರ್ಮಾರ ಸವಾಡ
ದೇವರೂ’— ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದ. ಆದರಾಗ ಏನೇನು ಬರದ್ದೆತ್ತೋ
ನಾವೂ ಏನ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವನೂ ಏನ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಂಗೂ
ಒಂದು ಹೊಗಳಿ, ತನ್ನ ಬಾಬು ತೋಗೊಂದು ಹೋಗಿತ್ತೆ!”

ಕೆಂಚಣ್ಣು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಂತೋಷ
ವೆನಿಸಿತು ನನಗೆ. ಆ ಕಡತದಲ್ಲಿ ‘ನೆತ್ತರ ಕೊಡಗೀ ಹೊಲದ’
ಕಥೆಯೇನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಬಹುದೆಂದು ಎನ್ನಲು ತೊಡಗಿತು.
ಅದುದರಿಂದಲೇ ಕೆಂಚಣ್ಣು ನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದೆ:

“ನೋಡು ಕೆಂಚಣ್ಣಾ, ನನಗೆ ನಿನ್ನ ನೆತ್ತರ ಕೊಡಗೀ ಹೊಲದ
ಮೂಲಕಥೆ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಳವರ ಮನೀ
ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಳಗ, ಅದರದೇನರೇ ಸಂಗತಿ ಬರೆದಿರಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು.
ನಾನೂ ನೀನೂ ಕೂಡಿ, ಲೋಕಾಪುರಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಳವನ ಕಡೆ
ಹೋಗೋಣ ಬರತೀಯಾ?”

“ಏನೀ ಯಪ್ಪಾ, ಎಂತಾ ಮಾತು? ನೀವು ಕರೆಯೋದು
ಹೆಚ್ಚೋ, ನಾ ಬರೋದು ಹೆಚ್ಚೋ! ಎಂದ ಬೇಕು ಅಂದ ಕರೀರಿ;
ನಾ ಬರೀರಿ!” ಕೆಂಚಣ್ಣು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ನನಗೆ ಏನೋ
ಒಂದು ಬಗೆಯ ತೃಪ್ತಿ.

* * * *

ಮರುದಿನ ಭಾಸಬಿರಿಗೆ. ಮನೆಯವರು ಬೇಡಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ
ಕೇಳದೆ, ಲೋಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟ. ಕೆಂಚಣ್ಣು ರಸ್ತೆ ‘ಚಿಗರ್ಯಾ
ಬಗರ್ಯಾ’ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಂಡಿಗೆ ಹೂಡಿ, ನನ್ನನ್ನು ಅದರದಿಂದ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ.
ಕೊಂಡು ಲೋಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೊರಟ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇನ್ನಾವುದರ
ಯೋಚನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಹೆಳವನ ಹೊತ್ತಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಚಣ್ಣನ ಹೊಲದ ಕತೆ
ಸಿಕ್ಕರೆ ಎಷ್ಟು ಜಿನ್ನಾಗುವುದು— ಒಂದು ಜಾನಪದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು
ಸಂಶೋಧಿಸಿದ ಶ್ರೇಯ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು—ಯಾವ ವಿರಸ ಯಾವ
ವಿರತನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಉಂಬಳಿ ದೊರೆತಿದೆಯೋ! — ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಯಾಂಕದ ದೊರೆತಿದೆಯೋ— ಅಷ್ಟು, ಕನ್ನಡಿಗರ ಇಂತಹ ಎಷ್ಟೊಂದು
ಇತಿಹಾಸ ಕಣ್ಣರಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆಯಲ್ಲ! ಈ ಕಣ್ಣರಿಯದ ಇತಿಹಾಸ
ವೆಲ್ಲ ಏಂದು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಮೆರೆವೀತು? — ಇವೇ ಯೋಚನೆಗಳು.

ಲೋಕಾಪುರವನ್ನು ತಲೆದಿಟ್ಟು. ಹೆಳವನ ಮನೆಗೇ ಹೊದೆವು.
ಪರಿಚಯದ ಮಾತು-ಕತೆಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಆ ಬಡಹುಡುಗ ಒಡೆ-
ಯನ ಗುರುತನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಮುಂಗಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿ ಹಾಸಿ,
ಅದರಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ. ಕೆಂಚಣ್ಣು ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ
ಹೇಳಿದ:

“ಏನೋ ಹೆಳವಾ! ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಮನಿಗೆ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲಾ
ನಮ್ಮ ಹಿರ್ಮಾರ ಬದಿಕಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿರೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ

ತಂದಿರತಿದ್ದ. ಈ ರಾಯರಿಗೆ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೂ ಇಂದ ಮುದ್ದಾ ಮ ಗಾಡೀ ಹೊಡೆಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ತನಕ ಬಂದಿವಿ. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಏತೆ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು !”

ಹುಡುಗನೇಳಿದ :

“ ಗೊತ್ತಿರದೇ ಏನ ಮಾಡಿತು ಒಡಿಯಾ ! ನನಗೆ ಓದು ಬರೀ ಬರದಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ, ಯಾವ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾರ್ಯಾರೂ ಅಂಬೂದನ್ನು ಗುರತಾವಾಡಿ ಕೊಟ್ಟುನ ! ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತವಾಗ, ಎರಡು ಮೂರು ವರಸಾದೂ— ತಮ್ಮ ಮನೇ ಕಡೆ ಬರಲಾಕ ನನಗೆ ಆಗೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದೂ ಹೊತ್ತಿಗೆನ, ಯಾರಾದರೂ ಬರೀ ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಯಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನನ್ನಂತಾ ಬಡವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಯಾರು ಹೇಳತಾರಿ ? ಮತ್ತ ಏನೂ ಮಾಯಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ದಣ್ಣಾಲ ಮನಿಗೆ ವರ್ಷಾಸನಕ್ಕೆ ಬರಾದಾದರೂ ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳಿ ! ಅದಕ್ಕೂ ನಾನು, ನಮ್ಮನ್ನು ದುಡಕೊಂಡು ಹ್ಯಾಂಗೋ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಇದ್ದೀದಿವೇನಿ !”

ಆ ಹುಡುಗನ ಪ್ರಿಯಭಾವವನ್ನು ಕಂಡು, ನನಗೆ ತುಂಬ ಕಳ- ವಳನೆಸಿತು. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ :

“ ಸರಿಯಪ್ಪಾ ! ಈಗ ಈ ಕೆಂಚಣ್ಣ ನ ಮನಿತನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತೋಗೊಂಡು ಬಾ, ನೋಡೋಣ !”

ಹುಡುಗ ಎದ್ದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ, ಹಳೆಯ ಹರಕು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಂದ. ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿ, ಒಳಗೆ ಸುಬಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರಿಸಿದ ಕರಡುಕಾಗ- ದದ ಹಳೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದೆ : ‘ ಸಿರಿಯೂರ ತಳವಾರ ಪೀಳಿಗೆ ಪವಾಡ ’ ಎಂದು, ಮೇಲೋಲೆಯ ಮೇಲೆಯ ತಳಗದ ಕೈಯ ಬರೆಹದಿಂದ ಅಂಕಡೊಂಕಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಿದ್ದು ಕಾಣಿಸಿತು ಕುಶಲವಾದಿಂದ ಮೊದಲ ಹಾಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಓದಲು ತೋಡ- ಗಿದೆ. ಮನೆತನದ ಮೂಲಪುರುಷ ಜಕ್ಕಣ್ಣನ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ತು. ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಲಿಸಿಯ ಮಾದರಿ. ಬರೆದ ಭಾಷೆ ತೀರ ಗ್ರಾಮ್ಯರೀತಿಯದು. ಆದರೆ ಬರೆದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರು- ವಂತಿದ್ದಿತು. ಎಂತಲೆ ಸರಸರನೆ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಲು ತೋಡಗಿದೆ.

ಮೂಲ ಪುರುಷ ಜಕ್ಕಣ್ಣನ ಕತೆ ಅರಿವು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಆತ ಬಂಕಾಪುರದಿಂದ ಬಂದು ಸಿರಿಯೂರಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದವನೆಂತೆ. ಅವನ ಮಗ ಬಂಕಣ್ಣ ಬಲುಗೈಯ ಬಂಟಿ ಸಿರಿಯೂರ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಟ್ಟಿಗಾಳಿಗ- ದಲ್ಲಿ, ಬಂಕಣ್ಣ ಬಿರುದಿನ ಜಟ್ಟಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆದ್ದು ಮೈಯೆಲಬುಗಳನ್ನು ಮುಂದುಬಿಟ್ಟನೆಂತೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಿರಿಯೂರ ನಾಡಗೌಡ

ನಾಗಪಯ್ಯ, ಬಂಕಣ್ಣನನ್ನು ಬರೆಸಾಡಿಕೊಂಡು. ಮುನ್ನೆಣಿ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಳವಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ- ನಂತೆ. ಬಂಕಣ್ಣನ ಮಗ ಮುತ್ತಣ್ಣ. ಇವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳು- ವಾಗಲೆ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ‘ ನೆತ್ತರ ಕೊಡಿಗೆಯ ಮಾನ್ಯದ ಬಂಟಿ ಮುತ್ತಣ್ಣ ತಳವಾರ ’ ಎಂದಿದ್ದುದನ್ನು ಓದಿದೆ. ನನಗಾಗ ಎದ್ದು ಕುಣಿದಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟು ಮೈಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದ ಸಂಚಾರವಾಯಿತು. ಉತ್ಸಾಹದ ಭರದಲ್ಲಿಯೆ ನುಬವತ್ತಿ

ಪರ್ವ ಕಾಡಾ

ಶರೀರದಲ್ಲಿಯ ಅಸಹ್ಯ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವದು.

ವರ್ಷಾಧಿ ಶರೀರದ ಒಳಗಿನ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ವಕ್ರಿಯನ್ನು ತಂಪಾಗಿಸುವುದು ಆತನ. ಅಜಿರ್ಣವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವದು, ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮನೋಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು, ಭಾಷಣ ವದ್ಧಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಮೇಗಣಿ ದಿನ ಪುನರರ ಮಾಡುವದು.

ಅಬಲಾಮೃತ

ಪ್ರೀಯರ ನಿಶಕ್ತಿ, ಯಾವನ, ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ

ಬಳಸುವುದು, ಬಳಸು ಮತ್ತು ಕೆಂಪುನುವ, ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಬರುವ ಹೃದ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳನ್ನು, ನಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಗರ್ಭಾಶಯದ ಅತನಾರವನ್ನು, ಕಡೆಯಲನಾಧ್ಯವಾದ ಬೆನ್ನು ಮೋಳು, ಬೊಂಕಿಮೋಳು, ಕೃಮಿಕೀಡ ಮತ್ತು ಅ ಲ್ಲವು, ಭಾರಿಭಾರಿ ಆದ ಮುಟ್ಟು ದೋಷ ಇಂತಹ ಮುಟ್ಟು ದೋಷಗಳಿಂದ ಪ್ರೀಯರ ದೇಹಾರೋಗ್ಯ ವನ್ನೇ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು, ಹೊಣೆ ಉಡಿಸಿ ಅಕಾಲದಲ್ಲೇ ಮು ದುಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ಪರ್ವ ಅಬಲಾಮೃತವು ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸುವುದು.

ಪರ್ವ ಎಂಡ್ ಕಂಪನಿ
ಬೆಂಗಳೂರು. ೨೭.

ನೋಡಿದಾಗ, ಕೆಂಚಣ್ಣಿ ನೋಂದಿಗೆ ಹುಡುಗ ತನ್ನ ಸಂಸಾರದ ಸುಖ-ದುಃಖದ ಮಾತುಗಳನ್ನೇನೋ ಮೆಲುಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂಭ್ರಮ-ಭಾವದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೂರಿಸಿದೆ. ಓದುತ್ತ ನಡೆದಂತೆಲ್ಲ ಮುತ್ತಣ್ಣನ ವೀರಚಿತ್ರವು, ನನ್ನ ಒಳಗಣ್ಣೆದುರು ವಿವಿಧ ರೂಪ-ಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಪವಾಡಹಾಡಲು ತೊಡಗಿತು. ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ-ವಾಯಿತು, ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷವಾಯಿತು, ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ವಾಯಿತು; ಜೊರಗಿನ ಯಾವ ಪರವೆಯೂ ಇಲ್ಲದವನಾಗಿ ಓಸುತ್ತಲೆ ಇವೆ. ಭಾಷೆಯೇನೋ ತೀರ ಗ್ರಾಮ್ಯ, ಆದರೆ ಮುತ್ತಣ್ಣನ ವೀರಚರಿತ್ರೆ ಮೈಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳುತರಿಸುವಂತಹದು; ಹೃದಯವನ್ನು ಜುಮ್ಮುಡಟ್ಟಿಸುವಂತಹದು. ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತಳವಾರ ಮುತ್ತಣ್ಣ, ನನಗೆ ಸಿರಿಯೂರ ನಾಡಗೌಡರ ಮನೆಯ ಉಳಿದವರಾಗಿ ಕಾಣದೆ, ಒಬ್ಬ ದೇವ-ದೂತನಾಗಿ ಕಾಣಲು ತೊಡಗಿದ. ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅದನ್ನೋದಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ :

“ನಾಗಪಯ್ಯ ನಾಡಗೌಡರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಿರು. ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ದೇವಬ್ಬಿ, ಎರಡು ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣುಹಸುಳೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ-ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಿವನ ಪಾದ ಸೇರಿದಳು. ಆ ಮೇಲೆ ನಾಗಪಯ್ಯ ಗುಜ್ಜ ನೂರಿನ ಗೌಡ ಗೋವಿನಾಯಕನ ಮಗಳು ಜೊಕ್ಕಬ್ಬಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ. ಮೊದಲುಗಿತ್ತಿಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಜೊಕ್ಕಬ್ಬಿಗೆ ಎದೆ ಸೋಲುವುದು. ಜಿಲುಪ ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಆಕೆ ತನ್ನ ಮಗಳೆಂದೇ ಮುದ್ದಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯಿಸ-ತೊಡಗಿದಳು. ಜೊಕ್ಕಬ್ಬಿಯ ಈ ಹಿರಿಯ ಗುಣವನ್ನು ಕಂಡು, ನಾಡಗೌಡ ತುಂಬ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಗಳು ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು, ಮಲತಾಯಿಯ ಬಳಿಯಿಂದ ಆಗಲಿಸಿ, ಅವಳ ತಾಯ ತವರಿಗೆ ಕಳುಹಬೇಕಾಗುವುದೇನೋ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ ನಾಗಪಯ್ಯನ ಭಾವನೆಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ತಬ್ಬಲಿ ಕೂಸಿಗೆ ಅಬ್ಬೆಯ ಪ್ರೀತಿ ದೊರೆಯಲು ತೊಡಗಿದುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ನಾಗಪಯ್ಯ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾದ. ಜೊಕ್ಕಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆತನ ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಂಡುವು. ಅಗಲೆ ಬಂಕಯ್ಯ ತುರುಗಾ-ಳೆಗದಲ್ಲಿ ವೀರಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆದುದರಿಂದ, ನಾಗಪಯ್ಯ ಬಂಕಯ್ಯನ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಮುತ್ತಣ್ಣನನ್ನು ಅರಮನೆಯ ತಳವಾರಿಕೆಯ ಉಳಿಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ. ತಂದೆ ಕಾದಿ ಮಡಿದ ತುರುಗಾಳೆಗದಲ್ಲಿ ನಾಡಗೌಡರಿಗೆ ಗೆಲುವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹುಲಿಯಾತ. ಅಂದೆಯೇ ನಾಡಗೌಡ, ಮುತ್ತಣ್ಣನ ಎಡಗೈಗೆ ಬಿರುದಿನ ವೀರಕಂಕಣವನ್ನು ತೊಡಿಸಿ, ಮನೆಯರಸಿಯಿಂದ ಅರತಿ ಮಾಡಿಸಿದ. ಮುತ್ತಣ್ಣನ ಒಂದೊಂದು ವೀರಕನದ ಅಡಿಯೂ, ನಾಡಗೌಡರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಮತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು.

ನಾಗಪಯ್ಯನವರಿಗೆ ಜೊಕ್ಕಬ್ಬಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳಾಗಲೆ ಇಲ್ಲ. ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಮತೆಯಲ್ಲಿ, ಆಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ದುಃಖವೆಂದ-ರೇನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾಗಪಯ್ಯನಿಗೆ ಆಶೆ: ಮಲ್ಲಿಗೆ-ಯನ್ನು ಅವಳ ಸೋದರಮಾವನ ಮಗ ಶಿವಗೊಂಡನಿಗೆ ಕೊಡ-ಬೇಕೆಂದು. ಆಗಾಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದುಹೋಗುತ್ತಲಿದ್ದ ಶಿವಗೊಂಡ-ನಿಗೂ ಮಲ್ಲಿಗೆಗೂ ಸಲುಗೆ-ಪ್ರೀತಿಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದವು. ಜೊಕ್ಕಬ್ಬಿಗೂ ಇವರಿಬ್ಬರ ಸಲುಗೆ-ಪ್ರೀತಿಗಳು ಸಂತೋಷ-ವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದವು. ಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬಿದುವು. ಈ ವರ್ಷದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೆ, ನಾಗಪಯ್ಯನಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಜ್ವರ ಬಂದು ಕಾಲವಶರಾಗಿದ್ದರು. ಮುತ್ತಣ್ಣ ತನ್ನ ಒಡೆಯ ನನ್ನು ಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಬದುಕಿಸಿದ್ದ; ಪೈರಿಗಳ ಪ್ಯೂಹದೊಳ-ಗಿಂದ ವಾರುಮಾಡಿದ್ದ; ಎಂತಹ ಕುಶ್ಠದೊಳಗಿಂದಲೂ ಅವರನ್ನು ಕಡೆಹಾಯಿಸಿದ್ದ. ಆದರೆ ಯಮರಾಜನ ಎದುರು ಅವನ ಆಟ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು? ಒಡೆಯನನ್ನು ಕಳೆದು-ಕೊಂಡು ಪರದೇಶಿಕೂಸಿನಂತೆ ಅದನಾದರೂ ಒಡೆಯರ ಕೊನೆಯ ಬಯಕೆಯಂತೆ, ಅವನು ತಳವಾರನಾಗಿ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದ.

ನಾಗಪಯ್ಯ ಸತ್ತಬಳಿಕ, ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡುಸರಿಂಬವರು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಲು, ಜೊಕ್ಕಬ್ಬಿ ತನ್ನ ಎರಡನೆಯ ತಮ್ಮ ಮಾರಿ-ಗೊಂಡನನ್ನು ಸಿರಿಯೂರಿಗೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮೊದ-ಮೊದಲು ಮಾರಿಗೊಂಡ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಮಲ್ಲಿಗೆ-ಯನ್ನು ಕಂಡರಂತೂ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪ್ರೀತಿ ಉಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು—ಅವನಲ್ಲಿ ಶಿವಗೊಂಡ ಸಿರಿಯೂರಿಗೆ ಬಂದು ಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ತೋರಿಸುವ ಸಲುಗೆ-ಪ್ರೀತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಮೊದಲನೆಯ ಸಲವೆ ಮಾರಿ-ಗೊಂಡನಿಗೆ ಕರುಳಿಗೆ ಬರೆಯಿಕ್ಕಿದಂತಾಯಿತು. ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಶಿವಗೊಂಡನೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರೂ, ಒಳ-ಗೊಳಗೆ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆಯೇ ತಿರಸ್ಕಾರ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿತು. ತಿರಸ್ಕಾರವೇ ಬರು-ಬರುತ್ತ ಕರುಳುರಿಯಾಗಲು ತೊಡಗಿತು. ಕರುಳುರಿಯ ಹಗೆಯಾಗಿ ಹೊತ್ತಲು ತೊಡಗಿತು. ಅದೇಕೋ, ಮಾರಿಗೊಂಡ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕಾಲಿಕ್ಕಿದದ್ದರಿಂದಲೂ ಮುತ್ತಣ್ಣ ಅವನನ್ನು ಸಂದೇಹದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನೋಡಲು ತೊಡಗಿದ್ದ. ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಹೊರಗೆ ನಡೆಯಿಸುವ ಅವನ ಕಾರಭಾರಗಳು, ಮುತ್ತಣ್ಣನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾಡುವನೇನು? ತನ್ನ ಒಡತಿಯ ಸ್ವಂತ ತಮ್ಮ; ಅದರೂ ಅವನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕಳ್ಳನೋಟವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರಿಸುವನು.

ಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬಿದುವು. ನಾಗಪಯ್ಯನ ಅಗಲಿಕೆಯ ದುಃಖ, ದಿನಗಳ ಹೋದಂತೆಲ್ಲ ಮರೆಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದಿತು. ಜೊಕ್ಕಬ್ಬಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮದುವೆಯ ವಿಷಯ

ಮಾತನಾಡಲು ತೊಡಗಿದಳು. ಈ ವರ್ಷ ಮದುವೆ ನಾಡಿ ಜಡೋಣವೆಂದು ಶಿವಗೊಂಡನ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದಳು;...ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಸಲಕರಣೆಗೆ ನೋಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಮಾರಿಗೊಂಡ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಿಗದ ಮೊಗದವನಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಅಕ್ಕ ತಮ್ಮಂದಿರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾತುಗಳು ನಡೆದುವೇನೋ, ಚೊಕ್ಕಬೈಗೆ ತಮ್ಮನಲ್ಲಿಯ ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಮಾರಿ ಗೊಂಡ ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಅಕ್ಕನೊಂದಿಗೆ ಶುಂಬ ನಗುತ್ತ ಕೆಲೆಯು ತ್ತ ಮಾತನಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ; ಇನ್ನೊಂದೊಂದು ದಿನ ಮುಖವನ್ನು ಗಂಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ....ಮುತ್ತುಣ್ಣ ಮಾರಿಗೊಂಡನ ಇದೆಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟಿದ್ದ.

ಒಮ್ಮೆದೊಮ್ಮೆ ಮಾರಿಗೊಂಡನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಕಾಣಲು ತೊಡಗಿತು. ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮದುವೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಲು ತೊಡಗಿದ. ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ನಗುತ್ತ ಕೆಲೆಯುತ್ತ ಮಾತನಾಡಲು ತೊಡಗಿದ ಶಿವಗೊಂಡನ ಹೆಸರನ್ನು ನೆನಪುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಛೇಡಿಸಲು ತೊಡಗಿದ. ಇದ್ದು ದಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ, ಓಲೆಕಾರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಗುಜ್ಜನೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿದ. ಇದು ಮಿಕ್ಕವರಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಹೋದರೂ, ಮುತ್ತುಣ್ಣನ ಗರುಡದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗುಜ್ಜನೂರಿಗೆ ಹೋದ ಓಲೆಕಾರ ಮರಳಿ ಸಿರಿಯೂರಿಗೆ ಬಂದು ಮಾರಿಗೊಂಡನನ್ನು ಕಂಡುದನ್ನೂ ಹಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿಯದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಮುಂದೆ ಎರಡನೆಯ ದಿನ, ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ತೋಟದೂಟಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣವೆಂದು ಮಾರಿಗೊಂಡ ಶುಂಬ ಅಕ್ಕಿಯತೆಯ ಒತ್ತಾಯದಿಂದಲೇ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಗಿದ್ದ ತಮ್ಮನಲ್ಲಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಾರ್ಪಾಡು, ಚೊಕ್ಕಬೈಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ತಮ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಳು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟದೂಟದ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಯಿತು. ಮುತ್ತುಣ್ಣ ಈ ತೋಟದೂಟ ಬೆಡವೆನ್ನುವ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಪ್ರಯತ್ನ; ಆದರೆ ಒಡತಿ ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾಳೋ ಎಂದು ಬಾಯಿಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡದೇ ಇದ್ದ. ಎಲ್ಲರೂ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಾಗ, ಮುತ್ತುಣ್ಣನು ಎಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದನೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚೊಕ್ಕಬೈಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಮಾರಿಗೊಂಡ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿದ; ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ, ಚೊಕ್ಕಬೈಗೇಕೋ ಕಳವಳವೆನಿಸಿತು. ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮುಖ ಬಾಡಿಹೋಯಿತು. ಅದರೂ ಮಾರಿಗೊಂಡನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಕೊಲ್ಲಾರ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮೂವರೂ ಗಾರೀತೋಟದತ್ತ ಹೊರಟರು. ಬಂಡಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಓಲೆಕಾರರಿದ್ದರು. ಮಾರಿಗೊಂಡನೇ ಅವರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ನಿಯಮಿಸಿದ್ದ.

ಮೇ ೧೯೫೨

ಸಿರಿಯೂರಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿನ ಮೇಲೆ ನಾಡಗೌಡರ ಗಾರೀತೋಟ. ಕೊಲ್ಲಾರಿಬಂದಿ ತೋಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿದಾಗ, ಸಾಲ್ಕುತಾನು ಹೊತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟತು. ತೋಟಮಾಡಿದ್ದ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಸಂಕಪ್ಪ, ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ. ನಾಡಗೌಡರ ಮನೆಯವರು ಬಂದಾಗ, ಆತ ಬಂದು ವಿನಯದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ, ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಡಿಸಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ. ಆಗಾಗ, ಸಂಕಪ್ಪ ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ಮಾರಿಗೊಂಡನನ್ನು ನೋಡುವನು. ಮಾರಿಗೊಂಡನು ಅಭಯಸೂಚಕ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಸಂಕಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡುವನು. ಚೊಕ್ಕಬೈ ಮಲ್ಲಿಗೆಯರಿಗೆ ಇದೊಂದೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಗುಲಾಬಿಯ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ರಾಶಿ-ರಾಶಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗುಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದರು.

ಸರಿ! ಸವಿಸವಿಯ ವಿವಿಧ ತಿನಿಸುಗಳ ಊಟ ನಡೆಯಿತು. ಸುಂದರವಾದ ಸ್ವಂತವ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದ ತಾಯಿ-ಮಗಳಿಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಸಾಹಭಾವವೊಂದೇ ಅಟವಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ, ಮಾವಿನ ಮರದ ಕೆಳಗಿನ ಮೆಲುವಾಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಚೊಕ್ಕಬೈ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗಿದರು. ಮಾರಿಗೊಂಡ ಆಗಾಗ ದೂರದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಯಾರದೋ ದಾರಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಹೆಗಲು ಮೂರು ಪ್ರಹರ ಮಾರಿರಬಹುದು. ತಾಯಿ-ಮಗಳು ಮಲಗಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದರು ಮಾರಿಗೊಂಡ, ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಂತೆ

ZANDU

PROTOCASEN

Whole Casein Hydrolysate

PALATABLE AND POWERFUL NUTRITIVE
TONIC FOR ORAL
ADMINISTRATION IN ALL RUNDOWN
CONDITIONS OF HEALTH

Biological Laboratory

The Zandu Pharmaceutical Works, Ltd.
BOMBAY 14.

Sole Agents:-

Mis. Pranlal and Sons
Chemists, Druggists
1 Station Road. HUBLI

(H. O. Bangalore City)

೪೬೪

ತಲೆಯತ್ತಿ ನೋಡಿದ. ಊರಕಡೆಯಿಂದ ಹತ್ತಿಂಟು ಜನರು, ರಭಸದಿಂದ ತೋಟದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿ ಬರುವುದು ಕಂಡಿತು. ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೇದ್ದು ನೋಡಿದ; ಗುಂಪು ಓಟದ ನಡಿಗೆಯಿಂದಲೇ ತೋಟವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಮಾರಿಗೊಂಡ ಮಲಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು. ಕಂಗೆಟ್ಟವನಂತೆ ಒಂದು ಪ್ಲೇ ತಡೆದು, ಆ ಮೇಲೆ ಆ ಜನರು ಬರುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ—ಮೈಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದವನಂತೆ—ಓಡಲು ತೊಡಗಿದ. ಮೋರೆ ಹುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು.

ಊರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಜನರು, ಮಲ್ಲಿಗೆ-ಜೊಕ್ಕುಬೈ ಮಲಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಭಸದಿಂದ ಓಡಿಬಂದರು. ಬಹುಜನರ ಕಾಲಸಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ ತಾಯಿ ಮಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಕುಳಿತರು. ಬಂದ ನೆರವಿಯಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಣ್ಣನ ತಮ್ಮ ಲಚ್ಚಣ್ಣನೂ ಇದ್ದ. ಆತ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೂಗಿಕೊಂಡ:

“ತಾಯಾ ಘಾತ ಆತು! ಘಾತ ಆಗಿಕೋತು! ಮುತ್ತಣ್ಣ ನಿಮ್ಮ ಕಡೀ ಸೇವಾ ಮಾಡಿ, ನೆತ್ತರ ಕಾಲುವೀ ಹರಿಸಿ ಪ್ರಾಣಾ ನೀಗಿದಾ !”

ತಾಯಿ-ಮಗಳು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಎದೆಗೆ ಸಿಡಿಲುಬಡಿದಂತಾಯಿತು. ಜೊಕ್ಕುಬೈ ಕೂಗಿ ಕೇಳಿದಳು: “ಅಯ್ಯೋ! ಏನೋ! ಏನಾತೋ ಲಚ್ಚಣ್ಣಾ !”

ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಳುತ್ತಲೇ ಹೇಳಿದ:

“ಆಪ್ತಾ, ಮಲ್ಲಿಗೆಮ್ಮ ಒಡತೀ ಮಾನಾ ಉಳಿಸಿದ; ಆದರ ಮುತ್ತಣ್ಣ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಾನೆ ಬಲಿದಾನಾ ಕೊಟ್ಟ—ತಾಯಾ !”

ತಾಯಿ-ಮಗಳು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ತಾವೆಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ, ಏನು ಕೇಳು. ತಿದ್ದೇವೆ— ಎಂಬುದಾವುದೂ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಕಲ್ಲೆದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೊಕ್ಕುಬೈ ಕೇಳಿದಳು:

“ಏನು ಲಚ್ಚಣ್ಣಾ! ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯಾದರೂ ಏನದ ಹೇಳೋ! ಅಯ್ಯೋ, ಮುತ್ತಣ್ಣಾ !”

ಲಚ್ಚಣ್ಣ ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದ:

“ಗೌಡತೀ, ಮುತ್ತಣ್ಣ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ; ಬಾರದ ದಾರಿಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ. ಮಾರಿಗೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರಾಬಟ್ಟೆಮಾಡಿ, ಮುತ್ತಣ್ಣನ ಜೀವದ ದೀಪಾ ಆರಿಸಿದ. ತಾಯಾ! ಮಾರಿಗೊಂಡನ ಜನಾ ಇಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಮಲ್ಲಿಗೆಮ್ಮ ಒಡತನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಗುಜ್ಜನೂರಿಗೆ ಒಯ್ಯದಿತ್ತು! ಮಾರಿಗೊಂಡನ ಸಂಚಿನ್ಯಾಗ ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟುಗೊಂಡರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮೂವತ್ತುಮಂದಿ ಕತ್ತೀ ಆಳುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಮುತ್ತಣ್ಣ ಈ ಸಂಚನ್ನು ಮೊದಲು ಹ್ಯಾಂಗ್ ತಿಳಿಕೊಂಡನೋ ಏನೋ,

ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಯಾರ ಆಗಿ ಬರಲಾಕ ಹೇಳಿ, ತಾ ಒಬ್ಬನೇ ಗುಜ್ಜನೂರ ಹಾದಿಲೇ ಓಡಿಹೋದ. ನಾನು ಮಂದಿನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಜ್ಜಾಗಿ ಹೋಗೂದರೊಳಗೆ, ಮೂವತ್ತು ಮಂದಿನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ಒಬ್ಬನೇ ಕಾಳಗಾ ನಡಿಸಿದ್ದ. ಮೈತುಂಬು ಕತ್ತೀ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದರೂ, ಅವ ತೆಳಗೇನೂ ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮ್ಮ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಗುಂಪನ್ನು ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿದವರೇ-ಗುಜ್ಜ-ನೂರಿನ ಉಳಿದ ಜನಾ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಹೋಗಿ ಆ ಜಾಗಾಮುಟ್ಟಿದ್ದು ತಡಾ; ಮುತ್ತಣ್ಣ ಪಟ್ಟಿನ ತೆಳಗೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟ. ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರ, ನೆತ್ತರದೊಳಗೆ ಮುಡಗಿಹೋಗಿದ್ದ. ಅಯ್ಯೋ!....ತಾಯಾ! ಅವನ ಜೀವದ ಹಕ್ಕಿ, ಅವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾರಿಹೋಗಿತ್ತು... ಮುತ್ತಣ್ಣನ ಜೀವದ ಮುತ್ತು ಒಡಿದುಹೋಗಿತ್ತು !”

ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕೂಗಿಕೊಂಡಳು ಜೊಕ್ಕುಬೈ:

“ಅಯ್ಯೋ!.... ಮುತ್ತಣ್ಣಾ.... ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಹೀಗೆ ಕೊನೆಗಂಡಿತೇ ?”

ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಅಳಲು ತೊಡಗಿದಳು.

“ಅಯ್ಯೋ!..... ಮುತ್ತಣ್ಣಾ !.... ಮುತ್ತಣ್ಣಾ !... ..”

ಸಂತಸದ ಸವಿಯೂಟಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಗೌರೀತೋಟ, ದುಃಖದ ಕಾಲಕೂಟದೆಡೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು

* * * * *

ಮುತ್ತಣ್ಣನ ಈ ಮಹಾತ್ಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ, ಅವನ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಜೊಕ್ಕುಬೈ, ಅದೇ ಗೌರೀತೋಟವನ್ನೇ ನೆತ್ತರ ಕೊಡುಗೆಯ ಉಂಬಳಿಯನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು ಆ ಗೌರೀ ತೋಟವೇ ಇಂದು, ಅವನ ವಂಶಜನಾದ ಕೆಂಚಣ್ಣನಿಗೆ ‘ನೆತ್ತರ ಕೊಡುಗೆಯ ಹೊಲ’ವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅಂದಿನ ತೋಟದ ಬಾವಿಯೇ ಇಂದು ಹಾಳುಬಿದ್ದ ಬಾವಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಕತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಂಚಣ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಹಳಸನ ಈ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸದ ಕತೆ ಬರೆದಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳುಹಿದೆ. ಕೆಂಚಣ್ಣನಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸಿತು; ಹಿಗ್ಗು ಹೃದಯವನ್ನು ಅರಳಿಸಿತು. ಮುತ್ತಣ್ಣನ ವೀರ-ಮರಣದ ಕಥೆ, ಅವನ ಕಡ್ಡಂದ ಕಂಬನಿಯ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.

ನಾನು ಅ ಹಳಸರ ಹುಡುಗನ ಕಡೆಗೆ ಏನು ರೂ ನಾಯಿಯ ನೋಟೊಂದನ್ನು ಚಾಚಿದೆ. ಎಂದೂ ಕಾಣುವ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅದನ್ನು ಅವನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ಆಕೆಯ ಸಂತೋಷವೂ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಂತಿತು. ಕೂಡಲೆ ಬಂದಿರೂ ಊರಕಡೆಗೆ ಮರಳಿದವು. ಆ ದಿನದ ಭಾವವಿಧಿಗೆಯ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾಗಿಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಕಳವಳಿಸಿದರಾದರೂ, ನನಗಾದ ಅಂದಿನ ಆನಂದ, ಹಬ್ಬದ ಆನಂದವನ್ನು ಮೀರಿಸಿತ್ತು. ಅಜ್ಞಾತ ಕನ್ನಡವೀರನ ಜುತ್ರೆಯನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದು, ನಾಡಗರ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರದೇ ನಿಜವಾದ ದೀವಳಿಗೆಯ ಹಬ್ಬವಲ್ಲವೆ ?

ಯಕ್ಷಗಾನ, ತಾಳಮದ್ದಲೆ

(ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀ. ಕೋಟೆ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು, ಪುತ್ತೂರು

ಯಕ್ಷಗಾನ-ತಾಳಮದ್ದಲೆಗಳು ಕಲೆಯೆಂದರೆ ಕಲೆ; ನಾಡಿಗರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸ್ತನಾರ ಮಾಡುವ ಜಾನಪದ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವುದು. ಭಕ್ತಿವಂಧದವರು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಬೆಳೆಯಿಸಿದ ಮಹತ್ವದ ನಟನೆಯ ರೀತಿಯೊಂದಿದು.

‘ಯಕ್ಷಗಾನ’ ಎಂಬುದು ಆ ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ— ಒಂದು ಸಂಗೀತವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಅದು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಒಂದು ‘ದೇಸಿ’ ಗಾಯನ ಪದ್ಧತಿ. ಜಾನಪದವಾದ ಈ ಗೀತವು ‘ಮಾರ್ಗ’ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಗೀತಗಳಾದ—ಉತ್ತರಾದಿ, ದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳಂತೆ ವಿಶೇಷ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಗಾಯನ ಕಲೆಯಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ, ನೃತ್ಯನಾಟಕ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತು. ಅದುದರಿಂದ ‘ಯಕ್ಷಗಾನ’ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಇಂದು ವಿಸ್ತಾರದ ಅರ್ಥವೂ ಇದೆ. ‘ಭಾಗವತರ ಆಟ’, ‘ಬಯಲಾಟ’, ‘ದಶಾವತಾರ ಆಟ’—ಎಂಬ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ನಾಟಕ—ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಬ್ದದ ಜತೆಗೆ ಬಳಸಿದ “ತಾಳ ಮದ್ದಲೆ” ಎಂಬ ಮಾತಾದರೂ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅರ್ಥವುಳ್ಳದ್ದು. ಅದು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಭಾಗವತರಿಗೆ ಹಿಮ್ಮೇಳವಾಗಿರುವ “ತಾಳ ಮದ್ದಲೆ” ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರ ಜತೆಗೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಗೀತವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಯುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಲೆಯು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಒಂದು ಕಲಾಸಂಪತ್ತು; ಅದರೂ “ಅದು ಬಹುವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವುದು, ಜೀವತಾಳಿ ಕೊಂಡಿರುವುದು, ಉತ್ತರ-ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾದ ಮಲೆನಾಡುಗಳಲ್ಲೂ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಕೋಲಾರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲೂ ಇದು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ; ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ—ಯಕ್ಷಗಾನ ಶೈಲಿಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕೀ ಸಂಗೀತದ ವರ್ಚಸ್ಸಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ—ಅದನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನೃತ್ಯನಾಟಕವೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಯಕ್ಷಗಾನವು ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತದ ಹೆಸರೆಂದುದಾಯಿತು. ಇದು ಕರ್ಣಾಟಕೀ ಗೀತಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇದರ ಆಲಾಪನೆಯ—ರಾಗವಿಸ್ತಾರದ—ಬಗೆ ಬೇರೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಇದು ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯದು ಎನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಜಾನಪದ ಹಾಡು-ಗಾರರಂತೆ ಈ ಗಾಯಕರೂ ಆಲಾಪಿಸುವುದು ತೀರ ಮಿಶ್ರವಾಗಿ. ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರದರ್ಶನವಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದರ ಜತೆಗೆ ಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದ, ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯ ಗತ್ತು ಬೇರೆ; ಆಲಾಪವೂ ಆ ಗತ್ತಿಗೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗಾಯಕರು ಕೆಲವೇ ರಾಗಗಳನ್ನು—ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೋಹನ, ಕಾಂಭೋಧಿಯಂಥವುಗಳನ್ನು—ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅಚ್ಚಾದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದಕ್ಷಿಣಾದಿ ರಾಗಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬಳಸಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವಾದರೂ, ರಾತ್ರಿಯುದ್ದದ ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ, ಬರಿಯ ನಾಲ್ವಾರು ರಾಗಗಳಿಂದಲೇ ಅವರ ಕೆಲಸ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ರಾಗಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತದ ಹಿರಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೈಋತಿಯೇನಿದ್ದರೂ ಹಾಡಿನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ—ತರಂಗಿತತೆಯಲ್ಲಿ, ಹಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಂಶವನ್ನು ಗಾಢರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ರಾಗವನ್ನೇ ಸಾಧನವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸುವ ಬದಲು—ತರಂಗಿತತೆ (Rhythm)ಯನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ನೃತ್ಯಕ್ಕಿಂತೂ ತರಂಗಬದ್ಧಗತಿ, ವಿನ್ಯಾಸಗಳೇ ಜೀವಾಳವಷ್ಟೆ! ಎಲ್ಲ ರಸಗಳನ್ನು ಈ ಬಗೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದೆಂದು ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರೂ ಪ್ರಬಂಧಕಾರರೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಫಲವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವಂತೆ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ—ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು—ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೇಳಗಳೆಂಬುವು ಇದ್ದುವು. ಇವು ಬಯಲಾಟ-ನೃತ್ಯನಾಟಕ ಕೂಟಗಳು.

ಮಳೆಗಾಲ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಕೂಡುವಂಥವು; ಸೆಕೆಗಾಲದ ಕೊನೆಗೆ ಹರಿಯುವುವು. ಈಗಲೂ ಅಂಥ ಹಲವು ಮೇಳಗಳು, ವರ್ಷದ ಆರು ಅಂಗಳಲ್ಲಿ ಉರೂರು ಸಂಚರಿಸುತ್ತ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದೊಂದು ಬಯಲಾಟ ಆಡುತ್ತವೆ. ಅಡಿಸುವವರು ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಿಸುವುದುಂಟು; ದೇವರ ಹರಕೆಯೆಂದೂ ಅಡಿಸುವುದುಂಟು. ನೋಡುವವರಲ್ಲಿ ಕಾಸುಕೊಡದೆಯೇ ನೋಡುವವರು.

ಇವು ತೆರೆದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುವು. ಇವು ರಾತ್ರಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಿನ ತನಕ ಜರುಗುವುದರಿಂದ, ಜಾಸ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಜನ ನೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ೨೦ ಆಡಿ ಈಗಲ, ೨೦ ಆಡಿ ಉದ್ದದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ನೆಲಸವರಿ ನೀರು ಹಾಕಿದರೆ ರಂಗಸ್ಥಳವಾಯಿತು. ನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತು ತೋರಣದ ಕಂಬ ನಡೆತ್ತಾರೆ. ತುಸು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವೇಷ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಟಕ್ಕಿ ಬೆಳಕು, ಹಿಂದಣ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲುವ ದೀವಟಿಗೆ. ಇವರು ಈ ವೇಷಗಳು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸರಿದಂತೆ ಸರಿಯುವುದುಂಟು. ಈ ಮಂಜುಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ವೇಷಗಾರರ ಉಡುಗೆ, ಅಲಂಕಾರ, ಮುಖವರ್ಣಕಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸೊಬಗು ಬರುತ್ತದೆ; ಕನಸಿನ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ. ದೀವಟಿಗೆಯ ಬದಲು ಈಗೀಗ ಬರುತ್ತಿರುವ ಗ್ಯಾಸ್ ದೀವಗಳು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಶಸ್ತವಲ್ಲ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಟದಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವವೇ ಹಿಮ್ಮೇಳ. ಭಾಗವತನೇ ಅದರ ಸೂತ್ರಧಾರ. ಆತ ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣಗಳಿಂದಾಯ್ತು ಪೆಟ್ಟಿನ ಕಥಾನಕಗಳನ್ನು ಹಾಡಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ. ನರ್ತಕರನ್ನು ತಾಲಹಿಹಿಡಿದು ಕುಣಿಸುತ್ತಾನೆ; ವಾಗ್ವೈಖರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ "ಅತ್ಯಂತ"ದ ಸ್ಥಾನ, ಭಾಗವತನೊಡನೆ ಪಾತ್ರಗಳು ನಡೆಯಿಸುವ ಸಂಭಾಷಣೆ. ಈವೊತ್ತು ರಾಮಭಟ್ಟರು, ಗೆರಸೊಪ್ಪೆ ಸಾಂತಪ್ಪಯ್ಯ, ಪಾರ್ತಿ ಸುಬ್ಬನಂಥ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಬಂಧಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿಪುಲನಾಗಿದೆ. ಪ್ರಬಂಧಗಳು ವಿಪುಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಭಾಗವತ ೨೦-೩೦ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಹಾಡಬಲ್ಲ; ಕಾಲಾವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಯೂ ಹೇಳಬಲ್ಲ.

ರಂಗಸ್ಥಳದ ಮೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಡೆ ಭಾಗವತರೂ, ಮದ್ದಲೆಗಾರರೂ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಭಾಗವತರ ಅಲಾಪಕ್ಕೆ ಕೊರಳು ಕೂಡಿಸಬಲ್ಲ ಸಹಾಯಕನಿರಲೂ ಬಹುದು. ಇವರ ಇನ್ನೊಂದು ಸಕ್ಕವಾದ್ಯ-ಚಂಡೆ; ಅದನ್ನು ರಂಗಸ್ಥಳದ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ಕಥಾರಂಭದ ಮೊದಲು ಭಾಗವತರ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಒಂದು ತೆರೆಯನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಗಣೇಶನ ನಿಗ್ರಹವನ್ನು ಅದರ ಹಿಂದೆ ಹಿಡಿದು, ತೆರೆಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಸರಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾಗವತರು "ಗಜಮುಖದವನೇ ಗಣಪಂಗೆ!" ಎಂಬ ಸ್ತುತಿ ಹಾಡಿದ ಬಳಿಕ-

'ಸಭಾಲಕ್ಷಣ' ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ನಾಂದಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಮುಗಿಯುವಾಗ, ರಾತ್ರಿಯ ೪ ಘಂಟೆಗಳಾದರೂ ಸರಿಯುತ್ತವೆ; ಅದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ರಂಗಸ್ಥಳ ಬರಿಯದಾಗದು. ಬಾಲಗೋಪಾಲರೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಬಂದು, ವಿವಿಧ ನರ್ತನದ ಬಗೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಎರಡು ಸ್ತ್ರೀವೇಷಗಳ ಲಾಸ್ಯದ ಕುಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದ್ದಲೆಯ "ಬೋಲ್"ಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಪದಗತಿಯುಳ್ಳ ಕುಣಿತ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅನಂತರವೇ ನಿಜವಾದ, ಸೃಷ್ಟಿ-ಗದ್ಯ-ಪದ್ಯ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ, ನಾಟಕ ಪ್ರಾರಂಭ.

ಭಾಗವತರ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ತೆರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಾಗ-ಕಥಾನಕದ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವರು. ಭಾರತದ ಕಥೆಯಾದಲ್ಲಿ-ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ, ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ-ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಬೆಡಗೇ ಬೆಡಗು! ಅವರು ಮೊದಲು ತಮ್ಮ

‘ ಬಗನ ’ ಬಾಲಾಮೃತ

ಮಕ್ಕಳ
ಸಭೆಗಳಿಗಾಗಿ
'ಬಗನ'
ಬಾಲಾಮೃತ-
ವನ್ನು ಉಪ-
ಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಮುಖ್ಯವಾದ
ಮಕ್ಕಳ
ಯಶಸ್ಸು
ಮತ್ತು
ಹೊಟ್ಟೆ

ರೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಯಿಸ್ ಹೀಲರಿನ್'

ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ

ಉತ್ತಮ 'ಟೊನಿಕ್ಯು' ಇರುವದು.

THE NATIONAL PHARMACIES &
PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

ಕೈಯನ್ನು, ಬೆನ್ನನ್ನು, ಅರ್ಧ ಶರೀರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕ್ರಮಕ್ರಮ-
ವಾಗಿ, ಬೆರಗು ನೀಡ್ವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು
ನಿಂತು ತೋರಿಸಿ ರಂಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಭಾಗವತರ
ತಾಲಗತಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ, ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆಚ್ಚು
ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕುಣಿದು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪಾತ್ರಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವವನು ಭಾಗವತನು. ಮುಖ್ಯ-
ಪಾತ್ರ ಧರ್ಮರಾಯನೋ ಕಾರವನೋ ಆದರೆ, ಆತ ಬಂದು
ಒಂದು ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕೃತನಾದನೆಂದರೆ— ಭಾಗವತ 'ಆರಸ
ಕೇಳೊಂದು ದಿನ....' ಎಂದು ಪರಿಚಯದ ಗೀತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
ಅಲ್ಲೇ ಆರಸನ ಒಡ್ಡೋಲಗವಾಗುತ್ತದೆ. "ಯಾರೊಂದು ಕೇಳ
ಬಲ್ಲಿರೋ?" ಎಂಬವೇ ಮೊದಲಾದ ವಾಕ್ಯರಣಿಯಿಂದ ಭಾಗವ-
ತನೂ, ವಿದೂಷಕ, ಹಾಸ್ಯಗಾರ, ಸೇವಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮೇಳವಿಸಿ
ಮಾಡುವ ಹನುಮನಾಯಕನೂ, ಬಂದು ಕುಳಿತ ದೊರೆಯ
ಕೀರ್ತಿಕಥನವನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕಥಾನಿರೂಪಣೆಯು ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಭಾಗವತರ
ಹಾಡಿನ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ. ಆತ ಹಾಡುವಾಗ ತಾಲಗಾಳು-
ತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ವೇಷಧಾರಿಗಳು ತಾಲಗತಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಕುಣಿ-
ಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕುಣಿಯುವಾಗ ಅವನ ಹಾಡಿನ ಸರಗು ತಮಗೆ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾದರೆ, ತಾವೂ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡುವುದುಂಟು.
ಕುಣಿತ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ— ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಹಾಡಿನ ಅರ್ಥ, ಭಾವ-
ಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾತಿನಿಂದ, ಶ್ರುತಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಹೇಳ
ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಒಬ್ಬನೇ ರಂಗ-
ದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಭಾಗವತರೊಡನೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇವು ಕಂಠ-
ಪಾಠವಾಗಿ ಕಲಿತು ಬಂದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ-
ಯಿಂದಾಡುವಂಥವು. ದುಃಖ, ಹರ್ಷ, ಕೋಪ, ಜುಗುಪ್ಸೆ
ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಕ್ಕಂತೆ, ಪಾತ್ರಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಮಾತಾ-
ಡುವ ಹಲವರ ಶಕ್ತಿ ನಮಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಬೆರಗುಹುಟ್ಟಿಸಬಲ್ಲದು
ಇಡೀಯ ನಾಟಕದ ವಸ್ತುವಿಸ್ತಾರ, ಗದ್ಯ-ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ
ಮುಂದುವರಿಯುವುದರಿಂದ—ಎಂಥ ಪಾಮರನಿಗೂ ಅದು ತಿಳಿ-
ಯದೆ ಇರಲಾರದು. ಇಂಥಲ್ಲಿ ಭಾಗವತನ ಪಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದು.
ಆತ ಬಂದವನೊಡನೆ "ಹಾಗೋ, ಹೀಗಾಯಿತೇ, ಹೂಂ ಹೂಂ-
ಆಯ್ಯೋ, ಉಂಟೇ...." ಎಂದು ರಸಕ್ಕೆ, ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ,
ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಪಾತ್ರದ ಮಾನಸಿಕ ಸಂದಿಗ್ಧ-
ಗಳಿಗೆ—ಅವನು ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದು, ಅತ್ಯಂತ ಭಾಷಣ ನಡೆಯಲು
ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಶೃಂಗಾರಕ್ಕೂ ಅವನು ಒದಗು-
ತ್ತಾನೆ; ಮರುಕಕ್ಕೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಹಾಡಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಅದು ಕುಣಿತಕ್ಕೆ
ಮೇಳವಾದುದು. ಆದರೆ ಭಾವ-ರಸ ಪ್ರತಿಪಾದಕ ಗುಣವಿಶೇಷ-
ವಾದುದು. ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂಶವೇ ದುರ್ಬಲವೆನ್ನಬೇಕು.
ಈ ಹಾಡುಗರ ತರಂಗಿತತೆಯು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದರಿಂದ—

ತರಂಗಮೇಳವಾಗಿಯೇ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ.
ಕುಣಿತ ತಾಳಪ್ರಧಾನವಾದುದು—ಎಂದರೆ, ಭರತನಾಟ್ಯದಂತೆ ಹಾವ-
ಭಾವಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎನ್ನಿದ್ದರೂ ತರಂಗಬದ್ಧವಾದ
ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗತ್ತು, ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನಡಿಗೆ ಇವುಗಳಿಂದಲೇ
ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ತಾಲಗಳಿಗೂ ಕಾಲುಗಳು ನುರಿದು-
ತ್ತವೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು "ಕಾಳೆಗ"ಗಳು
ಇಲ್ಲವೆ 'ಪರಿಣಯ'ಗಳು; ಇಲ್ಲಿಯ ನೃತ್ಯದ ಬೆಳೆನಡಿಗೆ
ಬರಿಯ ಶೃಂಗಾರ-ವೀರರಸಗಳಲ್ಲವೆ ಪರಿಣತವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ.
ಸ್ತಿವೇಷದ ಶೃಂಗಾರನೃತ್ಯ. ಪುರುಷವೇಷಗಳ ವೀರನೃತ್ಯ.
ವೀರರಸ ತೋರಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಂಡೆಯನ್ನು ಬಡಿಯುವುದರಿಂದ—
ರೌದ್ರ, ಕದನಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾದ ಅವರಣ
ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನದ ಹಿರಿಮೆಯೆಂಬುದು ಆದರೆ ವೇಷ-ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ
ಬೆಳೆದಿರುವಷ್ಟು ಇನ್ನಾವ ರಂಗದಲ್ಲೂ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ಈ ನಾಟಕದ
ಪಾತ್ರಗಳು ಅತಿಮಾನವ, ದಾನವ, ದೇವರಂಗಳಾದವರ— ಆ
ರೀತಿಯ ಕಲ್ಪನಾಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಒದಗುವಂತಹ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು.
ತೊಡುಗೆ, ರೆರಿಟಿ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಯಕ್ಷಸ
ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಖವರ್ಣಕೆ, ಜಾವಾಳಿಗಿನ
ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ರೌದ್ರತೆಯುಳ್ಳವು ಆದರಂತೆ
ಚಂಡಿ, ನಾರಸಿಂಹಾದಿ ಪಾತ್ರಗಳ ಮುಖವರ್ಣಕಗಳಿವೆ. ಇನ್ನೂ
ಅದ್ಭುತರಮಣೀಯ ಸೌಂದರ್ಯ ತೋರುವಂತಹ ಕಿರಾತ,

ಗಂಭೀರವಾದಿ ವೇಷಗಳಿವೆ. ಪಾಂಡವ, ಕೌತವರಂತಹ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವೇಷಗಳಿವೆ, ಶಲ್ಯ, ಕರ್ಣರಂತಹ ವೀರರ ವೇಷಗಳಿವೆ— ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ರಮಣೀಯತೆ ಇದೆ. ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಾರದ ವೇಷಗಳು— ತೀರ ಕಲಾಶೂನ್ಯವಾದ ವೇಷಗಳು— ಎಂದರೆ— ಹನುಮನಾಯಕ (ವಿದೂಷಕ), ಋಷಿ, ಸ್ತ್ರೀವೇಷಗಳು.

ಯಕ್ಷಗಾನ, ಸಂಗೀತದಿಂದ ಭಾಗವತರೇ ನಡೆಯಿಸುವ ನಾಟಕವಿಧಾನ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ, ನಿರಾಮವಿರುವಾಗ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹತ್ತಿ ಮಂದಿ ಕೂಡಿ ನಡೆಯಿಸುವ ನಾಟಕಕ್ರಮ. ಇದರಲ್ಲಿ— ವೇಷಗಳಿಲ್ಲ; ನೃತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳೂ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಖ ಎದುರಾಗಿ ಕುಳಿತು, ಭಾಗವತರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಡುವಂಥ ನಾಟಕ. ಪಾತ್ರದ ಯೋಗ್ಯತೆ ಆಯಾಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವ, ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಉಡುಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥ ಧಾರಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಗಬದ್ಧವಾಗಿ ಭಾಗವತ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ. ತಾಲ ಇಲ್ಲವೆ ಜಾಗಟೆ, ಮದ್ದಲೆಗಳು ಪಕ್ಕವಾಡ್ಯವಾಗಿ ನುಡಿಯುತ್ತವೆ. ಭಾಗವತನೇ ಪಾತ್ರಪುಂಜಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪಾತ್ರವರ್ಗದವರು ಶಂತಮ್ಮ ಪ್ರವೇಶ ಬಂದಾಗ, ತಾವು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೇ ಹಾಡಿದ ಹಾಡಿನ ಅರ್ಥ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನರಿತು—ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಗೆ ಶ್ರುತಿಯನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದು ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಪನ್ಯಾಸಿಸುವುದು ಈಗಿನ ಪಾಡಿಕೆ.

ಅರ್ಥಧಾರಿಗಳು ಅಡುತ್ತಿರುವ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ “ಉರುಹಾಕಿ”

ಕಲಿತದ್ದಲ್ಲ. ಸ್ವಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಆಗಾಗಲೇ ಅಡುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾತುಗಾರರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪಾತ್ರಪುಂಜಯವುಳ್ಳವರೂ ಭಾಷಾಕೋವಿದರೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಕುಣಿತದ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾತಿನಿಂದಲೇ ತುಂಬಿಸಬೇಕಾದುದರಿಂದ, ಬಯಲಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಗಿಂತ ತಾಲ-ಮದ್ದಲೆಯ ಅರ್ಥ ಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕರು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಶ್ಲೋಕ, ಬೇಡದ ಚರ್ಚೆ, ವ್ಯಾಕರಣವಿಲ್ಲದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಈ ಕೂಟಗಳನ್ನು ವಿರಸಗೊಳಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಷೆಡ್ಡೋ ಹಳ್ಳಿಯ ರಸಿಕರು, ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳ ಮಿತಿಯನ್ನರಿತು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರೆಂದರೆ ಶ್ಲೋಕ, ವೀರ, ಕರುಣಾ, ರೌದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಸವನ್ನೂ—ತುಸುಮೂ ಜಳ್ಳು ಬೀಳದಂತೆ ಸಾಧಿಸಿ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸಬಲ್ಲರು. ಇದು ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಕಲೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಕುಣಿತ, ವೇಷ, ಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಬಯಲಾಟಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಕೊಡುವಂತೆ, ತಾಳ ಮದ್ದಲೆಗೆ ಕಳೆಗೊಡಲಾರವು. ಅವರಿಂದ “ಅಂಗದ ಸಂಧಾನ” “ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನ” ದಂಥ, ವಾಕ್‌ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವ ಕೆಲವೇ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ತಾಳಮದ್ದಲೆಗಾರರು ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು.

ಹೇಗೂ ಇರಲಿ—ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕ ವಿಧಾನಗಳು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾ ಸಂಪತ್ತುಗಳು, ಹಿರಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಎಂಬುವನ್ನು ನಾವು ಮೌಠಿಗೊಳಿಸಬೇಕು.*

* ಧಾರವಾಡದ ಅಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರದವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನವಿದು. ಸಂ. ಜ.

ತಲೆತಿರುಕನ ಪದ

ಶ್ರೀ. ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ ಎಂ. ಎ. ಮುಂಬಯಿ

ತಲೆತಿರುಕನ ತಲೆಯೊಳಗೇ ಬೆಳಕು!

ಜಗದೊಳಗಿಲ್ಲಾ ಕತ್ತಲು, ಕೊಳಕು.

ಭಗವಂತನು ಬರಿ ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಬ!

ಗುಡಿಯಲಿ ಪೂಜಾರಿಯದೇ ಜಂಬ.

ದೇವರಿಗಿಂತಲು ನರನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ!

ದೇವರ ತಲೆ ತಿರುಗುವುದೇ ಕಷ್ಟ.

ತಿರುಗುವುದೊಂದೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ತತ್ತ್ವ.

ತಲೆ ತಿರುಗಿದರೇ ನರನ ಮಹತ್ತ್ವ!

ತಲೆ ತಿರುಗಲು ಬಲು ವೀರಾವೇಶ

ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತರೆ ಬೇಡಿಯ ನಾಶ!

ತಲೆ ತಿರುಗಿದರೇ ಜಗದಲಿ ಯುದ್ಧ,

ಪಿತ್ತವಿಕಾರದ ಕಲೆಯೇ ಗೆದ್ದ.

ಯುದ್ಧವ ಗೆದ್ದ ಮಹಾಶಯ ಮೇಲು,

ಭಗವಂತನಿಗೂ ಕೊನೆಯಲಿ ಸೋಲು!

ಭಗವಂತನು ಬರಿ ಕಲ್ಲಿನ ಗೊಂಬೆ,

ದೇವರ ದೊಡ್ಡ ಸ್ತನ ನಾ ನಂಬೆ!

ಜಾಗರ ಪ್ರಭಾತ

ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೊಟ್ಟಿಲಿಗಿ ಘಟಪ್ರಭಾ

ಜಾಗರವು ಬಂದಿತೋ ಪ್ರಳಯರೂಪವ ತಾಳಿ
ಸಾಸಿರಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಕಿಡಿಯ ತೂರಿ ||
ಒಕ್ಕೊರಲಿನಲಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿತೋ ಜನಸ್ತೋಮ
ನಾವಲ್ಲ ಬಲಹೀನರೆಂದು ಸಾರಿ ||

ದ್ವಾಪರವು ಸಂದರೂ ಕಲಿಯುಗವು ಬಂದರೂ
ತುಳುವನರ ಕಾಲಡಿಯ ಹುಡಿಯದಾಗಿ ||
ಉಡದ ಹಿಡಿತಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಚಜನ್ಮ ನರಳಿದವು,
ಬಿಡುಗಡೆಯ ಆಶಿಯದು ಕುಡಿಯದಾಗಿ ||

ಶಿಖಿ-ದಿಲೀಪರು ಬಂದು ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣರು ಬಂದು
ಭೀಮತಾಂಡವ ತುಳಿತ ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ?
ಮೂರೇಳು ಸಲ ಪೃಥಿವಿ ನಿಷ್ಪತ್ತವಾದರೂ
ಗೈದ ವಾಪಕೆ ಕಪ್ಪನೊಪ್ಪಿಸಿದರೆ ?

ಕೊಲೆ, ಹಿಂಸೆ, ರಕ್ತಾಭಿಷೇಚನದಿ ಮೈಯುಂಡು
ಉನ್ನತ್ತರಂತಲೆವ ಪಾಂಗು ನೋಡಿ ||
ಸುಪ್ತ ಮನುಕುಲದೊರಗ ಸುಂಗಲನುವಾಗುತಿದೆ
ಭೂಪ್ರೋಮ ಪಾತಾಳವೊಂದು ಗೂಡಿ ||

ನೃಪನಾಮದಭಿಧಾನ ಹೊತ್ತು ಬಂದವರೆಂದು
ಸುಖ-ಭೋಗದೈಸಿರಿಯ ದಾಸಿಯಾಗಿ ||
ಶ್ರೀಯು ಬಂಧಿತಳಾಗಿ ಶಾರದೆಯು ಉಳಿಗದಿ
ಪಡೆದರೇನರಮನೆಯ ದಾಸರಾಗಿ ||

ಹೊನ್ನ ಹೊಗೆ ಹಾದಿತ್ತು ಕೈರವಾರಿಧಿಯಿತ್ತು
ಮಧು-ಸೋಮರಸಪಾನ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ||
ಗಣಿಕೆಯರ ಉಡುಗಡವು ಸೃತ್ಯಗಾಯನಕಿತ್ತು
ಸಗ್ಗ ಚಿಟ್ಟಿರಬೇಕು ಅರ್ಪವಾಗಿ ||

ರಕ್ತರಂಜಿತವರ್ಣ ವರಾಕ್ತಿ ಕಾಭರಣಗಳ
ಒಟ್ಟಿ ದೇವರಿಗೊಂದು ಗೋರಿಗಟ್ಟಿ ||
ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಮೆಯ ಶೀರ್ತಿ ಮೂಲೋಕ ಮೇಳಗಿಸುವ
ಹೊಗಳುಭಟ್ಟರದೊಂದು ಲಾಯಕಟ್ಟಿ ||

ಮೆರೆದಿರೇ ನೀನಿಂತು ದೇವತೆಗಳಾರಸರೆ,
ದೈವಿಕತೆಯಿಲ್ಲದಲೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ! ||
ಧರ್ಮ ದೇವರ ರಕ್ಷೆ ಅಭಯಹೆಸ್ರ ವನೆತ್ತಿ
ನೆರವ ನೀಡೀತೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ||

ಹೆಮ್ಮೆ-ಹುಮ್ಮ ಸವಳಿದು ಭೂ-ಭಾರವಿಳಿಯಲಿದೆ
ರಾಜಸಿಂಹಕ್ಕಿನ್ನು ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲ ||
ದೀನ-ದಲಿತರ ಕೆಚ್ಚು ಕಿಚ್ಚಿದ್ದು ಹೊತ್ತುತಿರೆ
ಅದರ ಅಜ್ಞಾಹುತಿಗೆ ಕ್ಷಾಮವಿಲ್ಲ ! ||

ಸಿಡಿಲೆರಗಿ ಬಂದೀತು ಗಗನಪಟಲನ ಸೀಳಿ
ಭೂಗರ್ಭದಿಂದಗ್ನಿ ರಸವು ಚಿಮ್ಮಿ ||
ಹತ್ತುದಿಕ್ಕಿನ ಗಾಳಿ ಕೊಂಬು-ಕಹಳೆಯನೂದಿ
ವಸ್ತನಕೆ ಕೋರೀತು ಶುಭವ ಸಾರಿ ||

ಎದ್ದೇಳುತಿಹರಿದೋ ಕೊಂಪೆ-ಕುಂಡಗಳಿಂದ
ಆಸ್ತಿ ಪಂಜರದ 'ನರ-ಸಿಂಹ' ರೆಲ್ಲ ||
ಪ್ರಾಸಾದ-ಹರ್ಮಗಳ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷ-ಸಳನ್ನು
ಒಂದೆ ತುತ್ತಿಗೆ ಬಲಿಯ ಕೊಳುವರಲ್ಲ ! ||

ಮನಮನೆಗೆ ಮುಕ್ಕಣ್ಣು-ವೀರಭದ್ರಾದಿಗಳ
ಸಂತಪ್ತ ಸಂತಾನ ಜಾಗರಿಸಿರೆ ||
ಬಾಳದೋ ಬದುಕದೋ ಈ ಸನಾತನ ಭೂಮಿ
ಮೃತ್ಯುಮುಂಬಾಗಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿರೆ ||

ಮಹರ್ಷಿ ಟಾಲಸ್ತಾಯ್

(ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಚಯ)

ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಎಂ. ಗಲಗಲಿ ಸೀ. ಬಿ. ಕಾಮ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಟಾಲಸ್ತಾಯ್ ತನ್ನ ಆದರ್ಶಬೋಧಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಮಹರ್ಷಿಯೆಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಅವನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಮುಂಡಾಡುತ್ತದೆ; ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯನಿರ್ಮಾಪಕನ ಬಾಳಿನ ಕಥೆ ಹೇಗೆ? ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಯಾಕನಾಮಾ ಪೋಲಿಯಾನಾದಲ್ಲಿಯ ಭವ್ಯವಾದ ಮನೆ. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಮೀರಿಹೋಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಂತಿ ತಾನೇ. ತಾನೂ ಒಬ್ಬ ಮಹರ್ಷಿ. ಮಹರ್ಷಿ ಟಾಲಸ್ತಾಯ್, ತಮ್ಮ ಎಂಭತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಜೀವನದ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು, ಮಾಡುತ್ತ ಮಲಗಿ. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ನಿರರ್ಥಕತೆಯನ್ನು (?) ಕಂಡು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಡುತ್ತ, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಟಾಲಸ್ತಾಯ್ ಹಾಗೆಯೇ ಗಾದೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ತಾವು ಅದೇ ಎದ್ದು ಬಂದ ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕು ಕಂಡಿತು. ' ಅಲ್ಲಿ ಬಂದವರು ಯಾರು ? ' ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಷ್ಟ ರಲ್ಲಿಯೇ, ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಎಸೆಯುವ ಸದ್ದು ಕೇಳಬಂದಿತು. ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ಟಾಲಸ್ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಸರ್ವಸಂಗತಿಗಳು ತಿಳಿದುವು. ಅಭ್ಯಾಸದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯೇ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು. ಸೋನ್ಯಾ ಟಾಲಸ್ತಾಯ್—ಅದು ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಪತ್ನಿಯ ಹೆಸರು—ತಮಗೆ ತಿಳಿಯದೆಯೇ ಟಾಲಸ್ತಾಯರು ಮಾಡಿಟ್ಟ ಕೊನೆಯ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರವನ್ನು ಹಾಡುಕೊಟ್ಟರು. ಟಾಲಸ್ತಾಯರು ಆ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರದಿಂದ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಬರೆವಣಿಗೆಗಳ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಶಿಯನ್ ಜನತೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರ ಬರೆಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಸುತ್ತಲೇ ಬರುವ ಹಣದ ಬೊಳೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬೇರೆಡೆಗೆ ಹರಿದುಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವುದು ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಪತ್ನಿಯಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಅಶಾಂತಗೊಂಡಿದ್ದ ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಮನಸ್ಸು ಇದರಿಂದ ಮತ್ತೂ ಅಶಾಂತಗೊಂಡಿತು. ಹೆಂಡತಿ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಟಾಲಸ್ತಾಯರು ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಕೆಲವು ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವು ಆರಿವೆಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಕನಿಷ್ಠಪುತ್ರ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಾಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಟಾಲಸ್ತಾಯ್ ತಾವು ಮನೆಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದಾಗಿ

ತಿಳಿಸಿದರು. ಟಾಲಸ್ತಾಯ್ ಟಾಂಗಾದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಡಾಕ್ಟರೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯದಾದ, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ, ಆತ್ಮಂತ ದಾರುಣವಾದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು. ಅಂದು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ನಂತರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬೆಳಗುಮುಂಜಾನೆ ಐದುಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಡುವ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೇ ಹೊರಗೆ ಕಾಲುವಣಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು, ರಶಿಯದ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ರಾಟನು ಮಳೆಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಯೇ. ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದನು. ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ಸ್ಟೇಶನ್ ದಾಟಿದನಂತರ, ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಾ ಬಂದು ತಂದೆಯನ್ನು ಸೇರಿ, ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಟಾಲಸ್ತಾಯರು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ಬಹಳ ಗಲಭೆಯೆಬ್ಬಿಸಿದುದನ್ನು ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಾ ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಮೊದಲೇ ಸರಿಯಾಗಿರದ ಆರೋಗ್ಯ, ಈ ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ಮತ್ತೂ ಕೆಟ್ಟು, ಡಾಕ್ಟರರು ಪ್ರಯಾಣ ಮುಂದರಿಸದಿರಲು ಹೇಳಿದರು. ಟಾಲಸ್ತಾಯ ತಮ್ಮ ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಳಗೆ ನಿಲ್ಲಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಪ್ರಯಾಣಿಕನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿ ಸ್ಟೇಶನ್ ಮಾಸ್ತರರು, ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಖಾಲಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.

ಮರುದಿನ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯರಿನ ಜೊತೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮಾಸ್ಕೋದಿಂದ ಬರಲು ಡಾಕ್ಟರರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕರೆಹೋಯಿತು. ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ, ಅವರ ಪತ್ನಿಗೆ—ವೃತ್ತಪತ್ರ ಸುದ್ದಿಗಾರನೊಬ್ಬನು—ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನರುಹಿದನು. ಅವಳು ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು; ಆದರೆ ಡಾಕ್ಟರರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಭಿಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಬೇನೆಯ ವೃತ್ತಾಂತ ಪ್ರಸಂಚದ ಮೂಲೆ-ಮೂಲೆಗೂ ಮುಟ್ಟಿತು.

ಮುಂದಿನ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯೋಪೋ ನಿಲ್ದಾಣವು ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕಾ ಸುದ್ದಿಗಾರರು, ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರರು, ಅಸಂಖ್ಯ ಶಿಷ್ಯರು, ಪೋಲೀಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರೇಲ್ವೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಜನರಿಂದ ಕುಂಬಿ ಹೋಯಿತು. ಎಂಬತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಹೆದರಿದ್ದ ಮೃತ್ಯು ಎದುರಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ಶಾಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ "To escape ! To escape !" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ಪತ್ನಿ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಮುತ್ತಿಟ್ಟು, ತಾನು ಬಂದುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ, ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿಗೆ ಎಚ್ಚರದಷ್ಟೆ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಬಂದದ್ದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಂನೆಯ ನವೆಂಬರ್ ಏಳನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ, ಅದಿತ್ಯ-ವಾರ, ಮಹರ್ಷಿ ಟಾಲಸ್ಪಾಯ್ ತಮ್ಮ ಇಹಜೀವನವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿದರು.

ಟಾಲಸ್ಪಾಯರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ರಶಿಯದ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ. ಆ ವರ್ಗದಿಂದ ಅದುವರೆಗೆ ಯಾರೂ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತಿ ಉದಯಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ತೀರ ಚಿಕ್ಕತನದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಪರದೇಶಿಯಾದರು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಜಾಣರೊಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಶಿಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರು, "ನಿನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಗಣಿತ ತುಂಬುವ ಶಿಕ್ಷಕನಿದ್ದರೆ, ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರಸಂಜದ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ತ್ರೇನೆ !" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ-

ರಂತೆ. ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವರ್ಯ ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಆಹಂಕಾರ ಬಹಳವಿತ್ತು. ಅವರು ಜೀವಮವರೊಂದಿಗೆ ಎಂದೂ ಕೂಡಿಸದೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸೇರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿಗೆ ಸರ್ವ ಚಟಗಳು ಅಂಟಿಕೊಂಡುವು. ಮತ್ತು ಆಗಲೇ ದುಂದುಗಾರನೆಂದು ಹೆಸರನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ವ್ಯಭಿಚಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಬಹಳ ಸೆರೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಜೂಜಿನ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ತಮ್ಮ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾರುವ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಬಂದಿತ್ತು; ಅದರ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ದುರ್ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ನಂತರ, ಮುಂಜಾನೆ ಅವರು ಬಹಳ ಪಶ್ಚತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಿನಿಂದಲೇ ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ತಮ್ಮ ದಿನಚರೆಯನ್ನೆಡುವ ಚಟವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಲೇ ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ಸೈನ್ಯ ಸೇರಿದರು ಕ್ರೀಮಿಯನ್ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ, ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಅನೇಕ ಜನ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರು ಜನರನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಲಿಲ್ಲ; ಆ ಜನರೂ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರೀಮಿಯನ್ ರಣರಂಗದಿಂದಲೇ ಅವರು ಕಥೆಗಳನ್ನೂ, ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯ-ಯೌವನಗಳ ಕುಹಿಸಿಹಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ಶೀಘ್ರಕೋಪಿ. ಬಹುಗರ್ವಿಗಳಾಗಿದ್ದು ದಲ್ಲದೇ ಪರರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಗುವ ನೋವನ್ನು ಅನರೇಂದಿಗೂ ಲೆಕ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕೆಲ ಹೀನ ಕಬ್ಬಗಳು ಎಂತಹ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೂ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದುವಂತೆ.

ಬಾಯೋಟೋನಾ ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ

ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲ್ದೊಂದು ಮುಂದುಕರವರೆಗೆ ಸ್ತೀಪುರುಷರು ಇವನ್ನು ಸೇವಿಸಬಹುದು. - ಮಿದುಳಿಗೂ ಜೀವಾಣುಗಳಿಗೂ ಬಲವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ 'ಬಾಯೋಟೋನಾ' ಸೇವಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ೪೦ ದಿನಗಳ ಸಾಕಾಗುವ ಬಾಟಲೆಯ ಬೆಲೆ ರೂ. ೨. ಟಿ. ಖರ್ಚುಬೇರೆ. ಸೂಚಿಪತ್ರ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ROY & CO. BOMBAY 2.

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೇಶ

೩ ನೆಯ ಅವೃತ್ತಿ

ಅಚ್ಚಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಬೇಕಾಗಿರುವವರು

ಬೇಗನೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಳುಹಿರಿ !

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎಸ್. ಹುಡ್ಗಾರ್

ಅವರಿಗೆ ಎಂದೂ ವಿಮರ್ಶೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶಕರೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಹೀನಾನಾನವಾಗಿ ಜಗಳವಾಡಲೂ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಆರೋಗ್ಯ— ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ದುರ್ಗುಣಗಳಿದ್ದರೂ — ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಿತ್ತು. ಅವರು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ತಾಸು ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ನಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು; ಅಥವಾ ಇಡೀ ದಿನ ಒಂದೇ ಸವನೇ ನಡೆಯಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಷ್ಟ-ಜೇಷರಗಳಲ್ಲವೇ ಅವರು ಎಂಟುಹತ್ತು ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಲೋ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಲೋ (Mental labour) ಇರಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ನೋಡಲು ಭವ್ಯವಾದ ಆಳಲ್ಲ. ಅವರು ತುಸು ಕುಳ್ಳಿರೇ ಅಗಿದ್ದರು. ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಸುಂದರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೇ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ: " ನಾನು ಸುಂದರ ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ " ಆಗ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಪರಮಾತ್ಮನ ಹತ್ತಿರ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಕೇವಲ ಸುಂದರವಾದ ಮುಖವೊಂದನ್ನೇ. ಅವರೇ ಎನ್ನುವಂತೆ ಅಂದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಸುಂದರ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನರ್ಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದರಂತೆ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ತಮ್ಮ ಕುರೂಪವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಬಹಳೇ ಉತ್ತಮ ಅರಿವೆಗಳನ್ನೇ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ !

ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಸೈನ್ಯದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ, ರಶಿಯದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಉದಾರವಾದಿತ್ವವು (liberalism) ತುಂಬ ಪ್ರಚಾರ-ದಲ್ಲಿದ್ದು, ಯುವಕ ಟಾಲಸ್ತಾಯರಿಗೆ ಆ ಆದರ್ಶದ ಹುಚ್ಚು-ಹಿಡಿದು, ತಮ್ಮ ಜಮೀನುದಾರೀ ಹಳ್ಳಿಯಾದ ಯಾಸನಾಯಾ ಪೋಲಿಯಾನಾಕ್ಕೆ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ರೈತರಿಗಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಸಾರಿದರು. ಅದರ ರೈತರು ಇದನ್ನು ಕುತಂತ್ರ-ವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಆದರ್ಶ ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಂತಿತು. ಕೂಡಲೇ ಟಾಲಸ್ತಾಯ, ತಮ್ಮ ಕನಸಾದ ಒಂದು ಆದರ್ಶ ಸಾಲೆಯನ್ನು ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ತೆರೆದರು. ಅದೊಂದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಾಲೆ; ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬರುವ ಇಲ್ಲವೇ ಬಿಡು - ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಗುರುಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಾತು ಕೇಳದವರಿಗೆ ಎಂದೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಇಡೀ ದಿನವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತ, ಹಾಡುತ್ತ, ಅಡುತ್ತ, ಕಥೆ ಕೇಳುತ್ತ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಲೆಯು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದಾಯಿತು. ಇದು ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ದುರ್ಗುಣವೆಂದರೂ ಸರಿಯೇ. ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಆತ್ಮತೃಪ್ತದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ದಿನ ಹೋದಂತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಸುಮಾರು ಅರಂಭಶೂರರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಈ ಸುಮಾರಿಗೆ ಟಾಲಸ್ತಾಯರಿಗೆ ಜೀವನವೇ ಬೇಸರು ಬಂದು, ಅವರು ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ವರೆಗೂ ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಅದರ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕಾದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ-ವೊಂದನ್ನು ಟಾಲಸ್ತಾಯ ತಮ್ಮ ಈ ಜೀವನದ ಮೊದಲನೆಯ ಘಟ್ಟದ ಕೊನೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡರು; ಅದೇ ಅವರ ವಿವಾಹ. ಟಾಲಸ್ತಾಯರಿಗೆ ಆಗ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ವಯಸ್ಸು. ಅವರು ಸೋನ್ಯಾ ಎಂಬ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಿ ವಿವಾಹವಾದರು. ಟಾಲಸ್ತಾಯರಿಗೆ ಸೋನ್ಯಾಳಿಂದ ಒಟ್ಟು ಹದಿಮೂರು ಜನ ಮಕ್ಕಳಾದರು. ಅವರಿಗೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪಿತ್ತಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯಿತ್ತು. ಅದನ್ನವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು. ಆಗಿನ ಕಾಲದ ರಶಿಯದಲ್ಲಿಯ ಉಳಿದ ನೂರಾರು ಜಮೀನುದಾರರಂತೆಯೇ ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಜೀವನ ನಡೆದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರಂತೆ ಟಾಲಸ್ತಾಯರಿಗೂ ಹಿಂದುಮಕ್ಕಳಿದ್ದುಂವು, ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿಯಿತ್ತು, ಕುಡಿಯುವ ತಿನ್ನುವ ಜಟಿಲವಿತ್ತು, ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಭಯಂಕರ ಹುಚ್ಚಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ' ಅನ್ನಾ ಕೆರೆನಿನಾ ' ಮತ್ತು ' ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ' ಎಂಬೆರಡು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದರು. ಇದೊಂದೇ ಅವರನ್ನು ಉಳಿದವರಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಗುರುತಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಸಾರದಂತೆಯೇ ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಸಂಸಾರವೂ ಸುಖಮಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೋನ್ಯಾ ಬಹು ಸುಂದರ ಯುವತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ವಿವಾಹನಿಶ್ಚಯದ ನಂತರ ಮುಂದೆ ಪತ್ನಿಯಾಗುವವಳಿಂದ ಎನನ್ನೂ ಬಚ್ಚಿಡಬಾರದೆಂದು ಟಾಲಸ್ತಾಯ ತಮ್ಮ ಸರ್ವ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳನ್ನೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಬರೆ ದಿಟ್ಟ ದಿನಚರಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಓದಲು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವಳು ಓದಿದಳು. ಆತ್ಮಳು, ಮತ್ತೆ ಮರೆತಳು; ಅದರ ಎಂದಿಗೂ ಮನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೂ ತನ್ನ ತಪ್ಪು-ಒಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡದೇ ದಿನಚರಿಯನ್ನಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ದಿನಚರಿಗಳನ್ನು ಓದಲು ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅವು ಬಹಳೇ ಬಿಚ್ಚುಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಜಗಳಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅವರ ಪತ್ನಿ ಬಹಳೇ ಹೊಟ್ಟೆರೆಚ್ಚಿನವಳಿದ್ದಳು. ಪತಿಯ ಮೇಲೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ನಡೆಸುವುದೇ ಅವಳ ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಟಾಲಸ್ತಾಯರದು ಅಸಹನೀಯ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಹಟ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಕ್ರೂರತೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅದರೂ ಅವರು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಆತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತೆಯೇ ಜಗಳ ತೀರಿದ ಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ, ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಅನಂತ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ನಡೆಸಲು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊದಲು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವರ ಮೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಕೈಬರೆಹ ಬಹಳೇ ಕೆಟ್ಟದಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರು ಬರೆದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋನ್ಯಾ ತಿರುಗಿ ಬರೆದು ಅಚ್ಚಿಗೆ ಕಳುಹುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವರ ' ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ' ಎಂಬ

ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅವಳು ಏಳು ಸಲ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಬರೆದಳೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಜೀವನ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಕೇವಲ ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದಿತು, "that one should live so as to have the best for oneself and ones family and not try to become wiser than nature and life"

ಹೀಗೆ ಸದುದ್ಯೋಗಿಯಾದ, ಸುಖಸಂತ್ಯಸ್ತವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ಟಾಲಸ್ತಾಯರು, ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಮೊದಲ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರು. ತಾರುಣ್ಯ ಅದರ ಹುರುಪು ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಹರ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ದಾಟಿಹೋಗಿ, ಮುಪ್ಪು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿರುವ ವಯಸ್ಸದು. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿನ ತಾರುಣ್ಯಮಯ ಜೀವನವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಮುಪ್ಪಿನ ಜೀವನದ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು ನೆನೆಯಬೇಕಾದ ಕಾಲವದು. ಅಲ್ಲದೆ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ಒಂದು ಸಂಗತಿಯ ಹೆದರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದರು. ಅದೇ ಮೃತ್ಯು! ಟಾಲಸ್ತಾಯರಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವು ಒಂದು ಜೀವನಸಂಗತಿಯಾದ ಬೇನೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ "ಸಾಪನವೇದನೆ" (Confessions) ಯಲ್ಲಿ ಬಹು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಕರುಣಾಜನಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆನಂದ ಸುಖ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ: "my mental condition presented itself to me in this way: my life is a stupid and spiteful joke some one has played on me." ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ನಾಸ್ತಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇಂದು ಮತ್ತೆ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಅಸ್ತಿಕರಾದರು. ಆದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಶ್ರದ್ಧೆಯಾಗಿತ್ತು; ಸಕಾರಣವಾಗಿ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಶ್ರದ್ಧೆಗಿಂತ ತರ್ಕಕ್ಕೆ (reason) ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು! ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ: "Jesus Christ and the Great Buddha were great not because they were sons of God but because their teachings coincide with the reasoning of man". ಮೊದಲು ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಮರಣಾನಂತರದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಡದಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಅತ್ಮದ ಆ ಮ ರ ತ್ವ ದ ಳ್ಲಿ ಆಚಲವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಟ್ಟರು. ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸನಾತನ ಚರ್ಚನ್ನು ಹೀಗಳಿದು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗ ಚರ್ಚಿನವರೇ ಅವರನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ ಕೂಡ. ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಇಡೀ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ "ಕೇಡನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಡ" "ಆಣೆಗಳನ್ನಿ ಕೈಬಿಡ" ಎಂಬ ಕ್ರಿಸ್ತ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. ಟಾಲಸ್ತಾಯ "ಆಣೆಗಳನ್ನಿ ಕೈಬಿಡ" ಎಂಬದನ್ನು ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು, ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕರ

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ವಿಧಿಮನ್ನೂ ದ್ವೇಷಿಸಿ, ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. "ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸು; ಶರಿಸುವವರನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸು" ಎಂಬುದರಿಂದ ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಐವತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸನ್ನು ದಾಟಿದ ಟಾಲಸ್ತಾಯರಿಗೆ, "ಕೇವಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ; ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ"—ಎಂಬುದು ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು. ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮೊದಲನೆಯ ದುರಂತವಾದರೆ, ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬದಲಾವಣೆ ಎರಡನೆಯ ದುರಂತ.

ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಪತ್ನಿ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದಿಯೇನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವಳು ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರತೊಡಗುತ್ತಲೇ, ಹೊಸ ದುಃಖ ನೋವು ಸೇಡುಗಳು ಶಲೆ ಹಾಕಿದುವು; ಟಾಲಸ್ತಾಯ ಒಮ್ಮೆಲೇ ತಮ್ಮ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ತಮ್ಮ ಆಹಾರವನ್ನು ತಾನೇ ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜಪ್ತ ಲಿಗಳನ್ನು ಹೊಲಿಯತೊಡಗಿದರು.

೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ
 ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ವಾದ... ಮಿರಜಯ ವೈದ್ಯ
 ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರ
 ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ
ವಜ್ರಾಂಗ ಸುಂದರ ಪಾಕ
 [ರಚಿಸಿದ್ದಾರ್]
 ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯಸ್ಥಲನ, ಸ್ಮರತಿಯಿಂದಂಟಾದ ಅಶಕ್ತತೆ, ವೀರ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೋಷಗಳು, ಪಿತ್ತಾಂಶ, ಉಷ್ಣ, ಸೊಂಟಿನೋವು, ಉಪದಂಶ-ಮೇಹರೋಗಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ಕ್ಷೀಣತೆ-- ಇವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಹಸಿವೆ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ, ವೇಹದ ಶೂಕ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಹೊಸ ತಾರುಣ್ಯ ಬಂದಂತಾಗಿ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಕಶಕ್ತಿ ಬಲಗೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಔಷಧಿಯು ೫೩ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಯೋಗದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಾಲಾಮಿಶ್ರಿ, ಸಫೇದಮಿಶ್ರಿ, ಪಂಚಾಬ ಮಿಶ್ರಿ-ವಚಕದ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ಗುಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವವರಿಗೆ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ.
 ೨೧ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಲಬಹುವಾದ ೮೪ ತೊಲೆಯ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ ೫-೮-೦; ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ಶೀಘ್ರ-ಗುಣಕಾರಿಯಾದ ಸ್ವೇಶಲಾಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೦-೮-೦. (ಇದರಿಂದ ೬ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವು.) ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ೨ ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೫-೦-೦ ಅಂಚೆಯವೆಚ್ಚ ೨-೧೩-೦. ಒಮ್ಮೆಲೇ; ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುವವರು ೫ ರೂ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು.
 ಮಾಲಿಕ: ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರ. ಪೋ. ಮಿರಜ

ಅವರು ಹೊಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬುಡಿಯತೊಡಗಿದರು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮೆದುಳಿನ ಶ್ರಮಕೃಂತ (mental labour) ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮವೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡರು. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಸೋನ್ಯಾ ಪಕ್ಕಿಗೆ ಸಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ವಿರೋಧ ವನ್ನೆರುಹಿದಳು. ಕೊನೆಗೂ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಮನಗಾಣಿಸಿಕೊಡುವುದೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ; ಅದು ತಮ್ಮ ಜೀವ-ಜೀವಾಳವೆನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಬಿಡಲೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಕ್ಕಲಿಗರಂತೆ ಆರಿವೆಯನ್ನು ಧರಿಸತೊಡಗಿದರು. ಇದು ಅವರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಹ್ಯತರವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಅವರು ಬೇಟೆ-ಯಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು; ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳಾಗಿ ಮಾಂಸಾ-ಹಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಅವರು ಸೆರೆ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನೂ; ಆನಂತ ಕಷ್ಟಗಳ ನಂತರ ತಂಬಾಕು ಸೇವೆವು-ದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬೊಡ್ಡವರಾದರು. ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸೋನ್ಯಾ ಹೊನ್ನೋವಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆವಳು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿಗೆ ಅವಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಬಯಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಸರಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣದ ಜೀವನವನ್ನಂತೂ ಅವರು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಪತ್ನಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅವರು ಮಾಸ್ಕೋವಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಅವರು ಶ್ರೀಮಂತ ಬಡವರ ಅಂತರವನ್ನು; ಶ್ರೀಮಂತರ ಅಲಪ್ಯ, ಆಸೆಬಡಕತನ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖಿಸಿದರು ಬಡವರ ಬಡತನ ಅಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಬಲತೆ ಕೂಲಸುತನಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಬರೆದರು: “ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರವಿರುವವರೆಗೂ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲದಾಗ ನನಗೆ ಎರಡೆರಡು ಕೋಟಿಗಳಿರುವವರೆಗೂ ಅನಂತಕಾಲದಿಂದ ಪುನಃಪುನಃ ಎಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಅಪರಾಧದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಭಾಗಿಯಾದಂತೆ ನನಗೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು, ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ—ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೂ ಕೂಡ ಎನ್ನಿಸುವುದು” ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನೆ ಮಲ ಊಟ ನಿರ್ದೇಶನವೂ ಬೇಡವಾದುವು. ಅವರು ಬಡವರಿಗೆ ಹಣಕೊಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು; ಆದರೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವು ಸದುಪಯೋಗದ ಬದಲು ದುರುಪಯೋಗವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಲೇ. “ದುಡ್ಡು ಒಂದು ಅನಿಷ್ಟ; ಅದ್ದರಿಂದ ಹಣಕೊಡುವವರು ಅನಿಷ್ಟವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ” ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಂಥವರಿಗೆ “ಹಣವೇ ಅನೀತಕರವಾದುದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಪಾಪ!” ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಕಠಿಣವೇನಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ಮನೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಣರಂಗವಾಯಿತು. ಇದು ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಮೂರನೆಯ ದುರಂತ.

ಕೂಡಲೇ ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ದಾನಮಾಡಲು

ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಜಗಳ ತೆಗೆದಳು. ಕೊನೆಗೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿಹಾಕಿ, ಅಸ್ತಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಅನರ್ಹನೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದಳು. ಬಹಳ ಜಗಳದ ನಂತರ ಟಾಲಸ್ಪಾಯ, ಅಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಅವಳ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಅವಳಿಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹಂಚಿ ಹಾಕಿದರು. ಈ ಜಗಳ ನಡೆದಾಗಲೆಲ್ಲ ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಆಗುವ ದುಃಖವನ್ನು ನೆನೆಸಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಸ್ತಿಯ ದಾನಕ್ಕೆ ಅವಳು ಹಾಕಿದ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯ (conversion) ನಂತರ ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ಬದುಕಿದ್ದರು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ಆಗಲೇ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಮಿತ್ರರು ಬಹಳವಿರದಿದ್ದರೂ ರಶಿಯನ್ನರಿಗೂ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿಗೂ ಯಾಸಾನಾಯಾ ಪೋಲಿಯಾ ಒಂದು ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳವೇ ಆಯಿತು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ, ನೈತಿಕವಿಚಾರಿಯೆಂದು (moralist) ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಪ್ರಪಂಚದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿಗೆ ಶಿಷ್ಯರಾದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೇ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯರು. ಒಬ್ಬರು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿಗೆ ಮುಳ್ಳಿನಂತೆ ಚುಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಚರ್ಚಾಕೋವ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಪ್ರೇಮದ ಪುತ್ಥಳಿ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ಕೊನೆಯ ಪುತ್ರಿ ಆಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಾ. ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ಕಡೆಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಶಿಷ್ಯರು ಬರತೊಡಗಿದರು. ಇದರಿಂದ ಮೊದಲೇ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಟ್ಟಿನ ಸ್ವಭಾವದ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳು ಆಗ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿಗೆ ಜೈಯಲು ಕೂಡ ಹಿಂದೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ಶಿಷ್ಯ ಚೆರ್ಟೋವನು ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ತರುಣ. ಉತ್ಸಾಹಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿಗೆ ಸರ್ವರೂ ಅವ್ಯವಹಾರಿಯೆಂದು ತಿಳಿತಿತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವನು ಮಾತ್ರ ಆ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಲು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮೆರಿದುಂಟುಪಟ್ಟಿದ್ದನು ಅವನು ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ತತ್ತ್ವವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಅಸ್ತಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಯಾಸಾನಾಯಾ ಪೋಲಿಯಾನಾದ ಹತ್ತಿರವೇ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡನು. ಇಬ್ಬರ ಮೈತ್ರಿ ಗಾಢವಾಯಿತು. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಚೆರ್ಟೋವನು ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ಮೇಲೂ ಅವರ ಕೊನೆಯ ಪುತ್ರಿ ಆಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಾಳ ಮೇಲೂ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೀರಿದನು. ಇದರಿಂದಲೂ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ಪತ್ನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಹಾರಿಹೋಗುವಂತಹ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು.

ಟಾಲಸ್ಪಾಯರು ತಮ್ಮ ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಅಸ್ತಿಯೆಲ್ಲ

ಹಾಳಾಗಿ ಒಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಕೇವಲ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಟಾಲಸ್ವಾಯರ ಪತ್ನಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪತಿಯ ಮನವೊಲಿಸಿ, ೧೮೮೧ ರ ಮೊದಲಿನ ಕಾದಂಬರಿಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ದ್ರವ್ಯನಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ಟಾಲಸ್ವಾಯರು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಚೆಲ್ವೋವನು ಕೂಡಲೇ ಟಾಲಸ್ವಾಯರ ಮನವೊಲಿಸಿ, ೧೮೮೧ ರ ತರುವಾಯ ಬರೆದುದರ ಹಕ್ಕನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದನು. ಟಾಲಸ್ವಾಯ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೇ, ಅವಳ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಕ್ಕನ್ನೂ ಬೇಡಿದರು. ಸೋನ್ಯಾ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹುಚ್ಚಾದಳು. ಅವಳು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೆಡೆ ಶಿಷ್ಯ ಒಂದೆಡೆ ಪತ್ನಿ-ಕೂಡಿ ವೃದ್ಧ ಮಹರ್ಷಿಗೆ ತುಸುವಾದರೂ ಮನಃಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡದಾದರು. ಟಾಲಸ್ವಾಯರ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಲು ಇವಳು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ಇವಳನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸತೊಡಗಿದರು. ತನ್ನ ಮನೆತನವನ್ನೇ ಮುರಿದವರು ಅವರೆಂದು ಇವಳು ಅವರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಅವಳು ಹಲವು ಸಲ ಬಾವಿ ಬೀಳಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಅಫೀಮಿನ ಬಾಟಲಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಕುಡಿಯುವನೆಂದು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಎಚ್ಚರದವಿದ್ದಂತೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಟಾಲಸ್ವಾಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ನೋಯಿಸಲಾರರು, ಅತ್ತ ಶಿಷ್ಯರನ್ನೂ ನೋಯಿಸಲಾರರು; ಲಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಲಾರರು. ಹೀಗೆ ಈ ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಟಾಲಸ್ವಾಯ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಹಣ್ಣಾಗಿ ಹೋದರು. ಆಗ ತಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು, "ಈಗ ಎಪ್ಪತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿರುವ ನಾನು, ನನ್ನ ಆತ್ಮದ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಬಯಸುತ್ತಿರುವುದು ಕೇವಲ ಮನಃಶಾಂತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಏಕಾಂತವನ್ನು! ಸಂಪೂರ್ಣ ಐಕ್ಯವನ್ನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನನ್ನ ಜೀವನದ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹಾಗೂ ತತ್ತ್ವಗಳ ನಡುವಿರುವ ಈ ಕರುಣಾಜನಕ ಅಂತರಕ್ಕಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾದ ಸ್ಥಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ."

ಟಾಲಸ್ವಾಯರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡುತ್ತ ಬಂತು. ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಟಾಲಸ್ವಾಯ ಹಲವು ಸಲ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದು ಬಹಳೇ ಅಶಕ್ತರಾದರು. ಟಾಲಸ್ವಾಯರಿಗೆ ಎಂಬತ್ತು ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿಯಾದುವು. ಮತ್ತೆರಡು ವರ್ಷ ದಾಟಿದುವು. ಅವರಿಗೆ ಎಂಬತ್ತೆರಡು ವಯಸ್ಸಾದುವು. ಟಾಲಸ್ವಾಯರಿಗೆ ಸಾವು ಸಮೀಪಿಸಿದಂತೆನಿಸಿತು. ಸಾಯುವವೊಡಲು ತಮ್ಮ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಲು ಚೆಲ್ವೋವ್ ಒಂದೇ ಸವನೇ ಬಿನ್ನಹತ್ತಿದನು. ಟಾಲಸ್ವಾಯರ ಪತ್ನಿಗೂ ಚೆಲ್ವೋವನಿಗೂ ಯುದ್ಧವೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಾ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ತಾಯಿಯ ಪಕ್ಷವನ್ನೇ ವಹಿಸಿದರು. ಟಾಲಸ್ವಾಯ ಎಲ್ಲರ ವಿರೋಧವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು,

ಎಲ್ಲ ಕೈಬರೆಹದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ವೋವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮೃತ್ಯುಪತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಮೃತ್ಯುಪತ್ರಗಳು ಚೆಲ್ವೋವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದೇ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಟಾಲಸ್ವಾಯರಿಂದ ಮೂರನೆಯ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕೈಬರೆಹದ ಕಾಗದಗಳು ಚೆಲ್ವೋವನೇಬ್ಬನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದುವು. ಇದರಿಂದ ಟಾಲಸ್ವಾಯರ ಕೊನೆಯ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ದಿನಚರಿಗಳು ಅವನ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುವು.

ಆದರೆ ಆ ದಿನಚರಿಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರರು ಓದಬಹುದೆಂಬ ಚಟವನ್ನು ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರಿಬ್ಬರೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದರೆ, ಬಹಳ ಹಣಬರುವದೆಂದು ಚೆಲ್ವೋವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ, ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಟಾಲಸ್ವಾಯ ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವಾಗ ಬಹಳ ಬಿಚ್ಚುಹೃದಯಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ನಡುವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಬಾರದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆದಿದ್ದವಲ್ಲ, ಅವು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಡದೇ ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜೀರ್ವ್ಯಕೋವನಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿದಳು. ಅವನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಸೋನ್ಯಾ

ಛತ್ರಾಕ್ಷ ಆಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ.ವಿ. ಪಂಡಿತ

ಮನೋಹರ { ನೀಲ } ಹೇರ್ ಆಯಲ್

ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿ, ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ { ಜೀವಿನಿ } ಟಾನಿಕ್

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯ ಬಂಜೆತನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಯೋಗ.

ಅಜೀರ್ಣ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ { ಪಂಚವಟಿ } ರಾಮಬಾಣ.

ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

'ನಂಜನಗೂಡು ಟೊಕ್ ಪೌಡರು' ಮತ್ತು ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ಶಯಾರಾಗುವ ಕಾಖಾನೆ.

ಆತ್ಮಹತ್ಯದ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದಳು. ಆಗ ಟಾಲಸ್ಪಾಯ್ ಅವುಗಳ-
ನ್ನೆಲ್ಲ ತಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ದಿನಚರಿಗಳೆಲ್ಲ
ಪತ್ನಿಯ ವಶವಾದುವು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲಿನ ದಿನಚರಿಗಳೆಲ್ಲ ಅವಳ
ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುವು. ಆಗ ಚೆರ್ಟ್‌ಕೋವನು ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿ-
ಗೊಂದು ಬಹು ಕೇಳುತರದ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದನು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯ್
ತಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾರೆ: "ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ
ಮೇಲೆ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಚೆರ್ಟ್‌ಕೋವನು ಬರೆದ ಪತ್ರ
ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಹೃದಯ ದೀರ್ಘ ವಿದೀರ್ಘ-
ವಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ಇವರೆಲ್ಲರಿಂದ ದೂರ-
ಬಹುದೂರ - ಹೋಗಿಬಿಡುವ ಇಚ್ಛೆಯೂ ನನಗಾಗುತ್ತಿದೆ. "

ಟಾಲಸ್ಪಾಯ್ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೋರಾಟ, ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ,
ಬಡತನ, ಅಜ್ಞಾನಗಳ ತವರಾದ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ
ಬಹುದೂರ ಏಕಾಂತಸ್ಥಳವೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇದ್ದುಬಿಡುವ
ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಂದು ಜೀವನದ ಮುಚ್ಚಂಚೆಯಲ್ಲಿ-
ಜೀವನದ ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ-ಆಶೆ ಮತ್ತೆ ಹೊರಬಂದು, ಅವರ
ಇಡೀ ಮನವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಆ ಆಶೆಗೆ ಬೆಂಬಲರೂಪವಾಗಿ
ಅವರ ಸುತ್ತಲಿನ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ನಿಂತಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಮನದಲ್ಲಿ, ಜನದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಮಿತ್ರ
ರೊಬ್ಬರೂ ಉಳಿಯದೆಯೇ, ಅವರಿಗೆ ಶಾಂತಿ ದುರ್ಲಭವಾಯಿತು.
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.
ಮನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಜೀವನ-ತತ್ತ್ವಗಳ
ಹೋರಾಟ ಕಠಿಣತಮವಾಗಿತ್ತು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯ್ ತಮ್ಮ ಸಂದೇಶ
ವನ್ನು ತಾವೇ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಜೀವನ ತಮ್ಮ
ಸಂದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಈ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಅವರು

ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಸೋತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಸು
ಇವೆರಡರ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವೇ ಆಯಿತು. ಅಂದು ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ
ಯಾವುದೇ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಒಂದೇ ದಾರಿಯಿದ್ದಿತು; ದುರ್ದೈವ-
ದಿಂದ, ಆ ದಾರಿಯನ್ನು ಕ್ರಮಿಸುವ ಧೈರ್ಯ-ಸ್ಥೈರ್ಯಗಳು
ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋಜನ
ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ ವಿರೋಧಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು
ಕಾರಣ ಹುಡುಕಿ ಅವನನ್ನು ಬಯ್ಯುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿದ್ದರು.
ಅವರ ಶಿಷ್ಯರೆಂತೂ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.
ಅವರ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತಂದು ಬಹಳ
ಕಷ್ಟಬಿಟ್ಟು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಶಿಷ್ಯರೂ ಅನೇಕರಿದ್ದರು. ಆ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು
ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರದೇ, ಕೇವಲ ಹೊಗಳುವವರೂ ಅನೇಕರಿದ್ದರು;
ಆದರೆ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ತರಗತಿಗಳಿಷ್ಟಿದ್ದರೂ, ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ನಾತ್ರ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಐಕಮತ್ಯವುಳ್ಳವರಿದ್ದರು; ಅವರೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿದಿನ
ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ, ಒಂದೇ ಸವನೇ ಆರೋಪಿಸುವ
ತೆಗಳನ್ನು, ಹೀನಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಅಸಂಖ್ಯ ಪತ್ರ-
ಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಟಾಲಸ್ಪಾಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ
ಆಘಾತಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆ
ಯಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಲಿಲ್ಲ.
ಏಕೆಂದರೆ ಕೊನೆಯ ಸಲ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಪಂಚಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು
ಹೋದದ್ದು ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ತಾಪತ್ರಯಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು.
ಅಂದು ಬೆಳಗುಮುಂಜಾನೆ ಯಾಸನಾಯಾ ವೋಲಿಯಾನಾ
ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದ ಎಂಬತ್ತೆರಡು ವರ್ಷದ ವೃದ್ಧ ಮಹರ್ಷಿ
ಟಾಲಸ್ಪಾಯ್ ಹಿಂದಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಟಾಲಸ್ಪಾಯರ
ಜೀವನ ಅವರ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಾ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅತ್ಯಂತ
ದುಃಖತರವಾದ ಜೀವನ.

ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ !

ಅಮೌಲ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ !

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯ ಜೈನಧರ್ಮ

ಡೇಮಿ ಿ ಆಕಾರದ ಪುಟಗಳು. ನೂರಾರು ಚಿತ್ರಗಳು ಜೈನಧರ್ಮದ ಇತಿಹಾಸ,
ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆಲ್ಲದರ ಸಮಗ್ರ ವಿವೇಚನೆ ಈ ಒಂದು
ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದರ್ಶನಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಇದೆ.
ಕ್ರಯ : ೧೫-೦-೦. ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರಿಂದ ಕಳಿಸುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆಯವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲ.

ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು

ಪೊ : ಉಗಾರ ಬುದ್ಧಕ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ತಪ್ಪಿದ ಬಸ್ಸು

(ಒಂದು ಪರಟೆ)

ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ

★

ಒಂದು ಬಸ್ಸು ತಪ್ಪಿದರೆ ಪ್ರಲಯನಾದಂತಾ
ಗಲಿಲ್ಲ. ತಾಳ್ಮೆ ಬೇಕು! ಅಶಾನಾದ ಬೇಕು!
'ಇಂದು' ಎನ್ನುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಇದೆ. ಅದ-
ರಾಜೆ 'ನಾಳೆ' ಇದೆ. ಒಂದು ಬಸ್ಸು ತಪ್ಪಿದರೆ
ಅದರ ಅಪ್ಪನಂತಹವು ಹತ್ತು ಬಂದಾವು!

★

ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆ ಫಲಿಸದಿರುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ದುರಂತ;
ಫಲಿಸುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ದೈನಂದರ್ಶಿಪಾಕ! ಹೀಗೆ
ಶಾ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನಿಜ! ನನ್ನ ಅನುಭವ ಹೀಗಿದೆ: ಬಸ್ಸು ಸಿಗು-
ವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸುಖ, ತಪ್ಪುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ
ಸೊಗಸು. ಈ ವಿವೇಕ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದದ್ದು. 'ಟಿಂಗ್' ಎಂದು
ಗಂಟಿ ಬಾರಿಸಿ, ಅಣಕಿಸಿ, ಓಡಿಹೋಗುವ ಬಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿದರೆ
ನನಗೆ ಮೈ ಉರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಬಿಸಿ ನೆತ್ತರಿನ
ಹುಡುಗತನದ ಮುಂಗೋಪ, ಅಷ್ಟೇ! ಈಗ ಮನಸ್ಸು ಸಮಭಾವ-
ನನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲಿದೆ. ಬಸ್ಸು ಸಿಗುವುದು ಎಷ್ಟು ನಿಸರ್ಗ
ಸಹಜವೋ, ತಪ್ಪುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ - ಎನ್ನುವ ಚಿರಂತನ
ಸತ್ಯವು ಮನೋಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಇಂಗುತ್ತಿದೆ.
'ಸಿಗುವ ಬಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಬೇಡ, ಸಿಗದ ಬಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕುಗ್ಗಬೇಡ'
ಎನ್ನುವ ಆನಾಸಕ್ತಿಯೋಗ ಮೈಗೂಡಿದೆ. ಬಸ್ಸು ಸಿಕ್ಕರೂ
ಧೀರಸ್ತತ್ರ ನ ಮುಹ್ಯತಿ!' ಸಿಗಲು ಅಥವಾ ಸಿಗದಿರಲು, ಗೆಲುವಿನ,
ಮುದ್ರೆಯಿಂದ 'ಟಿಂಗ್' ಎಂದು ಗಂಟಿ ಬಾರಿಸುವ ಕಂಡಕ್ಕರ್
ಕಾರಣನಲ್ಲ. ಅವನು ಬರಿ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ. 'ಅಸೀಮಯಾ
ಹತಃ ಶತ್ರುಃ ಹನಿಷ್ಯೇಚಾಪರಾನಸಿ' ಎನ್ನುವ ಸೂಕ್ತಿ ನಿಂದ
ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಡಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ಪಂಚಿನಿಂದ 'ಕಚಾಕಚಾ'
ಬಡಿಯುತ್ತ, ಮೂರ್ತಿಭಂಜಕ ಗಜನಿ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಥವಾ
ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲಾಯ್ಡ್ ನ ಲೋಭದಿಂದ, ಪರಿಶೋಚನೀಯ ಪ್ರಾಣಿ-
ಗಳಾದ ಪ್ರಾಸಿಂಜರರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ, ಬಸ್ಸಿನ ಮಾಲೀಕನಂತೆ
ನರ್ತಿಸುವ ಆ ಕಂಸಾಂತಾರ ಕಂಡಕ್ಕರ್, ದುಷ್ಟನಲ್ಲ; ಅಜ್ಞಾನಿ
ಮಾತ್ರ! ಅವನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ! ಕರುಣೆ-
ಯಿಂದ ಉನ್ನತರ ಮಾಡಬೇಕು (ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ) ಎನ್ನುವ ಸಾತ್ತ್ವಿಕ

ಭಾವ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಲು ಹವಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ
ಬಸ್ಸು ಸಿಗುವುದು ಮತ್ತು ತಪ್ಪುವುದು ಬಸ್ಸಿನ ಲೀಲೆಯ ಎರಡು
ಮುಖ, ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮವಾಗಿ ಆನಂದವನ್ನನುಭವಿಸಬೇಕು,
ಎನ್ನುವ ಔದಾರ್ಯ ಬಂದಿದೆ.

ಕುಲಾಬಾ ಬಸ್ಸಿನ ಬನಾರಸ್ಸಾದರೆ, ಫೋರಾಫಾವುಂಟಿನ್
ಬಂಗಾಲ ಉಪಸಾಗರ. ಛಿ, ಉಪಮೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಇರಲಿ!
ಮುಂಬಯಿಯ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವಾಗ ನನ್ನ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ-
ಯನ್ನೇ ಬದಲಿಸುವಂತಹ ದಿವ್ಯಾನುಭವಗಳು ಬಂದುವು. ಕ್ಯಾಂಗಳ
ಯುಗ ಇದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಗತೆ
ಯುದ್ದದ ಕ್ಯಾಂ! 'ಯಾತರ ಕ್ಯಾಂ?' ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ,
'ಏನಾದರೂ ಇರದೆಯೇ ಇಷ್ಟು ಜನ ನೆರೆಯುವರೆ?' ಎಂದು ತರ್ಕಿಸಿ,
ತಟ್ಟನೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ಕ್ಯಾಂದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಾಗ ಇನ್ನೂರಾ ಮಾಡುವ
ಚಟಿ ಮುಂಬಯಿ ಜನರಿಗೆ, ಒಮ್ಮೆ ಮೋಜಾಯಿತು: ಐದು ಜನ
ಮಸಲತ್ತು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಬೇವಿನ ಗಿಡದಡಿಗೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತರು.
ಮಕ್ಕನ ಕಂಡು ಮಕ್ಕ ತ್ಯಾಂ ತ್ಯಾಂ! ಒಂದೇ ಗೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂರು
ಜನರ ಸಾಲು ತಯಾರಾಯಿತು. ಮೋಜಿಗಾಗಿ ನಿಂತ ಪಟಂಗರು
ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಾಲ್ತೆಗೆದರು. ಉಳಿದವರು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತರು.....
ಹಿಂದೆಯೂ ಸರಿಯದ ಮುಂದೂ ಸರಿಯದ ಕ್ಯಾಂದಲ್ಲಿ. ಆ ಮೇಲೆ
ಚರ್ಚೆ ಸುರು ಆಯಿತು: 'ಕ್ಯಾಂ ಏತಕ್ಕಾಗಿ?' ಎಂದು ಹೇಳುವ
ಭಾಸ ಒಬ್ಬನೂ ಇಲ್ಲ ಯಾರದೋ ಕುಜೋದ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದ
ಮೇಲೆ, ಈ ಎಪ್ರಿಲ್ ಫೂಲ್ಸ್, ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ಚಿದುರದಂತೆ.

ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕ್ಯಾಂದ ಅಭ್ಯಾಸವಾಯಿತು. ಮೊದಲು
ದಾಸರಾ—ಬಿ. ಬಿ. ಸಿ. ಆಯ್ಕೆದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಟಿಕೆ ಪೂಲನ್ನು
ದಾಟಿ, ಕಿಂಗ್ಸ್ ಸರ್ಕಲ್ಲಿನ ವರೆಗೂ ದಿನಾಲು ನಡೆದುಕೊಂಡೇ
ಹೋಗುವ ರೂಢಿಯಿತ್ತು. ಬರುಬರುತ್ತ ಬಸ್ಸಿನ ಚಟ ಹತ್ತಿತು.
ಮುಂದಿನ ಸ್ವಾಪಿಗೇ ಇಳಿಯುವುದಾದರೂ ಐದು ನಿಮಿಷ ನಡೆಯು-
ವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅರ್ಧ-ಮುಕ್ಕಾಲುಗಂಟಿ ಕ್ಯಾಂದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದೇ
ಸೊಗಸೆನೆಸಹತ್ತಿತು. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸಿನ ಚಟವು ನನ್ನನ್ನು
ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿತು. 'ಬಾಯಿ-ಬಾಟಲಿ'ಗಳ ನಾದ
ಕೆಟ್ಟಿದ್ದೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಪುರಾತನಕಾಲದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿ-
ದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಸ್ಸನ್ನೂ ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆ.
ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಾಯಿ-ಬಾಟಲಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ವಿರಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿ-
ಬಹುದು; ಆದರೆ ಬಸ್ಸಿನ ನಾದ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.
ಸತ್ತಮೇಲೂ ಬಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಸುಡುಗಾಡು ಸೇರುತ್ತೇನೆಂದು ಹಟ
ಹಿಡಿದವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ; ಎಂತಲೇ 'ಸಾಯುವ ವರೆಗೂ'
ಎಂದಿದ್ದೇನೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು?

ಬಸ್ಸಿನ ಕ್ಯಾಂ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ. ವಿಧಿಸೃಷ್ಟಿಯ ಎಲ್ಲ
ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ-ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾಸವಾಗಿ-
ರುತ್ತವೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ....ನನ್ನ ಬಲಕ್ಕೆ
ಏನತ್ತು ಮಂದಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎಡಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಅರುವತ್ತು.

ಆ ಜನರ ಮೋರೆಯ ಗುರುತು ನನಗಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಗುರು-
ತಿಸಬಲ್ಲರು. ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸುವ ಗೋಜಿಗೆ
ಎಂದೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ನನ್ನ ಬಲಕ್ಕೆ, ಆರನೆಯ
ನಂಬರು ಒಬ್ಬ ಹಳಬನಾದ ಪಾರ್ಸಿ ಗೃಹಸ್ಥ, ದಿನಾಲೂ ಕ್ಯಾದಲ್ಲಿ
ಅದೇ ನಂಬರಿಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದೋ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಉಪಶಾಖೆ.
ಯೋಂದರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಶಿಯರ್ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಕ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನಿಂತು
ಸ್ವಿತಪ್ರಜ್ಞ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ 'ಸಾಂಝನರ್ತಮಾನ' ಓದುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.
ಓದಿನ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವೆಷ್ಟೋ! ಓದಿದ ಸಾಲನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ
ಓದುತ್ತಾನೆ. ನಡುವೆಯೇ ಫಕ್ರನೆ ಒಂದೆರಡು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿ-
ಯಾಗಿ ಓದುತ್ತಾನೆ. ದಿನವೂ ಇದೇ ದೃಶ್ಯ.... ಇಚ್ಛೆಗೆ ಇಬ್ಬರು
ಅಂಗ್ಲ ವಿದ್ಯಾವಿಭೂಷಿತರು, ರೇಲ್ವೆಯ ಇಲ್ಲವೆ ವೂಲರ್ ಸೂಟಿನ-
ಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಫೀಸ್ ಫಾಯಲುಗಳು.
ಒಬ್ಬರು ಸನಾ ನೆಕ್ಟಾಯಿನ ಗಂಟನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರು-
ತ್ತಾರೆ; ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾತಾಡುವಾಗ್ಲಿ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ತಲೆಬೇಸರು ಬರುವಂತೆ
ದೇಶೀ ವಿದೇಶೀ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ
ನೆಹರೂರವರ ತಟಸ್ಥತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತಭೇದವುಂಟು. ಈ ಮೂರು
ತೀಂಗಳು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ; ಅದು ಬಗೆಹರಿದಿಲ್ಲ. ಬಗೆಹರಿಯು-
ವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ವಾದವನ್ನು ನೋಡಿ ಯೂನೋದಲ್ಲಿಯ
ಏಷ್ಯಲವಾದ ವಿವಾದಗಳು ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ.... ಕ್ಯಾದ ತುಟ್ಟ
ತುದಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಗುಜರಾತಿ ಹುಡುಗ. ಅವಳು ಬಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕಾದಿಲ್ಲ.
ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ. ಐದು ನಲವತ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ
ಮೆಟ್ರೋದ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕ ಬರುತ್ತಾನೆ. ನೋಟ
ನೋಟ ಕೂಡಿದ ಕೂಡಲೆ, ಇಬ್ಬರ ಮುಖದ ಮೇಲೂ ತಿಳಿನಗೆ
ಮಿಂಚುತ್ತದೆ. ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ನುಡಿದು, ಕೈ ಕೈ ಹಿಡಿದು
ಕೊಂಡು ಕಾರ್ಪಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬಸ್ ಸ್ಟಾಪ್‌ಂಡ್
ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ರಾಂದೇವ್ಲೂ, ಸಂಕೇತ ಕೂಟ! ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತೇ
ವಿಲಕ್ಷಣ. ತೋಟ, ಬಳ್ಳಿವಾಡ, ಕೊನೆಗೆ ಯಾವುದೊಂದು
ರೆಸ್ಟೋರಾಂ-ಎಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು, ಬಸ್ ಸ್ಟಾಪ್‌ಂಡನ್ನು ರಾಂದೇವ್ಲೂ
ಮಾಡಿದ ಆ ಗುಜರಾತಿ ಪ್ರೇಮಿಜೀವಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ,
'ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಸಹಾರಾಸೂ ಅಷ್ಟೇ, ಕಶ್ಮೀರವೂ ಅಷ್ಟೇ' ಎನಿಸದಿರದು....
ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಹುಡುಗ, ಕ್ಯಾದ ಕಾಯಂ-
ಕುಳವಲ್ಲ. ಅದರೂ ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂರುನಾಲ್ಕುಸಲ ಕಾಣುವುದುಂಟು
ಅವಳ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಲ್ಲೊಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಸುತ್ತಲಿನ
ಜನರ ಪರಿವೆಯಲ್ಲಿದೆ, ಅವಳು ಆ ಯುವಕನೊಂದಿಗೆ ಸರಿಸವಾಗಿ
ಸಲ್ಲಾಪವಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅದೇ ಸಲಿಗೆ, ಮಾತುಮಾತಿಗೆ ಕಣ್ಣು
ಕುಣಿಸಿ ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ ಎನ್ನುವ ಆದೇ ರೀತಿ, ಅದೇ ಪ್ರಣಯದ
ಹಾವಭಾವ. ಆ ಚಿಲುವೆಯ ಪ್ರಣಯ ರೇಶನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆ-
ಯುತ್ತದೆಂದು ಆ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಆ
ಮಾಸಲು ಹೂವಿನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯೆಂದು, ಆ
ಹತ್ತಾರು ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು....

ನನ್ನ ತಪ್ಪಿದ ಬಸ್ಸಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಹೊರಟು, ಏನೋ
ಹರಟೆಗೆ ಬಿದ್ದೆ. ಅಥಾತೋ ಬಸ್ ಕಥಾನುವಾದ! ಕೊನೆಯ
ಪೇಸರು ಮುಗಿಸಿ ಹಾಲಿನಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೆ. ಹತ್ತು ಮಣದ ಹೊರೆ
ಎದೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಇಳಿದಿತ್ತು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಮಾಡಿ,
ನಿದ್ದೆಗೆಟ್ಟು ಓದಿದ್ದನ್ನು ಮರೆತೆ. ಕ್ಲಾಸು ಬರಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲು,
ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ—ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ 'ನಾಳೆ ಬನ್ನಿ!' ಎಂದೂ
ಹೇಳಿ ಅಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟೆ. ಈ ಮೂರುತಿಂಗಳ ವನವಾಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನ
ಪಾಲುಗಾರನಾದ ಚಂದೂ, ರಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸ್ವಾಲ್ ರಿಝರ್ವ್
ಮಾಡಿಸಿ, ಹಾಲಿನ ಎದುರಿಗೆ ಅಡಾಗಲೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ "ಪಾರಾ-
ದೇನಪ್ಪಾ, ಚಂದೂ ನಡೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ತಟ್ಟೀಮನೆ ಹಾಳಾಯಿತು.
ಇದೊಂದು ದಿನ ಯಾವುದನ್ನೂ ತಲೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ."
ಎಂದು ಅವನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹಾಕಿ, ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು
ಬಿಟ್ಟೆ. ಅದೇ ಫ್ಲೋರಾ ಪಾವುಂಟನ್! ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಜಾತ್ರೆ,
ನೋಟರು-ಬಸ್ಸುಗಳ ಸಂದಣಿ, ಯಾವುದೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.
ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪಾರಾದೆನೆಂಬ ಉಲ್ಲಾಸದಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ.
'ಬಿ' ರೂಟಿಗಾಗಿ ಕ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನಿಂತೆವು. ಬಸ್ಸುಗಳು ಕಿಡಿಗೇಡಿ
ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಚಿನ್ನಾಟವಾಡಹತ್ತಿದುವು. ನನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದಿದೆ,
ನನಗಿಂದು ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಐಷ್ ಆರಾಮಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುವುದಿದೆ.

ಮಲೇರಿಯಾ ಇ ನ್ ಪ್ಪ ಯೆಂ ಜಾ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರಗಳು

ಒಡನೆ ವಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರ-ಬಡಬಗ್ಗರ-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ
ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ.

ಮಾಡನ್ ಗನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಸ್,
ಮುಂಬಯಿ-೨.

ಎಂದು ಯಾವ ಬಸ್ಸಿಗೂ ತಿಳಿಯಬಾರದೆ? 'ನೀನ್ಯಾಕೋ, ನಿನ್ನ ಹೆಂಗ್ಯಾಕೋ' ಎಂದು 'ಬಿ' ರೂಟಿಗೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದು 'ಡಿ' ಸ್ಟಾಂಪಿಗೆ ಹೋದವು. ಆದರೆ 'ಇದ್ದೂರ ಉಟ ತಪ್ಪಿತು, ಪರವೂರ ಔತಣ ತಪ್ಪಿತು!' ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯಾಯಿತು. 'ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದೇ ಬೇಡ, ಬಸ್ಸಿನ ಮೋಹದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡೇ ಹೋಗೋಣ' ಎಂದು ರಾಯಿಟಾಟರ್ನ್, ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡ್ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ನಮ್ಮನ್ನಣಗಿಸುವಂತೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ 'ಬಿ' ರೂಟುಗಳೇ ೪-೫ ಹಾಯ್ದು ಹೋದುವು. ಟಾರ್ಕೆಜು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಏನುಗುಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಚಿತ್ರಪಟದ ಹೆಸರನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿದೆ: 'It is a wonderful life!' ನಕ್ಕು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತುಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಡಿಕೊಂಡ: 'It is a wonderful life!'

ಚಿತ್ರಪಟದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಹತ್ತಲೊಲ್ಲದು. ತಪ್ಪಿದ ಬಸ್ಸು ತಲೆ ತಿನ್ನ ಹತ್ತಿತು. 'ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಲ್ಲ!' ಎಂದು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಕಳವಳ. ಬಾಳಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಸ್ಸು ತಪ್ಪಿದುವು. ಕೈಮೀರಿ ಹೋದ ಬಸ್ಸಿನ ಹಿಂಬಾಗಿಲನ್ನು ವೆದ್ದನಂತೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತೆ. ಈ ವಿಚಾರದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜೊಂಡಿಂಗ್ ಓಡಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದುದರಿಂದ, ಹಗುರಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ತಿಳಿ ನೀಲ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ಗತಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿಗಳು ಕಾರ್ನೋಡಗಳಂತೆ ಕವಿದುಬಿಡುವು. ಬಾಳು ಚಲಚಿತ್ರದಂತೆ ಕಣ್ಣೆದುರು ಸುಂದು ಹೋಯಿತು. ಬೀದಿಗುಂಟೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಅಲೆಗಳ ಚಿತಿಗಳ ಬೀದಿ ಹರಡಿತು. ತಪ್ಪಿದ ಬಸ್ಸು....ಕಂಡಕ್ಕರನ ಅಣಕದ ನಗೆ.... ಆಶೆಯ ಮೇಲೆ ತಣ್ಣೀರೆರೆಚುವ ಗಂಟೆಯ 'ಟಿಂಗ್' ಶಬ್ದ, ಬಸ್ಸು ಸಿಕ್ಕವರ ಗೆಲುವಿನ ಮುದ್ದೆ....

....ನಾನು ಬರೆದ ಚಿತ್ರವೊಂದು, ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿತು. ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಸವಿಹತ್ತಿತು. ಹೊಸ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಮಾಸ್ಟರರ 'ಗ್ರಿಡ್‌ಮರ್ಜಿ'. ಅಲ್ಲಿಯ ಚಿತ್ರಶಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಧಡಗ್ಗನೆ ಮುಚ್ಚಿದುವು. ವ್ಯಾನ್‌ಗೋ ಅಥವಾ ಪಾಲ್ ಸಿಝಾಂ ಆಗುವ ಹಂಬಲು ಗೋಣು ಮುರಿಸಿಗೊಂಡು ಜೀವಬಿಟ್ಟಿತು.

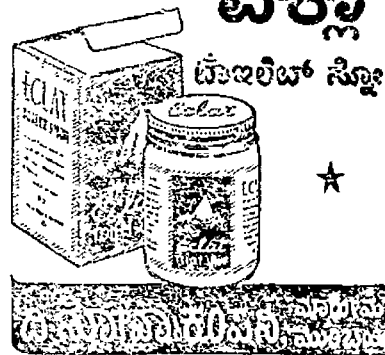
....ಕಂಕರಸೇಟ್ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತನಾಡ್ಕೆಯದಲ್ಲಿ ಓಲಾಡಿದೆ. ಕಾಲಿದಾಸ, ಬಾಣ, ಭಾರವಿ, ಮುರಾರಿ ಆಗ ಗೆಳೆಯರಾದರು. ಕೌಮುದಿಯ ಸೂತ್ರವಾರ್ತಿಕಗಳನ್ನೂ ಓದಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಕ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನಿಂತೆ. ಬಂದ ಬಸ್ಸು ಯಾರನ್ನೋ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು.

....ಕಾಲೇಜಿನ ಜೀವನ ಬಂತು. ಅವಳ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕಾರಣವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಅವಳು ಮಾಧವಿ. ಅವಳ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕನಸು-ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಎರಕ ಹೊಯ್ದು, ಭಾವಸುಮನಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲೆಂದು, ಮಾಧವಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಚಪಕವೂ ಅವಳೇ, ಮಾಧವಿಯೂ ಅವಳೇ, ಅವಳೇ ಸಾಕಿ! ಮರುಳುಗಾಡನ್ನೂ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೂ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಅವಳ

ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಹಗಲುಗನಸಿನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾಧವಿ ನನ್ನೊಡನೆ ರಾಸಲೀಲೆಯಾಡಿದಳು. ಪ್ರೇಮದ ಸುಧೆಯನ್ನು ಸವಿದು ನಾವೀರ್ವರು ಅಮರರಾದೆವು. ಮಾಧವಿ! ಮಾಧವಿಯ ನಶಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಮರೆತಿದ್ದೆ. ಮರುವರುಷ ಅವಳು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಮುಂದೇನಾದಳೋ ತಿಳಿಯಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಧವಿಯೂ ಮಾಯವಾದಳು. ಚಲಚಿತ್ರದ ಫೇಡ್‌ಔಟ್‌ನಂತೆ (Fade-out) ಅವಳ ಪ್ರತಿಭೆ ಸ್ಮೃತಿಸುಟಲದಿಂದ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಳಿಸಿಹೋಯಿತು. ಮಾಧವಿ ತಾವರೆಯಾದರೆ, ಲತಾ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತಹ ಹೆಣ್ಣು. ಅವಳ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನಿನಂತಹ ತಿಳಿನಗೆ ಅಕ್ಷಯವಾದುದು. ನಕ್ಕರೆ ಸೀಗೆಯ ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಬೆಳುದಿಂಗಳು ಚೆಲ್ಲಿದಂತೆ....ರಾಜಶೇಖರನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು. ಚಿತ್ರಾಂಗವೆಯಂತೆ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿದು ಹೋದಳು. ಮತ್ತೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ....ಬೆಲ್‌ಡಾರ್ ಪಿಯರಿನಲ್ಲಿ ಎನ್. ಎನ್. ನೀಲ್ಸನ್ ನಿಂತಿತ್ತು. ಗ್ಯಾಂಗ್‌ವೇ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿತು. ಬಂಜು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿ-ಯುಗುಳಿತು. ಹೊಗೆ ಮೂಡಲಕ್ಕೆ ಹರಡಿತು. ಕರವಸ್ತ್ರಗಳು ನೂರಾರು ಸಾರಿವಾಳಗಳಂತೆ ಫಡಫಡಿಸಿದುವು. ಹಡಗು ಮತ್ತು ಗಂಡೆಗಳ ನಡುವೆ ನೀರು ಕಂಡಿತು ನದಿ ಅಗಲವಾಗಿ ಕೊಳವಾಯಿತು. ಕೊಳವು ಜೆದರಿ ಕಡಲಾಯಿತು. ಕಡಲಾಚೆಗೆ ಸಿಸಿಲಿ, ಮಾರ್ಸೇಯ, ಪಾರಿ, ಐಫೆಲ್ ಟಾವರ್, ಕೆಲೇ, ಮುಂದೆ ಮತ್ತೆ ಮುನ್ನೀರು. ಅದರಾಚೆಗೆ ಹೊಸ ಜಗತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೇವಿಯ

ಮಾಧವಿ

ವರ್ಷವನ್ನೂ ಮೃದುವಾಗಿ
ಛೇದವಾಗಿ ಮುಸ್ತಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ
ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಗಳಿಸಿ
ಉತ್ತಮವಾದುದು

ಭವ್ಯಮೂರ್ತಿ, ಅದಕ್ಕೂ ಭವ್ಯವಾದ ನಾಯಗಾರಾ ಪ್ರಪಾತ. ಕೆಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ ವಿವ್ಯಾಸೀತ....ನೀಲ್ಸನ್ ಹೋಯಿತು. ದಂಡೆ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾನೂ ನಿಂತೆ; ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ದಣಿದೆ. ಅದೇ ಕರವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಬೆವರುಬರಸುತ್ತ ಮನೆಗೆಬಂದೆ.

ಯಾವದಾರಿಯೂ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಹೊವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಏಕೆ ? ಕಂಡಕ್ಕರಲಿಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಏಕೆ ಸಂಚುಹೂಡಬೇಕು ? ಯಾರೋ ಎದುರು ನಿಂತಂತಾಯಿತು. ಕೊಡೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಚೆಂಬರ್ಲೇ ! ಅಹುದು, ಆತನೇ. ಚರ್ಚಿಲ್ ಅವನಿಗೆ ಬಜಾಯಿ ಸಿದ್ಧ : 'ನಿನ್ನ ಬಸ್ಸು ತಪ್ಪಿತು.' ಅವನ ಹಿಂದೆ ಹಿಟ್ಟರನಿದ್ದ. ಅವನೂ ಬಸ್ಸು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಚರ್ಚಿಲ್, ಸ್ತಾಲಿನ್ ಹತ್ತಿ ಹೋದರು; ಈ ದುರ್ದೈವಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಉಳಿದರು. ಹಾಗೇಕೆ ? ಭಾರತದ ಬಸ್ಸನ್ನು ಚರ್ಚಿಲ್-ಅನೇರಿ-ಲಿನ್‌ಲಿತ್‌ಗೋ ತ್ರಿಕೂಟ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಬಯಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಸ್ಸು ತಪ್ಪದೆ ಹಿಡಿದ ಸುದೈವಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವನೂ ಇಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನ ಹಿಂದಿನ, ಇಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಮಹಾಪುರುಷರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಕರೆದೆ. ರೋಲ್ ಕಾಲ್ ತಕ್ಕೊಂಡೆ. ಸಾಲು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ, ಬುದ್ಧ ಸಿಕಂದರ್, ಸಿಝರ್, ಕೆಲೆ, ಗಾಂಧಿ, ಲೆನಿನ್, ಶಾ, ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಎಲ್ಲರೂ ಗೆದ್ದು ಸೋತಿದ್ದರು, ಸೋತು ಗೆದ್ದಿದ್ದರು. ಕಿಡಿಗೇಡಿ ದೈವವು ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಾಟವಾಡಿರು ವಾಗ, ದೈವದ ಚೊಚ್ಚಲ ಮಗನಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲ ಹೊನ್ನಾಗ ಲೆಂದು ಹಟಹಿಡಿಯಲು ನೀನು ಯಾವೂರ ಕಾಮಣ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿಯೆಂದು, ಮನಸ್ಸಿನ ಒಂದು ಮುಖ ನನ್ನನ್ನು ಆಣಕಿಸಿತು. 'ದೈವದ ಹೆಸರಿ ನಿಂದ ಲೆಕ್ಕಿಕೆ ಮುರಿಯುವುದು ಹುಚ್ಚುತನ, ಪೊಳ್ಳುರಟ್ಟಿಯ, ಅಕ್ಕಿದೆಯ 'ಅಳುಬುರುಕರ ಲಕ್ಷಣ' ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದೆ. 'ಯುರೇಕಾ' ಎಂದು ಜಗಿದು ನಿಂತೆ !

ಒಂದು ಬಸ್ಸು ತಪ್ಪಿದರೆ ಪ್ರಲಯನಾದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾಳ್ಮೆ ಬೇಕು. ಆಶಾವಾದ ಬೇಕು. ಸತ್ತೆಮ್ಮೆಗೆ ಹತ್ತು ಸೇರು ಹಾಲು, ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಭೂತಕಾಲಕ್ಕೆಳೆಯುವುದು. ಕೈಜಾರಿ ಹೋದದ್ದು ಹೋಯಿತು. 'ಇಂದು' ಎನ್ನುವುದು

(೪೪೪ ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಬಂದದ್ದು)

ಗಲೇ ಈ ವಿವಯ ಚರ್ಚಿಸಾಡಿ 'ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದರಿ' ಎನಿಸಿ. ಕೊಂಡಿದ್ದ. ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಲೀಲೆ ಲಂಗದ 'ಜಯಂತಿ' ಯನ್ನೂ ಆಚರಿಸಿದ್ದಳು.

ನೇಸರು ಹೊತ್ತುತಂದ ಬೆಳ್ಳಿರಣಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಿ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ, ಪಡುವೆಣ್ಣೆ ನಡೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆಗಾಗಿ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದ. ಲೀಲೆ ಮತ್ತು ಬಾಲು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಸಾ, ತಮ್ಮ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುತರುವ ತಂದೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಕಾದುನಿಂತರು. ಎಳೆಯ ಹೈದಯಗಳಿಂದ ಸಂತಸದ ಹೊಸಲು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಣಿಕೆ ಪಡೆಯಲು ನಾನು ಮುಂದೆ—ತಾನು ಮುಂದೆ ಎಂದು ತವಕಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಎತ್ತಿದ ಕೈಗಳೊಡನೆ ಮಕ್ಕಳು ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಎಂದಿಗೂ ಇದೆ. ಅದರಾಚೆ 'ನಾಳೆ' ಯಿದೆ. ಒಂದು ಬಸ್ಸು ತಪ್ಪಿದರೆ, ಅದರಪ್ಪನಂತಹವು ಹತ್ತು ಬಂದಾವು !

ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಸಿಗದ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಕುಗ್ಗಿದ್ದೆ. ಈಗ ಸಿಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳ ನೆನಪು ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಂದಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಕ್ಲಾಸಿಗಿಂತ ಹಿರಿದಾದ ಸಮಾಧಾನ. ಸದೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ:

"Around me I behold

Where-ever those casual eyes are cast
The righty minds of old."

ಶಾ, ವೆಲ್ಸ್, ಜೋಡರು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ on every subject under the sun, ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರವೀಂದ್ರ, ಶಿಲ್ಲಿ, ಖಯ್ಯಾಂ ನನ್ನೆದುರು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಡಿಕ್‌ನ್ಸ್, ಮಾಮ್, ಮೋವಾಸಾ ಹೇಳಿದ ಅದ್ಭುತ ರಮ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಮೈ ಮರೆತು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ....ವಿಜಯಾ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ; ಒಂದು ವರುಷದ ಕಂದ ಮಂದಾರ, ನನ್ನ ಮನೆಯ ನಂದಾದೀಪ....ಚಂದ್ರನಂತಹ ಎಂದೂ ಮರೆಯದ, ಸುಖದಲ್ಲಿ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಾಲು ಬೇಡುವ ಗೆಳೆಯರು....! ನಾಯ ಗಾಂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ; ಮಾವುಂಟಾ ಬ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ನಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಸುಂದರತಮವೆನಿಸುವ ನೋಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅನಂದಸಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಗಿರುಸೊಪ್ಪೆಯ ತಡಿಸಲು, ಗಂಗೆ-ಯಮುನೆಯರ ರಮ್ಯಸಂಗಮ, ಬೇಲೂರಿನ ತಿಲಾಬಾಲಿಕೆಯರು ಜುಹೂ ಕಡಲದಂಡೆ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಉತ್ತುಂಗಶೃಂಗಗಳು....ಬಾಳು ನನ್ನ ವಿನಯ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದುಡುಕೆ ಅದನ್ನು ನಿಂದಿಸು ವುದು ಶುದ್ಧ ಕೃತಘ್ನ ತನವಾದೀತು.

ನಾಲ್ಕು ದಾರಿ ಸೇರಿದ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ನಡುವೆ ಟ್ರಾಫಿಕ್-ಐಲಂಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಕಾಣದ ಕೈಯೊಂದು, ನಾನರಿಯದ ಯಾವುದೋ ಕಾಯಿ ದೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಓಡಾಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ತಡೆವಾಗ ತಡೆದು, ಅದು ತೋರಿದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನೇರಲು ಧಡಪಡಿಸುವ ಜನರ ಸಾಲುಗಳು ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಿವೆ. ಆ ಅಸಂಖ್ಯಜನರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಒಂದೊಂದು ಬಸ್ಸು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಖೇದವಿಲ್ಲ. ಬರುವ ಬಸ್ಸು-ನ್ನೇರಿದಾಯಿತು, ಎಂದು ಸಮಚಿತ್ತನಾಗಿ ದಾರಿಕಾಯುತ್ತಿರುವೆ.

ಗಾಳಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಸುಯ್ಯಿ ನಲ್ಲೂ ಹಾದಿಹೋಕರ ಪ್ರತಿನೇರಳಿ-ನಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಬರುವಿಕೆಯ ಪೂರ್ವಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ! ಲಂಗ-ಸ್ಲೈಟುಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಬರುವ ತಂದೆಯ ಚಿತ್ರ ಅವುಗಳ ಮುಂದೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಸೂರ್ಯ ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡ, ಕತ್ತಲು ನಾಲೆನೆಗೂ ಪಸರಿಸತೊಡಗಿತು.

ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ವೆಂಕಟೇಶ ಬಂದೇ ಬಂದ! ಲೀಲೆ ಮತ್ತು ಬಾಲು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಜಗಿದು, ತಂದೆಯ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೇತುಬಿದ್ದ ಚೀಲವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹುಡುಕತೊಡಗಿದರು.

ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಲೇಟಾಗಲಿ, ಲಂಗವಾಗಲಿ, ಇರಲಿಲ್ಲ; ಅಫೀಸಿನ ಕಾಗದದ ಮೂಟೆಯಿತ್ತು !

ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖು

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ. ಶಿವಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿ, ಹೂಸಿನ ಹಡಗಲಿ

ಇಂದು ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಬಂದ ಸಂಬಳದ ಹಣ, ಹಿಂದಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತೀರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಆನಂದದ ದಿನವೆಂದು ತಿಳಿದ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖು ಇಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನ ದಿನವೇ ಆಗಿದೆ.

“ ಚೀನೀ ಪಡೆ ಕೋರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು ! ಯು. ರಾ. ಸಂಘದಿಂದ ರಷಿಯಾದ ಸಭಾತ್ಯಾಗ ! ಇಂಡೋ ಚೀನಾ ದಿಗ್ವಿಜಯ. ಗಳು ! ”

ಇಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ಮಹಾಪುರಗಳು ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ನಡುಗಿಸಿದರೂ, ವೆಂಕಟೇಶನನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲಾರವು ! ನಿವೃತ್ತ ಅವನನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನಾಸಕ್ತನೆಂದೇ ಕರೆದರೂ, ಅವನು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರ. ರಾಜಕಾರಣವೆಂದರೆ ಸೋಮಾರಿಗಳ ಪಂದ್ಯಾಟವೆಂದು ಅವನು ವಾದಿಸುವ. ನಿಜ, ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳ ಕಡೆಗೇ ಹೊರಳದಷ್ಟು ಕೆಲಸ—ಅಫೀಸಿನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದ್ದ.

ಸೂರ್ಯನು ಭೂಮಾತೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ತಲೆಮರಿಸಿದಾಗಲೇ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಫೀಸನ್ನು ಬಿಡುವುದು ! ಗುಮಾಸ್ತಿಕೆಯ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕೆಯಲ್ಲಿ : ಹರಿದ ಧೋತರ, ಓಬೀರಾಯನ ಸಮಕಾಲೀನನೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂತಹ ಕೋಟು, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಭಾರವಾದ ಅಫೀಸಿನ ಕಾಗದದ ಮೂಟೆ, ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಕ್ಷಾರಿಕನ ಕೈಕಾಣದ ಮೋರೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಂತೋಷದ ಛಾಯೆ, ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಪಡೆದ ಚುಚ್ಚುಮಾತಿನ ವೇದನೆ ಅಥವಾ ಮರುದಿನ ತಯಾರಿಸಬೇಕಾದ ‘ಅರಿಯರ್ಸ್’ ಲಿಪ್ಪಿನ ಕಹಿನೆನಪು—ಇವುಗಳೊಡನೆ ಭಾರವಾದ ದೇಹ ಹೊತ್ತು, ಮುನ್ನಡೆಯದ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹೇಗೋ ನಡೆಸುತ್ತ, ವಾಹನಗಳ ಭರಾಟೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿನ ಜನರ ಗಜಬಿಜಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮನೆಗೆ ಮರಳುವನು.

ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವೆಂಕಟೇಶ ಗಾಂಧೀವಾದದ ಉಗ್ರಗಾಮಿ. ಕಾರಣವಿಷ್ಟು :—ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು “ಒಬ್ಬ ದೇವರು ಒಂದು ಜಾತಿ, ಒಂದು ಪಂಥ”ವನ್ನೇ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ ; ಆದರೆ ವೆಂಕಟೇಶನ ‘ಅದ್ವೈತ’ ವಾದವು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚು ಮುನ್ನೆಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಒಂದೇ ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಊಟದಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಯಾಗಲಾರದು. ಅವನ ಒಂದೇ ಒಂದಾದ ಕೋಟು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಉಸಾರ ಸೇವೆಯನ್ನು

ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ, ಪರ್ಟಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ತೇವೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೋರ ಗೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿತ್ತು !

ಅದು ಅವನು ಮನೆಸೇರಿದಾಗ, ರಾತ್ರಿ ಎಂಟುಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮನೆ ? ನಿಜ. ಮೂವರು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರೆ ಸ್ಥಳವಿರದ ಒಂದು ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆ, ಮಲಗಲೊಂದು ಚಿಕ್ಕಕೋಣೆ—ಇಂತಹದೊಂದು, ವೆಂಕಟೇಶ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಎರಡು ಮಕ್ಕಳ ಮನೆ ! ಮನೆಯ ಮಾಡಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಹೊಗೆಯ ಕಪ್ಪುಹೊದಿಕೆ, ವೆಂಕಟೇಶನ ದಾರುಣ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಟ್ಟಿದ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೋಟನ್ನೆಸೆದು, ಮೂಲೆಗೆ ಅಫೀಸಿನ ಮೂಟೆಯನ್ನೊಗೆದು, ವೆಂಕಟೇಶ ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗಿ ಕಾಲುಚಾಚಿದ. ಭಾರವಾದ ತಲೆ ಬಾಗಿತ್ತು. ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುವ ಬಾಳಬೇಗೆಯನ್ನೇ ಹೊರಗೆ ಚಾಚುವಂತಹ ಹಿರಿದಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರೊಂದು ಸುತ್ತಲೂ ಆವರಿಸಿತು.

‘ನಾಳೆ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖು.’ ಅಡುಗೆಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವೆಂಕಟೇಶನ ಹೆಂಡತಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಉಪ್ಪಾರ ತೆಗೆದಳು. ಗಂಡನಿಗೆ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ಮುನ್ನ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಭಾವವಿತ್ತು ಆ ಉಪ್ಪಾರದಲ್ಲಿ. ಆ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲೊಳಗೊಂಡ ಸಂತಸದಲ್ಲಿ, ವೆಂಕಟೇಶ ಭಾಗಿಯಾದಂತೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಏನೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ ತಿಂಗಳಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಬರುವ ಆ ಸಂತಸದ ದಿನದ ಬಗ್ಗೆ, ಅವನನ್ನು ಯಾರು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರೂ ಎಚ್ಚರವಾಗದಷ್ಟು ತನ್ಮಯನಾಗಿದ್ದ.

‘ಸುಶೀಲಾ ಎರಡು ಬಾರಿ ಬಂದು ಹೋದಳು’ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಮಾತೆತ್ತಿದಳು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ. ‘ನಾಳೆ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖುಗೂ’ ‘ಸುಶೀಲಾ ಎರಡು ಬಾರಿ ಬಂದುಹೋದುದಕ್ಕೂ’ ಇರಬಹುದಾದ ಈ ಬಾದರಾಯಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ವೆಂಕಟೇಶ ಉದ್ದೇಗಗೊಂಡುದರಿಂದ, ಅವಳು ಈ ಬಾರಿ ಗುರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಅಸಂಬದ್ಧವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ವೆಂಕಟೇಶನಿಗೆ. ‘ನಾನು ಅವಳಿಂದ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕಡವಾಗಿ ತಂದಿದ್ದೆ.....’ ಅವಳು ಸಾಧ್ಯಂತ ನಿವರಿಸಲು ಮೊದಲುಮಾಡಿದಳು.

‘ಏಕೆ ? ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ? ಯಾರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ?’ ‘ಗಂಡ’ ತನದ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ವೆಂಕಟೇಶ. ಅವನು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಲಹ ಮಾಡುವ ಮನೋವೃತ್ತಿಯವನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಬಡ—ತನದ ತೊಳಲಾಟದಲ್ಲಿ ಎದ್ದ ಭಾವೋದ್ರೇಗದಿಂದ ಕೆರಳಿದಂತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಗಂಡನ ನಿರುಕ್ತಶಾಧಿಸತ್ಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಅವಳು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮಾಡಿದ ಸಾಲ ಮನೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತ.

‘ನಿಮ್ಮ ತೊಂಬತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ನುಂಗುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ನಮಗೆ’ ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದಳು. ಕೇಳಿದಾಗ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಗೊಡುವಂತೆ ಕಂಬನಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕಲ್ಲು ಕರಗುವಂತಹ ಹೆಂಗಳೆ.

ಯರ ಈ 'ಅಟಂ ಬಾಂಬಿಗೆ' ವೆಂಕಟೇಶನ ಎದೆ ನುಚ್ಚು ನೂಲಾಯಿತು.

ಅವನು ಸೋಲನ್ನೊಪ್ಪಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಗಂಡನ ಅಸಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಳೂ ಮನಗಂಡಳು. ಗೆಲುವಿನ ಮಂದಹಾಸ ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂತು. ಹಿಂದಿನಿರುವ ಏಕಾದಶಿಯನ್ನು ಸಾರುಗಾಣಿಸಲು ಸುಶೀಲೆಯಿಂದ ಎರವಲಾಗಿ ಪಡೆದ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕತೆಯನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ವಿವರಿಸಿದಳು. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸೀಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಪ ವೆಂಕಟೇಶ ಮರುಗಿದ.

ಸುಶೀಲೆಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ 'ಕೇಸ್' ಅದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಅಂತಹ 'ಕೇಸ್' ಗಳ ಒಂದು ಸಮೂಹವೇ ಕಾದಿತ್ತು ಹೊರಬರಲು. ಗೆದ್ದ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ವಿವರಿಸ ತೊಡಗಿದರು—“ ಸಾಲಗಾರರಾಗಲು ಮನಸ್ಸೊಪ್ಪದಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಮೈತುಂಬಾ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಸಭ್ಯವರ್ತನೆಯೇನೆಂಬುದೂ ತಿಳಿಯದ ಹಾಲಿನವನಲ್ಲಿ....ಬೈಗುಳಿನಿಂದಲೇ ಮಾತು ಮೊದಲುಮಾಡುವ ಮೊಸರಿನವಳಲ್ಲಿ....ಮತ್ತು ಸಿಡುಕಿನ ನೆರೆಮನೆಯ ಆ ಸೀತೂ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ.....” ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸುರಿಯುವ ಜಡಿಮಳೆಯಷ್ಟು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿತ್ತು ಅವಳ ಸಾಲದ ಪಟ್ಟಿ.

ವೆಂಕಟೇಶನ ಅಂತರಾಳಲ್ಲಿ ತುಮುಲಯುಧವೇ ನಡೆದಿತ್ತು. 'ಅಪ್ಪಾ, ಅಪ್ಪಾ, ಹೋದಂತಿಗಳು ಹೊಸಸ್ಲೇಟ್ ಕೊಡಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೆಯಲ್ಲವು' ಎಲಿವೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅವನ ಚಿಕ್ಕಮಗು, ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಆಶೆಯ ನೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತಾ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿಬಂತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಂದೆಯ ಬಾಯಿಂದ 'ಹೂಂ' ಕೇಳುವ ಕಾತರತೆ ಇತ್ತು.

ಅದು ಹಳೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನೇ ತಂದೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಡುವ 'ರಿಮೈಂಡರ್' ಆಗಿತ್ತು. ಆ ಮುಗ್ಧ ಮುಖ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆಶೆಯ ಹೊಂಬಿಸಿಲು, ಅವನ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯಂತಹ ಮನವನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ನೀರುಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ವೆಂಕಟೇಶ ಮಗುವನ್ನಷ್ಟಿ ಹೇಳಿದ: 'ಆಗಲವು'

ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾದ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಯ ಅರಿವು, ಅವನಿಗೆ ಆಗ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯ ಆಶ್ವಾಸನಿಂದ ಗಾಳಿತುಂಬಿದ ಕಾಲ್ಪೆಂಡು ಪುಟಿದು ನೆಗೆವಂತೆ ನೆಗೆಯಿತು ಮಗು. ಈ 'ಪೂರೈಕೆ' ಮುಂದಿನ 'ಬೇಡಿಕೆ'ಗಳಿಗೆ ಗೆಲುವು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು.

ಹಿರಿಯ ಮಗು ಲೀಲಾ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ತಾಯಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಗುಣುಗುಟ್ಟಿತೊಡಗಿದಳು. 'ಹೊಸ ಲಂಗ ಬೇಕಂತೆ ಲೀಲೆಗೆ, ಒಂದೇ ಸವನೆ ಮೊನ್ನೆಯಿಂದ ಸೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ' ಹೆಂಡತಿ ಮಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂಡಿಸಿದಳು.

ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಬಿಡುವುದೇ ಮಹೋಪಾಯವೆಂದು ಬಗೆದು ವೆಂಕಟೇಶ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದ.

ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಒಂದೆರಡು ಪುರಾಂಗನಷ್ಟು ದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ವೆಂಕಟೇಶನಿಗೆ ಒಂದು ಹುಲ್ಲಿನ ದಿಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವನು ಹಾಗೆಯೇ ಒರಗಿ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಆಗಸದತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹೊರಳಿಸಿದ. ವಿಶಾಲವಾದ ನೀಲಾಕಾಶ. ಆಗಲೇ ಮೂಡಣ ದಿಗಂತದಿಂದ ಒಂದು ಮಾರು ಮೇಲೇರಿದ ಚಂದಿರನು ಸ್ನಿಗ್ಧಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಜೆಲ್ಲಹತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇನಿಯನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ನಾಚಿಬರುವ ನಲ್ಲೆಯಂತೆ, ತಾರೆಗಳು ಒಂದೊಂದೇ ಮಿನುಗತೊಡಗಿವೆ. ಆ ಶಾಂತಿಯ ಆಗರವನ್ನು, ಬಾಳ ಬೇಗುದಿಯನ್ನು ತಡೆಸುವ ಆ ಸಾಂದದ ಬೀಡನ್ನು ವೆಂಕಟೇಶ ಕಣ್ಣಿರಳಿಸಿ, ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟವಿಲ್ಲ, ಮೂರ್ಖತೆಯಿಲ್ಲ, ಸುಲಿಗೆಯಿಲ್ಲ.

ಹೋ! ಜೀವಾತ್ಮ ಒಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಜಗಿದು ಸೇರಬಾರದೇಕೆ? 'ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಗಳು ಆಕಾಶವನ್ನು ಪರಲೋಕವೆಂದಿದ್ದಾರೆ' ಹೊಯ್ಯಾಡುವ ವೆಂಕಟೇಶನ ಮನಸ್ಸು ಅಧ್ಯಾತ್ಮದತ್ತ ಸಾಗಿತು. ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸತೊಡಗಿದ: ಮಾನವ ಬಾಳುವುದೇಕೆ? ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸುಖವೆಂದರೇನು?—ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತಣ್ಣಗೆಲನ್ನು ಬಯಸಿದಂತಲ್ಲವೆ? ಮೌಢ್ಯವೇ ತುಂಬಿರುವ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿದೆಯೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಬಾಳುವುದರ ರಹಸ್ಯವೇನು? ಮೌಢ್ಯ ಅಧರ್ಮವನ್ನು ಸೃಜಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ದೇವರೇ ಹೇಳಿದ 'ಯದಾ ಯದಾ ಹಿ ಧರ್ಮಸ್ಥ.....ಸಂಭವಾಮಿ ಯುಗೇ ಯುಗೇ' ಈ ವಾಕ್ಯದ ಯಥಾರ್ಥವೇನು? ಧರ್ಮಸ್ಥಾ ಪನಾಚಾರ್ಯ ಏಕೆ ಉಡಯಿಸಿ ಬರಬಾರದು? 'ದುಷ್ಕೃತ್ಯ' ನಾಟಕವಾಡುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಾ ಪನೆಯ ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ದೇವರಿಗೆ? ಹಾಗಾದರೆ ದೇವರು ಸುಪ್ತನೇ?

ಅಲ್ಲ ದೇವರು ಕುರುಡ!

ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ರಾಯಸಹೊತ್ತು; ದಿಗಂತದಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಗಿರಣಗಳು ಮೊಗದೊಡೆದುವು. ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ಶುಭಸಂದೇಶವನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದುವು. ಕಿಟಕಿಯೊಳಗಿಂದ ತೊರಿ ಒಳನುಗ್ಗಿ ಎಳನೇಸರಿನ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕೆ ಎಳಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ವೆಂಕಟೇಶನ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ 'ಪೂರೈಕೆ'ಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಸಾಸಿರಕಿರಣನಿಗೆ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದುವು. ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಆ ದಿನ ಸುದಿನ! ಆ ಪ್ರಭಾತ ಸುಪ್ರಭಾತ!

ಆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಲೀಲೆಗೆ 'ಒಂದು ಹೊಸ ಲಂಗ'! ಬಾಲುವಿಗೆ 'ಒಂದು ಹೊಸ ಸ್ಲೇಟ್! ಪುಟ್ಟ ಹೃದಯಗಳು ನೆನೆದು ಹಿಗ್ಗಿದುವು. ಆಶಾಕಿರಣಗಳು ಎಳವೆಯ ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಿದುವು. ಬಾಲು ಈ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದ್ದ. ಹೊಸಸ್ಲೇಟಿನ ಮಾಲಿಕನೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ? ಗೆಳೆಯರಲ್ಲಾ-

(ಹಿಂದಿನ ೪೭೬ ನೇ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ)

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ

ಡಿ. ಕೆ. ಮ. ಶಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರಭಾವ!

ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರಭಾವ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು, ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು; ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾದರೂ ಕಾಣುತ್ತಲಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಬಳಿದ ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆ ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಇವೆ.

‘ ಬಾಳಿದು ಕನಸಲ್ಲ, ಗೋಳಿನ ತಿನಿಸಲ್ಲ,
ನನ್ನಿ-ಹಗ್ಗಿನ ಹೊಸತೋಟ!
ನಾನೊಂದು ಮಾಮರ, ನೀ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಳ್ಳಿ
ಚೆನ್ನೇ ಚೆನ್ನಿನೆತು ಈ ಕೂಟ? ’....

ಕೂಡ ಈ ರಸದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದಷ್ಟು ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ದಾಟಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ತತ್ತ್ವ ರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಸದ ಉಸಿರನ್ನೊತ್ತು, ತತ್ತ್ವದ ಹೊದಿಕೆ ಹೊದ್ದು ಹೊರಬಂದ ಭಾವನೆಗಳೇ ಇಂದಿನ ಪ್ರೇಮಗೀತಗಳು.

ಎನ್ನುವ ಆಶಾವಾದಿತ್ವದ ನಂಬುಗೆಯ ಯುಗ ಇಂದಿನದು! ಜೀವನ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಬಸವಳಿದು ಬಳಲಿದ ಜೀವಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಆರ್ಕರ್ಷಕ ತತ್ತ್ವ ಆನಂದಕ್ಕೆಡೆಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯಕ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಿರಬೇಕು. ನಲವಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಬರೀ ದುಃಖದ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಬೇಯಲು, ಬಾಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಮೇಲೆ ರಸದ, ಸಂತಸದ ತಂಗಾಳಿ ಆಗಾಗ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರೇನೇ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಸುಖ ದೊರೆತೀತು!

ನಮ್ಮ ಶಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಣ, ವೀರ, ರೌದ್ರ, ಹಾಸ್ಯರಸಗಳಿರುವಂತೆಯೇ ರಮ್ಯತೆಯ ರಸವಿರಬೇಕು, ಇವೆ. ಈ ಶತಮಾನದ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು, ತಮ್ಮ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಯ ಅಭಿಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನೊಂದು ಹಾಡಿರುವಂತೆಯೇ, ಗತವೈಭವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿಸಟಲದ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಿರುವಂತೆಯೇ, ಜೀವನದ ತತ್ತ್ವರಹಸ್ಯವನ್ನು ಸಾರಿರುವಂತೆಯೇ, ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ರಸ ನಿಮಿಷವನ್ನೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ, ನಶ್ವರ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅಮರತ್ವದ ಮೂಲವನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಪ್ರೇಮದ ನೈಜಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಡಕಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೇಮವು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಒಂದು ಅವ್ಯಕ್ತ ಆಕರ್ಷಕ ಶಕ್ತಿಯೆಂದೂ, ಮಾನವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ ಪಾತ್ರ ಎಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನೂ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಅಗಿ-ಹೋಗಿರುವ ತಾತ್ತ್ವಿಕರು, ಕವಿಗಳು ದಾರ್ಶನಿಕರು, ರಾಜಕೀಯ ತಜ್ಞರು, ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು ಕೂಡಾ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಆದರೆ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು

‘ ಪ್ರೇಮವೆಂಬುದು ದೈವಿಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆ-ಯುತ್ತಿರುವ ಮಾನವನ ಅಂಕರಾತ್ಮದ ಹಸಿವು ’—ಈ ಕ್ಷುದ್ಬಾಧೆಗೆ ಎಂತಹ ಸಂಯಮಿಯೂ ತಲೆಬಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಲವು ಕನ್ನಡಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ, ಕೆ. ಎಸ್. ನ. ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಎಂದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಕವನಗಳನ್ನು ಹೊಸದಿರುವವರು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಹಲವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕಷ ವಿಮರ್ಶೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಹೊಸಬಾಳಿನ ಆಶಾಕಿರಣಗಳಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರೇಮಕವನಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಅಮರತೆಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿರುವ ಅಮರಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಗಳಾದ ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ ಮತ್ತು ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ ಅವರುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು; ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊರಸೂಸುವ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳ ರಚನಾಕಾರರಾದ ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನೂ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ‘ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಬೆಳಗಿ ’ನಲ್ಲಿ ನೈಜಪ್ರೇಮದ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ತಂದೊಡ್ಡುವ ಎಡರುಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದ ಹಿ. ಮಾ. ನಾಗಯ್ಯನವರನ್ನೂ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲಿನವರು ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿನಿಂದ ಅಮರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ತತ್ತ್ವದ ಒರಗಿ ಕಟ್ಟುವವರು; ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಹೊರಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ ರಮ್ಯತೆಗೆ,

ರಸಾಸ್ವಾದನೆಗೆ ಕೈನೀಡುವವರು. ಆದಕೂ ಈ ಎರಡೂ ಗುಂಪಿನವರ ಗುರಿ ರಸಾಸ್ವಾದನೆಯೇ! ಆದರೆ ದೃಷ್ಟಿಪಥವೇ ಬೇರೆ ಆಗಿದೆ!.....

ಬೇಂದ್ರೆ, ಕುವೆಂಪು, ತಿ. ಸಂ ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ 'ಬಾಲನ ನಿಜವೇನು?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ರಸನಿಮಿಷಗಳ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಮರ್ಮ, ಅಮರತೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕವನಗಳನ್ನು ಓದುವಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನ ದೊರೆಯುವಂತೆ, ರಮ್ಯತೆ, ರಾಗಗಳ ಮಿಶ್ರಣ ಮನೋಭಾವ ಮೂಡುವಂತೆಯೇ ತತ್ತ್ವರಹಸ್ಯದ ಅಲೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ವಿಚಾರಕ್ಕೆಡೆಮಾಡುವ ಆಕರ್ಷಕ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ನನಗೆ ಅರಿವಾಗದಿದ್ದು ಪ್ರೇಮಕವನಗಳೆಂದರೆ ಮೂಗು ಮುರಿಯುವ ಜನ, ಇವರ ಕವನಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ, ಅವುಗಳ ಅಂತರಾರ್ಥ ಅರಿವಾಗಿ, ಅವರಿಗಿರಬಹುದಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮನೋಭಾವ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದಲ್ಲಿ ರಮ್ಯತೆಯ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದ ಅರಿವಾದೀತು :

“ಅನೇಕವಾದವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಮೇಯವೆಂಬಂತೆ, ಶರ್ಕ ತಾಂಡಕವನ್ನೂ ಮಜ್ಜದೊಳಗಿನಿಂದ ಧ್ವನಿ ಹೊರಟಂತೆ, ಶರ್ಕದ ಹಿಂಸ ಒಂದು ಅತ್ಯರ್ಥವಾದ ಮೂರ್ತಿ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಮರಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನಂತ ದೇವನಿಲ್ಲದೆ ಅನಂದವಿಲ್ಲ; ಕಲ್ಲಿನ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಫುಟವಾಗುವ ರಮ್ಯತೆಯು ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನದ ಫಲವೇ....

ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಗುಣ, ಒಂದು ಅರಸುಮನನಿನ ಗುಣ, ಒಂದು ಶಿಲ್ಪಿಯ ಸಂಕಲ್ಪದ ಗುಣ, ಒಂದು ಜನತೆಯ ಭಾವುಕತೆಯ ಗುಣ, ಹೀಗೆ ರಸದ ಹನ್ನೆರಡು ಹಳ್ಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಜನದ ಲಾಕಿಕೆ, ಪೂಜಾರಿಗಳ ವಿಷಯಲೋಲುಪತೆ, ಮೂರ್ತಿ ಭಂಜಕರ ಧನದಾಶೆ ಇವುಗಳ ಮುಪ್ಪುರಿ, ರಸವನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ವಿರಸಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದ ರಸ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀವನಗಳ ಸಮರಸಜೀವನ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಉದ್ಭವಮೂಲ, ಅಧಃಶಾಯಿಯೆಂಬಂತೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ದಾಟಿರುವ ಅಮರತೆ ಇದೇ. ರಸ ಸಾರುತ್ತಿರುವ ಸಂದೇಶ ಇದು!

ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಲಯಬದ್ಧ ಅಲಿಪ್ಯ ಹಾಸು-ಹೊಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಚಾರಮೂಲ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಬರೆದಿರುವ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಉದ್ದಿಶ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬರೆಯುವಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವು ಕವನಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಆ ರಮ್ಯತೆ, ಆ ಸೊಬಗನ್ನು ಸವಿಯಬಹುದು. ಉತ್ತರ ಸೀಮೆಯ ಧಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನುಡಿಯುತ್ತಾ ‘....ತುಂಬಿ ಯೊಂದು ಹಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಹೊಳಿಮ್ಯಾಗ, ತಾವರೊಂದು ಬಾಯ್ಬಿಡ ತಿತ್ತೋ ಹೊಳಿಯಾಗ....’ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಂಡವರು. ‘ಬಡವರ ಮಗಳಾಗಿ ನೀನು— ಸಡಗರ ನಿನಗ್ಯಾಕೆ’ ಎಂದು ಅಣಕಿಸುತ್ತಾ ‘ತುಂಬುಲದ ತುಟಿಯ ತೋರಿ | ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮುಡಿಮೆಕೊಂಡು | ಮೆಲ್ಲಗಾಗಿ ಬರುವಳ್ಳಾರೆ? ಸಂಜೆ ಏನೇ?’ ಎಂದು ಅಕೆಯ ನೈಜಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ‘ಹುಬ್ಬುಹಾರಿಸಿದಾಗ ಹಬ್ಬ ಎನಿಸಿತು ನನಗೆ!’ ಎಂದು ಸಂತಸ ಸೂಚಿ

No pain! When you use NOPAIN

NOPAIN CALCUTTA CHEMICAL CO., LTD.

Calcutta Chemical Product

It acts like magic in all pains and gives immediate relief.

BOMBAY OFFICE: Princess Street.

ಏಜಂಟರು ಬೇಕು

ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಏಜಂಟರು ಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಕರಾರುಗಳಿಗಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಈ ಬೇಕಾದರಪತ್ರಿಕೆ-ಇ ಯನ್ನು ಮನೆಮನೆಗೂ ತಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಸುತ್ತಾ 'ಭಂಗಾರದ ಮಾಡದಿಂದ ಸಿಂಗಾರದ ಮೆಳಗಿರಿಸೇನ?' ಎಂದು ವರದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಪ್ರೇಮದ ಮಾಧುರ್ಯ, ರಸದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸುಧುರವಾಣಿಯಿಂದ ಸಾರಿದವರು. "ಒಲುಮೆಯು ನಡ್ಡೊಂದು ಕುಲುಮೆಯು ಕೆಚ್ಚುವು" "ಹುಡುಕ್ತಾನ ಹಿಗ್ಗಿಣಾದಾರಿ! ಹುಡುಗ ಸುಖಸುಖ ಸಾಗರ ಸೇರಿ! ಮದುಮಿಯ ಹಡಗವನ್ನೇರಿ! ಹುಡುಕ್ತಾನ ಹಿಗ್ಗಿಣ ದಾರಿ...." ಎಂದು ನೈಜ ಪ್ರೇಮ ತನ್ನ ಪಥದಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದಾದ ಎಡರು, ತೊಡರನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದುದನ್ನು ತಾತ್ಪ್ರಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರೇಮದ ಕ್ರಮವಿಹಿತ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸೌಂದರ್ಯ, ರಮ್ಯತೆಯ ಕಡೆಯ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಮುಷಿದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು 'ಕಾಮ-ಪ್ರೇಮ ಕೆಸರು-ಕಮಲವಿದ್ದಂತೆ; ಒಂದು ವಾಚ್ಯ-ಇನ್ನೊಂದು ಧ್ವನಿ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಭೇದವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಕಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿಕೊಡದು; ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧ ತಟ್ಟಿಬಾರದು. ಅವುಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಧ್ರುವಾಂತರ. ಪ್ರೇಮವು ಪಶುಪಹಜವೃತ್ತಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕುರುಡುಪೂಜೆ ಸಲ್ಲದು. ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಸಗಳ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವು ಅತ್ಯುಭ್ರಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಎಂಬುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಾವು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು 'ರಸವೆ ಜನನ! ವಿರಸ ಮರಣ! ಸಮರಸವೇ ಜೀವನ ||'....

ಇನ್ನು 'ಕುವೆಂಪು'ರವರ 'ಪ್ರೇಮಕಾಶ್ಮೀರ'ವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ, ಪ್ರಕೃತಿದೇವಿಯ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಕಾಶ್ಮೀರ-ದಷ್ಟೇ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸೌಂದರ್ಯದ ಸತ್ಯಪಥದಲ್ಲಿ ತಾತ್ಪ್ರಿಕ ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರವಾಸ ಎಷ್ಟು ಸುಖಕರ— ಎಂಬುದೇ ಇವರ ಕವನಗಳ ಒಳತಿರುಳು.

'ಸಂಸಾರ, ಪ್ರೇಮ, ರಮ್ಯತೆ ಎಲ್ಲಾ ನಷ್ಟರವೆಂದು ಹೇಳುವ ಜನಕ್ಕೆ 'ಜಗದೀಶ್ವರನೇ ವಿಶ್ವಸಂಸಾರಿಯಾಗಿರಲು ಸಂಸಾರ ವಾತವೆಂದೆನಬೇಡವು! ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಲು ಬಾರದಿರೆ ತೋರದಿರೆ ಬರೆದೆ, ದೋಣಿಯ ಹಳಿದು ಸಲವೇಸೈ!' ಎಂಬುದು ಅವರ ದಿಟ್ಟ ಸವಾಲು.

'ಪ್ರೇಮ ಬಾಳಿನ ಒಂದು ಮಹಾಕವಿ. ವಿಶ್ವಕೇಂದ್ರದ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಭಂಗ ಮುರಾರಿ, ತ್ರಿಲೋಕಮೋಹಕ ರಾಸ ವಿಹಾರಿಯಾಗಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ ರಾಸವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಮಸ್ತವೂ ತಾಂಡವಗೈಯುತ್ತಾ ರಹಸ್ಯ ಭಂದೋಬಂಧನದಲ್ಲಿದೆ. ಅಶ್ವರೇರ ಮಯೂರನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ರತಿತ್ವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿರಲು ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಹಳೆಯಬಹುದೆ? ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೂ ಪ್ರಜ್ಞನ್ನ ಪ್ರಣಯಿಯೇ; ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯ ಅವನ ಸಂಯಮವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದೆ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ 'ಹುಡು ಹೋಗಲಿ ಕಾಮಿ' ಎನ್ನುವವನೇ!

ಆದ್ದರಿಂದ 'ಕುವೆಂಪು'ರವರಿಗೆ ಪ್ರೇಮವೂ ಒಂದು ರಸವು.

ಭಕ್ತನು ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಗಾಗಿ ಅನಂತಕಾಲ ತಪಸ್ಸಿದರೆ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಚೆಂಡುಟಿಯ ಸವಿಮುಕ್ತಿಗೊಂದು ಜನ್ಮಜನ್ಮಗಳನ್ನೆತ್ತುವನು.... ಪ್ರೇಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ರಾಗವೇ ಮೈರಾಗ್ಯ; ಭೋಗವೇ ತ್ಯಾಗ; ವೋಹವೇ ಭಕ್ತಿ; ಪ್ರೇಮವೇ ಮುಕ್ತಿ.... ಇದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಿರುವ ಸಂದೇಶ. ಅವರ ಪರಿಶುದ್ಧ ಪ್ರೇಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಯೋ ಸಾರ್ವಭೌಮ. ಕೆಂಗುಲಾಬಿಯ ಚಿಲುನೆ ಬಳಿಯಿದ್ದರೆ ಜಗ ತುಂಬಿತುಳುಕುವುದು.

'ಅಕ್ಕರೆಯ ಚಿಲುನೆ ಪಕ್ಕದಲಿ ಪವಡಿಸಿರೆ! ಇಂದ್ರ ಸಿಂಹಾಸನವ ಸೂರೆಗೊಂಡೇನು!' 'ಮೈಗೆ ಮೈ ಸೊಂಕಿದರೆ ನಂದನನೊ ನಮ್ಮ ಧರೆ'....

ಮರ್ತ್ಯರಾದರೂ ಪ್ರೇಮಾವೃತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತೀವೆಂಬ ಭರವಸೆ ಇವರಿಗೆ; ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಇನಿಮಾತುಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸಗ್ಗದೊಡೆಯನನ್ನೆ ಸೋಲಿಸುತ್ತೀವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಿಗೆ—

ಇಂತಹವರದು ಓಸಸಂಬಂಧವಲ್ಲ. ಒಲವಿನ ಬೇಟೆ ಅಮೃತದ ಕೂಟ! ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿ ಪಡೆದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಮೃತ್ಯು—ಕಾಲಕೂಟವಾದೀತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ಈತನಿಗೆ ಧರ್ಮರಕ್ಷೆ; ಅವಳ ನೆನಪೇ ನೀತಿರಕ್ಷೆ

ಕುಟ ಜಾರಿ ವ್ಯ

ಆಮಾಂಶ-ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳಿಗೆ.

●

ಕಾ ಸ ಶ್ವಾ ಸಾ ರಿ

ದಮ್ಮ-ಕೆಮ್ಮುಗಳಿಗೆ.

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ

ಬರೆಯಿರಿ :

卐

ದಿ ನೂತನ

ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿ ಜಾ ಪು ರ .

‘ಜಾಂಸತ್ಯದ ತಪಸ್ಸಿನ ಪರಮವರನೆ ಶಿಶು!’ ‘ಕಂದನಲಿ ಶಿವನ ಕಾಣುವ ಬಂಧನವೇ ಮುಕ್ತಿ!’ ಇವನದಾಗಿರಲು ಜನ-ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಪ್ರಶಂಸಾಪುಷ್ಪಹಾರ ಅವನಿಗೆ ನಿಸ್ಸಾರ. ‘ತಳಿರ ಬೆರಳಿನ ಕಂದನಾ ನಳಿದೋಳು ಕೊರಳನಪ್ಪಿದ ಸಗ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾರ-ವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸೋಜಿಗವೇನು?’

ಇಲ್ಲಿ ಮಹಾಕವಿ ‘ಕುವೆಂಪು’ ಪ್ರೇಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ವಿಚಾರವಿಮರ್ಶೆಯ ಮಧುರವಾಣಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು, ತಮ್ಮ ಚಿರನೂತನ ಪ್ರತಿಭಾಪೀರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದ್ದಾ-ರಿಂಬುದು ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹ ಸತ್ಯಸಂಗತಿ!....

ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ. ಯವರ ‘ಒಲುಮೆ’ ಕನ್ನಡದ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರೇಮಕವನಗಳಿಗೆ ಅಸ್ತಿಭಾರವೆನ್ನಬಹುದು. ಅದೂ ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಕವಿ ಶೃಂಗಾರರಸಪ್ರಧಾನವಾದ ಗೀತಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದದ್ದು ಸೋಜಿಗವೇ. ಏಕೆಂದರೆ ಅ. ನ. ಕೃ. ಜೇಳುವಂತೆ ‘೧೮ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಜನ ಮೂಗು ಮುರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಶೃಂಗಾರರಸಪ್ರಧಾನವಾದ ಗೀತಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕವಿ ಎದೆಗಾರನೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ-ವಿಲ್ಲ.’

ಇವರು ‘ಒಲುಮೆ’ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮುಕ್ತಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನೂ ಜೊತೆಗೂಡಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಹೇಳುವಂತೆ: ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರರಸವು ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಸಾರಾದಷ್ಟು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನ ಹೇಳುವರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಕವನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯತೆಯ ಅರಿ-ವಾಗದಿರದು. ಮೂಲದ ರಸ, ಶಿಲ್ಪ ಕಡದಂತೆ ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ. ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮುಕ್ತಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನುವಾದ ಮೂಲಕೃತಿಯಂತೆ ಕಲಾಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತ:

ತನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಯನ್ನು ಪುಣಯಿಯೊಬ್ಬ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೊಂದು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ: ‘ಏಕೆಂಕು ಬಡವಾದೆ ಬಡನಡುವಿನವಳೆ?’ ಅವಳ ಉತ್ತರ: ‘ಹೆರರ ಸುದ್ದಿಗಳೆಲ್ಲ ನಿನಗೇತಕೆ?’ ಅತ ಮತ್ತೂ ಬಿಡ: ‘ಇರಲಿರಲಿ ಹೇಳಿದನು ನನ್ನ ಸಂತಸಕೆ’ ಆ ಜಾಣೆ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ‘ದಾರಿಗನೆ ಹೇಳುವಳು ನಿನ್ನ ಮಡದಿ’ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ. ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಧುರವಾಗಿ, ತಿಳಿಯಾಗಿ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರವಾಗದಂತೆ ಅನುವಾದಿಸಿರುವುದು, ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದಂತಿದೆ. ಅವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಣಯಗೀತಗಳೂ ಇಷ್ಟೇ ಸುಂದರವಾಗಿ, ಶುಚಿಯಾಗಿವೆ. ಅ. ನ. ಕೃ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ: ‘ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ. ಜೀವನದ ಲಲಿತ ಮಧುರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುವ ಪ್ರಣಯದ ಕುಡಿಮಿಂಚನ್ನು ತಮ್ಮ ರಸಿಕತೆಯ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.’

“ಹಿರಿಯರಿರುವರೆಂದು ನಾಚಿ ನುಡಿಯಲಾರದವಳ ಕೊರಗು; ತೆರೆದ ಶುಟಿಯ ನಡುಕ, ಇನಿಸು ಬೆನತು ಕೆಂಪಗಾದ ಕೆನ್ನೆ; ನೀರ ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ಕಣ್ಣು ಬೀರುತಿರುವ ಬಯಕೆ ನೋಡಿ; ಊರಿಗಿದನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಹೊರಡಲಾರೆ, ನಿಲ್ಲಲಾರೆ!”

ಎಂತಹ ಮನೋಜ್ಞ ಮಧುರ ನಿರೂಪಣೆ....

“ಈಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಪೂರ್ವ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಕೆ. ಎಸ್. ನ. ರವರ ‘ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ’ ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಯವರ ‘ಒಲುಮೆ’ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಪಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು’ ಎನ್ನುವ ಅ. ನ. ಕೃ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಮ್ಮತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ— ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ ಅವರ ‘ಒಲುಮೆ’ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ.

ಪ್ರೇಮಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ-ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತವಾದಿದ ಈ ವರಕವಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದೇನೆ— ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸೌರಭದಿಂದ ಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿ-ಸಿದ ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ತಮ್ಮ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳಿನ ಸೊಗ-ಸನ್ನೂ, ನಲ್ಲ-ನಲ್ಲೆಯರ ಇನಿವಾತುಗಳನ್ನೂ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ, ಇಂದು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜನಜನಿತವಾಗಿರುವ ಅವರ ಜನಪ್ರಿಯ ‘ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ!’ ‘ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ’ ‘ಅಕ್ಕರೆಯ ದನಿ-ಯಾಕೆ’ ‘ತಿಂಗಳಾಯಿತೆ’ ಕವನಗಳೇ!

‘ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೊಂದು ಗಂಡು! ಹೇಗೋ ಸೇರಿ ಹೊಂದಿ-ಕೊಂಡು, ಕಾಣದೊಂದು ಕನಸಕಂಡು, ಮಾತಿಗೊಲಿಯದಮೃತ-ವುಂಡು!’ ಬಾಳರಥವನ್ನೂ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಢಮನಸ್ಸನ್ನಿಗಿ, ಹುಚ್ಚುಜನರ ನುಚ್ಚುಮಾತುಗಳಿಗೆ ಹೆದರದೆ ‘ಬದುಕು ನೆಳಲ ಬಿಸಿಲ ದಾರಿ! ಮಿತ್ತು ಕಳ್ಳಬಿಕ್ಕಿನಂತೆ! ಹೊಂಚುತಿಹುದು ಯಾರ ದಾರಿ! ಗೆಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯೋ ಇಂದಿನಂತೆ! ನಾಕೆ ಎನ್ನಲಾಗದು!’ ಎನ್ನುವ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಯದೆ, ಅವರ ಬದುಕೆ ಫಲಿಸಲು ಪ್ರಯ-ತ್ನಿಸುವುದೇ ಅವನ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ.

ಮುಂಬರುವಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಗೆ, ದುರದೃಷ್ಟ ಕಾಳಿಯ ವಿಕಟನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೃದುಹೃದಯಿಗಳಾದ ಪ್ರಣಯಿಗಳು ಹೆದರಿ ‘ಇಂದಿನ ಸುಖವೇ ನಮ್ಮದು! ಅದನ್ನು ಇಂದೇ ಅನುಭವಿಸೋಣ!’ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಾಳುವುದೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ! ಅದುದರಿಂದ ಕೆ. ಎಸ್. ನ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ‘ಒಂದಿರುಳ ಕನಸಿನಲಿ’ ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ವೀಯುವ ಮಡದಿಯಿದ್ದರೆ ಸಾಕು!... ರಾತಿ ಹೊಗಳ ಏಣೆದು ಮುಡಿವ ಉಕ್ಕುವೊಲೈಯ ಮಡದಿ ಸಕ್ಕದಲಿ ಕುಳಿತು ‘ರಾಯರೇ!’ ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಸಾಕು!!.... ಇಂತಹವರಿಗೆ ಏಕಾಂತ ಅಸಾಧ್ಯ; ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯನ್ನೂ ಸಹಿಸಲಾರರು! ಪ್ರಿಯ ಪ್ರೇಯಸಿಯರ ಒಂದರಗಳಿಯ ಅಗಲಿಕೆ ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಯುಗವಾಗಿ, ಬಾಳು ನರಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ....

ಅದುದರಿಂದ ಇವರ ಪ್ರೇಮ 'ಹೆಣ್ಣು ಮೆಯ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಉಕ್ಕು' ವುದು ಕಡಲಾಗ....

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ತರುಣರಾದ ಶ್ರೀ. ಹಿ. ಮ. ನಾಗಯ್ಯನವರು 'ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಬೆಳಗು' ಎಂಬ ಪ್ರೇಮಕವನಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಕುವೆಂಪುಗಳ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಚಾರಸರಿವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಶ್ರೀ. ಹಿ. ಮ. ಶ್ರೀ. ಯವರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭ್ರ, ಶುಚಿಯಾದ ತಿಳಿ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ, ಇವರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ—ನೈಜಪ್ರೇಮ ತನ್ನ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ತರುವ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇವರ ದೃಷ್ಟಿ ಸಮಾಜದ ಮೇಲಿನ 'ಕ್ಷ' ಕಿರಣ.

'ರೊಕ್ಕದ ಪ್ರೇತ! ಹೊಕ್ಕಿದೆ ಮನವ | ಇಕ್ಕತ ಮಗಳ | ಜೀವದ ಗೋಳ ಬರೆಯುವಿರಲ್ಲೋ ಜಗದೊಳು ಬಾಳ | ಕೊಲ್ಲು-ವಿರೋ ಮಗಳಾ....' ಎಂದು ಸಮಾಜದ ತಪ್ಪನ್ನು ಕವಿ ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ಹಳೆಯುತ್ತಾನೆ, ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾನೆ.

'ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ | ರೊಕ್ಕವದೇನು | ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಿಕ್ಕುವುದೇ? ಕರಿಯನು ನಿನ್ನಯ ಗಂಡನು ಆದರೆ | ಬಾಳುವೆ ಸೊಗಸಲ್ಲೆ—ಎನ್ನಯ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ?' ಎಂದು ದುಡ್ಡಿನ ಆತಿಗಾಗಿ, ಮಗಳ ಮುಗ್ಧಮನಸ್ಸನ್ನರಿಯದೆ ಆ ಕೆಯನ್ನು ಧರ್ಮಸಂಕಟಕ್ಕೀಡು-ಮಾಡಿ, ಪ್ರೇಮವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಪಿತೃ ಹೃದಯವನ್ನೂ, ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಧರ್ಮವನ್ನೂ—'ಜೀವನದ ಹುಡುಗೈನ | ಕೊಳೆಧರ್ಮಕೀಗೆ | ಕೊಡಿ ಬೆಂಕಿ ಆಗಲದು | ಹಿಡಬೂದಿ ಬೇಗ....' ಎಂದು ರೋಸಿ ಹೋಗಿ ಅಂಧಧರ್ಮವನ್ನು ಸುಡಬಯಸುವುದು, ಅವರ ಬಿಸಿ-ರಕ್ತದ ನೈಜತೆಯೇ ಕಾರಣ.

ಅದರೂ ಕುಡಿನೋಟವೆ ಕುಡಿದಾಡುವ ನವಿಲು | ನಗೆಯಾಟವೆ ಹಾಲಿನ ಹೊಳೆಯು || ಹಾಲಿನ ಹೊಳೆಯಲಿ ಈಸುತ ನೀರಾ ಸೇರುವೆನೆಲೆ ನಾನಾಚೆಯ ತೀರಾ||" ಎಂಬ ನಂಬುಗೆಯ ಸಂತಸ-ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಉಳಿಯಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಇವರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಾಳಿನ ಸೊಗಸನ್ನೂ, ರಮ್ಯತೆಯನ್ನೂ, ಕಾಣಬಹುದು. 'ಶಿವನ ಓಲಗನಾಯ್ತು' 'ಸುಳ್ಳಿನ ರಾಶಿಯ ಸೂರರು' ಮುಂತಾದ ಸರಸ, ಸುಂದರ ಸಂಭಾಷಣಾಯುಕ್ತ ಕವನಗಳು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿವೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಹ್ಲಾದಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿಮಾಡುವ ಕವನಶಕ್ತಿಯೂ ಇವರಿಗಿದೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ನಾವು ಇವರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ನಾನು ಇಲ್ಲಿ 'ಅಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರಭಾವ' ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಐದು ಜನ ಹಿರಿಯ, ತರುಣ ಕವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವರ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೇ ಉದಾಹರಿಸಿ, ಪೂರ್ವಣಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಕವಿತೆ-ಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕವಿಗಳು ಇದೇ ವಿಷಯ ನಿರೂಪಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಕವಿಗಳು, ತಮ್ಮ ವಿಚಾರದ ದೃಷ್ಟಿ-ಕೋನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹರಿಸಿದರೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣ ಈ ಐದು ಜನ ಕವಿಗಳ ಐದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಪ್ರೇಮದ ಹಲವಾರು ದೃಷ್ಟಿಯ ವಿವಿಧತೆ, ನೈಜತೆ ಹಾಗೂ ಅಮರತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ-ಪಡಿಸಿತ್ತೆಂದು ಅಷ್ಟೆ.

ಪ್ರೇಮಕವನಗಳನ್ನು ಅಶ್ಲೀಲವೆಂದು ಮೂಗುಮುರಿಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಮನಸ್ಸರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ದರೂ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿದ್ದರಮ್ಯತೆ, ಪ್ರೇಮದ ಗುರುತರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರೇಮಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೀಲ-ರ್ಮಿತ ಅನ್ಯವಾದ ಅಮರ, ಪೂಜ್ಯ, ಅಮೃತಭಾವ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರು-ತ್ತದೆಂಬುದನ್ನೂ ತೋರಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶ.

ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರಭಾವ, ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರು-ವಷ್ಟು, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಾನವನ ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನರಸುವ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಕವನಗಳು ಬೇಸರ ತರಬಹುದು. ಎಂದರೆ ಇವು ಬೇಡ-ವೆಂದಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಮುದುಡಿಕೊಂಡಾಗ ಪ್ರಪುಲಿತಗೊಳಿಸಲು ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಲು ಇಂತಹ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಯುದ್ಧ ಪ್ರಚೋದನೆಗೊಳಿಸಲು ಸಮರಭೇರಿಯೊಡನೆ ವೀರರಸಪೂರ್ಣ ಕವಿತೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯಕ-ವಾಗುತ್ತದೋ, ಅಷ್ಟೇ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ, ತೃಪ್ತಿಗಳ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡಲು ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಕವನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇಂತಹ ರಮ್ಯವಾದ, ರಸಪೂರ್ಣ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಸೊಬಗಿನ ನೈಜ ಪ್ರೇಮದ ಅಮರ ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬಯಸುವಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ... ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯಕವಿ 'ಆನಂದಕಂದ'ರು ಅಶಿಸಿರುವಂತೆ :

'ಬಾಳಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬರಲಿದೆ ಹೊಸಸುಗ್ಗಿ

ನಳನಳಿಸುವುದೆಂದು ತಳಿತು....

ಹೆಣ್ಣು ಬಿಡುವೆ ನಾನು, ಹೂವ ಹೊರುವೆ ನೀನು,

ದಿಟ, ದಿಟ ನಂಬು ಈ ಮಾತು....'

ನಾವೂ ಇಂತಹ ಅಮರ, ಮಧುರ ಮಿಲನದ ಸಂತಸವನ್ನು ಅಶಿಸಿ, ಬಾಳಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬರಲಿರುವ ಹೊಸಸುಗ್ಗಿಗಾಗಿ ಕಾದು ನಿಲ್ಲೋಣವೇ?....

ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರ ರೂಢಿಗಳು

(ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ)

ಶ್ರೀ. ನಂ. ಮು. ಜೋಶಿ, ಧಾರವಾಡ

ಒಂದೊಂದು ನಾಡಿನ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ವಿಚಿತ್ರ ರೂಢಿಗಳು. ಈ ರೂಢಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಜನರ ದೇವರು ಮತ್ತು ಜೀವಗಳ ವಿಷಯಕವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆಗಳೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

“ ನೇವಾರರು ” ನೇವಾಳ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆದಿನಾಸಿಗಳು ಈ ಜನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಟಮಾಂಡು, ಪಾಟನ ಮತ್ತು ಭಾಟ-ಗಾಂವ ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ನೇವಾರರಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಸದ್ಧತಿ ತುಂಬಾ ವಿಚಿತ್ರರೀತಿಯದಾಗಿದೆ. ನೇವಾರ ಹುಡುಗಿಯ ಮೊದಲಿನ ಮದುವೆ ಅವಳ ವಯಸ್ಸಿನ ೫ ರಿಂದ ೧೨ ರ ಒಳಗೆ ಶ್ರೀ ಶಂಕರನ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಿಲ್ವಫಲ-ದೊಂದಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ, ಅವಳು ಈ ಬಿಲ್ವಫಲವನ್ನು ತನ್ನ ಇಡೀ ಜೀವಮಾನ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಾಯ್ದಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಅವಳ ಲಗ್ನವಾದ ನಂತರ, ಅವಳ ಗಂಡ ಮಡಿದು ಹೋದರೂ, ಈ ಬಿಲ್ವಫಲ ಅವಳ ಹತ್ತಿರವಿತ್ತೆಂದರೆ, ಅವಳು ನಿಧನೆಯಾಗಳು. ನೇವಾರ ಜಿಣ್ಣು ಹದಿನಾರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತಲೇ ಅವಳ ಸಲುವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವರನ ಅನ್ವೇಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ವರನನ್ನೂ ವಧುವು ಮೆಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಮದುವೆ ನಿರ್ಧಾರವಾದಂತೆ. ವಧು ಮತ್ತು ವರ ಸತ್ಪದವರ ಸರಸ್ವರ ಸಮ್ಮಿತಿಯ ನಂತರವೇ, ವರನ ತಂದೆ, ಕನ್ಯಾ-ಪರಿವಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಿಗೂ ಹತ್ತುಹತ್ತರಂತೆ ಅಡಿಕೆಯ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹನ್ನೆರಡು ಅಡಿಕೆ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನೂ ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹನ್ನೆರಡು ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಧು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎರಡು ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಉಳಿದ ಹತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ವರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇದಾದ ನಂತರ ಇಬ್ಬರದಲ್ಲೂ ಫಲಾಹಾರ-ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳ ಅಜಲು ಬದಲುಗಳ ಸಮಾರಂಭವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ತದನಂತರ ವರನ ತಂದೆ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕನ್ನೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಅಲಂಕಾರ-ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೋಡು ಕಾಲ್ಗಿಚ್ಚಿ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯ. ಆ ಕಾಲ್ಗಿಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ಅವನು ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ಕನ್ನೆಯ ಕಾಲಿಗೆ ತೊಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಲಗ್ನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ

ತರದ ಹೋಮ-ಹವನಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿವಾಹ ಮೊದಲೇ ಬಿಲ್ವಫಲದ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ವಧುವಿಗೆ ವರನ ತಂದೆಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ಆ ಎರಡು ಅಡಿಕೆ ಬೆಟ್ಟಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಮಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಅವಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಎಂದಾದರೂ ಗಂಡಹೆಂಡಿದ ನಡುವೆ ಜಗಳ ಬಂದು ಆ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಎನಿಸಿದರೆ, ಅವಳು ಆ ಎರಡೂ ಅಡಿಕೆ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಗಂಡನಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸರಿ, ಅದೇ ದಾಂಪತ್ಯ ವಿಜೃಂಭನವಾದಂತಾಯಿತು.

ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈ ನೇವಾರರಲ್ಲಿ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಸಂಸ್ಕಾರವೂ ತುಂಬ ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿದೆ. ನೇವಾರರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು-ಸಲ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಸಂಸ್ಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಪ್ಪ, ಅಜ್ಜ, ಇವರ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೂ ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಅದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡೀತು. ಪ್ರಥಮ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಶೈಕಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನವು ಮೂರು ಮಾತ್ರ, ೭೭ ವರುಷ ೭ ತಿಂಗಳು, ೭ ದಿನಸಕ್ಕೂ, ೭೭ ವರುಷ ೭ ತಿಂಗಳು ೭ ದಿನಸಕ್ಕೂ, ಮತ್ತು ೯೯ ವರುಷ ೯ ತಿಂಗಳು ೯ ದಿನಸಕ್ಕಿಗೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಬಹಳ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡಿ, ವೃದ್ಧ ಹಿರಿಯರನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಆ ರಥವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು, ಗಣಪತಿಯ ಗುಡಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಹಿರಿಯನ ಕಲ್ಯಾಣಾರ್ಥವಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ೯೯ ವರುಷ ೯ ತಿಂಗಳು, ೯ ದಿನಸದ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಸಮಾರಂಭ, ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣದ ಪೂರ್ವಾಭಾಸ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಸಮಾರಂಭದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಮಗನೇ ಆಡವಿಯಿಂದ ತೆಗೆದ ಮುತ್ತುಗದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತರ-

ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಹಿರಿಯನು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಇನ್ನು ಆಸಾಮದ ಅಧಿವಾಸಿಗಳಾದ ನಾ ಗ ರ ಮದುವೆಯ ಪದ್ಧತಿ: ವರ ಮತ್ತು ವಧುವಿನ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಗುವುದು, ಮದುವೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಗ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈ ನಾಗರು ಅರ್ಧನಗ್ನರಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ನಾಗರಂತೂ ಪೂರ್ಣ ನಗ್ನರಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮದುವೆಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇದೆ. ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಪುರುಷ ಕುಮಾರನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಹೊಸ ಮನೆ ಹೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ನವಯುವಕ ನವಯುವತಿಯರು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕೆಲೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಯುವಕ, ಒಬ್ಬ ತರುಣಿಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಾಗುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ, ಅವಕ್ಕೆ ಅವನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವಧುವಿಗಾಗಿ ವಧುದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಖವಸ್ತ್ರ ಕುಟುಂಬ ೧೨೦ರೂ. ಗಳವರೆಗೆ ವಧುದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಸಾಧಾರಣ ಮನೆತನದವರು ಸುಮಾರು ೫೦ರಿಂದ ೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನೊಡಲು ವರನ ತಂದೆ, ವಧುವಿನ ಪರಿವಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ಮದುವೆಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಆ ಮಾತಿಗೆ ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹೊರಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಾಳೆಯೆಲೆಯ ತೋರಣ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಊರ ಜನವೆಲ್ಲ,

ಮದುವೆಯ ಮಾತು ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಮದುವೆಮಾತು ನಿಶ್ಚಯವಾದೊಡನೆಯೇ ವಧುವು ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ವರನ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತು ಮೂವರು ಅಲ್ಲಿ ಸೆರೆಯನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಕೆಲ ದಿನಗಳ ನಂತರ, ವರನು ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಆಕಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕನ್ಯೆಯ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಕಳನ್ನೇ ವಧುದಕ್ಷಿಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆ ಪದ್ಧತಿ ಅಳಿದು, ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೇ ಕೊಡುವ ಪರಿಪಾಠವಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಊರಿನ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನೂ ಆಮಂತ್ರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತು-ಕತೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಮಯದ ವರೆಗೆ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಎಳೆದಾಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಕೂಡಿದ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ವೃದ್ಧನೊಬ್ಬ ಪಂಚನಾಗಿ, ಕೊಡುವ ರಕಮನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಧುವಿನ ಮನೆ ಬೇರೆ ಊರಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ, ವರನ ತಂದೆ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಭೋಜನಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತುಂಬಾ ಸೆರೆಯನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅವರು ಸೆರೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚುಗಿಬಿದ್ದರೆಂದರೆ, ಕನ್ಯಾಪಕ್ಷದವರು ವರನಪಕ್ಷದವರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಲೂಟಿಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಬಡಿದಾಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತೆಂದರೆ—ವರನಪಕ್ಷದವರು ಕನ್ಯಾಪಕ್ಷದವರು ಲೂಟಿಹೊಡೆದು ಒಯ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿಯೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರಟ ಗಣಿತಮಾಲೆ ಇದೊಂದೇ!

● ನೂತನ ಗಣಿತಮಾಲೆ ●

ಲೇಖಕರು : ಶ್ರೀ. ಗಲಗಲಿ

(೧ ರಿಂದ ೭ ನೆಯ ತರಗತಿಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗಣಿತಗಳು)

ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾದ ಹೊಸ ಅಭ್ಯಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೆ ಸುಧಾರಣೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮದ ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ. ಬೆಲೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ. ವಿದ್ಯಜ್ಞನಿಂದ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯಿಂದಲೂ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ !

ಎಂತಲೇ ಇವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಣಿತಗಳು.

ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್‌ಡೆಪೋ, ಧಾರವಾಡ.

ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಮನ ಒಂದೇ ಊರಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ, ಬಡಿದಾಟವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾಪಕ್ಷದವರು ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ಆರಿವೆ ಆಂಚಡಿಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಲೂಟಿಹೊಡೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇದೆಲ್ಲ ನಡೆದ ಬಳಿಕ ವರನು ತನ್ನ ಹೊಸ ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮನೆಕಟ್ಟಿ ಪೂರ್ಣವಾಯಿತೆಂದರೆ, ವಧು ತನ್ನತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡುವಳು; ಅಂದು ವರನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಊಟಮಾಡುವಳು. ಎರಡನೆಯ ದಿನವೇ ಕನ್ಯೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಇದರ ನಂತರ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದಿನ ಅವರ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮದುವೆಯ ಸಮಾರಂಭ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಭಟಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ, ಮದುವೆಯಾದ ಮರುದಿನದಿಂದ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೆ ಮೂರುದಿನ, ತೀರ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಮೂರು ವರುಷಗಳ ಕಾಲ, ಆ ಕನ್ಯೆಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಊರ ಕೆಲ ಹುಡುಗಿಯರೂ, ವರನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಹುಡುಗರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡೇ ಮಲಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರವೂ ತುಂಬಾ ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ತೊಡನೆಯೇ ಆ ಕಳೇಬರ ಕೊಂಚ ಬಿಸಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಪ್ರಾಣ ಬರಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಕಳೇಬರ ಪೂರ್ಣ ಶಣ್ಣುಗಾಯಿತೆಂದರೆ, ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವವರು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಇಡೀ ದಿನ ಅವರಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಮೃತವ್ಯಕ್ತಿಯ ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನವಿರಿಸಿ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೃತ್ಯುಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳಸುವಾಗ ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದರೆ ಅವನು ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ—ಎಂದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ. ಮುಂದೆ, ಮೃತ್ಯುಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಉಗುರಿನಿಂದ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ಕೆದರಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವನೆಂಬ ಅವರ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅವನಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಕೋಳಿಮರಿಯ ಕಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಆ ಶವದ ಮೇಲೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಆ ಶವ ಹೊಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ಸಾಯಿಸಬಾರದೆಂದು ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪತಿಪತ್ನಿಯರ ಸಮಾಧಿಗಳನ್ನು ಬದಿಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಬೇಲೂರಿಗೆ ಬನ್ನಿ !

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ ಎಂ.ಎ, ಪಿಎಚ್. ಡಿ.

ಬೆಳಗಾಂವಿ

ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ಬೇಲೂರಿಗೆ ಕೇಳಲು ಜೋಗುವ
ಕನ್ನಡಿಗರು ಚೆನ್ನ ಕೇಶವಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೊಲವ.

ತೇಲಿತಂದು ಬೇಲೂರಲಿ ಬಾಲಹರಿಯ ಲಾಲಿ
ಆ ಲಾಲಿಗೆ ನೊಳೆನೊಳೆಯತು ಶಿಲೆಶಿಲೆಯಲಿ ಬಳ್ಳಿ;
ಬಳ್ಳಿವಾಡವಾಡದಿ ನಡೆಯತು ನೃತ್ಯದ ಕೇಳಿ—
ನರ್ತಿಸಿದನು ಮೋಹನಾಂಗ ಮಧ್ಯದಿ ಮುದತಾಳಿ !

ನಿಂದಿ ಕೆನೆಗಟ್ಟಿ ನೃತ್ಯವಿಂದಿಗು ಶಿಲ್ಪದಲಿ,
ಅಡಿಯಿಡುವರು ಭಾಮೆಯರದೊ ಭಾವದ ತಲ್ಪದಲಿ,
ಸೆಳೆಯುತಲಿಹರನರೊಲವನು ಬಹುಬಹ ಕಲ್ಪದಲಿ....
ನೆಯ್ತರು ನಲೆಯ ಒಲೆಯ ಜಾಲವನೊಳ್ಳಿನಲಿ.

ಶಿಲೆಯ ಬಳ್ಳಿಮಂಡಪದಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ ತಂಪು
ಸೂಸುವುದಿಂದಿಗು ಮೀಸಲು ಅಳಿಯದೊಂದು ಕಂಪು;
ತೇಲಿರುವುದು ಹಿಂದಿನೊಂದು ಸುಖದ ಸ್ಮರಣದಿಂಪು...
ಬೀಡ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಕಲೆಗೆ ಒಲಿದ ಸೊಂಪು !

ಮೂಡಿರೆ ಲತೆ-ಲತೆಗೆ ಪ್ರತಿಮೆ ಶ್ರುತಿಗೊಡಿದೆ ರಾಗ,
ರಾಗದಿ ರಸ ಧೀಂಕಿಡಲೆಸೆವುದು ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಜೋಗ,
ಜೀವಕೆ ರಸ ರಸಕೆ ಜೀವ ಬೆರೆದಪ್ಪುದು ಯೋಗ—
ರಸಯೋಗಕೆ ಸಲುವ ಬನ್ನಿ ಬೇಲೂರಲಿ ಈಗ.

ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಆಗು-ಹೋಗು

‘ ಕೇಳುಗರ ಕೈವಾರಿ ’

ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಹರಿಯುವ ಸಂಗೀತತರಂಗಿಣಿ.

ನಮ್ಮ ಬಾನ್ವಲಿಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಎರಡೂಕಾಲು ವರ್ಷಗಳಾಗಿಹೋದುವಾದರೂ, ಅದು ಹರಡುವ ಸಂಗೀತಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಗೀತಗಾರರನ್ನಿಕ್ಕೋಳ್ಳುವವರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ವಿಶೇಷಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಂಗೀತಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ಹಳೆಯ ಹುಲಿಗಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೋಣ; ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನಿರಿಸಿರುವ ದಿನವೆಂದರೆ ಸಂಗೀತರಸಿಕರಿಗೊಂದು ಹಬ್ಬವೇ ಸರಿ! ಆದರೆ ನಿತ್ಯ-ನಿತ್ಯವೂ ಕಿವಿಗೆಬೀಳುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಲಾವಿದರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕುತೂಹಲಪಟ್ಟು, ರೇಡಿಯೋಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತರೆ, ಬಹಳ ಸಲ ನಿರಾಶೆವಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹಾಡುವ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವರ ಸಂಗೀತ ಸಹನೀಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಬಹಳ ಜನರದು ಅಸಹನೀಯವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಜುಗುಪ್ಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜಾನಪದಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನಂದ-ಮನೋರಂಜನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು; ಆದರೆ ಹೊಸ-ಹೊಸಬರಾಗಿ ಬರುವ ಕಲಾವಿದರು ಹೇಳುವ ಅಭಿಜಾತಸಂಗೀತವು, ಅನಂದವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಾರದಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಬೇಸರು ಹೇಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ.

ಧಾರವಾಡದ ಬಾನ್ವಲಿಕಟ್ಟೆ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಕಲಾವಿದರಿಗೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಆಗತ್ಯವಿರುವಂತೆ, ಕನ್ನಡ ಸಂಗೀತಗಾರರು ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೇಳುಗರ ಅನುಭವವೆಂದರೆ: ಬಾನ್ವಲಿಕಟ್ಟೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇನೋ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ; ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಗೀತಗಾರರಲ್ಲಿಯ ಬಹು ಜನರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಯ. ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಪೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಅಭಿಜಾತ ಸಂಗೀತವೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದವನ್ನು ನೋಡಿ, ರೇಡಿಯೋಹಚ್ಚಿದರೆ, ಬಹಳ ಜನ ಹೊಸಬರ ಸಂಗೀತವು ಅಭಿಜಾತವೂ ಎನಿಸದು; ಜಾನಪದವೂ ಎನಿಸದು ಅಂತಹರ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅನೇಕ ಕೇಳುಗರಿಗೆ ‘ ಇಂಥವರಿಲ್ಲ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರೆ, ನಾವೂ ಏಕೆ ಹಾಡಬಾರದು ? ’ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ತಲೆದೋರಿದ್ದರೆ ಅದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತಲ್ಲ.

ಭಾವಗೀತಗಾಯನದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಡೆಯುವ ಬಹಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಂತೂ ಸಂಗೀತದೇವಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದೇವಿಯರ ಕೊಲೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿದಂತಿರುವವು. ಕೊಟ್ಟ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಭಾವಗೀತವನ್ನು ಹಾಡಿತೋರಿಸುವುದೆಂದರೆ ಆ ಗೀತಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಭಾವಗೀತಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳಂತೆ ಅಭಾಸಾತ್ಮಕ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಭಾವವನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡುವುದೆಂದರೆ, ಕವಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಬಚ್ಚಲುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳತು ಭಾವಗೀತಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಹಾಡಿಗೆ ತಾವೇ ಅನಂದಪಡುವುದು ಬೇರೆ; ಅದನ್ನೇ ನಾಡಿನ ಜನರ ಮುಂದೆ ಹಾಡಿ ಅನಂದಪಡಿಸುವುದೇ ಬೇರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಗೀತ-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆರಡರ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರಬೇಕಾಗುವುದು. ವೈದ್ಯಕೀಕರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನೋಯಿಸುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮದೇ ಆಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಬಾನ್ವಲಿಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬಿತ್ತರಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅಕರ್ಷಕವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹಿರಿಯಾಶೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ನಿಷ್ಕರ ಸತ್ಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಗಿಬಂದಿದೆ.

ಭಾವಗೀತ ಹಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನಹ

ಶರಣರ ವಚನ, ನಾಸರ ಕೀರ್ತನ, ಆಧುನಿಕ ಕವನಗಳನ್ನು ಹಾಡಲು ಬಯಸುವ ಕಲಾವಿದರು—ಹೊಸಬರಾದರೂ ಸರಿಯೆ, ಹಳಬರಾದರೂ ಸರಿಯೆ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ತಮಗೆ ದೊರೆತ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆ ಒಂದು ವಚನ, ಕೀರ್ತನ ಅಥವಾ ಆಧುನಿಕ ಕವನವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು, ಅದರ ಭಾವವನ್ನು ತಿಳುವಾಗಿವಾರದು. ಸಂಗೀತದ ವಿವಿಧತಾನಗಳ ಪರದೆಯ ಹಿಂದೆ ಭಾವವನ್ನು ಅಡಗಿಸಲಾಗದು. ಈಗ ಗ್ರಾಮೋಫೋನ್ ರೆಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ೩೫ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ ವಚನ, ಕೀರ್ತನ, ಕವನಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನಂದಪಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಾಗಿರುವ ಸಂಗೀತ-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಹಿತಮಿತದ ಸಮ್ಮೇಲನ. ಮೊನ್ನೆ-ಮೊನ್ನೆಯ ನಮ್ಮ ಬಾನ್ವಲಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡ ಮಾರಾ-ಬಾಯಿಯ ‘ ಮತಜಾ ಮತಜಾ ಮತಜಾ ಜೋಗೀ ’ ಎಂಬ ಭಜನವನ್ನೇ ಮಾದರಿಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳ ಪರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯುವಂತಹ ಸಂಗೀತ-ಚಾತುರ್ಯವೂ ಆ ಭಜನವನ್ನು ಹಾಡಿದ ಕಲಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಬರೀ ಪುನರುಕ್ತಿಯಲ್ಲೆಯೇ ಗಣ ನಿಮಿಷ-

ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ
ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ

“ನನ್ನ ಹಾಡು”

೫

ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಗಿ. ಯಲ್ಲಪ್ಪಯ್ಯವರ
ಮನನೀಯ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ

ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬರೆಯಿರಿ:—

ಬಿ. ಗಿ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ,
ಬನಹಟ್ಟಿ (ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ)

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು,
ಉಗಾರ ಬುದ್ಧಿಕ (ಬೆಳಗಾವಿ)

ಗಳು ಕಳೆದುವು. ಹೀಗಾಗುವುದನ್ನು ರಸಿಕರು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಬೇಕು? ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಚಿತರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಡಲು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಚನ-ಕೀರ್ತನ-ಕವನಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿ.

ಇನ್ನು ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳೂ ಬೇಕಾಗುವಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಕವನವನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಆ ಕವನವನ್ನು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಏಕನಾದದಂತೆ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಗಿದರೆ—ಕವನ ಎಷ್ಟು ಭಾವ-ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೂ—ಕೇಳುಗರಲ್ಲದೆ ಬೇಸರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸ-ದಿರದು. ನುಡಿನುಡಿಯ ಸ್ವರಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ—ಭಾವದ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನೂ—ಬದಲಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ, ನಾವೀನ್ಯದ ಅನುಭವ ವಾಗುತ್ತ ಹೋಗಿ, ರಸಿಕರು ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳ-ಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಭಾವಗೀತೆಯಾಕರು ಈ ನಮ್ಮ ಮಾತು-ಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಬಾಹ್ಯಲಿಯ ಭಾವಗೀತೆಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಶ್ರವಣಕ್ಷಮವಾಗಬಹು-ದೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರಯಿಕೆ.

ಈ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಎಪ್ಪಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ‘ಹೈದರ ಅಲ್ಲಿ’ ‘ದೇವದಾಸ’ ‘ಸೈರಂಧ್ರಿ’ ಎಂಬ ಶನಿವಾರದ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಟಕಗಳೂ ರಾಮನವಮಿಯ ದಿನದ ‘ಭಕ್ತಪ್ರಿಯ ರಾಮ’ ಎಂಬ ನಾಟಕವೂ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡುವು. ‘ಹೈದರ ಅಲ್ಲಿ’ ನಾಟಕವು ಇತಿಹಾಸಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊರಗೆಹಾಕುವಂತಿದ್ದಿತು. ವೀರನಾದ ಹೈದರನನ್ನು ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಗಾಂಧೀಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಹವಣಿಸಿದುದು ಅಭಾಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಪೂರ್ಣಯ್ಯನ ಪಾತ್ರ-ವನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮೂಲ ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನ ಪಾತ್ರರಚನೆ ತನ್ನ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಪಾಪ! ಆ ನಟರು ಏನುಮಾಡ-ಬಲ್ಲರು?

‘ದೇವದಾಸ’ ನಾಟಕದ ಕಥೆ ತುಂಡು-ತುಂಡಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಅದುದರಿಂದ ಯಾವ ಪಾತ್ರದ ಪೂರ್ಣಸ್ವರೂಪವೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ-ವಾಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸುಂದರ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ನಾಟಕವನ್ನಾಗಿ ಸಂವಾದಿಸುವುದೆಂದರೆ ತುಂಬ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ದೇವದಾಸ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದವರು, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಪೂರೈಸಿದರು. ಚಂದ್ರಮುಖಿಯು ಅಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತಿನ ಪದ್ಧ-ತಿಯ ಮೂಲಕ, ಆ ಪಾತ್ರದ ಮೃದುಸ್ವಭಾವ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ತೋರಲಿಲ್ಲ.

‘ಸೈರಂಧ್ರಿ’ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರ ಮೊದಲನೆಯ ಕೃತಿಯೆಂದು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದಲೇ ನೋಡಬೇಕು. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ವಿರಾಟವರ್ವನೊಳಗಿನ ಕೆಲವೊಂದು ಕಥಾಭಾಗ, ಸಂಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡು ಈ ನಾಟಕವಾಗಿತ್ತು. ಸೈರಂಧ್ರಿ-ಭೀಮಸೇನರ ಪಾತ್ರನಿರ್ವಹಣೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಇದ್ದುವು. ಕೇಚಕನ ಪಾತ್ರದ ಅಭಿನಯ ಉಚಿತವಾದುದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಂಕಭಟ್ಟನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದವರು ಕೂಗಾಡಿ, ಅತ್ತು, ಕರೆದು, ಧರ್ಮರಾಯನ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞ ಸ್ವಭಾವದ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣೆರಚಿಬಿಟ್ಟರು.

‘ಭಕ್ತಪ್ರಿಯ ರಾಮ’ ಎಂಬುದು ರಾಮನವಮಿಗಾಗಿ ಬರೆಯ-ಸಿದ ಒಂದು ರೂಪಕ. ನಾಟಕರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಡಿತ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಯಾವ ಪಾತ್ರವೂ ಪರಿಪೂರ್ಣಣೆ-ಗೊಂಡು ನಿಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಬರಿಯ ಪಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ-ಯಾದರೂ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಭಾವದ ಉಕ್ಕೇರಿತಕ್ಕ ಸಮರ್ಥವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

✽

೧೭೮. ರಾಷ್ಟ್ರಧಿ (ಕವನಸಂಗ್ರಹ) ಬರೆದವರು 'ರಾಘವ'. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸತ್ಯಶೋಧನ ಪ್ರಕಟನಮಂದಿರ, ಕೋಟಿ-ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೫೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೧೭೯. ವಿಶ್ವಪ್ರೇಮಿ (ಭಾರತದ ಭಾಗ್ಯಜನಕ-ಚಿತ್ರ-ಕಾದಂಬರಿ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ರಾ. ಮೊ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ವಿವೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ, ಮಂಗಳೂರು. ೩. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೫೪೫೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೧೮೦. ಸಚಿತ್ರ ಬಾಲರಾಮಾಯಣ (ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ) ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ, ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆರ್. ಎನ್. ನ್ಯೂಸ್ ಎಜನ್ಸಿ, ೩೬೫. ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. ೨. ೧೧೨ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೬-೦.

೧೮೧. ಮುದ್ದುಸಿಂಗಾರಿ (ಮಕ್ಕಳ ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯರು. ಪ್ರಕಾಶನ ಸ್ಥಳ 'ಮಕ್ಕಳ ಮಂಟಪ' ನೇತರೂ ನಗರ-ಶೇಷಾದ್ರಿ ಪುರದ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ೩. ಕ್ರೈ. ಅ. ೩೦ ಪುಟಗಳು.

೧೮೨. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ (ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೂ ನಿಕೃಷ್ಣಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದುದು.) ಅರವಟಿಗೆಯ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೨೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೧೮೩. ನವನೀತ (ಹಿಂದೀ ಡಾಯಿಜೆಸ್ಟ್) ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ಸಂಪಾದಕರು:- ಶ್ರೀ. ರತನಲಾಲ ಜೋಶಿ, ಪ್ರಕಾಶಕರು: ನವನೀತ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮುಂಬಯಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೨೮ ಪುಟಗಳು. ಬಿಡಿಪ್ರತಿಗೆ ೧-೦-೦.

ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾದ ಜೀವನಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಪತ್ರಿಕೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕಾದುದು.

೧೮೪. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಲಾವಣಿ (ಲಾವಣಿಗಳ ಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು: ಶ್ರೀ. ಜಿ. ವಿ. ಕಟ್ಟಿ ಬಿ. ಎ., ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ೧೧೨೨ ಕೋನವಾಳ ಗಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಾವಿ. ಡಿ. ಅ. ೬೪೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೬.

೧೮೫. ಲಕಾಕಿ ಕಂಪನಿಯ ಸುಂದರ ದಿನಾಂಕ ಸೂಚಿ.

(೪೬೪ ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದದ್ದು)

ನೂತನ ಗಣಿತ

ಬರೆದವರು: ಶ್ರೀ. ಗಲಗಲಿ ಅವರು. ಮಾರಾಟಗಾರರು ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್‌ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೩೦೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೧೨-೦.

ಇದು ೧೯೪೯ ರ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಹೊಸ ಆಭ್ಯಾಸಪತ್ರಿಕೆಗನು-ಸಾರವಾಗಿ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ-ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಏಳನೆಯ ವರ್ಗದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆದ ಗಣಿತಪುಸ್ತಕ. ವಿಜ್ಞಾನಪುರದ ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಕೆ. ಪಾಟೀಲರು ಇದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖಕರು ಬರೆದ 'ನನ್ನ ನುಡಿ' ಎಂಬ ಮುಮ್ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, 'ಪ್ರಸ್ತುತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕ್ರಮವುಳ್ಳ ವಿಷಯ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನೂ ನಾವೀನ್ಯಪೂರ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು' ಎಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಈ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೋಗದು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಣಿತ, ಅಂಕಗಣಿತ, ಅಲೇಖಗಳು, ಭೂಮಿತಿ, ಜಮಾಖರ್ಚು- ಎಂದು ವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದು, ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳೂ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ, ವಿವರಣೆ, ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಇರುವುವು. ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ನಿರ್ದೇಶಕರ ನೆರವು ಇಲ್ಲದೆಯೂ, ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ, ಗಣಿತದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆವಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೇರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭ ಚಿತ್ರಗಳು ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಜೋಧಗೊಳಿಸಿರುವುವು.

ಇದುವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇಂತಹ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಭಾಷೆಯವರು ಬರೆಯಬೇಕು; ಅವರೇ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿಸಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅವು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಾಗಬೇಕು-ಹೀಗಿದ್ದಿತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಈಗ ಶ್ರೀ. ಗಲಗಲಿಯವರಂತಹ ಸಾಹಸಿಗಳೂ ಕುಶಲರೂ ಆದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಗಣಿತದ ಲೇಖಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. —ಸಂಪಾದಕ

೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ

ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತ ಕಂಪನಿಯ

ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು

ಬಾಟ್ಟಿಗೆ ೧-೮-೦

ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.

ವಿಳಾಸ:-

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತ ಕಂಪನಿ

ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

Calcutta Chemicals

RENUKA TOILET POWDER

ರೇಣುಕಾ ಫೇಸ ಪೌಡರ್

ಇದು ಕೋಮಲವಾದ ಸುಗಂಧಿತ (ಬೇಡಿನ) ಪೌಡರ್. ಏರಫೋಟಿಡ್ ಹಾಲ್ಮಿನ್, ಝಂಕ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಗ್ನೀಸಿಯಂ ಕಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಕ್ರಮವಾದ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಕರೀರದ ದುರಾಸನೆ, ಉಷ್ಣವಲಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜುಜುಬೆ ಶಕ್ತಿ, ಇತರ ಚರ್ಮ ಸ್ಥೂಲನ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

CALCUTTA CHEMICAL

ಯಾಗಿದೆ. ಹೇಳಿಕೆ ಇವು ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟನೆಗಳೆ.

೧೯೯. Editor and Publisher (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಜಿ. ರಾಮ್ ೧೫೬ ತಾರದೇವ ರೋಡು, ಮುಂಬಯಿ ೨. ಕ್ರಾ. ಛಿದ್ರ ೪೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆ. ಸಂ. ಬೆಲೆ ೦-೬-೦

೨೦೦. ದೊರೆಸಾನಿ (ನಾಟಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಪುರಾಣಿಕ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಗೋಕಾಕ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವಾ ಮಂದಿರ, ಗೋಕಾಕ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೬೬+೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೯೬. ಕಲ್ಯಾಣ (ಹಿಂದಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಭಕ್ತಚರಿತಾಂಶ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಹನುಮಾನ ಪ್ರಸಾದ ಪೋದ್ದಾರ ಮತ್ತು ಚಿನ್ಮಯಲಾಲ ಗೋಸ್ವಾಮಿ ಎಂ. ಎ., ಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಘನಶ್ಯಾಮದಾಸ ಜಾಲಾನ, ಗೀತಾಪ್ರೆಸ್, ಗೋರಖಪುರ. ಕ್ರಾ. ಛಿದ್ರ ೮೦೮+೨೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೬-೮-೦.

೧೯೭. ನನಮಾಲಿ (ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎಂ. ಜೆನ್ನ ಸೆಟ್ಟಿ, ಸಕಲೇಶ. ಪುರ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೬೬ ಪುಟಗಳು. ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಯ ಬೆಲೆ ೦-೬-೦.

೧೯೮. ಭಕ್ತಬಂಧು (ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಹೆಬ್ಬಾರು ವೆಂಕಟನಾರಾಯಣದಾಸ. ಭಕ್ತಬಂಧು ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ವಿ. ವಿ. ನೋಹಲ್ಲಾ, ಮೈಸೂರು. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೦ ಪುಟಗಳು. ಸಂ. ಬೆಲೆ ೦-೩-೦.

೮೯ರಿಂದ ೧೯೮ರ ವರೆಗೆ ' ಮುಂಬಯಿ ಮುನ್ನಡೆ ' ಎಂಬ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು. ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಷಯಗಳು: ೧ ನಿರ್ವಾಸಿತರ ಪುನರ್ನಿವೇಶನ, ೨ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ, ೩ ಶುಭಸಂಪತ್ತು, ೪ ಒಕ್ಕಲತನ, ೫ ನಾಗರಿಕ ಪೂರೈಕೆ, ೬ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು, ೭ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ, ೮ ಅರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ೯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ, ೧೦ ಪಾನಪ್ರತಿಬಂಧ.

ಸುಂದರವಾದ ಕಾಗದ-ಮುದ್ರಣಗಳುಳ್ಳ ಈ ಸಚಿತ್ರ ಕಿರು-ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳಿಗೆ ಒಂದಾಣಿಯಂತೆ ನೆಪಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ, ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಪಡುವಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾಡಿರುವ ಕಾರ್ಯದ ಸುಪರಿಣಾಮ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಎಮ್ಮ ಕಾಣದಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ.

೨೦೧ ಪರಿಮಳ (ಮಕ್ಕಳ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ರಾ. ಮೋ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ' ಪರಿಮಳ ' ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರು ೨. ಪೂ. ಕ್ರಾ. ಛಿದ್ರ ೫೨ ಪುಟಗಳು. ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ೦-೬-೦.

೨೦೨. ಮಹಾರಥಿ ಭೀಷ್ಮ (ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಅಚ್ಯುತ ಕೃಷ್ಣರಾವ ಹುಯಿಲಗೋಳ. ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಶ್ರೀಗುರುರಾಜ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ, ವಕೀಲ ಜಾಳ, ಗದಗ. ಕ್ರಾ. ಛಿದ್ರ ೧೫೨ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೧-೧೨-೦.

೨೦೩. ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು (ಸಂಕಲನ). ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಕಟನಾಲಯ, ಗೋವಾಲಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಗುಡಿ ಬೀದಿ, ಚಿಕ್ಕವೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಕ್ರಾ. ಅ. ೩೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೬-೦.

೨೦೪. ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತ (ಸ್ವಭಾವ ಚಿತ್ರ ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಮೂಲ ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಕೆ. ನಾರಾಯಣ; ಅನುವಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಶಾರದಾಪ್ರಸಾದ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಉಷಾಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ, ಮೈಸೂರು. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೧೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೮-೦.

೨೦೫. ಸುಖವಿಘ್ನ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾ. ಸು. ಮಣಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಉಷಾಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ, ಮೈಸೂರು. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೩೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

(ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು)

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಚನಾಲಯಗಳ ಸಂಚಾಲಕರು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು !
ತಮ್ಮ ವಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ
ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

‘ಆನಂದಕಂದ’ ರ ಕಥೆ, ಕಾವಂಬರಿ, ಕವನ ಸಂಕಲನ, ನಾಟಕಸಂಕಲನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳು
ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುವು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದರದ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ನೈವಹಾರ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಂದಿರ ಈಗ ತಾನೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ‘ ಆನಂದಕಂದರ ’
ತರಂಗರೂಪಕ ಸಂಕಲನ :

ಬೆಳವಡಿ ಮಲ್ಲಿಮ್ಮ

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೧೬ ಪುಟಗಳು. ಹೊಳಪಿನ ಕಾಗದ. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

ಹೊಸತಾಗಿಯೆ ಹೊರಟ ಕವನ ಸಂಕಲನ

ಕಾ ರ ಹು ಣ್ಣಿ ವೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ‘ಆನಂದಕಂದ’ ರ ಸವತಾದ ೫೨ ಕವನಗಳು ಸಂಕಲನಗೊಂಡಿವೆ. ವಿವಿಧ ಭಾವಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ
ಸುಂದರವಾದ ಭಾವಗೀತೆಗಳು ! ಸಂಗೀತಗಾರರ ಕಾವ್ಯಗಾಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಸಹಕಾರಿಯಾದುವು !

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೨೮ ಪುಟಗಳು. ಅಂದನಾದ ಅಚ್ಚು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

ಸದ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ‘ ಆನಂದಕಂದ ’ ರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕಾವಂಬರಿ	ಕಥಾಸಂಕಲನ	ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು
ರಾಜಯೋಗಿ	ಬಡತನದ ಚಾಳು	ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ
ಸುವರ್ಧನ	ನಮ್ಮ ಬದುಕು	ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ
ಕವನ ಸಂಕಲನ	ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ	ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು
ವಿರಹಿಣಿ	ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು	
ಒಡನಾಡಿ		

ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ. ಹುದ್ದಾರರ ‘ ಚಿತ್ರಕಲಾಪ್ರವೇಶ ’ವೂ ಚಾಡಿಯ ಚಾಡೆಕ್ಕನ ‘ ಜಾತೀಯಸಮಸ್ಯೆ ’ ‘ ಕರ್ನಾಟಕ
ಏಕೀಕರಣ ’, ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳೂ ದೊರೆಯುವುವು.

ಶರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಖರೀದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕಸದಸ್ಯರಾದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳು.
ಬೇಗನೇ ವತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಸಂಚಾಲಕ : ಎಸ್. ಡಿ. ಧರಮಪ್ಪ, ಶ. ಪ್ರ. ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್
ಸೆಂಟ್ರಿಫ್ಯುಗಲ್
ಪಂಪು

ಹೆಚ್ಚು ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು
ಒಯ್ಯಬೇಕಾದರೆ

‘ ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ’
ಸೆಂಟ್ರಿಫ್ಯುಗಲ್ ಪಂಪು

ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು.

ಕೃಷಿಲಾಗಿಗಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ !

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರವಾಡಿ

